11. SINIF TEKRAR TESTLERİ 2

www.meb.gov.tr

11. SINIF TEKRAR TESTLERİ 2

www.meb.gov.tr

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

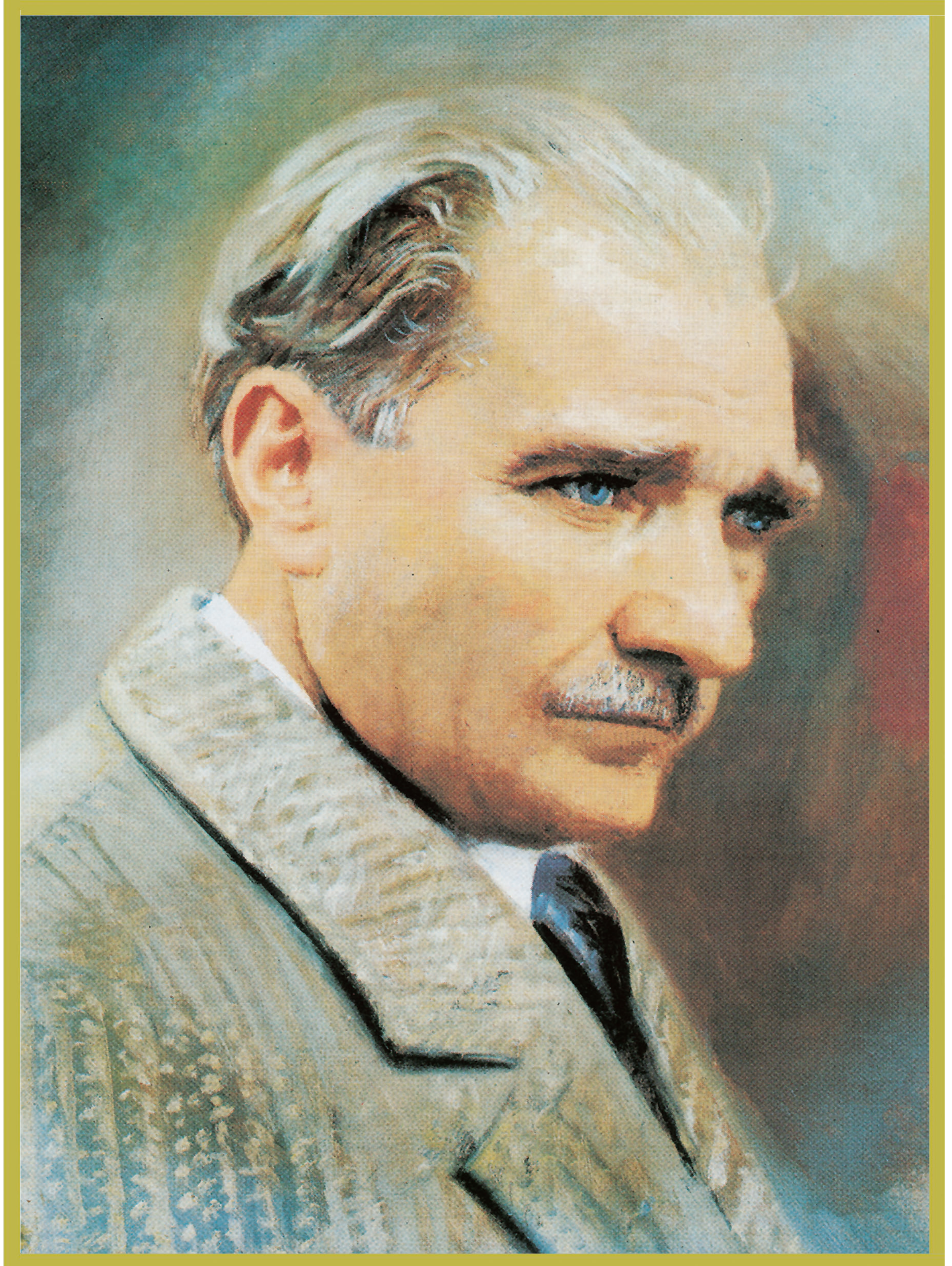
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

11. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

4. Ünite

1. Volkanik patlamalar, yerin derinlerinde bulunan yüksek sıcaklıktaki erimiş kayaçların ve suyun oluşturduğu basınç sonucu ortaya çıkar. Yüksek basınçtaki bu volkanik akışkanların özelliklerinin belirlenmesi, gelecekteki patlamalarla ilgili daha doğru öngörülerde bulunmayı sağlayabilir. Depremler sonucu oluşan sismik dalgaların kullanıldığı görüntüleme yöntemleri geçmişte volkanik yapıların özelliklerinin belirlenmesinde kullanılıyordu. Ancak bu görüntüleme yönteminde volkanik yapılardaki kayaçlar, volkanik akışkanların özelliklerinin hassas şekilde belirlenmesini engelliyordu. Fransa'daki ve Japonya'daki araştırma merkezlerinden araştırmacıların birlikte yürüttüğü çalışmada volkanik akışkanların özelliklerinin belirlenebilmesi için sismik gürültü kayıtları kullanıldı. Sismik gürültü depremler sonucu oluşan sismik dalgalardan kaynaklanmaz, bu nedenle sismik görüntülemede sonuçlara dâhil edilmez. Ancak bu çalışmada araştırmacılar sismik gürültüleri yer kabuğunun mekanik özelliklerindeki düzensizlikleri belirlemek için kullandı. Araştırma sonucu yakın zamanda Japonya'da yaşanan 9,0 büyüklüğündeki deprem sonrasında elde edilen verilerden, deprem sırasında yer kabuğunda ortaya çıkan düzensizliklerin depremin en şiddetli etkilediği bölgelerde değil volkanik bölgelerde ortaya çıktığı anlaşıldı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Volkanik patlamalara nelerin neden olduğuna
B) Volkanik patlamaların tarihinin belirlenebildiğine
C) Volkanik yapıların niteliklerinin farklı yöntemlerle belirlendiğine
D) Sismik gürültülerin yer kabuğu hareketlerini belirlemede kullanıldığına
E) Depremin volkanik bölgelerdeki yer kabuğu düzenini bozduğuna

2. Hayatın en büyük esası samimiliktir. Bu itibarla, hayat ile rabıtası olan edebiyat, mutlaka samimi bir edebiyattır denilebilir. Hayatı en gizli, en karışık köşelerine kadar göstermeyen, ruhumuzun hamlelerini anlatmayan, duygularımızı tıpkı hayatta olduğu gibi saf ve derin bir surette duyurmayan, elemlerimizi, felaketlerimizi, ahlaki yaralarımızı açık açık aksettirmeyen bir edebiyat; hayat ile rabıtasız ve sahte bir edebiyattır. Öyle bir edebiyat, kelimeleri dizip, onlar üzerinde işlemek hususunda belki pek mahir kuyumcular çıkarabilir; belki onlar çok süslü, çok göze çarpacak şeyler yapabilirler fakat ne kadar yazık ki bütün bu sahte mahsuller muntazam kış bahçelerinde yetişen iri yapraklı, parlak renkli çiçeklere benzer. Uzaklığından dolayı bize çok cazibeli, çok harikulade görünen o meçhul sıcak iklimlerin bu göz kamaştıran mahsulleri nasıl açık bir havaya, sert bir rüzgâra dayanamazsa hayat ile alakası olmayan böyle bir edebiyat da zamanın nihayetsiz kasırgaları önünde süpürülüp gitmeye yahut limonluğun dar, sahte havası içinde yaşamaya mahkûmdur... Hâlbuki bedii his, hislerimizin en ilahi ve en derunisi yani en samimisidir. Akşam rüzgârı ile inleyen bir çam ormanının karanlık hışıltıları ne kadar tabii ise ruhun güzellik karşısında duyduğu hisler de hayatın en derin ve anlaşılmaz köşelerinden birdenbire fırlayıp çıktığı için her şeyden çok samimidir. İşte bunun gibi cemiyetler, milletler için de "güzel" ve "iyi" telakkilerinden daha "millî" hiç bir şey yoktur. Bir cemiyeti başkalarından ayırmak isterseniz onun din ve ahlak hakkındaki, güzellik hakkındaki samimi duygularını arayınız. Çünkü bunlar doğrudan doğruya ruhundan koptuğu için hayatının en samimi cihetleridir.

Bu parçada aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisine başvurulmamıştır?

A) Benzetme
B) Karşılaştırma
C) Tanımlama
D) Açıklama
E) Örneklendirme

3. Klasik dönem şiirinde anne, daha çok Farsça mâder ve Arapça vâlide sözcükleriyle anılır ve genellikle herhangi bir benzetmeye konu olmaz. Anne, klasik divan şiirinde sönük ve soyut tiplerden iken modern şiirde somut karakteristik varlıklardan birisidir. Annenin eski ve yeni şiirde klasikleşmiş belli bir misyonu yoktur. Anne, eski şiirde ne kadar karikatürize bir varlıksa modern şiirde o kadar sahici, somut ve yaşayan etken bir öznedir. Her şairin hayatında annenin önemli bir yeri ve anlamı vardır. Bugün çoğu meşhur olmuş isimlerin şair olmasının altında yatan müessir faktör, gönüllerinde yer eden güçlü anne imajının olmasıdır.

Bu parçanın üslubuyla ilgili olarak,

I. Mecaz anlamlı sözcüklere yer verilmiştir.
II. Genellemeye yer verilmiştir.
III. Samimi, içten bir dil kullanılmıştır.
IV. Öznel ifadelere yer verilmiştir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) I, II ve IV E) II, III ve IV

4. İnsanların yaşadığı yalnızlık hissiyle ilgili bir araştırma gerçekleştirildi. Yaş grupları ile yalnızlık hissi arasındaki ilişki konusunda dikkat çekici sonuçlara ulaşıldı. Türkiye'de yalnızlık hissini en yoğun yaşayanlar 50-75 yaş aralığındakiler olurken bu konuda kendini en umutlu hissedenler 75 yaş ve üzeri grup oldu. Çalışmanın belki de en şok edici sonucu, en sosyal olması beklenen grubun (16-24 yaş) kendini %9,9 oranında kimsesiz ve yalnız hissetmesi. Avrupa'da bu yaş aralığı için ortalama oran sadece %3,3. Ayrıca, Avrupa'da tüm yaş grupları içinde en yüksek orana (%8,3) sahip 50-64 yaş grubu bile yalnızlık konusunda Türkiye'nin gençlerine yetişemiyor.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi <u>kesin olarak</u> söylenebilir?

A) 16-24 yaş aralığında, kişinin kendini kimsesiz ve yalnız hissetme oranı dünya ülkeleri arasında en fazla Türkiye'dedir.
B) Avrupa'da 50-75 yaş grubu yalnızlık hissini en fazla yaşayan gruptur.
C) 16-24 yaş grubunda görülen kendini yalnız hissetme oranı Avrupa'da Türkiye'dekine nazaran daha fazladır.
D) Türkiye'de 75 yaş ve üzeri grup dünya ortalamalarına göre daha az yalnızlık çekmektedir.
E) Avrupa'da 50-64 yaş grubunda görülen kendini yalnız hissetme oranı, Türkiye'deki 16-24 yaş aralığında görülen orana göre daha azdır.

5. Tüketim toplumu tabiri postmodern dönemle birlikte özellikle Batı ülkelerinde sanayileşme sonrası ortaya çıkan toplum şeklini tarif etmek için kullanılmıştır. Seri üretimin artmasıyla hızla değişen arz-talep dengesi, üreticileri ve hükûmetleri farklı politikalara iterek üretilenlerin hızlı tüketilmesini sağlamak maksadıyla farklı yollar denenmesine sebep olmuştur. Bu yolların en önemlileri elbette kitle iletişim araçlarıdır. Gazete, televizyon ve internet, tüketim toplumunu yönlendirmede ve manipule etmede kullanılan başlıca kaynaklardır. Baudrillard'ın belirttiği gibi artık ihtiyaçlar medya tarafından belirlenmekte, neyin ihtiyaç olduğunu düşünecek zamanı bulamayan tüketici; önüne sunulan alternatiflere "evet-hayır" cevabından birisini verebilecek kadar bir zamanı ancak bularak bilinçsiz bir şekilde cevaplar üretmektedir. Baudrillard günümüz toplumlarını tüketim toplumu olarak betimlerken bu toplumda gerçek ihtiyaçlar ile sahte ihtiyaçlar arasındaki ayrımın ortadan kalktığını; bireyin, tüketim mallarını satın almanın ve bunları sergilemenin toplumsal bir ayrıcalık ve prestij getirdiğine inandırıldığını vurgular. Böylesi bir ortamda tüketmek birey için bir zorunluluğa dönüşür. Postmodern tüketici, günlük mutluluk peşinde koşan, anında tatmin isteyen, ihtiyacının tatminini ertelemeyen, gelecek için bugünü feda etmeyen, geçmiş ve geleceği içerecek biçimde denemeyi büyük bir arzuyla isteyen, içerik yerine biçime daha çok ilgi duyabilen, hazcı yanı öne çıkan, kendisini tüketime hazır bir imaj hâline getirmiş tüketicidir. Akıllı telefonları, interneti, sosyal medyayı kapsayan yeni medya da işte bu tüketicinin taleplerini görmek üzere yapılandırılmıştır. Günümüzde milyonlarca insan, internet üzerinden alışveriş yapmakta; giysileri denemeden, parfümleri koklamadan, sebze ve meyveyi dokunmadan almaktadır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Arzın fazla olması tüketimin artmasına neden olmuştur.
B) Günümüz insanları sahte ihtiyaçların peşinden gitmektedir.
C) Çok tüketim yapmak toplumsal statü göstergesi olarak algılanmaktadır.
D) Sanal ortamda satın alınan ürünler, öncesinde yeterince araştırılmamaktadır.
E) Günümüzde kişiler nitelik yerine niceliğe önem vermektedir.

6. İnsanların biyolojik ihtiyaçlarından doğan bedensel hareketlerin çoğu, içgüdüsel beden dilini oluşturur. Korku anında gerilme, hoşnut olunduğunda gülme, yeni doğan bebeğin karnını doyurmak için annesinin göğsüne yönelmesi, korktuğu zaman kafasını geriye atması gibi davranışlar insan genlerinden gelen ortak özelliklerdir. Bununla beraber çevre, kültür ve öğrenme yoluyla beden dilinde birtakım değişiklikler görülür. Sonradan oluşan ve öğrenmeyle elde edilen bu tür davranışlara "kazanılmış beden dili" adını veriyoruz. Güler yüzlü insanlardan, sizi üzmeyecek olumlu şeylerden söz etmesini beklersiniz. Asık suratlı insanlardan ise olumsuz şeylerden söz etmesi beklentisi içerisinde olursunuz. Asık suratlı birinin güzel ve olumlu sözler söylemesi ne derece inandırıcı olur? Bedenin verdiği mesajlar daha gerçekçidir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Atalarımızdan gelen ortak özelliklerin içgüdüsel beden dilimize yansımaları olur.
B) İnsanlar konuşur, yalanlar söyler, bedenleri ise onlar hakkında gerçekleri anlatır.
C) Sözler jest ve mimiklerle desteklenirse etkili olur.
D) Beden dilini başarılı bir şekilde kullanmak eğitimle mümkündür.
E) Duygularımızın beden dilimize yansıması farklı şekillerde olabilir.

7. Bugüne kadar şiirin, romanın, hikâyenin ve bu türden eserlerin nasıl yazılması gerektiği konusunda pek çok fikir ortaya atılmıştır. Bu metinlerde yazar kendince bir dünya kurgulayıp anlatmaktadır. Burada istiyorlar ki kendilerini okuyanlar onları sevsinler, onların yarattığı hayal dünyasının içinde bir oraya bir buraya koşsunlar. Bu anlamda fizik âleminin sınırlarını zorlamaktan bile çekinmezler. Evet, ben de bir şiiri okurken hülyalara dalarım, bir roman karakterinde kendimi bulup onun gibi davranmaya çalışırım. Fakat benim yazılarım bunların çok dışında. Ben gerçeklik isterim, kanıt isterim. Beni okuyanlar hayal dünyalarının kapısını kilitlesinler isterim. Kısacası okurlarım, benim yazılarımda bir hayal ya da kurgu bulmak ümidinde olmasınlar.

Bu sözleri söyleyen bir yazar, aşağıdaki parçalardan hangisini yazmış olabilir?

A) Çocukluğumun oyun arkadaşları, bu küçük adalar, çığrışan deniz kuşları, sıçrayan yunuslar, eller gibi çırpışan dalgalardı. Fakat asıl hayatımın tacı, tam bir sessizlikti. Mağaranın dibindeki yumuşak kuma boylu boyunca uzanırdım. Mavi denizler kıyıya yanaşırken berrak zümrüt olur, sonra en saf göğün en beyaz bulutu gibi bembeyaz köpürürdü.

B) Bir fotoğrafhanenin önünde bir otomobil durmuş ve etrafında bir meraklı kalabalığı hasıl olmuş. Yaklaşıyorum, otomobilin içi, camların kenarları bütün çiçeklerle süslü. Demek gelinle güvey fotoğrafhanedeler. Ben de bu fotoğrafhaneye girer hem fotoğrafımı çıkartmış olur hem de hayatlarının en mesut zamanlarından birini yaşamakta olan bu çifti, kapıdan çıkmak üzere iken olsun bir defa selamlarım.

C) Ben üç dört saatte obaya varacağımı sandığım için yanıma bir şey almamıştım. Ne kadar acıktığımı şimdi birdenbire anlıyordum. O; bu sırada önüme bir tutam yufka koymuş, yere serdiği kırmızı yazma mendilin üstüne bir toprak tulum peyniri ile birkaç taze soğan bırakmıştı. Hem yiyor hem etrafıma bakıyordum.

D) Ahmet Mithat Efendi'nin "Menfa" adlı eseri tipik bir anı örneğidir. Birinci dönem Tanzimat kuşağının genellikle sosyal içerikli eserler vermesine rağmen, ikinci dönem kuşağı duygusal ağırlıklı eserler vermiştir. Duygusal bir kişiliği olan Recaizade Mahmut Ekrem'in "Tefekkür" ve "Nejad Ekrem" isimli kitaplarında onun az da olsa şahsi hayatıyla ilgili anılarına rastlanır. "Abdülhak Hamid'in Hatıraları", edebî değeri olan önemli bir hatıra eseridir.

E) Yaz yeni başlamıştı. O gün ilk sıcaktı. Vapur bekliyorduk. Gelen vapurdan iskeleye öyle insanlar indi ki her gün İstanbul kazan ben kepçe dolaştığım hâlde onlara rastlamamıştım. Kimlerdir? Ne iş yaparlar? Nasıl yaşarlar? Nerede otururlar? Ne dertleri var? Şu uzun saçlı bir keman hocasına benzeyen adam kim olabilir?

8. Küresel ısınma nedeniyle, tüm dünya uzun vadeli bir risk altında. Ancak, en çok ve en yakın zamanda zarar görecekler özellikle yoksul ülkeler. Bu konuda ciddi bir haksızlık söz konusu. Sorunu daha çok zengin ülkeler yaratırken zarar görecek olanlar yoksul ülkeler. Söz konusu zengin ülkeler içinde ilk sırada Amerika Birleşik Devletleri yer alıyor. 2000 senesi itibariyle Amerika'nın küresel ısınmaya yol açan karbon emisyonunda genel toplam içindeki payı yüzde 24 olarak belirlenmiş. İkinci en yüksek emisyon oranı ise Çin'de. Küresel ısınmaya en büyük katkıyı yapmış diğer ülkeler, Avrupa Birliği ülkeleri (öncelikli olarak Almanya, sonra İngiltere, İtalya ve Fransa), Rusya, Japonya, Kanada, Avustralya ve Hindistan. Küresel ısınmadan hâlihazırda en çok etkilenen ve gelecekte de en çok zarar görecek yoksul ülkelerden bazıları ise şöyle: Etiyopya, Bangladeş, Vietnam…

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Gelişmekte olan ülkelerin küresel ısınmaya etkilerine

B) Küresel ısınmanın etkilerinin ne zaman görüleceğine

C) Küresel ısınmaya neyin neden olduğuna

D) Avrupa ülkelerinin küresel ısınmadaki payına

E) Ülkelerin küresel ısınma konusundaki tutumlarına

9. Sıcak hava balonlarının çalışması çok basit bir ilkeye dayanıyor: Sıcak hava ısınınca yükselir. Günümüzdeki balonlar bu basit ilkeye göre tasarlanıyor. Balon ana gövdesini oluşturan ve yanmaz kumaşlardan yapılan kısmın içi sıcak havayla dolduruluyor. Balonun ana gövdesinin altında, yolcuları taşıyan ve havayı ısıtmaya yarayan yakıtın yer aldığı bir sepet bulunuyor. Gövdenin tepesinde yer alan ve paraşüt valfi olarak adlandırılan bir delikle, balonun içindeki hava kontrol edilebiliyor. Yolcu sepetinin üzerinde bulunan havayı ısıtan mekanizmanın ateşleyici bölümü ve deliği açıp kapatmaya yarayan ipler yardımıyla, balonun alçalıp yükselmesi sağlanıyor. Balonun yükselmesi istendiğinde, ateşleyiciyi çalıştıran ip çekiliyor ve ateş balonun gövdesindeki havayı ısıtarak yükselmesine neden oluyor. Eğer balonun alçalması istenirse tepedeki deliği kontrol eden ip yardımıyla delik açılıyor ve sıcak havanın balonun tepesinden uçup gitmesine izin veriliyor. Gövdesindeki hava soğuyunca balon yeniden alçalmaya başlıyor. Balon yalnızca aşağı ve yukarı doğru hareket edebiliyorsa bir balon nasıl ilerliyor diye sorabilirsiniz. Bu sorunun yanıtı rüzgârda gizli. Balona yön veren şey, rüzgâr. Atmosferin farklı yüksekliklerinde rüzgârlar farklı yönlere eserler. Balonu yönlendiren kişi alçalarak ya da yükselerek gitmek istediği yöne doğru esen bir rüzgâr yakalamaya çalışır.

Bu parçada sıcak hava balonları ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Nasıl yükselip alçaldıklarına
B) Altta yer alan sepet bölümünün işlevine
C) Kullanım esnasında yaşanan risklere
D) İçlerindeki havanın ısıtılma şekline
E) İleriye doğru nasıl hareket ettirildiklerine

10. Cep telefonları düşük güçlü RF sinyalleri gönderen ve alan cihazlardır. Elektromanyetik dalga spektrumu içinde radyo dalgaları grubunda yer alır. Günümüzde kullanılan cep telefonları 800-1900 MHz frekans aralığında çalışmaktadır. Cep telefonları acil haberleşme aygıtlarına göre düşük (1 Wattan daha az), telsiz telefonlara göre yüksek güçle çalışır. Cep telefonu operatörleri tipik olarak 0,25 W güçte işletilir. Yeni dijital sistemlere göre analog sistemler daha yüksek güçte işletilir.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Nesnel verilerden yararlanılmıştır.
B) Ele alınan konu bilimsel bir yöntemle incelenmiştir.
C) Açıklayıcı anlatıma yer verilmiştir.
D) Eleştirel tutum ön plandadır.
E) Sayısal verilerden faydalanılmıştır.

11. Devir veya çağ romanı diye de yorumlayabileceğimiz (I) "Viran Dağlar" romanında, Makedonya'da toprak sahibi olarak yaşamış Zülfikâr'ın hürriyet mücadelesi, tarihî (II) perspektif de hareket noktası alınarak dikkatlere sunulmaktadır. 1890'lı yıllardan 1920'lere kadar gelen bir zamanda (III) Balkanların unutulmuş panoraması (IV) niteliğindedir bu roman. Daha doğru su Balkan Türkleri'nin (V) insanca yaşamak mücadelesinin…

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Balkanlardan gelip Türkiye'ye yerleşmiş bir ailenin çocuğu olan Necati Cumalı, Ege Bölgesi insanlarının çeşitli problemleri çevresinde kurulan romanlarından sonra Makedonya 1900 ve Viran Dağlar'da Makedonya'yı ele alır.

Bu cümlenin ögelerinin doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Nesne - özne - zarf tümleci - dolaylı tümleç - yüklem
B) Özne - zarf tümleci - dolaylı tümleç - nesne - yüklem
C) Dolaylı tümleç - özne - zarf tümleci - nesne - yüklem
D) Özne - nesne - dolaylı tümleç - zarf tümleci - yüklem
E) Nesne - zarf tümleci - özne - dolaylı tümleç - yüklem

13. İnsanı merkeze alan ve yalnızca onun ihtiyaçları doğrultusunda şekillenen bir dünya tasarımı kuşkusuz insanın doğanın efendisi olmasına yol açmıştır. İnsanın iktidar mücadelesi de buna eklenince giderek her yönüyle doğayı kontrol etme gücü de artmış; kontrol zamanla sömürü, sömürü de ne yazık ki günümüzde insanın varlık sebebi hâline gelmiştir. Bu süreç insanın etik değerlerden uzaklaşmasına hem kendine hem de doğaya karşı acımasız ve insafsız oluşuna sebep olmuştur. Teknolojik ilerlemeyi en üst seviyede başaran insan bu başarısını insan-doğa ilişkisini belirlemede gösterememiş, tüketime yönlendirilen ve her şeyin talan edildiği bir toplumsal yapı inşa edilmiştir. Bu yapı, insanı ve doğayı kontrol altına almayı ve özellikle de doğa sömürüsünü sıradanlaştırarak yeni bir çevre algısı yaratmayı öncelikli hedef olarak belirlemiştir. Bookchin'in de belirttiği gibi kapitalist düzen kendi süslü dünyasında insanın doğaya hükmetmesine ve onu egemenliği altına almasına olanak sağlamış ve hatta bu tahakkümü rasyonel hâle getirmek için türlü araçlar geliştirmiş ve doğa sömürüsünü toplumsal gerçekliğin vazgeçilmez bir parçası olarak belirlemiştir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) İnsan, ahlaki değerlerden zaman içinde uzaklaşmıştır.
B) İnsanoğlu tabiatı kendi emelleri için hor kullanmaktadır.
C) Kapitalist sistem doğaya zarar vermeyi sıradanlaştırmıştır.
D) Tüketim çılgınlığı insanların tatminsiz ve mutsuz olmasına neden olmuştur.
E) İnsanın doğaya zarar vermesinin temelinde her şeye hükmetme hırsı vardır.

14. (I) Tüketim, toplumsal yapıya ve kültüre göre değişkenlik gösteren sosyal bir olgudur. (II) Özellikle modernleşme süreci ile birlikte tüketim ve tüketim toplumu kavramları, toplumsal statüyü belirleyen ögeler olarak günlük yaşamda etkili olmaktadır. (III) Tüketim kültürü, toplumsal statüyü ve kimliği tanımlama biçimi olarak giderek önem kazanmaktadır. (IV) Bu kültür, özellikle gençlik tarafından daha da önemsenmekte ve yaşam biçimlerini tanımlama aracı olarak değerlendirilmektedir. (V) Sosyal bilimciler ve pazarlama uzmanları için Y Kuşağı olarak tanımlanan, 1981-2000 yılları arasında dünyaya gelen kuşak; tüketim toplumunun en aktif ögeleri olarak değerlendirilmektedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde virgül farklı görevde kullanılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

15. Türklerin ejder veya ejderha diye adlandırdıkları hayvan, Farsça “azi-Dsâka” sözcüğünden türemiştir. Bu hayvan bazı metinlerde evren diye adlandırılır. Ejdere; epik metinlerde, şövalye romanlarında ve sözlü aktarımın masal, efsane şarkı vb. farklı türlerinde rastlanır. Genelde çok iri bir yılan olarak tasvir edilir. Kaşgârlı Mahmut’un sözlüğünde ve “Dede Korkut Hikâyeleri”nin bir bölümünde yedi başlı ejderi öldürdüğü için övünen Hazon adlı kahraman da onu bir yılan olarak adlandırır. Ejderin yedi başlı bir canavar biçiminde gösterilmesi veya ağzından ateş çıkarabilme gücüne sahip olması, Türklerde, farklı halklarda da rastlandığı gibi ejdere verilen diğer özelliklerdir. Ejder, masallarda su kaynaklarının koruyucusudur; halkın su ihtiyacı onun emrindedir. Efsane ve epik metinlerde bir mağarada yaşadığı belirtilir. Savaşçı kahramanlar ve kutsal kişiler ejder tarafından ya hapis tutulur ya da korunur. Bazen de düşmanı olan diğer ejderlerle savaşmak için insanlarla birlik olur.

Bu parçadan hareketle ejderhalarla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Farklı yerlerdeki tasvirlerinde benzerliklerin bulunduğuna
B) Çeşitli metin türlerinde yer aldıklarına
C) İsimlerinin Farsçadan geldiğine
D) Zaman zaman farklı ittifaklar yaptıklarına
E) İnsanlarla mücadelelerinin her dönemde devam ettiğine

16. Edebiyat terimi olarak muamma “şiirde remiz, ima veya işaret yoluyla dolaylı şekilde bir isme delalet eden söz” anlamına gelir. Muamma, Arap edebiyatından Fars edebiyatına ve oradan da Türk edebiyatına geçmiştir. Şiirde bir ismi saklama işine “muamma” denir. Muamma söyleyen kişiye Farsça bir mastar ekiyle muamma söyleyen anlamında “muamma-gûy” denir. Bir kısım Fars kaynaklarında ilk muamma söyleyenin Hz. Ali olduğu yazar yalnız bu konuda ilk çalışma 13. asırda Şerefeddin Ali Yezdî tarafından yapılmış, bu çalışmalar daha sonra Abdurrahman Cami tarafından geliştirilmiş ve nihayet Mîr Hüseyin b. Muhammed Şîrâzî-i Nîşâbûrî muammayı en ileri seviyeye taşımıştır. Tahminlere göre muamma, Fars edebiyatından bu aşamada alınmıştır Türk edebiyatına.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Öznel bir tutum sergilenmiştir.
B) Tanımlama tekniğinden faydalanılmıştır.
C) Devrik cümle kullanılmıştır.
D) Bilgi vermek amacıyla yazılmıştır.
E) Terimlere yer verilmiştir.

17. Aşağıdakilerden hangisi bir makaleden alınmış <u>olamaz</u>?

A) Sınıf ortamında başka bir dili öğrenmede başarılı olma hususunda, motivasyonun dil yeteneği ile birlikte merkezî bir konumda olduğu düşünülmektedir. Dil öğrenmede motivasyonun rolüne ilişkin çalışmalar, yaklaşık 60 yıl önce Lambert ve Gardner'in çalışmalarıyla başlamıştır.

B) Dünyada yaşanan çeşitli buzul dönemlerinden sonra, bilim adamlarına göre dünya şu an soğuma eğiliminde olmalı ama son 150 yıllık gözlemler bir şeylerin ters gittiğini göstermektedir. 19. yüzyılın ortalarından 1940'lara kadar süren ısınma eğilimi 1960'ların sonlarına kadar duraksadı ve 0,25 °C'lik bir soğuma yaşandı. 1970'li yıllarda ısınma yeniden hız kazandı ve 1998 yılı son 1200 yıllık dönem içinde en sıcak yıl oldu.

C) Son yıllardaki fen eğitimi araştırmaları, fen eğitiminin amaçlarını gerçekleştirmede yapılandırıcı öğrenme yaklaşımının etkili olduğunu ve öğretimde yeni uygulamalara olanak sağladığını ortaya koymaktadır. Ülkemizde de yeni fen ve teknoloji öğretim programı düzenlenirken bu yaklaşımın benimsendiği görülmektedir.

D) Edebiyat ve deneyim, terim olarak birbiriyle yakından alakalı olan iki sözcüktür. Deneyim, insana ve hayata dair bir kavramdır. Bu sebeple, insanı ve hayatı anlatan edebiyat ile olan bağı da kaçınılmazdır. İnsan yaşamında deneyimler, bir dönüm noktası niteliği taşıyabilir. Tecrübeler gibi edebiyat da aynı niteliğe sahiptir. Evrensel bir klişe olan "Bir kitap okudum ve hayatım değişti." deyimi, bu alakaya en güzel örnektir.

E) Düşünce çatışmaları beni ne kırar, ne yıldırır, sadece dürtükler, kafamı çalıştırır. Eleştirilmekten kaçarız. Oysaki bunu kendiliğimizden istememiz, gelin, bizi eleştirin dememiz gerekir: Hele eleştirme bir ders gibi değil de karşılıklı konuşma gibi olursa. Biri çıkıp bizim düşüncemizin tersini söyledi mi onun doğru söyleyip söylemediğine değil, doğru yanlış, kendi düşüncemizi savunmaya bakarız.

18. Onun kasa yapımındaki yorgunluğunu gidermek için elini yüzünü yıkadığını sanmıştı.

Bu cümlenin öge sayısı aşağıdakilerden hangisiyle özdeştir?

A) Karanfillerinden birini kulak ardından çekip resimli tahtanın üst başına kondurdu.

B) Her şey onun kendini yalnız hissetmemesi içindi.

C) Göklerde yalnız kuşlar, bulutlar, rüzgârlar uçar.

D) Makine yağıyla kararmış yüzü, içlerinden aydınlanan harikulade yeşil gözleri vardı.

E) Fırtına kopunca ceviz kabuğu gibi küçücük sandalını mağaraların içine çekermiş.

19. Doğaya karışan atık plastikler küresel ölçekte önemli bir çevre sorunu oluşturuyor. Atık plastikler hem bütün hâldeyken hem de çevresel faktörlerle parçalandıklarında canlılara zarar veriyor. Bu da ekosistemler üzerinde insan kaynaklı bir baskı kaynağı daha oluşması anlamına geliyor. Sonuçları geçtiğimiz ay yayımlanan bir araştırmaysa doğanın bu baskıya çok da tepkisiz kalmadığını gösteriyor. Söz konusu araştırmada yaygın olarak kullanılan bir plastik olan pet şişeyi parçalayabilen bir bakteri türü keşfedildi.

Bu parçada <u>asıl</u> anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Doğaya karışan atık plastikler konusunda bugüne kadar pek çok çalışma yapıldığı

B) Atık plastiklerin, doğadaki bazı canlılara zarar vermediği

C) Çevresel etmenlerin milyonlarca yıldır doğal afetleri yönlendirdiği

D) Küresel sorunların bilim insanlarının daima gündeminde olduğu

E) Doğanın, kendisine verilen bazı zararları ortadan kaldırma kabiliyetinin bulunduğu

20. Afişi “bir şeyi duyurmak ya da tanıtmak amacıyla hazırlanan, çok sayıda insanın görebileceği yerlere asılan, genellikle resimli duvar ilanı” şeklinde tanımlayabiliriz. Kelimenin kökeni Fransızca duvar ilanı anlamına gelen “affiche” kelimesidir.Bir afiş reklam amaçlı olabileceği gibi tamamen sosyal hizmet amaçlı da olabilir. Afişlerde en genel ayrım iç mekân, dış mekân ayrımıdır. Dış mekân afişleri, büyük boyutludur. Duvar yüzeylerine ve ilan panolarına asılır. İç mekân afişleri ise lobi, salon ve koridorlarda kullanılmak üzere tasarlanan daha küçük boyutlu afişlerdir. Bu temel ayrım afişin tasarım sürecini de önemli ölçüde etkilemektedir. Dış mekân afişlerinin izlenme süresi kısadır. Buna karşın iç mekân afişleri daha uzun süre incelenebilecek afişlerdir. Bu da afişin izlenme süresini, tasarım aşamasında dikkate alınması gereken önemli ölçütlerden biri hâline getirmektedir. Afişleri üç ana gruba ayırabiliriz: 1. Reklam afişleri: Bir ürün ya da hizmeti tanıtan afişlerdir. 2. Kültürel afişler: Festival, seminer, sempozyum, balo, konser, sinema, tiyatro, sergi ve spor gibi kültürel etkinlikleri tanıtan afişler bu gruba girer. 3. Sosyal afişler: Sağlık, ulaşım, sivil savunma, trafik, çevre gibi konularda eğitici ve uyarıcı nitelikteki afişlerin yanı sıra politik bir düşünceyi ya da siyasi bir partiyi tanıtan afişler de sosyal afişler grubunda yer alır. Afişler tasarım ve sanat kaygısının eşit ağırlıkta olduğu grafik ürünlerdir. Bu nedenle bir afiş tasarlamak için teknik bilgi asla tek başına yeterli değildir.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

A) Afişin ilk kullanıldığı tarih nedir?

B) İç mekân ve dış mekân afişlerinin farkı nedir?

C) Bir filmi tanıtmak isteyen bir kişi hangi afiş çeşidini kullanmalıdır?

D) Hangi afişlerin izlenme süresi daha uzundur?

E) Afiş tasarlarken teknik bilgi yeterli midir?

11. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

5. Ünite

1. “Trakya İftarları” başlığı ile yazmış olduğum fıkram okunmuşsa elbette onda yazılı olan: “Bu taraflarda bir anane vardır. Ramazana iki üç gün kala zenginlerimiz fakir düşmüş akrabalarına, pirincinden yağına varıncaya dek erzak gönderirler. Bundan başka eve giren bütün erzak ve eşyaya fukaranın hakkı verilmeden el sürülmezdi.” satırları da okunmuş olsa gerektir. Varsın içimizden işine gelmeyenler maziye bakmaktan yüz çevirsinler. Onlar, sanki bu gidişle geleceği mi gözetliyoruz, demek istiyorlar? Hangi gözle, hangi gözlükle, hangi dürbünle? Geçmiş ile şimdiki hâli mukayeseden, tahminden âciz olanlar, böyle derin bir meçhuller denizinde mutlaka bocalar. Dalarlarsa bir daha yüze çıkamazlar!..

Bu parçada anlatılanlar ile aşağıdaki kavramlardan hangisi arasında ilişki kurulamaz?

A) Mitoloji
B) Kültür
C) Din
D) Sosyal hayat
E) Yardımlaşma

2.
I. Masanın bir ucunda arkadaşı oturuyordu.
II. Artık gençte değildi, sezgileri zayıflamıştı.
III. Yavruların da kendisine dikkatle baktığını fark etti.
IV. Cümlemi bitirir bitirmez denizde bir kaynaşma oldu.
V. Yarın gidelim de bana bir elbise alalım.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde “de”**nin yazımı ile ilgili yanlışlık yapılmıştır?**

A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

3. Evvela bilmemiz lazım gelen bir mesele vardır, en temelli, canlı mesele: Mizah her aklın, her zekânın dokuyacağı bir kumaş değildir. Benim kudretim nasıl bugün ruhiyat üzerine yazı yazmağa erişmezse, sizin hilkatiniz de mizaha ilişkin hoşça lakırdı marifetleri yapmağa müsait değildir. Ben cehlimi zorlamakla âlimane makaleler belki yazarım fakat zorbalıkla fıtratımı parçalayıp ortaya -hiç istidadım yokken- zarif, nüktedan bir muharrir şeklinde çıkamam. Bu muhakkak... O hâlde eli kalem tutan herkes nükteciliğe kalkarsa çıkaracağı meta çürük, kaba, katı bir şey olur.

İkincisi: Fıtraten gülünç olanlar tam manasıyla mizah yapamaz. Mizah gülünç olmak değil, gülünç olanı görmek ve onu zarifane anlatmaktır. Kendi gülünç olanın evvela kendini görmesi, kendine gülmesi, kendine güldürmesi lazım gelir ki böyle biri daha hiçbir diyarda çıkmadı. Mizah muharriri şuurlu, muhakemeli bir adam olmalı; her hâlde ipsiz sapsız fikirleriyle, delidolu hareketleriyle, darmadağınık meslekleriyle tanınmış insanların mizahı tuhaflık ve yavanlık derecesini geçemez. Kirli şeylerle, murdarlık ve hastalıklarla, mecra ve muzahrafat ile hülasa mide bulandıracak, iç döndüren keyfiyetlerle yapılan mizahlardan muvaffakiyet beklemek bir nevi öz saygı yokluğudur; bekleyen için de, beklediğin kimse için de…

Bu parçada yazarın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Ele aldığı konuya yönelik benzetmeye başvurmuştur.
B) Mizahı, öznel bir bakış açısıyla tanımlamıştır.
C) Üçüncü kişili anlatımı kullanmıştır.
D) Karşılaştırmalı bir anlatımdan yararlanmıştır.
E) Yazdığı dönemin dil özelliklerine yer vermiştir.

4. Bu bayram, dilimizin bir kelime kaybettiğine iyice inandım. “Tandır” gibi “kağnı” gibi artık yaşanan hayatta, yeri kalmamış, şöyle böyle bir kelime değil; zarif, ince, medeni bir kelime. Kapıyı çalan çöpçünün pos bıyıkları arasında onu aradım. Yok!.. Bahşişini alan bekçinin kavlak dudaklarından onu bekledim. Yok!.. Bakkalın çırağından, sebzecinin yamağından, kasabın oğlundan onu işitmek istedim. Yok!.. Bir kelime deyip geçmeyiniz. Cemiyet hayatımızdaki birçok şikâyeti bu kelimenin yokluğuna bağlamak bile mümkündür. Düşünüyorum: Artık lügat kitaplarında beyaz kâğıdın kefenlediği bu ölü kelimeyi nasıl diriltsek? Acaba belediye bu kelime için bir fiyat listesi yapmaz mı? Hiç olmasa çarşıda, pazarda canımız istediği zaman listeye bakar, parasını verir ve içimizin özlediği bu üç heceli sözü duyarız! Haaa! Affedersiniz, deminden beri, yana yakıla hasretini çektiğim bu kelimenin ne olduğunu söylemedim değil mi?

Bu parçada yazarın, yokluğundan yakındığı kelimeyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Kelimenin kullanılmamasının birçok şikâyetin sebebi olduğu
B) Belediyeden sözcüğe satış için bir bedel belirlenmesi istendiği
C) Öteden beri kullanılmasına özlem duyulan bir sözcük olduğu
D) Yazarın, sözcüğün kimse tarafından kullanılmadığına inandığı
E) Artık günlük hayatta hiç kullanılmayan bir sözcük olduğu

5. Bazen bir kararsızlık girdabına düşeriz. Kafamızdaki hiçbir düşüncenin yanıtını veremeyiz. Böyle anlarda her şeyi bir anda bitirmek isteriz. Öte yandan bitirmek de meseleyi çözmez. Belki devam etmelidir. Henüz biten bir şey yoktur. Tüm bu iç kavgamız esnasında en kötüsü de duyguların esiri olmaktan kurtulamamaktır. Akıl devreye girse belki savaşımızın galibi biz olacağız.

Bu parçada aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisine dair bir ipucu yoktur?

A) (…) B) (!) C) (?) D) (:) E) (.)

6. Sizin için günün en iyi saati hangi saattir hiç düşündünüz mü? Şair tabiatlı olanlar akşam saatlerini severler. Güneşin batışı insana tuhaf bir hüzün verir. En çok kendi kendimizle kaldığımız saatler giden günün arkasından gecenin ağır ağır geldiği, daha doğrusu gündüzlerin bizleri gecelere devrettiği o saatlerdir. Kuşlar o saatlerde neden telaşlıdırlar, pek bilmem ama tabiat yavaş yavaş durulur; etrafla beraber insanın ruhuna da bir sessizlik çöker. Sonra gece, o uçsuz bucaksız gece, kendi hayatını sürmeye başlar. Evet, şair tabiatlı olanlar akşam saatlerini severler. Yemek düşkünleri de öğle saatlerini. Dünya nimetlerinin lezzetlerine kendilerini kaptırmış olanlar öğle vaktinin gelmesini iple çekerler… Öğle yemeğinden sonra gelen rehavetin tadı hiçbir gece uykusunda bulunmaz. Ama yaş ilerledikçe insanlar sabah saatlerini sever olurlar. Dünyayı sabahın saat beşinde, kurtlar, kuşlar henüz uyanmadan tabiat daha mahmurken seyretmek ancak o yaşlarda tadına varılır zevklerdendir.

Bu parçada sohbet türünün,

I. Güncel olaylar, kültür ve sanat hayatındaki gelişmeler, fazla derine inilmeden anlatılır.
II. Yazar, düşüncelerini kanıtlamaya çalışmaz.
III. Mizahi fıkralardan, atasözlerinden veya anekdotlardan, şiirlerden kesitler verilebilir.
IV. Yazar kendine veya okuyucuya sorular yöneltebilir ve bu sayede yazıyı canlı ve akıcı tutabilir.
V. Samimi bir dil ile okuyucuyla karşılıklı konuşma havasında yazılır.

özelliklerinden hangisi yoktur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

7. I. Paleocoğrafi ve morfoklimatik kanıtlar jeolojik dönemler boyunca iklimde önemli değişimler olduğunu, iklim kuşaklarının düşey ve yatay yönde kaydığını ortaya koymuştur. Eosen başlarında Avrupa'da yıllık sıcaklık ortalaması yaklaşık 20-22 ºC iken bu dönemden itibaren düşüşler başlamış, Pliyosen sonlarına gelindiğinde Avrupa'da yıllık ortalama sıcaklıklar yaklaşık 10-11 ºC civarına düşmüştür. Uygarlığı etkileyen iklim değişimleri Kuaterner'in Pleistosen döneminde buzul ve buzularası dönemler hâlinde birbirini izlemiştir. Pleistosende ortalama sıcaklıklar 0-10 ºC arasında salınımlar yapmıştır (Olive, 1987).

II. Asık suratlı insanlardan hoşlanır mısınız desem tabii bana gülersiniz. Zaten ben de biraz gülmeniz için söze böyle başladım. Güler yüze ve gülmeye dair olan bu konuşmayı asık suratla dinlemenizi istemem tabii. Konuşurken söze başladığınız sırada karşınızdakinin kaşlarını çattığını, asık bir suratla sizi dinlediğini görürseniz konuşmak hevesiniz kırılır. Lafı kısa kesip bu tatsız sohbeti bir an önce bitirmeye bakarsınız.

Numaralanmış parçalar ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

A) İki parçada da düşünceyi kanıtlama gereği duyulmuştur.
B) Her iki parça da öğretici metin örneğidir.
C) I. parçanın alındığı tür akademik çalışmalarda sıklıkla kullanılır.
D) II. parçada da anlaşılır bir dil kullanılmıştır.
E) I. parçada dil göndergesel işlevdedir.

8. Servetifünun sanatçılarıyla aynı dönemde yaşamasına rağmen sanat anlayışı açısından bağımsız bir yol izledi. Ahmet Mithat Efendi gibi "toplum için sanat" anlayışıyla eserler verdi. Eserlerinde araştırmacı ve gözlemci yönünün izleri görülür. İstanbul'u; sosyal hayatı, renkleri, çeşitliliği ve bütün canlılığıyla anlattı. Zengin bir söz dağarcığına sahip olan yazar; hikâye, roman, şiir, tarih, gezi yazısı gibi türlerde de eser vermekle beraber fıkra, sohbet ve anı türünde yazdığı eserleriyle tanındı.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu parçada sözü edilen yazara ait değildir?

A) Gecelerim B) Falaka C) Gülüp Ağladıklarım
D) Eşkâl-i Zaman E) *Eşref Saat*

9. Eğlencelerin hiçbirini kaçırmamak, lüksün en pahalısına nail olmayı gaye edinmek, kendi seviyesinde olmayan insanların dolaştıkları yüksekliklerde uçmayı en tabii hak saymak gibi ölçüye gelmez istekler, birçok aileyi, her zaman, talihsizliklere, bahtsızlıklara sürüklüyor.

Bu cümledeki ögelerin doğru sıralanışı, aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

A) Nesne - özne - dolaylı tümleç - zarf tümleci - yüklem
B) Özne - nesne - zarf tümleci - dolaylı tümleç - yüklem
C) Özne - zarf tümleci - nesne - yüklem
D) Zarf tümleci - özne - nesne - dolaylı tümleç - yüklem
E) Özne - nesne - dolaylı tümleç - yüklem

10. Ne dersiniz? Baharın uğurlu günleri, birbirini kovalayan yağmurlarla doğa, canlılığını ve güzelliğini kaybederek sümbülleri perişan, yanakları solgun ve ağlamış bir genç kız güzelliğini andırmadı mı? Her sabah, gül dalında çiğ tanesi araştırarak mazmun yenileme hasreti çeken şairlerimiz, galiba her seher sicim gibi düşen yağmura tutularak bu ilham giderici kırbacın tesiriyle bütün bütün dilsiz oldular. "Bu sene zavallı bülbülü dinleyemedim, taze bir gül koklayamadım." diye üzüntü gösteren şairin birine sonbahar mevsimini tavsiye ettim.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Okuyucu ile sohbet eder gibi bir üslupla yazılmıştır.
B) Benzetmelerden yararlanılmıştır.
C) Soru cümleleriyle anlatım hareketlendirilmiştir.
D) Toplumu ilgilendiren güncel bir konu anlatılmıştır.
E) Canlı ve akıcı bir anlatımı vardır.

11. Gerçi yangın bir felakettir fakat İstanbul Belediyesinin bazı mühim vazifelerini ekseriyetle yangınlar gördüğü için İstanbul halkı, evler yıkıcı alevlere karşı kendini minnettar saysa yeri var. Fatih taraflarının, Hırka-i Şerif'in, Karagümrük'ün eski karanlık evlerini bilenler; yangınlardan sonra oralarda açılan geniş ve havadar sahalar karşısında, Fransızların dediği gibi felaketin bir şeye yaradığını görmüşlerdir. Fakat itiraf etmeli ki nice hüsranlar ve gözyaşlarına mal olan bu nimetten lazım olduğu gibi istifade etmesini bilmedik. Yangın mıntıkasında açılan bulvarların her iki tarafında birbiri ardınca yapılmakta olan küçük, üslupsuz, nizamsız binalar; bir yeni çirkin İstanbul'un çekirdeğini teşkil ediyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Eskiden İstanbul'da sık bir yapılaşmanın olduğuna
B) Yeni yapıların İstanbul'u güzellikten uzaklaştırdığına
C) O dönemde sık sık yangınlar çıktığına
D) Belediyenin ve halkın yangınlara karşı verdiği mücadeleye
E) Yangınlardan sonra geniş yollar yapıldığına

12. **Aşağıdaki eserler tür yönüyle eşleştirilirse hangisi dışta kalır?**

A) *Yer Altında Dünya Var*
B) *Eşkal-i Zaman*
C) *Hayat Böyledir*
D) *Bize Göre*
E) *Edebiyat Konuşmaları*

13.
I. Kalbinizin param parça olduğunu hissettiniz mi hiç?
II. Makinanın çivisimi düşmüş, anlayamadım.
III. Bir akşam bana gelinde konuşalım bu konuyu.
IV. Köpeğinin kayıp olduğundan haberim yok ki.
V. Onun iyiliksever bir insan olduğunu biliyordum.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı <u>yoktur</u>?

A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

14. Yolumun üzerinde her sabah tesadüf ettiğim bir dilenci var. Bu zeki çehreli adam, yoklama defteri imzalamaya mahkûm bir kalem efendisi intizamıyla her gün tam saat altıyı kırk geçe köşesine gelir ve tam saat ona kadar da bir tek söz söylemeksizin sırf gözlerinin derin elemi ve edasının sessiz ifadesiyle gelip geçenlerin merhametini avlar. Merhametlerin, birer şaşkın güvercin telaşıyla bu mahir avcının kurduğu tuzağa düşmek için nasıl kanat çırptıklarını görmek, benim her sabahki eğlencemdir. Sabır, tahammül, intizam gibi seciye faziletlerinin en müşkülleriyle donanmış ve aynı zamanda ustalıklı bir sükûtun boş bir telakate tercih edildiğini bilecek kadar zevk ve idrak sahibi olan bu adamın, daha çetin sahalarda, daha kârlı avlar arkasında koşması mümkün iken bir dilenci kisvesi altında gelip geçenlere el uzatmağa razı oluşunu büsbütün budalaca bir hareket addetmedim.

Bu parçada fıkra türünün,

I. Samimi ve içten bir üslubu vardır.
II. Bir konu hakkında kişisel görüşler anlatılır.
III Güncel konular ele alınır.
IV. Mizahi fıkralardan, anekdotlardan faydalanılır.

özelliklerinden hangileri vardır?

A) I ve II B) I ve III C) III ve IV D) I, II ve III E) II, III ve IV

15. Okumak tutkusu giderek bir bönlük veriyor kişiye. Samuel Butler: "Büyük baskı makineleri çıkalı beri basılı kâğıt üzerinde gördüklerimizin de yalan olabileceğini öğrendik, kitapların her dediğine doğrudur diye bakmaktan kurtulduk." gibi bir şeyler söylüyor ama pek inanmayın. Bir katlı değildir ki kişioğlu! Yalnız usu, doğruyu seçen usu yoktur ki! Bütün o yalanlar, başka bildiklerimizle, duyup öğrendiklerimizle karşılaştırıp ne olduklarını iyice anladığımız o yalanlar gene de içimize işliyor, düşüncemizin mayasına karışıyor.

Bu parçada aşağıdaki düşünceyi geliştirme yolarından hangisine başvurulmuştur?

A) Örnekleme B) Tanık gösterme C) Karşılaştırma
D) Tanımlama E) Sayısal verilerden yararlanma

16. (I) Güneşin sıcaklığından kaçanlar, deniz sularının serinliğine sığınıyor. (II) Deniz, tehlikeli deniz, uslu bir fil gibi hortumunu toplamış; toprağın çocuklarını sırtında eğlendiriyor. (III) Kumsallardan birine gittim ve koskoca denizle insanların eğlenmesini neşe bulmadan seyrettim. (IV) Denizin insana bu boyun eğişi ne gülünçtü.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde birden fazla yüklem vardır?

A) Yalnız II B) I ve II C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

17. Gençlik ve ihtiyarlık kavgası arada sırada tazelenerek ve günün konusu hâline girerek devam edip gidiyor. Yalnız arada bazı tuhaf anlayış ve anlatışlar göze çarpıyor. Gençlik bir meziyet, ihtiyarlık bir kabahat, hatta bir ayıp sayılıyor ve bir hakaret olarak yüze fırlatılmak isteniyor. Zannediyorum ki böyle bir kanaat biraz haksızdır. Gençliğin, sırf gençlik olmak bakımından, neden bir meziyet sayılacağına bir türlü aklım ermiyor. Doğmak bizim elimizde midir? Sırf dünyaya gelmiş olmaktan dolayı iftihar etmekte bir hak tasavvur edilebilir mi? Hâlbuki bu şekle dökülmek istenilen bir gençlik-ihtiyarlık çekişmesi, gerçekte filan tarihte dünyaya gelmeyip de falan tarihte doğmuş olmaktan daha fazla hiçbir yargıya vurulamaz. Mesele bu kadar dar bir bakış içinde tutulacak olursa, tersine, ihtiyarlığın bir meziyet teşkil etmesi gerekir. Doğmak ve doğduktan sonra bir süre yaşamak pek kabildir fakat çok yaşamak daha fazla bir hüner değil midir? Hayat koşusunda da ihtiyarlık, işin sonuna başarı ile varmış olmaktan başka nedir? Eğer ihtiyarlık bir kabahat, utanılması gerekli bir ayıp teşkil ediyorsa neden herkese ve gençlerimize uzun ömürler temenni ediyoruz?

Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gençliğin değeri
B) Yaşlılığın kötü bir durum olmadığı
C) Gençlik ve yaşlılık arasındaki farklar
D) İhtiyar insanlara saygı
E) Uzun yaşamın sırrı

18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dolaylı tümleç vardır?

A) Mart başlayalı kırkını geçmiş nice tanıdıklarım hastalandı.
B) Bazı böceklerin ve kertenkelelerin, bazı zamanlarda uzviyetlerinin zehirle dolduğunu biliyoruz.
C) Şiirin çıkıntılarında göz alan eski aynalar sönmüş, aydınlıkların yandığı noktalarda, küçük karanlık çukurlar belirmişti.
D) Bu kelimenin macerası, birçok sosyal kıymetlerin etrafımızda nasıl değiştiğini gösterir.
E) Kırmızı gagasının takırtısı, ses hâline gelmiş bir sıcak temmuzdur.

19. Bazı kimseler vardır, sanki Cenabıhak onlara gülmeyi yasak etmiştir. Gülümsemeyi aklı başında adamın ciddiliğini bozan bir hâl sayarlar. Yüz göz olmasınlar diye çocuklarına gülmezler, laubali demesinler diye komşularına gülmezler. Kaşları sanki kudreten çatılmıştır. Çalışırken çatık, konuşurken çatıklar. Hatta kendilerine ettikleri zulüm yetmiyormuş gibi gülenlere de kızarlar. Hayatı böyle saymak çok yanlıştır. Unutmayalım ki biz insanların hayvanlardan bir farkı konuşmaksa öteki farkı da gülmektir. Hiç siz ömrünüzde gülen, kahkahalar savuran bir hayvan gördünüz mü? Zavallılar kim bilir ne kadar gülmek istiyorlardır! Hatta insan kardeşlerinin öyle bazı tuhaflıkları vardır ki, onların karşısında da herhâlde kahkahalarla gülmek için can atıyorlardır. Ama ne hikmetse yüzleri gülmeye elverişli bir şekilde yaratılmamıştır. Kendilerini ne kadar zorlasalar gülemezler. Hâlbuki insanlar, çok şükür, gülebiliyorlar. Bu imkânı niçin kullanmamalı?

Bu parçanın türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sohbet B) Fıkra C) Deneme
D) Makale E) Eleştiri

20. I. İhtiyarlardan birkaçı közde kestane pişirmeyi akıl ederek evlerden birinde toplanır.
II. Çocuğun birilerinden merhamet beklermişçesine bağırması kırk yılda bir bulduğumuz neşe verici uykumuzu dağıtıyor.
III. Köprü ile Kadıköy arasındaki mesafenin kaç mil olduğunu bilmiyordum.
IV. Denizdeki dalgalar, en şiddetli sağanaklara hedef olduğu hâlde büyüyemiyor.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde özne, isim tamlaması <u>değildir</u>?

A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

11. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

6. Ünite

1. Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun aşağıdaki eserlerinden hangisinin türü farklıdır?

A) Nur Baba
B) Bir Serencam
C) Ankara
D) Panorama
E) Hüküm Gecesi

2. İlahi bakış açısında anlatıcı,

- Olayların içerisinde değildir.
- Olaylara müdahale etmez.
- Kişilerin zihinlerinden geçenleri bilir.
- Olayları üçüncü şahıs ağzından anlatır.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki parçaların hangisinde ilahi bakış açısı kullanılmıştır?

A) Arabanın dört ucundaki ikişer arşınlık direklerin yanları ve tepesi kalın keçelerle sımsıkı kapatılmıştı. İçerideki kadın, keçe duvarlı küçücük odada oturuyor ve bu odaya dışardan kar ve soğuk sızmıyordu.

B) Çakır, kaşları çatılarak bakıyordu. Işık tekrar yok oldu. Üçüncü seferinde bir değil birçok ışık birden peyda oldu. Bir ikisi parlarken ötekiler sönüyor, bazen hepsi birden parlıyor, sonra birlikte kayboluyor, tekrar yanıyorlardı.

C) Öğleden beri aralıksız yürüyen öküzlerde yorgunluk belirtisi başlamıştı. Çakır, ömründe ilk defa bir kağnı yürütüyor, öküz yediyordu. Hayvanlar yavaşladıkça onları hızlandırmaya çalışıyordu. Fakat öküzler bildiklerinden şaşmıyor, ezelî ve ebedî ağırlıklarıyla battal battal yol almakta devam ediyordu.

D) Bu evde Satı Kadın, iki yaşındaki oğlu ile birlikte oturuyordu. Çakır'ın sütanası olan Satı Kadın komşu Türkmen oymağından bu köye otuz yıl önce gelin gelmişti. Şimdi kırk beş yaşında, sağlam, dinç ve iyi yürekli bir kadındı.

E) Çakır evden düşünceli adımlarla çıkarken yalnız küçük bir yiyecek torbası almıştı yanına. Çabuk adımlarla ahıra yürüyor, kendini nasıl bir sürpriz karşılayacağını merak ediyordu. Üstesinden gelemediği bir endişe vardı içinde.

3. (I) Beni tanıyanlar, okuma yazma işleriyle öyle büyük bir ilgim olmadığını bilirler. (II) Hatta bütün mütalaalarım, çocukluğumda okuduğum Jul Vern ve Nik Karter hikâyelerini aradan çıkarırsanız, Arapça ve Farsça kelimelerini atlaya atlaya gözden geçirdiğim birkaç tarih kitabıyla, *Tûtinâme*, *Binbir Gece*, *Ebu Ali Sinâ* hikâyeleri gibi eserlerdir. (III) Daha sonraki zamanlarda, enstitümüz kurulmadan evvel işsizlikten evde çocukların mektep kitaplarına zaman zaman göz attığım gibi, bazen bütün günümü geçirdiğim Edirnekapı veya Şehzadebaşı kahvelerinde gazeteleri hatme mecbur kaldığım zamanlarda ufak tefek tefrika parçaları ve makaleleri de okudum. (IV) Adlî tıpta müşahede altında bulunduğum zamanlarda tedavime çalışan, sonraları da bana o kadar iyiliği dokunan Doktor Ramiz'in psikanalize dair neşrettiği etütleri de bu arada sayabilirim. (V) Bu kadar mühim işlerle uğraşan bu âlim zatın hakkımda gösterdiği teveccühe lâyık olabilmek için bu kitapların ve makalelerin bir satırını bile atlamadığıma sizi temin edebilirim.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

4. Amerikalı yazar ve gazetecidir. İlk makalelerini lise yıllarında okul gazetesinde yayımlamıştır. Öykü ve romanlarında mücadeleci, yenileceklerini bilseler bile yiğitçe direnerek yaşamlarına anlam vermeye çalışan kişilerin portrelerini çizer. Romanlarında yaşama savaşı kimi zaman doğal güçlere karşı verilen mücadeleyle simgelenir. Basit yazma tekniği ve sade üslubuyla 20. yüzyıl kurgu romancılığını etkilemiştir. *Yaşlı Adam ve Deniz* adlı eseriyle Nobel Edebiyat Ödülü'nü almıştır.

Aşağıdakilerden hangisi burada sözü edilen yazara ait değildir?

A) *Güneş de Doğar*
B) *Silahlara Veda*
C) *Notre Dame'ın Kamburu*
D) *Çanlar Kimin İçin Çalıyor*
E) *Klimanjaro'nun Karları*

5. Nermin, durumunu değiştirmeden gülümsedi ve hemen sordu: “Sonu ‘k’ ile biten beş harfli bir hayvan ismi söyler misin?” “Tavuk,” dedi içindeki sıkıntıyı bastırmaya çalışarak. Bütün hayatımı şu andaki gibi yaşasaydım hayır kalmazdı bende. Geçecek, Turgut, geçecek. Öyle bir küçümserim ki ben onu... “Olmuyor,” dedi Nermin mahzun bir sesle. “Baş harfi V.” “Vaşak,” dedi Turgut aceleyle. Yerinde tepkiler gösterebildiğime göre soğukkanlılığımı kaybetmedim daha. Kim bulabilir bir anda vaşak kelimesini? Milyonlarca insan bu hayvanın adını bile bilmiyordur. “İnek,” dedi hayalindeki Selim, bir türlü aklından çıkmayan Selim. “Düşünmekten korkan; korkudan, düşünmesini unutan inek.” dedi. Sevgi Apartmanı’nda her gün görevli inek. “Neden benim aklıma gelmiyor bu kelimeler Turgut?” Çünkü sen inek değilsin.

Bu parçada aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisine başvurulmuştur?

A) Bilinç akışı B) Dış monolog C) Özetleme D) Geriye dönüş E) İç monolog

6. Kötü uyumanın verdiği halsizliği silerek aşağıya indi. Sabiha, onun terliklerini giymiş, sofada küskün küskün oturuyordu. Bu gürültücü çocuğun böyle sessiz duruşuna Mümtaz hiç tahammül edemiyordu. Vakıa, Ahmet de sakindi. Fakat yaratılıştan öyle idi. O, kendisini kabahatli bulan adamdı. Bilhassa, doğuşunun hazin tesadüflerini öğrendiği günden beri daima köşesinde, daima evi yadırgar olmuştu. O kadar ki biraz fazla şımartılmak istense hatırımı alıyorlar düşüncesine kapılıyor, gözlerine yaş birikiyordu. Bu, her yerde tesadüf edilen şeylerdendir. İnsanlar bazen doğuştan mahkûm olurlar, saz parçası kendiliğinden kırılırdı. Sabiha öyle değildi. O evin masalıydı. Durmadan konuşur, gezer, masallar uydurur, şarkı söylerdi. İhsan Bey Adası’nı çok defa onun neşesi ve şamatası doldururdu.

Bu parçayla ilgili,

I. Tartışmacı anlatım kullanılmıştır.
II. Gözlemci anlatıcı söz konusudur.
III. Ruh tahliline yer verilmiştir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

7. (I) Emniyet Müdürü daha önce mahallelinin şikayetlerini dinlemeye başlamıştı. (II) Murtaza’ya aldırmadan, ayakkabı tamircisine, “devam et.” dedi. (III) Tamirci kızardı, bozardı ama ok yaydan çıkmıştı bir sefer: “Efendim, bu adam bekçiden çok, kendini bu mahallenin hâkimi sanır.” (IV) Emniyet Müdürü: “Yani ne yapar” (V) “Ne yapmaz ki beyim, geceyarısından sonra penceremizde ışık görse çat kapı, neden bu saate kadar yatmayıp hâlâ oturduğumuzu sorar; bizi yatmaya zorlar.”

Numaralanmış cümlelerden hangisinde noktalama veya yazım yanlışı yoktur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Yazar halkının içine düştüğü zor durumları eserlerinde en güzel şekilde anlatmış.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gereksiz sözcük kullanımı
B) Özne-yüklem uyuşmazlığı
C) Öge eksikliği
D) Anlam belirsizliği
E) Eklerin yanlış kullanımı

9. Bu edebiyat anlayışı Marksist dünya görüşü üzerine oturan, dünyayı ve insanı bu görüş doğrultusunda algılayan bir akımdır. Toplumsal çatışmayı ve bu çatışmanın insan üzerindeki etkilerini yansıtır. İnsanın hem kendisini hem çevresini değiştirebileceği, “kendi kendisinin efendisi olabilmesi için” savaşması gerektiği nedenselliğiyle birlikte gösterilir. Bu edebiyata iyimser bir bakış açısı egemendir. Bu anlayışta insanı belirleyen en temel öge kollektivizmdir.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu parçada sözü edilen edebî akım doğrultusunda yazılmamıştır?

A) *Yorgun Savaşçı*
B) *Sarı Traktör*
C) *Hanımın Çiftliği*
D) *Yılanların Öcü*
E) *Anayurt Oteli*

10. Köylülere göre bir yabandır Ahmet Celal. Konuşması, tavırları, giyimi, düşünceleri, duyarlığıyla onların dünyalarının dışındadır. Kafasındaki ( ) benliğindeki acılardan kurtulmak için eski neferi Mehmet Ali’nin köyüne gelmiş ( ) köylülerin arasına karışarak, kendini doğaya bırakarak yenilenmeyi ummuştur ( ) Ama çok geçmeden yabanlığının bir yazgı olduğunu fark eder: onlar gibi olmak, onlar gibi giyinmek, onlar gibi yiyip içmek, onlar gibi oturup kalkmak, onların diliyle konuşmak ( ) Haydi ( ) bunların hepsini yapayım.

Bu parçada parantezle belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

A) (,) (;) (.) (...) (,)
B) (;) (;) (.) (...) (,)
C) (,) (;) (.) (.) (,)
D) (,) (;) (.) (...) (,)
E) (;) (,) (.) (.) (,)

11. Romanda, birbirine zıt karakterdeki iki mevsimlik tarım işçisinin, zeki George Milton ve onun güçlü kuvvetli ama sağlıklı düşünemeyen arkadaşı Lennie Small’un öyküsü anlatılır. Küçük bir toprak satın alıp insanca bir hayat yaşamanın hayalini kuran bu ikilinin öyküsünde dostluk ve dayanışma duygusu önemli bir yer tutar. Yazar, bu eserinde insanın insanla ilişkisini anlatmakla kalmaz, insanın doğayla ve toplumla kurduğu ilişkileri de dile getirir.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdaki yazarlardan hangisine aittir?

A) George Orwell
B) Franz Kafka
C) John Steinbeck
D) Albert Camus
E) Jose Saramago

12. Mebrure iki seneden beri hasret olduğu bu temiz ve zarif eşyaya, izzetinefsinin menettiği bir arzu ile bakıyordu. Bunları kabul etmek, sonra bu ianeyi ödeyememek, acı bir şey. Kabul etmemek de mümkün fakat bir bahane bulmak lâzım: Meselâ derhal oradan çıkıp pek mühim bir işi olduğunu söylemek, acele teşekkür etmek, köşkü bırakıp gitmek... İhtiyacı meydandayken bu yardımı reddetmek kabalık! Bunu düşünürken oda kapısı vuruldu, hizmetçi kadın yine içeri girdi:

— Küçük hanımefendi, Mebrure Hanım benim hemşirem gibidir; burasını kendi evi bilsin, sıkılmasın diyor, eğer iktizanız varsa banyoyu yaktırayım, yıkanınız.

Mebrure mütereddit, hizmetçi kadın sözüne devam ediyordu:

— Siz bizim hanımefendinin ölen kocasının erkek kardeşinin süt kızı imişsiniz, ben sizi hiç görmedimdi, fakat bu evde lafınız geçerdi...

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki altı çizili kelimelerden herhangi biri ile anlam bakımından eşleştirilemez?

A) Kararsız
B) Öz saygı
C) Önemli
D) Hoş
E) Yakın arkadaş

11. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

7. Ünite

1. Baba : (Homurdanır) Hep bebek, hep bebek!.. Gelen satıcıda ne görsen alıyorsun. Ne satsa alıyorsun...

Kız : Ne satıyor ki böceklere ilaçtan gayrı? Süpürge ve fırçadan gayrı?..

Baba : (Daha kuşkulu) Dantel almışsın işte. Satmıyor da nerden aldın?

Kız : (Ürkek) Elli santim...

Baba : (Kuşkulu) Benden habersiz dışarı mı çıktın yoksa?

Kız : Çıkamayacağımı biliyorsun... İstesem de...

Kız : (Taşbebeğe döner) Dur bakayım!... Hadi dur şöyle…

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Yaşanması mümkün olan bir olay aktarılmıştır.
B) Günlük yaşama dair ayrıntılara yer verilmiştir.
C) Zaman ve mekânı yansıtan unsurlar vardır.
D) Modern Türk tiyatrosunun özelliklerini taşımaktadır.
E) Parantez içlerinde jest ve mimikler aktarılmıştır.

2. Valere : Nedir bu durum dilber Elise, neden böyle üzgün duruyorsunuz? Sevdiğinizi söyleyerek bana dünyaları bağışladınız diye mi? Yazık! Ben sevincimden ne yapacağımı bilemezken sizi dertli görüyorum. Söyleyin, beni mutlu ettiğinize pişman mı oldunuz? Belki de aşkıma kapılarak bana söz vermiştiniz, ona mı pişmansınız yoksa?

Elise : Hayır Valere, sizin için yaptıklarıma pişman olamam. Öyle sihirli bir kuvvet beni sürüklüyor ki keşke böyle olmasaydı demek bile elimden gelmiyor. Ama doğrusunu ister misiniz, bu işin sonu beni ürkütüyor; sizi sevmekte ileri mi gittim, diye korkuyorum.

Valere : Aaa! Bana gösterdiğiniz ilgide korkulacak ne var Elise?

Elise : Ne olacak! Bir sürü şey: Babam kızabilir, ailem paylar, el âlem dedikodu eder.

Valere : Ne olur, beni başkalarına benzetmeyin, haksızlık edersiniz. Neyimden isterseniz şüphe edin, sadece size karşı nankörlük edebileceğimi aklınıza getirmeyin; istesem de elimden gelmez, sizi o kadar çok seviyorum ki ömrümün sonuna kadar da seveceğim.

Bu diyalogdaki kahramanların aşağıdaki duygulardan hangisini taşıdığı söylenemez?

A) Aşk
B) Endişe
C) Kararsızlık
D) Baskı
E) Güven

3. Çırak : Selamünaleyküm Usta! Hoş gelmişsin İstanbul'dan. Düggana da benden önce gelmişsin. (Elini öpmek için ustasının yanına gider) Nasıl geçti yolculuğun? Epiy alışveriş ettin mi?

Usta : İyi geçti ama para pul dayanmıyor oralara. İn para bin para. Gözünü seveyim yine bizim memleketin. Sanki acaip yeller oraları. Bizim melmeket bi başga canım.

Çırak : Usta hazırlayım mı elbiselerini? Üstünü değiştirecen mi?

Usta : Yok oğlum hele yol yorgunluğunu bir atak üstümüzden.

Çırak : Usta aşam yatmadın mı? Evde atmadın mı yorgunluğunu? Yatmadın mı fosur fosur yün yatakta?

Usta : Sus be deli oğlan! (Çırak güler)

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Günlük dile özgü ifadelere yer verilmiştir.
B) Zaman ve mekân unsurları belirsizdir.
C) Sıradan insanlar konu edinilmiştir.
D) Sosyal sorunlara değinilmiştir.
E) Jest ve mimiklerle olay desteklenmiştir.

4. Batılı anlamda tiyatro, Tanzimat Dönemi'nde edebiyatımıza girmiştir. Batılı tarzda ilk tiyatro eserini Şinasi - - - - adlı oyunuyla vermiş, Namık Kemal'in - - - - isimli oyunu da sahnelenen ilk eserimiz olmuştur. Tanzimat Dönemi'nde Ahmet Mithat Efendi, Recaizade Mahmut Ekrem, Abdülhak Hamit Tarhan, Ahmet Vefik Paşa, Güllü Agop gibi sanatçılar tiyatro türünde önemli çalışmalar yapmışlardır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

A) Şair Evlenmesi - Vatan Yahut Silistre
B) Zor Nikâh - Akif Bey
C) Şair Evlenmesi - Zoraki Tabip
D) Akif Bey - Zavallı Çocuk
E) İçli Kız - Nesteren

5.

Yazar	Millet	Eser
I	Antik Yunan	Kral Oidipus
Shakespeare	II	Romeo ve Juliet
Moilere	Fransız	III

Bu tabloda numaralanmış yerlere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

	I	II	III
A)	Sophokles	İngiliz	*Cimri*
B)	Aiskhylos	Alman	*Hernani*
C)	Aisopos	Rus	*Faust*
D)	Aristophanes	Amerikan	*Üç Kız Kardeş*
E)	Euripidies	Fransız	*Andromaque*

6. Aşağıdakilerden hangisi Cuhuriyet Dönemi Türk tiyatrosunun genel özelliklerinden biri değildir?

A) Teknik yönden güçlü eserler ortaya konulmuştur.
B) Sade, açık, canlı bir konuşma dili söz konusudur.
C) Akılcılık ve bilimin öne çıktığı eserler yazılmıştır.
D) Kahramanlar soylular arasından seçilmiştir.
E) Tiyatronun bütün türlerinde eserler verilmiştir.

7. Kaymakam : (Sahnenin ortasında dört bir tarafa bağırarak) Zehra Hanım. Muşerref... Hacer... Ahmet... Zehra Hanım...

Muşerref : ...

Yusuf : (Elinde bir fırça ile otelden çıkarak) : Nafile birader in cin yok, bereket kapı açık da su testisi ile fırçayı bulabildim fakat ne toz deryası Yarabbi (Fırça ile pantolunu süpürmeye başlar).

Kaptan : (Dipten girerek) Hoş geldiniz beyler, gözlerimiz yolda kaldı.

Yusuf : Eyvallah Kaptan, feryat figan bizimkileri arıyoruz, senin vapurda olmasınlar...

Kaptan : Yok... Ben oradan geliyorum.

Aşağıdaki eserlerden hangisinin türü bu parçanın türüyle aynıdır?

A) Satılık Ev
B) Karartma Geceleri
C) Sessiz Ev
D) Kumral Ada Mavi Tuna
E) Sevgili Arsız Ölüm

8. Kreon : Tanrı bize bu cinayetin zanlılarını her kim olurlarsa olsunlar cezalandırmamızı emrediyor.

Oidipus : Neredeymiş bunlar? Eski bir cinayetin kaybolmuş izlerini nerede bulacakmışız?

Kreon : Bu topraklardaymış, öyle dedi. Aranan bulunur, aranmayan kaçıp kurtulur.

Oidipus : Neredeydi? Evde mi, yabanda mı, yoksa başka bir şehirde mi öldü Laios?

Aşağıdakilerden hangisi bu parçanın alındığı tiyatro türünün özelliklerinden değildir?

A) Erdem ve ahlaka değer verilir.
B) Kahramanlar sıradan insanlardır.
C) Sahnede üç birlik kuralına uyulur.
D) Vurma, yaralama gibi olaylar sahnede sergilenmez.
E) Baştan sona kadar ciddi bir hava içinde geçer.

11. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Karma Test

1. Roman dediğin, bir uzun yol üzerinde dolaştırılan bir aynadır. Bir bakarsınız göklerin maviliğini, bir bakarsınız yolun irili ufaklı çukurlarında birikmiş çamuru görürsünüz. Sonra da kalkıp heybesinde bu aynayı taşıyan adamı ahlaksızlıkla mı suçlayacaksınız? Aynası çamuru gösteriyor diye aynaya kabahat bulmak olur mu?

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce, aşağıdaki edebî akımlardan hangisiyle ilişkilendirilebilir?

A) Klasisizm
B) Romantizm
C) Realizm
D) Natüralizm
E) Sembolizm

2. Hepsinin gözleri güzeldir. Hepsinin canlı iken pulları kadın elbiselerine, kadın kulaklarına, kadın göğüslerine takılmaya değer. Nedir o elmaslar, yakutlar, akikler, zümrütler, şunlar bunlar?.. Mümkünü olsaydı da balolara canlı balık sırtlarının yanardöner renkleriyle gidebilselerdi bayanlar; balıkçılar milyon, balıklar şanüşeref kazanırdı. Ne yazık ki soluverir ölür ölmez, öyle ki üzülmüş bebeklere döner balık sırtının pırıltıları. Benim size ölümünü hikâye edeceğim balığın öyle pırıltılı, yanardöner pulları yoktur. Pulu da yoktur ya zavallının. Hafifçe, belirsiz bir yeşil renkle esmerdir. Balıkların en çirkinidir. Kocaman, dişsiz, ak ve şeffaf naylondan bir ağzı vardır: Sudan çıkar çıkmaz bir karış açılır. Açılır da bir daha kapanmaz.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Gündelik hayattan bir kesite yer verildiği
B) Düşüncelerin, iç monolog tekniğiyle aktarıldığı
C) Anlatımda betimlemelere başvurulduğu
D) Olay öyküsüne özgü bir anlatım sergilendiği
E) Sade, içten ve anlaşılır bir dil kullanıldığı

3.

Yazar	Hikâye Anlayışı	Eser
I	Bireyin İç Dünyasını Esas Alan	*Oğlumuz*
Samim Kocagöz	II	*Koca Öküzün Ölümü*
Bilge Karasu	Modernist	III

Bu tabloda numaralanmış yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

	I	II	III
A)	Tarık Buğra	Toplumcu Gerçekçi	*Odalardan Biri*
B)	Sabahattin Ali	Millî ve Dinî Duyarlılıkları Yansıtan	*Otlakçı*
C)	Nezihe Meriç	Modernist	*Kamyon*
D)	Ahmet Hamdi Tanpınar	Bireyin İç Dünyasını Esas Alan	*Son Kuşlar*
E)	Sevinç Çokum	Millî ve Dinî Duyarlılıkları Yansıtan	*Sarı Sıcak*

4. “Sanat, sanat içindir.” ilkesini savunan saf şiir temsilcileri, eserlerinde toplumsal meselelere değinmemiştir.

Bu bilgiden hareketle aşağıdakilerden hangisi saf şiire örnek olarak gösterilemez?

A) Duvara, bir titiz örümcek gibi,
İnce dertlerimle işledim bir ağ.
Ruhum gün boyunca sönecek gibi,
Şimdiden ediyor hayata veda.

B) Derdini, ekmeğini bölüştüğüm
Türküleriyle bizi ağlatan memleketlim.
Karadeniz’in Rumelikârı tütünü,
Bende türküler oldu ağlamaklı,
Bende türküler oldu dizim dizim

C) Yaş otuz beş! Yolun yarısı eder.
Dante gibi ortasındayız ömrün.
Delikanlı çağımızdaki cevher,
Yalvarmak, yakarmak nafile bugün,
Gözünün yaşına bakmadan gider.

D) Artık demir almak günü gelmişse zamandan,
Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan.
Hiç yolcusu yokmuş gibi sessizce alır yol;
Sallanmaz o kalkışta ne mendil ne de bir kol.

E) Hepsi güzeldi kar, tipi, fırtına
Günlerin geçişi ardı ardına
Hasretiz bir kanat şakırtısına
Mavi gökte kuşlar yine uçar mı

5. Başka sanat bilmeyiz, karşımızda dururken
Yazılmamış bir destan gibi Anadolu’muz.
Arkadaş, biz bu yolda türküler tuttururken
Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz!

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Benzetme sanatına başvurulmuştur.
B) 14’lü hece ölçüsüyle yazılmıştır.
C) Redife yer verilmiştir.
D) Batılı sanat anlayışına karşı çıkılmaktadır.
E) Sarmal kafiye düzeninde yazılmıştır.

6. Makale türüyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Ortaya konulan düşünce veya tez, belirli kanıtlara dayandırılarak ispatlanır.
B) Farklı kaynaklardan veya bilimsel araştırma sonuçlarından faydalanılır.
C) Bir görüş veya tezi ispatlamak amaç edinildiği için öznel anlatım kullanılır.
D) Faydalanılan kaynaklar yazının sonunda ayrıntılı olarak sıralanır.
E) Tanık gösterme, karşılaştırma gibi düşünceyi geliştirme yolları kullanılır.

7. Asık suratlı insanlardan hoşlanır mısınız desem tabii bana gülersiniz. Zaten ben de biraz gülmeniz için söze böyle başladım. Güler yüze ve gülmeye dair olan bu konuşmayı asık suratla dinlemenizi istemem tabii. Konuşurken söze başladığınız sırada karşınızdakinin kaşlarını çattığını, asık bir suratla sizi dinlediğini görürseniz konuşmak hevesiniz kırılır. Lafı kısa kesip bu tatsız sohbeti bir an önce bitirmeye bakarsınız. Bir de karşınızdakinin sizi güler yüzle dinlediğini, hatta araya biraz da tatlı söz karıştırarak sohbete renk verdiğini görecek olsanız konuştukça konuşacağınız gelir.

Bu parça aşağıdaki edebî türlerin hangisinden alınmış olabilir?

A) Makale B) Sohbet C) Fıkra D) Eleştiri E) Mülakat

8. Geçen gün bir yazıcı arkadaş, söz arasında, iki yıl önce gazetelerde çıkmış olan yazılarını kitap hâlinde bastırırken, cümlelerinde öz Türkçe lehine birçok düzeltmeler yapmak zorunda kaldığını anlatıyor ve dilimizin âdeta yıldan yıla fark gösteren değişme hızının büyüklüğüne şaşmaktan kendini alamıyordu. Gerçekten bu hız büyük ve âdeta baş döndürücüdür. Daha dün bize pek tabii gelen ifadeleri bugün yadırgıyor; dün, yerine koyacak Türkçe karşılıkları bulunmadığını sandığımız sözleri bugün kolayca Türkçeleştirebiliyoruz.

Bu parçadan hareketle fıkra türü ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

A) Güncel bir konunun ele alındığı
B) Nesnel anlatıma ağırlık verildiği
C) Açık, anlaşılır bir dil kullanıldığı
D) Okurun konu üzerine düşündürüldüğü
E) Okuyucunun yönlendirildiği

9. Ünlü yazar, sanatçıların örnek alınması gereken kişiler olduğunu ayrıntılı bir biçimde açıklamıştı.

Bu cümlenin ögeleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) Özne - nesne - zarf tümleci - yüklem
B) Nesne - özne - zarf tümleci - yüklem
C) Nesne - dolaylı tümleç - özne - yüklem
D) Dolaylı tümleç - özne - nesne - yüklem
E) Özne - dolaylı tümleç - nesne - yüklem

10. Ahmet Celal, bir paşa oğludur. Yedek subay olarak katıldığı Birinci Dünya Savaşı'nda bir kolunu kaybetmiştir. Daha otuz beş yaşına basmadan her şeyin bittiğini; aşkın, arzunun, umut ve tutkunun sönüp gittiğini kendi içinde duymuştur. İstanbul'a İngilizlerin girmesi üzerine, emir eri Mehmet Ali'nin çağrısına uyarak onun Orta Anadolu'da Porsuk Çayı kıyısındaki köyüne gidip yerleşir. Köylü için Ahmet Celâl bir düşman, bir "yaban"dır. Kendinde bütün duyguların tükendiğini sanan Ahmet Celâl, köylü kızı Emine'yi sevmeye başlar ancak Emine, Mehmet Ali'nin kardeşi İsmail'in karısıdır. Köye Yunan ordusu girer. Ahmet Celal, Emine ile bu toptan öldürme çemberinden sıyrılıp kaçmak ister. Yaralanırlar. Geceyi bir mezarlıkta geçirirler. Sabahleyin yola çıkacaklardır fakat Emine kımıldayamayacak kadar ağır yaralıdır. Ahmet Celâl onu bırakır ve bilinmeyen bir yöne doğru yollanır.

Bu parçada sözü edilen romanın yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Reşat Nuri Güntekin
B) Peyami Safa
C) Ahmet Hamdi Tanpınar
D) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
E) Sabahattin Ali

11. Kenar mahalleler. Birbirine ufunetli adaleler gibi geçmiş, yaslanmış tahta evler. Her yağmurda her küçük fırtınada sancılanan ve biraz daha eğrilip büğrülen bu evlerin önünden her geçişimde çoğunun ayrı ayrı maceralarını takip ederdim. Kiminin kaplamaları biraz daha kararmıştır, kiminin şahnişini biraz daha yumrulmuştur, kimi biraz daha öne eğilmiş, kimi biraz daha çömelmiştir ve hepsi hastadır. Onları seviyorum çünkü onlarda kendimi buluyorum ve hepsi iki üç senede bir ameliyat olmadıkça yaşayamazlar. Onları çok seviyorum ve hepsi, rüzgârdan sancılandıkça ne kadar inilderler ve içlerinde ne aziz şeyler saklarlar, onları çok... Çok seviyorum.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Kahraman ile mekân arasında ilişki kurulmuştur.
B) Olaylar kahraman bakış açısıyla anlatılmıştır.
C) Anlatıcısı olağanüstü özelliklere sahiptir.
D) Anlatıcının psikolojik durumuna yer verilmiştir.
E) Anlatımda betimlemelere başvurulmuştur.

12. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

A) Yusuf Atılgan'ın *Anayurt Oteli* adlı romanındaki ana karakter Zebercet; toplumdan uzaklığı ve içinde yaşadığı sorunlar ile "modern dünya"nın unuttuğu, geride bıraktığı insanlardan biri olarak dikkat çeker.
B) *Cemile*, Orhan Kemal'in pek çok romanı gibi yoksul insanların yaşadığı zorlukları ve işçilere yaklaşımı somut bir şekilde gözler önüne seren bir eserdir.
C) Ferit Edgü'nün *Tutunamayanlar*'ı, belirli bir olayı sergilemekten çok; izlenimler, çağrışımlar, taşlamalar, ayrıntılar ve ruhsal çözümlemelerden oluşan bir romandır.
D) Tarık Buğra; *Küçük Ağa* romanında Türk toplumunun Millî Mücadele Dönemi'nde yaşadığı zorlukları, acıları, ihanetleri ve bütün bu zor şartlar altında kurtuluş mücadelesi veren Kuvayımilliye'yi konu edinir.
E) Peyami Safa, *Yalnızız* romanında genel itibarıyle sürekli kendi kendisiyle çatışma hâlinde olan ve daima bir kriz içinde bulunan günümüz insanını anlatmaktadır.

13. Kelimelerden her ikisi veya ikincisi, birleşme sırasında anlam değişmesine uğradığında bu tür birleşik kelimeler bitişik yazılır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu kurala uyulmadığı için bir yazım yanlışı yapılmıştır?

A) Kırk türlü kuruyemişle donanmış masanın ortasına dikilmiş ufak bir mum vardı.
B) Beyaz ipek pantolon, kavuniçi ipek gömlek giyinmiş; saçları saman sarısı, teni pembe.
C) Tahtakurusu yüzünden çok defa kompartımanlarda uyumak mümkün olmazdı.
D) Ayaküstü çıkarılan emirlerle mahpusun yaşayışına bir düzen verilemeyeceğini anladı.
E) Onu örnek alan hamallar da camgöbeği takımın diğer parçalarına davrandılar.

14. Cumhuriyet'ten sonra Türk tiyatrosu iyiden iyiye gelişir. Türk edebiyatına ve Türk tiyatrosuna kalıcı eserler kazandırılır. - - - -, Cumhuriyet'ten sonra bu türe önemli katkılarda bulunan yazarlardan biridir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi <u>getirilemez</u>?

A) Güngör Dilmen
B) Turgut Özakman
C) Orhan Asena
D) Namık Kemal
E) Ahmet Kutsi Tecer

15. Safiye : Nihat'ı rahat bırak.

Fazıl : Var mı ondan rahatı? Ekmek elden, su gölden.

Safiye : Sana öyle geliyor.

Fazıl : (Mutfak tarafında bir iskemleye ters oturur.) Hey anam hey. Ben berber çıraklığına, Nihat Bey okula. Bana babamın eskileri, Nihat Bey'e bayramlık elbise. Bana bulaşık suyu gibi çay, Nihat Bey'e kahveli süt, beğenmezse sütlü kahve, onu da beğenmezse hem süt hem kahve.

Safiye : (Kızmaz) Hastaydı.

Fazıl : Şimdi de ben hastayım, o domuz gibi. Anne… (Sesi düşer.) Ne istiyorum biliyor musun? Yemyeşil bir çayır da, sırtüstü yatıp dalga geçmek. Her şeye boş vermek. Hele gece oldu mu, bütün ovada ateş böcekleri parlamaya başlar. Sanırsın ki gökyüzü baş aşağı olmuş. Ama gel gör ki ben buraya, bu eve mıhlanmışım bir kere. Küçücük bir toprak alsaydık dışarıda bir yerde, ırgat gibi çalışır, bir ev yapardık. Gece oldu mu…

Özcan : …Gökyüzü tepetaklak olur, ovada ateş bö… (Fazıl öyle bir bakar ki, Özcan susar.)

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Geleneksel Türk tiyatrosuna özgü nitelikler taşıdığı
B) Anlatımda yer yer betimlemelere başvurulduğu
C) Sade ve duru bir anlatıma sahip olduğu
D) Hüzünle gülmecenin, gerçekle hayalin iç içe olduğu
E) Düşüncelerin, gösterme tekniğiyle aktarıldığı

16. Bir kişinin efsane yaratmasını anlatırken başarısız olan Orhan Kemal; bir efsanenin yıkılışını anlatırken alabildiğine ustadır, başarılıdır. Bu, öyle sanıyorum, efsaneyi yıkanın gene bir insan topluluğu oluşundan ve bu yıkışın gerçek sebeplere bağlı oluşundan ileri geliyor. Bundan da Orhan Kemal'in hayal dünyasının sınırlı olduğu, olayları ve kurguları toplumdan alırsa kısmen başarılı olduğu anlaşılıyor.

Bu parçada aşağıdaki edebî türlerden hangisine ait özellikler ağır basmaktadır?

A) Fıkra B) Mülakat C) Sohbet D) Röportaj E) Eleştiri

17. Sevinçten (I) heyecandan (II) mutluluktan içim içime sığmıyor (III) bağırmak (IV) kahkahalar atmak (V) ağlamak istiyorum.

Bu cümledeki numaralanmış yerlerden hangisine ötekilerden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

18. Aşağıdaki tanımlardan hangisi ayraç içinde verilen terimle uyuşmamaktadır?

A) Gazete ve dergilerin belirli sütunlarında güncel konulara değinerek onları çeşitli yönlerden irdeleyen, yorumlayan kısa yazı türüdür. (Mülakat)
B) Bir bilim veya sanat konusunu, konuşmayı andıran biçimde inceleyerek anlatan edebiyat türüdür. (Sohbet)
C) Tasarlamaya ya da gözleme dayanan bir olayı anlatarak okuyucuda ilgi ve beğeni uyandıran ve çoğu kez ancak birkaç sayfa tutan yazın türüdür. (Hikâye)
D) Bir edebiyat veya sanat eserini her yönüyle değerlendirerek anlaşılmasını sağlamak amacıyla yazılan yazı türüdür. (Eleştiri)
E) Herhangi bir konuda bilgi vermek, bir düşünceyi savunmak ya da desteklemek amacıyla kaleme alınan bilimsel yazılardır. (Makale)

19.
- Bir gerçeği, sorunu, olayı ya da durumu ortaya koymak; açığa çıkarmak amacıyla oluşturulan öğretici gazete ve dergi yazısıdır.
- Araştırmaya, incelemeye, soruşturmaya, gezip görmeye ve somut olgulara dayanır.
- Her çeşit konu ve olay ayrıntılı bir biçimde irdelenir; anlatılanlar fotoğraflarla, belgelerle desteklenir ve zenginleştirilir.

Bazı özellikleri verilen yazı türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sohbet B) Fıkra C) Eleştiri D) Mülakat E) Röportaj

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yoktur?

A) Galiba kimsenin üzerinde durmadığı birkaç ünlü kişiden birisi de kesinlikle o idi.
B) Sabah olunca bütün gece uyumamasına karşılık kendini dinç hissediyordu.
C) Öğretimini bitirmeye bir yıl kala büyük fabrika sahiplerinden çağrılar alıyormuş.
D) Bir kitap ile ilgili fikir edinmek istediğim zaman o kitabı kendim okurum.
E) Radyo ve televizyon izleyicilerini salgın konusunda bilgilendirmek gerekiyor.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI CEVAP ANAHTARI

4. Ünite	5. Ünite	6. Ünite	7. Ünite	Karma Test
1. B	1. A	1. B	1. C	1. C
2. E	2. B	2. E	2. E	2. D
3. D	3. C	3. B	3. B	3. A
4. E	4. E	4. C	4. A	4. B
5. D	5. D	5. A	5. A	5. E
6. D	6. C	6. D	6. D	6. C
7. D	7. A	7. C	7. A	7. B
8. E	8. E	8. D	8. B	8. B
9. C	9. B	9. E		9. A
10. D	10. D	10. D		10. D
11. E	11. D	11. C		11. C
12. B	12. A	12. E		12. C
13. D	13. E			13. A
14. E	14. D			14. D
15. E	15. B			15. A
16. A	16. C			16. E
17. E	17. B			17. C
18. B	18. C			18. A
19. E	19. A			19. E
20. A	20. E			20. D

11. SINIF MATEMATİK

4. Ünite

1. $\left.\begin{aligned} x+y&=5 \\ x^2+2xy&=21 \end{aligned}\right\}$

denklem sisteminin gerçek sayılar kümesindeki çözüm kümesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $\{(-3,8),(7,-2)\}$
B) $\{(-2,7),(4,1)\}$
C) $\{(2,3),(-1,6)\}$
D) $\{(3,2),(7,-2)\}$
E) $\{(4,1),(6,-1)\}$

2. $\left.\begin{aligned} x^2+y^2&=13 \\ 3x^2-2y^2&=19 \end{aligned}\right\}$

denklem sisteminin gerçek sayılar kümesindeki çözüm kümesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $\{(-3,-2),(-3,2),(3,-2),(3,2)\}$
B) $\{(-3,-2),(-3,2),(-2,-3),(-2,3)\}$
C) $\{(-2,-3),(-2,3),(2,-3),(0,3)\}$
D) $\{(-2,-3),(-2,3)\}$
E) $\{(-2,3),(2,3)\}$

3. $\left.\begin{aligned} x-2y&=3 \\ y^2-6y-x&=-19 \end{aligned}\right\}$

denklem sisteminin gerçek sayılar kümesindeki çözüm kümesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $\{(5,-4)\}$
B) $\{(7,2)\}$
C) $\{(11,4)\}$
D) $\{(5,-4),(11,4)\}$
E) $\{(-3,-3),(9,3)\}$

4. **$x^2-y^2=135$ ve $x-y=9$ olduğuna göre $x\cdot y$ kaçtır?**

A) 12
B) 18
C) 24
D) 30
E) 36

5. $\left.\begin{aligned} x^2+y&=-2 \\ x^2+y^2-y&=6 \end{aligned}\right\}$

denklem sisteminin gerçek sayılar kümesindeki çözüm kümesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $\{(-2,4),(0,-2)\}$
B) $\{(-2,0),(4,2)\}$
C) $\{(-2,-6)\}$
D) $\{(0,-2)\}$
E) $\{(1,-3)\}$

6. $\left.\begin{aligned} \frac{x^2}{2}+\frac{y^2}{3}&=11 \\ 2x^2+y^2&=41 \end{aligned}\right\}$

denklem sistemi veriliyor.

Buna göre x^2-y^2 değeri kaçtır?

A) 3
B) 5
C) 7
D) 11
E) 15

7. Bir gerçek sayının karesi kendisinin 2 katının 15 fazlasından küçüktür.

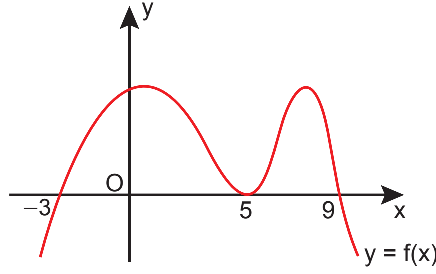
Bu koşulu sağlayan tam sayıların toplamı kaçtır?

A) 5
B) 7
C) 9
D) 12
E) 14

8. **$3x^2-24x+48>0$ eşitsizliğinin gerçek sayılar kümesindeki çözüm kümesi aşağıdakilerden hangisidir?**

A) $(-\infty,\ 4)$
B) $\mathbb{R}-\{4\}$
C) $(4,\ \infty)$
D) $\{4\}$
E) $\varnothing$

9. Analitik düzlemde $y = f(x)$ fonksiyonunun grafiği verilmiştir.

$\dfrac{f(x)\cdot(x-9)}{3x^2-6x-24} \geq 0$ **eşitsizliğinin gerçek sayılar kümesindeki çözüm kümesi aşağıdakilerden hangisidir?**

A) $(-\infty,-3]\cup(-2,4)\cup\{5,9\}$

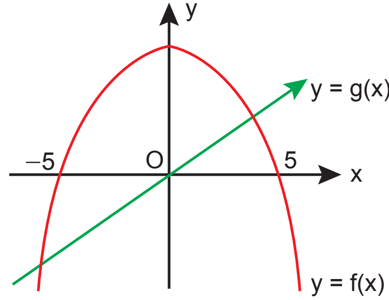
B) $(-\infty,-3]\cup[9,\infty)$

C) $[-3,-2)\cup(4,5]$

D) $(-2,4)\cup[5,9]$

E) $(-\infty,-2)$

10. Analitik düzlemde, gerçek sayılar kümesinde tanımlı f ve g fonksiyonlarının grafikleri verilmiştir.

Buna göre $f(x)\cdot g(x) < 0$ eşitsizliğinin gerçek sayılar kümesindeki çözüm kümesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $(-\infty,-5]\cup[0,5)$

B) $(-\infty,-5)\cup(5,\infty)$

C) $(-5,0)\cup(5,\infty)$

D) $(-5,5)$

E) $(0,5)$

11. $6x^2 - x - 2 < 0$ **eşitsizliğinin gerçek sayılar kümesindeki çözüm kümesi (a,b) olduğuna göre $b-a$ kaçtır?**

A) $-\frac{1}{3}$

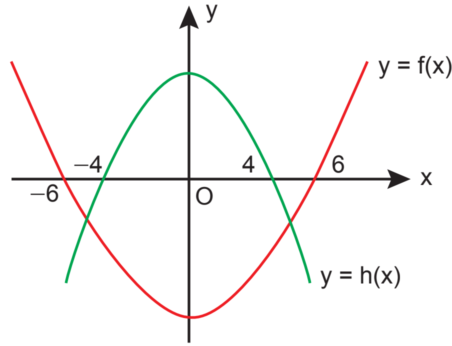
B) $-\frac{1}{6}$

C) 1

D) $\frac{1}{2}$

E) $\frac{7}{6}$

12. Analitik düzlemde, gerçek sayılar kümesinde tanımlı f ve h fonksiyonlarının grafikleri verilmiştir.

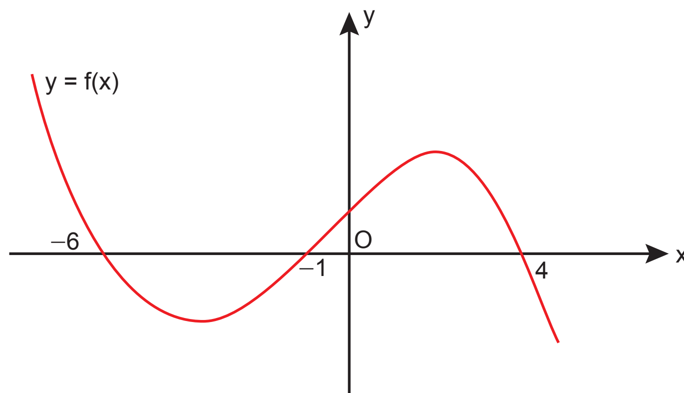
Buna göre $x \in [-6, 6]$ olmak üzere $f(x) \cdot h(x) < 0$ eşitsizliğinin gerçek sayılar kümesindeki çözüm kümesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $(-4, 4)$
B) $(-6, 4)$
C) $(-6, 6)$
D) $(-6, -4) \cup (4, 6)$
E) $(-6, 0) \cup (4, 6)$

13. $(x^2 + x - 6) \cdot (x + 3) \geq 0$ **eşitsizliğinin gerçek sayılar kümesindeki çözüm kümesi aşağıdakilerden hangisidir?**

A) $(-\infty, 2]$
B) $(-\infty, -3] \cup \{2\}$
C) $[-3, 2]$
D) $[2, \infty) \cup \{-3\}$
E) $[-2, \infty)$

14.

$\dfrac{f(x) \cdot (x+3)}{2x^2 - 7x + 6} \geq 0$ **eşitsizliğinin gerçek sayılar kümesindeki çözüm kümesi $[-6, a] \cup [b, c) \cup (d, e]$ olduğuna göre $c + d + e$ kaçtır?**

A) -4
B) $-\frac{3}{2}$
C) $\frac{1}{3}$
D) 6
E) $\frac{15}{2}$

15. $\left.\begin{array}{r} x^2+8x<3x+6 \\ x^2-1>0 \end{array}\right\}$

eşitsizlik sistemini sağlayan x tam sayılarının toplamı kaçtır?

A) -14 B) -12 C) -9 D) 0 E) 4

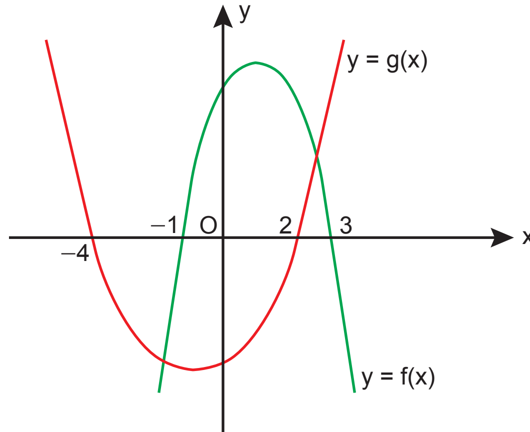
16. $\left.\begin{array}{r} \frac{x}{16} \geq \frac{4}{x} \\ x^2+9>0 \end{array}\right\}$

eşitsizlik sisteminin gerçek sayılar kümesindeki çözüm kümesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $(-\infty,-8]\cup(0,8]$ B) $(-\infty,0)\cup[8,\infty)$ C) $[-8,0)\cup[8,\infty)$

D) $[-8,8]\setminus\{0\}$ E) $(0,8]$

17. Analitik düzlemde gerçek sayılar kümesinde tanımlı f ve g fonksiyonlarının grafikleri verilmiştir.

Buna göre,

$\left.\begin{array}{r} f(x)>0 \\ g(x)<0 \end{array}\right\}$

eşitsizlik sisteminin çözüm kümesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $(-4,-1)$ B) $(-1,3)$ C) $(-1,2)$ D) $(0,3)$ E) $(2,3)$

18. Gerçek sayılar kümesinde tanımlı f fonksiyonu, ikinci dereceden bir fonksiyondur.

$f(x-2) < 0$ eşitsizliğinin çözüm kümesi $(-1,6)$'dır.

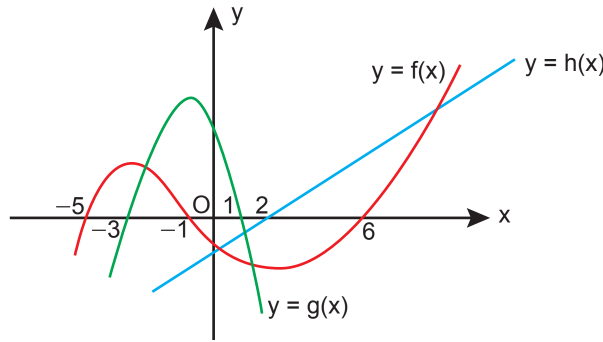
Buna göre,

$$\left.\begin{aligned} f(x)\cdot(x^2-36) < 0 \\ x+2 \geq 0 \end{aligned}\right\}$$

eşitsizlik sistemini sağlayan x tam sayılarının toplamı kaçtır?

A) -15 B) -9 C) -4 D) 5 E) 7

19. Analitik düzlemde, gerçek sayılar kümesinde tanımlı f, g ve h fonksiyonlarının grafikleri verilmiştir.

Buna göre $x \in [-5,6]$ olmak üzere,

$$\left.\begin{aligned} f(x)\cdot h(x) > 0 \\ f(x)\cdot g(x) < 0 \end{aligned}\right\}$$

eşitsizlik sisteminin çözüm kümesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $(1,2)$ B) $(-1,1)$ C) $(-1,1)\cup(2,6)$ D) $(-3,-1)\cup(1,2)$ E) $(-5,-3)$

20. $-7 \leq \dfrac{x^2+12}{x} \leq 8$

eşitsizlik sistemini sağlayan x tam sayılarının toplamı kaçtır?

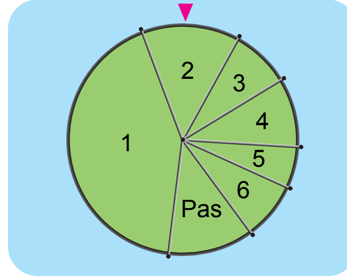
A) 13 B) 15 C) 16 D) 18 E) 20

11. SINIF MATEMATİK

5. Ünite

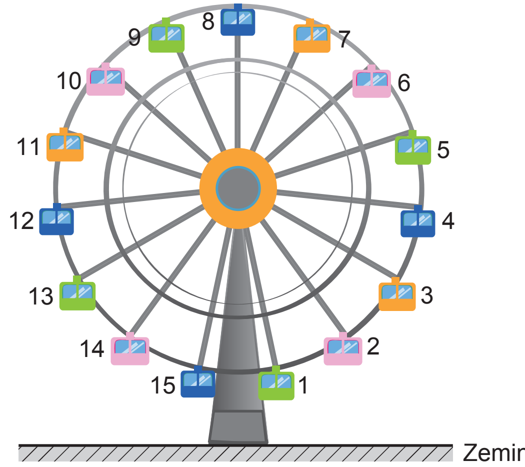
1. Bir yarışmada yarışmacılar doğru bildikleri her soru için şekildeki gibi bir çarkı çeviriyorlar ve çark durduğunda yarışmacılar ibrenin gösterdiği puanı kazanıyor veya pas geçiyorlar. Pas ve 6 puan yazan daire dilimlerinin merkez açılarının ölçüleri toplamı 86° dir. Bu iki daire dilimi dışındaki daire dilimlerinin merkez açılarının ölçüleri ise üzerinde yazan puanlarla ters orantılıdır.

Buna göre 4 puanlık daire diliminin merkez açısının ölçüsü kaç derecedir?

A) 90 B) 84 C) 60 D) 54 E) 30

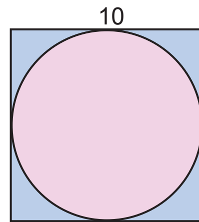
2. Bir dönme dolapta bulunan 15 kabinin her biri aralarındaki açılar eş olacak şekilde merkeze demir kollarla bağlıdır.

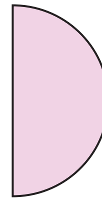
Şekilde modellenen bu dönme dolapta 1. kabin ile 10. kabin arasındaki en kısa çember yayının uzunluğu 12π metre olduğuna göre kabinlerin merkeze bağlandığı demir kolun uzunluğu kaç metredir?

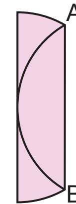
A) 6 B) 8 C) 9 D) 12 E) 15

3. Bir kenarının uzunluğu 10 cm olan kare şeklindeki kartonun içine kenarlarına teğet olacak şekilde daire çiziliyor ve bu daire kesilerek çıkarılıp Şekil II'deki gibi çapı boyunca ikiye katlanıyor.

Şekil I

Şekil II

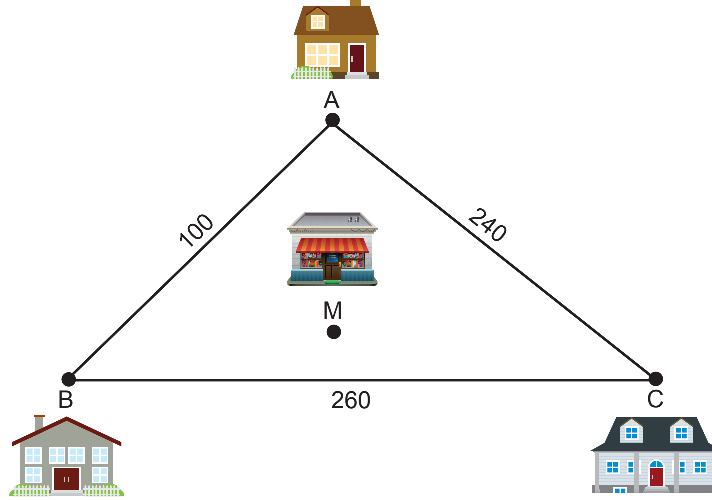

Şekil III

Şekil II'deki bu karton parçası Şekil III'deki gibi [AB] boyunca çapa teğet olacak biçimde katlandığında |AB| kaç santimetre olur?

A) $5\sqrt{3}$ B) $5\sqrt{2}$ C) $4\sqrt{3}$ D) $4\sqrt{2}$ E) 5

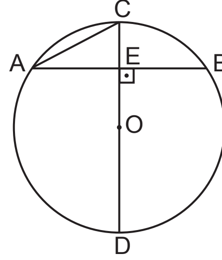
4. Üç arkadaş olan Aylin, Beril ve Ceren'in evi sırasıyla şekildeki ABC üçgeninin A, B ve C köşeleriyle ,evler arasındaki sokaklar $[AB]$, $[BC]$, $[AC]$ ve market ise M noktasıyla modellenmiştir.

$|AB| = 100$ m, $|AC| = 240$ m ve $|BC| = 260$ m ve marketin her sokağa uzaklığı eşit olduğuna göre Beril'in evinin markete uzaklığı kaç metredir?

A) $20\sqrt{2}$ B) $15\sqrt{13}$ C) $40\sqrt{2}$ D) $20\sqrt{13}$ E) $60\sqrt{2}$

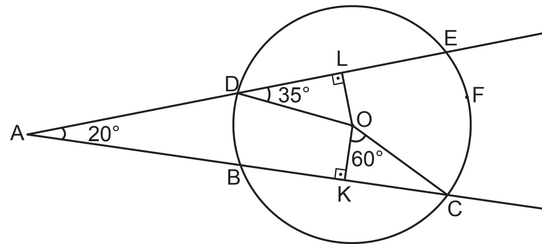
5. Şekilde A, B, C, D noktaları O merkezli çember üzerinde, $[AB] \perp [CD]$ ve $|AC| = 6\sqrt{5}$ cm, $|AB| = 24$ cm'dir.

Buna göre $|ED|$ kaç santimetredir?

A) 14 B) 16 C) 18 D) 21 E) 24

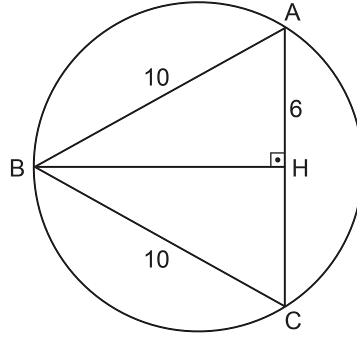
6. Şekilde B, C, D, E, F noktaları O merkezli çember üzerinde, $[OK] \perp [AC]$, $[OL] \perp [AE]$, $m(\widehat{ODL}) = 35°$, $m(\widehat{COK}) = 60°$ ve $m(\widehat{DAB}) = 20°$ dir.

Buna göre $m(\widehat{EFC})$ kaç derecedir?

A) 115 B) 95 C) 85 D) 50 E) 25

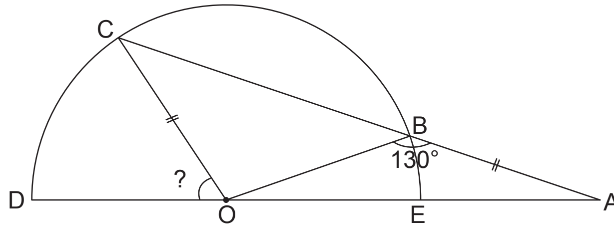
7. Şekilde bir ABC üçgeni ve çevrel çemberi verilmiştir. $|AB| = 10$ cm, $|BC| = 10$ cm, $|AH| = 6$ cm ve $[AC] \perp [BH]$'tir.

Buna göre çemberin yarıçapının uzunluğu kaç santimetredir?

A) $\frac{25}{4}$ B) $\frac{27}{4}$ C) $\frac{15}{2}$ D) $\frac{33}{4}$ E) $\frac{25}{2}$

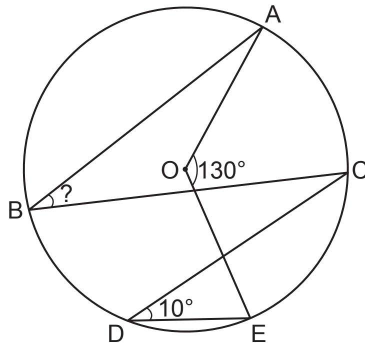
8. Şekilde B, C, D, E noktaları O merkezli yarım çember üzerinde, $|OC| = |AB|$ ve $m(\widehat{OBA}) = 130°$ dir.

Buna göre $m(\widehat{DOC})$ kaç derecedir?

A) 25 B) 40 C) 50 D) 75 E) 80

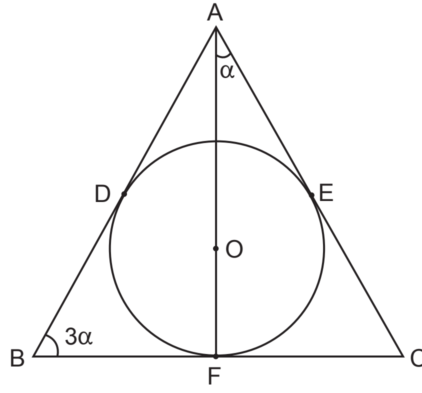
9. Şekilde A, B, C, D, E noktaları O merkezli çember üzerinde, $m(\widehat{AOE}) = 130°$ ve $m(\widehat{CDE}) = 10°$ dir.

Buna göre $m(\widehat{ABC})$ kaç derecedir?

A) 45 B) 55 C) 70 D) 110 E) 120

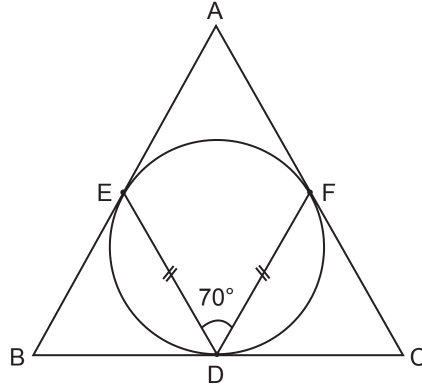
10. Şekilde O merkezli çember ile ABC üçgeni D, E, F noktalarında birbirine teğettir.

$m(\widehat{ABC}) = 3\alpha$ ve $m(\widehat{FAC}) = \alpha$ olduğuna göre α kaç derecedir?

A) 45 B) 30 C) 25 D) $\frac{45}{2}$ E) 20

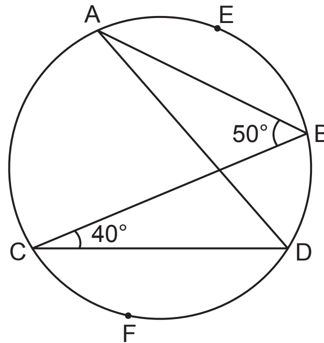
11. Şekilde ABC üçgeni ile çember D, E, F noktalarında birbirine teğettir.

$m(\widehat{FDE}) = 70°$ ise $m(\widehat{ABC})$ kaç derecedir?

A) 115 B) 110 C) 70 D) 55 E) 20

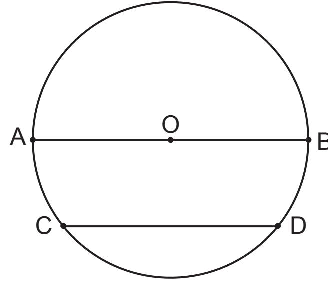
12. Şekilde A, B, C, D, E ve F noktaları çember üzerinde, $m(\widehat{ABC}) = 50°$, $m(\widehat{BCD}) = 40°$, $m(\overset{\frown}{AEB}) = 2x + 30°$ ve $m(\overset{\frown}{CFD}) = 3x - 10°$ dir.

Buna göre $m(\overset{\frown}{CFD})$ kaç derecedir?

A) 32 B) 34 C) 86 D) 94 E) 96

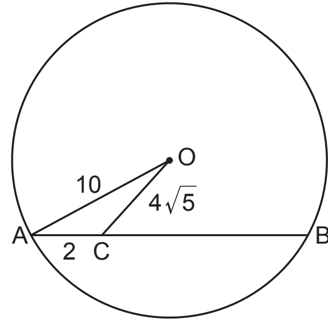
13. Şekilde A, B, C ve D noktaları O merkezli çember üzerinde ve $[AB] \parallel [CD]$' dir.

$|AB| = 30$ cm ve $|CD| = 24$ cm olduğuna göre bu iki kiriş arasındaki en kısa uzaklık kaç santimetredir?

A) 5 B) 8 C) 9 D) 10 E) 12

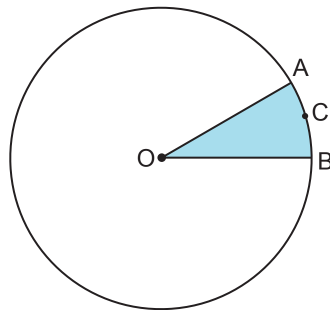
14. Şekilde A, B noktaları O merkezli çember üzerinde, $|AO| = 10$ cm, $|OC| = 4\sqrt{5}$ cm ve $|AC| = 2$ cm' dir.

Buna göre $|AB|$ kaç santimetredir?

A) 4 B) 6 C) 8 D) 12 E) 14

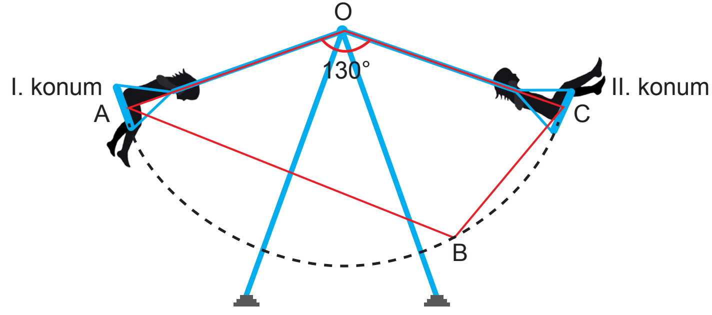
15. Şekilde A, B ve C noktaları O merkezli çember üzerinde ve $m(\widehat{AOB}) = 30°$ dir.

AOB daire diliminin alanı 27π birimkare olduğuna göre $|\overset{\frown}{ACB}|$ kaç π birimdir?

A) 3 B) $\frac{5}{2}$ C) 2 D) $\frac{5}{3}$ E) $\frac{3}{2}$

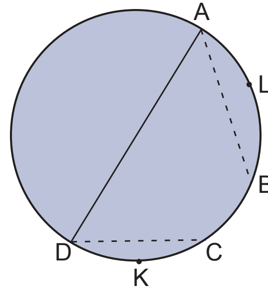
16. Şekilde salıncakta sallanan bir çocuğun **I.** konumdan **II.** konuma geldiğinde izlediği yol modellenmiştir.

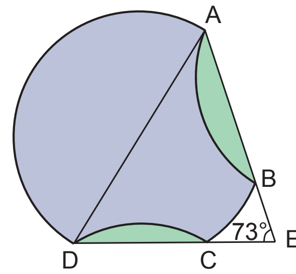
$m(\widehat{AOC}) = 130°$ ve B noktası salıncağın izlediği yol üzerinde olduğuna göre $m(\widehat{CBA})$ kaç derecedir?

A) 110 B) 115 C) 120 D) 125 E) 130

17. Şekil I'de $[AD]$ çaplı daire şeklinde bir kağıt parçası, Şekil II'deki gibi $[AB]$ ve $[DC]$ boyunca katlanıyor. D, C, E ve A, B, E noktaları doğrusal, $m(\widehat{ALB}) = 82°$ ve $m(\widehat{AED}) = 73°$ dir.

Şekil I

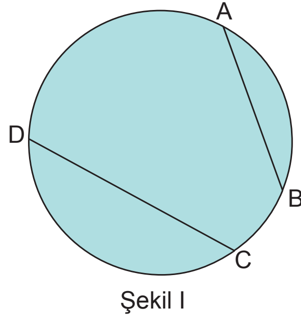

Şekil II

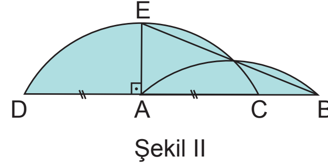
Buna göre $m(\widehat{DKC})$ kaç derecedir?

A) 62 B) 63 C) 64 D) 65 E) 66

18. Yarıçapının uzunluğu 10 cm olan daire şeklinde bir kağıt parçası, dairenin merkezine uzaklıkları sırasıyla 8 cm ve 6 cm olacak şekilde [AB] ve [DC] boyunca Şekil I'deki gibi kesiliyor. Daha sonra elde edilen parçalar Şekil II'deki gibi |AD| = |AC| ve A, C, B noktaları doğrusal olacak şekilde birleştiriliyor.

Şekil I

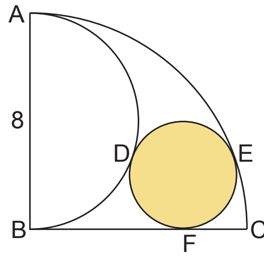

Şekil II

[AE] ⊥ [BD] olduğuna göre |BE| kaç santimetredir?

A) 11 B) $8\sqrt{2}$ C) 12 D) $4\sqrt{10}$ E) 13

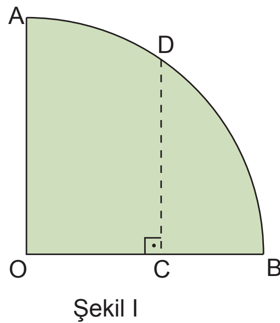
19. Şekilde yarıçapının uzunluğu 8 cm olan çeyrek çemberin içine [AB] çaplı yarım çembere D noktasında ve çeyrek çembere E ve F noktalarında teğet olacak şekilde bir çember çizilmiş ve içi boyanmıştır.

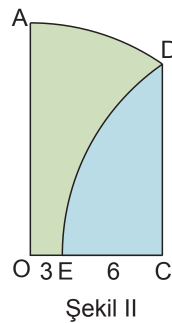
Buna göre şekildeki boyalı dairenin alanı kaç santimetrekaredir?

A) π B) 2π C) 3π D) 4π E) 9π

20. Şekil I'deki çeyrek daire şeklindeki karton parçası [CD] boyunca katlanarak Şekil II'deki karton parçası elde ediliyor.

Şekil I

Şekil II

[CD] ⊥ [OB], |OE| = 3 cm ve |EC| = 6 cm olduğuna göre |CD| kaç santimetredir?

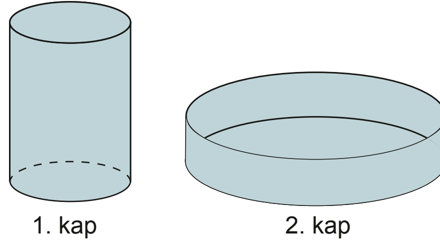
A) 9 B) 10 C) 11 D) 12 E) 13

11. SINIF MATEMATİK

6. Ünite

1. Yarıçaplarının uzunluklarının oranı 2 olan dik silindir biçiminde üstü açık iki boş kap şekilde modellenmiştir.

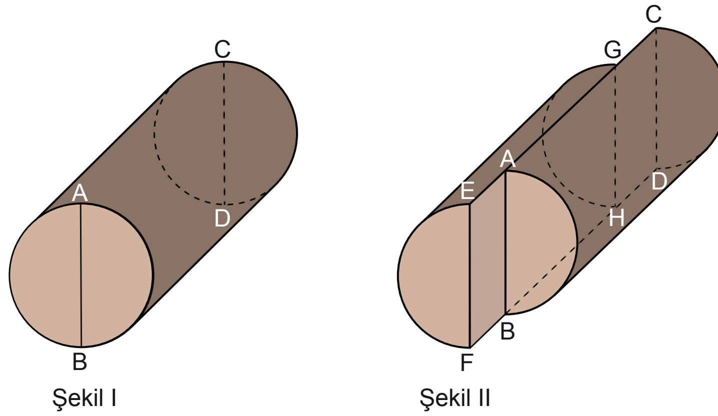

1. kabın tamamı su ile dolduruluyor ve suyun tamamı 2. kaba boşaltılıyor.

2. kaptaki su miktarı kabın $\frac{3}{5}$'ini dolduruğuna göre 1. kabın yüksekliğinin 2. kabın yüksekliğine oranı kaçtır?

A) $\frac{5}{3}$ B) 2 C) $\frac{12}{5}$ D) 3 E) $\frac{16}{5}$

2. Şekil I'de dik dairesel silindir biçimindeki bir ağaç kütüğü, taban çapları [AB] ve [CD] olacak şekilde modellenmiştir.

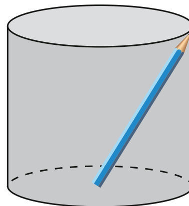

Bu ağaç kütüğü taban çapları boyunca kesilerek iki eş parçaya ayrılmış ve bu parçalar Şekil II'deki gibi birbirine yapıştırılmıştır. Şekil II'de E, A, G, C ve F, B, H, D noktaları doğrusaldır.

$4|AE| = 2|AG| = 3|EF|$ ve Şekil I'deki dik dairesel silindirin yüzey alanı 176π birimkare olduğuna göre Şekil II'deki şeklin yüzey alanı, Şekil I'deki şeklin yüzey alanından kaç birimkare fazladır?

A) 108 B) 96 C) 84 D) 72 E) 48

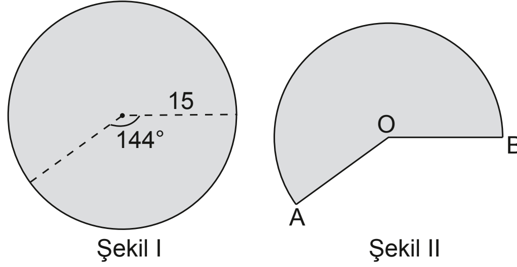
3. Dik dairesel silindir biçiminde bir kalem kutusu ve içinde 13 cm uzunluğunda bir kalem şekildeki gibi modellenmiştir. Arka kısmı taban merkezinde bulunan kalemin uç kısmı kalem kutusunun üst ve yan yüzüne teğettir.

Kalem kutusunun, yan yüz alanı 120π cm^2 olduğuna göre hacmi kaç π santimetreküp olabilir?

A) 240 B) 260 C) 280 D) 300 E) 320

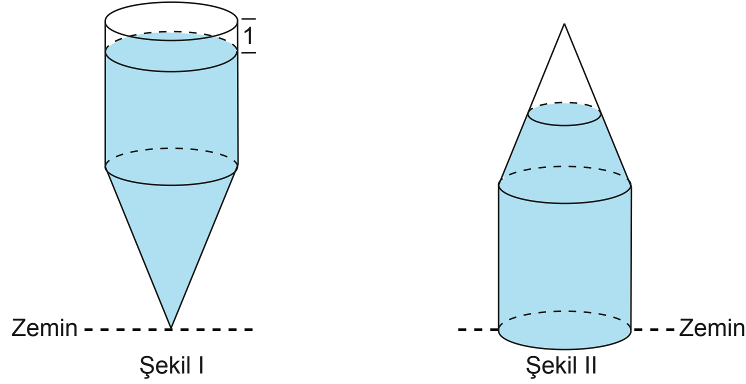
4. Şekil I'de verilen yarıçap uzunluğu 15 cm olan daire şeklindeki bir karton parçasından merkez açısının ölçüsü 144° olan bir daire dilimi kesilerek çıkarılıyor ve Şekil II'deki daire dilimi elde ediliyor.

Buna göre Şekil II'deki karton parçası [AO] ve [BO] çakışacak şekilde birleştirildiğinde elde edilen dik dairesel koninin hacmi kaç santimetreküp olur?

A) 243π B) 324π C) 344π D) 381π E) 412π

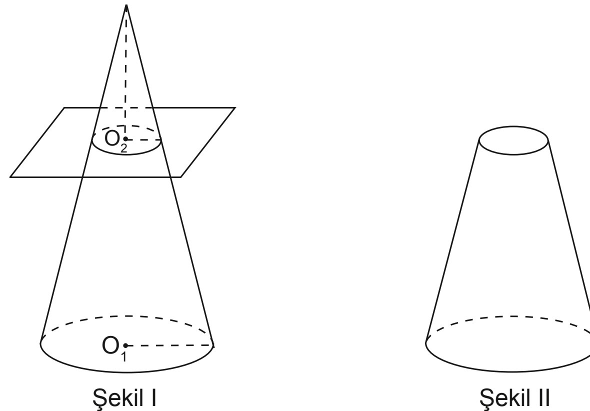
5. Tabanları açık, taban yarıçap uzunlukları 4 birim, yükseklikleri 24 birim olan dik dairesel koni ve dik dairesel silindir biçiminde iki kap tabanlarından birleştirilerek üstü açık bir kap Şekil I'de modellenmiştir. Bu kap zemine dik olacak ve üstten 1 birim boşluk kalacak biçimde Şekil I'deki gibi su ile doldurulmuştur. Daha sonra Şekil I'deki su dolu kap üstü kapatılarak Şekil II'deki gibi zemine dik olacak biçimde ters çevriliyor.

Buna göre Şekil II'de kabın boş kalan kısmının yüksekliği kaç birimdir?

A) 12 B) 11 C) 10 D) 9 E) 8

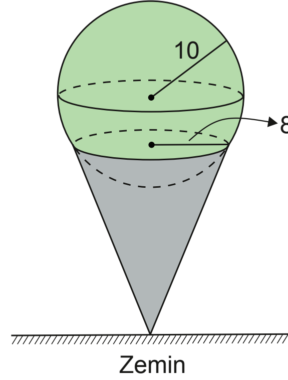
6. Yüksekliği 45 birim ve yarıçapının uzunluğu 24 birim olan O_1 merkezli dik dairesel koni, tepe noktasından 15 birim uzaklıkta tabana paralel bir düzlemle Şekil I'deki gibi kesiliyor. Kesilen O_2 merkezli koni parçası atıldığında Şekil II'deki kesik koni elde ediliyor.

Buna göre Şekil II'deki kesik koninin yan yüz alanı kaç birimkaredir?

A) 816π B) 884π C) 952π D) 1020π E) 1088π

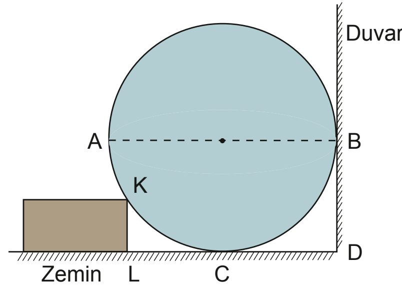
7. Yüksekliği zemine dik olan ve taban yarıçap uzunluğu 8 cm, yan yüz alanı 136π cm^2 olan dik dairesel koni şeklindeki bir külah şekildeki gibi modellenmiştir. Bu külahın içine yarıçap uzunluğu 10 cm olan küre şeklindeki bir bilye aşağıdaki gibi yerleştiriliyor.

Buna göre küre şeklindeki bilyenin zemine en yakın noktasının, zemine olan uzaklığı kaç santimetredir?

A) 8 B) 9 C) 10 D) 11 E) 12

8. Yüzey alanı 400π birimkare olan [AB] çaplı bir küre biçimindeki bilye, dikdörtgenler prizması biçimindeki bir tahta takoz yardımıyla duvar arasında şekildeki gibi sıkıştırılarak sabitleniyor.

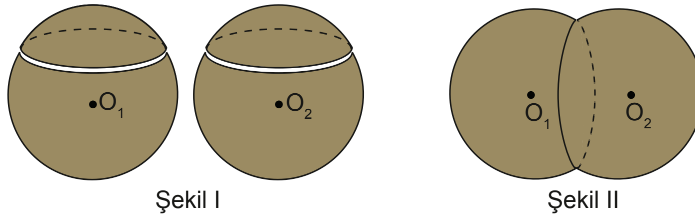

Bilyenin takoza değdiği nokta K olmak üzere K noktasının zemine en kısa uzaklığı $|KL| = 4$ birimdir.

Bilye duvara B noktasında, zemine C noktasında teğet olduğuna göre takozun duvara en yakın uzaklığı kaç birimdir?

A) 18,5 B) 18 C) 17,5 D) 17 E) 16,5

9. Her birinin hacmi 288π birimküp ve merkezleri O_1, O_2 olan iki küre biçimindeki tahtadan, kesit alanı 27π birimkare olan küre kapağı biçiminde tahta parçası Şekil I'deki gibi kesilerek atılıyor. Kalan büyük parçalar kesit bölgelerinden birbirine yapıştırılarak Şekil II'deki cisim elde ediliyor.

Buna göre Şekil II'deki cisimde $|O_1O_2|$ kaç birimdir?

A) 5 B) 6 C) 7 D) 8 E) 9

11. SINIF MATEMATİK

7. Ünite

1. E örnek uzayında A ve B olayları veriliyor. $P(A^{I}) = \frac{3}{8}$, $P(B^{I}) = \frac{1}{2}$ ve $P(A \cup B) = \frac{2}{3}$'dir.

A olayının gerçekleştiği bilindiğine göre B olayının gerçekleşme olasılığı kaçtır?

A) $\frac{44}{135}$ B) $\frac{11}{27}$ C) $\frac{11}{15}$ D) $\frac{22}{27}$ E) $\frac{25}{27}$

2. $\mathbf{A = \{-3, -2, -1, 0, 1, 2, 3\}}$ **kümesinden rastgele seçilen üç sayının çarpımının negatif olduğu bilindiğine göre toplamının çift sayı olma olasılığı kaçtır?**

A) $\frac{2}{15}$ B) $\frac{3}{5}$ C) $\frac{4}{5}$ D) $\frac{9}{10}$ E) $\frac{14}{15}$

3. $(x - 2y)^n$ ifadesinin açılımında ortanca terimin olmadığı ve n'nin iki basamaklı bir tam sayı olduğu biliniyor. Bu şartları sağlayan n tam sayıları kağıtlara yazılarak bir torbaya atılıyor.

Buna göre bu torbadan rastgele çekilen bir kağıtta yazan tam sayının, 7'nin katı olma olasılığı kaçtır?

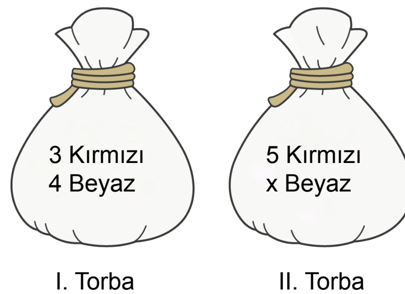
A) $\frac{6}{45}$ B) $\frac{13}{45}$ C) $\frac{26}{45}$ D) $\frac{13}{22}$ E) $\frac{17}{20}$

4. $A = \{a, b, c, d\}$ ve $B = \{1, 2, 3, 4, 5\}$ olmak üzere, $f: A \to B$ fonksiyonları kağıtlara yazılarak bir torbaya atılıyor.

Buna göre bu torbadan rastgele seçilen bir kağıtta yazan fonksiyonun bire bir ve içine fonksiyon olma olasılığı kaçtır?

A) $\frac{12}{625}$ B) $\frac{24}{625}$ C) $\frac{12}{125}$ D) $\frac{24}{125}$ E) $\frac{24}{25}$

5. Şekildeki I. torbada, 3 kırmızı, 4 beyaz top ve II. torbada 5 kırmızı, x beyaz top bulunmaktadır. Bu iki torbadan aynı anda rastgele birer top çekilip; I. torbadan çekilen top II. torbaya, II. torbadan çekilen top I. torbaya atılıyor.

Son durumda oluşan durumun ilk durumla aynı olma olasılığı $\frac{27}{56}$ olduğuna göre x kaçtır?

A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

6. x bir tam sayı olmak üzere $A = \frac{3x+42}{x+2}$ ifadesinin bir tam sayı olduğu biliniyor. A'nın alabileceği tam sayı değerleri kağıtlara yazılarak bir torbaya atılıyor.

Buna göre bu torbadan rastgele çekilen bir kağıtta yazan tam sayının 3'e bölünebilme olasılığı kaçtır?

A) $\frac{1}{6}$ B) $\frac{1}{3}$ C) $\frac{2}{3}$ D) $\frac{3}{4}$ E) $\frac{5}{6}$

7. a, b, c ve d birer pozitif tam sayılardır. $f(x) = ax^3 + bx^2 + cx + d$ polinom fonksiyonunda $f(1) = 7$ ve $f(-1) = 3$ olduğu biliniyor. Bu şartları sağlayan tüm f polinom fonksiyonları kağıtlara yazılarak bir torbaya atılıyor.

Buna göre bu torbadan rastgele çekilen bir kağıtta yazan fonksiyonun katsayıları olan a, b ve d için, $\frac{b \cdot d}{a+b}$'nin tam sayı olma olasılığı kaçtır?

A) $\frac{1}{8}$ B) $\frac{1}{6}$ C) $\frac{1}{4}$ D) $\frac{1}{3}$ E) $\frac{1}{2}$

8. Mehmet'in bir hedefi vuramama olasılığı başlangıçta $\frac{1}{3}$'tür. Mehmet atışının sonunda hedefi vuramadıysa bir sonraki atış için hedefi vurma olasılığı $\frac{1}{3}$ oranında azalıyor. Eğer hedefi vurduysa bir sonraki atış için hedefi vurma olasılığı $\frac{1}{4}$ oranında artıyor.

Mehmet'in iki atış sonunda hedefi bir kez vurduğu bilindiğine göre ikinci atışında hedefi vuramama olasılığı kaçtır?

A) $\frac{3}{7}$ B) $\frac{4}{7}$ C) $\frac{3}{5}$ D) $\frac{2}{3}$ E) $\frac{4}{5}$

9. 4 farklı matematik, 2 farklı kimya ve 3 farklı biyoloji kitabı bir rafa rastgele diziliyor.

Buna göre herhangi iki matematik kitabının yan yana olmama olasığı kaçtır?

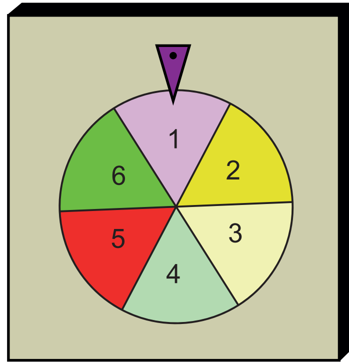
A) $\frac{1}{16}$ B) $\frac{1}{14}$ C) $\frac{1}{9}$ D) $\frac{5}{42}$ E) $\frac{1}{7}$

10. $A = \{0, 1, 2, 3, 4, 5\}$ kümesinin elemanlarını kullanarak rakamları farklı 3 basamaklı sayılar kartlara yazılıp bir torbaya atılıyor.

Torbadan rastgele çekilen kart tekrar torbaya konulduğuna göre art arda çekilen iki karttan birincinin çift ve ikincinin 20'nin katı olma olasılığı kaçtır?

A) $\frac{26}{625}$ B) $\frac{52}{625}$ C) $\frac{26}{125}$ D) $\frac{52}{125}$ E) $\frac{26}{25}$

11. Şekilde birbirine eş altı bölgeden oluşan bir çark 1'den 6'ya kadar numaralandırılmıştır.

Bu çark 200 kez rastgele çevrildiğinde işaretli bölgeye gelen sayıların dağılımı aşağıdaki tabloda veriliyor.

1	2	3	4	5	6
20	30	40	10	50	50

Buna göre bu çark çevrildiğinde ibrenin gösterdiği bölgedeki sayının çift sayı gelmesinin deneysel olasılığı ile teorik olasılığının toplamı kaçtır?

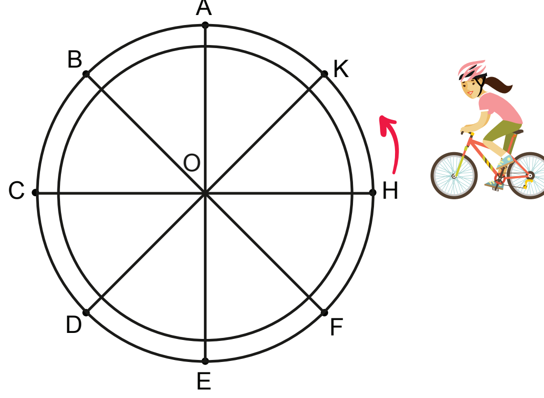
A) $\frac{7}{20}$ B) $\frac{9}{20}$ C) $\frac{11}{20}$ D) $\frac{9}{10}$ E) $\frac{19}{20}$

11. SINIF MATEMATİK

Karma Test

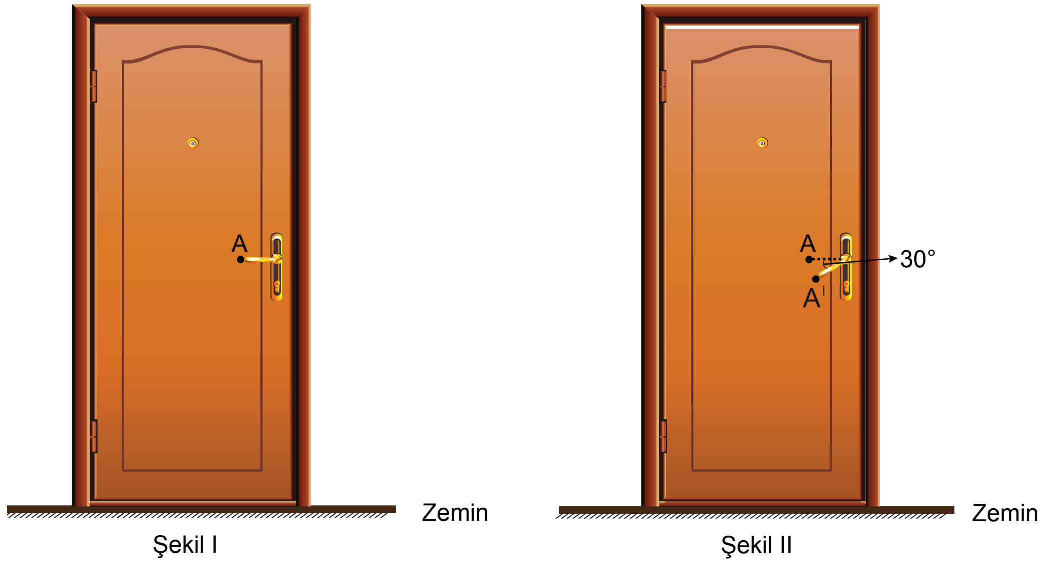
1. O merkezli dairesel bir pist şekildeki gibi modellenmiştir. Pistin üzerinde eşit aralıklarla A, B, C, D, E, F, H ve K noktaları verilmiştir. H noktasından ok yönünde harekete başlayan bir bisikletli 4560° açı yaparak duruyor.

Buna göre bu bisikletli hangi ardışık iki nokta arasında durmuştur?

A) A - B
B) B - C
C) C - D
D) D - E
E) E - F

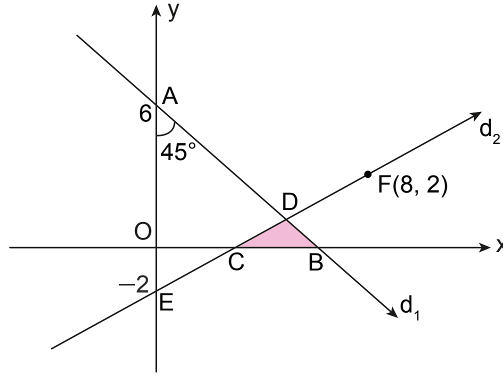
2. 210 cm yüksekliğindeki bir kapı ve bu kapının yüksekliğinin ortasına takılmış bir kapı kolu Şekil I'de modellenmiştir. Bu kapı kolu 30° lik açı ile Şekil II'deki gibi A noktasından A' noktasına gelmekte ve kapı açılmaktadır.

A' noktasının zemine uzaklığı 96 cm olduğuna göre kapının açılması için kapı kolunun taradığı bölgenin alanı kaç santimetrekaredir?

A) 18π
B) 24π
C) 27π
D) 32π
E) 36π

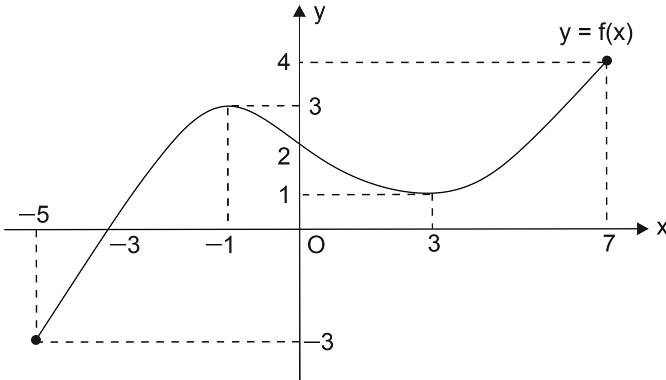
3. Dik koordinat düzleminde d_1 ve d_2 doğrularının y eksenini kestiği noktalar verilmiştir.

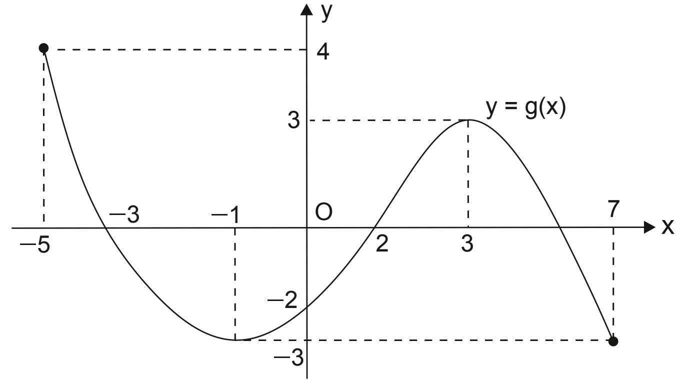

$m(\widehat{OAB}) = 45°$ ve $F(8, 2)$ noktası d_2 doğrusu üzerinde olduğuna göre boyalı bölgenin alanı kaç birimkaredir?

A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{2}{3}$ C) 1 D) $\frac{4}{3}$ E) 2

4. Aşağıda $[-5, 7]$'nda tanımlı f ve g fonksiyonlarının grafikleri verilmiştir.

Buna göre,

I. $f(x-2) = g(x)$ denkleminin 3 gerçek kökü vardır.

II. $[3, 4]$'ında $y = (f+g)(x)$ fonksiyonu azalan bir fonksiyondur.

III. $\forall x \in (-5, -4)$ için $\frac{f(x) \cdot g(x+1)}{x} \geq 0$'dır.

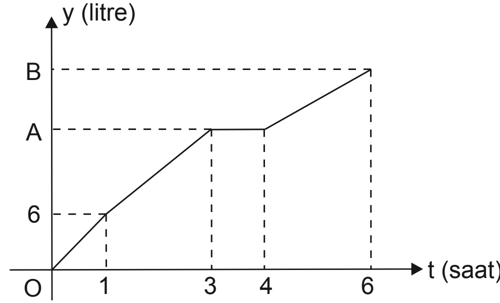
IV. $y = (f+g)(x)$ fonksiyonu minimum değerini $x = 3$ apsisli noktada alır.

ifadelerinden hangileri <u>kesinlikle</u> doğrudur?

A) I ve II B) I ve III C) I ve IV D) II ve IV E) III ve IV

5. Emre Bey arabasıyla tatile çıkmıştır. Araba ve yolculuk hakkında aşağıdaki bilgiler ve aracın yolculuk boyunca zamana bağlı tükettiği toplam yakıt miktarını gösteren grafik aşağıda verilmiştir.

- Araba sabit hızda gittiğinde 100 km'de 5 litre yakıt tüketmektedir ve yolculuk esnasında araba sabit hızla gitmiştir.
- Arabanın katettiği mesafe ile tükettiği yakıt arasında doğrusal bir ilişki vardır.
- Yolculuk 6 saat sürmüş ve yolculuk esnasında 1 saat mola verilmiştir.

Bu yolculukta 1 ve 3. saatler arasında arabanın ortalama yakıt tüketimi 5,5 L/sa.; 4 ve 6. saatler arasında arabanın ortalama yakıt tüketimi 4,5 L/sa.'tir.

Buna göre yolculuk esnasında araba hareket ettiği süre boyunca saatte ortalama kaç km hızla gitmiştir?

A) 100 B) 104 C) 108 D) 112 E) 116

6. a bir gerçek sayı olmak üzere,

$$5x - 7xy + a = 0$$
$$3x^2 - 2y^2 + 3y - 2x + 4 = 0$$ denklem sistemi veriliyor.

Bu denklem sistemini $x = 1$ değeri sağladığına göre a'nın alabileceği değerlerin toplamı kaçtır?

A) -12 B) $-\frac{1}{2}$ C) $\frac{1}{2}$ D) $\frac{25}{4}$ E) $\frac{25}{2}$

7. $2x^2 - 3x - 2 > 0$
$x^2 - 5x - 6 < 0$ eşitsizlik sistemi veriliyor.

Buna göre bu eşitsizlik sisteminin çözüm kümesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) $(-1, 2)$

B) $(-1, 6)$

C) $\left(-\frac{1}{2}, 6\right)$

D) $\left(-1, -\frac{1}{2}\right) \cup (2, 6)$

E) $\left(-1, -\frac{1}{2}\right) \cup (6, \infty)$

8. $\dfrac{3x^2-7x+2}{3x^2-6x}<0$ eşitsizliği veriliyor.

Buna göre bu eşitsizliği sağlayan değerlerden biri aşağıdakilerden hangisidir?

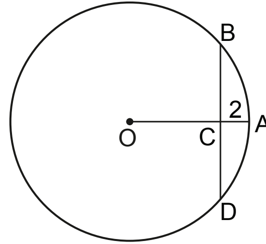
A) $-\frac{1}{2}$ B) $\frac{1}{5}$ C) $\frac{1}{2}$ D) $\frac{2}{3}$ E) $\frac{3}{5}$

9. $x_1<0<x_2$ ve $|x_1|<|x_2|$ olmak üzere, $(a+1)x^2+2x-a+3=0$ denkleminin kökleri x_1 ve x_2'dir.

Buna göre a'nın en geniş değer aralığı aşağıdakilerden hangisidir?

A) $(-\infty,-1)$ B) $(-\infty,-3)$ C) $(-1,3)$ D) $(3,\infty)$ E) $(4,\infty)$

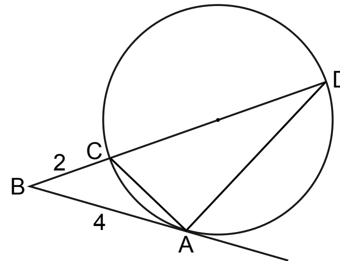
10. Şekilde O merkezli çemberin üzerinde A, B ve D noktaları veriliyor.

$|AC|=2$ birim, $|BC|=|CD|$, $m(\overset{\frown}{AB})=\alpha$ olmak üzere $\sin\alpha=\frac{3}{5}$ olduğuna göre $|CD|$ kaç birimdir?

A) 3 B) 4 C) 6 D) 10 E) 12

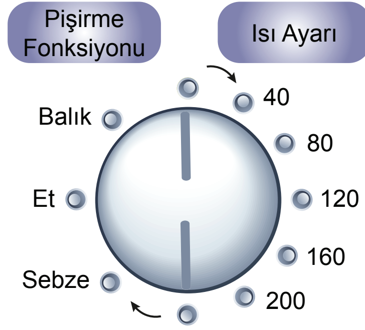
11. Şekilde $[CD]$ çemberin çapı ve $[BA$ çembere A noktasından teğettir.

$|AB|=4$ birim, $|BC|=2$ birim olduğuna göre $A(\widehat{ACD})$ kaç birimkaredir?

A) $\frac{36}{5}$ B) $\frac{18}{5}$ C) $\frac{9}{5}$ D) $\frac{6}{5}$ E) 1

12. Bir fırının dairesel gösterge düğmesinin eşit iki bölmesi, 5 ısı ayarı ve 3 pişirme fonksiyonundan oluşmaktadır. Bu bölgeler kendi içlerinde eşit aralıklıdır ve gösterge saat yönünde dönmektedir.

Buna göre aşağıdaki ısı ayarı - pişirme fonksiyonu ikililerinden hangileri doğrudur?

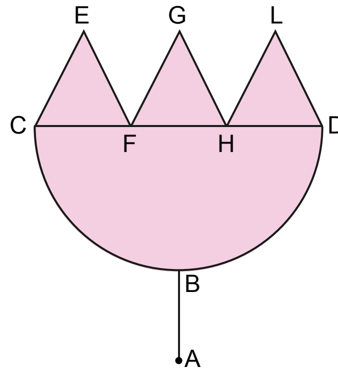
I. 180 - Balık

II. 120 - Et

III. 70 - Sebze

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

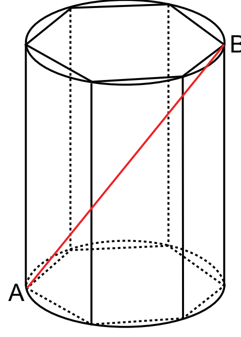
13. Uzunluğu $(6\pi + 42)$ cm olan bir tel kullanılarak yarım çember, üç eşkenar üçgen ve $[AB]$ doğru parçası yardımıyla şekildeki gibi bir lale figürü oluşturuluyor.

$2 \cdot |AB| = |CD|$ ve $[CD]$ yarım çemberin çapı olduğuna göre oluşan boyalı bölgenin alanı kaç santimetrekaredir?

A) $18\pi - 12\sqrt{3}$ B) $18\pi + 6\sqrt{3}$ C) $18\pi + 12\sqrt{3}$ D) $36\pi + 12\sqrt{3}$ E) $36\pi + 24\sqrt{3}$

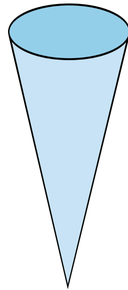
14. Taban alanı $96\sqrt{3}$ cm^2 olan düzgün altıgen dik prizmanın yanal ayrıtları, şekildeki gibi dik dairesel silindire değmektedir.

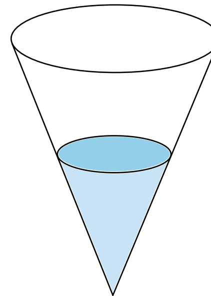

Silindir ve düzgün altıgen prizmanın yükseklikleri eşit ve $|AB| = 20$ cm olduğuna göre silindirin hacmi kaç π santimetreküptür?

A) 576 B) 768 C) 1024 D) 1152 E) 1536

15. Tamamı su ile dolu Şekil I'deki gibi dik dairesel koni biçimindeki kaptaki suyun tamamı, bu kap ile eşit yükseklikteki dik dairesel silindir bir sürahiye boşaltıldığında sürahinin $\frac{1}{3}$'ü dolmaktadır.

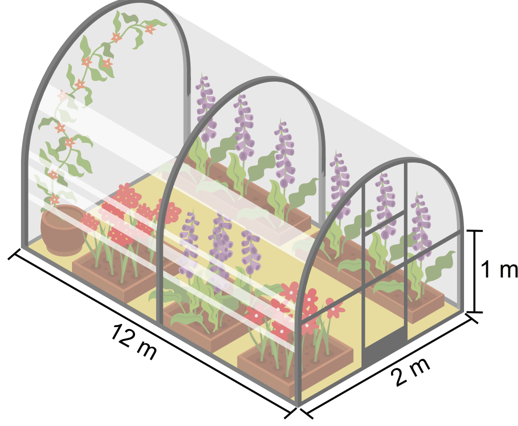

Şekil I

Şekil II

Şekil I'deki kap Şekil II'deki gibi yüksekliğinin yarısına kadar su ile doldurulup sürahiye boşaltılırsa sürahinin kaçta kaçı dolar?

A) $\frac{1}{6}$ B) $\frac{1}{9}$ C) $\frac{1}{12}$ D) $\frac{1}{18}$ E) $\frac{1}{24}$

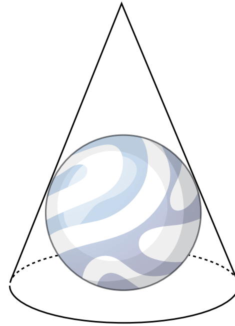
16. Şekilde alt kısmı dikdörtgenler prizması, üst kısmı yarım dik dairesel silindir şeklinde olan ve tabanı dışında tüm yüzeyi plastik bir örtü ile kaplanmış bir sera modeli verilmiştir.

Buna göre bu sera için kaç metrekare plastik örtü kullanılmıştır?

A) $16 + 12\pi$ B) $20 + 13\pi$ C) $24 + 12\pi$ D) $28 + 13\pi$ E) $28 + 26\pi$

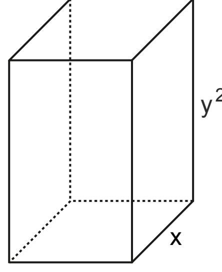
17. Hacmi 6144π cm^3 ve yüksekliği 32 cm olan şekildeki gibi dik dairesel koninin içine en büyük hacimli küre yerleştirilmiştir.

Buna göre bu kürenin hacmi kaç π santimetreküptür?

A) 2250 B) 2304 C) 2700 D) 4500 E) 4608

18. Şekilde taban ayrıtlarından birinin uzunluğu x cm, yüksekliği y^2 cm olan kare dik prizma verilmiştir.

Prizmanın yanal alanı 72 cm^2 ve hacmi 36 cm^3 olduğuna göre $x + y^2$ kaç santimetredir?

A) 2 B) 7 C) 9 D) 11 E) 18

19. Hilesiz iki zarda, tek sayıların yazılı olduğu yüzler siyah renge boyanıyor ve bu iki zar düz bir zemine rastgele atılıyor.

Zarın üst yüze gelen yüzlerindeki sayıların toplamı 7'den büyük olduğu bilindiğine göre bu yüzlerin farklı renkte olma olasılığı kaçtır?

A) $\frac{1}{5}$ B) $\frac{1}{3}$ C) $\frac{2}{5}$ D) $\frac{3}{5}$ E) $\frac{2}{3}$

20. Bir boya mağazasının yöneticisi, mağazaya gelen müşterilerinin içinden, ilgilendiği ürün ile ilgili soru soran bir kişinin, ortalama bir müşteriden daha fazla bir şeyler satın alma olasılığını araştırmak istiyor. Yönetici mağazaya giren 200 kişiye mağazadan çıkarken bir anket uyguluyor. Bu ankete göre aşağıdaki sonuçlar ortaya çıkıyor.

I. 110 kişi bir şeyler satın almıştır.
II. 70 kişi hem soru sormuş hem de bir şeyler satın almıştır.
III. 64 kişi bir şeyler satın almamış ve hiçbir şey sormamıştır.

Bu anket sonuçlarına göre mağazaya gelen 201. müşterinin soru sormadığı tespit edildiğine göre bir şeyler satın alma olasılığı kaçtır?

A) $\frac{17}{52}$ B) $\frac{9}{26}$ C) $\frac{5}{13}$ D) $\frac{11}{26}$ E) $\frac{23}{52}$

MATEMATİK
CEVAP ANAHTARI

4. Ünite	5 Ünite	6. Ünite	7. Ünite	Karma Test
1. D	1. E	1. C	1. C	1. D
2. A	2. E	2. B	2. C	2. C
3. C	3. A	3. D	3. A	3. B
4. E	4. D	4. B	4. D	4. B
5. D	5. E	5. A	5. B	5. B
6. C	6. C	6. E	6. C	6. C
7. B	7. A	7. D	7. E	7. D
8. B	8. D	8. B	8. A	8. B
9. A	9. B	9. B	9. D	9. A
10. C	10. D		10. A	10. C
11. E	11. C		11. E	11. A
12. A	12. C			12. C
13. D	13. C			13. C
14. E	14. D			14. B
15. A	15. A			15. E
16. C	16. B			16. D
17. C	17. C			17. B
18. D	18. D			18. D
19. B	19. D			19. C
20. A	20. D			20. C

11. SINIF FİZİK

1. Ünite

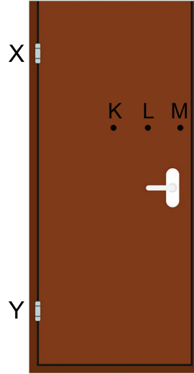
1. Kahve değirmenine atılan kahve çekirdekleri değirmenin kolu çevrilerek öğütülür. Bu kolun uzunluğu öğütme işini kolaylaştırır.

Değirmen kolunun uzun tutulmasının sebebi hangi fiziksel büyüklüğü arttırma amaçlıdır?

A) momentum B) itme C) tork D) kuvvet E) eylemsizlik

2. Bir öğrenci X ve Y menteşelerinden kolayca dönebilen bir kapıyı; K, L ve M noktalarına kapıya dik kuvvet uygulayarak açmaya çalışıyor.

Buna göre;

I. Kapıyı açmak için en büyük kuvvet K noktasına uygulanmalıdır.

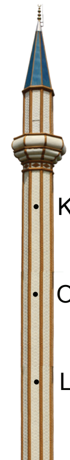
II. Kapıyı ancak açabilen en küçük kuvvetler; K, L ve M noktalarına ayrı ayrı uygulandığında menteşelere göre oluşan torklar eşit olur.

II. M noktasından uygulanan kuvvetin X menteşesine göre torku Y menteşesine göre torkundan büyüktür.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

3. Oldukça uzun bir cami minaresinin geometrik merkezi O noktasındadır.

Buna göre;

I. Minarenin kütle merkezi O noktasındadır.

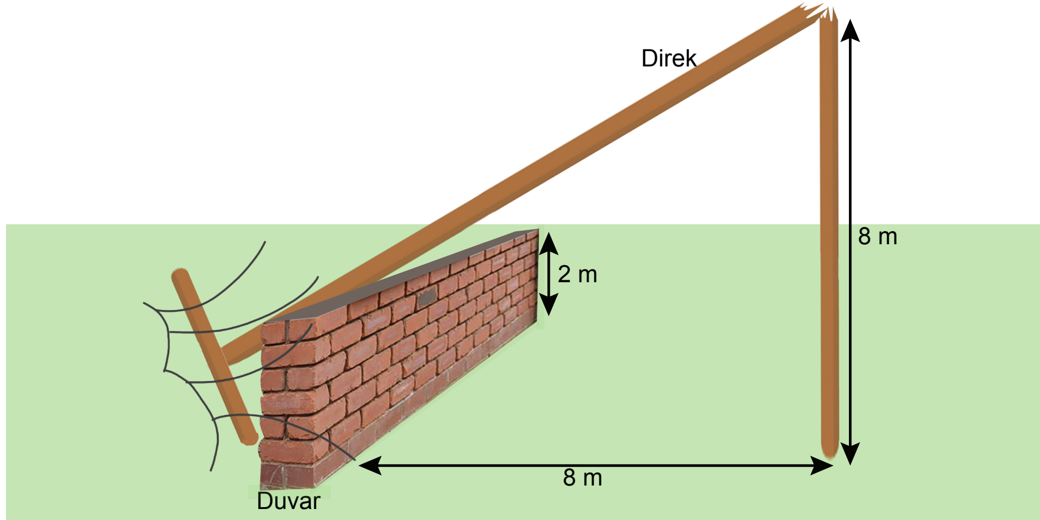
II. K noktasında etkin olan yerçekimi ivmesi, L noktasında etkin olandan daha küçüktür.

III. Minarenin ağırlık merkezi O noktasındadır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

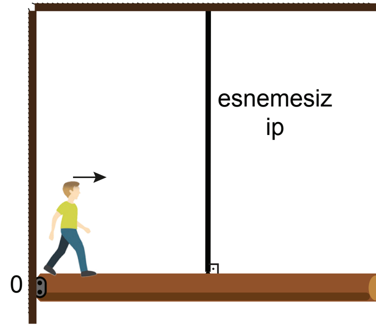
4. Yüksekliği 20 m olan tahta silindir şeklindeki telefon direği fırtına nedeni ile yerden 8 m yüksekteki noktasından kırılarak, kendisinden 8 m uzaktaki ve yüksekliği 2 m olan duvarın üzerine şekildeki gibi devrilmiştir.

Telefon direğinin 20 m'lik kısmının ağırlığının 1000 N olduğu bilindiğine göre; duvarın direğe uyguladığı tepki kuvveti kaç N'dur?

A) 200 B) 360 C) 420 D) 480 E) 600

5. Kütlesi 10 kg ve boyu 10 m olan bir kalas tam ortasından esnemesiz bir iple tavana bağlanmıştır. O noktasından menteşelenmiş kalas üzerinde 75 kg kütleli bir işçi O noktasından ok yönünde ilerleyerek yürümektedir.

İpin en fazla 700 N'luk kuvvete karşı dayanabildiği bilindiğine göre; işçi ip kopmadan O noktasından kaç m uzağa gidebilir? (g=10 m/s^2)

A) 2 B) 4 C) 6 D) 8 E) 10

6. Kütle ve ağırlık merkezi ile ilgili;

I. Düzgün geometrik yapıya sahip cisimlerin geometrik merkezi ile kütle merkezi aynı noktadadır.

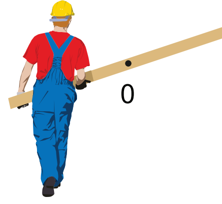
II. Homojen ve düzgün geometrik yapıya sahip cisimlerin geometrik merkezi ile kütle merkezi aynı noktadadır.

III. Düzgün geometrik yapıya sahip cisimlerin kütle merkezi ile ağırlık merkezi aynı noktadadır.

yargılarından hangileri kesinlikle doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

7. Uzun bir tahta kalası dengede tutan kişi şekildeki gibidir.

Kalasın ağırlık merkezi O noktası olduğuna göre, kalası taşıyan şekildeki kişi için;

I. Sol elin tahtaya uyguladığı kuvvet aşağı yönlüdür.

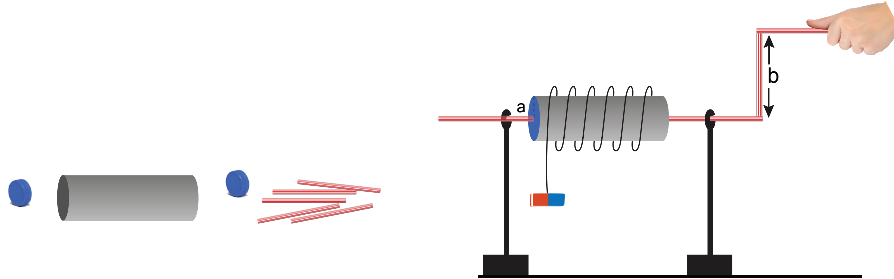
II. Sağ elin tahtaya uyguladığı kuvvet yukarı yönlüdür.

III. Sağ elin tahtaya uyguladığı kuvvetin büyüklüğü, sol elin uyguladığı kuvvetin büyüklüğünden fazladır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

8. Zeynep fizik dersinde, aldığı proje kapsamında evde bulunan atık malzemeleri kullanarak basit makine tasarımı yapacaktır.
Elinde bulunan kağıt havlu rulosu, şişe kapakları ve pipetlerle şekildeki düzeneği kuruyor. Kurduğu düzenekte rulonun kenarına sabitlediği uzunca ipin diğer ucuna bir silgi bağlıyor ve pipet yardımıyla ruloyu döndürerek ipi sarıyor.

Buna göre;

I. Sistemin amacı kuvvetten kazanç sağlamaktır.

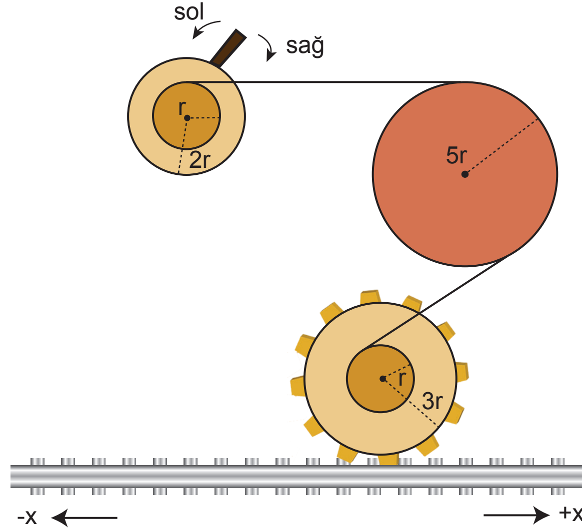
II. Silgi her döndürmede $2\pi a$ kadar yer değiştirir.

III. b uzunluğu arttırılırsa daha az kuvvet uygulayarak silgi yukarı çıkarılabilir.

yargılarından hangileri doğrudur? $(b > a)$

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

9. Merkezlerinden sabitlenmiş sadece dönebilen dişli ve kasnaklar yardımı ile kurulan düzenek şekildeki gibidir. Sistemde dişlinin dönmesi sayesinde temas ettiği tırtıklı halat hareket etmektedir.

Buna göre;

I. Kol bir tur attığında tırtıklı halat $6\pi r$ kadar kayar.

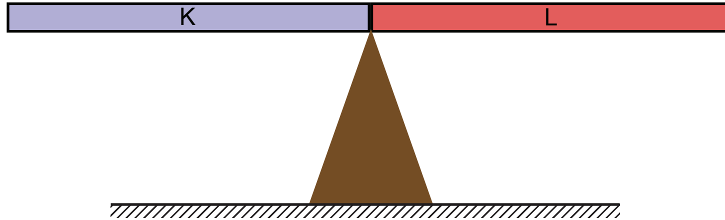
II. Kol sola doğru çevrilirse tırtıklı halat -x yönünde hareket eder.

III. Kolun çizgisel hızı halatın ilerleme hızına eşittir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

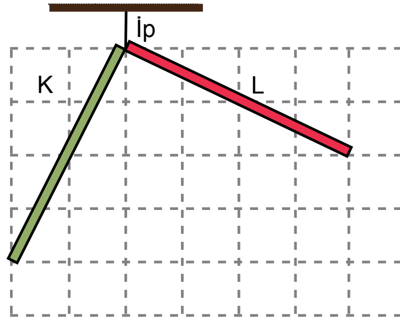
10. K ve L çubukları birbirine yapıştırılıp, tam birleşme noktasının altına bir destek yerleştirildiğinde şekildeki gibi dengede kalıyor.

Buna göre yapılan yorumlardan hangisi kesinlikle doğrudur?

A) K ve L çubuklarının uzunlukları eşittir.
B) K ve L çubuklarının kütleleri eşittir.
C) K çubuğunun ağırlığı L çubuğunun ağırlığından fazladır.
D) K ve L çubuklarının ağırlıklarının desteğe göre torkları eşittir.
E) L çubuğunun yoğunluğu K çubuğunun yoğunluğundan fazladır.

11. Homojen K ve L çubukları bir ip yardımıyla tavana asıldığında şekildeki gibi dengede kalıyor.

Buna göre;

I. K çubuğunun özkütlesi daha büyüktür.

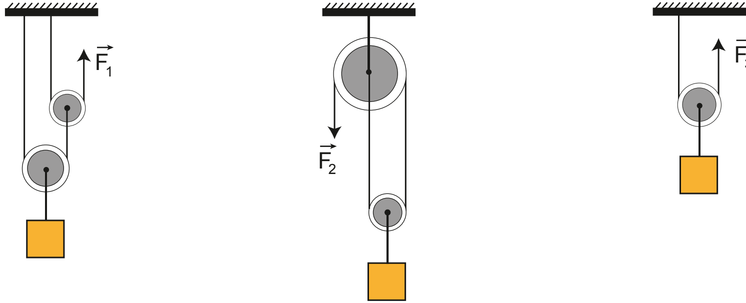
II. L çubuğu daha hafiftir.

III. İp gerilmesi K çubuğunun ağırlığından fazladır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

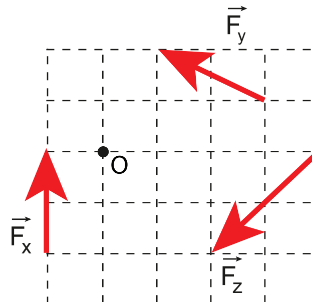
12. Sürtünmeleri ve ağırlıkları önemsenmeyen makaralarla kurulu düzeneklerde; özdeş cisimler $\vec{F}_1$, $\vec{F}_2$ ve $\vec{F}_3$ kuvvetleri ile şekildeki gibi dengededir.

Buna göre kuvvetlerin büyüklükleri arasındaki ilişki nedir?

A) $F_1 = F_2 = F_3$ B) $F_2 = F_3 > F_1$ C) $F_1 = F_2 > F_3$ D) $F_1 > F_2 = F_3$ E) $F_3 > F_2 > F_1$

13. Eşit kare bölmeli düzlemde bulunan $\vec{F}_x$ kuvvetinin O noktasına göre torku $\vec{\tau}$ dur.

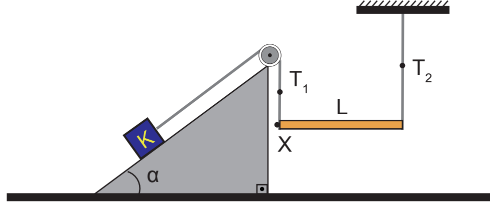

Buna göre, O noktasına göre bileşke torkun büyüklüğü kaç τ olur?

A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{3}{2}$ C) 2 D) $\frac{5}{2}$ E) 5

14. Kurulan düzenek yardımıyla L çubuğu şekildeki gibi dengede kalabilmektedir.

L çubuğunun ağırlık merkezinin X noktasından ne kadar uzaklıkta olduğu hesaplanmak isteniyor.

Buna göre yapılacak işlemleri düşündüğümüzde;

I. T_1 ip gerilmesi için K cisminin kütlesi ve α açısının bilinmesi gerekir.

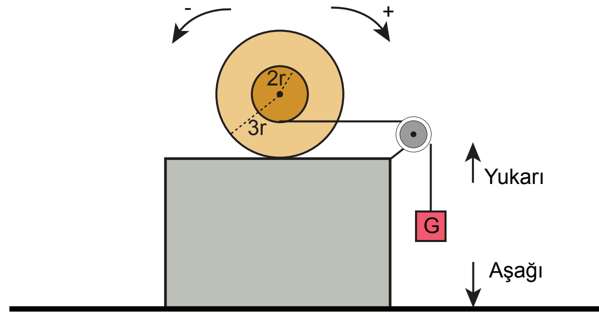
II. T_2 ip gerilmesi, T_1 ip gerilmesi biliniyorsa hesaplanabilir.

III. Ağırlık merkezinin yerini bulmak için T_1 ve T_2 ip gerilmelerinin değerlerinin bilinmesi gerekir.

hangileri doğru olur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

15. Merkezleri çakışık 2r ve 3r yarıçaplı kasnaklardan 2r yarıçaplı kasnağa dolanan ipin ucuna G cismi bağlanmıştır.

Buna göre;

I. Kasnaklar – yönde dönerek ilerler ise G cismi yukarı çıkar.

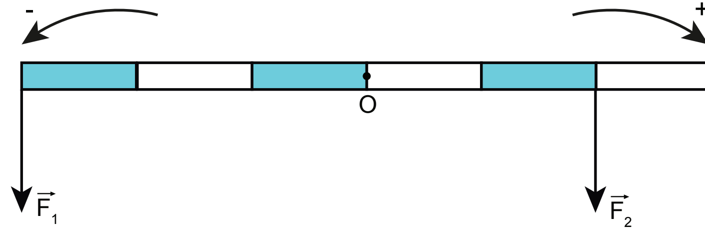
II. Kasnaklar + yönde dönerek ilerler ise G cismi aşağı iner.

III. + ve – yönlerde kasnaklar birer tur attığında G cisminin yaptığı yer değiştirmeler eşit olur.

yapılan yorumlardan hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

16. Yatay düzlemde O noktası etrafında dönebilen eşit bölmeli, homojen çubuğa aynı düzlemdeki $\vec{F}_1$ ve $\vec{F}_2$ kuvvetleri aynı anda şekildeki gibi etki ediyor.

Buna göre;

I. $F_1 = F_2$ ise çubuk - yönde dönmeye başlar.

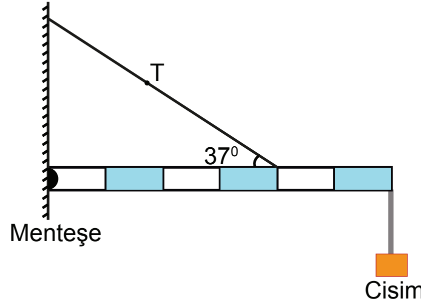
II. $F_1 > F_2$ ise çubuk - yönde dönmeye başlar.

III $F_2 > F_1$ ise çubuk + yönde dönmeye başlar.

yargılarından hangileri kesinlikle doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

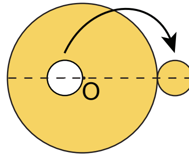
17. Menteşe etrafında dönebilen, 20 N ağırlığındaki eşit bölmeli çubuk ve 10 N ağırlığındaki cisim; gerilme kuvveti T olan iple şekildeki gibi dengededir.

Buna göre T ip gerilmesinin büyüklüğü kaç N olamaz? (sin37°=0,6, cos37°=0,8)

A) 35 B) 45 C) 50 D) 60 E) 75

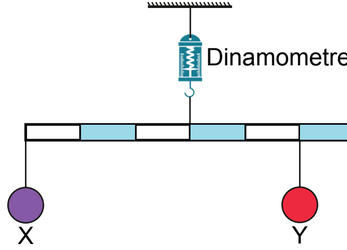
18. Yarı çapı 5 cm olan, türdeş daire şeklinde bir levhadan, yarı çapı 1 cm olan daire şeklinde bir parça kesilip şekildeki gibi yan tarafına ekleniyor.

Buna göre yeni sistemin kütle merkezi O noktasından kaç cm uzaklıkta olur?

A) 0,15 B) 0,21 C) 0,28 D) 1,28 E) 2,25

19. Eşit bölmeli türdeş çubuğa X ve Y cisimleri bağlanarak şekildeki gibi tavana asılıyor. Dinamometrede okunan değer çubuğun ağırlığının 6 katına eşittir.

Buna göre;

I. X cisminin ağırlığı, çubuğun ağırlığının 2 katı kadardır.

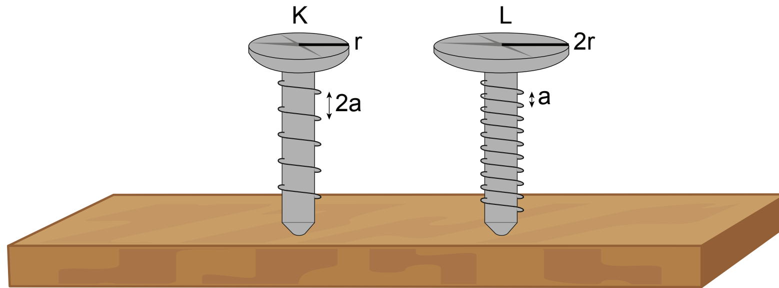
II. Y cisminin ağırlığı, çubuğun ağırlığının 3 katı kadardır.

III. X cismimin ağırlığı, Y cisminin ağırlığının 2 katı kadardır.

yapılan yorumlardan hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

20. K ve L vidaları tahta bir zemine yerleştirilecektir. K vidasının vida başının yarı çapı r ve vida adımı 2a kadar, L vidasının ise vida başının yarı çapı 2r ve vida adımı a kadardır.

Buna göre;

I. Daha az bir kuvvet uygulayarak işlem yapmak için L vidası kullanılmalıdır.

II. Her döndürmede tahta içinde ilerleme miktarı fazla olan K vidasıdır.

III. Aynı büyüklükteki kuvvetler ile vidalar döndürüldüğünde, tahtanın vidalara uyguladığı tepki kuvvetleri eşit olur.

yapılan yorumlardan hangileri doğrudur?

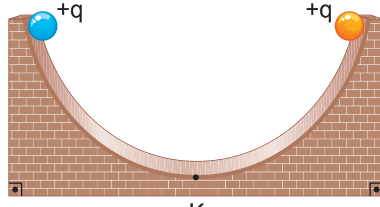
A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

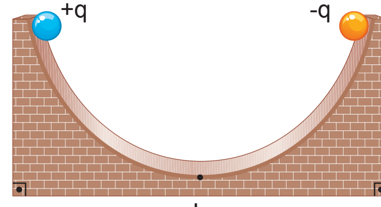
11. SINIF FİZİK

2. Ünite

1. Yüklü ve küresel cisimler şekil I ve şekil II'de ki gibi tutulduklarında K ve L noktalarında oluşturdukları bileşke elektrik alanların büyüklüğü E_K ve E_L'dir.

Şekil I

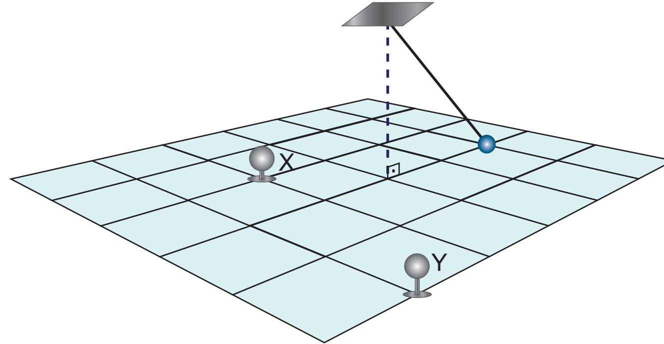

Şekil II

Serbest bırakılan cisimler K ve L noktalarına hareket ederken geçen sürede E_K ve E_L nasıl değişir?

	E_K	E_L
A)	Artar	Artar
B)	Azalır	Azalır
C)	Artar	Azalır
D)	Artar	Değişmez
E)	Değişmez	Artar

2. Bekir ve Beril, elektrik yükü olduğunu bildikleri X ve Y kürelerini yalıtkan saplar üzerinde tutarak; tavana yalıtkan ip ile astıkları yüklü cisme yaklaştıklarında 3 cismin aynı yatay kareli düzlemde olacak biçimde şekildeki gibi dengeye geldiğini gözlemliyorlar.

Bekir ve Beril'in deneyi ile ilgili;

I. Cisimlerin yük türleri aynıdır.

II. X ve Y cisimlerin yük miktarları eşittir.

III. İple asılı cismin ağırlığının büyüklüğü kendisine etki eden net elektriksel kuvvetin büyüklüğünden fazladır.

yapılan çıkarımlardan hangileri <u>kesinlikle</u> doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

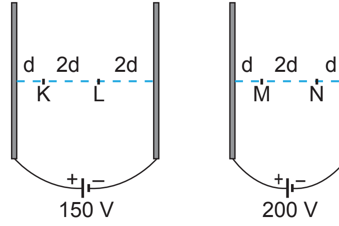
3. Bir iletkendeki yükler her zaman kendilerine etki eden kuvveti sıfırlayacak yerlere doğru hareket ederler. Bu sebeple iletkenin içerisinde yük bulunmazken elektrik yükü dış yüzeylere dağılır. Sonuç olarak iletkenlerin içinde elektrik alan sıfır olur. Bu olaya "Faraday Kafesi" denir.

Buna göre yağmurlu bir günde boş bir alanda oynayan İpek hangisine sığınırsa oluşabilecek bir yıldırımdan zarar <u>görmez</u>?

A) Bir şemsiye altına B) Bir arabanın içine C) Bir ağacın altına

D) Bir çalılığın dibine E) Bir evin metal çatı saçağının altına

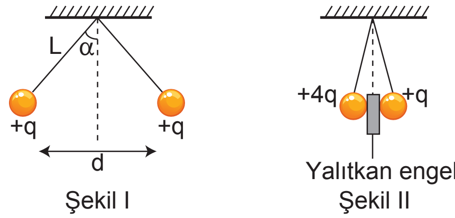
4. 120 V ve 200 V'luk üreteçler kullanılarak hazırlanan paralel levha düzeneklerinde; K ve L noktaları arasındaki potansiyel fark V_{KL}; M ve N noktaları arasındaki potansiyel fark V_{MN}'dir.

Buna göre potansiyel farkların oranı $\frac{V_{KL}}{V_{MN}}$ kaçtır?

A) 1　　B) $\frac{1}{2}$　　C) $\frac{3}{5}$　　D) $\frac{4}{5}$　　E) $\frac{2}{5}$

5. L uzunluklu iplerin ucuna bağlanmış, aynı metalden yapılmış özdeş küreler +q yüklü iken şekil I'deki gibi dengededir. Aynı cisimler şekil II'deki gibi +4q ve +q ile yüklenip engel yardımıyla ayrı ayrı tutulmaktadır.

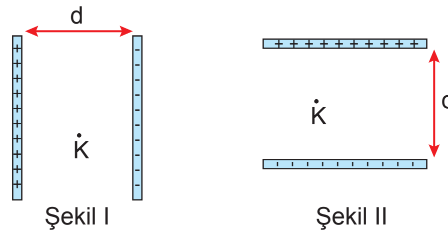
Engel uzaklaştırılıp, küreler serbest bırakılınca dengeye gelen sistemde;

I. küreler üzerinde etkin elektriksel kuvvet,
II. iplerin düşeyle yaptığı açı,
III. küreler arası mesafe,
IV. iplerde oluşan gerilme kuvveti

hangi fiziksel nicelikler şekil I'deki sisteme göre daha fazladır?

A) I ve II　　B) I ve III　　C) II ve IV　　D) I, II ve III　　E) I, II, III ve IV

6. Şekil I'deki yüklü levhaların uçları arasındaki potansiyel fark V, levhalar arasındaki elektrik alan E ve K noktasındaki elektrik alan E_K'dır.

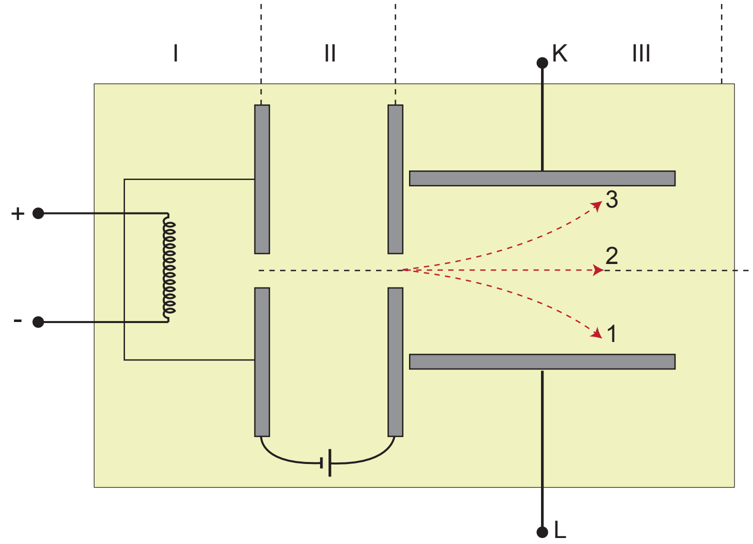
Levhalar şekil II'deki duruma getirilirse;

I. K noktasındaki elektrik alan E_K artar.
II. Levhaların uçları arasındaki potansiyel fark V değişmez.
III. Levhalar arasındaki elektrik alan E azalır.

hangileri gerçekleşir?

A) Yalnız II　　B) I ve II　　C) I ve III　　D) II ve III　　E) I, II ve III

7. Şekilde bir elektron tabancasının basit gösterimi verilmiştir. I nolu bölgede elektronlar serbest hale geçirilip II nolu bölgede hızlandırılır ve III nolu bölgede saptırılır.

Buna göre;

I. Elektron demeti 1 nolu yörüngeyi izliyor ise K probu (-) L probu (+) işaretlidir.

II. II. bölgede elektron demetinin hızı daha fazla arttırılır ise III. bölgede elektron demeti 2 nolu yörüngeyi izler.

III. K probu (+), L probu (-) yüklü ise elektron demeti 3 nolu yörüngeyi izler.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

8. Yüklü iki metal levha arasına yalıtkan bir madde konularak elektrik enerjisini elektrik alan içerisinde depolama özelliğine sahip elektronik devre elemanlarına kondansatör denir.

Kondansatörlerin kullanım alanları ile ilgili;

I. Elektronik devrelerde anahtar olarak kullanılabilir.

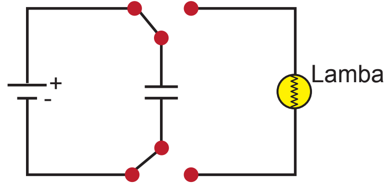
II. Müzik aletlerinden çıkan seslerin tiz ve peslik durumunu ayarlar.

III. Elektronik devrelerdeki elektrik kesilmeleri sonucu oluşacak bilgi kayıplarını engeller.

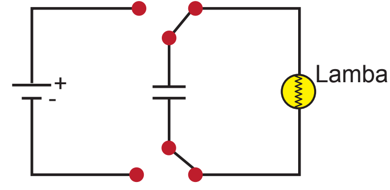
hangileri doğru verilmiştir?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

9. Şekil I'deki iletken levhalar önce 1,5 voltluk üretece bağlanıyor. Daha sonra anahtarlar şekil II'deki gibi küçük bir ampulün ucuna bağlandığında lamba bir müddet yanıp sonra sönüyor.

Şekil I

Şekil II

Buna göre;

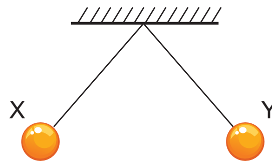
I. İletken levhalara şekil I'de sürekli yük geçişi olur.
II. İletken levhaların arasındaki potansiyel fark sabittir.
III. Şekil II'de son durumda levhalar nötrdür.

yapılan yorumlardan hangileri doğrudur?

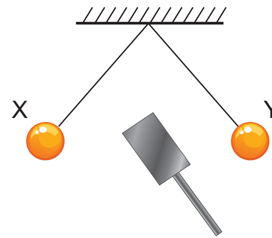
A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

10. Yüklü X ve Y küreleri yalıtkan ip yardımı ile tavana asıldığında şekil I'deki gibi birbirinden uzaklaşıyorlar.

Şekil II'deki gibi araya plastik bir levha yerleştirilince X ve Y kürelerinin arasındaki mesafenin azaldığı görülüyor.

Şekil I

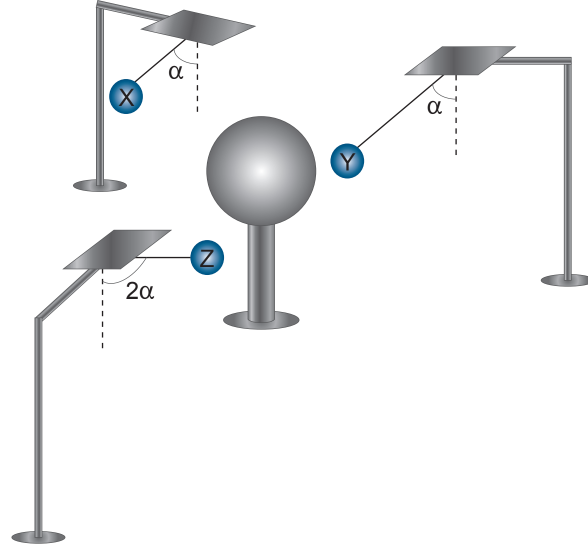

Şekil II

Buna göre yapılan yorumlardan hangisi yanlıştır?

A) X ve Y küreleri aynı cins elektrik yükü ile yüklüdür.
B) X ve Y küreleri birbirine itme kuvveti uygulamıştır.
C) Şekil II'de; X ve Y arasındaki elektriksel kuvvet şekil I'dekinden azdır.
D) Şekil II'de araya plastik yerleştirilmesi kürelerin yük miktarını azaltmıştır.
E) Şekil II'de araya plastik yerleştirilmesi coulomb sabiti değerini azaltmıştır.

11. Yalıtkan aparatlara aynı uzunluktaki iplerle asılan eşit kütleli X, Y ve Z ile kodlanmış küresel iletken cisimlerin tam ortasına iletken ve yüklü büyük bir küre yerleştiriliyor.

Buna göre;

I. Yük büyüklüğü en fazla olan Z küresidir.

II. X ve Y kürelerinin yük işaretleri farklıdır.

III. X ve büyük küre arasındaki elektriksel potansiyel enerji en fazladır.

yapılan yorumlardan hangileri doğrudur? (X, Y ve Z kürelerinin sadece büyük küre ile etkileşmesi önemlidir, diğer etkileşimler ihmal edilmiştir.)

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

12. Baz istasyonundan telefona gelen sinyaller, yani elektromanyetik dalgalar, bir elektrik alan oluşmasına neden olur.

Aynı bina içerisinde yer alan herhangi bir oda ve bir asansör kabinini kıyasladığımızda; odaya girip kapıyı ve pencereyi kapatsak dahi telefon çeker, fakat asansöre binildiğinde asansörün kapısı kapandığı anda telefonun çekmediği görülür. Her ikisi de kapalı mekan olmasına rağmen asansörde şebeke ile etkileşimi kesen bir neden olmalıdır.

Bu nedeni açıklamada;

I. Oda ve asansörün yapıldığı malzemelerinin farklı olması elektrik alan davranışını etkiler.

II. Asansör Faraday kafesi gibi davranır.

III. Asansörün içinde elektrik alan sıfırdır.

hangi bilgiler kullanıldığında doğru olur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

13. Vericiler; yer tespiti ve ses dinleme amacıyla kullanılan, elektromanyetik dalgalar sayesinde çalışan küçük cihazlardır.

Askeri bir operasyonda yapılan taramalar esnasında küçük bir sinyal verici bulunuyor.

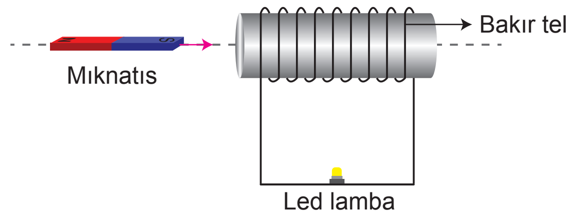
Hasar vermeden sinyal vericinin dışarı ile bağlantısını kesmek için;

I. kağıda sarmak,
II. havluya sarmak,
III. bir kavanozun içine koymak,
IV. alüminyum folyoya sarmak

hangileri yapılabilir?

A) Yalnız IV B) I ve II C) II ve III D) III ve IV E) I, II, III ve IV

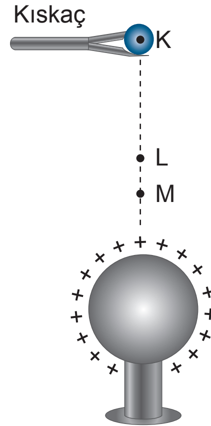
14. 20 sarımlık bakır bir telin içerisinden mıknatıs şekildeki gibi geçiriliyor.

Bu hareket esnasında manyetik akı saniyede 0,2 Weber değiştiğine göre LED lambaya uygulanan gerilim kaç V'tur?

A) 0,2 B) 0,4 C) 1 D) 2 E) 4

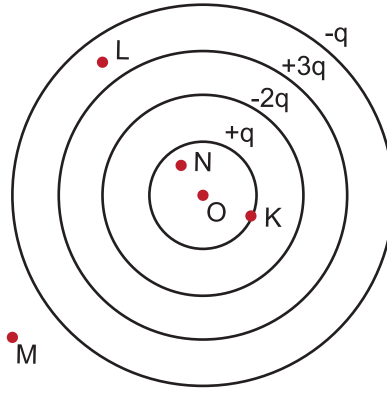
15. Büyük yüklü bir kürenin üzerinde, yalıtkan kıskaçla tutulan küçük yüklü küre K noktasından serbest bırakılıyor. Küçük küre M noktasına kadar inip, hafif yukarı çıkarak L noktasında dengede kalıyor.

Buna göre küçük küre ile ilgili yapılan çıkarımlardan hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) K noktasında kürenin ağırlığı elektriksel kuvvetin büyüklüğünden fazladır.
B) K noktasından harekete geçen kürenin ivmesi yerçekimi ivmesinden küçüktür.
C) M noktasında elektriksel kuvvetin büyüklüğü ağırlıktan fazladır.
D) L noktasında elektriksel kuvvetin büyüklüğü ile kürenin ağırlığı eşittir.
E) Kürede negatif yüklerin sayısı pozitif yüklerin sayısından fazladır.

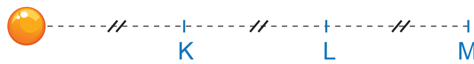
16. O noktasinda merkezleri çakışık yarıçap büyüklükleri bilinmeyen yüklü küreler şekildeki gibi iç içedir.

Buna göre K, L, M ve N noktalarındaki elektriksel potansiyel hangisi gibi olabilir?

	K	L	M	N
A)	V	$\frac{4}{3}$V	0	0
B)	V	$\frac{5}{2}$V	$\frac{1}{2}$V	V
C)	V	V	V	V
D)	$\frac{3}{2}$V	$\frac{4}{3}$V	0	V
E)	V	2V	0	V

17. Yüklü kürenin K noktasında oluşturduğu elektriksel alanın büyüklüğü E ve elektriksel potansiyel V kadardır.

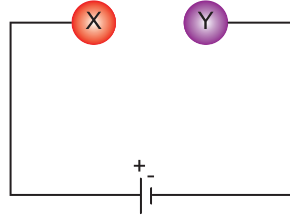

Yüklü kürenin L ve M noktalarında oluşturduğu elektriksel alanın büyüklüğü ve elektriksel potansiyel ne olur?

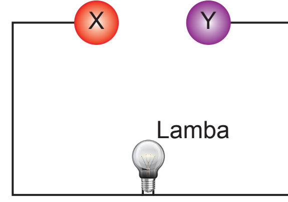
	L		M	
	Elektriksel alan	Elektriksel potansiyel	Elektriksel alan	Elektriksel potansiyel
A)	4E	2V	9E	3V
B)	E	V	E	V
C)	$\frac{E}{4}$	$\frac{V}{2}$	$\frac{E}{9}$	$\frac{V}{3}$
D)	$\frac{E}{2}$	$\frac{V}{2}$	$\frac{E}{3}$	$\frac{V}{3}$
E)	$\frac{E}{4}$	$\frac{V}{4}$	$\frac{E}{9}$	$\frac{V}{9}$

18. Nötr, iletken ve özdeş küresel X ve Y cisimleri bir üretece şekil I'deki gibi bağlanıyor.

Bir süre sonra üreteç çıkarılıp yerine şekil II'deki gibi bir lamba bağlanıyor.

Şekil I

Şekil II

Buna göre;

I. Şekil I'de X küresi +, Y küresi – yüklenir.

II. Şekil I'de elektronların genel hareket yönü X'den Y'ye doğrudur.

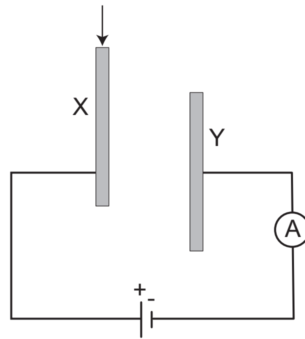
III. Şekil II'de lamba bir süre yanar ve sonra söner.

IV. Şekil II'de elektronların genel hareket yönü X'den Y'ye doğrudur.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız III B) I ve II C) I, II ve III D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

19. İletken ve özdeş X ve Y metal levhaları, kondansatör görevi niyetiyle bir üretece şekildeki gibi bağlanıyor.

X levhası bir miktar aşağı doğru kaydırıldığında;

I. Kondansatörün sığası artar.

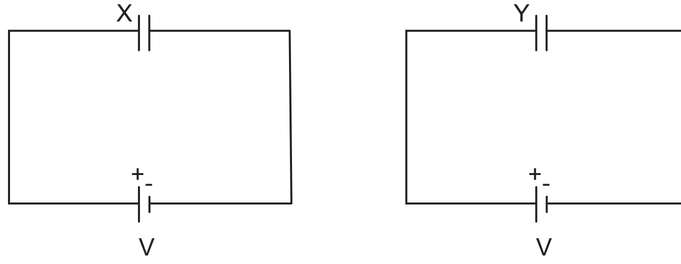
II. X ve Y levhalarındaki yük miktarları artar.

III. Kondansatörün depoladığı elektrik enerjisi artar.

hangileri gerçekleşir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

20. Özellikleri tablodaki gibi olan X ve Y kondansatörleri özdeş pillere ayrı ayrı bağlanıyor.

	Levhaların alanı	Levhalar arası mesafe	Elektriksel geçirgenlik
X	A	2d	3ε
Y	2A	d	2ε

Buna göre;

I. X ve Y kondansatörlerinin elektriksel potansiyelleri eşittir.

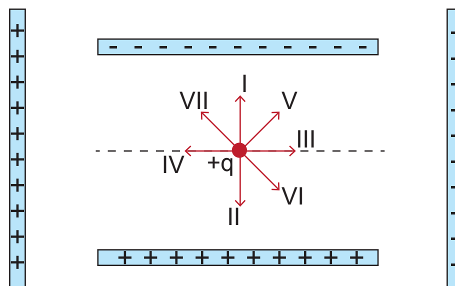
II. X kondansatöründe levhalar üzerinde biriken yük daha fazladır.

III. Y kondansatöründe biriken enerji miktarı daha fazladır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

21. İki yatay ve iki düşey yüklü paralel levhalar arasındaki, G ağırlıklı ve +q yüklü küçük küresel cisim şekildeki gibidir.

Belirtilen noktadan serbest bırakılan cisim verilen yönlerden hangileri gibi hareket edebilir?

A) I ve V B) II ve IV C) III ve V D) III, V ve VI E) II, IV ve VII

22. Elektrik enerjisinin taşınması sırasında yüksek akım değeri nedeniyle oluşan güç kayıplarını azaltmak için transformatörler kullanılılır.

Buna göre güç kayıplarını azaltmak için;

I. gerilimin artırılıp akımın yükseltilmesi,

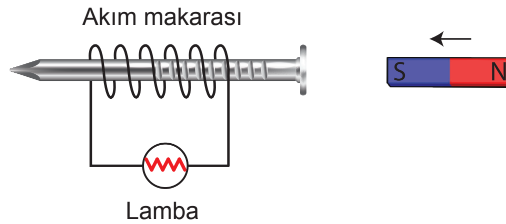
II. gerilimin artırılıp akımın düşürülmesi,

III. akımın yükseltilip gerilimin düşürülmesi

işlemlerinden hangileri transformatörler yardımıyla yapılır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

23. Bir çivinin etrafına dolanan bakır tel ile yapılan akım makarasının uçlarına bağlı lamba; mıknatıs hareketsiz durumdayken ışık vermiyor. Mıknatıs ok yönünde sabit hızla harekete geçtiği anda ışık vermeye başlıyor.

Buna göre lambanın paralaklığı;

I. bakır telin sarım sayısı,

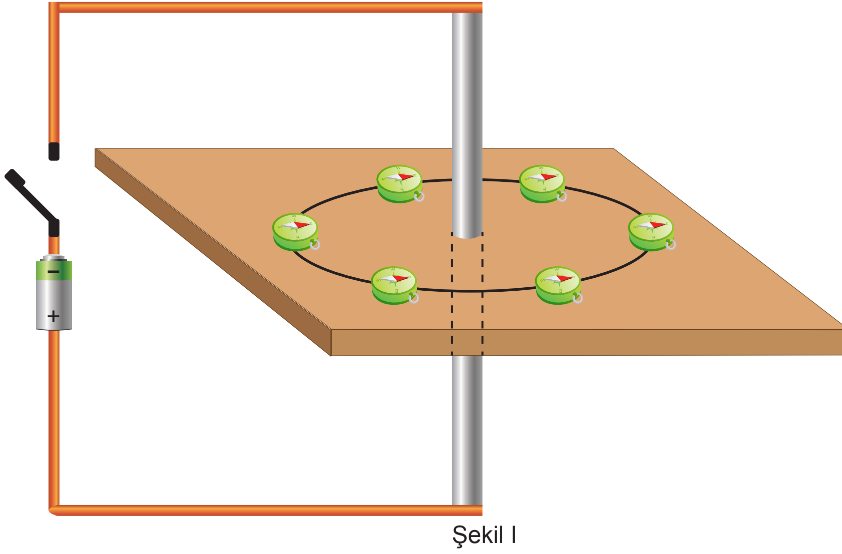
II. çivinin uzunluğu,

III. mıknatısın hızı

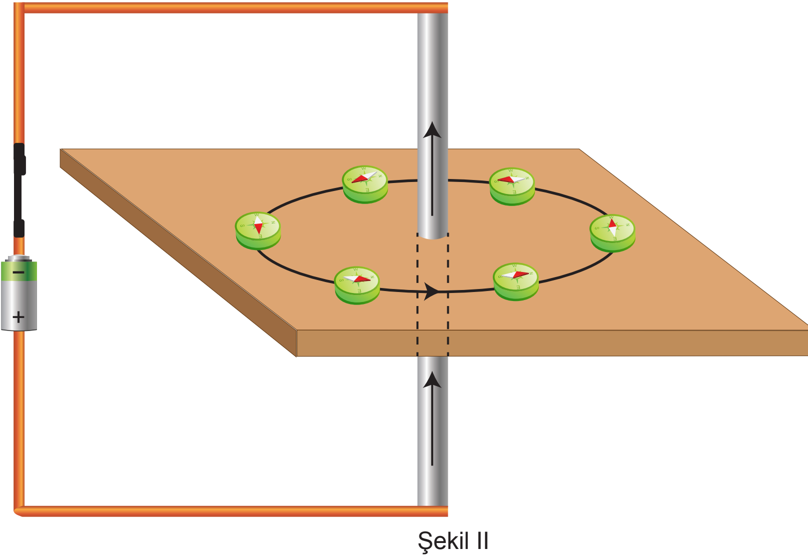
niceliklerinden hangilerine bağlıdır?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

24. Bir öğrenci pil, pusula ve düz bir iletken tel kullanarak şekil I'deki düzeneği kuruyor. Anahtarı kapattığında pusula ibrelerinin konumunun şekil II'deki gibi değiştiğini gözlemliyor.

Şekil I

Şekil II

Buna göre anahtar kapatıldığında;

I. İletken telin iki ucu arasında potansiyel fark oluşur.

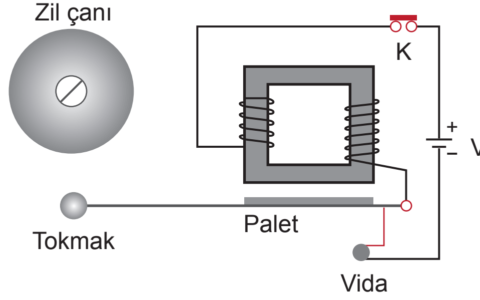
II. İletken telin çevresinde manyetik alan oluşur.

III. Pusula ibreleri manyetik alan etkisiyle yön değiştirir.

durumlarından hangileri gerçekleşir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

25. Bir elektrik zilinde anahtar kapatıldığında devreden akım geçmeye başlar ve demir çekirdek mıknatıs özelliği kazanır. Böylelikle paleti kendine doğru çeker ve paletin ucundaki tokmak çana vurur.

Buna göre tokmağın çana vurma süresi;

I. pilin gerilimi,

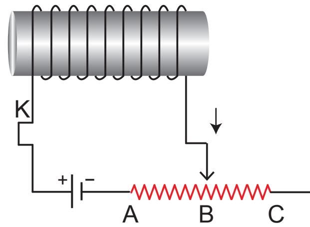
II. kapalı devredeki akımın şiddeti,

III. makaranın sarım sayısı

niceliklerinden hangilerine bağlıdır?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

26. Şekildeki silindirin çevresi iletken telle sarılarak akım makarası oluşturuluyor.

Buna göre ok yönünde özindüksiyon akımının oluşabilmesi için;

I. K anahtarını açma,

II. reostayı C noktasına getirme,

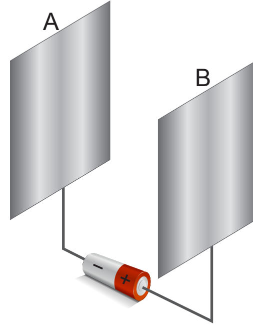
III. üretece paralel özdeş üreteç bağlama,

IV. A-B noktaları arasına reostaya paralel direnç bağlama

işlemlerinden hangileri ayrı ayrı yapılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) I ve IV E) III ve IV

27. Sürtünmelerin önemsiz olduğu bir ortamda aralarında belli mesafe bulanan iki tane paralel levha pile bağlanarak şekildeki düzenek oluşturuluyor. A levhasının önünden bir elektron serbest bırakıldığında t süre sonra B levhasına belli bir kinetik enerjiyle çarpıyor.

Buna göre elektronun B levhasına ulaştığındaki kinetik enejisi;

I. elektronun yükünün büyüklüğü,

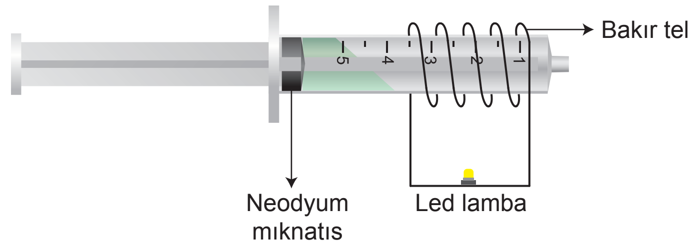
II. levhalar arasındaki uzaklık,

III. pilin potansiyel fark değeri

niceliklerinden hangilerine bağlı değildir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

28. Beyza şekildeki gibi bir şırınga üzerine sardığı bakır telin uçları arasına LED lamba ve şırınganın pistonuna neodyum mıknatıs yerleştiriyor. Şırınga pistonunu ileri geri hareket ettirdiğinde led lambanın ışık verdiğini gözlemliyor.

Beyza neodyum mıknatısı saniyede n kez ileri geri hareket ettirdiğine göre;

I. n sayısı artarsa lamba parlaklığı artar.

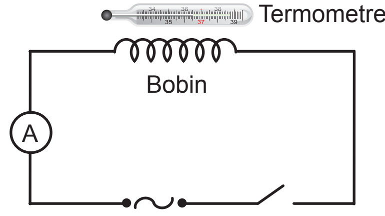
II. Şırınga üzerindeki sarım sayısı artarsa lamba parlaklığı artar.

III. Mıknatısa bir mıknatıs daha eklenirse lamba parlaklığı değişmez.

yargılarından hangileri doğru olur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

29. Alternatif akım kaynağı kullanılarak oluşturulan düzeneğe bobin şekildeki gibi bağlanıyor.

Anahtar kapatıldığında;

I. Zamanla termometrenin gösterdiği değer artar.

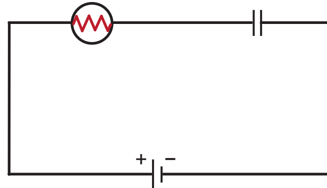
II. Akım sürekli yön değiştirir.

III. Devredeki ampermetre etkin değeri gösterir.

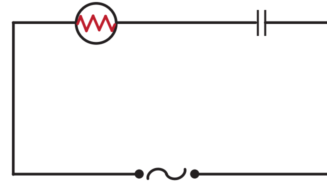
durumlarından hangileri gerçekleşir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

30. Ahmet doğru akım ve alternatif akım arasındaki farkı anlamak için şekildeki gibi 2 farklı devre düzeneği oluşturuyor.

Şekil I

Şekil II

Ahmet kamera yardımıyla lambaların yavaşlatılmış görüntüsünü aldığında şekil I'deki devrede lambanın kesintisiz yandığını fakat zamanla parlaklığının azalarak söndüğünü, şekil II'deki devrede ise lambanın kesik kesik fakat devamlı olarak yandığını gözlemliyor.

Ahmet bu durumdan yola çıkarak;

I. Şekil I'deki devrede kondansatör doluncaya kadar lamba yanmıştır.

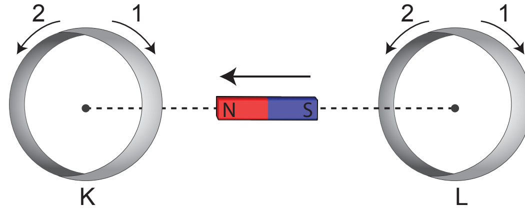
II. Şekil I'deki devrede akım zamanla azalmıştır.

III. Şekil II'deki devrede kondansatör sürekli dolup boşaldığı için lamba kesik kesik yanmıştır.

sonuçlarından hangilerine ulaşabilir?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

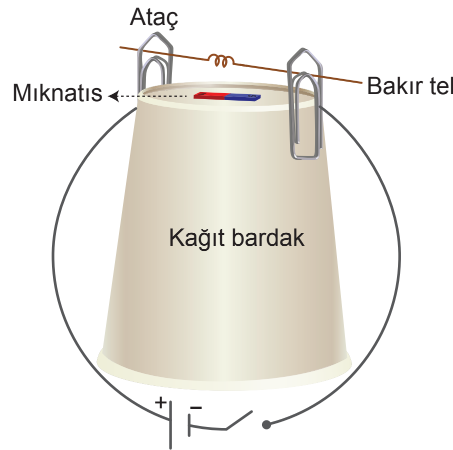
31. Düşey düzlemdeki K ve L iletken halkaları ve bir mıknatıs şekildeki konumlarda sabit tutulmaktadır.

Mıknatıs okla belirtilen yönde hareket ettirildiğinde halkalarda oluşan indüksiyon akımı ve yönleri hakkında hangisi doğru olur?

A) K halkasında 1 ve L halkasında 2 yönünde indüksiyon akımı oluşur.
B) K ve L halkalarında 1 yönünde indüksiyon akımı oluşur.
C) K halkasında 2 ve L halkasında 1 yönünde indüksiyon akımı oluşur.
D) K halkasında oluşmazken L halkasında 1 yönünde indüksiyon akımı oluşur.
E) K halkasında 2 yönünde indüksiyon akımı oluşurken L halkasında oluşmaz.

32. Kağıt bardak, neodyum mıknatıs, pil, ataçlar ve birkaç sarımlı bakır tel kullanılarak şekildeki düzenek oluşturuluyor.

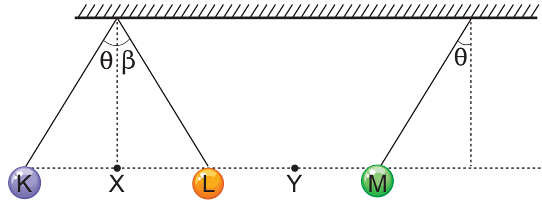

Anahtar kapatıldığında bakır tel halkanın kendiliğinden döndüğü gözlemleniyor.

Buna göre yapılan yorumlarından hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Ataç elektrik akımını ileten bir cisimdir.
B) Halka üzerinden elektrik akımı geçmiştir.
C) Halka içinde manyetik alan oluşmuştur.
D) Halka mıknatısın manyetik alanından etkilenmemiştir.
E) Halka manyetik kuvvetlerin etkisinde dönmüştür.

33. İpek ipler ile asılmış elektrik yüklü K, L ve M cisimleri şekildeki gibi dengededir.

Buna göre;

I. Cisimlerin kütleleri eşittir.

II. X noktasındaki elektrik alan sıfırdır.

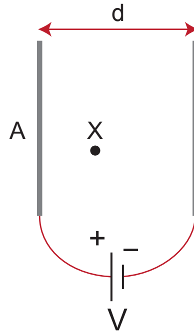
III. Y noktasındaki elektrik alan sıfırdır.

IV. L cismine uygulanan elektriksel kuvvet en büyüktür.

ifadelerinden hangileri <u>kesinlikle</u> yanlıştır? ($\theta \neq \beta$)

A) Yalnız III B) Yalnız IV C) I ve II D) I ve III E) II ve IV

34. V gerilimine sahip pil, yüzey alanı A olan 2 özdeş metal plakaya şekildeki gibi bağlanıyor.

Aralarında d mesafesi bulunan metal plakaların arasında X yükü serbest bırakılıyor.

Buna göre;

I. Levhalar arasında oluşan elektrik alan büyüklüğünü bulmak için V ve d değerlerinin bilinmesi yeterlidir.

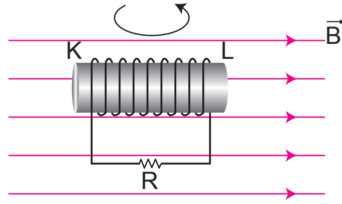
II. X yüküne etki eden kuvvetin büyüklüğünü bulmak için A ve V değerlerinin bilinmesi yeterlidir.

III. X yüküne etki eden kuvvetin yönünü bulmak için yükün cinsinin bilinmesi yeterlidir.

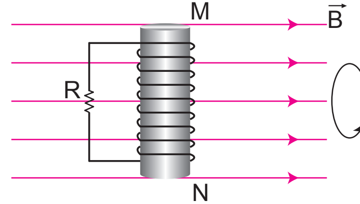
ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

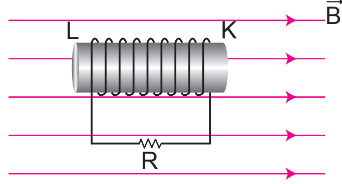
35. Özdeş KL ve MN akım makaraları sayfa düzlemine paralel manyetik alan içerisine şekil I ve şekil II'deki gibi konuluyor.

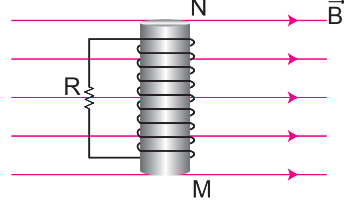
Şekil I

Şekil II

Şekil III

Şekil IV

Akım makaraları belirtilen yönlerde kendi etrafında döndürülerek şekil I şekil III'deki, şekil II ise şekil IV'deki konumlara t sürede getiriliyor.

Buna göre;

I. t süresi artarsa oluşacak indüksiyon akımı artar.

II. KL makarasında dönerken indüksiyon akımı oluşur.

III. MN makarasına bağlı direncin iki ucu arasındaki potansiyel fark sıfır olur.

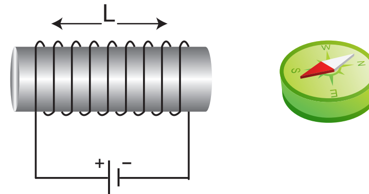
yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

36. Yarıçapı r, uzunluğu L ve sarım sayısı n olan bobin, pusula ve pil ile yapılan deney düzeneği şekildeki gibidir.

Pusula

Şekil I

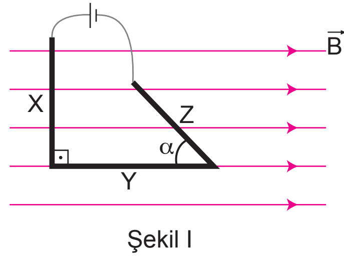
Şekil II

Şekil I'deki pusula dünyanın manyetik alanının yönünü gösterirken, şekil II'de bobin ve pil ile oluşturulan düzenek pusulaya yaklaştırıldığında pusulanın ibresinin saptığı gözleniyor.

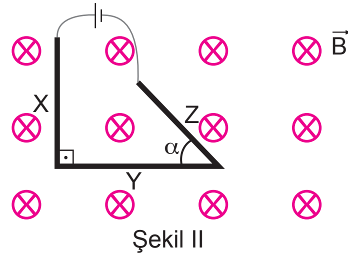
Oluşan bu sapma miktarını hangisi <u>etkilemez</u>?

A) Sarım sayısı B) Pilin gerilimi C) Bobinin uzunluğu
D) Bobinin pusulaya uzaklığı E) Bobinin yarıçapı

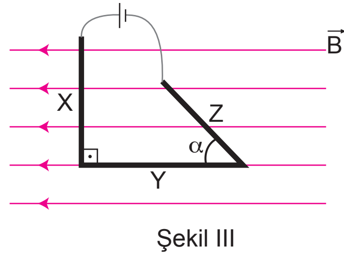
37. Özdeş X, Y ve Z iletken tel parçaları birbirine eklenerek şekil I'deki gibi $\vec{B}$ manyetik alanın içine yerleştiriliyor.

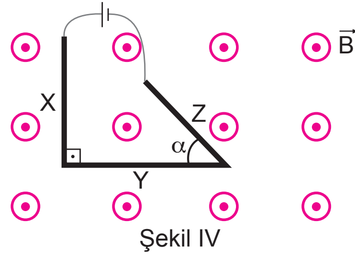
Şekil I

Şekil II

Şekil III

Şekil IV

Manyetik alanın büyüklüğü değiştirilmeden yönü şekildeki gibi zamanla değiştirildiğinde oluşan manyetik kuvvetler için;

I. X parçasına etki eden manyetik kuvvetin büyüklüğü değişmez.

II. Manyetik alanın yönü şekil I ve şekil III'deki gibi olduğunda Y parçasına etki eden manyetik kuvvet sıfırdır.

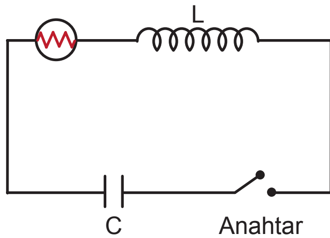
III. Manyetik alanın yönü şekil II ve şekil IV' deki gibi olduğunda Z parçasına etki eden manyetik kuvvetler eşittir.

IV. Manyetik alanın yönü şekil II ve şekil III deki gibi olduğunda Z parçasına etki eden manyetik kuvvetlerin büyüklüğü eşittir.

ifadelerinden hangileri doğru olur? (⊙ sayfa düzleminden dışa doğru, ⊗ sayfa düzleminden içe doğru)

A) I ve II B) II ve III C) I, II ve III D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

38. Yüklü bir kondansatör, akım makarası ve lambaya şekildeki gibi bağlanıyor.

Anahtar kapatıldıktan sonra;

I. Lambanın parlaklığı zamanla azalır.

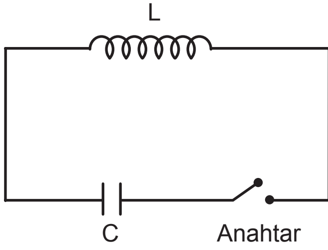
II. Kondansatörde depolanan yük miktarı zamanla azalır.

III. Akım makarasında depolanan enerji ile sığacın enerjisi eşit büyüklükte olur.

hangi olaylar gerçekleşir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) II ve III

39. Yüklü bir kondansatör ve omik direnci ihmal edilen akım makarası şekildeki gibi bağlanmıştır.

Anahtar kapatıldığında;

I. Kondansatör yükünü boşaltmaya başlar.

II. Devrede dolaşan akım giderek artar.

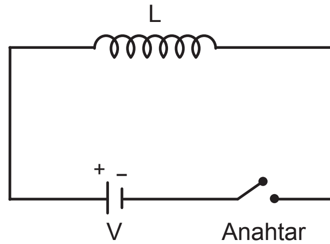
III. Akım makarasında indüksiyon akımı oluşur.

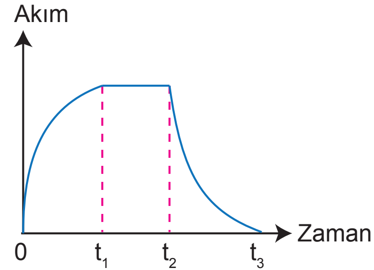
IV. Enerji akım makarasının manyetik alanında depolanır.

oluşan enerji değişimi hangi sırayla gerçekleşir?

A) IV-III-II-I B) I-IV-II-III C) I-III-II-IV D) I-IV-III-II E) III-I-II-IV

40. Akım makarası, pil ve anahtar ile oluşturulan elektrik devresi şekildeki gibidir.

Anahtarın kapatılıp tekrar açılması sonucu devrede oluşan akım grafiği verilmiştir.

Buna göre;

I. $(0\text{-}t_1)$ zaman aralığında özindüksiyon akımı ile devre akımı zıt yönlüdür.

II. $(t_1\text{-}t_2)$ zaman aralığında özindüksiyon akım maksimum değerdedir.

III. $(t_2\text{-}t_3)$ zaman aralığında akım makarasında oluşan manyetik alan azalır.

yargılarından hangileri doğrudur?

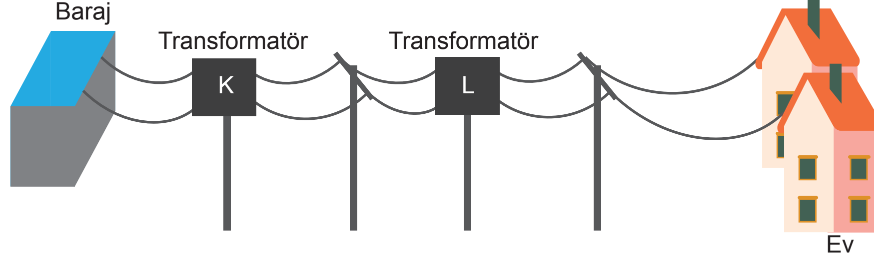
A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

11. SINIF FİZİK

Karma Test

1. Şehirlerde kullanılan elektrik genellikle şehir merkezlerine çok uzakta kurulmuş enerji santrallerinde üretilir.Uzak yerlerden taşınan bu enerjinin bir kısmı taşıma sırasında kaybedilir. Taşıma hatlarından geçen elektrik akımının şiddeti azaltılarak bu kayıp minimuma indirilebilir.
Hidroelektrik santralinde üretilen elektrik enerjisinin az kayıp ile taşınması için kullanılan K ve L transformatörleri şekildeki gibidir.

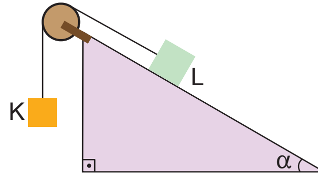
Buna göre K ve L transformatörleri ile ilgili;

I. K transformatörü yükseltici transformatördür.
II. L transformatörü alçaltıcı transformatördür.
III. K ve L transformatörü elektriğin gerilimini değiştirir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

2. Sürtünmeli eğik düzlem üzerinde K ve L cisimleri şekildeki gibi dengede duruyor.

K ve L cisimlerine ait denklem

$m_K \cdot g + m_L \cdot g \cdot \cos\alpha \cdot k = m_L \cdot g \cdot \sin\alpha$

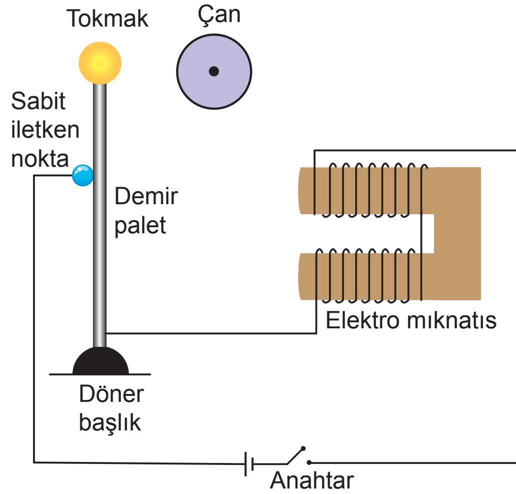
olduğuna göre;

I. L cisminin kütlesi K cisminin kütlesinden büyüktür.
II. Sistem yer çekimi ivmesi daha büyük bir ortama götürülürse denge bozulur.
III. Eğik düzlemdeki sürtünme azalırsa denge bozulur.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

3. Şekilde mekanik bir zilin basit bir şeması verilmiştir. Mekanik zilden ses çıkması için demir paletin ucunda bulunan tokmağın çana vurması gerekir.

Buna göre anahtar kapatıldığında (zil çalındığında);

I. Elektromıknatıslarda oluşan manyetik alan demir paleti kendine doğru çeker.

II. Elektromıknatısa doğru çekilen palet sayesinde tokmak çana vurur.

III. Tokmak çana değdiği anda sistemde elektrik akımı kesilir.

IV. Tokmak çana değdiği anda elektromıknatıs demir paleti geri iter.

olaylarından hangileri gerçekleşir?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV D) I, II ve III E) I, II, III ve IV

4. Eşit aralıklarla sabitlenmiş noktalara özdeş +q yüklü noktasal cisimlerden konulabilmektedir.

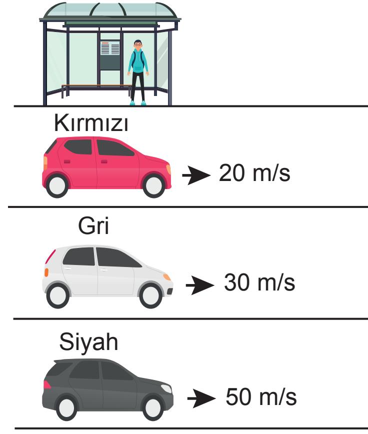

Art arda gelen iki noktaya iki cisim konuluyor ve oluşan sistemin elektriksel potansiyel enerjisi E oluyor.

Buna göre sistemde boş kalan yerler teker teker doldurulduğuna sistemde depolanan elektriksel potansiyel enerjiler kaç E olur?

	3 Cisim	4 Cisim
A)	$\frac{5}{2}$E	$\frac{13}{3}$E
B)	$\frac{13}{2}$E	$\frac{5}{2}$E
C)	E	E
D)	$\frac{3}{2}$E	$\frac{5}{2}$E
E)	$\frac{5}{2}$E	$\frac{10}{3}$E

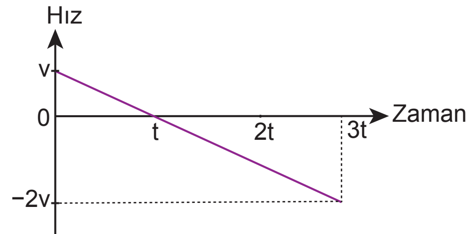
5. Yol kenarındaki durakta bekleyen Ali'nin önünden kırmızı, gri ve siyah renkli üç araç aynı anda geçiyor.

Araçlar sırasıyla 20, 30 ve 50 m/s'lik sabit süratler ile hareket ettiklerine göre yapılan yorumlardan hangisi yanlıştır?

A) Ali'ye göre en hızlı araç siyah renkli araçtır.
B) Ali bu sistemde hareketsiz referans noktası olarak alınabilir.
C) Siyah aracın gri araca göre hızı, kırmızı araca göre hızından küçüktür.
D) Siyah araç, gri aracı ters yönde hareket ediyor gibi algılar.
E) Gri aracın yere göre hızı, Ali'ye göre hızından büyüktür.

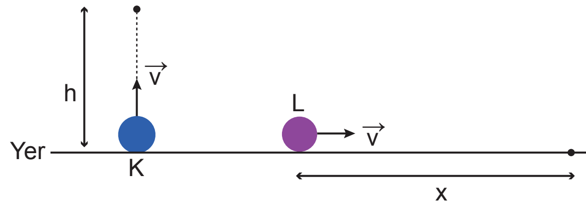
6. Sürtünmesiz ortamda düşey düzlemde hareket eden cisme ait hız- zaman grafiği şekildeki gibidir.

3t anında yere çarpan cismin hareketi boyunca yer çekimi ivmesi sabit olduğuna göre yapılan yorumlardan hangisi yanlıştır?

A) Başlangıçtaki yerden yüksekliği ile 2t anındaki yerden yüksekliği aynıdır.
B) t anında yerden maksimum yükseklіktedir.
C) 0-t zaman aralığında aldığı yol 2t-3t zaman aralığında aldığı yola eşittir.
D) 0-t zaman aralığındaki ivmesi t-2t zaman aralığındaki ivmesine eşittir.
E) Cismin yere çarpma hızının büyüklüğü, başlangıç hızının büyüklüğünden fazladır.

7. Sürtünmesiz ortamda özdeş K ve L cisimlerinden K cismi düşey doğrultuda L cismi ise yatay doğrultuda aynı büyüklükteki hızlarla şekildeki gibi harekete geçiyor. t süre sonra K cismi h yüksekliğine çıkarken, L cismi x kadar uzaktaki bir noktadan geçiyor.

Buna göre;

I. t süre sonra L cisminin hızının büyüklüğü K cisminin hızının büyüklüğünden fazladır.

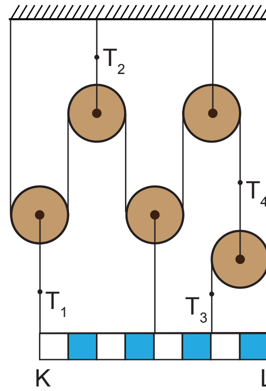
II. h mesafesi ile x mesafesi eşittir.

III. t süre sonra K ve L cisimlerinin mekanik enerjileri eşittir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

8. Ağırlığı ve sürtünmeleri önemsiz makaralarla kurulu düzenekte, eşit uzunlukta bölmelendirilmiş KL çubuğu şekildeki gibi dengededir.

Buna göre yapılan yorumlardan hangisi yanlıştır?

A) T_1 ip gerilmesi ile T_2 ip gerilmesi eşit büyüklüktedir.

B) T_4 ip gerilmesi T_3 ip gerilmesinin iki katı kadardır.

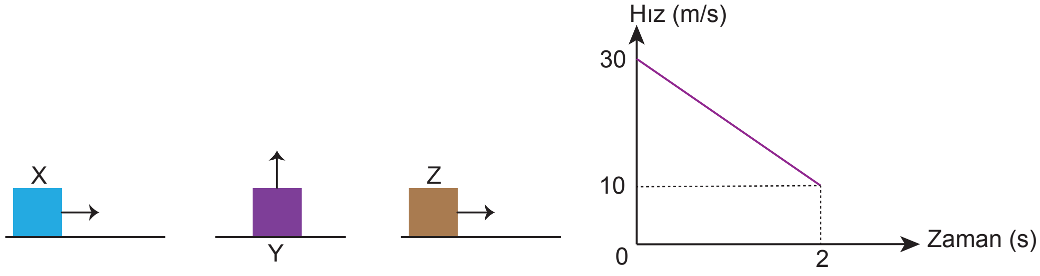
C) T_2 ip gerilmesi T_3 ip gerilmesinin iki katı kadardır.

D) KL çubuğunun ağırlığı T_4 ip gerilmesinin beş katına eşittir.

E) KL çubuğunun ağırlık merkezi K ucundan üç bölme uzaklıktadır.

9. Kütleleri sırasıyla 50, 100 ve 200 g olan X, Y ve Z cisimlerinden X ve Z yatay zemin üzerinde hareket ederken, Y cismi düşey doğrultuda hareket ediyor.

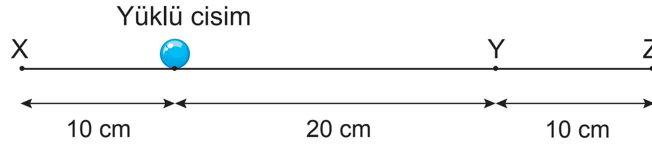
X, Y ve Z cisimleri için aynı olan hız - zaman grafiği şekildeki gibidir.

Buna göre yapılan yorumlardan hangisi <u>yanlıştır</u>? ($g=10m/s^2$)

A) X ve Z cisimlerinin hareket ettikleri yatay zemin sürtünmelidir.
B) Z cisminin momentum değişiminin büyüklüğü en fazladır.
C) X cisminin kinetik enerjisi azalır.
D) Y cismi sürtünmesiz ortamda hareket etmiştir.
E) X ve Z cisimlerine etki eden sürtünme kuvvetleri eşittir.

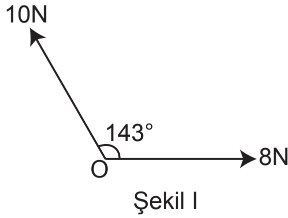
10. Yüklü cismin X noktasında oluşturduğu elekriksel potansiyel V kadardır.

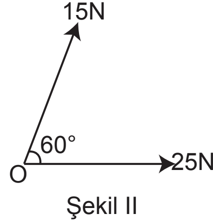
Buna göre X ve Y noktaları arası ile Y ve Z noktaları arası potansiyel fark kaç V'dir?

	X ve Y	Y ve Z
A)	$\frac{V}{2}$	$\frac{V}{2}$
B)	$\frac{V}{2}$	2V
C)	$\frac{V}{2}$	$\frac{V}{9}$
D)	$\frac{V}{2}$	$\frac{V}{6}$
E)	2V	6V

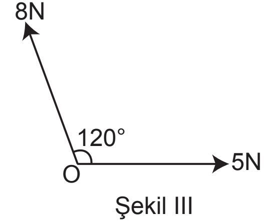
11. Aynı düzlemde bulunan O noktasal cismine etkiyen kuvvetler ve aralarındaki açılar şekillerde verilmiştir.

Şekil I

Şekil II

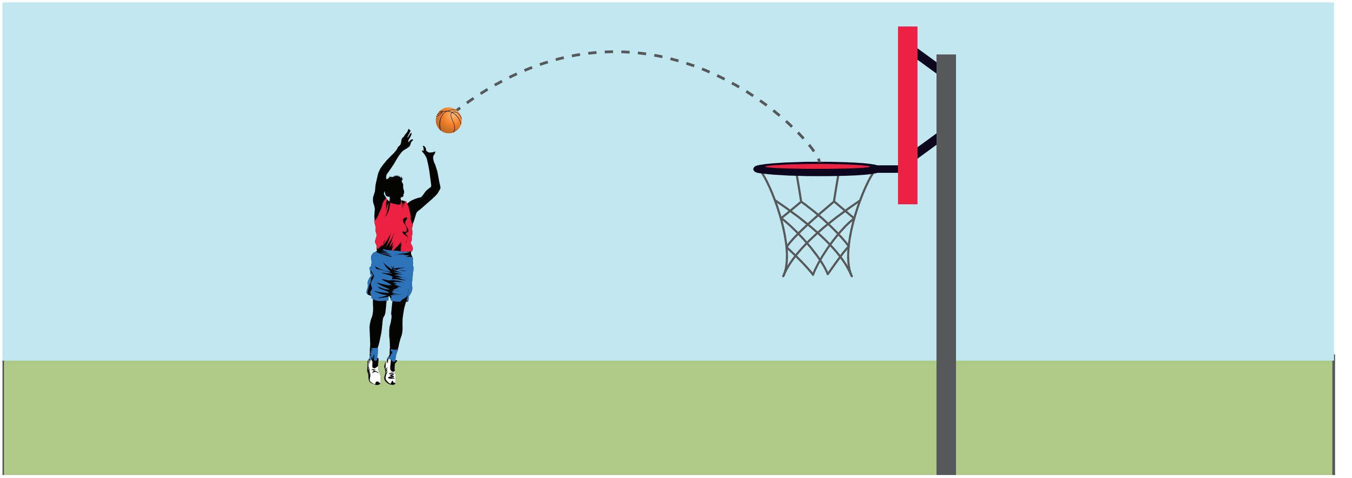

Şekil III

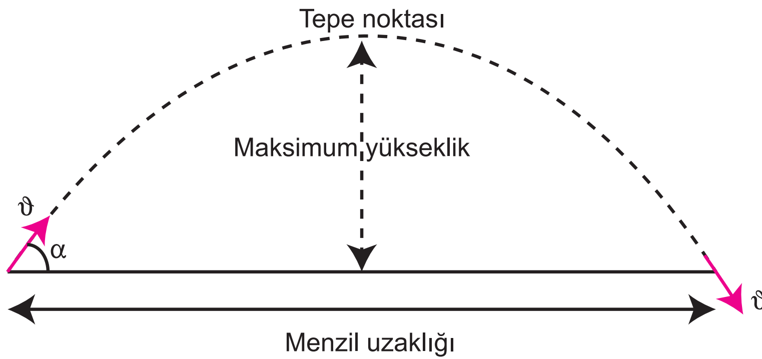
Buna göre kuvvetlerin bileşkelerinin büyüklüğü R_I, R_{II} ve R_{III} arasındaki ilişki nedir? (cos37°=0,8; cos60°=0,5)

A) $R_I=R_{II}=R_{III}$ B) $R_I>R_{II}>R_{III}$ C) $R_I>R_{II}=R_{III}$ D) $R_{II}>R_{III}>R_I$ E) $R_{III}>R_I>R_{II}$

12. Görselde sahadaki bir oyuncunun basketbol topunun potaya girmesi için topu yatayla bir açı yapacak şekilde ilk hızla atarak yaptığı atış hareketi görülmektedir.

Oyuncunun yaptığı bu atış için hareket yörüngesi şekildeki gibi çizilmiştir.

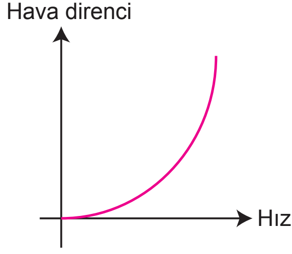
Oyuncunun yaptığı bu atış hareketi Ay'da yapılmış olsaydı;

I. Topun çıkabileceği maksimum yükseklik azalırdı.
II. Top potadan daha ileri bir noktaya giderdi.
III. Topun potaya ulaşma süresi artardı.

yargılarından hangileri doğru olurdu? (Sürtünmeler önemsizdir.)

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

13. Hava ortamında cisme etki eden kuvvete “hava direnci” veya “hava sürtünmesi” denir. Hava direncine ait grafik ve tablo şekildeki gibidir.

Hava direnci etkisindeki cisim	Hava direnci kat sayısı (K)
Futbol topu	0,29
İçi boş yarım küre	1,63
Paraşüt	1,70

Buna göre hava direnci ile ilgili verilen bilgilerle;

I. Hava direnci kat sayısı kesit alanının büyüklüğü ile ters orantılıdır.

II. Hava direncinin büyüklüğü cismin düşerken sahip olduğu hız ile doğru orantılıdır.

III. Hava direnci katsayısı cisimler için farklı değerler alabilir.

hangilerine kesinlikle ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

14. Cisme etki eden net kuvvet sıfırdan farklı ise cisim net kuvvet doğrultusunda ivmeli hareket yapar.

I.

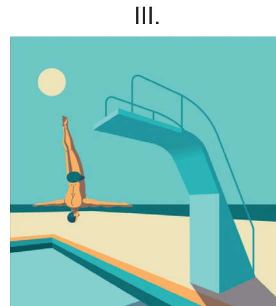
Paraşütle atlama

II.

Trambolinde zıplama

III.

Havuza atlama

IV.

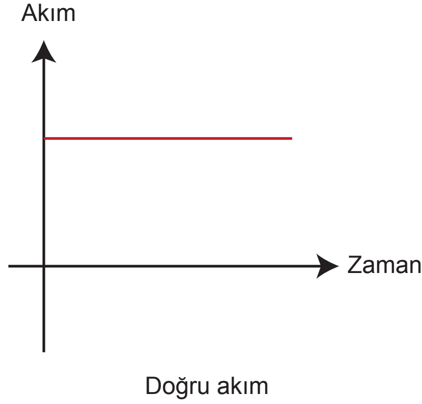

Kum saati

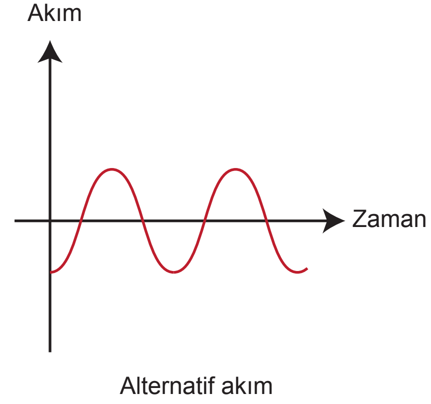
Buna göre verilen görsellerden hangilerinde ivmeli hareketten bahsedilir?

A) I ve II B) II ve III C) I, II ve III D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

15. Bir iletken üzerindeki elektronların hareketleri sonucu oluşan doğru akım ve alternatif akımın zamana bağlı grafikleri çizilmiştir.

Doğru akım

Alternatif akım

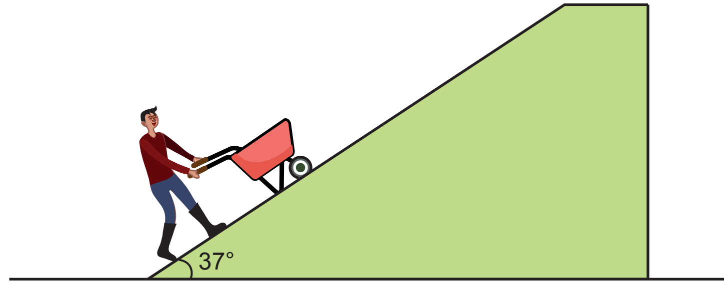
Buna göre grafiklerden yola çıkarak;

I. Alternatif akım devrelerinde akım yönü değişkendir.
II. Dogru akımda kaynağın potansiyel fark değeri sabittir.
III. Alternatif akım devrelerinde potansiyel fark değişkendir.

ifadelerinden hangilerine ulaşılır?

A)Yalnız I B) Yalnız II C)Yalnız III D) II ve III E) I, II ve III

16. İnşaatta çalışan işçi 30 kg'lık el arabasına doldurduğu 20 kg'lık harfiyatı yokuş yukarı yola paralel 500 N'luk bir kuvvetle iterek yukarı çıkartıp tepeden aşağı dökmek istiyor. Yokuşun yer düzlemi ile yaptığı açı 37°; el arabası ile düzlem arasındaki sürtünme katsayısı 0,25'tir.

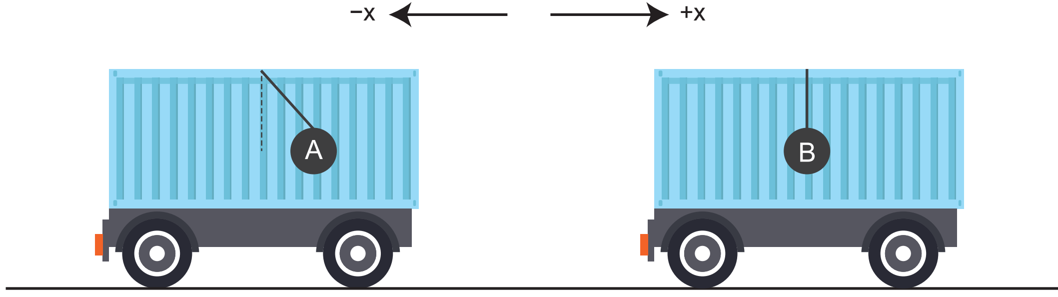
Buna göre;

I. El arabasına etkiyen sürtünme kuvveti 100 N'dur.
II. El arabası yavaşlayan hareket yapmıştır.
III. El arabasının kazandığı ivme 1m/s^2'dir.

ifadelerinden hangileri doğrudur? (g=10N/kg; sin37°=0,6; cos37°=0,8)

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

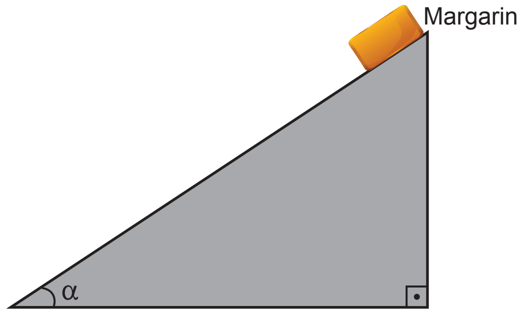
17. İçinde A ve B cisimeri bulunan bir deney arabasında yapılan gözlemler şekillerdeki gibi verilmiştir.

Buna göre yapılan yorumlardan hangisi yanlıştır?

A) A cisminin içinde bulunduğu araba +x yönünde yavaşlayan hareket yapıyordur.
B) B cisminin içinde bulunduğu araba sabit hızlı hareket yapıyordur.
C) A cisminin içinde bulunduğu araba –x yönünde yavaşlayan hareket yapıyordur.
D) B cisminin içinde bulunduğu araba duruyordur.
E) A cisminin içinde bulunduğu araba –x yönünde hızlanan hareket yapıyordur.

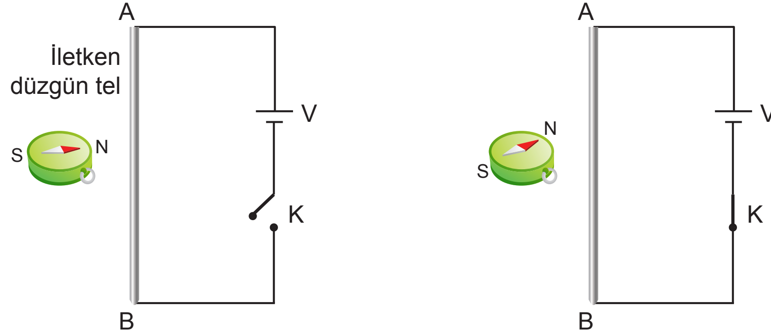
18. Şekildeki margarin sürtünmesiz eğik düzlemin tepesinden serbest bırakılıyor.

Buna göre yapılan yorumlardan hangisi yanlıştır?

A) Cismin ivmesi artar.
B) Cismin kütlesi azalır.
C) Cisim düzgün hızlanan hareket yapar.
D) Cismin ağırlığı azalır.
E) Cismin ivmesi değişmez.

19. Görselde iletken tel, üreteç ve anahtardan oluşturulmuş devre verilmiştir. Oluşturulan bu devrenin yanına da pusula konulmuştur. Anahtar kapatıldığında pusulada sapma meydana gelmiştir.

Buna göre pusuladaki sapma miktarını artırmak için;

I. üretece özdeş bir üreteci seri bağlamak,

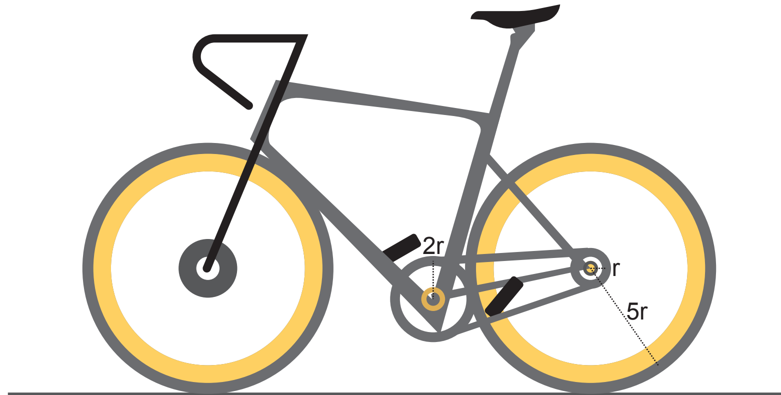
II. pusulayı iletken telden uzaklaştırmak,

III. üretece özdeş bir üreteci paralel bağlamak

işlemlerinden hangileri tek başına yapılmalıdır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

20. Görseldeki bisiklette tekerlerin yarıçapı 5r, tekerleğin içindeki dişlinin yarıçapı r ve pedala bağlı olan dişlinin yarıçapı 2r'dir.

Buna göre bisikleti kullanan çocuk pedalı 5 kez döndürdüğünde bisikletin alacağı yol kaç r kadardır? (π=3)

A) 300 B) 350 C) 400 D) 450 E) 500

FİZİK
CEVAP ANAHTARI

1. Ünite	2. Ünite	2. Ünite	Karma Test
1. C	1. A	31. A	1. E
2. C	2. A	32. D	2. D
3. B	3. B	33. A	3. D
4. B	4. C	34. C	4. A
5. B	5. E	35. E	5. E
6. A	6. A	36. E	6. C
7. E	7. C	37. A	7. C
8. E	8. E	38. C	8. C
9. B	9. A	39. C	9. E
10. D	10. D	40. C	10. D
11. E	11. B		11. D
12. B	12. E		12. D
13. D	13. A		13. C
14. C	14. E		14. E
15. E	15. E		15. E
16. B	16. B		16. A
17. E	17. C		17. C
18. C	18. C		18. A
19. B	19. E		19. A
20. B	20. C		20. A
	21. D		
	22. E		
	23. C		
	24. E		
	25. E		
	26. B		
	27. B		
	28. C		
	29. E		
	30. E		

11. SINIF KİMYA

3. Ünite

1. 20°C sıcaklıkta hazırlanmış A tuzunun sulu çözeltisi ısıtıldığında kütlece yüzde derişimi bir süre sabit kalıp daha sonra azalmaya başlıyor.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Başlangıçtaki çözelti doymuştur.

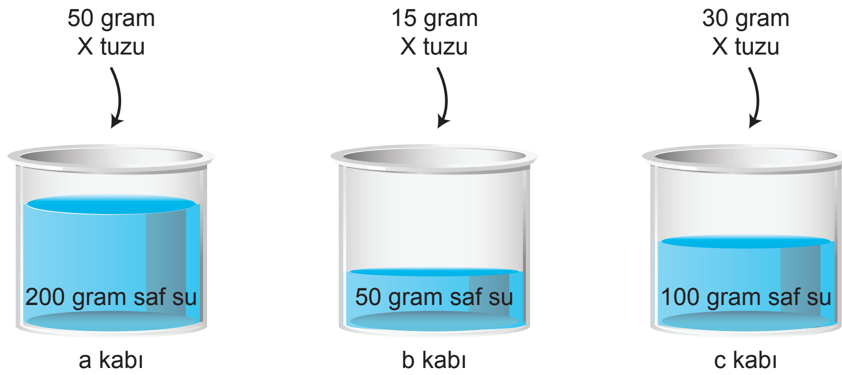
B) A tuzunun suda çözünmesi ekzotermik bir olaydır.

C) Isıtıldıktan sonra oluşan çözelti başlangıçtakine göre daha derişiktir.

D) A tuzunun çözünürlüğü sıcaklıkla doğru orantılıdır.

E) Başlangıçtaki çözeltiye sabit sıcaklıkta bir miktar A tuzu eklenirse çözünürlük artar.

2. Şekildeki kaplara oda koşullarında belirtilen miktarlarda X tuzu ilave ediliyor.

Oda koşullarında X tuzunun saf sudaki çözünürlüğü 25 g/100 g su olduğuna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>kesinlikle</u> <u>yanlıştır</u>?

A) a kabında doymuş çözelti oluşur.

B) c kabında 5 gram X tuzu çözünmeden kalır.

C) b kabında aşırı doymuş çözelti oluşur.

D) Kaplar ısıtılırsa X tuzunun çözünürlüğü artar.

E) Aynı sıcaklıkta a ve b kaplarındaki çözeltiler karıştırılırsa doymuş çözelti oluşur.

3. 20°C sıcaklıkta hazırlanmış A tuzunun dibinde katısı bulunan sulu çözeltisi ısıtıldığında kütlece yüzde derişiminin arttığı gözleniyor.

Buna göre,

I. A tuzunun suda çözünmesi endotermik bir olaydır.

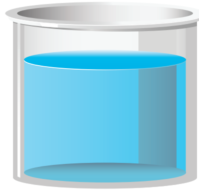
II. Isıtma işlemi sırasında çözeltinin kütlesi artar.

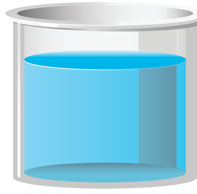
III. Isıtıldıktan sonra oluşan çözelti başlangıçtakine göre daha derişiktir.

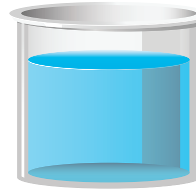
yargılarından hangileri doğrudur?
(Buharlaşma sırasında kütle kaybı olmadığı kabul edilecektir.)

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

4. Özdeş kaplarda eşit miktarda su kullanılarak sırasıyla KNO_3, KCl, $Ce_2(SO_4)_3$ tuzlarının çözeltileri hazırlanıyor.

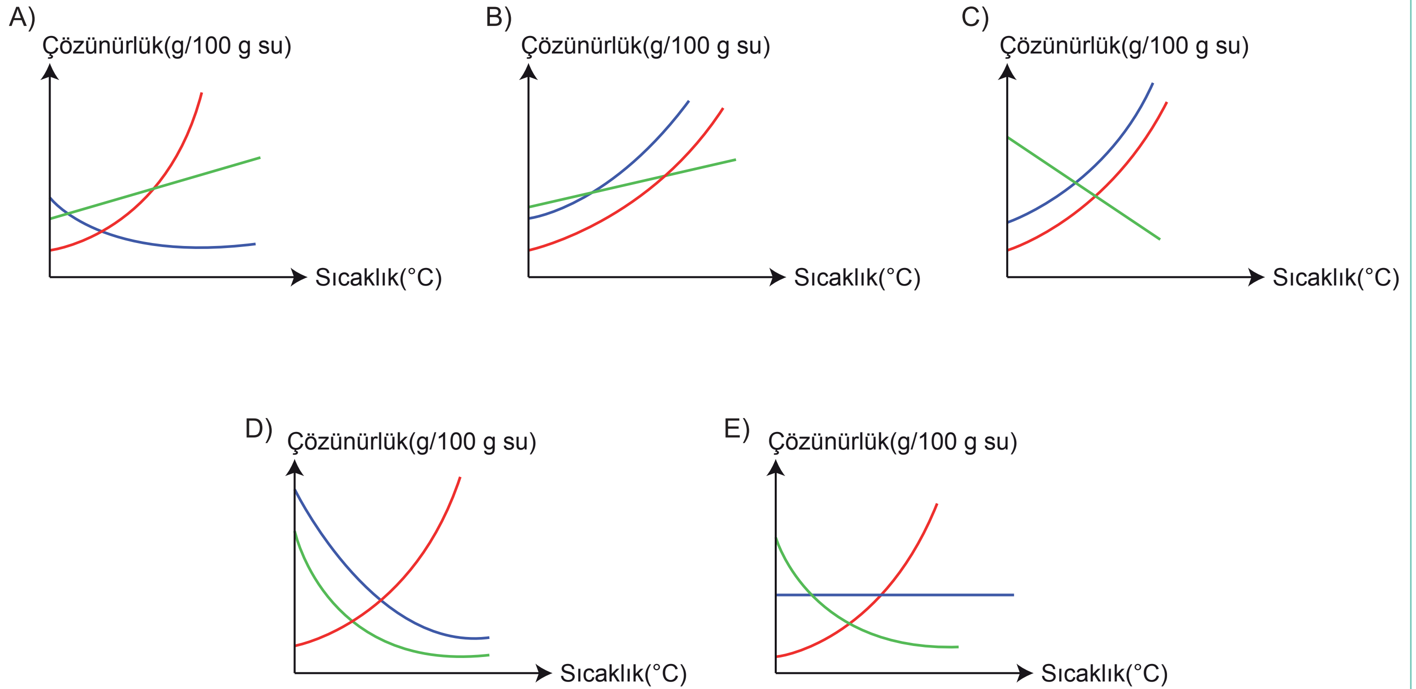

1. kap

2. kap

3. kap

1. ve 2.kaptaki çözeltiler hazırlanırken ortam sıcaklığının düştüğü, 3.kaptaki çözelti hazırlanırken ise ortam sıcaklığının arttığı gözlenmiştir.

Buna göre aşağıdaki grafiklerden hangisi doğrudur?

5. Sümeyye vişne reçeli yapmak için 1 kg vişneye 6 su bardağı toz şeker ilave ederek bir süre bekletti. Üzerine 1 su bardağı su, yarım çay kaşığı limon suyu ilave ederek 5 dakika kaynatıp ocağı kapattı. Soğuyunca kavanoza alarak buzdolabına koydu. Bir süre sonra yaptığı reçelin şekerlendiğini fark etti.

Buna göre,

I. Şekerin suda çözünmesi ısı alarak gerçekleşir.

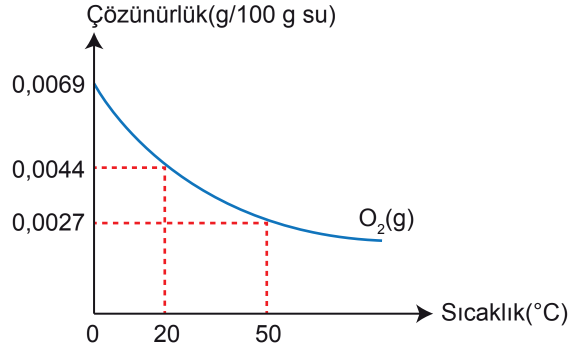
II. Reçel yapılırken doymamış çözelti oluşur.

III. Buzdolabında bekletilen reçelde şekerin sudaki çözünürlüğü azaldığı için kristallenme olmuştur.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

6. 1 atm basınçta O_2 gazının sudaki çözünürlüğünün sıcaklıkla değişim grafiği aşağıda verilmiştir.

Grafiğe göre,

I. Yaz aylarında balıklar derin sulara gider.

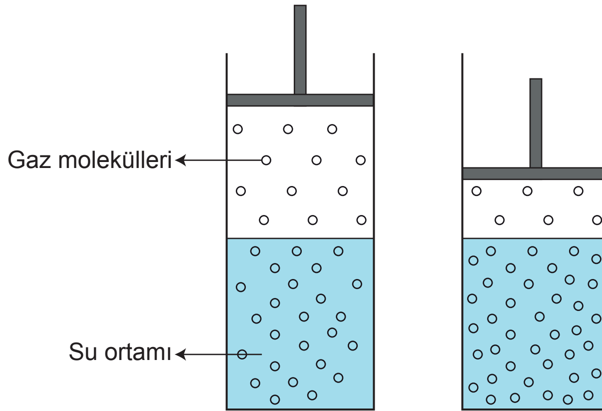
II. Genellikle derinliği az olan sularda daha az balık yaşar.

III. Kış aylarında sığ sularda yaşayan balık sayısı artar.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

7.

Görsele göre,

I. Maden suyu şişesinin kapağı açıldığında gaz çıkışının gözlenmesi şişenin içindeki basıncın azaldığını gösterir.

II. Dalgıçların yüksek basınca maruz kalması kan ve dokularda çözünen azot gazı miktarını arttırır.

III. Yükseklere çıkıldıkça nefes darlığı yaşanmasının sebebi kanda çözünen oksijen miktarının azalmasıdır.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılır?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

11. SINIF KİMYA

4. Ünite

1. Sıcak çaya şeker atılıp çözündüğünde çayın sıcaklığının çok az da olsa düştüğü hissedilir.

Buna göre,

I. Şeker çayda çözünürken potansiyel enerjisi artar.

II. Enerji alış verişi açısından suyun kaynaması ile benzer bir olaydır.

III. Çayın sıcaklığının düşmesinin tek sebebi içinde şeker çözünmesidir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

2. Endotermik tepkimelerin özelliklerini açıklamak için aşağıdaki olaylar inceleniyor.

- Suya atılan bir miktar şeker kendiliğinden çözünüyor.
- Tencerede kaynayan su ocaktan alındığında kaynama olayı duruyor.
- Kış aylarında yağan kar erirken hava sıcaklığının düştüğü hissediliyor.

Buna göre,

I. Tüm endotermik olaylar başladıktan sonra kendiliğinden devam edemez.

II. Endotermik bir olay gerçekleşirken ortamın sıcaklığı düşer.

III. Maddenin düzensizliğinin arttığı hâl değişim olayları endotermiktir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

3. Endotermik tepkimelerde ısı girenler, ekzotermik tepkimelerde ısı ürünler tarafına yazılır.

Buna göre hangi görseldeki olayın tepkimesinde ısı girenler tarafına yazılır?

A)

B)

C)

D)

E)

4. • Bir tepkimenin standart entalpi değişimi, ürünlerdeki maddelerin standart oluşum entalpileri toplamı ile girenlerdeki maddelerin standart oluşum entalpileri toplamının farkıdır.

• CH_4(g), H_2O(s) ve CO_2(g) maddelerinin standart oluşum entalpileri sırasıyla -74 kJ/mol, -285 kJ/mol ve -393 kJ/mol'dür.

Metan (CH_4) gazının $CH_4(g) + 2O_2(g) \rightarrow CO_2(g) + 2H_2O(s)$ **denklemine göre standart koşullarda gerçekleşen yanma tepkimesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

A) Standart entalpi değişimi -889 kJ/mol'dür.
B) Ürünlerin standart oluşum entalpileri toplamı -963 kJ/mol'dür.
C) Tepkime gerçekleşirken ortamın sıcaklığı artar.
D) Tepkime sırasında oluşan ürünlerin potansiyel enerjileri girenlerin potansiyel enerjilerinden büyüktür.
E) Tepkimenin başladıktan sonra devam edebilmesi için dışarıdan bir etkiye gerek yoktur.

5. 25°C sıcaklık, 1 atm basınçta bileşiğin kendi elementlerinden oluşması sırasındaki ısı değişimine *standart oluşum entalpisi* denir.

Buna göre aşağıdaki tepkimelerden hangisinde verilen değer oluşum entalpisidir?

A) $C_3H_8(g) + 5O_2(g) \rightarrow 3CO_2(g) + 4H_2O(g) + 2043,9$ kJ

B) $H_2O(s) + 44,03$ kJ $\rightarrow H_2O(g)$

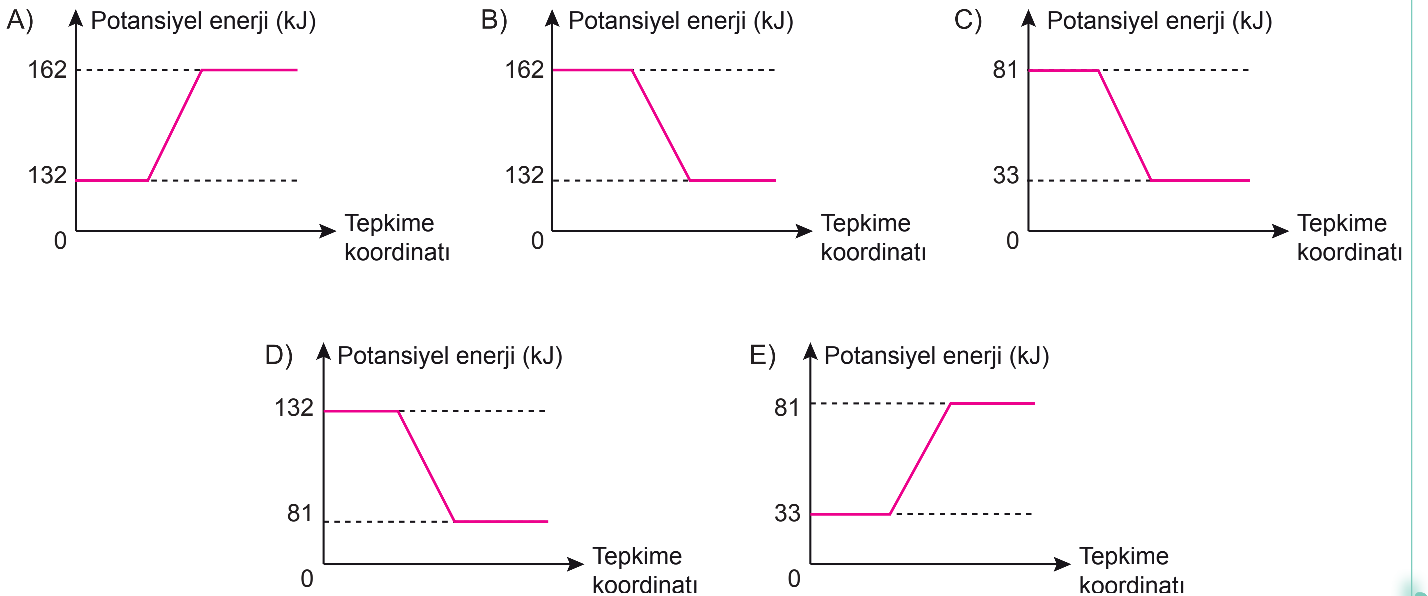
C) $S(k) + O_2(g) \rightarrow SO_2(g) + 296,84$ kJ

D) $2CO(g) + O_2(g) \rightarrow CO_2(g) + 566$ kJ

E) $CH_4(g) + 2O_2(g) \rightarrow CO_2(g) + 2H_2O(g) + 890$ kJ

6. NO_2 ve N_2O bileşiklerinin standart oluşum entalpileri sırasıyla 33 kJ/mol ve 81 kJ/mol'dür.

Buna göre $4NO_2(g \rightarrow 2N_2O(g) + 3O_2(g)$ **tepkimesi için aşağıdaki potansiyel enerji – tepkime koordinatı grafiklerinden hangisi doğrudur?**

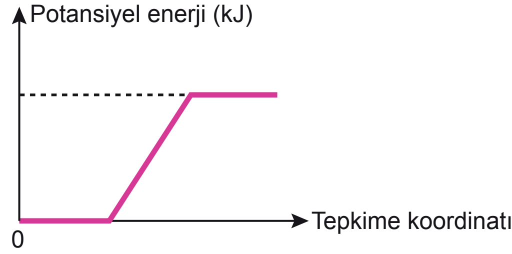

7. Elementlerin en kararlı doğal hâllerindeki standart oluşum entalpileri sıfır kabul edilir.

Tabloda bazı bileşiklerin standart oluşum entalpileri verilmiştir.

Bileşik formülü	∆H° (kJ/mol)
$HI(g)$	+26,48
$C_2H_4(g)$	+52,46
$C_2H_2(g)$	+226,73
$H_2O(g)$	-241,80
$HNO_3(g)$	-135,06
$N_2O(g)$	+81,56

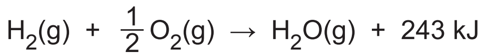
Buna göre potansiyel enerji – tepkime koordinatı grafiği,

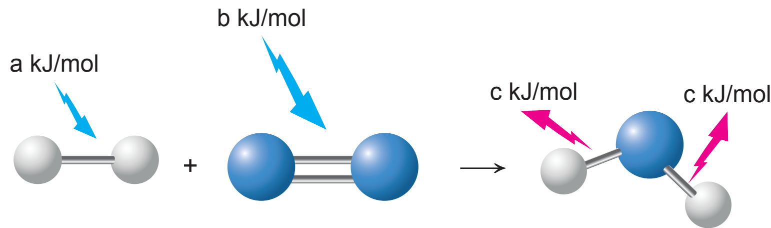
şeklinde olan tepkime aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) $C_2H_4(g) \rightarrow C_2H_2(g) + H_2(g)$
B) $H_2(g) + I_2(k) \rightarrow 2HI(s)$
C) $2H_2(g) + O_2(g) \rightarrow 2H_2O(g)$
D) $2NO_2(g) \rightarrow N_2(g) + 2O_2(g)$
E) $H_2(g) + N_2(g) + 3O_2(g) \rightarrow 2HNO_3(g)$

8. Su buharının oluşum tepkimesi aşağıda verilmiştir.

$H_2(g) + \frac{1}{2}O_2(g) \rightarrow H_2O(g) + 243\ kJ$

Buna göre,

I. Tepkime endotermiktir.

II. Bağ enerjileri arasında 2a + b < 4c bağıntısı vardır.

III. Tepkime sırasında hidrojen ve oksijen moleküllerindeki H - H ve O = O bağları kırılarak O - H bağları oluşmuştur.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız III
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

9. Bağ enerjisinden yararlanarak tepkimelerin entalpi değişimleri, kırılan bağların toplam enerjilerinden oluşan bağların toplam enerjileri çıkarılarak hesaplanabilir.

Tabloda bazı bağların ortalama enerjileri verilmiştir.

Bağ	Ortalama bağ enerjileri (kJ/mol)
H - H	436
H - F	568
H - Cl	431
C = C	615
C - C	343
F - F	158
Cl - Cl	242
C = C	615
C ≡ C	812
C - H	416
C - F	490

Buna göre aşağıdaki tepkimelerin hangisinde açığa çıkan ısı en fazladır?

A) $H_2(g) + F_2(g) \rightarrow 2HF(g)$

B) $H_2(g) + Cl_2(g) \rightarrow 2HCl(g)$

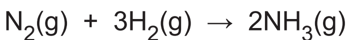
C) $C_2H_2(g) + H_2(g) \rightarrow C_2H_4(g)$

D) $C_2H_4(g) + F_2(g) \rightarrow C_2H_4F_2(g)$

E) $C_2H_6(g) \rightarrow C_2H_2(g) + 2H_2(g)$

10. Kimyasal tepkimelerde enerji değişimi kırılan bağlar ile oluşan bağlar arasındaki enerji farkına eşittir.

NH_3 molekülünün oluşum tepkimesi aşağıda verilmiştir.

$N_2(g) + 3H_2(g) \rightarrow 2NH_3(g)$

Buna göre,

I. 2 mol NH_3 oluşurken 92 kJ enerji dışarı verilir.

II. Kırılan bağların toplam enerjisi oluşan bağların toplam enerjisinden küçüktür.

III. 46 kJ enerji açığa çıktığında 3 tane N - H bağı oluşur.

yargılarından hangileri doğrudur?

(Ortalama bağ enerjileri; N ≡ N:946 kJ/mol, H - H:436 kJ/mol, N - H:391 kJ/mol)

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

11. Hess Yasası'na göre,

- Tepkime ters çevrildiğinde ΔH değerinin işareti değişir.
- Tepkime bir katsayı ile çarpıldığında ΔH değeri de aynı katsayı ile çarpılır.

$2Fe(k) + CO_2(g) \rightarrow 2FeO(k) + C(k) + 145$ kJ **tepkimesine göre,**

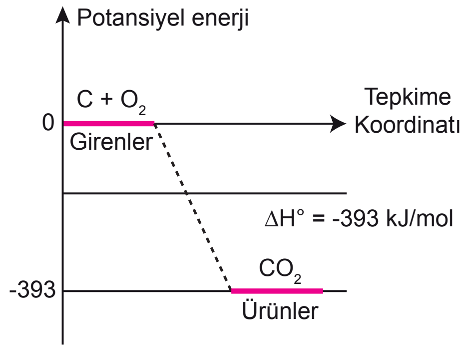

$4FeO(k) + 2C(k) \rightarrow 4Fe(k) + 2CO_2(g)$ **tepkimesinin ΔH değeri aşağıdakilerden hangisidir?**

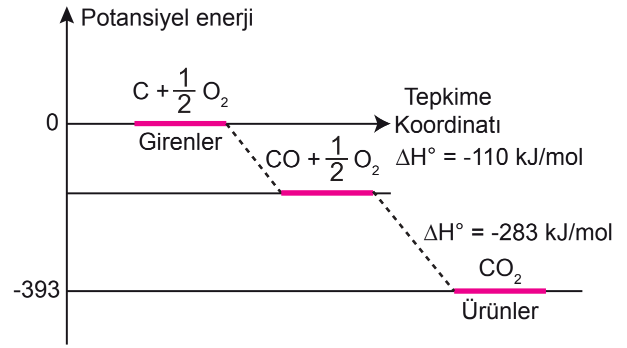
A) +580 B) +290 C) -72,5 D) -145 E) -290

12. Tepkimelerin entalpi değişimleri, tepkimenin izlediği yola bağlı değildir. Örneğin CO_2 gazının oluşumu tek basamakta gerçekleşebildiği gibi iki basamakta da gerçekleşebilir.

İki farklı yoldan oluşan CO_2 gazlarına ait potansiyel enerji diyagramları şöyledir:

1. grafik

2. grafik

Grafiklerde de görüldüğü gibi her iki tepkimenin de entalpi değişimi (ΔH) -393 kJ/mol'dür. 2. grafikte yer alan ara basamakların entalpi değişimleri toplandığında 1. grafikteki tepkimenin entalpi değişimi ile aynı değer bulunur.

Buna göre $CH_4(g) + 2O_2(g) \rightarrow CO_2(g) + 2H_2O(g)$ **tepkimesinin entalpi değişimini hesaplamak için aşağıdaki tepkimelerden hangisine gerek yoktur?**

A) $CH_4(g) \rightarrow C(k) + 2H_2(g)$

B) $2H_2(g) + O_2(g) \rightarrow 2H_2O(s)$

C) $CO_2(g) \rightarrow C(k) + O_2(g)$

D) $H_2O(s) \rightarrow H_2O(g)$

E) $2CO(g) + O_2(g) \rightarrow 2CO_2(g)$

13. Hess Yasası'na göre birden fazla tepkime denklemi toplanırsa entalpi değişimleri de toplanır.

- $2C(k) + O_2(g) \rightarrow 2CO(g)$
- $2CO(g) + O_2(g) \rightarrow 2CO_2(g)$
- $2H_2O(g) \rightarrow 2H_2(g) + O_2(g)$
- $CH_4(g) \rightarrow C(k) + 2H_2(g)$

tepkime denklemlerinin entalpi değişimleri bilindiğine göre,

I. $CH_4(g) + 2O_2(g) \rightarrow CO_2(g) + 2H_2O(g)$

II. $CO(g) + H_2O(g) \rightarrow CO_2(g) + H_2(g)$

III. $C(k) + O_2(g) \rightarrow CO_2(g)$

tepkimelerinden hangilerinin entalpi değişimleri hesaplanabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

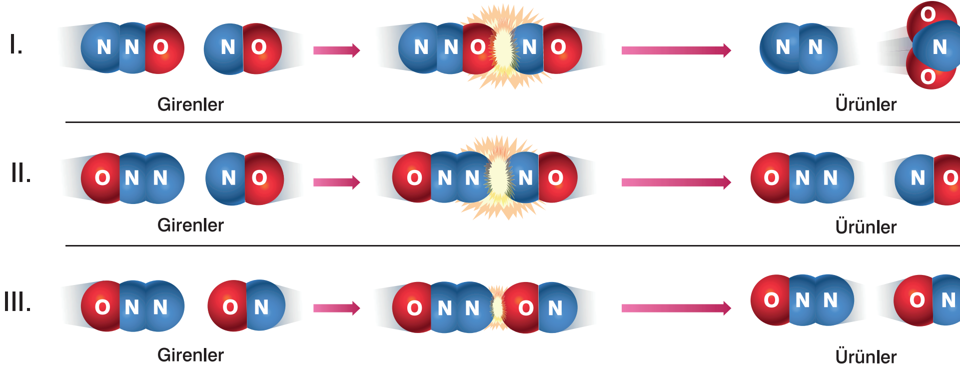

11. SINIF KİMYA

5. Ünite

1. Kimyasal tepkimeye neden olan çarpışmalara *etkin çarpışma* denir. Uygun geometride ve yeterli kinetik enerjiye sahip taneciklerin çarpışması etkin çarpışmadır.

Buna göre $N_2O(g)$ + $NO(g) \rightarrow N_2 + NO_2$ tepkimesi için,

çarpışmalarından hangileri etkin çarpışmayı sembolize eder?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

2. *Tepkime hızı*, bir kimyasal tepkimenin gerçekleşme hızıdır. Bir tepkimenin hızını tespit edebilmek için derişimin zaman içinde değişiminin ölçülmesi gerekir. Bunun için tepkimede gaz çıkışı, renk, ısı, iletkenlik, basınç, hacim, çökelek oluşumu gibi özelliklerin değişiminden yararlanılır. Bazı tepkimeler yavaş, bazı tepkimeler hızlı gerçekleşir.

Buna göre görseller ile ilgili,

I. b yavaş gerçekleşen tepkimedir.

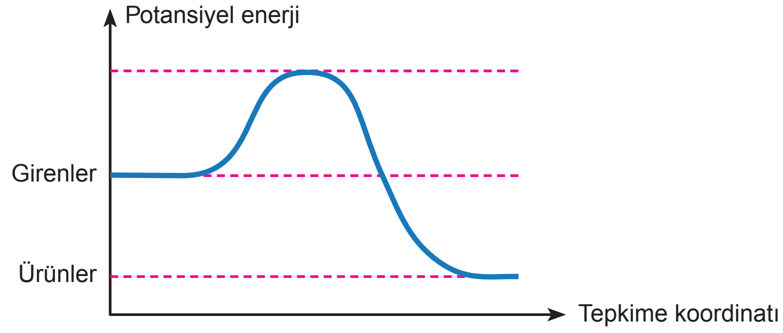
II. a tepkimesinin hızını ölçmek için ısı değişimi özelliğinden yararlanılır.

III. c tepkimesinin hızını ölçmek için çökelek oluşumu özelliğinden yararlanılır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

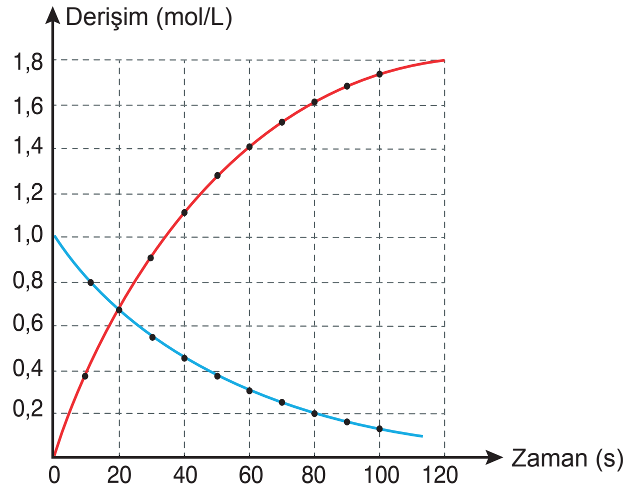
3. Aşağıda bir tepkimenin potansiyel enerji – tepkime koordinatı grafiği verilmiştir.

Grafik ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Başlangıca göre düşük enerjili duruma dönüşüm olmuştur.
B) Tepkime entalpisi pozitif işaretlidir.
C) Uygun geometride yeterli kinetik enerjiye sahip tanecikler çarpışmıştır.
D) Mg metalinin HCl çözeltisi ile tepkimesi örnek gösterilebilir.
E) Aktifleşmiş kompleks yüksek enerjili ve kısa ömürlüdür.

4. Aşağıdaki derişim – zaman grafiği $H_2(g) + I_2(g) \rightarrow 2HI(g)$ tepkimesine aittir.

Tepkimenin 120 saniyelik zaman diliminde,

I. H_2 gazının ortalama harcanma hızı 0,0075 mol/L.s'dir.
II. Tepkime ilerledikçe girenlerin ve ürünlerin derişimlerindeki değişim daha az gerçekleşmiştir.
III. HI gazının ortalama oluşum hızı 0,015 mol/L.s'dir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

5. $2O_3(g) \rightarrow 3O_2(g)$ tepkimesine göre ozon gazı bozunarak oksijen gazına dönüşür.

Buna göre,

I. Homojen faz tepkimesidir.

II. $2r_{Ozon} = 3r_{Oksijen}$'dir.

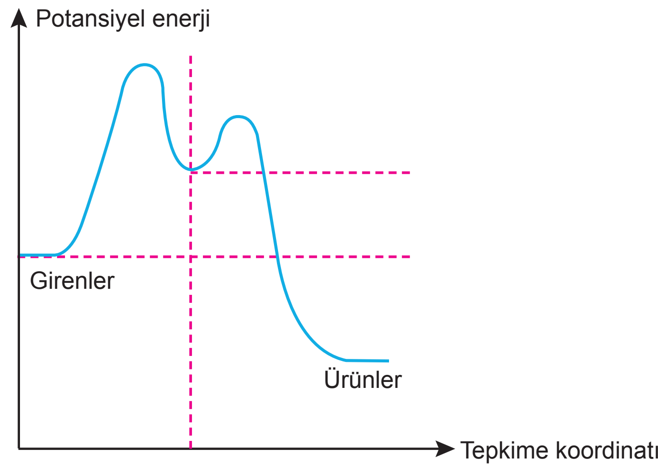
III. 144 gram ozon gazı 3 ayda bozunursa oksijen gazının oluşma hızı 4,5 mol/yıl olur.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

6. Çok basamaklı tepkimelerde hızı belirleyen basamak, tek araç geçebilecek kadar dar bir yoldaki trafik akışına benzetilebilir. Araçlar birbirini sollayamadıkları için yoldaki tüm araçların hızı öndeki en yavaş aracın hızına bağlı olacaktır.

Bir tepkimenin potansiyel enerji – tepkime koordinatı grafiği aşağıda verilmiştir.

Grafiğe göre,

I. 1.basamağın ileri aktifleşme enerjisi, 2.basamağınkinden büyüktür.

II. Tepkime hızını 2. basamak belirler.

III. Net tepkime ekzotermiktir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

7. Aşağıdaki tepkimeler tek basamakta gerçekleşmektedir.

I.	$CaCO_3(k) \rightarrow CaO(k) + O_2(g)$	Hız = k
II.	$Zn(k) + 2HCl(suda) \rightarrow ZnCl_2(suda) + H_2(g)$	Hız = k $[HCl]^2$
III.	$H_2O(s) \rightarrow H_2(g) + \frac{1}{2} O_2(g)$	Hız = k
IV.	$Na(k) + H_2O(s) \rightarrow NaOH(suda) + \frac{1}{2} H_2(g)$	Hız = k
V.	$H_2O_2(suda) \rightarrow H_2O(s) + \frac{1}{2} O_2(g)$	Hız = k $[H_2O_2]$

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Hız denkleminde katı ve sıvıların derişimi yer almaz.

B) k hız sabitidir.

C) Tepkimeye giren gaz ve sulu çözeltilerin derişimi hız denkleminde yer alır.

D) I, III ve IV. tepkimeler sabit bir hızda ilerler.

E) II. ve V. tepkimelerde tepkimeye giren tüm maddelerin stokiyometrik katsayıları, hız denkleminde derişimlere üstel kuvvet olarak yazılır.

8. Tepkimenin hız ifadesindeki madde derişimlerinin üsleri toplamına *tepkime derecesi (mertebesi)* denir. Aşağıdaki tepkimeler tek basamakta gerçekleşmektedir.

1. $C_2H_5Cl(g) \rightarrow C_2H_4(g) + HCl(g)$
2. $2NO_2(g) \rightarrow N_2O_4(g)$
3. $H_2(g) + I_2(g) \rightarrow 2HI(g)$
4. $C(k) + O_2(g) \rightarrow CO_2(g)$

Buna göre,

I. 2. ve 3. tepkimenin derecesi aynıdır.

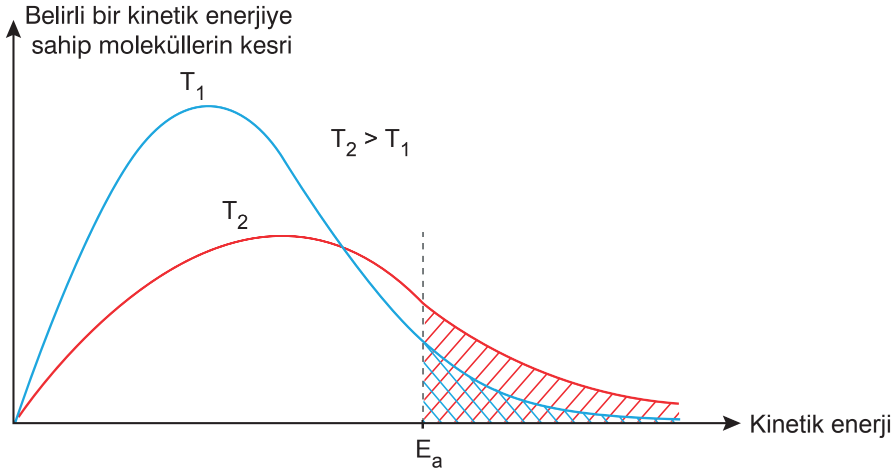
II. 1. ve 4. tepkimelerin derecesi birbirinden farklıdır.

III. Hız sabitinin birimi tepkime derecesine göre değişir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

9. Şekildeki grafikte sıcaklığın tepkime hızına etkisi gösterilmiştir.

Buna göre,

I. etkin çarpışma sayısı,

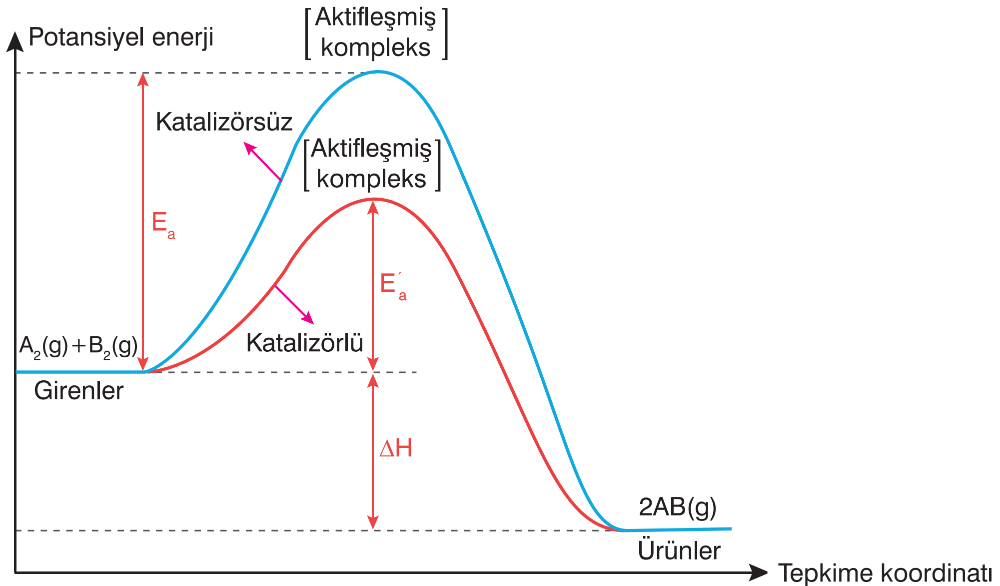
II. tepkime hızı,

III. aktivasyon enerjisi

değerlerinin hangileri T_2 sıcaklığında T_1 sıcaklığına göre daha fazladır?

A) Yalnız II
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

10. $A_2(g) + B_2(g) \rightarrow 2AB(g)$ tepkimesinin katalizörlü ve katalizörsüz gerçekleşmesine ilişkin potansiyel enerji – tepkime koordinatı grafiği şekildeki gibidir.

Grafiğe göre katalizör ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Tepkimenin yolunu değiştirir.

B) Etkin çarpışma sayısını artırır.

C) Başlamış bir tepkimeyi hızlandırır.

D) Tepkime entalpisini artırır.

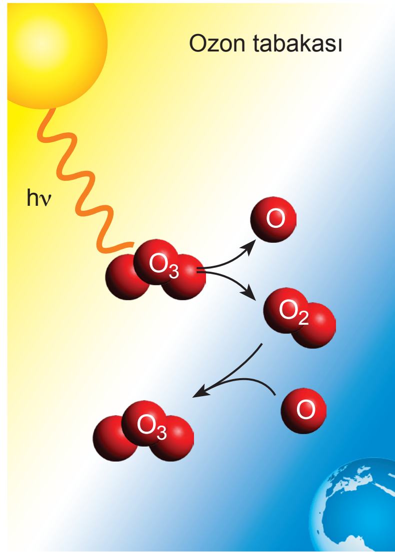
E) Oluşan ürünün tür ve miktarını değiştirmez.

11. SINIF KİMYA

6. Ünite

1. Atmosferdeki ozon tabakasının bozunması ve oluşması görselde yer almaktadır.

Buna göre,

I. Ozon tabakasının bozunma ve oluşma tepkimesi denge olayıdır.

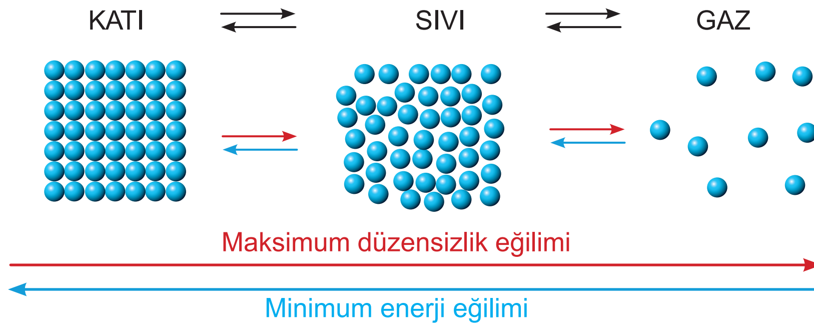
II. Görseldeki olayın tepkime denklemi $O_3 + hv \rightleftharpoons O + O_2$ şeklindedir.

III. Ozon tabakasındaki değişim sürekli olarak devam eder.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

2. Maddenin fiziksel hâlleri arasındaki düzensizlik ve enerji değişimi şekildeki gibidir.

Kimyasal ve fiziksel tepkimelerde dengenin oluşabilmesi için maksimum düzensizlik eğilimi ile minimum enerji eğiliminin ters taraflarda bulunması gerekir.

Buna göre,

I. sabit sıcaklıkta ağzı kapalı şişeye konulan suyun seviyesinin zamanla azalıp sabit kalması,

II. gazların suda çözünme olayları,

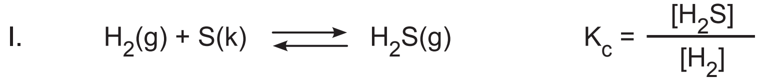
III. yemek tuzunun suda çözünmesi

olaylarından hangilerinin zamanla dengeye ulaşması beklenir?

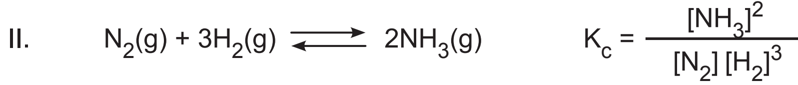
A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

3. Tersinir tepkimelerin ileri ve geri tepkime hızları eşitlendiğinde dengeye ulaşmış olurlar. Dengeye ulaşmış bir tepkimenin ileri ve geri hız bağıntıları eşitlenip, ileri tepkimenin hız sabitinin geri tepkimenin hız sabitine oranlanması sonucunda denge tepkimesinin derişimler türünden denge sabitinin (K_c) bağıntısı yazılır.

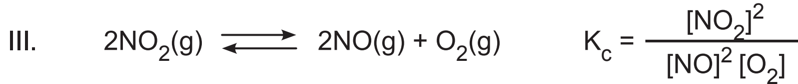
Buna göre,

I. $H_2(g) + S(k) \rightleftharpoons H_2S(g)$ $\quad K_c = \dfrac{[H_2S]}{[H_2]}$

II. $N_2(g) + 3H_2(g) \rightleftharpoons 2NH_3(g)$ $\quad K_c = \dfrac{[NH_3]^2}{[N_2]\,[H_2]^3}$

III. $2NO_2(g) \rightleftharpoons 2NO(g) + O_2(g)$ $\quad K_c = \dfrac{[NO_2]^2}{[NO]^2\,[O_2]}$

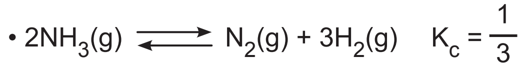
tepkimelerinden hangilerinin derişimler türünden denge sabitinin bağıntısı doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

4. Kimyasal tepkimeler ile denge sabitleri arasındaki ilişkiyi açıklamak için aşağıdaki tepkimeler ve denge sabitleri inceleniyor.

- $N_2(g) + 3H_2(g) \rightleftharpoons 2NH_3(g)$ $\quad K_c = 3$

- $2NH_3(g) \rightleftharpoons N_2(g) + 3H_2(g)$ $\quad K_c = \dfrac{1}{3}$

- $2N_2(g) + 6H_2(g) \rightleftharpoons 4NH_3(g)$ $\quad K_c = 9$

Buna göre,

I. Bir tepkime ters çevrildiğinde denge sabiti, çarpa işlemine göre tersine döner.

II. Kimyasal tepkime bir sayı ile çarpılırsa, aynı sayı denge sabiti değerinin kuvveti olarak yazılır.

III. Kimyasal tepkimelere yapılan işlemler, ileri tepkimenin hız sabitinin geri tepkimenin hız sabitine oranını etkilemez.

yargılarından hangileri doğrudur?

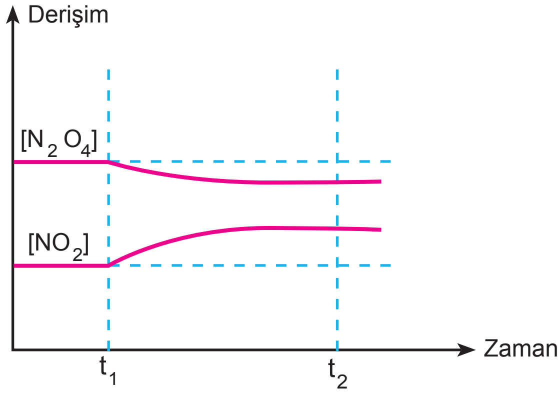
A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

5. 24,6 litrelik sabit hacimli kapalı bir kapta 0,2 mol N_2 ile 0,9 mol H_2 gazları 27°C sıcaklıkta $N_2(g) + 3H_2(g) \rightleftharpoons 2NH_3(g)$ denklemine göre dengeye ulaştıklarında kaba yapılan toplam basınç başlangıçtakine göre 0,2 atm daha az oluyor.

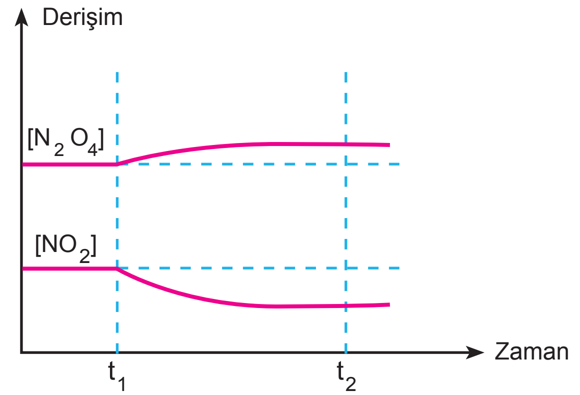
Buna göre tepkimenin kısmi basınçlar türünden denge sabitinin değeri aşağıdakilerden hangisidir?

A) $\dfrac{100}{27}$ B) $\dfrac{50}{54}$ C) $\dfrac{54}{100}$ D) $\dfrac{50}{27}$ E) $\dfrac{54}{50}$

6. $N_2O_4(g) + 58\ kJ \rightleftharpoons 2NO_2(g)$ tepkimesine ait derişim - zaman grafikleri,

Grafik 1

Grafik 2

şeklindedir. Dengedeki tepkimenin sıcaklığı artırıldığında Grafik 1, sıcaklığı azaltıldığında Grafik 2'deki değişim gözleniyor.

Buna göre,

I. İki grafikte de tepkime t_1 anında dengededir.

II. Denge tepkimelerinde sıcaklık değiştirildiğinde denge sabitinin değeri de değişir.

III. Endotermik denge tepkimelerinde sıcaklık ile denge sabitinin sayısal değeri doğru orantılıdır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

7. $H_2(g) + I_2(g) \rightleftharpoons 2HI\ (g)$

Yukarıdaki tepkimenin gerçekleştiği hareketli piston ile kapatılmış kapta bulunan denge sistemine;

a) basıncın artırılması,

b) hacmin artırılması,

c) katalizör eklenmesi

işlemleri ayrı ayrı uygulanıyor.

Buna göre,

I. a'da net tepkime girenler yönüne ilerler.

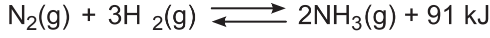
II. b'de net tepkime ürünler yönüne ilerler.

III. c'de net tepkimenin dengeye gelme süresi kısalır.

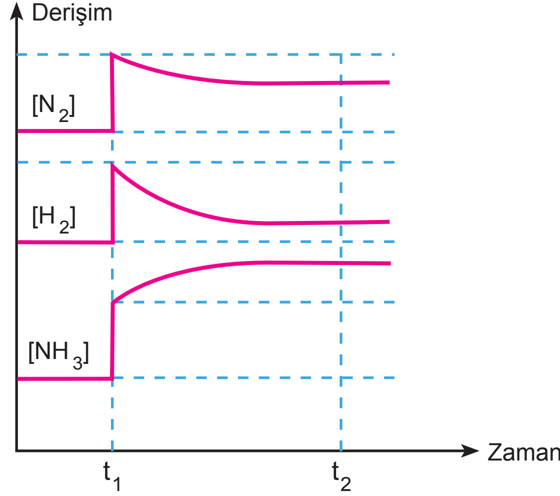
yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız III B) I ve II C) I v e III D) II ve III E) I, II ve III

8. Fransız kimyacı Henry Le Chatelier dengeye ulaşmış sistem koşullarına (sıcaklık, basınç, derişim) etki edildiğinde tepkimede ne gibi değişmeler olacağını incelemiştir. İncelemeleri sonucunda ortaya koyduğu açıklamalara *Le Chatelier ilkesi* denir. Bu ilkeye göre dengedeki sisteme etki edildiğinde sistem tekrar dengeye ulaşıncaya kadar etkiyi azaltacak yönde eğilim gösterir.

$N_2(g) + 3H_2(g) \rightleftharpoons 2NH_3(g) + 91\ kJ$

Tepkimesinin gerçekleştiği pistonlu kapalı kapta bulunan denge sistemine yapılan bir etki sonucunda aşağıdaki derişim - zaman grafiği elde ediliyor.

Buna göre sisteme t_1 anında yapılan etki aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ürün derişiminin artırılması
B) Hacim azaltılması
C)Girenlerden birinin kısmi basıncının artırılması
D) Hacmin artırılması
E) Sıcaklığın azaltılması

9. Deniz seviyesinden yukarı çıkıldıkça oksijen miktarı azalır. Deniz seviyesinde oksijenin kısmi basıncı yaklaşık 0,20 atmosferken deniz seviyesinden 3 km yukarıya çıkıldığında 0,14 atmosfer civarında olur.

Ani yükseklik değişikliğinde vücuttaki dokulara yeterli oksijen gitmediği için bazı sorunlar ortaya çıkar.

Fakat kişi uzun süre yüksek rakımlı bir bölgede yaşarsa atmosferdeki düşük oksijen miktarına vücudu alışır ve yükseklik nedeniyle oluşan rahatsızlıktan kurtulur.

Kanda oksijen taşıyan hemoglobin molekülü (Hb) ile oksijen arasındaki tepkime basitçe

$Hb(suda) + O_2(suda) \rightleftharpoons HbO_2(suda)$ şeklinde özetlenebilir. Vücuda yeterli zaman verildiğinde vücut daha fazla hemoglobin molekülü üreterek oksijen azlığına uyum sağlayacak yönde hareket eder. Yapılan araştırmalara göre yüksek rakımlı bölgelerde uzun süre yaşayan insanların kanlarında deniz seviyesinde yaşayanlara kıyasla daha fazla hemoglobin bulunur.

Yukarıdaki metne göre,

I. Kimyasal denge tepkimelerine ortam koşulları etki edebilir.
II. Denge tepkimelerinde ileri ve geri tepkimeler, sistem dengeye ulaştığında durur.
III. Dengede bulunan bir sistemde, maddelerden birinin derişimi azaltılırsa denge azalan maddenin derişimini artıracak yönde hareket eder.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) II ve III

10.
$CH_4(g) + H_2O(g) + 412\ kJ/mol \rightleftharpoons CO(g) + 3H_2(g)$

tepkimesinin gerçekleştiği hareketli pistonla kapatılmış kapta bulunan denge sistemi için aşağıdakilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Basınç azaltılırsa net tepkime girenler yönüne ilerler.
B) Sıcaklık artırılırsa CO ve H_2 derişimi artar.
C) Hacim artırılırsa net tepkime ürünler yönüne ilerler.
D) Katalizör eklenirse ileri ve geri tepkimelerin aktifleşme enerjisi değişir.
E) H_2 gazı uzaklaştırılırsa net tepkime ürünler yönüne ilerler.

11. Suyun otoiyonizasyon tepkimesi $H_2O(s)$ + ısı $\rightleftharpoons$ H^+(suda) + OH^-(suda) şeklindedir. Oda koşullarında bu tepkimenin derişimler türünden denge sabitinin değeri (K_{su}) 1.10^{-14} tür.

Buna göre,

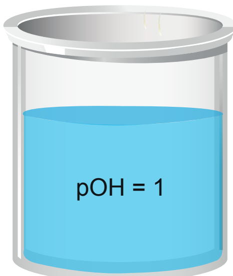
I. Sadece oda koşullarında sulu çözeltilerin pH ile pOH değerleri toplamı 14'tür.
II. pH değeri 7 olan bir sulu çözelti sıcaklığına göre asidik, bazik veya nötr olabilir.
III. 25°C'tan düşük sıcaklıklarda sulu çözeltilerin pH ile pOH değerleri toplamı 14'ten büyüktür.

yargılarından hangileri doğrudur?

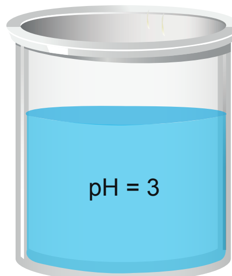
A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

12. Zayıf asit ile zayıf bazın tepkimesinden oluşan tuzun asidik veya bazik olması, zayıf asit ve zayıf bazın iyonlaşma sabitine bağlıdır. Zayıf bazın iyonlaşma sabiti zayıf asitten daha büyükse oluşan tuz bazik, tersi durumda ise oluşan tuz asidiktir. Eğer asit veya bazdan birisi kuvvetli birisi zayıf ise oluşan tuz kuvvetli olan maddenin özelliğini taşır.

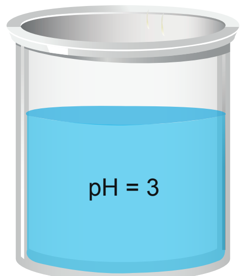
XOH + HY → XY + H_2O tepkimesinde oluşan tuzun sulu çözeltisinin oda koşullarındaki pOH değeri 11 olduğuna göre,

I.

0,1 M XOH(suda)

II.

0,1 M HY(suda)

III.

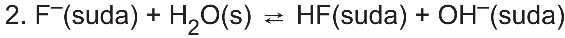
0,001 M HY(suda)

oda koşullarında bulunan şekildeki çözeltilerden hangilerinin pH ve pOH değerleri doğru olabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

13. *Brönsted-Lowry tanımına göre aralarında bir proton farkı olan asit-baz çiftine eşlenik (konjuge) asit-baz çifti denir.*

1. $HF(g) + H_2O(s) \rightleftharpoons F^-(suda) + H_3O^+(suda)$

2. $F^-(suda) + H_2O(s) \rightleftharpoons HF(suda) + OH^-(suda)$

Verilen tepkimelere göre,

I. HF ile F^- çifti eşlenik asit-baz çiftidir.

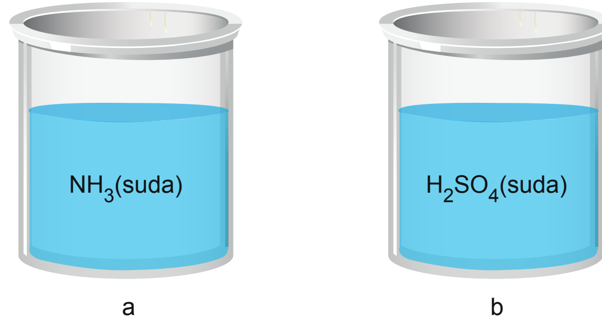
II. H_2O 1. tepkimede asit, 2. tepkimede baz özelliği göstermiştir.

III. F^- her iki tepkimede de baz özelliği göstermiştir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

14. Şekildeki kaplarda belirtilen çözeltiler bulunmaktadır.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) b kabındaki çözeltiye NaOH çözeltisi eklenirse oluşan tuz nötr özellik gösterir.

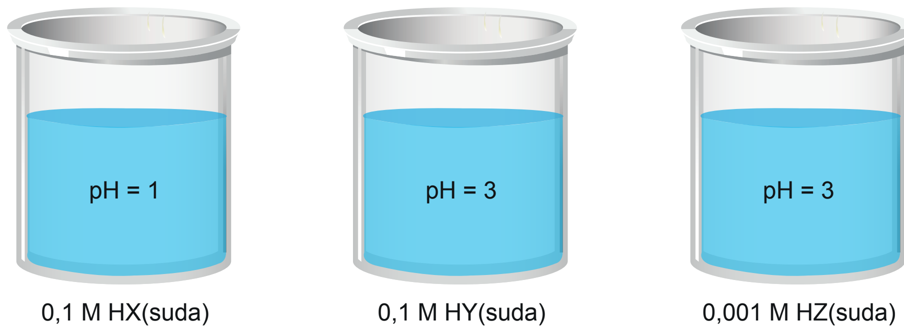
B) a kabındaki çözeltiden asidik tuz elde etmek için, çözeltiye HNO_3 ilave edilebilir.

C) a ve b kapları karıştırılırsa elde edilen tuz çözeltisinin oda koşullarındaki pH değeri 7 den büyük olur.

D) a kabındaki çözeltiye HF çözeltisi ilave edilirse oluşan tuzun asidik veya bazik olduğu bilinemez.

E) b kabındaki çözeltide bulunan OH^- iyonu derişimi a kabındakinden azdır.

15. Şekildeki kaplarda HX, HY ve HZ maddelerinin oda koşullarındaki sulu çözeltileri bulunmaktadır.

Buna göre,

I. HX ile HZ maddelerinin sudaki çözünürlükleri HY maddesine göre daha fazladır.

II. HX ile HZ kuvvetli asit, HY ise zayıf asittir.

III. HY asidinin belirtilen koşullardaki iyonlaşma yüzdesi %1'dir.

IV. Bir sulu çözeltinin sadece pH değerine bakılarak kuvvetli ya da zayıf elektrolit olduğu anlaşılabilir.

yargılarından hangileri kesinlikle doğrudur?

A) I ve IV B) II ve III C) I, II ve III D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

16. Oda koşullarında bulunan ve tesir değerliği ile hacmi bilinen zayıf bir asit çözeltisinde asidin iyonlaşma sabitini (K_a) hesaplamak için,

I. tam nötrleşmesi için gereken NaOH'ın mol sayısı ile pOH değeri,

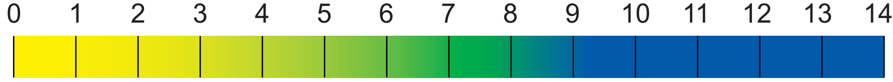
II. çözünen asidin kütlesi ile mol kütlesi,

III. çözeltideki OH^- iyonunun derişimi ile çözünen asidin kütlesi

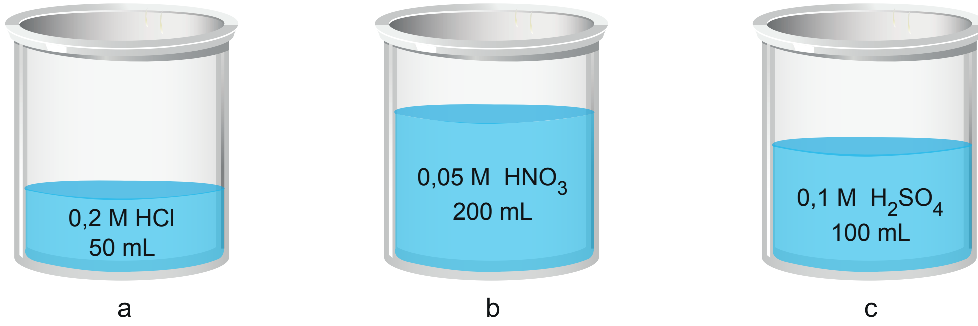
niceliklerinden hangilerinin tek başına bilinmesi yeterlidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

17. Görselde bromtimol mavisi indikatörünün pH değeri - renk skalası verilmiştir.

Şekildeki kaplarda içinde bromtimol mavisi bulunan kuvvetli asit çözeltilerinden a kabındaki çözeltiye 0,1 M 100 mL $Ba(OH)_2$ çözeltisi, b kabındaki çözeltiye 50 mL 0,1 M KOH çözeltisi ve c kabındaki çözeltiye 200 mL 0,1 M NaOH çözeltisi ilave ediliyor.

Buna göre kaplardaki çözeltilerin son durumdaki renkleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	a kabı	b kabı	c kabı
A)	Mavi	Sarı	Yeşil
B)	Yeşil	Mavi	Sarı
C)	Sarı	Mavi	Yeşil
D)	Yeşil	Sarı	Mavi
E)	Sarı	Yeşil	Yeşil

18. *Brönsted-Lowry asit – baz tanımına göre proton (H^+) veren maddeler asit, proton (H^+) alan maddeler bazdır.*

Buna göre $H_2CO_3(suda) + H_2O(s) \rightleftharpoons HCO_3^-(suda) + H_3O^+(suda)$ ve
$HCO_3^-(suda) + H_2O(s) \rightleftharpoons CO_3^{2-}(suda) + H_3O^+(suda)$ tepkimeleri için,

I. HCO_3^- maddesi hem asit hem de baz olarak davranmıştır.

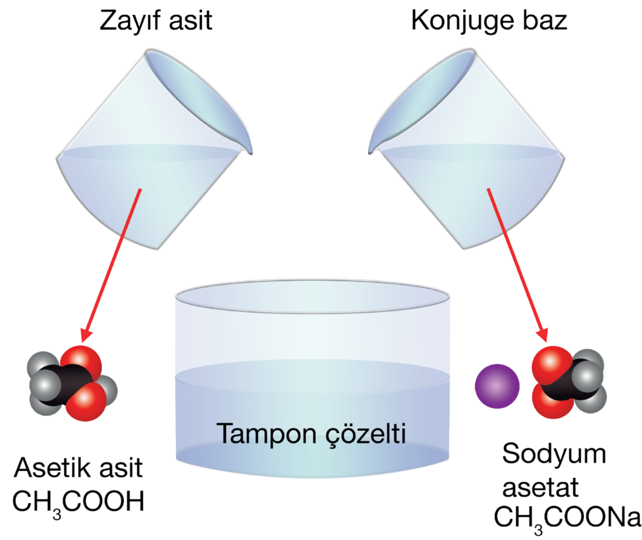
II. H_2O maddesi hem H_2CO_3 hem de HCO_3^- maddelerinin eşlenik bazıdır.

III. CO_3^{2-} iyonu sadece baz olarak davranmıştır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

19. Görselde oda koşullarında bir tampon çözelti hazırlanmıştır.

Buna göre oluşan tampon çözelti ile ilgili,

I. Çözeltinin pH değeri 7'den küçüktür.

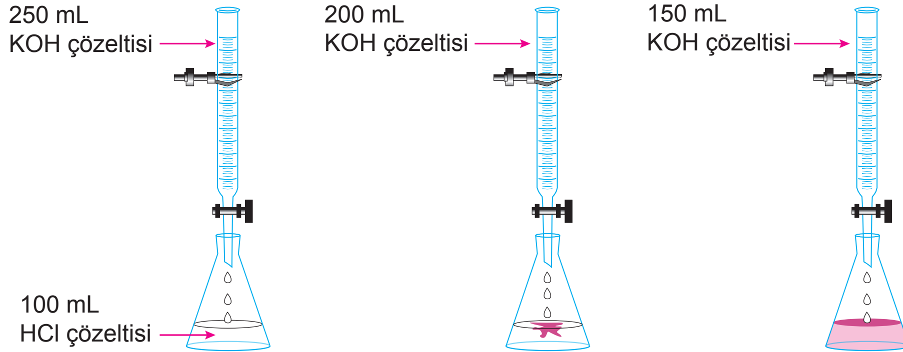
II. Çözeltiye asit eklenirse CH_3COO^-(suda) + H^+(suda) → CH_3COOH(suda) tepkimesi gerçekleşir.

III. Çözeltiye baz eklenirse CH_3COOH eklenen bazı nötralleştirir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

20. Kuvvetli asit – kuvvetli baz titrasyonlarında çözeltinin eş değerlik noktasına ulaştığı indikatörler sayesinde anlaşılabilir. İndikatörler asidik, nötr ve bazik ortamda farklı renk değiştiren maddelerdir.

Şekilde derişimi bilinmeyen HCl çözeltisinin 0,1 molar KOH çözeltisi ile titre edilmesi sırasında harcanan baz hacmi ve renk değişimleri gösterilmiştir. Titrasyon sırasında kullanılan indikatör asidik çözeltilerde renksiz, nötr ve bazik çözeltilerde pembe renk vermektedir.

Buna göre,

I. Nötr çözeltinin toplam hacmi 200 mL'dir.

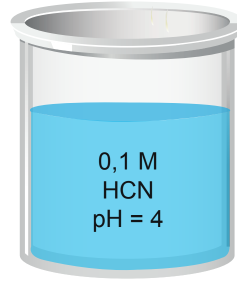
II. HCl çözeltisinin başlangıç derişimi 0,2 M'dir.

III. Pembe renkli çözeltide sadece K^+ ile Cl^- iyonları bulunur.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

21. Şekildeki kapta oda koşullarında bir çözelti bulunmaktadır.

Buna göre çözeltiye,

I. 0,1 M HCl(suda),

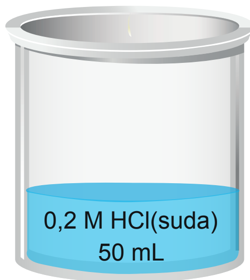
II. saf su,

III. 0,1 M KOH(suda)

maddelerinden hangileri ilave edilirse HCN'nin iyonlaşma yüzdesi artar?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

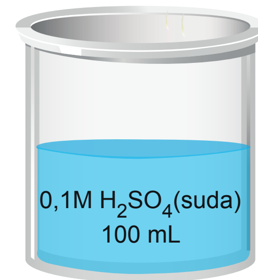
22. *Asitlerle bazların eş değerlik sayılarının eşit olduğu nötralleşme tepkimelerine tam nötralleşme denir.*

a

b

c

Şekildeki kaplarda bazı kuvvetli asitlerin oda sıcaklığında sulu çözeltileri bulunmaktadır.

Buna göre,

I. a kabındaki çözeltiye 100 mL 0,1 M KOH çözeltisi eklenirse tam nötralleşme gerçekleşir.

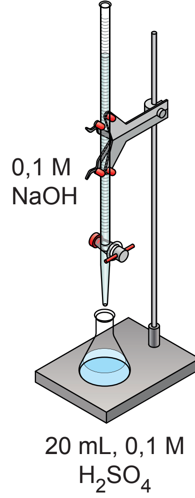
II. b kabındaki çözeltiye 0,25 M 200 mL NaOH çözeltisi eklenirse son durumda pH değeri 13 olur.

III. a ve c kaplarındaki çözeltilerin tam nötralleşmeleri için gerekli bazların eş değerlik sayıları eşittir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

23. 20 mL 0,1 M H_2SO_4 çözeltisi ile 0,1 M NaOH çözeltisi oda koşullarında titrasyon ediliyor. Erlenmayerdeki çözeltiye başlangıçta 1-2 damla fenolftalein indikatörü damlatılıyor.

Buna göre,

I. Erlenmayerdeki çözeltinin hacmi 60 mL olduğunda pH değeri 7 olur.

II. Büretteki çözeltinin pOH değeri 1'dir.

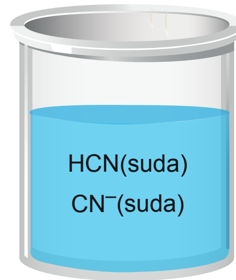
III. Erlenmayere 50 mL NaOH çözeltisi eklendiğinde çözelti pembe renkli olur.

ifadelerinden hangileri doğrudur? (Fenolftalein indikatörü asidik ortamda renksizdir, nötr ve bazik ortamda pembe renk alır.)

A)Yalnız III   B) I ve II   C) I ve III   D) II ve III   E) I, II ve III

24. *Az miktarda asit ya da baz eklendiğinde ortamın pH değerinin değişmesine direnç gösteren çözeltilere tampon çözeltiler denir.*

Tampon çözeltiler zayıf eşlenik asit-baz çözeltilerinden oluşur.

Buna göre şekildeki kapta bulunan çözelti ile ilgili,

I. Baz eklendiğinde çözeltideki HCN derişimi azalır.

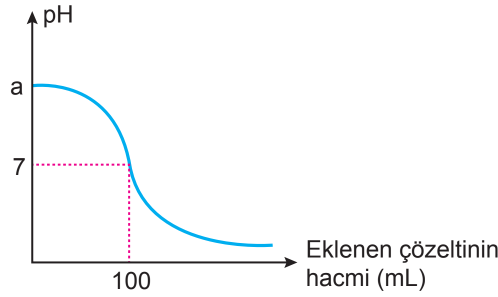
II. Asit eklendiğinde çözeltideki CN^- derişimi azalır.

III. NaOH katısı eklendiğinde çözeltideki CN^- derişimi artar.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II   D) I ve III   E) I, II ve III

25. Oda koşullarında bulunan 50 mL KOH çözeltisinin 0,05 M HCl çözeltisi ile titrasyonuna ait pH değişim grafiği şekildeki gibidir.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Erlenmayerdeki çözeltinin başlangıç derişimi 0,1 M'dir.
B) Eşdeğerlik noktasında çözeltinin toplam hacmi 100 mL'dir.
C) a değeri 13'tür.
D) Çözeltideki K^+ iyonlarının sayısı zamanla değişmez.
E) Erlenmayerdeki çözeltinin zamanla pOH değeri artar.

26. Bir maddenin çözünürlüğüne ortak iyonun etkisi belirlenmek isteniyor.

Buna göre AgCl katısı için,

I. 0,1 molar NaCl ile 0,1 molar $MgCl_2$ çözeltilerine ayrı ayrı eklemek,
II. 0,2 molar NaCl ile 0,1 molar $MgCl_2$ çözeltilerine ayrı ayrı eklemek,
III. 0,1 molar NaCl ile saf suya ayrı ayrı eklemek

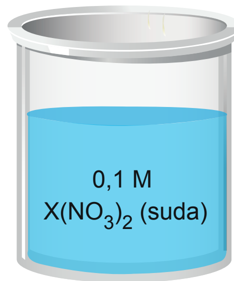
işlemlerinden hangileri tek başına yapılabilir? (25°C'ta AgCl için $K_{çç}$=1,6 x 10^{-10})

A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III   D) II ve III   E) I, II ve III

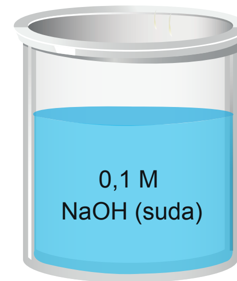
27. $X(OH)_2$ iyonik bileşiğinin 25°C sıcaklıktaki çözünürlük çarpımı 4 x 10^{-15} tir.

a

b

c

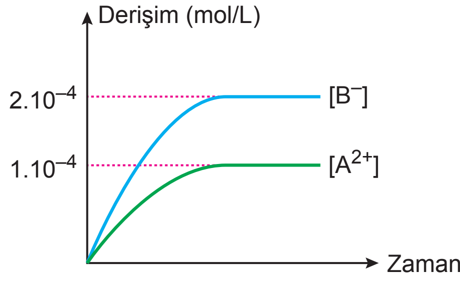
Buna göre $X(OH)_2$ iyonik bileşiğinin aynı sıcaklıkta şekilde verilen kaplardaki çözünürlükleri ile ilgili,

I. a kabındaki çözünürlüğü 10^{-5}mol/L'dir.
II. a kabındaki çözünürlüğü b kabındakinin 100 katıdır.
III. c kabındaki çözünürlüğü en azdır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III   D) II ve III   E) I, II ve III

28. Aşağıda suda az çözünen AB_2 katısının belirli bir sıcaklıktaki doygun çözeltisine ait derişim-zaman grafiği verilmiştir.

Buna göre,

I. AB_2 katısının çözünürlük çarpımı değeri 16×10^{-12} dir.

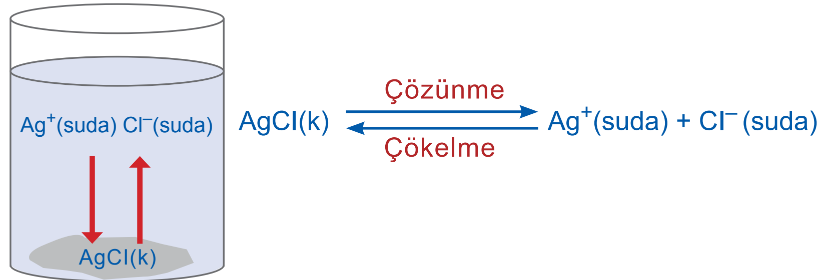
II. Çözünme tepkimesi $AB_2(k) \rightleftharpoons A^{2+}(suda) + 2B^{-}(suda)$ şeklindedir.

III. AB_2 katısının A^{2+} iyonları içeren farklı bir çözeltideki çözünürlüğü daha az olur.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

29.

25°C sabit sıcaklıkta AgCl tuzunun sulu çözeltisinde denge kurulduğunda aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlış olur?

A) Çözelti doymuştur.

B) Çözünme ve çökelme durmuştur.

C) Dipteki AgCl katısının kütlesi değişmez.

D) Çözeltideki Ag^{+} ve Cl^{-} iyonlarının derişimi sabittir.

E) Çözünürlük denge bağıntısı $K_{çç} = [Ag^{+}][Cl^{-}]$ şeklindedir.

30. Sıcaklık tuzların çözünürlüğüne etki eden bir faktördür.

AB_2 iyonik bileşiği için; 15°C'ta $K_{çç} = 4 \times 10^{-9}$ ve 25 °C'ta $K_{çç} = 1,4 \times 10^{-8}$ dir.

Buna göre,

I. AB_2 bileşiğinin suda çözünmesi endotermiktir.

II. 15 °C'taki doygun çözeltide A^{2+} iyonunun derişimi daha azdır.

III. 25°C'ta katı AB_2 bileşiğinin miktarı daha fazladır.

ifadelerinden hangileri kesinlikle doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

11. SINIF KİMYA

Karma Test

1.

Orbital türü	ℓ	mℓ (-ℓ, 0, +ℓ)
s	0	0
p	1	–1, 0, +1
d	2	–2, –1, 0, +1, +2
f	3	–3, –2, –1, 0, +1, +2, +3

Tabloya göre,

I. 1. enerji düzeyinden başlayarak her enerji düzeyinde bir tane s orbitali vardır.
II. 2. enerji düzeyinden başlayarak her enerji düzeyinde 3 tane p orbitali vardır.
III. Açısal momentum kuantum sayısının her bir değeri bir orbital türüne karşılık gelir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

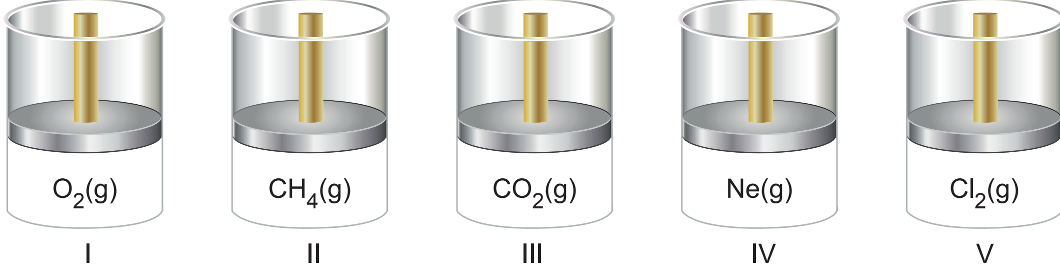
2.

1 $Ca\underline{C}O_3$	2 $Na\underline{Cl}O_4$	3 $K_2\underline{Cr}O_4$
4 $\underline{Pb}O_2$	5 $\underline{Br}O_4^-$	6 $Na_3\underline{P}O_2$

Tabloda formülleri verilen bileşik ve iyonlardaki altı çizili atomlardan hangi ikisinin yükseltgenme basamağı eşit ve en büyüktür? ($_8O$, $_{11}Na$, $_{19}K$, $_{20}Ca$)

A) 3 ve 4 B) 1 ve 4 C) 2 ve 5 D) 4 ve 6 E) 3 ve 6

3. Kütlesi ihmal edilen sürtünmesiz hareketli piston ile kapatılmış özdeş kaplarda aynı sıcaklıkta belirli bir basınçta eşit kütlelerde belirtilen gazlar bulunmaktadır.

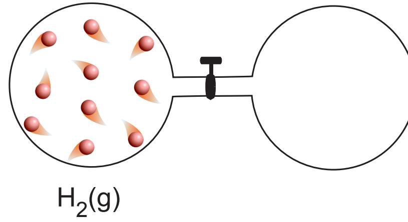

Buna göre şekildeki gibi sabit tutulan pistonlar serbest bırakıldığında hangi gazın hacmi en büyük olur?

(H:1 g/mol, C:12 g/mol, O:16 g/mol, Ne:20 g/mol, Cl:35,5 g/mol, gazların ideal gaz olarak davrandığı varsayılacaktır.)

A) I B) II C) III D) IV E) V

4.

Şekildeki M musluğu açıldığında H_2 gazının belli bir miktarının boş kaba efüzyonu 4 dakika sürüyor.

Buna göre aynı miktardaki O_2 gazının aynı şartlarda efüzyonu kaç dakika sürer?

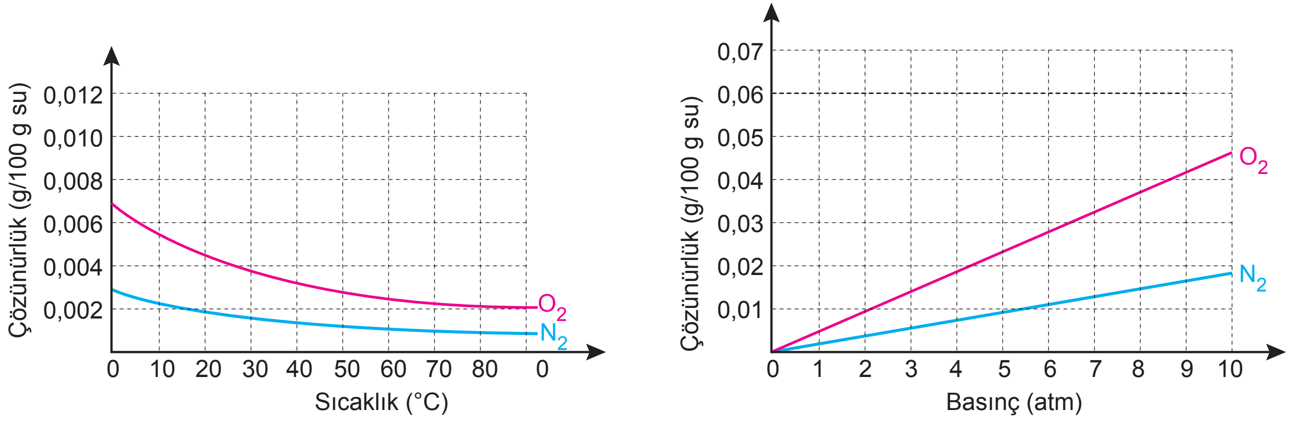
(H:1 g/mol, O:16 g/mol, gazların ideal gaz olarak davrandığı varsayılacaktır.)

A) 1 B) 8 C) 12 D) 16 E) 64

5. **2 molarlık ve 4 molarlık NaCl çözeltilerinden kaçar mL karıştırılırsa 3,5 molarlık 500 mL çözelti elde edilir?**

	2 M'lik çözelti(mL)	4 M'lik çözelti(mL)
A)	250	250
B)	375	125
C)	100	400
D)	125	375
E)	400	100

6. N_2 ve O_2 gazlarının çözünürlüğüne sıcaklık ve basıncın etkisini gösteren grafikler aşağıda verilmiştir.

Sadece bu grafiklere göre,

I. Sıcaklık arttıkça gazların sudaki çözünürlüğü artar.

II. Dalgıçların basıncı yüksek havayı soluması kan ve dokularda çözünen azot gazı miktarını artırır.

III. Deniz sularının derin yerlerinde çözünmüş O_2 miktarı fazladır.

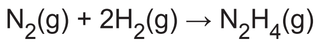
ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

7. Tabloda bazı atomlar arasındaki bağ enerjileri verilmiştir.

Bağ türü	Bağ enerjisi (kJ/mol)
H – H	436
N – N	160
N – H	391
N ≡ N	946

Buna göre,

$N_2(g) + 2H_2(g) \rightarrow N_2H_4(g)$

tepkimesinin entalpi değişimi kaç kJ olur?

A) 1477 B) 876 C) 94 D) -94 E) -876

8. 25 °C sıcaklık ve 1 atm basınçta 1 mol bileşiğin elementlerinden oluşması sırasındaki ısı değişimine *standart molar oluşum entalpisi* denir.

I. $ICl(g) + 211\ kJ \rightarrow I(g) + Cl(g)$

II. $I_2(k) + 64\ kJ \rightarrow I_2(g)$

III. $2I(g) \rightarrow I_2(g) + 150\ kJ$

IV. $Cl_2(g) + 242\ kJ \rightarrow 2Cl(g)$

Yukarıda verilenlere göre ICl(g) bileşiğinin standart molar oluşum entalpisi kaç kJ'dir?

A) –133 B) –47 C) +17 D) +49 E) +92

9. S ve M'nin farklı başlangıç derişimlerinde elde edilen tepkime hızları tabloda verilmiştir.

Deney	Başlangıç derişimi (mol L^{-1})		Ortalama tepkime hızı (mol $L^{-1}s^{-1}$)
	[S]	[M]	
1	0,05	0,001	$1,74 \times 10^{-5}$
2	0,025	0,001	$8,70 \times 10^{-6}$
3	0,05	0,003	$5,22 \times 10^{-5}$

Buna göre tepkimenin,

I. Hız denklemi, Hız = k [S] [M] şeklindedir.

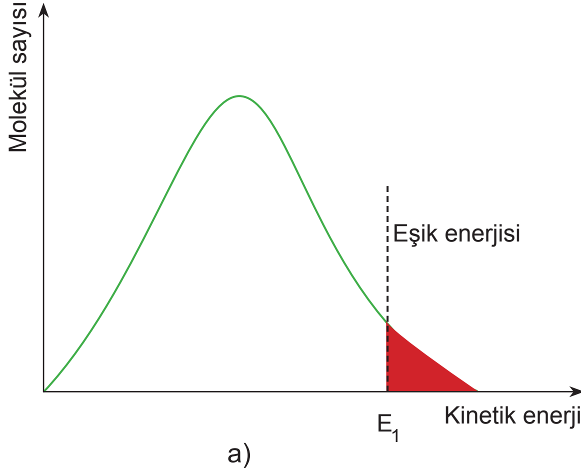
II. Derecesi 2'dir.

III. Yavaş basamağı 2S(g) + M(g) → Ürünler şeklindedir.

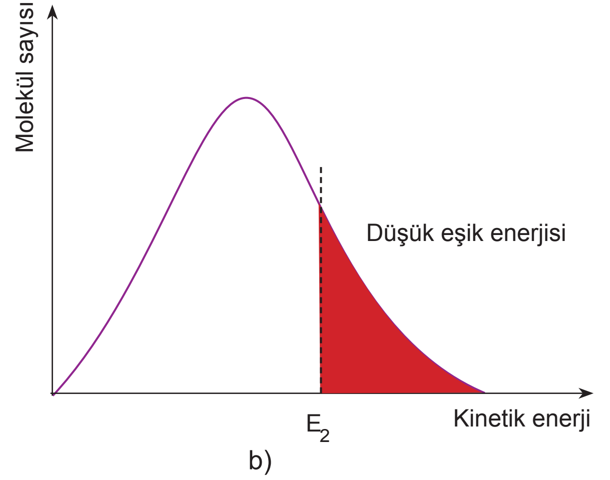
ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

10. Aşağıda verilen a ve b grafikleri aynı tepkimeye aittir.

a)

b)

a grafiğinin b grafiğindeki duruma gelebilmesi için,

I. sıcaklığı artırmak,

II. katalizör kullanmak,

III. tepkimeye giren maddelerin derişimini artırmak

işlemlerinden hangileri yapılmalıdır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

11. 0°C sıcaklıkta sabit hacimli bir kapta 0,5'er mol X ve Y gazları ile başlatılan bir tepkime $X(g) + 2Y(g) \rightleftharpoons 2Z(g) + 2T(g)$ denklemine göre dengeye ulaştığında kapta toplam 1,1 mol madde bulunuyor ve Z gazının kısmi basıncı 0,4 atm oluyor.

Buna göre tepkime kabının hacmi kaç litredir?

A) 2,24 B) 4,48 C) 5,6 D) 11,2 E) 22,4

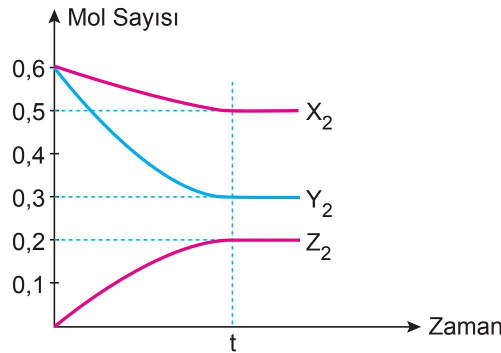
12. $N_2(g) + 3H_2(g) \rightleftharpoons 2NH_3(g)$ + ısı tepkimesi dengede iken aşağıdaki işlemler ayrı ayrı uygulanıyor.

I. Sıcaklık artırılıyor.
II. Sabit sıcaklıkta sisteme NH_3 gazı ekleniyor.
III. Sabit sıcaklıkta tepkime kabının hacmi artırılıyor.

Buna göre hangi işlem sonucunda geri tepkimenin hızı ileri tepkimenin hızından daha fazla artar?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

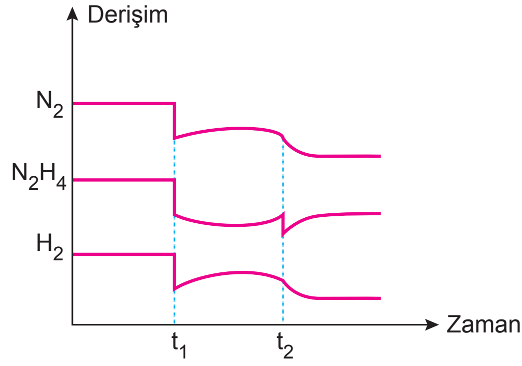
13. 1 litrelik kapta tamamen gaz fazında gerçekleşen bir denge tepkimesine ait mol sayısı – zaman grafiği şekildeki gibidir.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Denge anında sabit sıcaklıkta kabın hacmi artırılırsa X_2 ve Y_2 gazlarının derişimleri artar.
B) Tepkimede $K_c = K_p \times (RT)^2$ eşitliği bulunur.
C) Tepkimenin derişimler türünden denge sabitinin değeri $\frac{80}{27}$'dir.
D) Tepkime gerçekleşirken ortamın sıcaklığı artıyorsa, denge anında sıcaklık azaltıldığında K_c değeri artar.
E) Denge anında sabit sıcaklıkta tepkime kabından Z_2 gazı çekilirse ileri ve geri tepkimelerin hızları azalır.

14. Sabit hacimli kapta sabit sıcaklıkta $N_2(g) + 2H_2(g) \rightleftharpoons N_2H_4(g)$ tepkimesi dengede iken sisteme t_1 ve t_2 anlarında yapılan etkiler sonucunda maddelerin derişimlerindeki değişim grafikteki gibidir.

Buna göre,

I. t_1 anında kap hacmi azaltılmıştır.

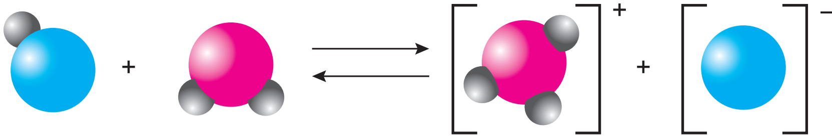
II. t_2 anında sistemden N_2H_4 gazı çekilmiştir.

III. Her iki etki sonucunda da ileri ve geri tepkime hızları azalmıştır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

15. HF asidinin H_2O ile tepkimesi aşağıdaki gibi modellenmiştir.

Buna göre,

I. ile $^{+}$ maddeleri eşlenik asit - baz çiftidir.

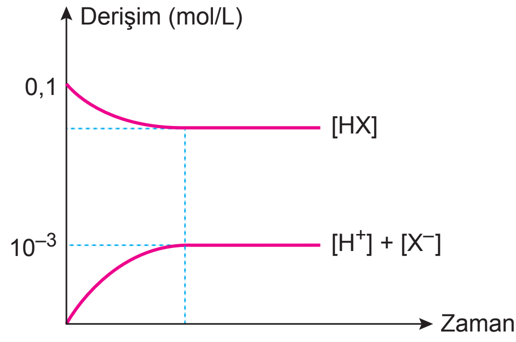
II. ile $^{-}$ maddeleri eşlenik asit - baz çiftidir.

III. maddesi tepkimede asit gibi davranmıştır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

16. HX asidinin oda koşullarında saf suda çözünmesi sırasındaki derişim – zaman grafiği aşağıdaki gibidir.

Buna göre,

I. HX asidinin iyonlaşma sabiti (K_a) 10^{-5} tir.

II. Sulu çözeltinin pOH değeri 11'dir.

III. HX asidinin iyonlaşma yüzdesi % 1'dir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

17. Aşağıda bazı asit – baz tepkimelerinin denklemleri verilmiştir.

- $HF + KOH \rightarrow KF + H_2O$
- $HNO_3 + NaOH \rightarrow NaNO_3 + H_2O$
- $H_2SO_4 + 2NH_3 \rightarrow (NH_4)_2SO_4$

Oluşan tuzlardan KF bazik, $NaNO_3$ nötr ve $(NH_4)_2SO_4$ asidik olduğuna göre,

I. KOH kuvvetli baz, HNO_3 kuvvetli asittir.

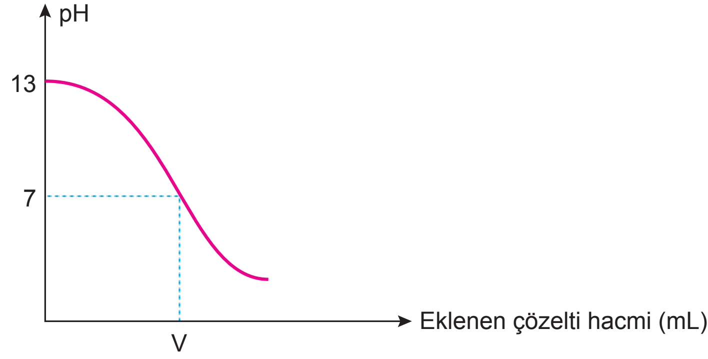
II. NaOH kuvvetli baz, H_2SO_4 kuvvetli asittir.

III. NH_3 zayıf baz, HF zayıf asittir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

18. Oda koşullarında bulunan 50 mL NaOH çözeltisinin 0,05 molar HCl çözeltisi ile titrasyonuna ait pH değişim grafiği aşağıdaki gibidir.

Buna göre,

I. NaOH çözeltisinde başlangıçta 10^{-13} molar H^+ iyonu bulunur.

II. Eşdeğerlik noktasında çözeltinin toplam hacmi 150 mL'dir.

III. Başlangıçtaki NaOH çözeltisine 200 mL HCl ilave edilirse oluşan çözeltide $2x10^{-2}$ molar H^+ iyonu bulunur.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

19. Suda az çözünen XY_2 ile X_2Y_3 tuzlarının aynı sıcaklıktaki doygun sulu çözeltilerinde bulunan anyonların derişimleri birbirine eşittir.

Buna göre,

I. XY_2 tuzunun çözünürlük çarpımı ($K_{çç}$) değeri daha büyüktür.

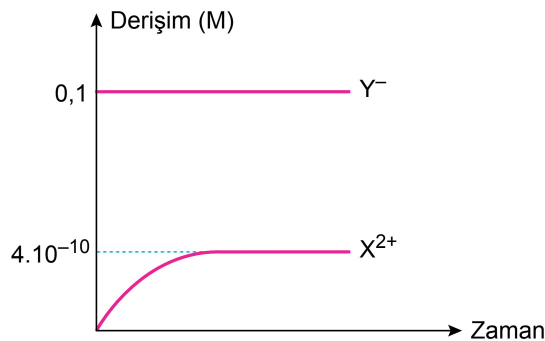
II. X_2Y_3 tuzunun aynı sıcaklıkta saf sudaki çözünürlüğü daha büyüktür.

III. XY_2 tuzunun doygun çözeltisindeki katyon derişimi daha küçüktür.

ifadelerinden hangileri yanlıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

20. XY_2 tuzunun NaY çözeltisine eklenmesiyle X^{2+} ile Y^- iyonlarının derişimlerindeki değişim grafikte gösterilmiştir.

Buna göre XY_2 tuzunun saf sudaki çözünürlüğü kaçtır?

A) 4.10^{-9} B) 1.10^{-8} C) 2.10^{-5} D) 4.10^{-5} E) 1.10^{-4}

KİMYA
CEVAP ANAHTARI

3. Ünite	4. Ünite	5. Ünite	6. Ünite	Karma Test
1. B	1. B	1. A	1. E	1. E
2. C	2. D	2. E	2. B	2. C
3. E	3. A	3. B	3. C	3. B
4. A	4. D	4. E	4. C	4. D
5. C	5. C	5. A	5. D	5. D
6. E	6. A	6. D	6. E	6. D
7. E	7. B	7. E	7. A	7. C
	8. D	8. C	8. B	8. C
	9. C	9. B	9. D	9. D
	10. C	10. D	10. A	10. B
	11. B		11. E	11. D
	12. E		12. D	12. B
	13. E		13. C	13. A
			14. C	14. D
			15. B	15. C
			16. A	16. E
			17. A	17. E
			18. C	18. E
			19. E	19. B
			20. A	20. E
			21. D	
			22. D	
			23. E	
			24. E	
			25. B	
			26. C	
			27. E	
			28. D	
			29. B	
			30. C	

11. SINIF BİYOLOJİ

1. Ünite

1. 2019'un son günlerinde Çin'den başlayarak 2020 yılı ile tüm dünyayı etkisi altına alan Corona virüs, peş peşe gelen ölüm haberleri ile endişeleri artırmış ve acil durum planlarına geçilmesine neden olmuştur. Adını görüntüsünden (corona=taç) alan virüsle ilgili bilinenler oldukça sınırlıdır. Bu hastalığa yakalanan kişilerde ilk belirtiler; burun akıntısı, boğaz ağrısı, ateş ve devamında ishal, bulantı, kusma bu tabloya eşlik edebilir. Ölen hastaların çoğunda altta yatan başka tıbbi problemler (diyabet, kanser, böbrek hastalıkları vb.) varken genç hastalarda ise ölümlü vaka oranı düşüktür. Şimdilik bu virüse karşı aşı çalışmaları devam ettiğinden korunmak için el yıkamak, öksürme ve hapşırma sırasında ağız ve burunu kapatmak, hasta kişilerden uzak durmak gerekmektedir.

Verilen bilgilerden hareketle bu virüsle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılamaz?

A) Hastalığın bulaşmasında alınan virüs sayısı etkili değildir.
B) Solunum sistemini konak seçen bir virüstür.
C) Bağışıklık sisteminin güçlü olması durumunda etkisi azalmaktadır.
D) Virüsler adlandırılırken morfolojik özellikleri dikkate alınabilmektedir.
E) Virütik hastalıklara karşı aşı geliştirmek zaman alabilmektedir.

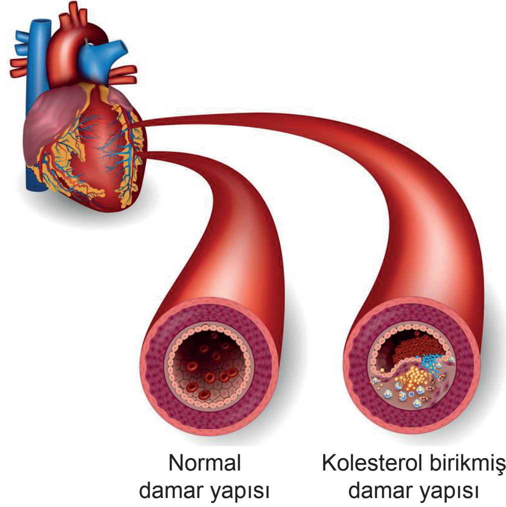
2. Bağışıklık sistemi ile ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

- Hastalık yapıcı mikroorganizmalara ait proteinlere antijen denir. Vücudumuzda bu antijenlerin yok edilmesini sağlayan antikorlar üretilir.
- Aşı içinde zayıflatılmış mikroorganizma ya da bu canlılara ait antijenler bulunur. Aşı, sağlıklı kişilere yapılarak ileride karşılaşabileceği mikroorganizmalara karşı hızla antikor üretilmesi sağlanır ve uzun süreli bağışık anlamına gelen aktif bağışıklığın oluşmasını sağlar.
- Serum içinde farklı hayvanların kanından elde edilmiş antikorlar bulunur. Hasta bireye yardımcı bir kuvvet olarak dışarıdan verilir. Etkisi kısa süreli olduğundan pasif bağışıklık olarak adlandırılır.

Bu bilgilere göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Embriyonik dönemde anneden fetüse antikor aktarımı pasif bağışıklıktır.
B) Anne sütünün etkisi serumun yaptığı etkiye benzer.
C) Aşının içindeki proteinler insan vücudu tarafından üretilir.
D) Aşıdaki proteinler vücudun bağışıklık hücrelerini harekete geçirir.
E) Hastaya serum verilmesi vücutta antikor üretimini hızlandırmaz.

3. Kalbin yapısındaki hücrelerin besin ve oksijen ihtiyacı aorttan ayrılan kalp yüzeyine yayılan koroner damarlar ile sağlanır. Koroner damarların iç yüzey yapısının normal ve kolesterol birikmiş bireylere ait damar yapıları verilmiştir.

Buna göre, damar yapısında kolesterol birikimi olan bireyin aşağıdakilerden hangisini yapması damar yapısını olumsuz etkiler?

A) Spor ve egzersiz yapması

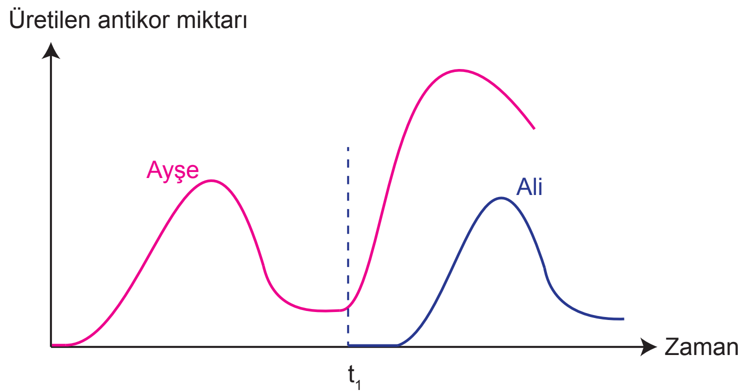
B) Hayvansal kökenli besinleri daha az tüketmesi

C) Et ve süt ürünleri yerine daha fazla karbonhidrat içeren besinler tüketmesi

D) Çavdar, yulaf gibi lifli besinler ile sebze meyve tüketiminin artırılması

E) Trans yağ içermeyen besin maddelerinin kullanılması

4. Grafikte t_1 anında aynı mikrobiyal hastalığa yakalanmış Ayşe ve Ali'nin kanlarındaki antikor miktarının iyileşme sürecindeki değişimi gösterilmiştir.

Buna göre grafikteki değişimlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Ayşe, hastalık etkenine karşı daha önce aşılanma ile bağışıklanmış olabilir.

B) Ali'nin iyileşme süreci, Ayşe'ye göre daha uzun sürmüştür.

C) Hastalığa karşı vücudun verdiği tepki şiddeti Ayşe'de daha güçlüdür.

D) t_1 anında hastalık etkenine karşı üretilecek antikor bilgisi Ali'de yoktur.

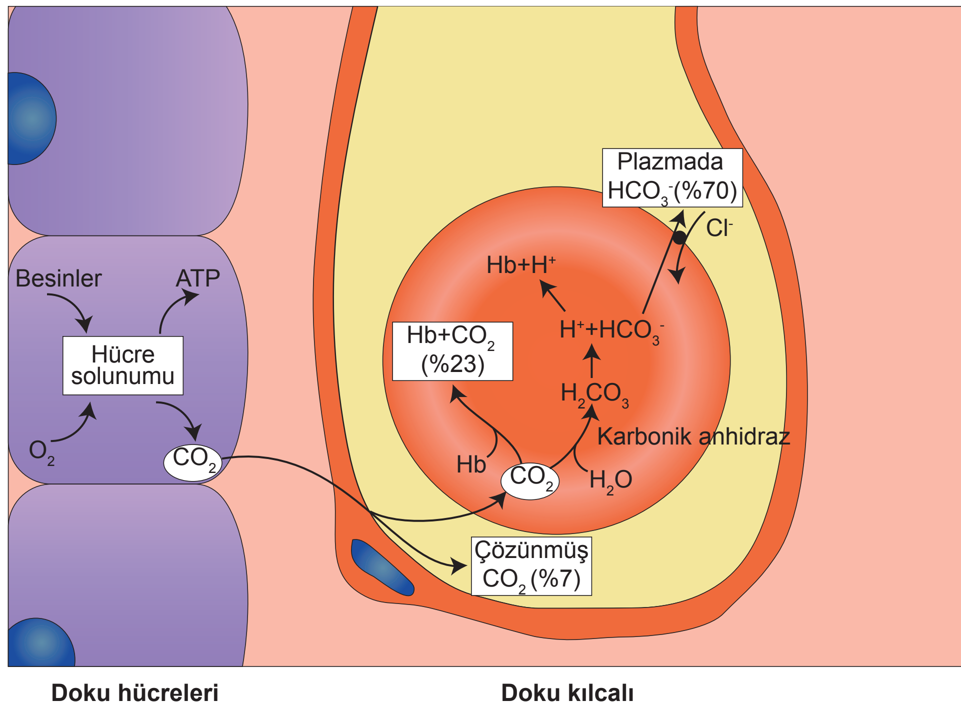
E) Ayşe hastalığa karşı aktif, Ali ise pasif bağışıklığa sahip olmuştur.

5. Aşı, aktif bağışıklık sağlayan ve sağlıklı kişilere uygulanan, hastalıklardan korunma yoludur. Ancak son yıllarda ülkemizde “aşı reddi” adı verilen ve ailelerin bebeklerine devletin ücretsiz uyguladığı aşıları yaptırmak istememesi anlamına gelen bir olay yaşanmaktadır. UNICEF’in istatistikleri ise boğmaca, difteri, tetanos, kızamık, çocuk felci ve verem sebebiyle tüm dünyada gerçekleşen çocuk ölümlerinin 1989 yılında 5 milyon civarında iken, gelişen aşılama uygulamaları sayesinde bu sayının günümüzde 100 bin dolaylarına gerilemiş olduğunu göstermektedir. Sağlık bakanlığı verilerine göre ülkemizde 2009 yılında 33 kişi aşı reddi talebinde bulunmuştur. Ancak bu sayı 2019 yılında 50 bin kişi sınırına dayanmıştır. Aşı reddi ile ülkemizde görülmeyen bir çok hastalık tekrardan görülmeye başlamış ve bu durum hem toplum sağlığını olumsuz etkilemiş hem de sağlık harcamalarında ciddi bir artışa sebep olmuştur.

Verilen bilgilere göre aşağıdaki ifadelerden hangisi çıkarılamaz?

A) Aşı, hasta olan kişileri iyileştirmek için uygulanan bir tedavi yöntemidir.
B) Aşı karşıtlığı ülkemizde gün geçtikçe artmaktadır.
C) Aşılanmayan bebekler aşılananlara göre daha fazla risk altındadır.
D) Aşılama faaliyetleri sağlık harcamalarını azaltan bir önlemdir.
E) Aşı, kişileri hastalıktan koruyan bir koruyucu sağlık hizmetidir.

6. CO_2 gazının doku hücreleri tarafından üretildikten sonra doku kılcal damarlarına girişi, alyuvar hücresinde geçirdiği tepkimeler ve sonrasında da taşınması, her bir taşınma şeklinin yaklaşık gerçekleşme oranı şekilde verilmiştir.

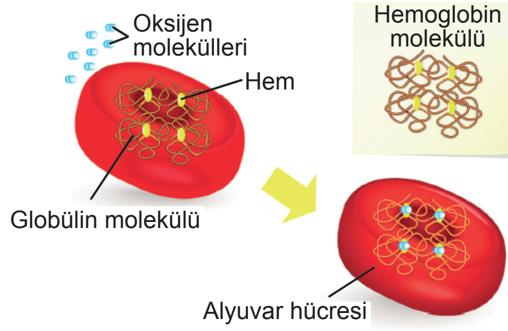
Buna göre CO_2’in taşınması sırasında gerçekleşen olaylar ile ilgili,

I. CO_2 en fazla oranda kanın plazma sıvısında taşınmaktadır.
II. Hemoglobin molekülü CO_2 ve H^+ taşımaktadır.
III. Kanda gerçekleşen tepkimelerin tümü alyuvar hücresi içinde gerçekleşmektedir.

ifadelerinden hangilerinin doğru olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II   D) II ve III   E) I, II ve III

7. Alyuvarlar doku hücrelerine ulaştıklarında hücrelerin ürettiği CO_2, hemoglobinden O_2'nin bırakılmasını sağlar. Doku hücrelerinin ürettiği CO_2, suyla tepkimeye girerek karbonik asit oluşturur ve böylece ortamın pH'si azalır. Düşük pH hemoglobinin oksijenden ayrılmasını kolaylaştırır. Bu olaya Bohr kayması denir. CO_2'nin fazla üretildiği yerde hemoglobin o bölgeye daha fazla O_2 bırakır ve hücrenin ihtiyacı olan oksijen hızlıca sağlanmış olur.

Bohr kayması olayını açıklamak isteyen biri aşağıdakilerden hangisini örnek veremez?

A) Koşmakta olan bir insanın midesi ve bacaklarına damarlarla aynı miktarda kan ulaştırılsa bile bacak hücreleri daha fazla oksijen elde edebilir.

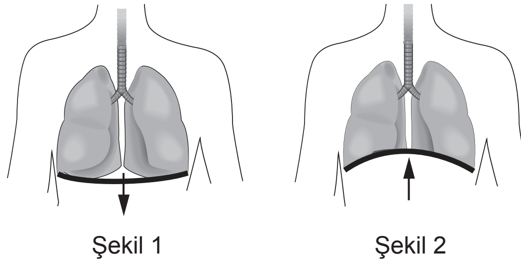
B) Akciğerlerden geçerken karbondioksit yoğunluğu fazla olan kan oksijen yoğunluğu fazla olan kana dönüşür.

C) Nefes kırk saniye tutulup bırakıldığında daha fazla soluk alıp verilir.

D) Kanına asidik madde enjekte edilen bir insanın soluk alıp verme hızı artar.

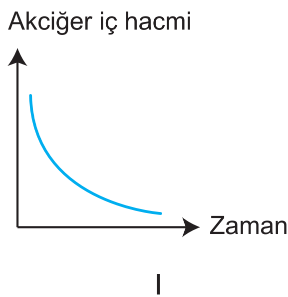
E) Bir halterci, müsabakada halteri yukarı kaldırdığında kol kasları daha fazla oksijen elde eder.

8. Bir insan diyafram kasında meydana gelen değişimler gösterilmiştir.

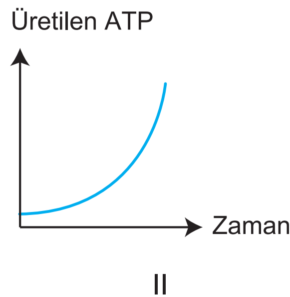

Şekil 1 Şekil 2

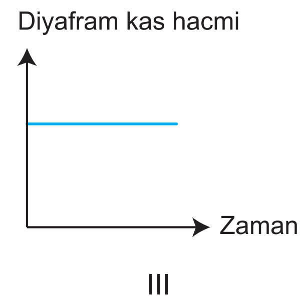
Diyafram kasının şekil 1'deki durumunun şekil 2'deki gibi olduğu bir insanda meydana gelen değişimler ile ilgili;

I

II

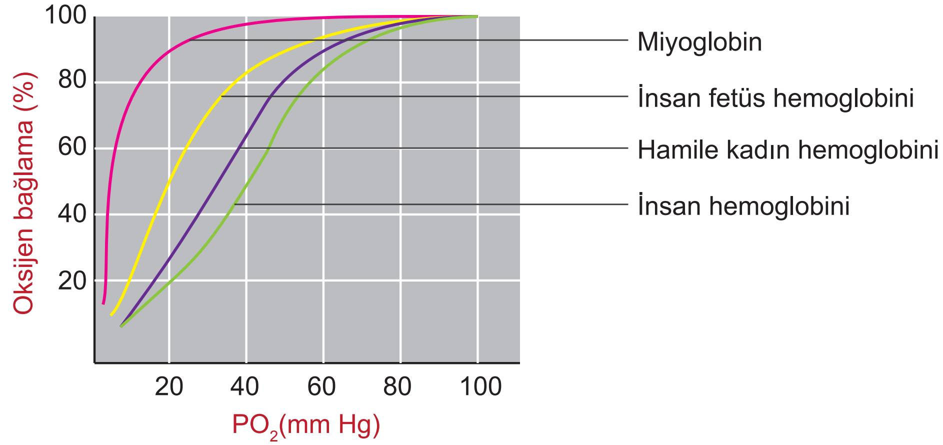

III

verilen grafiklerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) I, II ve III

9. Grafikte kasta oksijen depolayan miyoglobin ve insan hemoglobini ile hamile bir kadın ve rahmindeki fetüse ait hemoglobin moleküllerinin oksijen bağlama kapasiteleri verilmiştir.

Buna göre,

I. Fetüsün annesinin kanından oksijen alabilmesi, fetüs hemoglobininin oksijen bağlama kapasitesinin yüksek olmasından kaynaklanır.

II. Hamile bir kadının günlük beslenmesinde demir mineraline olan ihtiyacı artar.

III. Oksijensiz kalındığında miyoglobinlerdeki oksijen hemoglobine geçer.

IV. Ortamın oksijen oranı 100 mmHg'ye ulaştığında hemogobin ve miyoglobinlerin oksijen bağlama kapasiteleri aynıdır.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) I ve III C) II ve IV D) I, II ve IV E) II, III ve IV

10. Antarktika memelilerinden Weddell foku, su içinde 200-500 metre derinliklere dalabilmekte ve orada 20 dakika ile 1 saat arasında kalabilmektedir. Oysa insanlarda özel giysiler ve oksijen tüpü kullanılarak bu derinliklere dalmaları mümkün olabilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi Weddell fokunun uzun süre nefes almadan bu derinliklere dalabilmesini sağlayan adaptasyonlardan biri olamaz?

A) Akciğerinde fazla miktarda hava depo etmeleri

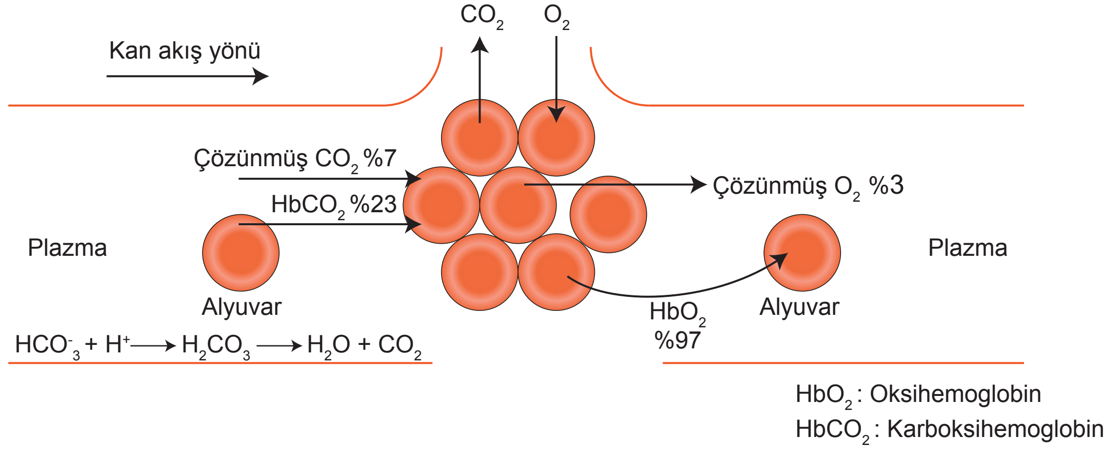
B) Kanlarında bol miktarda hemoglobin bulundurmaları

C) Vücut kütlesine oranla kan hacminin fazla olması

D) Su içindeki hareketlerini kas gücü ile sağlamamaları

E) Dalış sırasında metabolizma hızlarını düşürmeleri

11. Şekilde akciğer alveollerinde solunum gazlarının taşınma yolları ve solunum gazlarının yüzdelik değişimi verilmiştir.

Buna göre,

I. Alveollerde, alyuvarların oksijeni bağlama kapasitesi karbondioksit gazına göre daha fazladır.

II. Alveoller gaz difüzyonunun gerçekleştiği özelleşmiş yapılardır.

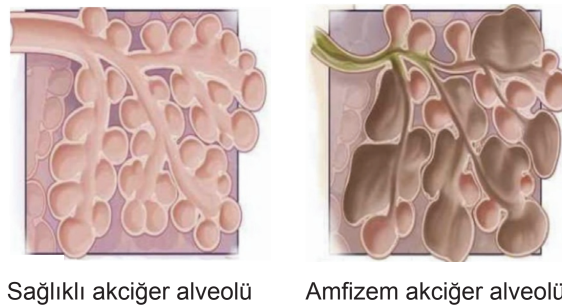
III. Alyuvar yapısındaki hemoglobin solunum gazlarının ortamdaki yoğunluğuna göre bağ yapar.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) II ve III E) I, II ve III

12. Amfizem akciğerlerdeki hava keseciklerinin gerilip genişlemesiyle tanımlanan bir hastalıktır. Bu genişleme hava keseciklerini birbirinden ayıran ince duvarların yırtılmasına dolayısıyla akciğerlerde esneklik kaybına yol açar.

Sağlıklı akciğer alveolü ve amfizem akciğer alveolü şekilde gösterilmiştir.

Sağlıklı akciğer alveolü Amfizem akciğer alveolü

Buna göre,

I. Amfizem akciğer alveolünde hava değişim yüzeyi azaldığından kan dolaşımına ulaşan oksijen miktarı azalır.

II. Soluk verme sırasında hasar görmüş alveollerde kirli havanın tamamı dışarı verilmez.

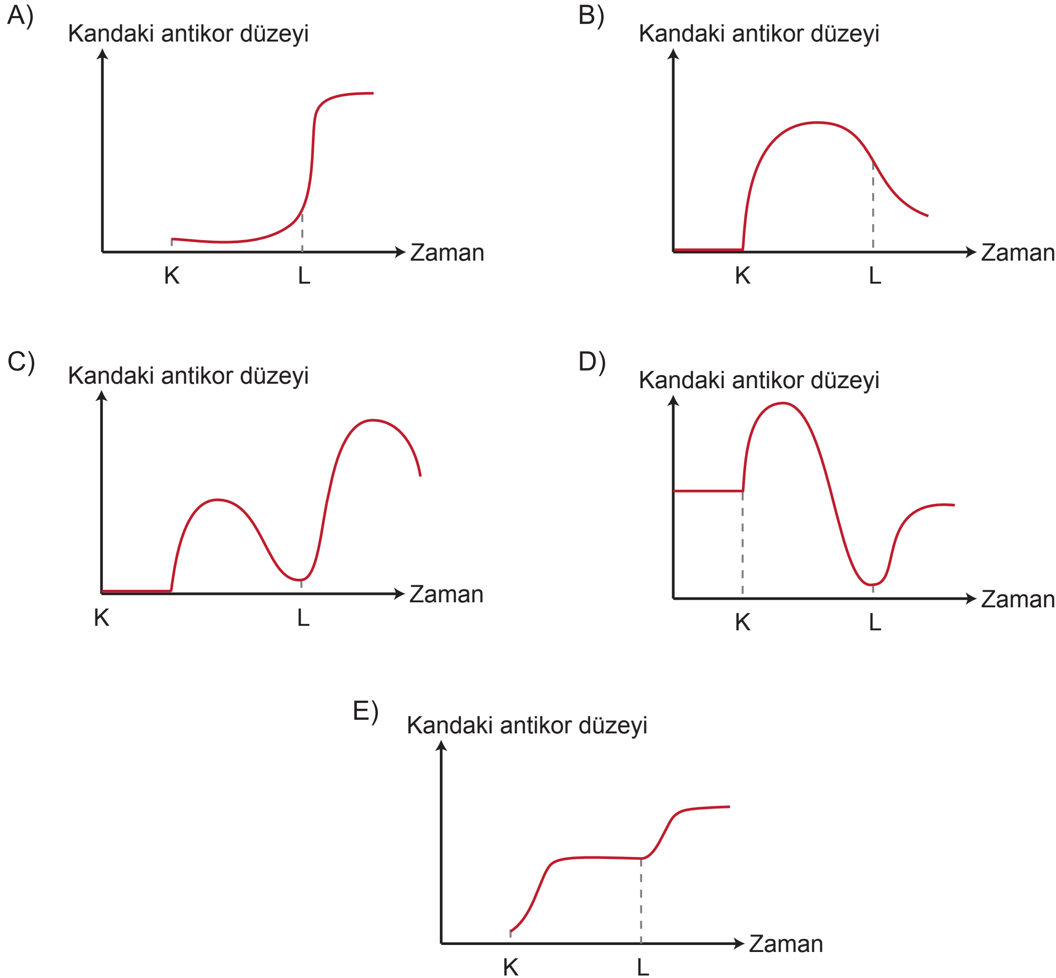
III. Amfizemli alanlar balon gibi şiştiği için göğüs boşluğu içinde akciğerin hacmi artar.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

13. Vücuda giren yabancı maddelere antijen, bunlara karşı üretilen özel proteinlere ise antikor denir. Vücuda ilk defa giren antijenleri antikorların etkisiz hale getirdiği olaya birincil yanıt, vücut aynı hastalık etkeni ile tekrar karşılaştığında ise hafıza hücreleri sayesinde hızlı ve daha güçlü bir bağışıklık tepkisi olur bu olaya da ikincil yanıt denir.

Merve'ye hastalık yapan bir patojen bulaşmıştır. Aradan bir yıl geçtikten sonra aynı patojen tekrar bulaştığına göre Merve'nin kanındaki antikor düzeyini gösteren grafik aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir? (K: Antijenle ilk karşılaşma, L: Antijenle ikinci karşılaşma)

14. İnsanda solunum sistemi rahatsızlıkları doku ve hücrelere yeterli O_2'nin kazandırılamamasına neden olup birçok hastalığa hatta ölümcül sonuçlara yol açabilmektedir. Dünya genelinde zatürre, akciğer kanseri ve KOAH (Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı) gibi hastalıklar milyonlarca insan hayatını olumsuz etkilemektedir. Günlük hayatta alınabilecek birçok tedbir ile bu hastalıkların yayılması ve ilerlemesi azaltılabilmektedir.

Buna göre, aşağıdaki uygulamalardan hangisi solunum sistemi rahatsızlıklarını önleme amaçlı alınabilecek tedbirlerden biri olamaz?

A) Spor ve egzersiz yaparak akciğer kapasitesinin artırılması
B) Hava akımı yüksek alanlarda daha uzun süre bulunulması
C) Isınma amaçlı ev ve fabrikalarda kükürt oranı düşük kömürlerin kullanımının yaygınlaştırılması
D) Bulaşıcı hastalıkların yayılmasını önlemeye yönelik hijyen tedbirlerinin alınması
E) Küçük çocuklar ve yaşlı bireylerin enfeksiyonlara karşı bağışıklanması

15. Akut dağ hastalığı, sağlıklı bireylerde hızlı bir şekilde 2500 metre ve üzeri yükseltiye çıkıldığında ortaya çıkan baş ağrısı, bulantı, kusma, halsizlik, uykusuzluk gibi belirtiler veren bir durumdur. Genelde dağ tırmanışlarında görülmesine rağmen iş veya tatil amaçlı yüksek rakıma seyahatte de ortaya çıkabilir. Bu kişilere oksijen verilmezse ya da daha düşük rakıma taşınmazlarsa ölebilirler. Peru'da And dağlarında bulunan bir grup, 5100 metrede yaşayıp 5700 metre yükseklikteki maden ocaklarında çalışmaktadırlar. Bu yerliler orada doğup büyüdükleri için göğüs çapları daha geniş, kalpleri de deniz seviyesinde yaşayanlara göre daha geniş olduğundan akut dağ hastalığına yakalanmazlar.

Bu bilgilere göre,

I. Deniz seviyesinden yükseklere doğru çıkılması durumunda atmosfer basıncının düşmesiyle oksijen kısmi basıncı azalır.

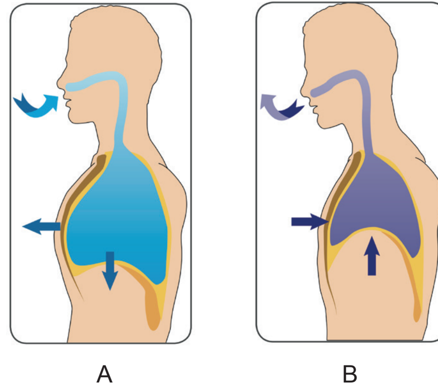
II. Manisa maden ocağında çalışanlar ile And dağlarında çalışan madencilerin kanındaki alyuvar sayıları farklıdır.

III. 3000 metrelik bir yüksekliğe tırmanan bir kişinin değişen koşullara göre solunum hızı, kalp atım hızının artması gibi adaptasyonların gelişmesi için daha kısa sürede tırmanma tamamlanmalıdır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

16. Soluk alıp verme mekanizması şekilde gösterilmiştir.

Buna göre,

I. A sırasında diyafram kasılarak düzleşir. B sırasında ise diyafram gevşer ve kubbeleşir.

II. A olayında akciğerlerin hacmi artar, B'de azalır.

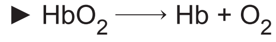
III. A ve B olayında göğüs boşluğu öne doğru genişler.

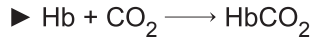
IV. Akciğer iç basıncı atmosfer basıncından fazla olduğunda A olayı gerçekleşir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

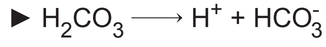
A) Yalnız IV B) I ve II C) I ve IV D) II ve III E) I, III ve IV

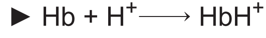
17. Doku kılcallarında gerçekleşen tepkimeler verilmiştir.

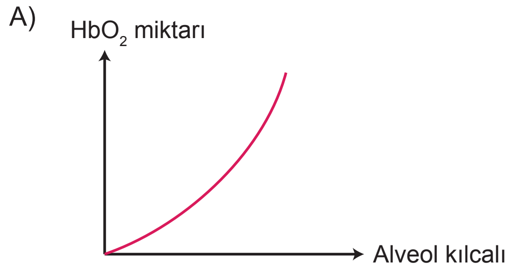

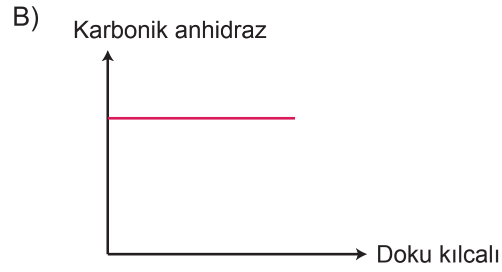

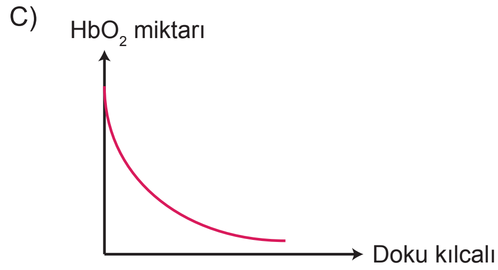

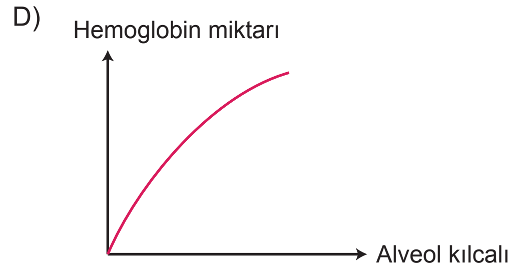

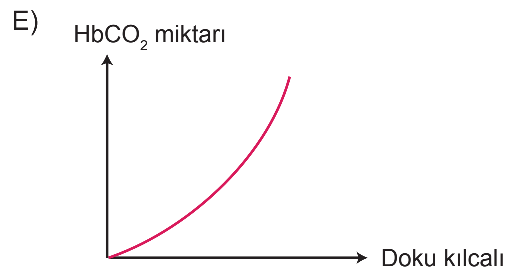
Alveol kılcallarında bu tepkimelerin tam tersi gerçekleştiği bilindiğine göre alveol ve doku kılcallarından geçmekte olan kanda meydana gelen değişimler ile ilgili çizilen grafiklerden hangisi yanlıştır?

A)

B)

C)

D)

E)

18. Akciğer sürfaktanı, alveollerde bulunan Tip II hücreler tarafından salgılanan protein ve lipit kompleksidir. Bu kompleks yapı, kılcallardan alveollere su geçişini önler ve alveol sıvısının yüzey gerilimini düşürerek alveollerin daha kolay şişmesini ve büzüşmesini sağlar.

Sürfaktan ile ilgili,

I. Soluk alıp vermeyi kolaylaştırır.
II. Lipoprotein yapılıdır.
III. Solunumla fazla su kaybını sağlar.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

19. Hıçkırık, göğüs boşluğu ile karın boşluğunu birbirinden ayıran diyafram kasının ani, istemsiz ve kesikli kasılması sonucunda ses telleri arasındaki açıklığın kapanması ile sesin dışarı çıkması sonucu oluşan bir durumdur.

Buna göre hıçkırık sırasında,

I. Soluk alma gerçekleşir.
II. Kubbe şeklinde olan diyafram düzleşir.
III. Akciğer hacmi ve iç basıncı artar.

ifadelerinden hangileri gerçekleşir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

20. Kandaki alyuvarın yapısında bulunan protein yapılı hemoglobin molekülü, merkezinde bir demir atomu taşıyan hem adlı kofaktöre sahip dört alt birimden ve globülin proteininden oluşur. Hem grubu kana kırmızı rengi verir. Solunum pigmenti olan hemoglobin, insanda solunum gazlarının taşınmasını sağlar. Hemoglobin düzeyinin normalden düşük olduğu durumlarda kansızlık ve kronik hastalıklara neden olurken fazla olması durumunda çok fazla alyuvar üretilmesine ve kanın normalden daha kalın olmasına neden olur ve bu durum pıhtı oluşumuna, kalp krizi ve felce yol açabilir.

Buna göre hemoglobin ile ilgili,

I. Sentezi için amino asit ve metal atom kullanılır.
II. Karbondioksit, oksijen ve glikozun taşınmasını sağlar.
III. Eksikliğine oranla seviyesinin fazla olmasının canlıya olumsuz etkisi daha azdır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

21. Doğal yollarla çocuk sahibi olamayan çiftlerin çocuk sahibi olmalarına olanak sağlayan çeşitli tıbbi yöntemler vardır. En yaygın yöntem 1978 yılından itibaren kullanılmaya başlanan *in vitro* fertilizasyondur. Döllenme laboratuvar ortamında tüp içinde gerçekleştiği için bu uygulamaya tüp bebek yöntemi de denir. Bu yöntemde öncelikle kadına çok sayıda yumurta gelişimini sağlamak için hormon tedavisi yapılır. Cerrahi yöntemler ile kadının ürettiği yumurtalar vücut dışına alınır. Erkekten alınan spermlerin bu yumurtaları laboratuvar ortamında döllemeleri sağlanır. Birkaç gün beklendikten sonra oluşan erken embriyo anne adayının döl yatağına aktarılır. Embriyo sağlıklı ise döl yatağına tutunur ve embriyonik gelişim süreci başlar. Bu arada yeterli ve sağlıklı yumurta ve sperm varsa çok sayıda embriyo elde edilebilir hatta daha sonra kullanmak üzere dondurularak saklanabilir.

Buna göre *in vitro* fertilizasyon aşamalarının;

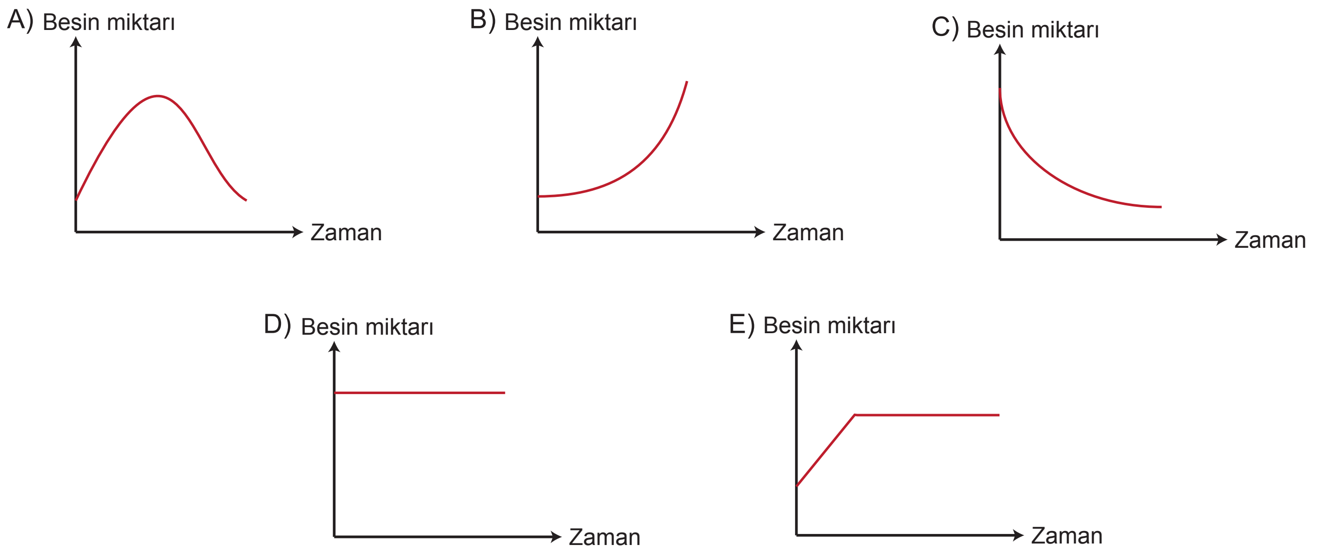
I. yumurtanın olgunlaşması,
II. embriyo transferi,
III. yumurtalıkların uyarılması,
IV. yumurtaların toplanması,
V. döllenme

sıralaması aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

A) I-III-IV-V-II
B) II-V-IV-I-III
C) III-I-IV-V-II
D) III-IV-I-V-II
E) IV-III-I-V-II

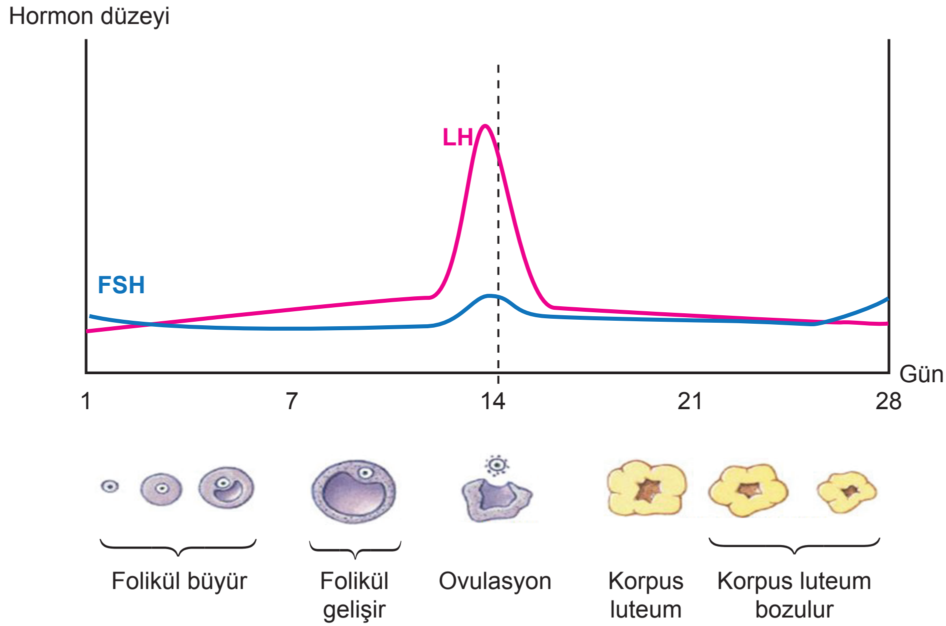
22. Döllenme sonucu oluşan insana ait zigot, embriyonik gelişimini tamamladığında doku ve organlardan oluşan bir organizmaya dönüşür. Embriyonik gelişim hızlı hücre bölünmelerini kapsayan segmentasyon ile başlar. Segmentasyonun amacı hücre sayısını artırmaktır. DNA eşlenmesi ve mitoz bölünme oldukça hızlı gerçekleşir. Her bölünme embriyoyu oluşturan hücrelerin küçülmesine neden olurken embriyonun toplam sitoplazma hacmi ve büyüklüğü değişmez. Döllenmeyi takip eden yaklaşık bir hafta içinde embriyo döl yatağına ulaşır. Bu süreçte embriyonik hücreler gerek duyduğu besini anneden değil sitoplazmalarından karşılar.

Buna göre segmentasyon sırasında zigot oluşumundan itibaren sitoplazmadaki besin miktarı değişimi grafiği aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

23. Kadınlarda birbirini takip eden yumurta üretimi ile döllenme ve gebelik hazırlıklarını kapsayan olaylar zincirine menstrual döngü denir ve ortalama 28 günde bir yenilenir. Üreme döngüsü; ovaryum döngüsü: yumurtalıklarda bir yumurtanın olgunlaşmasını ve salınmasını içerir ve menstrual döngü: rahimin embriyonun tutunması için hazır hâle getirilmesi olmak üzere iki bölümde gerçekleşir. İki döngünün eş zamanlı ilerlemesi hormonal uyarılar ile düzenlenir.

Sağlıklı bir kadına ait menstrual döngü grafiği verilmiştir.

Buna göre,

I. Menstrual döngüyü düzenleyen hormonların tümü üreme organlarından salgılanır.

II. Korpus luteum gebe olma ihtimaline karşı her döngüde oluşur.

III. Bu döngüde üretilen yumurta döllenmemiştir.

açıklamalarından hangilerine ulaşılabilir?

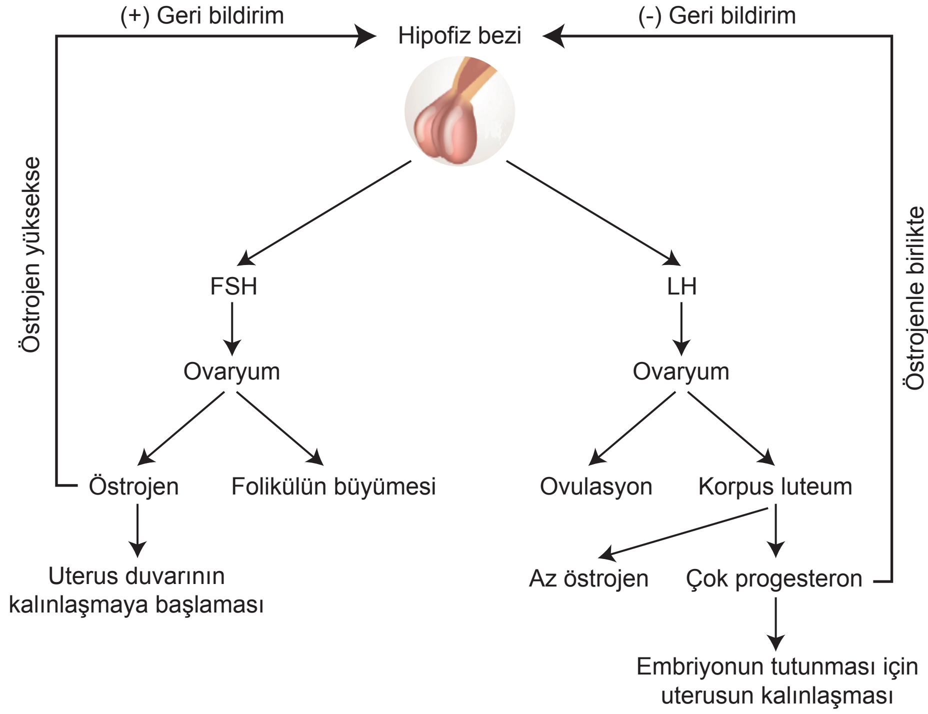
A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

24. Kronik böbrek yetmezliği böbreğin zaman içinde fonksiyonlarını kaybetmesi durumudur. Bu hastalık belirli bir süre içinde kademeli ortaya çıkmaktadır. Birçok nedene bağlı olarak gün geçtikçe ilerleyen bu hastalık bir süre sonra böbrekleri tamamen çalışamaz hâle getirebilmektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kronik böbrek yetmezliğinin nedenlerinden biri değildir?

A) Diyabet
B) Hipertansiyon
C) Böbrekte kist oluşumu
D) İdrar yollarını tıkayan hastalıklar
E) Eritropoietin hormonunun üretilememesi

25. Dişi üreme sisteminin hormonal kontrolü şekilde gösterilmiştir.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

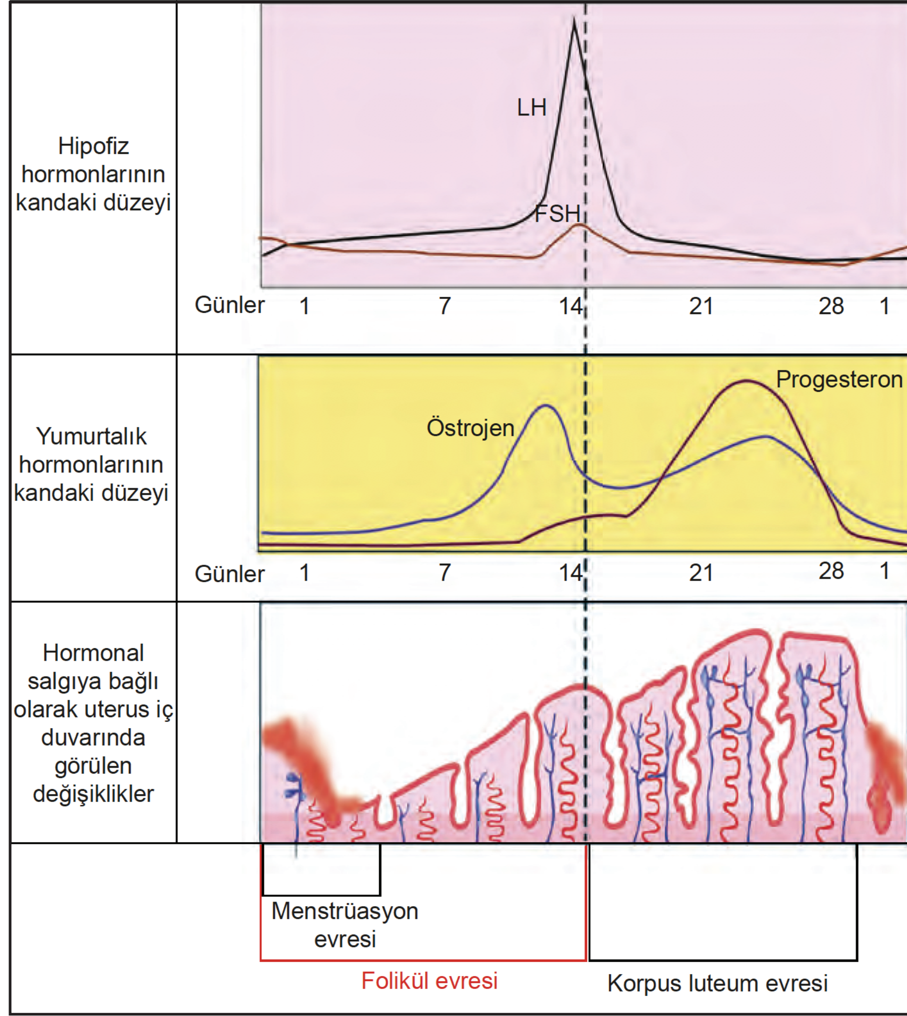
A) Östrojen ve progesteron hormonları rahimi embriyo gelişimi için hazır hâle getirir.
B) Östrojen miktarının maksimum seviyeye ulaşması FSH ve LH salgılanmasını artırır.
C) Döllenme gerçekleştiğinde progesteron miktarının azalması düşüğe neden olur.
D) FSH ve LH hormonları yumurtanın ovaryumdan dışarı atılmasında etkilidir.
E) Progesteron hormonu östrojen hormonu ile birlikte FSH ve LH salınımını azaltır.

26. Menstrual döngünün korpus luteum evresinde östrojen ve progesteron salgılanır. Östrojen dişi üreme sisteminde menstruasyon döngüsünde etkili hormonlardan biridir. Aynı zamanda bu hormon embriyonun rahim yüzeyine sağlıklı bir şekilde tutunabilmesini mümkün kılarken anne adayının vücudunu bebek taşımaya ve emzirmeye hazır hâle getirir. Hamileliğin ilk 3 ayında yumurtlamadan regl dönemine kadar olandan biraz daha fazla salgılanırken, ilk 3 aydan sonra normal değerin 30-50 katına kadar yükselir.

Buna göre hamilelikte erken ve geç dönem östrojen seviyelerini korumada aşağıda verilen yapılardan hangisi sorumludur?

	Erken dönem	Geç dönem
A)	Plasenta	Yumurtalık
B)	Plasenta	Göbek kordonu
C)	Korpus luteum	Plasenta
D)	Uterus	Yumurtalık
E)	Korpus luteum	Uterus

27. Hamilelik sırasında hormonlar hamileliğin korunmasından sorumludur. Dişinin üreme döngüsü sırasında görülen değişiklerle ilgili grafikler verilmiştir.

Grafiklere göre;

I. artan östrojen seviyesi,

II. progesteron salgı dokularının uyarılması,

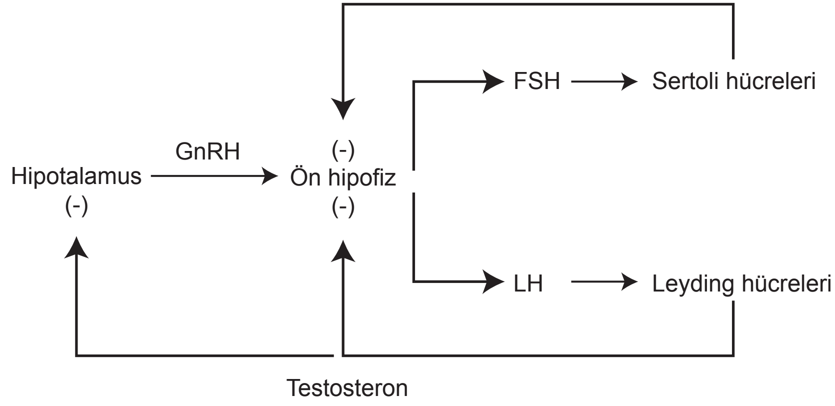
III. korpus luteumun erken dejenerasyonu,

IV. azalan FSH seviyesi

ifadelerinden hangileri hamilelik sırasında düşüklere neden olabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve IV D) II ve III E) I, III ve IV

28. Erkek üreme sisteminin hormonal kontrol mekanizması verilmiştir.

Ergenlik çağındaki bir insanın leyding hücrelerinin çalışmasını yavaşlatan bir ilacın etkisi;

I. ön hipofiz tarafından salgılanan FSH artışı,

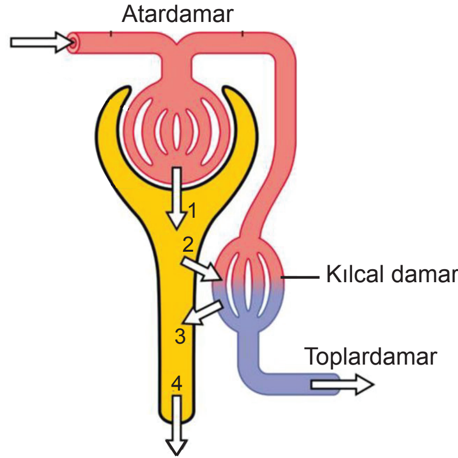
II. ön hipofiz tarafından salgılanan LH artışı,

III. azalan hipotalamus GnRH sekresyonu

ifadelerinden hangileri <u>olamaz</u>?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

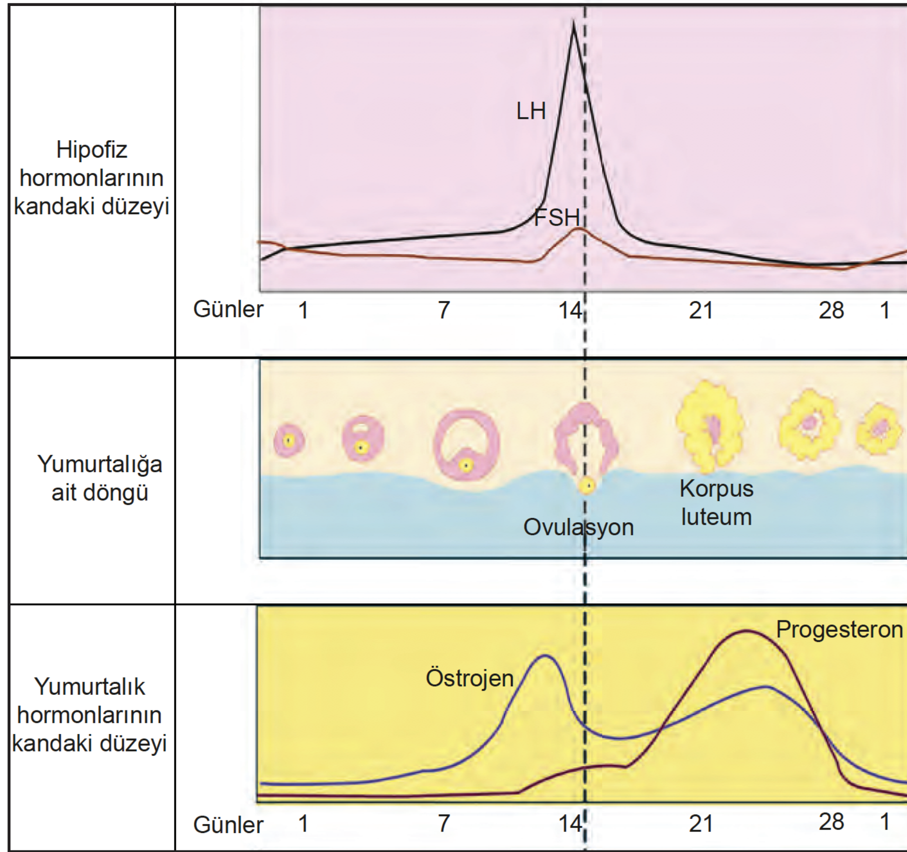
29. Bir nefronda idrar oluşumu sırasında gerçekleşen olaylar numaralandırılarak şekilde gösterilmiştir.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) 1 numaralı olayda glomerulus kılcallarından bowman kapsülüne enerji harcanmadan monomer maddeler geçer.
B) 2 ile gösterilen yerde aktif ve pasif taşıma kurallarına göre maddelerin geri emilimi söz konusudur.
C) 3 numaralı olayda bowman kapsülüne geçemeyen maddeler aktif yolla idrar içeriğine salgılanır.
D) 4 numaralı olayda toplayıcı damarlar sayesinde oluşan idrar dışarı atılır.
E) 1 ve 3 numaraları ile gösterilen olaylarda oluşan sıvının içeriği birbirinin aynısıdır.

30. Dişi üreme sisteminde görülen menstrual döngünün yaklaşık bir ay içerisindeki devri özetlenmiştir.

Ovulasyon süreci gerçekleşemeyen 25 yaşındaki genç bir kadına tedavide yardımcı olma olasılığı en düşük hormon takviyesi;

I. LH
II. FSH
III. Östrojen
IV. Progesteron

verilenlerden hangileridir?

A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve III D) III ve IV E) I, II ve III

31. Testisler, sperm üretimi için vücut sıcaklığından yaklaşık 2°C daha düşük ortam olan skrotuma iner. Kriptorşidizm, testislerin skrotuma inemeyerek karın boşluğunda kaldığı durumdur.

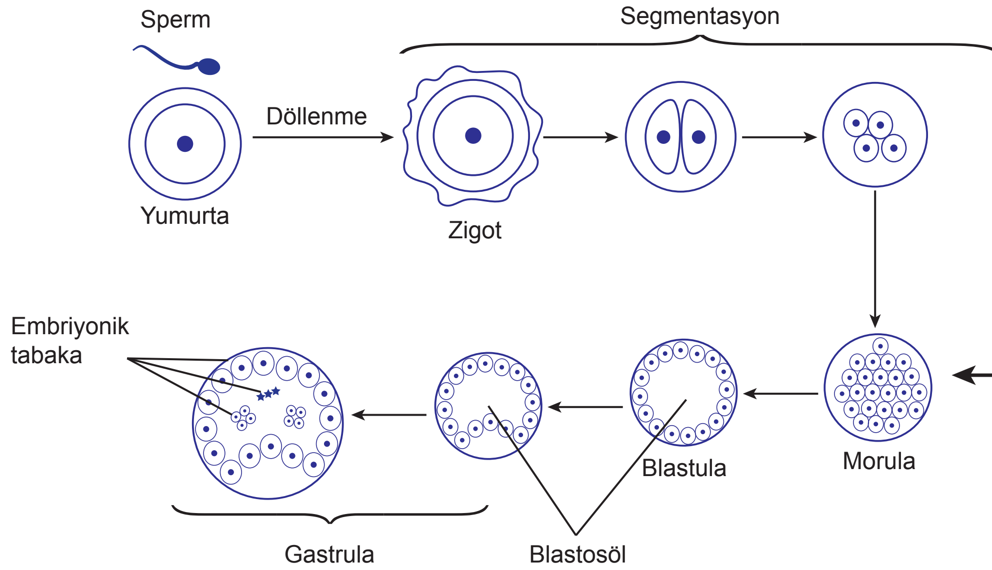
Kriptorşidizmin tedavi edilmeyerek ileri yaşlara taşınması durumunda,

I. Testisler tipik olandan daha küçük olur.
II. Sperm üretiminin bozulması ile kısırlık oluşabilir.
III. Skrotumun küçük, düz ve boş gözükmesine neden olur.

ifadelerinden hangileri gerçekleşebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

32. İnsanda embriyonik gelişim süreci şekilde gösterilmiştir.

Bu evreler ile ilgili,

I. Segmentasyon evresinde hücre büyümesi olmadan zigot küçülen hücrelere bölünür.

II. Hücre göçü ve hücre farklılaşmasının başladığı evre gastruladır.

III. Morula evresindeki hücre topluluğunun ağırlığı blastula evresine göre azdır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

33. Kanın içinde bulunan hücre zarından geçebilen küçük moleküller idrar oluşumu sürecinde nefronlarda bulunan glomerulus kılcal damar yumağından bowman kapsülüne doğru süzülür. Süzülen sıvı içerisinde bulunan bazı maddelerin tamamı, bazılarının ise bir kısmı nefron kanallarından kan dolaşımına alınırken bazıları da doğrudan idrarla dışarı atılır.

Beş farklı sıvı içeriği tabloda verilmiştir.

Maddeler	X	Y	Z	T
Glikoz	+	–	–	–
Üre	+	–	+	+
Akyuvar	+	–	+	–
Kreatin	+	+	–	+

Buna göre hangileri sağlıklı bir insanın idrarı olabilir?

A) Yalnız Y
B) Yalnız T
C) Y ve Z
D) X ve T
E) X, Y ve Z

34. Böbreklerin işlevsel birimleri olan nefronların yapısında bulunan ve henle kulpunun devamındaki ilk kısmında bulunan birinci tip hücresi hipofiz bezinden salgılanan ADH etkisiyle suyun geri emilimini, böbrek üstü bezinin kabuk bölgesinden salgılanan aldosteron hormonu etkisiyle de Na^+ geri emilimi ile K^+ atılmasını sağlar.

Buna göre,

I. ADH hormonunun yeterli salgılanmaması durumunda fazla ve seyreltik idrar oluşur.

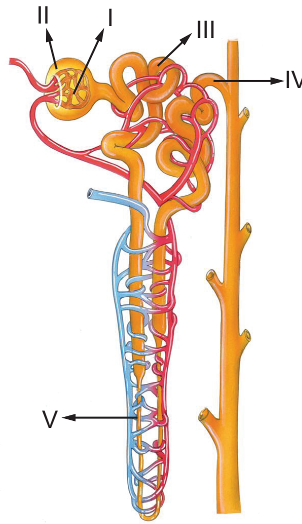
II. Böbrek yetmezliğinde aldosteron hormonu üretimi aksar.

III. Distal tüp hem suya hemde minerale karşı geçirgendir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

35. Nefronun yapısı şekilde gösterilmiştir.

Buna göre numaralandırılarak verilmiş sağlıklı bir insanın nefronunda glikoz moleküllerinin tamamının geri emildiği yapının adı aşağıdakilerden hangidir?

A) Glomerulus
B) Bowman kapsülü
C) Proksimal tüp
D) Henle kulpu
E) Distal tüp

36. Sağlıklı insana ait bir organın işlevleri verilmiştir.

- Metabolik atıkları uzaklaştırır.
- Eritropoietin hormonu salgılayarak kemik iliğinde alyuvar yapımını uyarır.
- Vücudun su ve tuz dengesini korur.
- Kanın pH değerini düzenler.

Buna göre işlevleri verilen organ aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kalp B) Karaciğer C) Böbrek D) Mide E) Akciğer

37. Normal miktarda karbonhidratlı besinlerle beslenmesine rağmen bir kişinin idrarında glikoz molekülüne rastlanabilir.

Bunun nedeni;

I. kanda glikoz seviyesinin fazla olması,
II. proksimal tüpün glikoza karşı geçirgen olması,
III. süzülme hızının fazla olması

ifadelerinden hangileri olabilir?

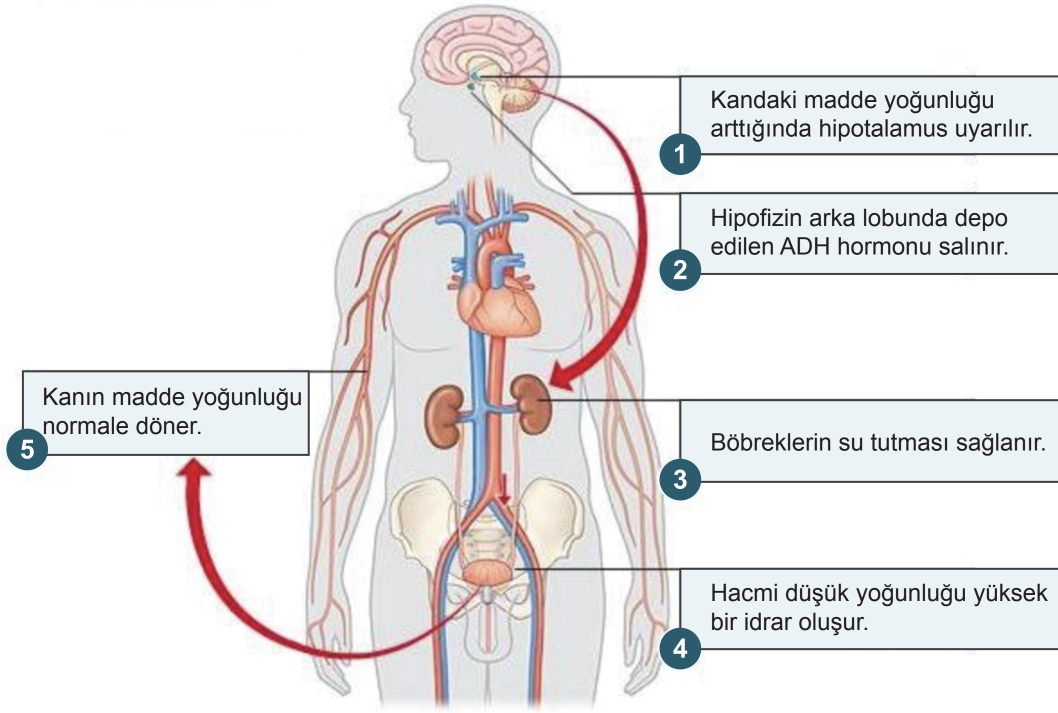
A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

38. Canlılarda metabolizma sonucunda oluşan vücut için faydası olmayan hatta vücuda zararlı olan çeşitli maddeler böbrekler tarafından süzülerek vücuttan uzaklaştırılır.

Buna göre insanda boşaltım sistemi aşağıdaki ifadelerden hangisini gerçekleştirmez?

A) Kanın pH değerini ayarlama
B) Kan osmotik basıncını ayarlama
C) Kan basıncını ayarlama
D) Kandaki şeker miktarını ayarlama
E) Kanın mineral dengesini ayarlama

39. ADH hormonunun böbreklerdeki nefron üzerine etkisi şekilde gösterilmiştir.

Alkol kullanımı ADH salınımını önlediğine göre;

I. böbreklerden suyun geri emiliminin azalmasına,

II. idrar yoluyla fazla su kaybına,

III. kanın osmotik basıncının azalmasına

ifadelerinden hangilerine neden olur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

40. Kan basıncını artıran her faktör süzülme hızını artırdığından idrar miktarı da artar.

Buna göre aşağıda verilenlerden hangisi idrar miktarını azaltır?

A) Vücut sıcaklığının artması

B) Soğuk ortamda bulunma

C) Kanın osmotik basıncının azalması

D) Kılcal damarların büzüşmesi

E) Kan miktarının artması

11. SINIF BİYOLOJİ

2. Ünite

1. Komünite yapısını etkileyen faktörlerle ilgili tanımlar ve örnekler karışık şekilde verilmiştir.

Tanımlar

I. Kilittaşı tür: Komünitelerin yapısını kuvvetli bir şekilde kontrol eden tür.

II. Gösterge tür: Ekolojik toleransı düşük olması nedeniyle çevresel değişimlerden en kolay etkilenen tür.

III. Baskın tür: Komünitede en fazla bulunan, toplamda en yüksek biyokütleye sahip tür.

IV. İstilacı tür: Bir bölgeye değişik yollarla gelip yerleşen, doğal düşmanlarının olmadığı ortamda hızla üreyen tür.

Örnekler

X. Kuzey Amerika gri sincapları daha verimli fındık yemeye ve üremeye başladığından Büyük Britanya ve İtalya yerli kırmızı sincaplarına göre yok olmasına neden olmuştur.

Y. Ülkemizde Karadeniz'de en yaygın görülen çam ağacı türü kızıl çamdır.

Z. Deniz marulu özellikle ötrofikasyona uğramaya başlamış göllerde yaşar.

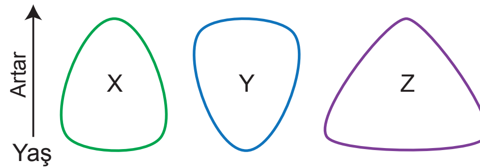
T. Afrika filleri temel gıdalarını uzun boylu ağaçların genç filizlerinden alırlar ve böylece bu ağaçların büyümesi filler tarafından doğal olarak kontrol altında tutulmaktadır. Bu hayvanların bölgede yok olması durumunda savanı uzun boylu odunsu bitkiler örter.

Buna göre tanımların örneklerle eşleştirilmesi aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

A)	B)	C)	D)	E)
I-X	I-Y	I-Z	I-T	I-T
II-Y	II-X	II-X	II-X	II-Z
III-T	III-Z	III-Y	III-Z	III-Y
IV-Z	IV-T	IV-T	IV-Y	IV-X

2. Yaş yapısı, bir popülasyonun farklı yaş gruplarındaki birey dağılımını ifade eder. Yaş yapısının bilinmesi bir popülasyonun hayatta kalma süreci ile üreme başarısının çevresel faktörlerle nasıl ilişkili olduğunun anlaşılmasını sağlar. Yaş yapısı genel olarak nüfusun üreme öncesi, üreme dönemi ve üreme sonrası yıllarını diyagram ya da piramitlerle gösterir. Yaş piramitleri ise bir popülasyonun gelecekte yaşayacak değişimleri tahmin etmemizi sağlar.

Üç farklı popülasyonun yaş yapısına bağlı olarak yaş piramitleri verilmiştir.

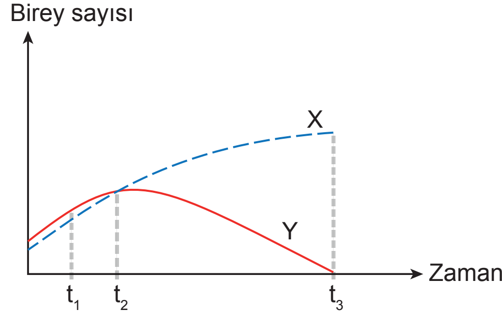

Buna göre bu popülasyonların gelecekteki büyüme tipleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	Büyüyen	Dengede	Küçülen
A)	X	Y	Z
B)	Z	X	Y
C)	Z	Y	X
D)	Y	X	Z
E)	X	Z	Y

3. Aynı alandan ve birbirleriyle etkileşim hâlinde olan türlerin oluşturduğu ekolojik birim komünite olarak adlandırılır. Komünitede hem tür içinde hem de türler arasında birey başına düşen kaynak için rekabet vardır. Bir popülasyonun yoğunluğunun artması mevcut kaynak miktarını azaltır ve bunun sonucunda yaşanan tür içi rekabet popülasyonun büyümesini sınırlar. Bir komünitedeki farklı popülasyonların rekabetini ise ekolojik nişleri belirler. Ekolojik niş farklı türlerin çevresindeki abiyotik ve biyotik kaynakların toplam kullanımıdır. Eğer iki türün ekolojik nişi çok benzer ise rekabet devreye girer rekabette dışlanma prensibi olarak adlandırılan bu durum sonucu rekabeti kazanan o çevrede yaşamını devam ettirir.

Bir yaşam alanında aynı besin kaynağı için rekabet hâlinde olan iki türün birey sayısının zamana bağlı değişim grafiği verilmiştir.

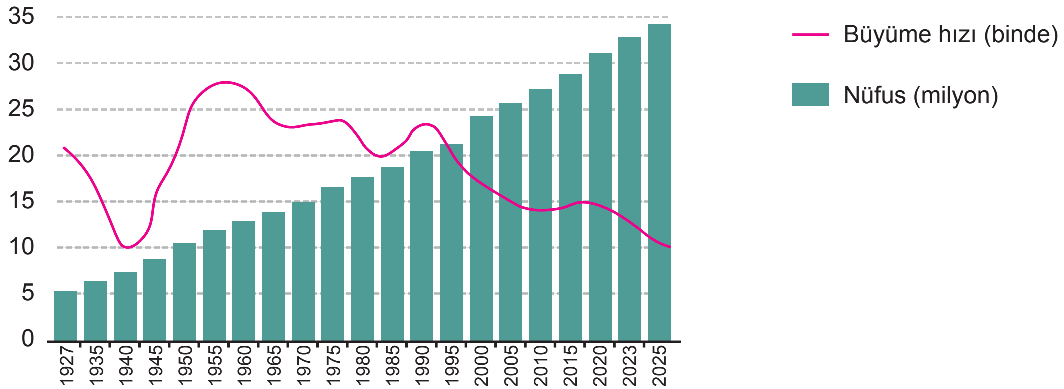
Buna göre,

I. t_1 zamanında Y türünün birey sayısı daha fazla olmasına rağmen zamanla besin kaynağı sıkıntısı yaşamıştır.
II. t_2 zamanında X ve Y türünün birey sayısı aynıdır.
III. t_3 zamanında rekabette dışlanma prensibi sonucu Y türü yok olmuştur.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

4. 1927 yılından itibaren Türkiye'nin nüfus ve büyüme hızı grafiği verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

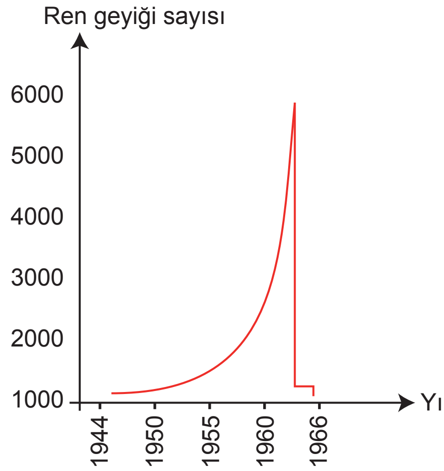
A) Büyüme hızının en fazla olduğu yıllar 1955 - 1960 arasındadır.
B) Nüfus bir önceki yıla göre artmaktadır.
C) 1990'lı yıllardan itibaren büyüme hızı sürekli azalmıştır.
D) Türkiye nüfusunun günümüzden 2025'e kadar büyüme hızının azalması beklenmektedir.
E) Son yıllarda nüfus artmakta ancak artış miktarı giderek azalmaktadır.

5. Yeryüzünün insan için taşıma kapasitesi nedir sorusunun cevabı yıllardır bilim insanları tarafından tartışılmaktadır. Yapılan araştırmalarda besin miktarı, yaşam alanları, salgın hastalıklar önemli çevre dirençleri olarak kabul edilmekte ve yapılan tahminlerin ortalaması 10 - 15 milyar civarında olmaktadır. Taşıma kapasitesinin tahmininde besin, yakıt, kereste, giyinme, ulaşım, haberleşme gibi gereksinimlerin çeşitleri ve miktarları kullanılmaktadır. Taşıma kapasitesini belirleyen bu ihtiyaçların tamamı ekolojik ayak izi kavramı şeklinde özetlenmiştir. Ekolojik ayak izi; bir bireyin, topluluğun ya da faaliyetin tükettiği kaynakların yeniden üretilmesi ve oluşan atıkların bertaraf edilebilmesi için gereksinim duyulan biyolojik olarak verimli toprak ve su alanı olup küresel hektar (kha) ile ifade edilir.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Ekolojik ayak izi çevre direnci ve taşıma kapasitesi kavramlarının kullanılması ile elde edilir.
B) Ekonomik olarak gelişmiş olan ülkelerin ekolojik ayak izinin büyük olduğu söylenebilir.
C) Ekolojik ayak izi kavramı sayesinde dünyanın ulaşabileceği maksimum insan sayısı ölçülebilmektedir.
D) Ülkedeki verimli toprakların ekolojik ayak izi hesabında bir önemi yoktur.
E) Dünya taşıma kapasitesine ulaştığında çevre direncinin nüfusu dengeleyeceği söylenebilir.

6. Alaska’ya bırakılan Ren geyikleri sayısının yıllara bağlı değişim grafiği verilmiştir.

Buna göre 15 yıl içinde Ren geyiği popülasyonu yoğunluğuna etki eden faktörler arasında aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Avcılarının olmaması
B) İklimsel şartlar
C) Salgın hastalıkların olmaması
D) Besinin bol bulunması
E) Göç olaylarının yaşanması

7. Klorofil içeren ökse otları üzerinde yaşadığı meyve ağaçlarının su ve minerallerine ortak olarak bu ağaçların zayıf kalmasına, verimin azalmasına ya da kalitenin düşmesine neden olabilir.

Ökse otu ile ilgili,

I. Tam parazit bir bitkidir.
II. Üzerinde yaşadığı bitkinin odun borularına emeçlerini gönderir.
III. Işık enerjisi yardımıyla inorganik maddeden organik madde sentezi yapar.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

8. Tabloda bir popülasyonun büyümesi verilmiştir.

Popülasyon büyüklüğü (N)	Maksimum artış hızı r (max)	$\frac{K-N}{K}$	Birey başına artış hızı r (max) $\frac{K-N}{K}$	Popülasyon büyüme hızı r (max) N($\frac{K-N}{K}$)
25	1.0	0.98	0.98	+25
100	1.0	0.93	0.93	+93
250	1.0	0.83	0.83	+208
500	1.0	0.67	0.67	+333
750	1.0	0.50	0.50	+375
1000	1.0	0.33	0.33	+333
1500 (K)	1.0	0.00	0.00	0

K, maksimum sürdürülebilir popülasyon büyüklüğünü (taşıma kapasitesi) gösterdiğine göre,

I. Popülasyon büyüklüğü taşıma kapasitesinin yarısında iken popülasyon büyüme hızı en yüksektir.

II. Birey başına artış hızı taşıma kapasitesine ulaştığında sıfırdır.

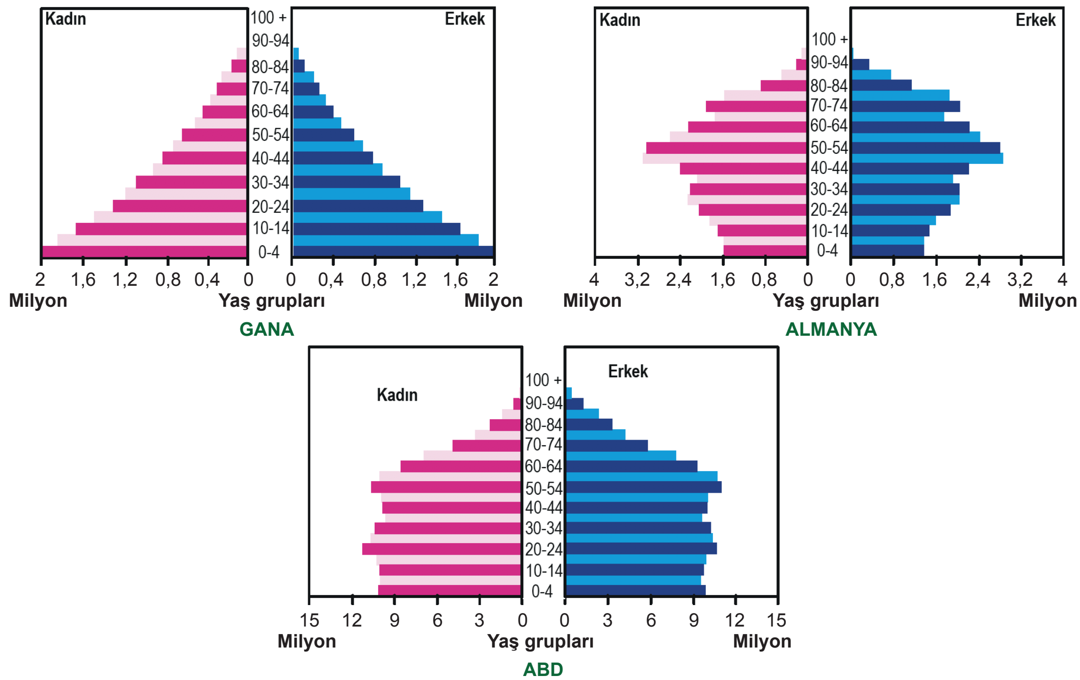
III. Tabloda gösterilen büyüme modeli, kaynakları sınırlı ya da sınırsız tüm popülasyonlarda görülür.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

9. Popülasyonlarda aynı yaşa ait birey sayıları gruplandırılırsa yaş piramitleri elde edilir. Genç nüfusun (0 - 15 yaş) fazla olduğu popülasyonlar büyümekte, yaşlı nüfusun (50 yaş ve üzeri) fazla olduğu popülasyonlar küçülmekte, her yaş grubunun oranı birbirine yakın olan popülasyonlar ise dengededir.

Gana, Almanya ve ABD'nin 2015 yılına ait yaş dağılım piramitleri verilmiştir.

Bu piramitlere bakılarak;

I. Gana'nın gelecekte nüfusunun hızla artacağı ve konut, iş gibi sorunlar yaşayacağı

II. ABD'nin gelecekte gerileyen, küçülen bir popülasyon olacağı

III. Almanya nüfusunun yavaş büyüyen, dengeli bir popülasyon olacağı

ifadelerinden hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) I, II ve III

10. Komünitede farklı iki türün birbirleriyle ilişki içinde olmasına ve bir arada yaşamasına simbiyoz yaşam denir. Simbiyoz yaşam çeşitlerinde canlıların birbirini etkileyiş biçimleri gösterilmiştir.

A	B
+	+

Mutualizm

C	D
+	0

Kommensalizm

E	F
+	–

Parazitlik

+ : Fayda
– : Zarar
0 : Etkisiz

Buna göre,

I. Alt tropikal ülkelerde yaşayan insanlarda *Schistosoma* türündeki bir solucanın idrar yolu veya bağırsağı enfekte etmesi sonucu bilhariazis olarak da bilinen şistozomiazis hastalığı görülür.

II. Ağzı, bağırsağı ve anüsü olmayan bir metre uzunluğunda olan *Riftia pachyptila* da trofozom adı verilen bir organ bulunur. Bu organda bulunan çok sayıda sülfür parçalayıcı bakteriler *Riftia*'ya besin sağlarken, *Riftia* tarafından bakterilere de oksijen ve sülfür sağlanır.

III. Sığır, zebra gibi hayvanlar otlarken çeşitli böceklerde hareketlere neden olur. Sığır balıkçılları otlayan hayvanları takip ederek bu böcekleri yakalar ve beslenirler.

örneklerinin yaşam ilişkileri ile eşleştirilmesi aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

A)

I.	Mutualizm
II.	Kommensalizm
III.	Parazitlik

B)

I.	Parazitlik
II.	Kommensalizm
III.	Mutualizm

C)

I.	Parazitlik
II.	Mutualizm
III.	Kommensalizm

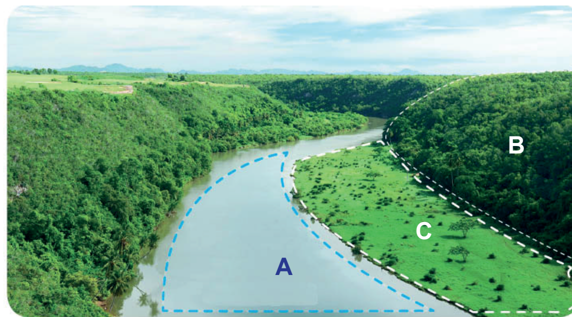
D)

I.	Kommensalizm
II.	Mutualizm
III.	Parazitlik

E)

I.	Mutualizm
II.	Parazitlik
III.	Kommensalizm

11. İki komünite arasındaki geçiş bölgesi şekilde gösterilmiştir.

Buna göre,

I. A ve B bölgelerindeki birey sayısı C bölgesinden daha fazladır.

II. C bölgesinde tür çeşitliliği ve rekabet fazladır.

III. B bölgesindeki canlıların yayılış alanı C bölgesine göre daha geniştir.

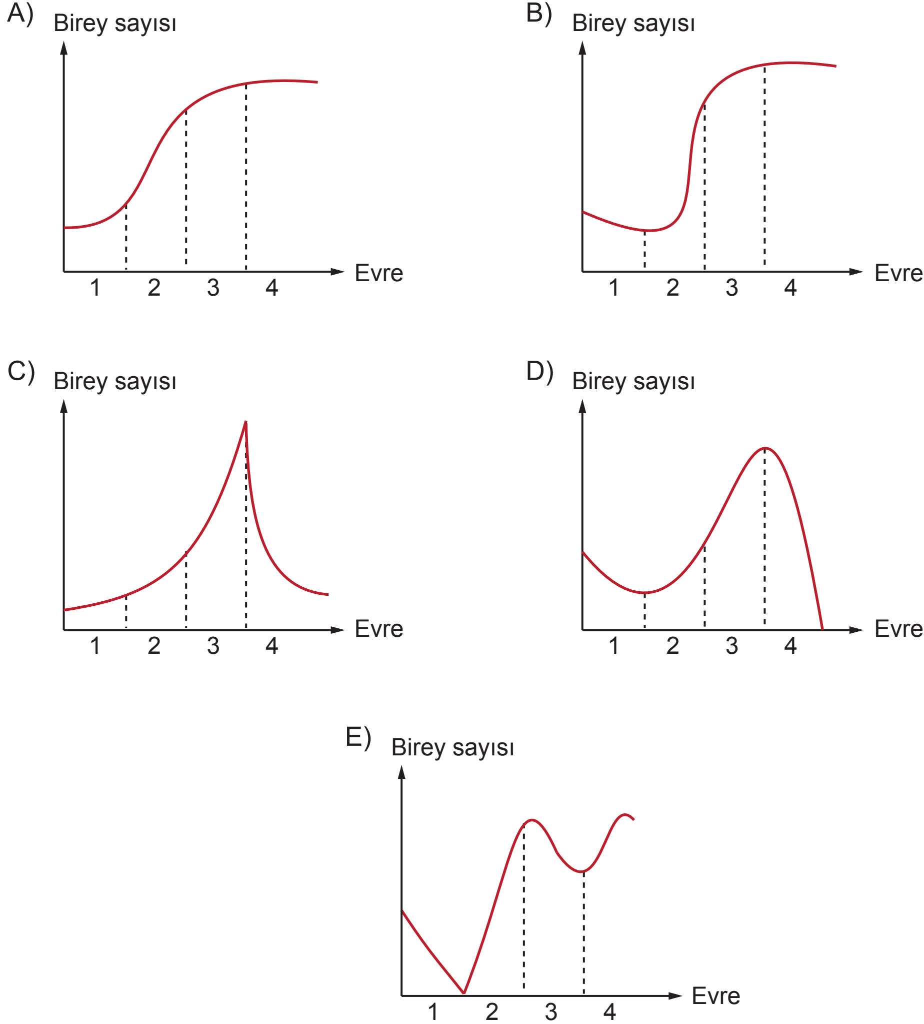
ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

12. Sınırlı kaynaklara sahip çevrede bulunan bir popülasyonun büyüme eğrisi ile ilgili bilgiler verilmiştir.

1. evre : Başlangınçta az olan bireylerin besin, yer bulma ve yuva kurma gibi nedenlerden dolayı üreme hızı düşüktür.
2. evre : Popülasyonun çevreye alıştığı ve uyum sağladığı için doğum oranı yüksektir.
3. evre : Taşıma kapasitesine yaklaşır ve çevre direnci artmaya başladığından dolayı büyüme hızı geriler.
4. evre : Popülasyon büyüme hızı sıfırdır ve taşıma kapasitesine ulaşılmıştır.

Buna göre popülasyonun büyüme eğrisi aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

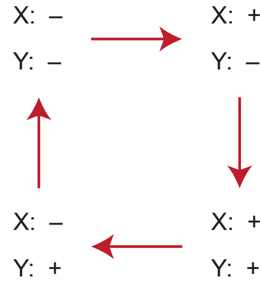

13. Belirli bir çevrenin devamlılığını sürdürebileceği maksimum popülasyon büyüklüğüne taşıma kapasitesi denir.

Taşıma kapasitesini aşmış bir popülasyonda aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>gerçekleşmez</u>?

A) Popülasyon büyüme hızı azalır.
B) Çevre direnci azalır.
C) Popülasyon dışına göç ya da ölüm artar.
D) Yaşam alanı daralır.
E) Üreme ve besin için tür içi rekabet gözlenir.

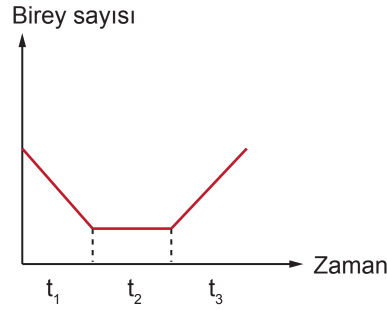
14. Aynı alanda yaşayan farklı türler arasında gözlenen birey sayılarındaki değişim modelleme üzerinde gösterilmiştir.

Buna göre X ve Y canlıları arasındaki ilişki aşağıdakilerden hangisidir?

A) Av - avcı B) Rekabet C) Mutualizm D) Parazitlik E) Amensalizm

15. Popülasyon büyüklüğündeki değişim; doğum ve içe göçlerin toplamının, ölüm ve dışa göçlerin toplamından çıkarılmasıyla elde edilir. Bir popülasyondaki birey sayısının zamana bağlı değişim grafiği verilmiştir.

Buna göre,

I. t_1 zaman aralığında içe göç oranı dışa göçten daha fazla iken doğum oranı ölüm oranına eşittir.
II. t_2 zaman aralığında doğum ve içe göçlerin toplamı ölüm ve dışa göçlerin toplamına eşittir.
III. t_3 zaman aralığında doğum oranı ölüm oranından, içe göç dışa göçten daha fazladır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

16. Parazit beslenen X ve Y canlılarına ait bazı özellikler tabloda verilmiştir.

Canlılar	Konağından ne ile beslendiği	Hareket organı
X	Kan	Gelişmiş
Y	Sindirim ürünleri	Gelişmemiş

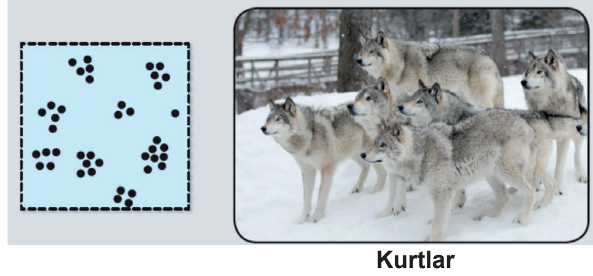
Buna göre,

I. X pire, Y bağırsak kurdu olabilir.
II. X ve Y'nin sindirim sistemleri tam gelişmiştir.
III. Heterotrof beslenmek her iki canlı için ortaktır.
IV. Aktif yer değiştirme dış parazitlerde görülür.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I, II ve III D) I, III ve IV E) I, II, III ve IV

17. Bir popülasyonu oluşturan kurtların yayılış alanında gösterdikleri dağılım şekilde gösterilmiştir.

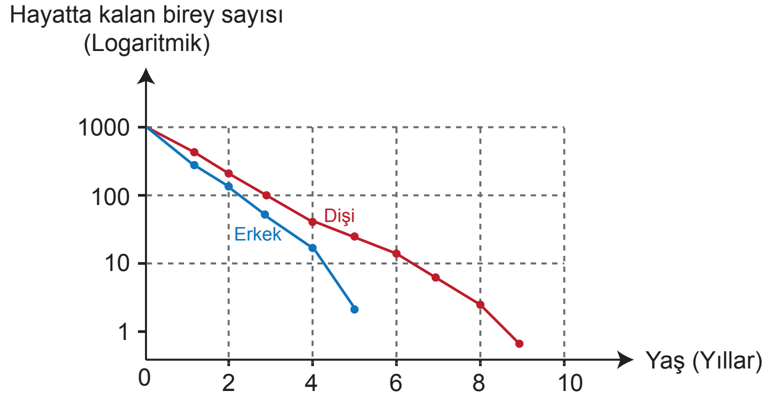

Kurtlar

Bu dağılım ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Doğada en yaygın dağılım modelidir ve bireylerin belirli alanlarda toplandığı dağılım şeklidir.
B) Grupların içerdiği birey sayıları ve gruplar arası uzaklık genellikle aynı değildir.
C) Kurtların dağılım şekli bireyler arasındaki etkileşimin en fazla olduğu kümeli dağılımdır.
D) Daha kolay avlanma ya da avcılarına karşı savunma amacıyla bireyler bu tip dağılım gösterilebilir.
E) Karahindiba bitkisinin rüzgar etkisiyle tohumlarının dağılması ve daha sonra çimlenmesi olayı bu dağılıma örnektir.

18. Popülasyonların yaş dönemine bağlı hayatta kalma durumunu belirten grafiklere hayatta kalma eğrisi denir. Erkek ve dişi Belding yer sincaplarının hayatta kalma eğrisi verilmiştir.

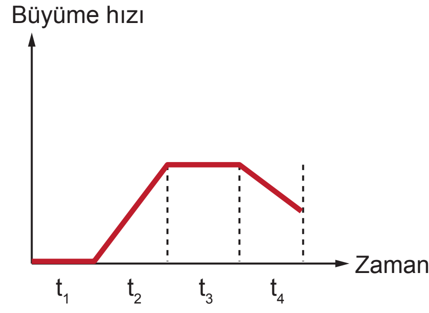
Buna göre,

I. Erkek yer sincapları dişilere kıyasla daha düşük hayatta kalma oranına sahiptir.
II. Dişi yer sincaplarında ölüm riski daha çok ileri yaştaki bireylerde görülür.
III. Yaşı az olan erkek yer sincabında ölüm oranı en fazladır.

ifadelerinden hangilerine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

19. Bir popülasyonun büyüme hızının zamana bağlı değişim grafiği verilmiştir.

Buna göre,

I. t_1 ve t_3 zaman aralığında popülasyondaki birey sayıları birbirine eşittir.

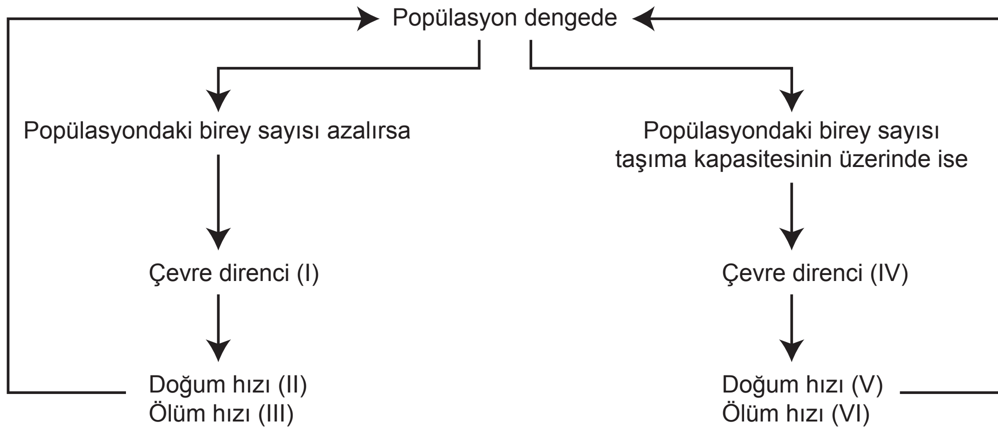
II. Sadece t_2 zaman aralığında birey sayısı artmıştır.

III. Popülasyondaki birey sayısının en fazla olduğu zaman aralığı t_4'tür.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

20. Dengede olan bir popülasyonun birey sayıları değiştiğinde popülasyonun tekrar dengeye ulaşmasını sağlayan etkenler şekilde gösterilmiştir.

Buna göre numaralandırılmış yerlerden hangilerine artar ifadesi yazılması doğru olur?

A) I ve III B) II ve V C) I, II ve VI D) II, IV ve VI E) I, III, V ve VI

11. SINIF BİYOLOJİ

Karma Test

1. 1889 yılında Polonya asıllı Alman tıp doktoru Oscar Minkowki ve Joseph van Mehring birlikte yürüttükleri çalışmada sağlıklı bir köpeğin pankreasını çıkarmışlar ve birkaç gün sonra köpeğin idrarının üzerinde sineklerin uçuştuğunu fark ederek köpeğin idrarını test ettiklerinde içinde glikoz olduğunu tespit etmişlerdir.

Buna göre pankreas ile ilgili,

I. Sindirime yardımcı olan salgı üretir.

II. Şeker hastalığı ile arasında bir bağlantı vardır.

III. Kandaki glikoz homeostasisini düzenler.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) II ve III E) I, II ve III

2. Prionlar, insanlarda Creutzfeldt Jakob Disease (CJD), Kuru ve Fatal Familial Insomnia (FFI) gibi sinir sistemini etkileyen hastalıklara neden olan bir proteindir. Bu hastalıkların erken evrelerinde görülen bazı karakteristik semptomları verilmiştir.

CJD: İstemsiz kas kasılmaları, hafıza ve görüş bozuklukları

Kuru: Kas koordinasyonunda azalma, titrek duruş ve yürüyüş

FFI : Sürekli artan uykusuzluk

Buna göre prionlardan etkilenen beynin kısımları aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	CJD	Kuru	FFI
A)	Uç beyin	Beyincik	Hipotalamus
B)	Omurilik	Hipofiz bezi	Uç beyin
C)	Beyincik	Omurilik soğanı	Hipofiz bezi
D)	Uç beyin	Hipotalamus	Omurilik soğanı
E)	Beyincik	Hipofiz bezi	Hipotalamus

3. Ahmet 25°C sıcaklığa sahip bir odadan -5°C sıcaklığındaki bahçesine montsuz çıktığında vücudu düşük ortam sıcaklığına hızlı bir şekilde adapte oluyor.

Buna göre sıcaklığın bu düşüşüne yanıt olarak insan vücudunda;

I. deride buharlaşan ter miktarının azalması,

II. deriye kan götüren damarların çapının genişlemesi,

III. deri altı yağ depolanmasının azalması

olaylarından hangileri gerçekleşir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

4. İstenmeyen gebeliklerden korunmak için kullanılan doğum kontrol haplarının içinde bulunan östrojen ve progesteron hormonları yumurtlamanın gerçekleşmesini önler ve aynı zamanda progesteron hormonu bebeğin yerleşeceği endometrium tabakasını incelterek olası gebeliklerin önüne geçilmesini sağlar.

Buna göre doğum kontrol hapları ile ilgili,

I. İçeriğindeki kimyasal maddeler yumurtalıkların işlevini etkiler.

II. Rahim içini bebek yerleşimi için elverişsiz hâle getirir.

III. Hormon dengesini etkileyerek ovulasyon mekanizmasını engeller.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

5. Bir hastanede doğum yapan Nermin'in ikiz kız çocukları olmuştur. Bu çocukların kan gruplarının A ve 0 olduğu tespit edilmiştir.

Buna göre,

I. Bebekler çift yumurta ikizidir.

II. Anne karnındayken amniyon keseleri ve plasentaları aynıdır.

III. Bebekler genetik olarak birbirinin aynısıdır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

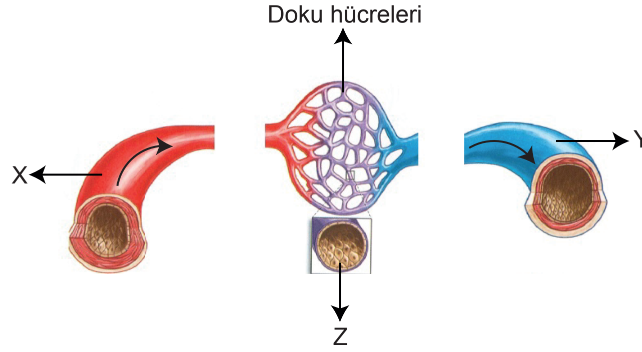
A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

6. Karaciğer sirozu, karaciğerin ürettiği safranın bir kanal aracılığıyla ilgili sindirim kanalına iletiminin aksamasına veya karaciğer kaybına neden olur.

Bu durumda aşağıdaki ifadelerden hangisi gözlenir?

A) İnce bağırsakta yağların mekanik sindiriminin olumsuz etkilenmesi
B) Koledok kanalının wirsung kanalına doğrudan açılması
C) Kalın bağırsakta A, D, E, K vitaminlerinin geri emiliminin artması
D) Kişide aşırı kilo alımı gerçekleşerek karaciğer yağlanmasının artması
E) Midede gerçekleşecek sindirimde enzimlerin etki edeceği substratın yüzey alanının azalması

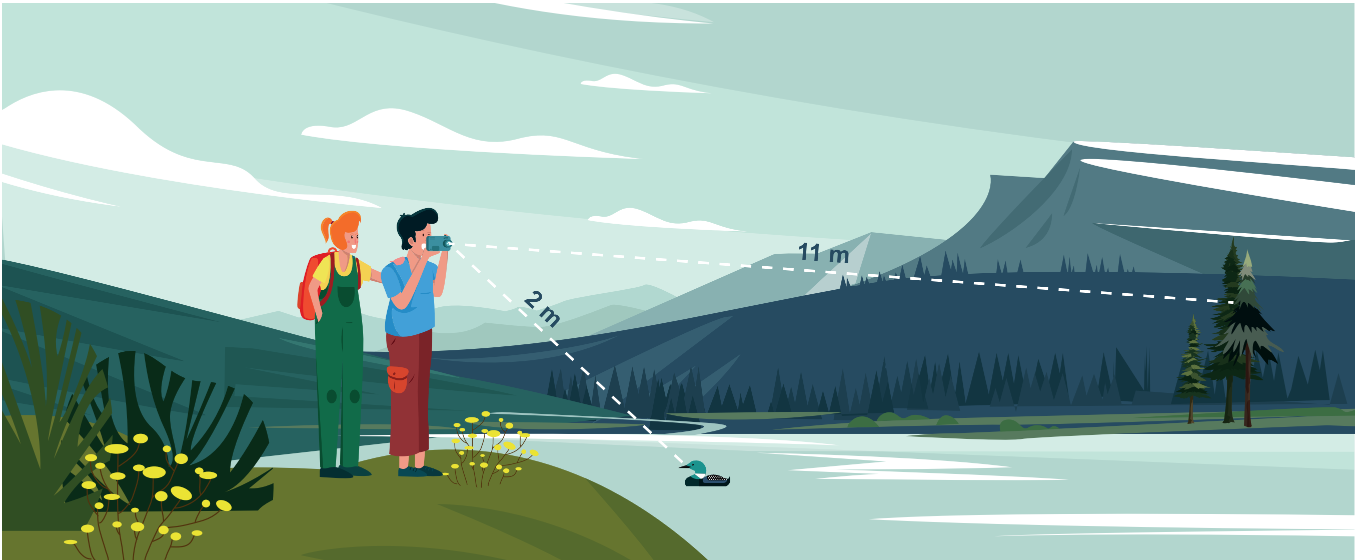
7. Dolaşım sisteminin bir bölümünde kanın akış yönü ve kan damarlarının şekli şematize edilmiştir.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) X, Y ve Z kan damarlarında endotel tabakası ortak bulunur.
B) Z kan damarı çift yönlü monomer moleküllere geçirgenlik gösterir.
C) X damarındaki kan basıncı Y ve Z damarlarından daha yüksektir.
D) Y; atardamar X; toplardamar Z; kılcal damardır.
E) Y kan damarında elastik lif miktarı X'e göre daha az bulunur.

8. Uzaktaki ya da yakındaki cisimlerin görüntüsünün retina üzerine düşürülmesi için göz merceğinin kalınlığının ayarlanmasına göz uyumu denir. Bir kişinin görüş alanı içerisinde olan cisimlerin göze olan mesafeleri verilmiştir.

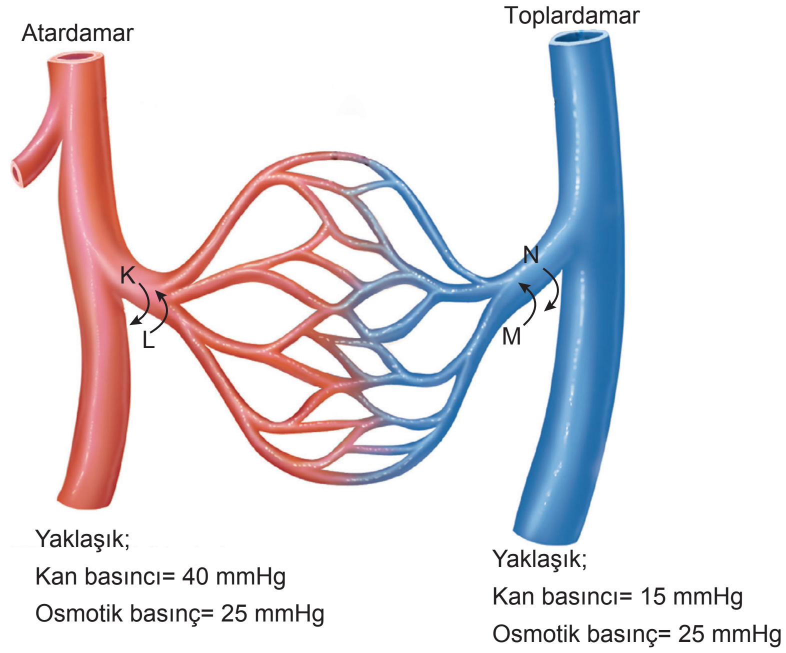
Ördeğe bakarken birden ağaca bakan bir gözde,

I. Mercek kalınlaşarak yuvarlaklaşır ve göz bebeği küçülür.
II. Çubuk ve koni reseptörü sayıları artar.
III. Kirpiksi cisimdeki düz kaslar gevşer ve asıcı bağlar kasılır.

ifadelerinden hangilerinin gerçekleşmesi beklenir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) I, II ve III

9. Karaciğer hücreleriyle etkileşim içerisinde olan iki faklı damarın kan basıncı ve osmotik basınç değerleri şekilde ifade edilmiştir.

Yaklaşık;
Kan basıncı= 40 mmHg
Osmotik basınç= 25 mmHg

Yaklaşık;
Kan basıncı= 15 mmHg
Osmotik basınç= 25 mmHg

Buna göre,

I. Kan osmotik basınç değerinin normal değerin altında seyretmesi sonucu K ve N yönünde madde hareketi gözlenir.
II. Kan basıncı değerinin normalden yüksek olması doku sıvısının birikmesine bağlı ödeme neden olur.
III. K yönünde oksijen ve amonyak geçişi gözlenirken M yönünde karbondioksit ve üre geçişleri gözlenir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III   D) I ve II   E) I, II ve III

10. Toplumların COVID-19 gibi salgın hastalıklardan korunması ancak toplumsal bağışıklığın kazanılması ile mümkün olup aşılama bu yollardan bir tanesidir.

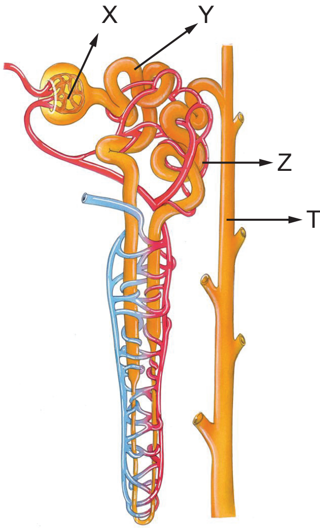
Aşı ile ilgili;

I. Aktif bağışıklama yoluyla antikor üretimini sağlar.
II. Tedavi edici özelliği olup hasta bireylere uygulanır.
III. Mikrobik bir hastalığı geçirmek ile aynı bağışıklığın kazanılmasına neden olur.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III   D) I ve II   E) I ve III

11. Böbreğin işlevsel birimi olan nefronun şekli ve nefron kanallarında gerçekleşen olaylar ile bazı özellikleri verilmiştir.

1. Glikozun tamamının geri emilmesi

2. Suyun geri emilmesinde ADH hormonunun etkili olması

3. Kan hücrelerini içermesi

4. Üre yoğunluğunun en fazla olması

Buna göre nefron kanallarında gerçekleşen olayların ve özelliklerin eşleştirilmesi aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	X	Y	Z	T
A)	1	2	3	4
B)	1	3	2	4
C)	3	1	2	2, 4
D)	3	2	4	1
E)	4	1	2	2, 3

12. Sindirime yardımcı olan pankreastan salgılanan enzimler verilmiştir.

- Nükleazlar
- Tripsinojen
- Kimotripsinojen
- Amilaz
- Lipaz

Buna göre aşağıdaki moleküllerden hangisinin sindirimi için pankreastan salgılanan enzimler etkili değildir?

A) DNA B) Yağ C) Maltoz D) Polipeptit E) Nişasta

13. SARS-CoV-2 virüsü, akciğerlerde su toplanmasını ve iltihap oluşumunu engelleyen ACE2 proteinine tutulması sonucu akciğerlere hava yerine su girmesine neden olur.

Bu virüsün akciğerlere ulaşması sonucu,

I. Kanın oksijen oranı ve pH değeri düşer.
II. Soluk alışverişi yavaşlayarak nefes darlığı görülür.
III. Solunum gazlarının taşınmasında görev alan hemoglobin sayısı artar.

ifadelerinden hangileri gerçekleşir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

14. Polikistik over sendromu üreme çağındaki kadınlarda görülen, yumurtalıklarında küçük ve iyi huylu kistin oluşmasıyla meydana gelen bir hastalıktır. Bu durum yumurtlama bozukluğuna neden olarak kısırlığa zemin hazırlar.

Bu hastalık ile ilgili;

I. Üretilen yumurta hücresi gerekli olgunluğa erişemediği gibi hormonların miktarı da normale göre değişkenlik gösterir.
II. Kadınların her yaşında görülebilen hormonal ve metabolik bir bozukluktur.
III. 28 günde bir tekrar eden döngüde düzensizlikler görülür.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) I, II ve III

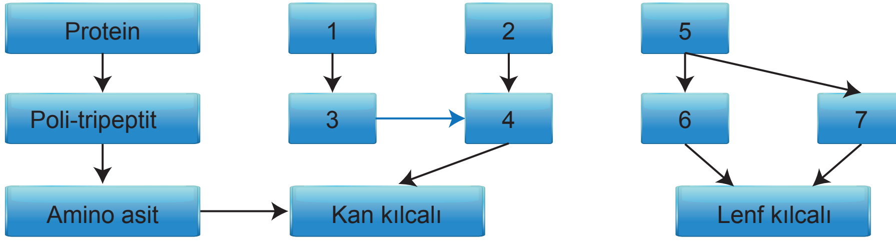
15. Soluk alıp vermede kaburga kasları ve diyafram etkili olup X ve Y olaylarında görülen değişiklikler verilmiştir.

X olayında: Diyafram ve kaburgalar arası kaslar kasılır.
Y olayında: Diyafram ve kaburgalar arası kaslar gevşer.

Buna göre X ve Y olayları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) X olayında göğüs boşluğu öne doğru genişler.
B) X olayında akciğer hacmi azalırken iç basıncı artar.
C) Y olayında göğüs boşluğu hacmi daralırken iç basıncı artar.
D) X olayında diyafram düzleşirken Y olayında kubbeleşir.
E) X olayında diyafram aşağı doğru, Y olayında ise yukarı doğru hareket eder.

16. Kan ve lenf kılcallarında sindirim ürünlerinin geri emiliminin gösterimi basit bir şekilde verilmiştir.

Buna göre numaralandırılmış yerlere;

1- Nişasta 2- Laktoz 3- Glikoz 4- Maltoz 5- Yağ 6- Gliserol 7- A vitamini

hangilerinin yazılması doğru olmaz?

A) 1 ve 2 B) 2 ve 6 C) 1, 2 ve 5 D) 3, 4 ve 7 E) 1, 5, 6 ve 7

17. Bir kas hücresinin bazı özellikleri verilmiştir.

- Kası uyaran sinirle bağlantıları kesildiğinde bir süre daha kasılıp gevşeyebilir.
- Miyozin ve aktin filamentlerinin düzenli diziliminden dolayı mikroskop altında çizgili görünürler.
- Hızlı ve düzenli çalışır, yorulmazlar.

Bu kas hücresi ile ilgili,

I. İsteğimiz dışında çalışma özelliği bakımından düz kasla benzerlik gösterir.
II. Çizgili kasa ait özellikler verilmiş olup vücudumuzu örten, hareket etmemizi sağlayan kaslardır.
III. Çok sayıda çekirdek içerir ve kasılma sırasında gerekli enerjiyi laktik asit fermantasyonundan sağlar.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

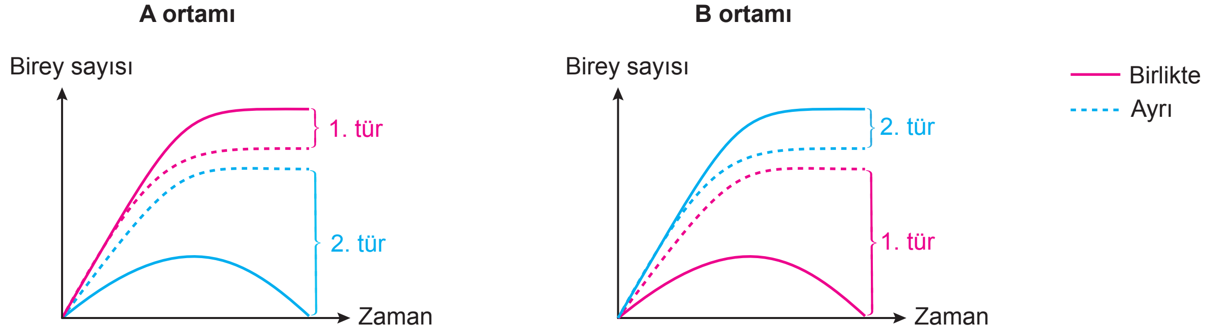
A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) II ve III E) I, II ve III

18. Deniz tabanında barınacak bir yere ihtiyaç duyan Goby balığı kendisine bir yuva kazamazken karides kolayca kendisine derin bir yuva kazabilir ve burayı akıntılara karşı korur. Fakat karidesin avcı canlıların istilasından burayı korumak için yardıma ihtiyacı vardır. Karidesin gözleri balıklar kadar keskin olmadığından kendi ihtiyaçlarına göre daha büyük yaptığı bu yuvayı korumak Goby balığına düşer. Bir saldırgan yuvaya yaklaştığında Goby balığı kuyruğunu sürekli titretir ve karides bu titreşimi anteniyle algılayarak tehlikeye karşı ortak savunmaya geçerler.

Buna göre Goby balığı ve karidesler arasındaki simbiyotik ilişki aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mutualizm B) Kommensalizm C) Parazitlik D) Amensalizm E) Rekabet

19. Yakın akraba olan iki böcek türü bağıl nemin ve sıcaklığın farklı, diğer koşulların aynı olduğu iki farklı yaşam ortamında birlikte ve ayrı tutulduğunda birey sayısındaki değişim grafikleri verilmiştir.

Buna göre,

I. Her iki ortamda birlikte yaşayan böceklerden bir türün ortamdan elenmesi rekabetin bir sonucudur.

II. Abiyotik faktörler iki türün birey sayısının değişimini ve tür çeşitliliğini etkilemektedir.

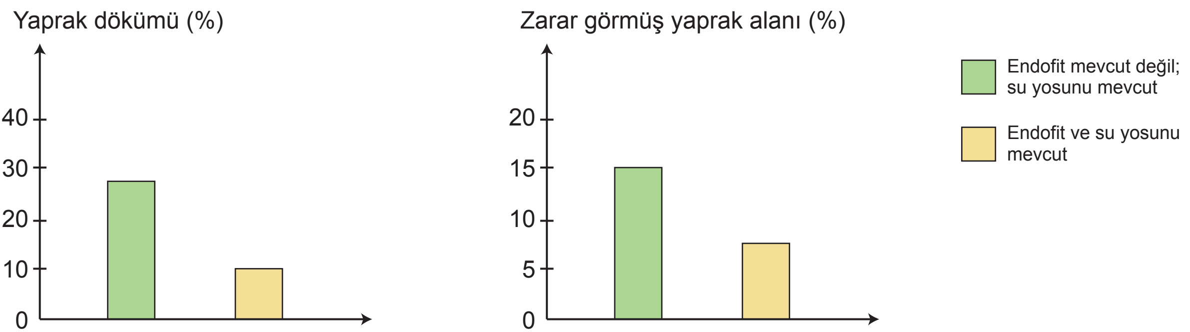
III. İki türün ekolojik toleransları aynı olup daima 1. tür 2. türe göre kaynakları daha avantajlı kullanır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

20. Bitki, yapraklarında veya diğer kısımların içinde yaşayan endofit olarak adlandırılan zararsız mantarları barındırabilmektedir.

Yapılan bir çalışmada bazı kakao fidelerinin yapraklarına endofit ilave edilirken diğerlerine edilmemiştir. Daha sonra fideler bir tür su yosunu ile aşılanmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen bulgular grafiklerde gösterilmiştir.

Buna göre aşağıdaki yorumlardan hangisi <u>yapılamaz</u>?

A) Yapılan çalışmada endofitlerin kakao ağacına fayda sağlayıp sağlamadığı test edilmiştir.

B) Kullanılan su yosunu hastalık etmenidir.

C) Endofitler bitkiyi patojenlere karşı savunmada rol oynamıştır.

D) Bitki ile su yosunu arasında karşılıklı fayda esasına dayanan bir ilişki vardır.

E) Endofitlerin varlığı yaprak ölümünü ve yaprak zararını azaltmıştır.

BİYOLOJİ
CEVAP ANAHTARI

1. Ünite	1. Ünite	2. Ünite	Karma Test
1. A	31. E	1. E	1. D
2. C	32. D	2. B	2. A
3. C	33. B	3. E	3. A
4. E	34. C	4. C	4. E
5. A	35. C	5. D	5. A
6. E	36. C	6. E	6. A
7. B	37. A	7. D	7. D
8. D	38. D	8. D	8. C
9. D	39. C	9. A	9. E
10. A	40. C	10. C	10. E
11. E		11. E	11. C
12. E		12. A	12. C
13. C		13. D	13. A
14. B		14. A	14. D
15. D		15. E	15. B
16. B		16. D	16. D
17. D		17. E	17. A
18. D		18. D	18. A
19. D		19. C	19. D
20. A		20. D	20. D
21. C			
22. C			
23. E			
24. E			
25. D			
26. C			
27. B			
28. D			
29. E			
30. B			

11. SINIF TARİH

4. Ünite

1. Sanayi Devrimi'nin ortaya çıkmasında Avrupa'da düşünce alanındaki gelişmeler ve teknik buluşlar etkili olmuştur. Teknik gelişmeler, tarım toplumundan sanayi toplumuna geçişi sağlamış ve el aletleri, yerini makinelere bırakmıştır. Tarıma dayalı toplumlarda üretim, el tezgâhlarında yapılırken sanayileşme ile birlikte üretim fabrikalarda yapılmaya başlanmıştır.

Buna göre Sanayi Devrimi ile ilgili,

I. Üretim tarzı değişmiştir.
II. Fransa'da gerçekleşmiştir.
III. Avrupa'da ulus devletler dönemini başlatmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2. Orta Çağ'da hâkim olan feodalitenin izlerini taşıyan Fransa'da toplumsal sınıflar arasında ekonomik, hukuki, siyasi ve sosyal eşitsizliğe dayanan bir yapı vardı. Bu nedenle kral ile halk arasındaki ilişkiler kopma noktasına geldi. Fransa'da halk, genel olarak ayrıcalıklı ve ayrıcalıksız olmak üzere iki sınıfa ayrılıyordu.

Buna göre Fransa'da verilen durumla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Fransız toplumu eşit haklara sahiptir.
B) Sosyal eşitsizlik nedeniyle yöneticiler ve halkın arası açılmıştır.
C) Bu dönemde halk yönetimden memnundur.
D) Ülkede anayasal düzen hâkimdir.
E) Kral ülkeyi halk meclisi ile birlikte yönetmektedir.

3. Osmanlı Devleti, Mora'da başlayan isyanın büyümesi üzerine Mısır Valisi Mehmet Ali Paşa'dan yardım istemiştir. Mısır valisinin de desteğiyle isyanın direnci kırılmıştır. Bunun üzerine İngiltere, Rusya ve Fransa'nın ortak donanması, 1827'de Navarin'de Osmanlı donanmasını yakmıştır. Bunun yanında, 1828'de başlayan Osmanlı-Rus Savaşı sonunda imzalanan 1829 Edirne Antlaşması ile Osmanlı Devleti, Yunanistan'ın bağımsızlığını kabul etmiştir. Yunan Devleti'nin kuruluşu Osmanlı Devleti'nin dağılmasında başlangıç noktası olmuştur.

Buna göre Osmanlı Devleti ile ilgili,

I. Mora İsyanı'nı tek başına bastıramamıştır.
II. Avrupa devletleri arasındaki çıkar çatışmalarından yararlanmıştır.
III Yunanlıları İtalya desteklemiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

4. XVIII. yüzyılın ikinci yarısında İngiltere'de buhar gücünün makinede kullanılması ile başlayan Sanayi İnkılabı kısa bir süre sonra Avrupa'nın tamamında etkisini göstermiştir. Buna bağlı olarak üretim artmış; ham madde ve pazar ihtiyacı ile birlikte devletler arası bloklaşmalar da ortaya çıkmaya başlamıştır.

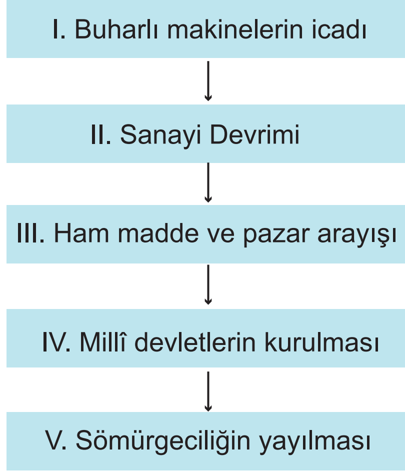
Buna göre Sanayi İnkılabı'nın;

I. az gelişmiş devletlerin ham madde ve pazar arayışı içine girmesi,
II. devletler arası rekabetin yaşanması,
III. sömürgeciliğin yayılması

gelişmelerinden hangilerine zemin hazırladığı söylenemez?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

5.

Verilen diyagramda neden sonuç ilişkisini bozan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

6. Fransa'da kralların genişleme politikaları, bağımsızlık savaşlarında Amerika'ya yapılan yardımlar halktan daha fazla vergi toplanmasına sebep olmuştur. Soylular ile kilise mensuplarının da vergiden muaf olması hazineyi güç duruma düşürmüş ve Fransa iflasın eşiğine gelmiştir. Mali bunalıma çözüm bulmak amacıyla 1614'ten beri toplanmayan "Etats Generaux"yu (Eta Jenero) yani meclisi 5 Mayıs 1789'da toplamıştır.

Buna göre Fransa ile ilgili;

I. soylular ve ruhban sınıfına ayrıcalıklar tanındığı,
II. uygulanan politikaların isabetli olduğu,
III. ekonomik sıkıntıların siyasi sonuçlar doğurduğu

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) II ve III

7. Fransız İhtilali sonrası Fransa'da eşitliğe dayanan yeni bir toplum düzenine geçilmiştir. Temel hak ve özgürlükleri içeren "İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi"ni ilan eden Kurucu Meclis, bir anayasa hazırlamış ve bu anayasa 1791'de kral tarafından da onaylanmıştır. Fransa'nın bu ilk anayasasıyla egemenlik hakkı halka verilmiş ve güçler ayrılığı prensibi kabul edilmiştir. Böylece Fransa'da mutlak monarşi dönemi sona ererek meşruti monarşi dönemi başlamıştır. "İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi"ne göre insanlar özgür ve yasalar önünde eşittir. Herkes memur olabilme hakkına sahiptir. Söz ve basın özgürlüğü vardır. Özel mülkiyet dokunulmazdır ve toplumda vergiler, dengeli bir biçimde dağıtılmalıdır.

Verilen metinde aşağıdakilerden hangisine vurgu yapılmamıştır?

A) Kanunun üstünlüğü kabul edilmiştir.
B) Fikir ve beyan hürriyeti getirilmiştir.
C) Kralın otoritesi meclis ile sınırlandırılmıştır.
D) Kişiler mülk edinme hakkına sahiptir.
E) Gelirlerin dağılımında eşitlik sağlanmıştır.

8.
- Nizam-ı Cedid
- Eşkinci Ocağı
- Asâkir-ı Mansûre-i Muhammediye

Osmanlı Devleti'ne ait bu orduların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisinde belirtilmiştir?

A) II. Mahmut Dönemi'nde oluşturulmuştur.
B) Yeniçeriler karşı çıkmıştır.
C) Batı tarzında oluşturulmuş askerî birliklerdir.
D) Geleneksel silahlar kullanmışlardır.
E) Merkezî otoritenin azalmasına neden olmuştur.

9. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyılda yaptığı ıslahat hareketlerinden biri değildir?

A) Avrupa'da daimî elçiliklerin açılması
B) Eşkinci Ocağının kurulması
C) Ülkeye çiçek aşısının getirilmesi
D) Irad-ı Cedid hazinenin kurulması
E) İlk defa devlet matbaasının oluşturulması

10. İyi yetişmiş silahlı birlikler olan Nizam-ı Cedit Ordusu ile İstanbul'da ve taşrada merkezî idarenin otoritesinin artırılması amaçlanmıştır. Asker toplama tarzı olarak zorunlu askerlik sistemi içinde yer almayan Nizam-ı Cedit Ordusuna asker olarak girebilmenin temel şartlarından biri Müslüman olmaktır. Bu yeni orduya ilk girenler 1787-1792 Osmanlı-Rus Savaşı'nda esir alınanlar ile İstanbul sokaklarından toplanan gençler olmuştur.

Nizam-ı Cedit ile ilgili verilen bilgilerden hareket ile aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Zorunlu askerî birlik olduğu
B) Müslüman ya da gayrimüslim askerlerden oluştuğu
C) Ülkede merkezî idarenin güçlendirilmesinin amaçlandığı
D) Yeniçeri Ocağı'nın örnek alındığı
E) II. Mahmut Dönemi'nde kurulduğu

11. Yeniçeri Ocağı'ndaki bozulmayı gören padişah ve devlet adamları bozulmayı düzeltmek için tedbirler almak istemiştir. Fakat yeniçeriler yapılmak istenen düzenlemelere karşı çıkarak bildikleri eğitim düzenini ve kullandıkları silah ve araç-gereçleri yeni olanlarıyla değiştirmeye yanaşmamıştır. Bunun sonucunda Yeniçeri Ocağı, yenilik taraftarı padişah ve devlet adamlarına karşı zaman zaman silahlı mücadeleye girişen bir fitne yuvası hâline dönmüştür.

Buna göre Yeniçeri Ocağı ile ilgili,

I. Yapılan ıslahatların destekçisi olmuşlardır.
II. İtaatsizlikleri nedeniyle sayıları giderek azaltılmıştır.
III. Gelenekçi hareket etmeleri devlet otoritesiyle karşı karşıya gelmelerine neden olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

12. Osmanlı Devleti'nin 1847'de gayrimüslimleri askere alması yoğun şekilde tartışılmıştır. Fakat bu tartışmada, tebaanın bütünlüğünün nasıl sağlanacağı sorusu öne çıkmıştır. Devlet, Müslüman nüfusun azaldığını ve ordunun asker ihtiyacının karşılanmadığını belirterek gayrimüslimlerin de askerlik yüküne ortak olması gerektiği görüşünü savunmuştur. Hristiyan cemaatler ise gençlerin askere alınmasıyla zaten kötü olan ekonomik durumların daha da kötüleşeceğini öne sürmüştür.

Verilen metinden hareketle Osmanlı Devleti askerlik sistemi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Hristiyan teba askerî vasıflara sahip değildir.
B) Müslümanlar, devletin asker ihtiyacını karşılayabilmektedir.
C) Hristiyan cemaatler gayrimüslimlerin askere alınmasını savunmuştur.
D) Savaşların mağlubiyetle sonuçlanması ekonomiyi kötü etkilemektedir.
E) Asker ihtiyacı karşılanamadığı için gayrimüslimler de askere alınmak istenmiştir.

13. "Ben, Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemek için her alanda ıslahat yapan bir padişahım. Ülkem her alanda yabancıların ve azınlıkların taarruzu altında kıvranmaktadır. "Hasta adam" diye tabir edilen Osmanlı Devleti'ni güçlendirmek için .... kaldırdım. Denge siyaseti izledim. Ama ıslahatlarım meyvesini vermeden devletimi bir davanın içinde buldum. İngiltere, Fransa ve Rusya'nın iki yüzlü siyasetleriyle uğraşmak zorunda kaldım."

II. Mahmut'a ait konuşmada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

A) Nizam-Cedid
B) Yeniçeri Ocağı
C) Yaya ve Müsellem
D) Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye
E) Irad-ı Cedid

14. Ahmet Cevdet Paşa Osmanlı ordusunun şimdiye kadar “ya gaza ya şehadet ya da din-i mübin uğruna” sözleriyle harekete geçirildiğini, gayrimüslim askerlerle karışık bir ordunun bu kavramlarla hareket ettirilemeyeceğini belirtiyordu. Böyle bir orduyu Batı’daki ulus devletlerdeki gibi “vatan uğruna” diyerek harekete geçirmek gerekirdi ancak" bizde vatan denilürse askerin köylerindeki meydanlar hatırlarına gelür."diyordu Ahmet Cevdet Paşa. Osmanlı'da "vatan" sözü uygulamaya konsa ve sonra halk arasında kabul görerek Avrupa'da sahip olduğu etkiye sahip olsa bile "gayret-i diniyye" kadar etkili olmayacağını belirten Ahmet Cevdet Paşa, bunun çok uzun bir zaman gerektireceğini vurguluyordu. Bu şekilde gayrimüslimlerle Müslümanları karıştırarak oluşturulacak bir ordunun, Osmanlı toplumunun o dönemdeki gerçek koşullarıyla mümkün olmayacağının da altını çiziyordu.

Buna göre Ahmet Cevdet Paşa’nın Osmanlı ordusu hakkında,

I. Tüm Osmanlı tebaası için askerlik zorunlu hâle getirilmelidir.
II. Kuruluşundan itibaren gaza ruhu ile harekete geçmiştir.
III. XIX. yüzyıl şartlarında gayrimüslim askerlerin de dâhil edildiği bir ordu kurulabilir.

fikirlerinden hangilerini savunduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

15. Tablo: II. Abdülhamit Dönemi’nde Devlet Tarafından Açılan Okullar

Sanayi-i Nefise Mektebi	Kız Sanayi Mektebi
Darü’l-Muallimin-i Aliyye	Hukuk Mektebi
Lisan Mektebi	Aşiret Mektebi
Deniz Ticareti Mektebi	Mekteb-i Fünûn-ı Maliye

Verilen tablodaki okulların;

I. yabancı dil,
II. güzel sanatlar,
III. ekonomi

alanlarından hangileriyle ilgili eğitim vermek amacıyla açıldıkları söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) II ve III E) I, II ve III

16. Osmanlı Devleti’nde demiryolu yapım maliyetinin yüksek olması, sermaye ve kaynak yetersizliği gibi güçlükler nedeniyle istenilen düzeyde olmamıştır. Bu nedenlerle demiryolu inşası ve işletilmesi bir imtiyaz olarak yabancı şirketlere verilmiştir. Bu durum da Osmanlı Devleti, demiryolu yapımını kapitalist devletlerin ekonomik, siyasi ve askerî çıkarlarına göre ele almak durumunda kalmıştır. Osmanlı Devleti’nde demiryolu yapımı Abdülmecid, Abdülaziz ve özellikle II. Abdülhamid’in politikalarından biri olmuştur. II. Abdülhamid, Osmanlı Devleti’nin tüm demiryolu ağının yaklaşık %73’ünü inşa ettirmiştir.

Verilen bilgilere göre Osmanlı Devleti’nin demiryolu inşası ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Büyük oranda II. Abdülhamid Dönemi’nde yapılmıştır.
B) Ekonomik nedenlerden dolayı yeterli düzeyde gelişim sağlanamamıştır.
C) İşletme hakkı yabancı şirketlere verilmiştir.
D) XIX. yüzyılda devlet politikası hâlini almıştır.
E) Avrupalı devletlerden önce yapımına başlanmıştır.

17. Azınlık okulları, yabancı devletlerin belirlemiş olduğu politikalara uygun olarak Osmanlı Devleti'ne yönelik yıkıcı faaliyetlere başlamıştır. Teşkilatlanan bu okulların faaliyetlerini ilk başlarda dikkate almayan Osmanlı Devleti'nin bu tutumu; Fransa, İngiltere, Amerika, İtalya gibi devletlerin Osmanlı denetiminden uzak, kendi okullarını açmasına neden olmuştur. Yabancı devletlerin, misyonerlerin ve azınlık okullarının sayısı 1860'lı yıllarda büyük bir artış göstererek yaklaşık 1.600 civarına ulaşmıştır. Osmanlı topraklarında yabancı okullar özellikle Orta Doğu, Doğu Anadolu ,Güneydoğu Anadolu ve İstanbul'da açılmıştır. Okulların kurulma yerleri dikkate alındığında siyasi amaçla kuruldukları açık bir şekilde görülmektedir.

Buna göre Osmanlı Devleti'nde yabancı okulların durumuyla ilgili,

I. Vereceği zararın farkına varılamadığı için denetimsiz şekilde faaliyetlerini sürdürmüşlerdir.

II. Yabancı okulların hakları Fransızlar tarafından savunulmuştur.

III. Lozan Antlaşması öncesi yasal denetim gerçekleşmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

18. **Harita: Osmanlı'da demiryolu güzergâhı**

Osmanlı Devleti'ndeki demiryolu güzergâhlarına dair verilen haritaya göre,

I. Anadolu'da ilk demiryolu İzmir-Aydın arasında yapılmıştır.

II. Anadolu'da birden fazla hatta taşıma yapılmıştır.

III. Hac yolu ulaşımı hızlandırılmıştır.

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) II ve III E) I, II ve III

19. Osmanlı Devleti'nde XVIII. yüzyıldan itibaren modern eğitim veren kurumlar açılmıştır. Bunun yanı sıra Avrupa'dan askerî alanda uzmanlar getirilmiş, teknik gelişmelerden daha hızlı haberdar olabilmek amacıyla Avrupa'nın önemli merkezlerinde elçilikler açılmıştır.

Verilen bilgilere göre Osmanlı Devleti ile ilgili,

I. Avrupa'nın bilim ve teknikteki üstünlüğü kabul edilmiştir.

II. Avrupadaki gelişmeleri yakından takip etmek için elçilikler açılmıştır.

III. Askerlik vatan hizmeti olmaktan çıkarılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

20. **Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda sanayinin geliştirilmesi için;**

I. Islah-ı Sanayi Komisyonunun kurulması,

II. İstanbul ve çevresinde dokuma, çuha ve demir döküm fabrikalarının açılması,

III. Batı tarzı askerî birliklerin oluşturulması

çalışmalarından hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

21.

- Patrikhanelerde yeni meclisler kurulacak ve verecekleri kararlar Bâbıâli tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe girecek.
- Irk, din, dil farkı gözetilmeden hiçbir mezhep diğerine üstün sayılmayacak.
- Mahkemeler herkese açık olacak, keyfi cezalar verilmeyecek.
- Yabancılar da Osmanlı Devleti sınırları içerisinde mülk sahibi olabilecek.
- İltizam usulü kaldırılacak, bütün Osmanlı tebaası din ve mezhebi ne olursa olsun aynı vergiyi ödeyecek.

Verilen Islahat Fermanı maddeleri dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenebilir?

A) Osmanlı Devleti'ndeki Müslümanları daha güçlü duruma getirmek

B) Azınlıkların Osmanlı Devleti'ne bağlılığını temin etmek

C) Yargıda bağımsızlığı sağlamak

D) Azınlıklara siyasi haklar vermek

E) Özel mülkiyet hakkını engellemek

22. Tarih öğretmeni derste: "Tanzimat Fermanı'yla padişah, hukukun üstünlüğünü kabul etmiş ve bu olay anayasal rejim yolunda atılan ilk adım olmuştur. Ayrıca Tanzimat Fermanı, modernleşmeyi devlet siyaseti hâline getiren resmi bir belgedir." demiştir.

Buna göre Tanzimat Fermanı ile ilgili,

I. Yönetim şekli değişmiştir.

II. Demokratik bir gelişmedir.

III. Batılılaşma yolunda önemli bir adım atılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

23. Islahat Fermanı yabancı devletlerin baskısı sonucunda düzenlenmiş ve ilan edilmiştir. Osmanlı Devleti bu Ferman'ı kendiliğinden ilan etmiş görünmekle sadece şekil yönünden hükümranlık şerefini kurtarmıştır. Aslında Hristiyan toplulukların korunması kararları, Avrupa devletlerinin eline geçmiştir. Nitekim bu tarihten sonra Paris Antlaşması'ndaki, Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışılmayacak maddesine rağmen büyük devletler her fırsatta imparatorluğun iç işlerine karışmaya başlamış, bunlar da birçok iç ve dış olayın ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Buna göre;

I. Paris Antlaşması'nın büyük devletler tarafından dikkate alınmadığı,

II. azınlıklara sınırsız ayrıcalıklar verildiği,

III. Batılı devletlerin Osmanlı Devleti'ni desteklediği

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

24.

Tanzimat Fermanı	3 Kasım 1839	Tanzimat Fermanı, Osmanlı Devleti'nde geleneksel yapıyı kökten sarsacak yenilikler getirmiştir. Tebaanın kanun önünde eşitliğine dayanan Osmanlı birliği siyaseti, Tanzimat Devri'nin en önemli unsurlarından olmuştur.
Islahat Fermanı	18 Şubat 1856	Osmanlı Devleti ilan ettiği Gülhane Hatt-ı Hümâyunu ile bütün Osmanlı tebaasının kanun önünde eşit sayıldığını ve herkesin devletin güvencesi altında olduğunu açıklamıştır.
I. Meşrutiyet'in ilanı	23 Aralık 1876	Türk tarihinin ilk anayasası olan Kanun-ı Esasi ile meşrutiyet yönetimine geçilmiştir. Kanun-ı Esasi'nin ilanında, Genç Osmanlıların halkın yönetime katılması düşüncesi etkili olmuştur.
II. Meşrutiyet'in ilanı	23 Temmuz 1908	II. Meşrutiyet Dönemi'nde farklı fikirleri savunan pek çok parti kurulmuş, çok partili hayata geçiş denemeleri yaşanmıştır.

Yukarıda verilen Osmanlı tarihi ile ilgili gelişmelerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Halkın istekleri doğrultusunda ilan edilmiştir.
B) Osmanlı Devleti'ndeki demokratikleşme hareketleridir.
C) Monarşik yönetimi güçlendirmiştir.
D) Avrupalı devletler karşı çıkmıştır.
E) II. Abdülhamid Dönemi'nde ilan edilmiştir.

25. XIX ve XX. yüzyıllarda Osmanlı Devleti tüm halkı dil, din, ırk ve mezhep farkı gözetmeden Osmanlı vatandaşı olarak kabul etmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun kanıtı olarak gösterilemez?

A) Mahkemelerin herkese açık olması
B) Tebaanın kanun önünde eşit olması
C) Askerliğin vatandaşlık görevi sayılması
D) Avrupa'da daimî elçiliklerin açılması
E) Herkesten gücü oranında vergi alınması

26. Tanzimat Fermanı'nın bazı maddeleri şunlardır:

- Müslüman ve Hristiyan bütün tebaanın can güvenliği, mal, ırz ve namusu korunacaktır.
- Vergi, herkesin gücü oranında tahsil edilecektir.
- Askerlik tüm Osmanlı tebaası için zorunlu olacak ve askerlik süresi dört veya beş yıl olarak belirlenecektir.
- Hiç kimseye yargılanmadan ölüm cezası verilmeyecek, herkes malını mülkünü istediği gibi tasarruf edebilecektir.
- Herkes kanun önünde eşit olacak, mahkemeler açık yapılacaktır.

Buna göre Tanzimat Fermanı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Siyasal hakların artırıldığı
B) Halk arasında eşitliğin amaçlandığı
C) Kanun üstünlüğünün kabul edildiği
D) Vergide adaletin sağlanmaya çalışıldığı
E) Temel hakların korunma altına alındığı

27. Islahat Fermanı'nın bazı maddeleri şunlardır:

- Irk, din, dil farkı gözetilmeden hiçbir mezhep diğerine üstün sayılmayacak.
- Mahkemeler herkese açık olacak, keyfî cezalar verilmeyecek.
- İltizam usulü kaldırılacak, bütün Osmanlı tebaası din ve mezhebi ne olursa olsun aynı vergiyi ödeyecek.
- Cizye vergisi kaldırılacak, gayrimüslimler askerlik yapacak veya askerlik bedelini nakit olarak ödeyecek.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Osmanlı tebaası arasında eşitlik amaçlanmıştır.
B) Hukuk alanında düzenlemeler yapılmıştır.
C) Vergi usulünde değişiklik olmuştur.
D) Gayrimüslim halka yönelik değişiklikler yapılmıştır.
E) Anayasal sisteme geçilmiştir.

28. Osmanlı Devleti'nde 1876'da kabul edilen Kanun-ı Esasi'nin,

I. Padişah, icraatlarından dolayı sorumlu tutulamaz.
II. Meclis-i Âyanın üyelerini padişah seçer.
III. Müsadere, angarya ve işkence yasaktır.

maddelerinden hangileri demokrasi açısından olumludur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) II ve III E) I, II ve III

29. Bâbıâli Baskını ile idareyi darbe sonucu ele geçiren ittihatçılar, bazı muhalifleri tevkif etmiş ve I. Balkan Savaşı'ndan sorumlu tutulan başta eski sadrazam Kâmil Paşa olmak üzere kabine üyelerinin bazılarını ülkeden uzaklaştırmıştır. Edirne'yi kurtarma propagandasıyla işe başlayan yeni hükûmet, uğrunda darbe yaptığı Edirne'yi 30 Mayıs 1913 tarihli Londra Antlaşması'yla Bulgaristan'a bırakmıştır. Bâbıâli Baskını'yla iktidarı ele geçiren İttihat ve Terakki, I. Dünya Savaşı mağlubiyetine kadar muhalefeti sindirerek ülkeyi tek partili bir rejimle yönetmiştir.

Buna göre İttihat ve Terakki Partisi ile ilgili olarak;

I. seçimle iktidara geldikleri,
II. muhalefete izin verilmediği,
III. ülkeyi baskı ile yönetmeye çalıştıkları

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

30.

Türkçülük Fikrinin Güçlenmesinin Nedenleri:
- Milliyetçilik hareketinin Hristiyan tebaa arasında yayılması ve bunun sonucunda isyanların çıkması,
- Türk olmayan Müslüman toplulukların Batılı devletlerin propagandalarıyla Osmanlı Devleti'nden ayrılmaya başlamaları,
- Osmanlı Devleti'nin kaybettiği topraklardaki Müslümanların Anadolu'ya göç etmek zorunda kalması ve bu insanların karşı karşıya kaldıkları felaketlerin uyandırdığı tepki,
- Avrupa'nın Türkler aleyhindeki propagandaları,
- Avrupa'ya giden Türk aydınlarının, Avrupalıların Türkler hakkındaki çalışmalarından rahatsız olmalarıdır.

Buna göre Osmanlı Devleti'nde Türkçülük hareketinin güçlenmesinin nedenleri arasında;

I. imparatorluk içindeki gayrimüslim ve Müslümanların ayrılık hareketleri,
II. kaybedilen topraklardan Anadolu'ya gelen Müslümanların yaşadığı sorunlar,
III. Türklerin dünyadaki egemenliğini güçlendirmek

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

31. Osmanlı Devleti 1876, 1909 ve 1913 yıllarındaki darbeler sonrası yaşadığı siyasi sıkıntılar sebebiyle pek çok toprağını kaybetmiştir. Yunanistan, bağımsızlığını kazandıktan sonra genişleme politikası izlemiş ve bu politikada Avrupalı devletlerden sürekli yardım görmüştür. Bu genişleme siyasetinde Girit önemli bir yer tutmuştur. 1878 Berlin Antlaşması'na Girit ile ilgili özel bir madde konmuş ve sorun artık uluslararası bir boyut kazanmıştır. 1878 Halepa Fermanı ile Girit Rumlarına geniş haklar verilmiş ancak bu haklar, Ada'da yeni isyanlara neden olmuştur. Yunanistan'dan, Girit'e gönüllü Rum askerler gitmeye ve silah gönderilmeye başlanmıştır. Ada'da Müslümanlarla Hristiyanlar arasında çarpışmalar artınca Avrupalı devletler bölgeye donanmalarını göndermiş ve Osmanlı Devleti'nden Girit'e Hristiyan bir valinin tayin edilmesini istemiştir.

Yukarıdaki metinle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Yunanistan yayılmacı bir politika izlemiştir.
B) Girit sorunu Müslüman Hristiyan çatışmasına neden olmuştur.
C) Avrupalı devletler tarafsız bir siyaset izlemiştir.
D) Batılı devletler Osmanlı Devleti'nin iç işlerine müdahale etmiştir.
E) Osmanlı Devleti güç kaybı yaşamıştır.

32.

Yusuf Akçura ve Üç Tarz-ı Siyaset

Yusuf Akçura, Türk siyasi hayatında "Üç Tarz-ı Siyaset" adlı makalesiyle meşhur olmuştur. 1904 yılında Mısır'da "Türk" isimli gazetede yayımlanan bu makalede Yusuf Akçura şu konular üzerinde durmuştur: Bir Osmanlı ulusu meydana getirmek, İslamcılığa dayanan bir devlet yapısı kurmak ve ırka dayalı bir Türk siyasal ulusçuluğu meydana getirmek.

Yusuf Akçura'nın makalesi dikkate alındığında;

I. Türkçülük,
II. İslamcılık,
III. Osmanlıcılık

fikirlerinden hangilerini incelediği söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

33.

- 1876' da yaşanan darbe ile Sultan Abdülaziz tahttan indirilerek yerine V. Murad tahta çıkarılmıştır.
- 31 Mart Vakası'ndan sorumlu tutulan Abdülhamid 1909'da tahttan indirilmiş ve V. Mehmed Reşad padişah olmuştur.
- 1913'te Enver Bey önderliğinde Bâbıâli'ye gelen İttihat ve Terakki ileri gelenleri Mahmut Şevket Paşa'yı sadrazam yapmayı kabul eden V. Mehmet Reşad'ı tahtta bırakmışlardır.

Buna göre 1876, 1909 ve 1913 darbeleri ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Devlet otoritesi sarsılmıştır.
B) Siyasete müdahale edilmiştir.
C) Bazı darbe girişimleri başarılı olmuştur.
D) Hanedanın değiştirilmesi amaçlanmıştır.
E) Baskı ile yönetimde değişiklikler yapılmıştır.

34.

31 Mart Vakası'nın Başlaması

31 Mart Vakası; 13 Nisan 1909 sabahı Avcı taburlarına mensup askerlerin Ayasofya Meydanı'nda toplanarak gösteri yapması, silah atması ve bazı isteklerde bulunması ile başlamıştı. Kısa zamanda toplanan kalabalıktan uyumlu bir ses çıkmamış, herkes kendi talebini seslendirmişti. Fakat ortak söylem olarak padişahtan şeriatın tam olarak uygulanması, Harbiye Nazırı Ali Rıza Paşa ve Meclis-i Mebusan Reisi Ahmet Rıza'nın görevden alınması istenmişti. Bu taleplere bakıldığında aslında isyancılar hem II. Abdülhamid hem de İttihatçılara karşıydı. Bu görüntü tam da Derviş Vahdeti'nin gazetesindeki fikirlere uygundu. Ayrıca kalabalık içinde İttihad-i Muhammedî Cemiyetinin bayraklarını taşıyanlar da vardı. Bu hareketin ilk sonucu Sadrazam Hüseyin Hilmi Paşa'nın istifası oldu. Bu arada isyancılar Galata Köprüsü civarında Ahmet Rıza zannederek Adliye Nazırı Nazım Bey'i, ayrıca Tanin gazetesi başyazarı Hüseyin Cahid zannederek Lazkiye mebusu Arslan Bey'i öldürdü ve iş tamamen kontrolden çıktı. Bazı isyancılar, sokaklarda "mektepli subay" avına çıktı. İstanbul tamamen isyancıların kontrolüne girdi.

Buna göre 31 Mart Vakası ile ilgili,

I. Sadrazam değişikliğine neden olmuştur.
II. Mevcut yönetime karşı ilk isyandır.
III. İsyancılar bazı devlet adamlarının değiştirilmesini istemiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

11. SINIF TARİH

5. Ünite

1. XX. yüzyıldaki ülke ekonomilerinin en önemli özelliği, Sanayi Devrimi'nden sonra ortaya çıkan endüstriyel üretim tarzına dayalı olmasıdır. Bu üretim tarzının ortaya çıkması, Avrupa'da el emeğine dayalı olarak üretim yapan işletmelerin yavaş yavaş ortadan kalkmasına neden olmuştur. Endüstriyel üretime geçemeyen ülkeler ise ihtiyacına cevap verebilecek yeterlikte bir üretim kapasitesine ulaşamadığı için ithalata yönelmiş ve bundan dolayı tüketici bir toplum yapısı oluşmaya başlamıştır.

Buna göre Sanayi İnkılabı'nı gerçekleştiremeyen ülkeler ile ilgili,

I. Avrupalı devletlerin açık pazarı durumuna gelmişlerdir.
II. Endüstriyel üretim ile rekabet edememişlerdir.
III. Ham madde yetersizliği yaşamışlardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2. Sadrazam Rami Paşa, dokuma ustalarına "Avrupalılar çuha ve ipekli kumaşların ham maddelerini bizden alıyor, ürettiklerini bize geri satıyor. Onlarla bu konuda rekabet edemeyişimiz, çalışma düzenimizin bozuk olmasından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle gerekli alet ve levazımı sağlamalı ve ham maddelerimizi yurt içinde işlemeliyiz. Bu işe bir düzen verirsek size her türlü yardımda bulunuruz." demiştir.

Buna göre Sadrazam Rami Paşa, Osmanlı ekonomisinin Avrupa ile rekabet edebilmesi için aşağıdaki durumlardan hangisinin gerçekleşmesi gerektiğine inanmaktadır?

A) Avrupalı devletlerden destek alınmasına
B) Ticaret yollarına egemen olunmasına
C) Tarımsal üretime önem verilmesine
D) Geleneksel üretim tarzının devam ettirilmesine
E) Ham maddeyi ülke içinde işleyebilecek imkânların sağlanmasına

3. Osmanlı Devleti'nde sanayileşmeyi yürütecek personel yetiştirmek amacıyla 1860'da Islah-ı Sanayi Komisyonu kurulmuştur. Bu komisyonun sanayi eğitimi vermek, gümrük vergisini artırmak, sergiler açmak ve esnaf içinde şirketleşmeyi sağlamak gibi görevleri vardır.

Buna göre Islah-ı Sanayi Komisyonunun kurulmasıyla;

I. Devletin ihtiyaç duyduğu ürünlerin satışını engellemek,
II. Sanayileşme alanında bilinçlenmeyi sağlamak,
III. Ülkenin ithalat miktarını artırmak

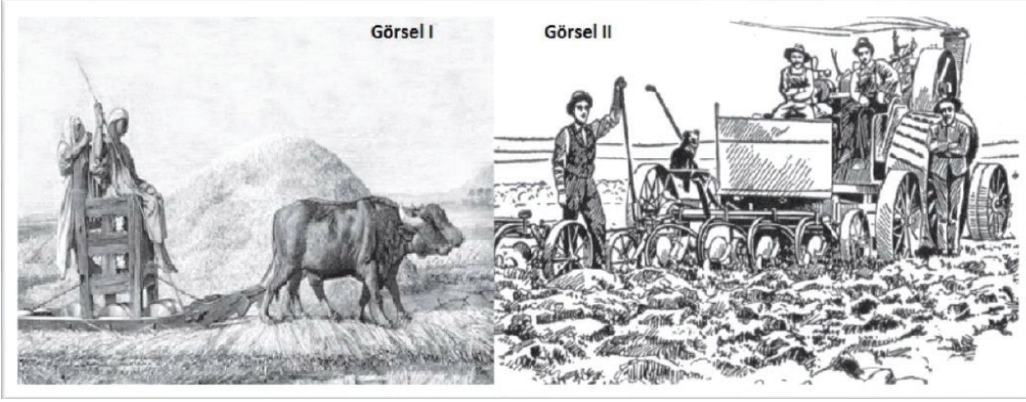
amaçlarından hangilerinin hedeflendiği söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

4. Mehmet Genç: "Osmanlı'nınki talan ekonomisiydi. Fetihlerle geçiniyorlardı. Fetihler durunca kendi halkını sömürdü ve sonra dağıldı gitti." diyorlar. Bunu demeye imkân yok. Osmanlı üretim yapıyordu. Üretim olmadan milyonlarca km^2 toprağın üzerinde o kadar insanın yaşaması mümkün değil. Üretim vardı ama küçük ölçekliydi. Ziraatte de sanayide de küçük birimler hâkimdi. Bu küçük ölçekli üretim sistemi Batı'daki Sanayi Devrimi'nin getirdiği değişim olmasaydı pekâlâ yaşayabilir bir sistemdi. Bu sistemin teknolojik gelişmeyi kolaylaştıran bir sistem değil ama adalet içinde herkesin kıt kanaat da olsa yaşamasını sağlayan bir yapıyı oluşturduğu da muhakkaktır.

Mehmet Genç'e göre, Osmanlı Devleti'nin ekonomik sistemi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Özel mülkiyetin desteklenmesi amaçlanmıştır.
B) Sanayi Devrimi'nden sonra ülke ekonomisi güçlenmiştir.
C) Halkın sömürülmesine dayanan bir ekonomik düzen oluşturulmuştur.
D) İhracat odaklı bir üretim anlayışına sahiptir.
E) Sanayi Devrimi'ne kadar kendi kendine yeten bir üretim düzeni vardır.

5.

Verilen görsellere göre,

I. Tarımsal yöntemde değişim yaşanmıştır.

II. Her dönemde iş gücüne ihtiyaç duyulmuştur.

III. Üründe kalite artmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

6. **Tablo: Üretim Tarzları Arasındaki Farklar**

Üretimin Değişkenleri	El Emeğine Dayalı Üretim	Endüstriyel Üretim
Çalışma ortamı	Küçük el tezgâhları ve atölyeler	Fabrikalar
Üretim Aletleri	Zanaâtkarların kendi ürettikleri el aletleri	Makineler
Üretim Hızı ve Miktarı	Daha az, kaliteli, yavaş	Daha fazla, standart kalitede ve hızlı
Üretim Organizasyonu	Ülke içinde mal ve hizmet arzının mümkün olduğu kadar bol, kaliteli ve ucuz olmasını sağlamak	Kâr amaçlı üretim
Çalışma Disiplini	Usta-çırak ilişkisi, iş birliği ve dayanışma	Patron-işçi ilişkisi, rekabet

Verilen tabloya göre,

I. Endüstriyel üretimde iş birliği ve dayanışmada artış gözlenmiştir.

II. El emeği üretiminde kol gücünden yararlanılmıştır.

III. Endüstriyel üretim makineleşme sürecini başlatmıştır.

yargılarından hangilerine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

7. Osmanlı Devleti'nde yaşanan mali bunalımlar sonucu ortaya çıkan bütçe açıkları, dış borçlanmanın en önemli sebebidir. Fetihlerin durması, artan savaş maliyetleri ve vergi gelirlerinin azalması bütçe açıklarına neden olmuştur. XVII. yüzyılın ortalarına kadar yaşanan bütçe açıkları, Galata bankerleri olarak bilinen sermaye sahiplerinden alınan kredilerle kapatılmıştır. Osmanlı devlet adamları sık sık ortaya çıkan para darlığına ve bütçe açıklarına rağmen dışarıdan borç para almaktan kaçınmıştır. Mustafa Reşit Paşa, 1850-1851 mali yılında hazinenin maaşları bile ödeyemeyecek duruma gelmesi üzerine ilk dış borç antlaşmasını imzalamıştır. Fakat dış borçlanmanın doğuracağı tehlikeleri gören Sultan Abdülmecit anlaşmayı onaylamamıştır. Hazine, tazminat ödeyerek anlaşmayı feshetmiştir.

Buna göre,

I. Para sıkıntısını, borç alarak çözmek isteyen devlet adamları olmuştur.
II. Zaman zaman iç borçlanmaya gidilerek geçici çözümler üretilmiştir.
III. Padişah, başka devletlerin mali kontrolü altına girmekten kaçınmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) II ve III E) I, II ve III

8.

Üretimin Değişkenleri	El Emeğine Dayalı Üretim	Endüstriyel Üretim
Çalışma Ortamı	I	Fabrikalar
Üretim Aletleri	El aletleri	Makineler
Üretim Hızı ve Miktarı	Daha az, yavaş	II

Tabloya göre I ve II numaralı yerlere aşağıdakilerden hangilerinin gelmesi beklenir?

A) Atölyeler – Daha az, yavaş
B) Atölyeler – Daha fazla, hızlı
C) Tezgâhlar – Daha az, yavaş
D) Bilgisayarlar – Daha fazla, hızlı
E) Fabrikalar – Daha fazla ve hızlı

9. Osmanlı Devleti'nde sanayileşmeyi yürütecek personeli yetiştirmek amacıyla 1860'da Islah-ı Sanayi Komisyonu kurulmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi Islah-ı Sanayi Komisyonunun görevleri arasında yer almaz?

A) Sanayi eğitimi vermek
B) Gümrük vergisini artırmak
C) Sergiler açmak
D) İthalat artışı gerçekleştirmek
E) Esnaf içinde şirketleşmeyi sağlamak

10. 1853 yılında başlayan Kırım Harbi Osmanlı maliyesini zor durumda bırakmıştır. Osmanlı yöneticileri, Kırım Savaşı'nda destek veren İngiltere ve Fransa'nın kredi açma konusundaki tekliflerini kabul ederek ilk borç antlaşmasını 24 Ağustos 1854 tarihinde İngiltere ve Fransa ile imzalamıştır. Böylece Osmanlı tarihinde dış borçlanma dönemi başlamıştır. İlk borcun üzerinden henüz bir sene geçmişken savaş giderlerini karşılamak için devlet, çok daha ağır koşullar altında İngiltere'den ikinci kez borç almıştır. Osmanlı, aldığı bu borca karşılık Mısır gelirleri ile Suriye ve İzmir gümrüklerini teminat göstermiştir. 1881 yılına kadar Osmanlı Devleti Avrupalı devletlerden toplam on altı kez borç almıştır. Her borç alışta devlet, gelir kaynaklarını teminat olarak göstermiş ve bu durum ülkeyi ipotek altına sokmuştur.

Bu bilgiye göre Osmanlı Devleti ile ilgili olarak,

I. İlk dış borç Kırım Savaşı'nda alınmıştır.
II. Dış borçlar nedeni ile ekonomisi çökme noktasına gelmiştir.
III. Kırım Savaşı Osmanlı Devleti'nin mağlubiyetiyle sonuçlanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

11. Yusuf Akçura, "Eğer Türkler kendi içlerinden bir sermayedar burjuva sınıfı çıkaramayacak olursa yalnız memur ve köylüden ibaret Osmanlı toplumunun muasır bir devlet hâlinde devamlı yaşayabilmesi zordur." demiştir.

Yusuf Akçura bu sözleriyle Osmanlı Devleti ile ilgili;

I. siyasi,
II. ekonomik,
III. dinî

alanlarından hangileri için endişesini belirtmiştir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

12.

1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı sonunda Makedonya ve Trakya hariç Balkanların büyük bir kısmı Osmanlı idaresinden çıkmıştır. İngiliz Konsolosluğu raporlarına göre bu savaşta üç yüz ile dört yüz bin arası Müslüman öldürülmüş, bir milyon kadarı da göçe zorlanmıştır.

Buna göre Balkanların durumuyla ilgili,

I. Türk varlığı sona ermiştir.
II. Osmanlı Devleti büyük toprak kaybı yaşamıştır.
III. Demografik yapısı değişime uğramıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

13. • Sermaye ve üretimin % 85'inin gayrimüslimlerin elinde olması

• Müslüman ve Türk nüfusun daha çok tarım, hayvancılık, küçük esnaflık, zanaatkârlık ve askerlikte kendini gösterebilmesi

• Bu dönemde giderek güçlenen milliyetçilik düşüncesi

Verilen durumlar Osmanlı Devleti'nde yönetimi elinde bulunduran İttihatçıların ekonomi alanında aşağıdakilerden hangisini uygulamalarına neden olmuştur?

A) Millî iktisat politikası
B) Kapitülasyonların desteklenmesi
C) İthalatın artırılmasına yönelik girişimlerde bulunulması
D) Yabancı sermayenin önünün açılması
E) Karma ekonomik modele geçilmesi

14. • Mevcut kapitülasyonlar devam edecek ve İngiltere'ye yeni imtiyazlar verilecektir.

• İngilizler, Osmanlı ülkesindeki tarım ve sanayi ürünlerini serbestçe alıp satabilecektir.

• Osmanlı Devleti, ihracat yasaklarını ve iç ticarette uyguladığı her türlü tekelleşmeyi kaldıracaktır.

• Yabancı tüccarlar, Osmanlı ülkesinde yerli tüccara sağlanan hak ve kolaylıklardan yararlanacaktır.

• İhracattan alınan vergiler %12, ithalattan alınan vergiler ise %5 olarak uygulanacaktır.

Verilen Balta Limanı Ticaret Antlaşması maddelerine göre aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) İngiltere'nin Osmanlı Devleti içerisinde ayrıcalıklı duruma geldiği
B) Yerli tüccarın rekabet gücünün azalacağı
C) Yabancı tüccarın ülke içindeki etkinliğinin artacağı
D) Osmanlı Devleti'nin Avrupalıların pazarı durumuna getirildiği
E) Osmanlı Devleti sanayileşmesinin önünün açıldığı

15. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin kapitalist dünya düzeniyle hızlı bir bütünleşme sürecine girmesi, dış ilişkilerin giderek yoğunlaştığı İzmir'i yabancı yatırımların gerçekleştirildiği önemli bir ticaret merkezi haline getirmiştir. İzmir ile iç bölgeler arasındaki mal aktarımını gerçekleştirmek için İngilizler ve Fransızlar tarafından İzmir- Aydın, İzmir-Kasaba demiryolu 1860-1866 da tamamlanmıştır. 1873'te İzmir limanına ağır tonajlı gemilerin yaklaşabileceği bir rıhtım yapılmıştır. 1866'da İzmir-Menemen, 1869'da İzmir-Çeşme telgraf hatları kurulmuştur.

Buna göre XIX. yüzyılda İzmir ile ilgili;

I. bölgede ulaşım ve haberleşme ağı kurulduğu,
II. İzmir'de ticari faaliyetlerin XIX. yüzyılda başladığı,
III. kapitalist devletlerin bölgenin ticari potansiyelini değerlendirdiği

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

16. Sanayi Devrimi'nin sağladığı teknik üstünlükle dünyaya egemen olan Avrupalılar, sadece ekonomik sömürüyle yetinmemiştir. Kendi uygarlıklarının üstünlüğüne inanan Avrupalı devletler, bu üstünlüğü dünyanın geri kalanına da yayma amacıyla asimilasyon hareketine başlamıştır. Önce misyonerler vasıtasıyla Hristiyanlığı dünyaya yaymaya çalışan Avrupalılar, ardından ticaret ve diplomasi alanında kendi dillerini zorunlu hâle getirerek yerli halkların dillerini asimile etmiştir.

Buna göre Avrupa sömürgeciliği ile ilgili;

I. insanların temel hak ve hukukunu gözetmedikleri,
II. dünya üzerinde hegemonyalarını oluşturmaya çalıştıkları,
III. modern Avrupa düzeninin dünyaya yayılmasını istedikleri

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

17. II. Abdülhamid, dış borçlar meselesinin bir an önce çözüme kavuşturulmasını, devletin çıkarları açısından gerekli görmüştür. Böylece Avrupa'nın her fırsatta borçları bahane ederek Osmanlı Devleti'nin iç işlerine müdahale etmesi engellenmek istenmiştir. Bu nedenle Bâbıâli, 3 Ekim 1880 tarihli bir nota ile alacaklıların temsilcilerine görüşme çağrısında bulunmuştur. 20 Aralık 1881'de temsilcilerle görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Buna göre temsilcilerle yapılan görüşmeler sonucunda borçlarla ilgili tarafların uzlaştıkları belge aşağıdakilerden hangisidir?

A) Islahat Fermanı
B) Muharrem Kararnamesi
C) İhtisap Kanunnamesi
D) Halepa Fermanı
E) Rüsûm-ı Sitte Mukavelesi

18. Tarımsal faaliyete ilişkin her şey en basit ve ilkel durumdadır. Karasaban sadece ucuna demir takılmış birbirine çatılı iki odun parçasından ibarettir. Toprağı çevirmeyip çizen bu aleti bugün ancak Avrupa'nın bazı uzak köşelerinde görmek mümkündür. Ekini kesmekten ziyade koparan kaba bir orakla kör bir çapa başlıca araçlar arasındadır. Tohum toprağa elle savrulur. Harman ise kısmen ekini çiğneyen kısmen de üstünde bir oğlan çocuğunun ağırlık koyduğu, sapları başaktan ayıran ve altında çakmak taşı bulunan düveni çeken öküz ya da atların işidir. Taneler, samandan rüzgâra savrularak ayrılır. Sulama, iklim ve toprak koşullarına uygun tarımı kimse duymamıştır.

Konsolos Palgrave'nin 1870 tarihli bu raporundan yola çıkarak Osmanlı'da uygulanan tarımla ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Geleneksel yöntemlerle yapıldığı
B) Doğaya bağlı olarak gerçekleştirildiği
C) Avrupa'nın gerisinde kalındığı
D) Makineleşmeye geçilemediği
E) İnstantif tarım yöntemleri uygulandığı

11. SINIF TARİH

6. Ünite

1. 1912-1913 Balkan Savaşları sonucunda Balkanların siyasi haritası önemli ölçüde değişmiştir. Bu savaşlarda Osmanlı Devleti, Avrupa'daki topraklarının yaklaşık %80'ini, Avrupa'da yaşayan nüfusunun da %70'ini kaybetmiştir.

Buna göre,

I. Osmanlı Devleti'nin Avrupa'da toprağı kalmamıştır.
II. Balkanlarda kalan Osmanlı vatandaşları vardır.
III. Balkanlarda Osmanlı aleyhine topraklarını genişleten devletler olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

2. Aşağıdaki tabloda Osmanlı Devleti'ne çeşitli bölgelerden göç eden insanlarla ilgili bilgi verilmiştir.

Göç edilen Yerler	Tarihler	Göç Eden İnsan Sayısı
Kırım	1783-1856	1.000.000
Kırım ve Kuban	1856-1862	450.000
Kırım ve Kuban	1867-1914	350.000
Kafkaslar	1862-1865	1.500.000
Kafkaslar	1874-1877	1.000.000
Kafkaslar	1877-1878	125.000
Balkanlar	1877-1878	800.000
Balkanlar	1878-1914	2.200.000

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Osmanlı Devleti'ndeki Müslüman nüfus artmıştır.
B) En fazla göçmen Balkan topaklarından gelmiştir.
C) Osmanlı coğrafyasında yatay hareketlilik yaşanmıştır.
D) Göçler, XVIII. yüzyıldan itibaren gerçekleşmiştir.
E) Rusya Çarlığı ile nüfus mübadelesi yapılmıştır.

3. Selanik, 1830'larda bütün Balkanların ekonomik açıdan doğal giriş-çıkış limanı olmuş ve deniz ticaretinin canlanmasıyla önemi artmıştır. 1840'larda Selanik'le İstanbul arasında bir gemi hattı kurulmuş ve Adriyatik limanlarına da seferler başlatılmıştır. Sanayi Devrimi sonrası artan ham madde ihtiyacı, Selanik Limanı'nı daha da canlandırmış ve liman, demiryolu ile Avrupa içlerine bağlanmıştır. Böylece Selanik Limanı, İstanbul ve İzmir limanlarının da üzerinde bir ticaret hacmine ulaşmıştır. Ayrıca Selanik, Süveyş Kanalı'nın açılmasından sonra Avrupa için daha büyük önem kazanmıştır.

Metne göre Selanik ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Transit bir ticaret merkezi hâlini aldığı
B) Süveyş kanalının açılmasıyla daha da aktif hâle geldiği
C) Sanayi Devrimi ile birlikte öneminin arttığı
D) Farklı etnik unsurlardan oluştuğu
E) Avrupa ile ulaşım ağının sağlandığı

4. İstanbul, farklı dönemlerde büyük değişimler geçirmekle birlikte en büyük değişimi XIX. yüzyılda yaşamıştır. Başta nüfus artışı olmak üzere ticari faaliyetler, batılılaşma hareketleri, değişen şehircilik anlayışı ve mimarideki gelişmeler; şehrin modern dünyadaki değişimlerden nasibini almasını sağlamıştır. Avrupa'daki Paris, Londra, Berlin gibi büyük metropollerde görülen Batılı hayat tarzı, XIX. yüzyıldan itibaren Osmanlı Devleti'nde yaygınlaşmaya başlamış ve özellikle Üsküdar ve Galata bölgelerinde sosyal hayat gelişmiştir.

Buna göre XIX. yüzyılda İstanbul için aşağıdaki gelişmelerden hangisinin yaşanması beklenemez?

A) Göç hareketlerinin gerçekleşmesi
B) İlk yabancı elçiliklerin açılması
C) Modern belediyeciliğin ortaya çıkması
D) İş merkezlerinin sayısının artması
E) Limanların modernleştirilmesi

5. Sanayi Devrimi sonrası XIX. yüzyılda kent sistemi ortaya çıkmış ve Avrupa'da ekonomik merkezler durumuna gelen büyük metropoller oluşmuştur. Kamusal alan ile özel alan birbirinden ayrıldığı bu dönemde hastane, adliye, üniversite gibi binalar ile bulvar ve caddeler yapılmaya başlanmıştır. Metropollerin oluşumu sonrası meydana gelen nüfus yoğunluğu beraberinde pek çok toplumsal ve altyapı sorununu getirmiştir.

Metne göre modernleşme ile birlikte;

I. sosyal,
II. tarım,
III. şehircilik

alanlarından hangilerinde değişim yaşanmıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

6. Lâle Devri'nden itibaren diplomatik, ticari, kültürel alanlarda artan ilişkilerle birlikte Avrupa kökenli pek çok eşya da kullanılmaya başlanmıştır. Modernleşme adına yapılan girişimler, Osmanlı Devleti'nin tüketim alışkanlıklarında da farklılıklar meydana getirmiştir. İstanbul'da XVIII. yüzyılın ortalarından itibaren "Frenk modası" yavaş yavaş hissedilmeye başlanmış; Batı tarzı mobilyalar, döşemeler, ev düzenlemeleri toplumda popüler hâle gelmiştir. Özellikle Fransa'dan gelen hediyeler, gravürler, saatler, çeşitli aletler, kumaşlar, mobilyalar, mikroskop, teleskop gibi eşyalar Osmanlı toplumunu dönüştürmeye başlamıştır.

Buna göre XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti ile ilgili;

I. Avrupa ile olan ilişkiler sosyal hayata yansımıştır.
II. Batı tarzı yaşam anlayışı kabul görmüştür.
III. Avrupa'ya ait edebî türler Osmanlı'da görülmeye başlanmıştır.

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

7. Balkan ulusları, 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı ile kendi ulus devletlerini kurmak için istedikleri fırsatları bulmuştur.

Bu savaş sonunda imzalanan Berlin Antlaşması ile;

I. Sırbistan,
II. Yunanistan,
III. Romanya

devletlerinden hangileri bağımsızlığını elde etmiştir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

8. Osmanlı Devleti'nde ayrılıkçı hareketlerin başlamasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

A) Coğrafi Keşifler B) Sanayi Devrimi
C) Fransız İhtilali D) 1848 İhtilali
E) Reform Hareketleri

11. SINIF TARİH

Karma Test

1. Martin Luther'in öncülüğünde başlayan Almanya'daki hareketler sonrasında, Fransa'da Calvin'in önderliğinde Kalvenizm Hareketi gelişmiştir. İngiltere'de de Anglikanizm denilen hareketle artık yetki sahibinin kilise değil kral olduğu kabul edilmiştir.

Buna göre,

I. Avrupa'da dinî ayrışmalar başlamıştır.

II. Kilisenin otoritesi sarsılmıştır.

III. Protestan mezhebi Almanya'da resmen tanınmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

2. Rönesans ve Reform'un ortaya çıkardığı fikir hareketleriyle birlikte filozoflar, kurallar ve kanunlar geliştirmiş ve doğal dünyayı nasıl anlayabileceklerini araştırmıştır. Bu filozofların "İnsanlık, yaşamı bilimin kurallarıyla anlayabilir." Düşüncesi, bilimde büyük değişimleri ortaya çıkarmıştır. Bilimin yeni kanunlar ortaya koymak için kullanılması, bu dönemin Akıl Çağı olarak adlandırılmasını sağlamıştır. Akıl Çağı'nda Galilei, Kepler, Copernicus ve Newton gibi bilim insanları sayesinde Avrupa'da Bilim Devrimi gerçekleşmiştir.

Buna göre Avrupa'da Akıl Çağı Dönemi için aşağıdaki durumlardan hangisinin gerçekleşmesi beklenemez?

A) Deney ve gözlem yönteminin uygulanması

B) Dogmatik düşüncenin güçlenmesi

C) Akıl ve bilimin ön plana çıkması

D) Bilimsel çalışmaların yapılması

E) Özgür düşüncenin yaygınlaşması

3. Osmanlı Devleti'nin XVI. yüzyıldan itibaren çatıştığı Habsburglar ve Safevilerin yerini, XVIII. yüzyılın başından itibaren Rusya almıştır. Bazı Rus çarları döneminde izlenen modernleşme çabaları başarıya ulaşmış ve Rusya giderek güç kazanmıştır. Sıcak denizlere inmek isteyen Rusya, doğal olarak bu politikanın önünde engel olarak Osmanlı Devleti'ni görmüştür. Bu nedenle iki devlet arasında uzun yıllar sürecek bir rekabet yaşanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Rusya'nın Osmanlı Devleti'ne yönelik uyguladığı politikalardan biri değildir?

A) Balkanlarda Panslavist politika izlemesi

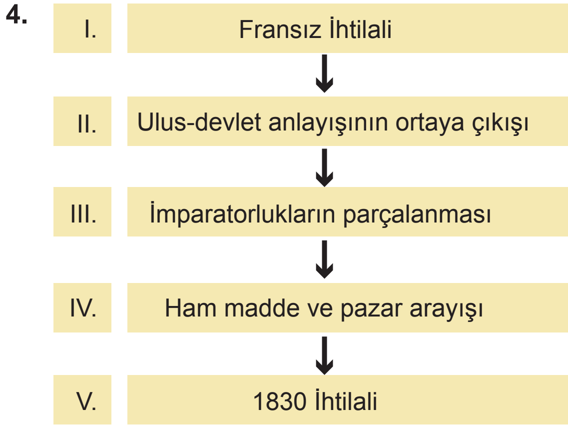
B) Balkanlardaki milliyetçi isyanları desteklemesi

C) Karadeniz'e egemen olma mücadelesi

D) 1917'de I. Dünya Savaşından çekilmesi

E) Ortodoks Hristiyanları bahane ederek Osmanlı'nın iç işlerine karışması

4.

Sıralama dikkate alındığında kaç numaralı gelişmenin sebep sonuç ilişkisini bozduğu söylenebilir?

A) I   B) II   C) III   D) VI   E) V

5. Tanzimat Fermanı'yla padişah, hukukun üstünlüğünü kabul etmiş ve bu olay anayasal rejim yolunda atılan ilk adım olmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin Tanzimat Fermanı ile birlikte getirildiği <u>söylenemez</u>?

A) Herkese mülkiyet hakkı tanınması
B) Can ve mal güvenliği teminatı getirilmesi
C) Rüşvet ve iltimasın ortadan kaldırılması
D) Vergide adaletin sağlanması
E) Ayanların mevcut konumlarının garanti altına alınması

6. Sanayi İnkılabı sonrası endüstriyel üretim tarzına geçilmesiyle:

- Tarımsal faaliyetlerde geleneksel yöntemler terk edilmiştir.
- Bilimsel metotlar uygulanmaya başlanmıştır.
- Maliyet düşürücü teknik gelişmeler yaygınlaşmıştır.

Verilen gelişmelerle birlikte tarım alanında aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi <u>beklenemez</u>?

A) Ekili alanların genişlemesi
B) Çiftçilerin uzmanlaşması
C) Büyük çiftliklerin sayısının azalması
D) Tarımda üretimin artması
E) Makineleşmenin yaygınlaşması

7. Osmanlı Devleti'nde tüketim kalıplarının değişmesindeki en önemli faktör, devletin tüketime geleneksel bakıştaki değişimdir. Klasik tüketim anlayışı, ihtiyaç duyulan ürünlerin alınması ve hayatı sürdürebilecek kadar eşyaya sahip olunması şeklinde tanımlanabilir. Yani din ve ahlakın önemli yer tuttuğu Osmanlı toplumunun tüketiminde "kanaat" esas olmuş ve tüketimde israftan kaçınma benimsenmiştir. Ancak XIX. Yüzyıla gelindiğinde Osmanlı Devleti'nin Avrupa'ya ait pek çok kültür unsuruna maruz kalması, geleneksel tüketim algısında değişiklik yaratmıştır.

Buna göre Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Osmanlı tüketim anlayışı, lüks tüketime dönüktür.
B) İhtiyaç fazlası ürünlerin alınması klasik tüketim anlayışını ifade etmektedir.
C) XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin tüketim algısı değişime uğramıştır.
D) Tüketimde her dönemde geleneksel anlayışın dışına çıkılmıştır.
E) Tüketimin büyük bir kısmı sanayi ürünlerinden oluşmaktadır.

8. XVII. yüzyıl Osmanlılar ile Venedikliler arasında Girit Adası için yapılan yoğun mücadelelerle geçmiştir. Venedikliler, 1654'te Çanakkale Boğazı'nı abluka altına almıştır. Hatta 1656 yılında Çanakkale Boğazı önünde yapılan savaşta Osmanlı donanmasındaki kalyonların çoğu Venediklilerin eline geçmiştir.

Buna göre Osmanlı Devleti ile ilgili;

I. Venedik ile denizlerde yapılan mücadelelerde başarısız olduğu,
II. Venedik'in gerisinde bir gemi teknolojisi kullandığı,
III. Girit Adası'nın Fethini gerçekleştiremediği

durumlarından hangilerine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

9.

XVI. yüzyılın sonlarından itibaren tımar ve zeamet topraklarının iltizam olarak mültezimlere verilmeye başlanması

Mukataaların mültezimlere ömür boyu tahsis edilmesiyle Malikâne sistemine geçilmesi

Malikâne sistemi ile ekonomik olarak güçlenen Âyanların Anadolu ve Rumeli'de emirlerinde asker de yetiştirmeye başlamaları, idari görevler üstlenmeleri

(..)

Diyagramda boş bırakılan sonuç bölümüne,

I. Âyan zümresi devlet içerisinde askerî, idari, ekonomik olarak güç kazanmıştır.
II. Taşrada devletin otoritesinin artması sağlanmıştır.
III. Köylünün üzerinde ayan baskısı oluşmuştur.

yargılarından hangileri getirilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

10. Amerika'dan gelen değerli madenler, kıtalar arasında yoğun bir maden ticaretinin başlamasını sağlamıştır. Avrupa'nın ticaret hacminin katlanarak artması, Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkilemiştir. Çünkü Amerika'nın altın ve gümüşü, Osmanlı Devleti'nde büyük fiyat artışlarına sebep olmuştur.

Buna göre Osmanlı Devleti'nin durumuyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Avrupa'nın fikir hayatından etkilendiği
B) Ekonomik dengelerin Avrupa lehine değiştiği
C) Enflasyon hareketlerinin gözlemlendiği
D) Toplumun ekonomik alanda sıkıntılar yaşadığı
E) Sömürgecilik hareketlerinden olumsuz etkilendiği

11. Osmanlı Devleti ile Rusya arasında yaşanan Kırım Savaşı'nda Avrupalı güçler, Osmanlı Devleti'nin yanında yer alarak Rusya'ya karşı bir Avrupa bloğu oluşturmuştur. Rusya'nın Kutsal Yerler Sorunu'nu bahane ederek başlattığı savaşta, Rusya yenilmiş ve 1856 Paris Antlaşması imzalanmıştır.

Buna göre,

I. Avrupalı devletler Rusya'nın Karadeniz'de güçlenmesini istememektedir.
II. Osmanlı Devleti Avrupa güç dengelerinden yararlanmıştır.
III. Osmanlı Devleti Paris Antlaşmasıyla Karadeniz'de yeniden egemen duruma gelmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

12. Lale Devri'nde matbaanın kullanılmasıyla birlikte Türkçe eserler basılmaya başlanmıştır. III. Ahmed Dönemi'nde birisi Topkapı Sarayı'nda diğeri Yeni Cami'de olmak üzere iki kütüphane kurulmuştur. Yine bu dönemde, başta edebî eserler olmak üzere kültürel ve bilimsel eserlerin Türkçeye çevrilmesi için bir heyet oluşturulmuştur. Bu heyet; Arapça ve Farsça dışında Batı'da yazılmış birkaç tarih, felsefe ve astronomi eserini de Türkçeye tercüme etmiştir.

Buna göre Lale Devri ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Batı tarzı edebî eserlerin verildiğine
B) Bilimsel çalışmaların yapıldığına
C) Osmanlı Devleti'nde ilk matbaanın Türkler tarafından kullanıldığına
D) Kültürel çalışmalar yürütüldüğüne
E) Tarımsal alanda reform çalışmalarında bulunulduğuna

13. Balkanlarda Osmanlı Devleti'ne karşı milliyetçi isyanların görülmesinde;

I. Batılı devletlerin kışkırtması,
II. Rusya'nın Panslavizm politikası,
III. İslamcılık düşüncesinin etkisi

gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu söylenemez?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

14. Sanayi Devrimi ile birlikte dünyada sömürgecilik hareketleri başlamıştır.

Bu yargıyı aşağıdaki Sanayi Devrimi sonuçlarından hangisi kanıtlamaktadır?

A) Üretimde artış sağlanması
B) İşçi sınıfının ortaya çıkması
C) Bankacılık faaliyetlerinin önem kazanması
D) Ham madde ve pazar arayışının başlaması
E) Berlin, Londra gibi mega kentlerin oluşması

15. I. Kardeş katli uygulaması
II. Kafes usulünün getirilmesi
III. Ekber ve Erşet sisteminin getirilmesi

Verilenlerden hangilerinin Osmanlı Devleti'nin merkezî otoritesini zayıflattığı söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

16. Ünlü Fransız düşünürü Montesquieu "Türklerin imparatorluğu, şu sıralarda Bizanslıların eskiden düştüğü zayıflık derecesindedir. Ancak daha uzun süre yaşamaya devam edecektir. Çünkü toprak ele geçirme isteğiyle Osmanlı Devleti'ni tehlikeye atacak imparatorlar bulunsa bile Avrupa'nın tacir ülkeleri çıkarlarına öylesine bağlıdır ki hemen Osmanlıların yardımına koşar." demiştir.

Montesquieu'nün bu sözlerinden yola çıkarak Avrupalı devletlerin Osmanlı Devleti üzerindeki politikaları ile ilgili;

I. Osmanlı Devleti'ni her zaman destekleyecekleri,
II. elde ettikleri kapitülasyonlardan dolayı Osmanlı'nın devamından yana tavır alacakları,
III. Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünün sürmesini isteyecekleri

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

17. Yeni Çağ Avrupa'sında Krallar ve asiller, Rönesans'la siyasi güç kazanmış ve devletin kiliseden ayrı olabileceği fikri gelişmiştir. Orta Çağ'daki derebeylerin yerine devleti bir merkezden yöneten krallar ortaya çıkmıştır. Bu kralların yönetimi altındaki halklar, ulus olarak tanımlanmaya başlamış ve kral, otoritesini ulusun varlığına dayandırmıştır.

Buna göre Yeni Çağ'da Avrupa'daki gelişmelerle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Merkezî krallıkların güç kazandığı
B) Seküler bir devlet anlayışının oluşmaya başladığı
C) Ulus devletlerin ortaya çıktığı
D) Derebeylerin güçlerini yitirdiği
E) Anayasal rejimlerin yaygın hâle geldiği

18. 31 Mart Vakası sonrasında İstanbul'a gelen Hareket Ordusu kontrolü sağlamış, isyandan sorumlu tutulan II. Abdülhamid, 27 Nisan 1909'da tahttan indirilmiş ve yerine kardeşi V. Mehmed Reşad getirilmiştir. II. Meşrutiyet'in ilanından 31 Mart Vakası'na kadar iktidara hâkim olan İttihat ve Terakki, bu tarihten itibaren etkinliğini artırmıştır.

Buna göre 31 Mart Vakası ile ilgili aşağıdaki durumlardan hangisine ulaşılamaz?

A) Osmanlı tahtında değişikliğe gidildiği
B) İttihat ve Terakki'nin bu olaydan güç kazanarak çıktığı
C) 31 Mart Vakası'nın amacına ulaştığı
D) Ordunun yaşanan olaylara müdahil olduğu
E) Yaşanan olaya verilen ismin zamanlamasının miladi takvimle uyuşmadığı

19.
- Vergiler, tüm Osmanlı tebaasına eşit uygulanacak.
- Bütün milletler okul açabilecek.
- Devlet hizmetlerine, askerliğe ve okullara ayrım gözetmeksizin tüm tebaa kabul edilecek.
- Irk, din, dil farkı gözetilmeden hiçbir mezhep diğerine üstün sayılmayacak.

Verilen Islahat Fermanı'nın maddelerinden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Osmanlı toplumunu bir arada tutmak için hazırlandığı
B) Osmanlıcılık fikriyle hareket edildiği
C) Halka din ve vicdan hürriyeti tanındığı
D) Eğitimin ayrılıkçı hareketlerin oluşumuna açık duruma getirildiği
E) Halkın istekleri doğrultusunda oluşturulduğu

20. Aşağıdakilerden hangisi II. Abdülhamid'in tahttan indirilmesinden sonra Kanun-ı Esasi'de yapılan değişikliklerden biri değildir?

A) Padişahın mecliste anayasaya bağlılık yemini etmesi
B) Hükûmetin, hükümdara değil Meclise karşı sorumlu olması
C) Meclis-i Ayan'ın görevine son verilmesi
D) Hükûmete güvenoyu alma mecburiyeti getirilmesi
E) Padişaha tanınan sürgün yetkisinin kaldırılması

TARİH
CEVAP ANAHTARI

4. Ünite	4.Ünite	5.Ünite	6.Ünite	Karma Test
1. A	31. C	1. D	1. E	1. C
2. B	32. E	2. E	2. E	2. B
3. A	33. D	3. B	3. D	3. D
4. A	34. E	4. E	4. B	4. D
5. D		5. D	5. D	5. E
6. D		6. A	6. C	6. C
7. E		7. E	7. D	7. C
8. C		8. B	8. C	8. E
9. B		9. D		9. D
10. C		10. D		10. A
11. C		11. B		11. C
12. E		12. E		12. D
13. B		13. A		13. C
14. B		14. E		14. D
15. E		15. D		15. B
16. E		16. C		16. B
17. A		17. B		17. E
18. D		18. E		18. C
19. D				19. E
20. D				20. C
21. B				
22. E				
23. A				
24. B				
25. D				
26. A				
27. E				
28. C				
29. D				
30. D				

11. SINIF COĞRAFYA

3. Ünite

1. Hint uygarlığı, verimli topraklara sahip olan İndus ve Ganj nehirlerinin kıyılarında kurulmuştur. Temel ekonomik etkinliğin tarım olduğu bu uygarlığın bulunduğu yer, birçok tarım ürününün yetişmesine elverişli koşullara sahiptir. Hindistan, dinî ve etnik bakımdan birçok topluluğu barındırdığı için bu topraklarda siyasi birlik sağlanamamıştır.

Metinde Hint uygarlığı ile ilgili;

I. verimli topraklarda kurulduğu,

II. etnik bakımından çeşitliliğe sahip olduğu,

III. günümüzde gelişen ekonomiye sahip olduğu

hangilerine değinilmiştir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

2. Birleşmiş Milletler Örgütü, ikinci dünya savaşından sonra dünyada barış ve güvenliğini korumak, ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkını sağlamak için bir araya gelen ülkeler tarafından oluşturulmuştur. Örgütün diğer önemli çalışmaları, ülkeler arasındaki sorunları çözmek ve uluslararası iş birliğini sağlamaktır. Merkezi ABD'nin New York kentinde olan Birleşmiş Milletler, 51 kurucu üye ile faaliyetlerine başlamıştır ancak günümüzde örgütün 193 üyesi bulunmaktadır. Örgütün Güvenlik Konseyi, Ekonomik ve Sosyal Konsey, Vesayet Konseyi, Uluslararası Adalet Divanı ve Genel Sekreterlik olmak üzere beş birimi bulunmaktadır.

Yukarıdaki metinde Birleşmiş Milletler Örgütüne dair hangi bilgi verilmemiştir?

A) Kuruluş amacı

B) Faaliyetleri

C) Kurucu üye sayısı

D) Alt organları

E) Kuruluş yılı

3. Buradaki kültürel yapı aslında sömürgeciliğe bağlı olarak biçimlenmiştir. Bu bölgeleri sömürgeleştiren İspanyollar ve Portekizliler Avrupa'daki kültürlerini buraya da taşımışlardır. Hristiyanlığın Katolik mezhebini, Avrupa'daki bazı tarım ürünlerini ve hayvan türlerini buraya taşıyan İspanyollar ve Portekizliler hukuki açıdan da kendi arazi mülkiyet sistemlerini uygulamışlardır.

Yukarıda bahsedilen kültür bölgesi hangisidir?

A) Avrupa kültür bölgesi

B) Slav - Rus kültür bölgesi

C) Kuzey Afrika kültür bölgesi

D) Latin Amerika kültür bölgesi

E) Avustralya - Yeni Zelanda kültür bölgesi

4. Anadolu kültürü coğrafi konumundan dolayı pek çok medeniyetten etkilenmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu yargıyı desteklemez?

A) Asurlular'ın Anadolu'yu yazı ile tanıştırması

B) Lidyalılar'ın Kral Yolu'nu Asur'a kadar götürmesi

C) Ticaretin gelişmesi için Anadolu'nun kervansaraylarla donatılması

D) Selçukluların etkisi ile mimari yapılarda çift başlı kartal figürüne rastlanılması

E) Maya uygarlığının Astronomi, matematik ve sanat gibi birçok alanda ilerlemiş olmaları

5. Az gelişmiş ülkelerde tarım, daha çok temel ihtiyaçların karşılanmasına yönelik olarak ekstansif (geleneksel) yöntemlerle yapılırken, gelişmiş ülkelerde ise tarımsal faaliyetler, ülke ihtiyacını karşılamasının yanı sıra sanayi ham maddesi elde etmek veya ihracat amacıyla yapılır. Bu tür ülkelerde tarım intansif (modern) yöntemlerle yapılır.

Aşağıdaki uygulamalardan hangisi ekstansif tarım uygulayan ülkelere ait bir özelliktir?

A) Sulama, gübreleme, tohum ıslahına önem verilir.

B) Üretim ihtiyaçtan çok ihracata yöneliktir.

C) Birim alanda alınan ürün miktarı fazladır.

D) Çevresel etkilerin tarıma etkisi minimize edilmiştir.

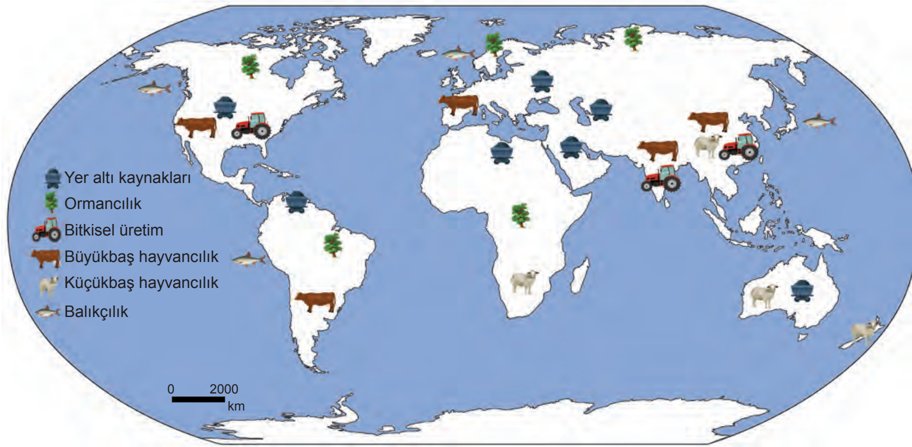
E) Tarımda çalışan nüfus oranı fazladır.

6. Ülkeler sahip olduğu fazla ham maddeleri ve ürettiği ürünleri başka ülkelere satar, ihtiyaç duyduğu ürünleri de başka ülkelerden satın alır. Ülkeler ve bölgeler arasındaki bu ticari faaliyetlere bağlı olarak küresel ticaret ağı ortaya çıkmıştır.

Buna göre, küresel ticaret ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Seri üretimin artması ticareti hızlandırmıştır.
B) Dünya nüfusunun artması küresel ticaretin artmasını sağlamıştır.
C) Ulaşım sistemlerindeki gelişmeler küresel ticaretin gelişmesini sağlamıştır.
D) Tüketimin yoğun olduğu alanlar önemli pazar alanlarını oluşturmaktadır.
E) Ham madde kaynakları bakımından zengin olan bölgelerde sanayi üretimi artmıştır.

7. Aşağıdaki harita üzerinde önemli ham madde üretim alanları gösterilmiştir.

Haritaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) ABD yeraltı kaynakları, bitkisel üretim ve büyükbaş hayvancılık açısından gelişmiştir.
B) Kuzey Afrika'nın önemli ham madde üretimini yer altı kaynakları oluşturur.
C) Japonya yer altı kaynakları bakımından fakir olmasına karşın iş gücünün çok ucuz olması nedeniyle Dünya ekonomisinde çok önemli bir yere sahiptir.
D) Basra Körfezi çevresindeki ülkelerin ekonomilerinin temelini yer altı kaynakları oluşturmaktadır.
E) Kanada, Norveç ve Rusya gibi ülkeler ormancılık bakımından zengin ülkelerdir.

8. Libya'da 2011 den bu yana yaşanan iç karışıklıklar Dünya kamuoyunda da ciddi tepkilere neden olmaktadır. 2020 yılına gelindiğinde hala Libya'da sular durulmamaktadır. Ülkenin Uluslararası meşru temsilcisi Ulusal Mutabakat Hükümeti (UMH) ile Hafter'in liderlik ettiği Libya Ulusal Ordusu isimli silahlı grup arasında sıcak çatışmalar hızla devam etmektedir.

Bu krize hangi uluslararası örgütün müdahelesi daha olumlu sonuç vermesi beklenir?

A) Birleşmiş Milletler
B) İslam İşbirliği Teşkilatı
C) Gelişen Sekiz Ülke
D) Grup 20
E) Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı

9. I. İstihdam sağlayarak işsizliği azaltır.
II. Ülkelerin ödemeler dengesini sağlar.
III. Farklı yaşam tarzlarının keşfedilmesini sağlar.

Yukarıda verilenlerden hangileri turizmin kültürel etkisine örnek gösterilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) I, II ve III

10. Geçmişten günümüze kalan anıt, mabet, heykel, kale, saray, şehir gibi somut tarihi ve sanatsal değerler ile dil, din, ahlak kuralları, geleneksel müzik, geleneksel dans, örf ve adetler gibi soyut değerlere kültürel miras denir.

Buna göre aşağıdaki görsellerden hangisi somut kültürel mirasa örnektir?

A)

B)

C)

D)

E)

11. Örgüt, 1992'de İstanbul'da kurulmuştur. Türkiye'nin önderliğinde 1990'da başlayan bu girişim Türkiye, Rusya Federasyonu, Romanya, Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan, Moldova, Ukrayna ve Bulgaristan'ın imzasıyla resmileşmiştir. Bu ülkelerin yanı sıra Yunanistan ve Arnavutluk da kurucu üyeler arasında yer almaktadır.

Yukarıda hangi örgütten söz edilmiştir?

A) İslam İş Birliği Teşkilatı
B) Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü
C) Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı
D) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
E) Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü

12. **Almanya'nın sanayileşmesinde;**

I. nüfus artış hızının düşük olması,
II. yer şekillerinin sade olması,
III. kömür yatakları bakımından zengin olması

hangilerinin etkisinden söz edilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

13. “Anadolu yeryüzünün ilk yerleşilen merkezlerinden biridir. Paleolitik Çağ’da avcılık ve toplayıcılıkla yaşamını devam ettiren insanlar, hayvan ve bitki türleri bakımından zengin olan Anadolu’yu yurt edinmiştir. Yarımburgaz (İstanbul), Tekkeköy(Samsun), Karain, Beldibi ve Belbaşı (Antalya) mağaraları Anadolu topraklarında kullanılmış ilk yerleşme alanlarına örnek verilebilir. Neolitik Çağ’da ise Anadolu’nun sulak alanları ile verimli toprakları çevresinde yerleşmeler kurularak tarımsal üretime geçilmiştir. Bu döneme ait Anadolu’da bilinen ilk yerleşme alanlarına da Çatalhöyük (Konya), Hacılar (Burdur),Çayönü (Diyarbakır) ve Göbeklitepe (Şanlıurfa) örnek verilebilir. İlk çağlardan itibaren Anadolu’da Hititler, İyonlar, Urartular, Frigler, Lidyalılar gibi çok sayıda uygarlık kurulmuştur. Sonraki dönemlerde Roma imparatorluğu, Bizans, Selçuklular, Osmanlılar bu topraklara uzun yıllar egemen olmuşlardır.”

Buna göre, Anadolu coğrafyası ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilecek bir sonuç olamaz?

A) Çok sayıda medeniyete ev sahipliği yaptığı
B) Ilıman iklim özelliklerine sahip olduğu
C) Verimli topraklara sahip olduğu
D) Bir yarımada olduğu
E) Tatlı su kaynaklarına sahip olduğu

14. 20. yüzyılda yaşanan I ve II. Dünya savaşlarında milyonlarca insan yaşamını yitirmiş, siyasi ve ekonomik alanlarda birçok sorun meydana gelmiştir. Bu siyasi, askerî ve ekonomik sorunların tekrar yaşanmaması için başta BM olmak üzere küresel ve bölgesel örgütler kurulmuştur.

Aşağıdaki tablo Türkiye’nin bazı küresel ve bölgesel örgütlere üyelik durumunu göstermektedir.

Örgüt	Küresel/Bölgesel	Siyasi/Askeri/Ekonomik	Üyelik Durumu
Birleşmiş Milletler	Küresel	Siyasi	Üye
OECD	Küresel	Ekonomik	Üye
NATO	Küresel	Askeri	Üye
KEİ	Bölgesel	Ekonomik	Üye
İİT	Küresel	Siyasi	Üye

Türkiye’nin küresel ve bölgesel ölçekteki siyasi, askeri ve ekonomik örgütlerle ilişkisi düşünüldüğünde bu örgütlerden hangilerine üyelik durumu coğrafi yakınlıktan etkilenmiştir?

A) Birleşmiş Milletler B) NATO C) OECD D) KEİ E) İİT

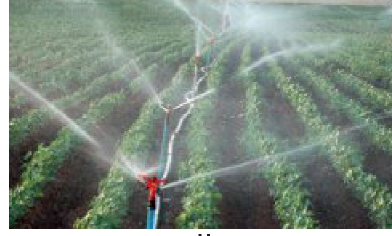
15. Dil, din, ahlak kuralları, geleneksel müzik, geleneksel dans, örf ve adetler kültürel miras oluşturan soyut değerlerdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kültürel mirası oluşturan soyut değerlenden biri değildir?

A) Destanlar
B) Kukla gösterisi
C) Masallar
D) Halk oyunları
E) Göbekli Tepe Arkeolojik alanı

16. Aşağıda tarımsal üretim sırasında ya da sonrasındaki bazı çalışmalar verilmiştir.

I

II

III

IV

Bu çalışmalardan hangileri intansif tarım metodu ile tarım yapan ülkelere aittir?

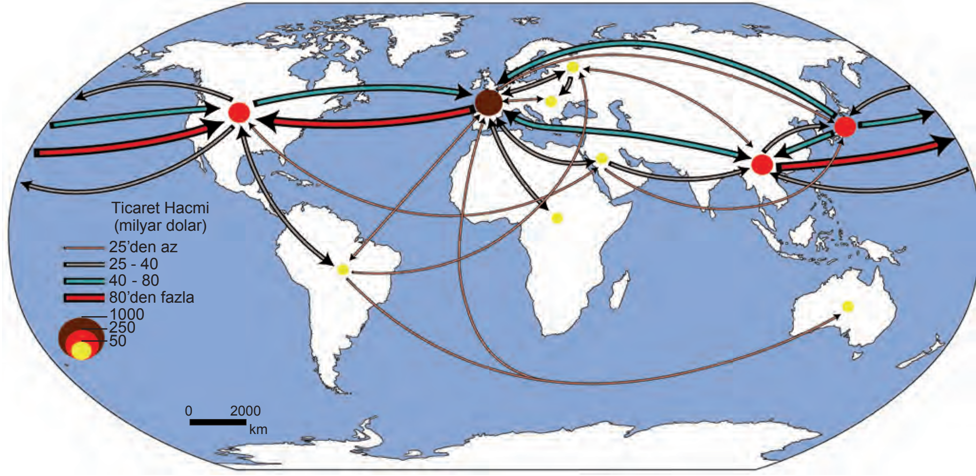
A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

17. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda çeşitli ülkelerden gelen çocuklar, Türkiye'deki ailelere konuk olmakta, burada manevi bir aile edinmektedirler. Sonraki süreçte bu ailelerle iletişim devam etmekte, Türkiye'deki aileler de bu çocukları ve ailelerini ziyaret edebilmektedirler.

Yukarıda turizmin hangi alandaki etkisinden söz edilmiştir?

A) Politik B) Çevresel C) Ekonomik D) Siyasal E) Sosyal ve kültürel

18. Aşağıda yer alan haritada dünyadaki ticaret hacmine ait veriler bulunmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Dünya ticaret hacmi en fazla Kuzey Amerika - Avrupa ve Kuzey Amerika - Uzak Doğu arasındadır.
B) Okyanusya Kıtası'nın ticaretinde en büyük pay Avrupa ve Amerika'ya aittir.
C) Japonya ve Avrupa arasındaki ticaret hacmi 40 milyar dolardan fazladır.
D) Arap yarımadası ile Uzak Doğu arasında petrol ticareti yapılmaktadır.
E) Kuzey Amerika'nın ticaret hacmi Güney Amerika'ya göre fazladır.

19. Aşağıdaki tabloda bazı özellikleri verilen "X" ve "Y" ülkelerinin toplam nüfusları, ekili dikili arazileri ve yetiştirdikleri tarım ürünü birbirine benzemektedir.

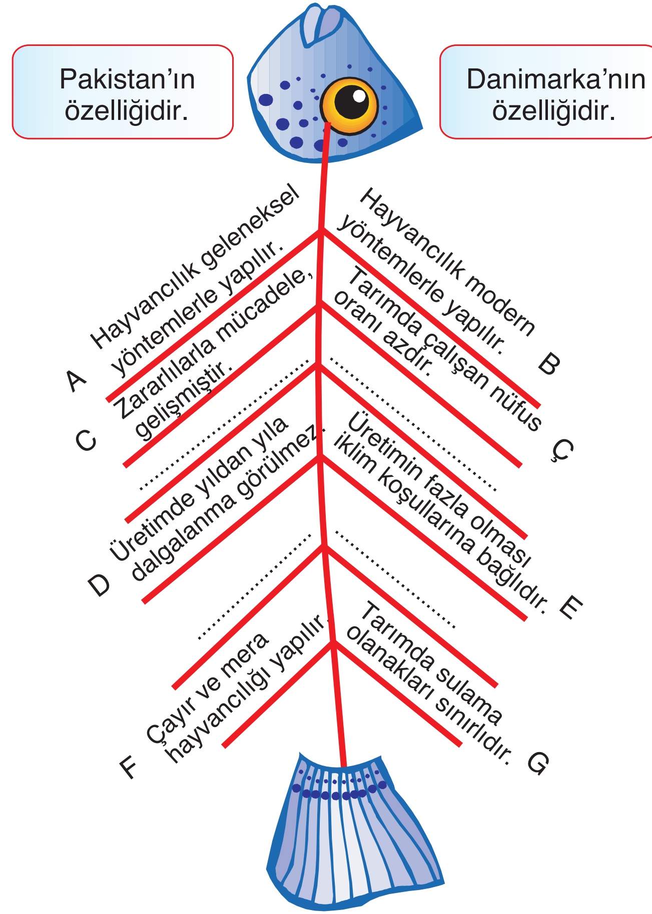
ÜLKE	Hektar başına alınan ürün (Milyon ton)	Tarımda çalışan insan sayısı (milyon)	Traktör sayısı (bin)	Tarımın ekonomideki payı (%)
X	18	3	600	3
Y	3	30	20	75

Tablodaki bilgilere göre ülkeler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) "Y" de geleneksel tarım yöntemleri uygulanır.
B) "X" de teknolojik ve bilimsel tarım ön plandadır.
C) "Y" de tarım ürünü ihracatı daha fazladır.
D) "Y" de insan gücüne dayalı bir tarım yapılır.
E) "X ve Y" ülkelerinin gelişmişlik düzeyi farklıdır.

20. Günümüzde gelişmişlik düzeyi farklı olan ülkelerde uygulanan tarım teknikleri de farklıdır. Bu yöntemleri, modern ve geleneksel yöntemler olarak iki gruba ayırabiliriz. Doğa koşullarına bağımlılığın belirleyici düzeyde olduğu, modern araç ve gereçlerin sınırlı olarak kullanıldığı geleneksel tarım tekniğinde üretim, daha çok aile ihtiyacını gidermeye yöneliktir.

Farklı tarım teknikleri uygulayan ülkelerden Danimarka ve Pakistan'ın tarım yöntemleri ile ilgili özellikler verilmiştir.

Bu ülkelerin gelişmişlik düzeyleri dikkate alındığında verilen özelliklerden hangileri ülkeler için doğru nitelik-tedir?

	Pakistan İçin	Danimarka İçin
A)	A - C	B - E
B)	C - D	Ç - E
C)	A - F	B - Ç
D)	D - F	E - G
E)	C - F	Ç - G

21. Geçmişten günümüze dünyanın farklı bölgelerinde coğrafi, siyasi, ekonomik ve sosyal faktörlerin etkisiyle medeniyetler kurulmuş ve bu medeniyetler birbirlerini etkilemiştir. İlk medeniyetlerin kurulmasında elverişli iklim şartları, su kaynakları, verimli tarım toprakları gibi coğrafi faktörlerin etkili olduğunu söylemek mümkündür.

Bu faktörler düşünüldüğünde aşağıdakilerden hangisi diğerlerine göre daha dezavantajlı bir bölgede kurulmuştur?

A) Mısır Medeniyeti
B) Akdeniz Medeniyeti
C) Hint Medeniyeti
D) İnka Medeniyeti
E) Mezopotamya Medeniyeti

22.
- İndus ve Ganj nehirleri çevresinde kurulmuştur.
- Baharat Yolu'nun başlangıcında bulunmaktadır.
- Birçok dine ev sahipliği yapan bu medeniyette halk, "kast sistemi" adı verilen sınıflara ayrılmıştır.

Verilen bilgiler haritada numaralandırılarak gösterilen yerlerden hangisinde ortaya çıkmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

23. Aşağıdaki görsellerde yer alanlanlardan hangisi Türk kültürüne ait unsurlardan biri değildir?

A)

B)

C)

D)

E)

24. I. Ulaşım sistemlerinin gelişmesi

II. Bölgede ekonominin canlanması

III. Tarım alanlarının turizme açılması

IV. Toplumlar arasında hoşgörü ortamı oluşmasına katkı sağlaması

Verilenlerden hangileri bir bölgede turizmin gelişmesinin olumlu sonuçları arasında gösterilir?

A) I ve II B) II ve III C) I, II ve IV D) I, III ve IV E) II, III ve IV

25. Aşağıdaki tabloda Somali ve Fransa ile ilgili 2015 yılına ait bazı bilgiler verilmiştir.

Ülkeler	Kırsal Nüfus (%)	Tarımda Çalışan Nüfus (%)	GSYİH (Milyar Dolar)	Tarımdan Elde Edilen Gelir (Milyar Dolar)	Tarımın GSYİH Oranı (%)
Somali	60,4	65	6,2	3,7	60,2
Fransa	20,4	2,7	2400	38,4	1,6

Tabloya göre aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

A) Somali ekonomisindeki en büyük pay tarımdan elde edilmektedir.
B) Fransa’da entansif (modern) tarım yöntemleri uygulanmaktadır.
C) Somali’de ekstansif (geleneksel) tarım yöntemleri uygulanmaktadır.
D) Fransa’nın tarımdan elde ettiği gelir Somali’den daha yüksektir.
E) Somali’nin tarım alanlarının oranı Fransa’dan daha fazladır.

26. I. Birleşmiş Milletler
II. Avrupa Birliği
III. İslam İşbirliği Teşkilatı
IV. Bağımsız Devletler Topluluğu
V. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü

Yukarıda verilen uluslararası örgütlerden hangileri bölgesel örgüt olma özelliği taşımaktadır?

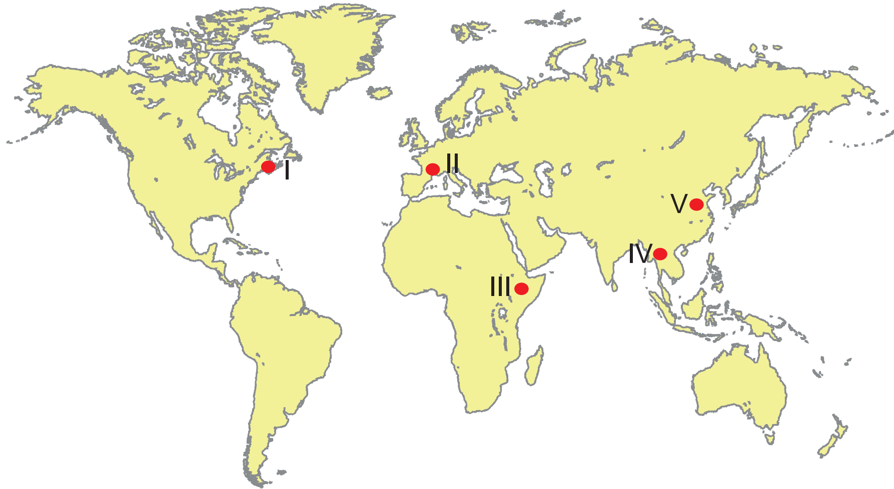
A) I ve III B) II ve III C) II ve IV D) II, III ve IV E) III, IV ve V

27.
- Kurumun amacı; barışı tehlikeye sokacak durumlara karşı önlem almak, ülkeler arasında dostça ilişkiler geliştirmek, uluslararası anlamda ekonomik ve sosyal iş birliğini sağlamaktır.
- Güvenlik Konseyi; ABD, Çin, İngiltere, Fransa ve Rusya'dan oluşan 5 daimi üye ile dönüşümlü olarak her iki yılda bir değişen 10 geçici üyeden oluşur.
- Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Ticaret Örgütü (WTO) gibi uzman kuruluşlara sahiptir.

Yukarıda özellikleri verilen uluslararası örgüt aşağıdakilerden hangisidir?

A) Birleşmiş Milletler
B) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
C) Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü
D) Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü
E) Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı

28.

Dünya ticaretinde ham madde ve üretimden sonraki aşama tüketim bölgesi olan pazardır. Günümüzde en geniş pazar alanları; nüfusun yoğun, gelişmişliğin de normalin üzerinde olduğu yerlerdir.

Harita üzerinde verilen yerlerden hangisi bu duruma örnek <u>değildir</u>?

A) I B) II C) III D) IV E) V

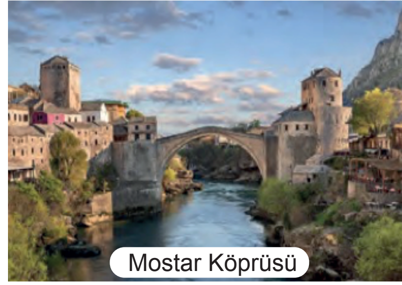
29. Aşağıda görselleri verilen medeniyetlerden hangisi Anadolu topraklarında kurulmamıştır?

A)
Selçuklu Kümbeti

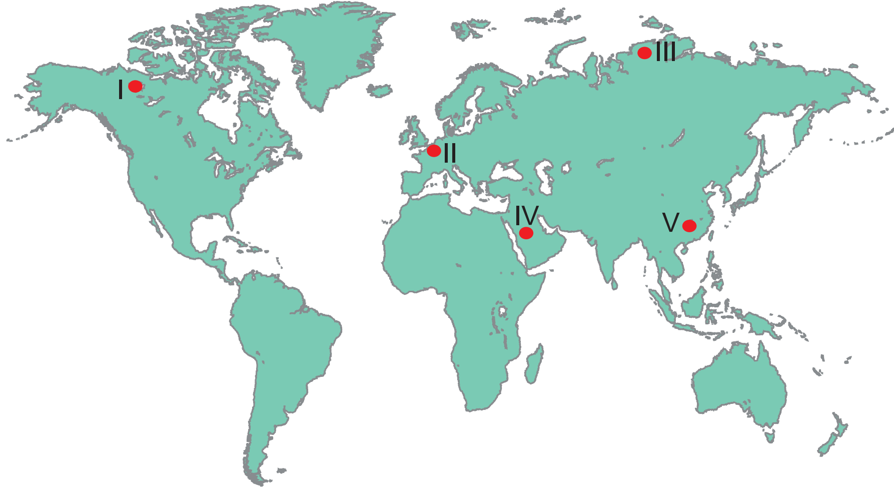
C)
Göbeklitepe

B)
Perge Antik Kenti

D)
Efes Antik Kenti

E)
Mostar Köprüsü

30.

Yukarıdaki harita üzerinde bazı üretim bölgeleri gösterilmiştir.

Bu bölgelerle üretilen ürün eşleşmelerinden hangisi yanlıştır?

A) I – Orman ürünleri
B) II – Hizmet ürünleri
C) III – Hayvancılık
D) IV – Yer altı kaynakları
E) V – Sanayi ürünleri

11. SINIF COĞRAFYA

4. Ünite

1. Küresel çevre sorunları içerisinde nükleer kirlenmenin rolü büyüktür. İkinci Dünya Savaşı yıllarında Japonya'ya atılan atom bombalarının ve Çernobil felaketinin etkileri küresel çapta hâlâ devam ederken bu sorunlara bir de Fukuşima nükleer santrali kazası eklenmiştir. Günümüzde nükleer enerji hâlâ birçok ülke tarafından kullanılmaktadır. Ancak atıkların depolanması sorununa küresel çapta kalıcı bir çözüm getirilememiştir.

Metne göre;

I. nükleer kirlenmenin etkisinin dünya çapında ve uzun süreli olduğuna,
II. nükleer enerjinin dünya enerji üretiminde ilk sırada olduğuna,
III. nükleer atıklara karşı önlem geliştirilemediğine

hangilerine ulaşılamaz?

A) I ve II B) I ve III C) Yalnız II D) II ve III E) Yalnız III

2. Doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı için geleneksel yöntemlerin yerine modern yöntemler kullanılmalıdır. Örneğin tarımda, yağmurlama ve damla sulama yöntemi kullanılması gerekmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi modern sulama yönteminin yararları arasında yer almaz?

A) Su israfı önlenmiş olur.
B) Daha az su ile daha fazla alan sulanmış olur.
C) Toprakta tuzlanma sorunu azalır.
D) Topraktaki verim artar.
E) Toprağın gübre ihtiyacı karşılanır.

3. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından yayınlanmış bir araştırmaya göre, dünya üzerinde havası en kirli 12 şehirden 11'i Hindistan'da yer almaktadır. Yapılan bir başka araştırma ise Hindistan'ın başkenti Yeni Delhi'nin havasını solumanın günde 20 tane sigara içmeye eşdeğer olduğunu saptamıştır. Yeni Delhi havasında bulunan çapları 2.5 mikrona kadar ulaşan partiküllerin astım, yüksek tansiyon ve akciğer kanseri gibi hastalıklara neden olduğu bilinmektedir.

Yeni Delhi'de yapılacak aşağıdaki uygulamalardan hangisi bu soruna çözüm olarak gösterilmez?

A) Alternatif enerji kaynakları kullanımının artırılması
B) Ormanların tahrip edilmesinin önlenmesi
C) Topu taşıma sistemlerinin özendirilmesi
D) Doğalgaz gibi karbon oranı az yakıtların kullanılması
E) Kömür madenine dayalı enerji üretiminin artırılması

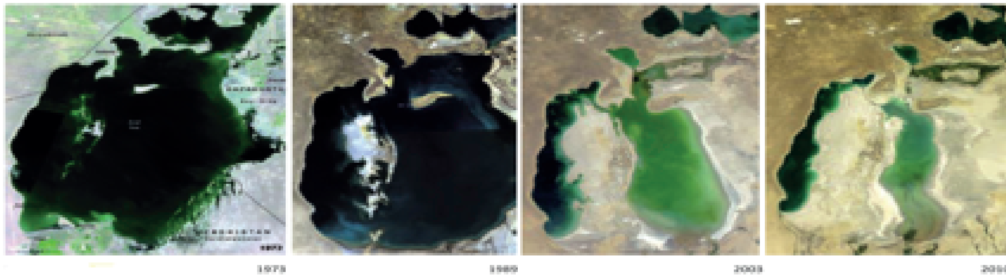
4. Çevre politikaları çevre sorunlarının çözümüne yönelik olarak alınan önlemler ve belirlenen ilkeler bütünüdür. Çevre politikaları; insan sağlığını ve çevreyi korumayı, beşerî ve ekonomik faaliyetlerin doğaya en az zararla yapılabilmesini amaçlar. Çevre politikalarının temelini oluşturan 4 yaklaşım mevcuttur:

- **Kirleten Öder İlkesi:** Çevre kirliliğinin kontrolü için alınan önlemler ile çevreye verilen zararın giderilmesi için yapılan uygulamaların maliyetinin kirleten tarafından karşılanmasıdır.
- **İhtiyat (ileriyi görme) İlkesi:** Çevre sorunlarına neden olabilecek durumları önceden görerek çevre sorunlarını önleme ilkesidir. Ekosistemleri korumak için uygun tedbirlerin alınıp çevre sorunlarına yol açacak faaliyetlerin engellenmesidir. Türkiye'de geniş çaplı etkileri olabilecek ekonomik faaliyetlerin yer seçimi öncesinde hazırlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) raporu bu uygulamaya örnektir.
- **Önleme İlkesi:** Somut bir tehlike karşısında kirliliğin önlenmesidir. Belirginleşen bir çevresel zararın oluşmadan engellenmesidir.
- **İş Birliği İlkesi:** Çevre politikaları; çevre sorunlarının sınırları aşan küresel etkileri nedeniyle ülkeler arasında iş birliği gerektirir

Buna göre, çevre politikalarının genel özellikleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Fabrikalardan çıkan atık suların arıtılarak su kaynaklarına bırakılması önleme ilkesi ile ilgilidir.
B) Fabrikalar verilen zararı karşılamak şartıyla çevreyi bir miktar kirletebilirler.
C) Yeni bir sanayi tesisinde ortaya çıkacak çevresel etkileri görmek ve önlem almak için bir süre beklenmelidir.
D) Bir ülkede yaşanan nükleer sızıntıyı ortadan kaldırma sorumluluğu sadece o ülkeye aittir.
E) Çevre politikalarının temel amacı insanların yaşam standartını yükseltmektir.

5. Doğal kaynaklar arasında yer alan sulak alanların yanlış kullanımı çevresel sorunlara neden olmaktadır. Sulak alanların yanlış kullanım örneklerinden biri de Aral Gölü'dür. Pamuk tarlalarını sulamak için aşırı derecede su çekilmesi, gölü besleyen Amuderya ve Siriderya nehirleri üzerinde barajlar kurulması göldeki su kaybını artırmıştır. Kazakistan ve Özbekistan sınırları arasında bulunan bu göldeki değişim aşağıda gösterilmiştir.

Buna göre, Aral Gölü'ndeki değişim ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılabilir?

A) Göl çevresindeki tarım alanında artış olmuştur.
B) Göl çevresindeki kaynaklar sürdürülebilirlik ilkesine uygun kullanılmıştır.
C) Göldeki değişimin temel nedeni küresel iklim değişimidir.
D) Gölün daralması çevresindeki biyoçeşitliliğin artmasına neden olmuştur.
E) Su seviyesinin azalmasında beslenme kaynaklarının bilinçsiz kullanılması etkilidir.

6. Eski Sovyetler Birliği'nin, 1960-1990 yılları arasında Orta Asya'da pamuk üretimini artırma politikası sonun başlangıcı olmuştur. Bu dönemde su tüketimi üç kat sulamaya açılan alanlar ise üç kattan daha fazla artarak 8,11 milyon hektara ulaştı. Aral Gölü'ne ulaşan suyun azalması sonucu göl seviyesi yılda 1,5 - 2 metre düşmeye başladı.

Aral Gölü'ndeki değişimi engellemek için;

I. gölü besleyen nehirler üzerine barajlar yapılması,
II. gölü besleyen suların daha az kullanılması,
III. göl çevresinde pamuk üretiminin artırılması,
IV. insanların çevre konusunda bilinçlendirilmesi,

çalışmalardan hangileri yapılmalıdır?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV D) I, II ve III E) II, III ve IV

7. Birleşmiş Milletler Rio Dünya Çevre Zirvesi 1992 yılında Brezilya'nın Rio de Janeiro kentinde toplanmıştır. Rio Konferansı, çevre sorunlarının çözümüne yönelik ilkelerin devlet yönetimlerince kabulü açısından önemli bir adımdır. Çevre sorunlarının önlenmesinde sürdürülebilir kalkınma yaklaşımının benimsendiği konferans ile aşağıdaki sözleşmeler taraf ülkelerce imzalanmıştır.

- **Biyoçeşitlilik Sözleşmesi:** Sözleşmenin üç temel amacı; biyoçeşitliliğin korunması, ekosistemlerin ve biyoçeşitlilik kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ile genetik kaynakların adil paylaşımıdır.
- **Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi:** Sözleşme, uluslararası iş birliği ve ortak düzenlemelerle aşırı kuraklık yaşanan ülkelerde çölleşmeyle mücadeleyi ve çölleşmenin etkilerinin azaltılmasını amaçlamaktadır. 195 ülke ve Avrupa Birliği sözleşmeye taraftır.
- **İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi:** Sözleşme, iklim değişikliğinin ortaya çıkaracağı sorunların üstesinden gelmek için genel bir çerçeve oluşturur. Atmosfere sera gazı salınımının azaltılması, ekonomik gelişimin sürdürülebilir bir şekilde gerçekleşmesi sözleşmenin başlıca amaçları arasındadır.

Bu sözleşmeler doğrultusunda küresel çevre sorunlarının önlenmesiyle ilgili;

I. Mücadele çok boyutlu bir süreci içermektedir.
II. Ülkelerin almış oldukları ulusal önlemler yetersiz kalmaktadır.
III. Bugünün ihtiyaçlarını karşılarken gelecek nesillerin ihtiyaçlarını karşılama olanağından ödün verilmemesi amaçlanmaktadır.

hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

8. Çernobil Nükleer Santrali Ukrayna'da Kiev kentinin 140 km kuzeyinde baraj gölü kıyısında 1972'de kurulmuş bir nükleer santraldir. Her biri 1000 megawat (MW) gücünde dört reaktörü bulunan santralin Nükleer Güç Reaktörünün dördüncü ünitesinde 26 Nisan 1986'da meydana gelen nükleer kaza sonrasında atmosfere büyük miktarda fizyon ürünleri salınmıştır. Bir deney sırasında meydana gelen Çernobil reaktör kazası, XX. yüzyılın ilk büyük nükleer kazasıdır. Kaza sonrasında Rusya, Bulgaristan, Türkiye, Romanya ve Avrupa ülkelerinin tamamı alarma geçmiştir. Ülkemizde o yıl Karadeniz bölgesindeki çay, fındık gibi ürünlerin birçoğu imha edilmiştir.

Açıklamaya göre;

I. nükleer kazaların etkileri uzun sürer,
II. bir nükleer kaza birçok ülkeyi etkiler,
III. nükleer kazaların nedeni atıklardır

hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

9. Caretta carettalar nesli tükenmekte olan nadir canlılardan ve dünyanın sadece belirli yerlerinde yumurtlayabiliyorlar. İşte o sahillerden bazıları Türkiye'de. Ancak sahillerimizdeki çevre kirliliği, tehlikeli atıklar, gürültü ve kaçak kum çıkarımı bu canlılar için tehlike oluşturuyor. Antalya'nın Kemer ilçesinde Ulupınar Çevre Koruma Geliştirme ve İşletme Kooperatifi'nin raporu da bu tehlikelerin hâlen devam ettiğini gösteriyor.

Metne göre caretta carettaların yumurtlama alanlarındaki tehlikenin asıl kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) İklim koşulları
B) Dalga ve akıntılar
C) Beşeri faaliyetler
D) Balıkçıl kuşlar
E) Diğer deniz canlıları

10. Doğal kaynaklar kullanılırken ekosistemin dengesini bozmayacak ve kendi kendini yenilemesine izin verecek şekilde hareket edilmesi, dünyanın mevcut kaynaklarının korunması ve gelecek nesillere aktarılmasına sürdürülebilir kaynak kullanımı denir.

Buna göre aşağıdaki uygulamalardan hangisi doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımına örnek olarak <u>gösterilemez</u>?

A) Atıkların birtakım işlemlerden geçirilip geri dönüştürülmesi
B) Erozyon riski olan toprakların ağaçlandırılarak riskin azaltılması
C) Fosil yakıt kullanımının sınırlandırılarak yenilebilir kaynaklara yönelinmesi
D) Bazı kaynakların yenilenebilir niteliği nedeniyle sınırsızca kullanılması
E) Bazı canlı türleri için belirli dönemlerde av yasağı uygulanması

11. Aşağıdaki enerji üretim santrallerinden hangisi hava kirliliğine neden olmaktadır?

A) Termik santraller
B) Rüzgar enerjisi santralleri
C) Hidroelektrik santraller
D) Jeotermal santraller
E) Güneş panelleri

12. Dünya genelinde son yıllarda yenilenebilir enerji kaynaklarına daha fazla yatırım yapıldığı görülmektedir.

Bu durum;

I. çevreye daha az zarar vermesi,
II. sürdürülebilir olması,
III. daha fazla enerji vermesi

hangileri ile açıklanabilir?

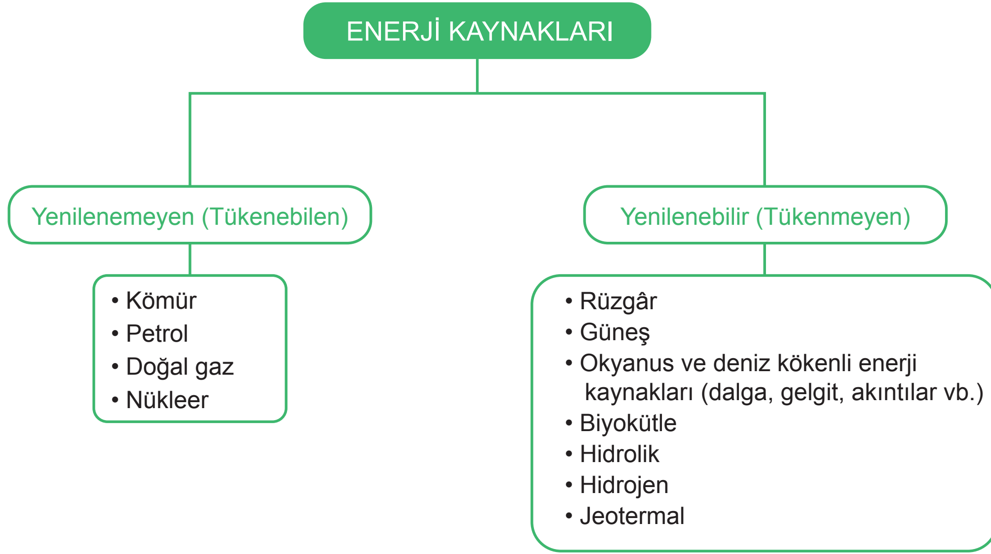
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I ve III

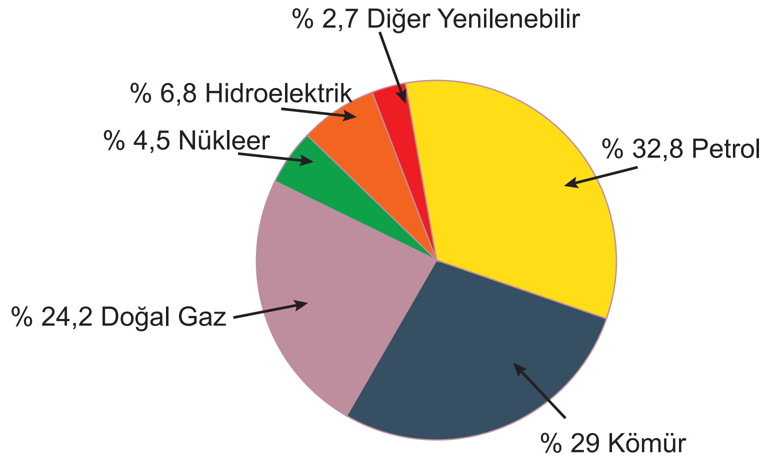
13. Günlük hayatta sık kullanılan ve atık hâle gelen kâğıtların geri dönüşümü, hem ekonomiye katkı sağlıyor hem de yıllık ortalama 25 milyon ağacın kesilmesini engelliyor. Türkiye'de atık yönetimi sektörüne ait özellikle geri dönüşüm ve geri kazanım faaliyetlerindeki büyük kapasite artışı, kaynak verimine de katkı sağlıyor.

Açıklama doğrultusunda geri dönüşüm süreçlerinin çevre sorunlarıyla mücadeledeki rolünün ne olduğu söylenebilir?

A) Kullanılan hammadde miktarını azaltarak maliyetlerin azalmasını sağlar.
B) Çöp depolama alanlarının ömrünü uzatarak kullanılan arazinin azalmasını sağlar.
C) Ham madde tasarrufu sağlayarak doğal kaynakların tükenme sürecini uzatır.
D) Kaynak verimine katkı sağlayarak üretim sürecini hızlandırır.
E) Ham madde ithalatını azaltarak dış ticaret açığının azalmasını sağlar.

14. Aşağıda enerji üretilen doğal kaynaklar ve bu kaynakların 2015 yılına ait dünyadaki birincil enerji tüketim oranları verilmiştir.

Yalnızca bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Enerji tüketiminde yenilenemeyen kaynakların oranı daha fazladır.
B) Yenilenebilir enerji kaynakları içinde en fazla tüketilen hidroelektriktir.
C) Dünya enerji tüketiminin yarıdan fazlasını kömür ve petrol oluşturmaktadır.
D) Enerji tüketiminde nükleer enerjinin payı sürekli artmaktadır.
E) Enerji tüketiminde diğer yenilenebilir kaynakların payı, hidroelekrik payının yarısından azdır.

15. Geri dönüşüm, atıkların birtakım işlemlerden geçirildikten sonra ikinci bir ham madde özelliği kazanmasını sağlamaktır. Geri dönüşüm sayesinde doğadaki kaynaklar korunmakta, enerji tasarrufu sağlanmakta, atık miktarı azalmakta, çöp alanlarının ömrü uzamakta ve ekonomiye katkı sağlanmaktadır. Geri dönüşümün ilk basamağı atıkların kaynağından ayrılarak toplanmasıdır. Böylece aynı tür atıkların çöple karışarak kirlenmesi önlenerek bir yerde toplanması sağlanmaktadır.

Buna göre geri dönüşümün ilk aşaması aşağıdakilerden hangisidir?

A) Atıkların yakılması
B) Atıkların sınıflandırılması
C) Atıkların ham maddeye dönüştürülmesi
D) Ham maddeden üretim yapılması
E) Atıkların çöp depolama alanlarına bırakılması

16. Atmosferdeki karbondioksit (CO_2) miktarı 2016 yılında 3 mg/L artarak 405,1 mg/L civarına çıktı. Sanayi Devrimi'nden önceki 10 000 yıl boyunca atmosferde bulunan karbondioksit miktarı 280 mg/L civarındaydı. Sanayileşme ve insan etkinlikleri sonucu atmosfere salınan karbondioksit miktarı günden güne artarak günümüzde 400 mg/L'nin üzerine çıktı. Karbondioksit bir sera gazı olduğu için bu durum Dünya'nın ortalama yüzey sıcaklığının artmasına (küresel ısınmaya) sebep olmaktadır. Geçtiğimiz beş yılda atmosferdeki ortalama karbondioksit miktarı her yıl en az 2 mg/L artarak rekor hıza ulaştı. Örneğin son Buz Çağı sona ererken atmosferdeki karbondioksit miktarının artış hızı bugünkünün sadece yüzde biri kadardı.

Metinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Endüstrileşmenin atmosferdeki CO_2 dengesini bozduğu
B) CO_2 salınımın bu hızla devam etmesi durumunda buzul çağının yaşanacağı
C) Günümüzde CO_2 miktarı artış hızının Sanayi Devrimi öncesine göre fazla olduğu
D) CO_2 artışının küresel ısınmaya neden olduğu
E) İnsan faaliyetlerinin karbondioksit artışına neden olduğu

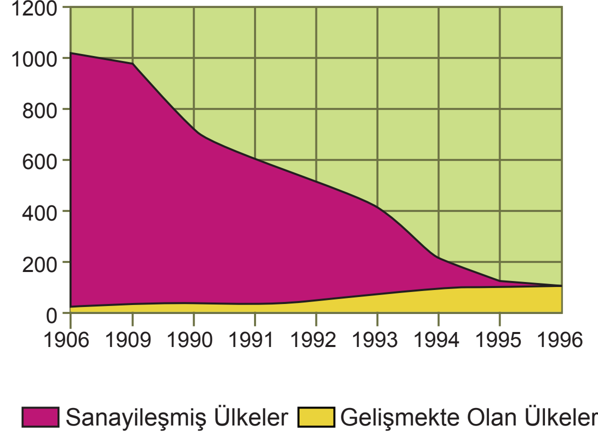
17.
I. Geri dönüşüm tesislerin artırılması
II. Çöplerin sınıflandırılması
III. Termik santrallerin bacalarına filtre takılması

Yukarıdakilerden hangileri çevre sorunlarının önlenmesine yöneliktir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I, ve II
E) I, II ve III

18.

Tablo: Küresel Bazda CFC Üretiminin Ozon Tabakası Üzerindeki Etkisi

Ozon tabakası: Güneş'ten gelen morötesi (ultraviyole) gibi zararlı ışınları tutar. Ozon tabakasındaki azalmalar yaşam için olumsuz sonuçlar doğurur.

CFC gazları: Klima, buzdolabı, sprey ve yangın söndürücü kullanımı ile ortaya çıkan CFC (kloroflorokarbon) gazları ozon moleküllerini parçalar ve ozon tabakasının seyrelmesine neden olur.

Montreal Protokolü: Eylül 1987'de Ozon Tabakasını İncelten Maddelere İlişkin Montreal Protokolü kabul edilmiştir. 1985 yılında Antartika üzerindeki ozon deliğinin tespit edilmesi ile hükûmetler, birçok Kloroflorokarbon (CFC)'ların üretimini ve tüketimini azaltacak katı önlemlere ihtiyaç olduğu yargısına varmışlardır.

Grafik ve açıklamalar dikkate alındığında;

I. Dünya'yı tehdit eden bir çevre sorunu, ülkelerin bir araya gelerek çözüm aramalarına sebep olmuştur.

II. Montreal protokolü sanayileşmiş ülkelerde daha fazla kabul görürken gelişmekte olan ülkeler protokole uygun çalışmaları daha az yapmıştır.

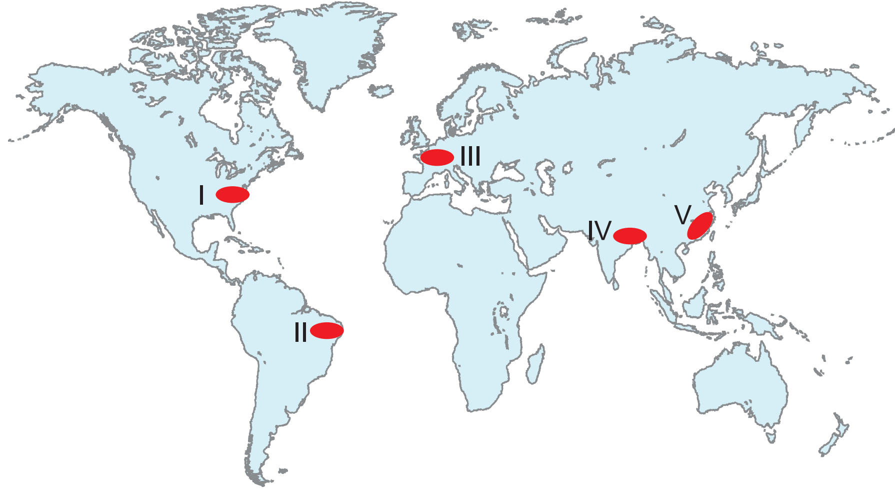
III. Bazı ülkelerde gerçekleşen endüstri faaliyetlerinin çevre üzerindeki etkisi ülke çapındadır.

IV. Günümüzde ülkeler gelişmişliklerine paralel oranda atmosfere CFC salınımı yapmaktadır.

hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I, II ve IV E) II, III ve IV

19. Sanayileşmenin fazla olduğu yerlerde hava kirliliği de fazladır.

Buna göre haritada numaralandırılmış yerlerin hangisinde hava kirliliğinin diğerlerine göre az olduğu söylenebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

20. Rio Dünya Çevre Zirvesi: Birleşmiş Milletler Rio Dünya Çevre Zirvesi 1992 yılında Brezilya'nın Rio de Janeiro kentinde toplanmıştır. Rio Konferansı, çevre sorunlarının çözümüne yönelik ilkelerin devlet yönetimlerince kabulü açısından önemli bir adımdır. Çevre sorunlarının önlenmesinde sürdürülebilir kalkınma yaklaşımının benimsendiği konferans ile aşağıdaki sözleşmeler taraf ülkelerce imzalanmıştır

- **Biyoçeşitlilik Sözleşmesi:** Sözleşmenin üç temel amacı; biyoçeşitliliğin korunması, ekosistemlerin ve biyoçeşitlilik kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ile genetik kaynakların adil paylaşımıdır.
- **Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi:** Sözleşme, uluslararası iş birliği ve ortak düzenlemelerle aşırı kuraklık yaşanan ülkelerde çölleşmeyle mücadeleyi ve çölleşmenin etkilerinin azaltılmasını amaçlamaktadır. 195 ülke ve Avrupa Birliği sözleşmeye taraftır.
- **İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi:** Sözleşme, iklim değişikliğinin ortaya çıkaracağı sorunların üstesinden gelmek için genel bir çerçeve oluşturur. Atmosfere sera gazı salınımının azaltılması, ekonomik gelişimin sürdürülebilir bir şekilde gerçekleşmesi sözleşmenin başlıca amaçları arasındadır.

Rio Dünya Çevre Zirvesi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Devletlerin kendi sınırları ölçeğinde çevre sorunlarına çözüm bulmasıdır.
B) Çölleşmeyle mücadele sözleşmesinde çölleşme tehdidi altında olan ülkeler arasında imzalanmıştır.
C) Sera gazı salınımı fazla olan ülkelerde ekonomik gelişim ikinci plana atılarak bu gazın salınımının azaltılması hedeflenmektedir.
D) Dünyadaki tüm ülkeler zirvedeki sözleşmelerin hepsini imzalamıştır.
E) Zirve'de amaç Dünya'yı tehdit eden sorunları işbirliği ile çözmek ve kaynakların gelecek nesillere de aktarılmasını sağlamaktır.

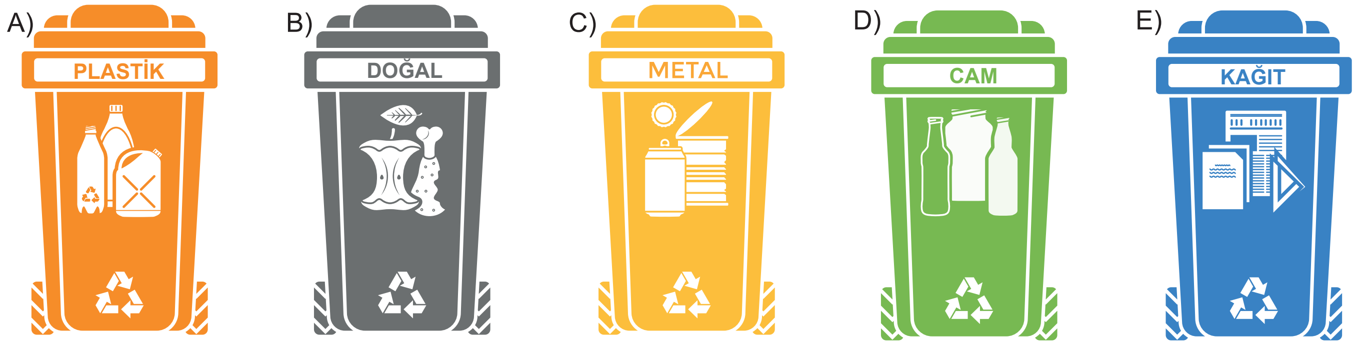
21. I. Yatağan Termik Santrali
II. Sarayköy Jeotermal Santrali
III. Çayırhan Termik Santrali
IV. Sarıyar Hidrolik Santrali
V. Karapınar Güneş Enerji Santrali

Yukarıdaki santrallerden hangilerinin bulunduğu yerde hava kirliliğinin fazla olması beklenir?

A) I ve III B) I ve V C) II ve IV D) II ve V E) III ve IV

22. Geri dönüşüm, atıkların birtakım işlemlerden geçirildikten sonra ikinci bir ham madde özelliği kazanmasını sağlamaktır. Geri dönüşüm sayesinde doğadaki kaynaklar korunmakta, enerji tasarrufu sağlanmakta, atık miktarı azalmakta, çöp alanlarının ömrü uzamakta ve ekonomiye katkı sağlanmaktadır.

Doğaya en az zarar veren geri dönüşüm ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

23. Çevre sorunları, oluşumuna göre küresel, bölgesel ve yerel olarak gruplandırılabilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yerel bir çevre sorunu olarak gösterilir?

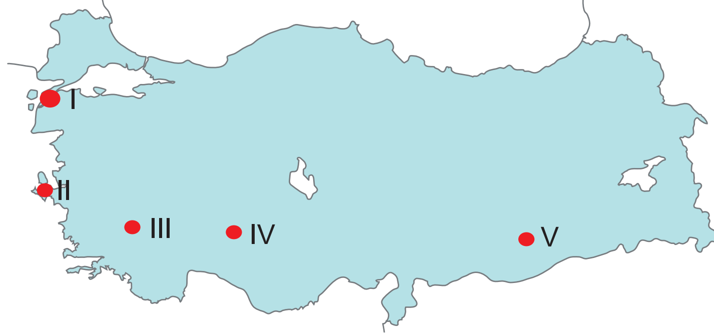
A) İspanya 19 Kasım 2002 Prestige (Pirestij) isimli tanker, yakalandığı bir fırtına sonucu ağır hasar görerek İspanya açıklarında batmış ve bu kaza sonucu 77 bin ton petrol Atlas Okyanusu'na karışmıştır.
B) 2011 Tōhoku depremi sonucu oluşan tsunami sonrası Fukuşima Nükleer Elektrik Santralinde kazalarda nükleer sızıntı meydana gelmiştir.
C) Kuzey Pasifik Okyanusu'nda, 135° B ve 155° B ile 35° K ve 42° K meridyenleri arasında bulunan yoğun çöp kütleleri çöp adası oluşturmuştur.
D) Çin'in Honkeiko kömür madeninde 26 Nisan 1942'de gaz ve kömür tozu karışımının neden olduğu patlamada bin 549 kişi hayatını kaybetmiştir.
E) Pamuk rekoltesini artırabilmek için Sovyetler Birliği döneminde yapılan plansız sulama projeleri, dünyanın en büyük dördüncü gölü olan Aral'ın yüzde 90'ını kurutup çöle çevirmiştir.

24. Dünyadaki enerji kaynaklarının hızla tükenmesine rağmen insanların büyük bölümü üzerine düşen görevin farkında değildir. Halbuki belli kurallara uyulduğu takdirde enerji tüketimi en az düzeye indirgenebilir.

Aşağıda verilen olaylardan hangisi bu duruma örnek sayılmaz?

A) Elektrik tüketimi az olan ampuller seçmek
B) Kısa mesafelerde ulaşım için araç kullanmak
C) Kullanılmayan elektrikli eşyaların fişini prizden çekmek
D) Çamaşır ve bulaşıkları düşük ısıda ve kısa programlarda yıkamaya özen göstermek
E) Kapı altı, pencere kenarları gibi soğuk hava giren yerleri tespit edip, çeşitli yalıtım sistemleri ile kapatmak

25.

Haritada gösterilen yerler ile bu yerlerde üretilen enerji türü aşağıdakilerin hangisinde yanlış eşleştirilmiştir?

A) I – Rüzgar Enerjisi
B) II – Kömür Enerjisi
C) III – Jeotermal Enerji
D) IV – Güneş Enerjisi
E) V – Hidrolik Enerji

26. Aşağıdakilerden hangisi doğaya diğerlerinden daha az zarar vermektedir?

A) Termik santrallerde fosil yakıtların kullanılması
B) Şehirlerin genişlemesi sonucu sokak aydınlatmalarının artış göstermesi
C) Tarımda bilinçsiz ilaç kullanımı
D) Sanayi atıkların deniz ve akarsulara bırakılması
E) Nükleer denemeler ile nükleer santral kazaları sonucu çevreye gazların yayılması

27. Dünya'nın ortalama sıcaklığı fosil yakıtların kullanımı sonucu atmosfere daha fazla sera gazı karışmasıyla son yüzyılda ciddi anlamda artmıştır. Küresel iklim değişikliğinin tarım, orman ve bitki örtüsü, tatlı su kaynakları, deniz seviyesi, insan sağlığı ve biyoçeşitlilik üzerinde önemli etkileri vardır.

Aşağıdakilerden hangisi küresel iklim değişiminin doğrudan etkileri arasında gösterilmez?

A) Kutup bölgeleri ile dağların yüksek kesimlerindeki buzulların erimesi hızlanmıştır.
B) Kutup bölgelerindeki donmuş topraklar, sıcaklığın artması sonucu çözülmeye başlayarak binlerce yıldır bünyesinde bulunan metan gazını atmosfere bırakmaktadır.
C) Küresel iklim değişikliğine bağlı olarak sel, kasırga, fırtına, orman yangınları gibi afetler daha sık yaşanır.
D) Buzların erimesine bağlı olarak yetmiş yıl içerisinde deniz seviyesinin ortalama 0,48 metre yükselmesi beklenmektedir.
E) Tarımda yaşanan aksamalar dolayısıyla temel gıda fiyatlarının yükselmesi

28.
- Endonezya, son yıllarda uyguladığı politikalar sonucu sahip olduğu orman varlığının büyük bölümünü kaybetmiştir. Çıkarcı ve bilinçsiz tutum nedeniyle ülkede sadece 2012'de 8400 km²'lik ormanlık alan yok edilmiştir. Yok olan bu alanlar, ağırlıklı olarak palm yağı üretilen tarlalara dönüştürülmektedir. Endonezya dünya genelindeki memeli hayvanların yaklaşık %12'sine bitkilerin de %10'una ev sahipliği yapmaktadır. Bu hayvan ve bitkilerin önemli bir kısmını ya endemik ya da nesli tükenmekte olan türler oluşturmaktadır. Ormanların tahrip edilmesi sonucunda biyoçeşitliliğin azaldığı görülmektedir.
- İsrail, Ölü Deniz'in güneyinde Ürdün sınırı boyunca su kaynaklarının oldukça sınırlı olduğu Arava Çölü'nde kurduğu modern tarım çiftlikleriyle bölgeyi adeta bir vahaya çevirmiş durumdadır. 30 bin dönümlük alana kurulu 7 çiftlikte İsrail'in toplam sebze meyve ihracatının yaklaşık %66'sı gerçekleştirilmektedir. Tarım faaliyetlerine uygun olmayan toprak ve iklim koşullarına rağmen geliştirilen yöntemlerle toprağın sadece üst kısmındaki 30 santimetrelik alanda ekim yapılabilmektedir. Bununla birlikte kurulan güneş panelleri sayesinde üretilen elektrik enerjisi ile tuzlu sular arıtılarak tarımda kullanılmaktadır.
- İsveç toplam yüz ölçümünün %52'si ormanlarla kaplıdır.Özellikle kereste, kâğıt hamuru ve kâğıt sanayi sektöründe dünyada önemli bir konuma sahip olan İsveç'in toplam ihracatının %12'si ormancılık sektörüne aittir. Dünya orman ürünleri ihracatının %10'unu gerçekleştirmektedir. Ormancılık politikalarının iki ana unsurunu sürdürülebilir üretim ile biyoçeşitliliğin korunması oluşturmaktadır. Bu bakımdan kesim yapılmış yerlerin tekrar ağaçlandırılmasının yanı sıra meşe, kayın, gürgen vb. geniş yapraklı değerli ağaçların korunmasına dair maddeler İsveç Ormancılık Kanunu'nda oldukça önemli bir yere sahiptir.
- Türkiye'nin önemli doğal kaynaklarından biri olan Konya Ovası, doğal faktörlerin yanı sıra arazinin yanlış kullanımı ile karşı karşıyadır. Örneğin bölgedeki yer altı sularının aşırı kullanımı sonucunda tarım alanları çoraklaşmakta ve yer altındaki boşlukların üstünde bulunan toprağın çökmesiyle obruklar oluşmaktadır.

Buna göre verilen ülkelerden hangilerinin doğal kaynak kullanımında sürdürülebilir politika uyguladığı söylenebilir?

A) Endonezya – Türkiye
B) Türkiye – İsrail
C) Endonezya – İsveç
D) İsveç – İsrail
E) Endonezya – İsrail

29. Enerji kaynakları, yenilenebilir ve yenilenemeyen enerji kaynakları olmak üzere ikiye ayrılır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yenilenebilir enerji kaynaklarından <u>değildir</u>?

A) Rüzgar enerjisi B) Jeotermal enerji C) Güneş enerjisi
D) Hidrolik enerji E) Nükleer enerji

30. Ülkelerin gelişmişlik düzeylerinin farklılığı mevcut kaynakların kullanımı üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Gelişmiş ülkelerin sahip olduğu teknoloji, çevreye yönelik yasal düzenlemeler ve toplumda oluşan çevre algısı bu ülkelerde kaynak kullanımına yönelik çevreye ne denli önem verildiğinin açık bir göstergesidir.

Buna göre aşağıdaki ülkelerden hangisinin çevre planlamasına yönelik tutumunun diğerlerinden farklı olması beklenir?

A) Macaristan B) Türkiye C) Kenya
D) İspanya E) Portekiz

11. SINIF COĞRAFYA

Karma Test

1.

Marmara Denizi'nde giderek yayılan, deniz suyuna giren ışığı azaltan, balıkçılık faaliyetlerini durduran ve halkta tedirginliğe neden olan müsilaj ya da deniz salyası Çevre ve Şehircilik Bakanlığını harekete geçirdi. Bakanlık deniz salyasına yol açan üç nedenin öne çıktığını belirterek, bu nedenleri şu şekilde sıraladı:

- küresel ısınma sonucu deniz suyu sıcaklığındaki yükselme
- denizdeki durağanlık
- kirlilik

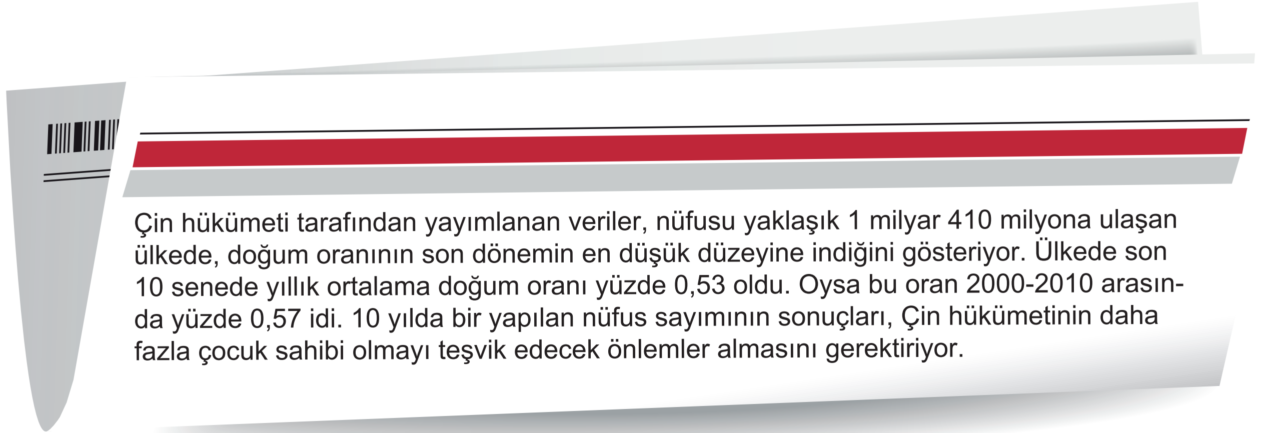
Yukarıda verilen bilgiler doğrultusunda yaşanan müsilaj olayı ile ilgili olarak

I. Denizdeki biyoçeşitliliği olumsuz etkileyebilir.
II. Beşeri etkenler dışında da nedenleri bulunmaktadır.
III. Denizdeki canlı popülasyonuna etkisi yoktur.

verilenlerden hangileri söylenir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

2.

Çin hükümeti tarafından yayımlanan veriler, nüfusu yaklaşık 1 milyar 410 milyona ulaşan ülkede, doğum oranının son dönemin en düşük düzeyine indiğini gösteriyor. Ülkede son 10 senede yıllık ortalama doğum oranı yüzde 0,53 oldu. Oysa bu oran 2000-2010 arasında yüzde 0,57 idi. 10 yılda bir yapılan nüfus sayımının sonuçları, Çin hükümetinin daha fazla çocuk sahibi olmayı teşvik edecek önlemler almasını gerektiriyor.

Bu metne göre Çin hükümetinin uyguladığı nüfus politikasının hedefleri arasında

I. genç nüfus oranını azaltmak,
II. toplumun demografik yapısını korumak,
III. iş gücünü korumak

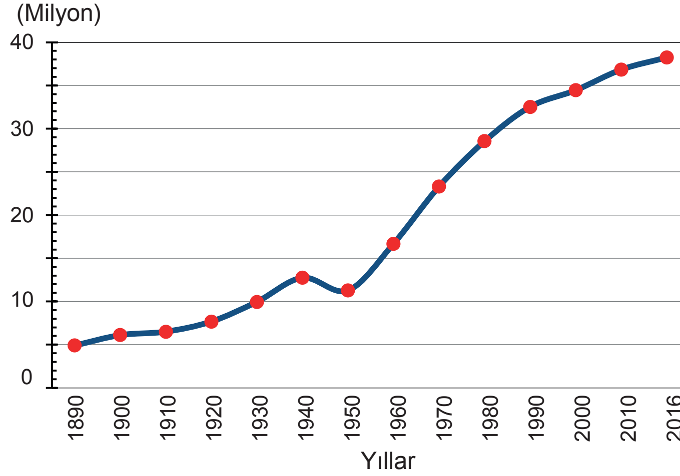
verilenlerden hangileri gösterilemez?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

3. Türk kültürünün ortaya çıktığı ve bu bölgenin doğal şartlarına göre şekillendiği kültür ocağı neresidir?

A) Orta Asya B) Kafkasya C) Anadolu D) Orta Doğu E) Doğu Asya

4. Aşağıda Tokyo'da nüfusun yıllara göre değişimini gösteren bir grafik verilmiştir.

Bir yerde nüfus artışı ve azalışı üzerinde etkili olan faktörler düşünüldüğünde grafikte verilen bilgiler ile

I. 1940 yılına kadar Tokyo'da özellikle demir yolu ve hızlı tren alanlarında önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Bu sayede şehir çevresine göre cazibe merkezi haline dönüşmüştür.

II. 1950'lerden sonra Tokyo, teknolojik gelişmelerle yeni sanayi faaliyetlerinin merkezi haline dönüşmüştür.

III. 1940 yılına gelindiğinde ABD tarafından atılan bombalarla Tokyo, yerle bir olmuştur.

hangileri arasında uyum olduğu savunulur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

5. Uluslararası ticaret, borsa, bankacılık, sigortacılık, ulaşım gibi sektörlerin merkezlerinin bulunduğu şehirlerin küresel ortamdaki etki alanları daha fazladır.

Bu şehirlere örnek olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilmez?

A) New York B) Şanghay C) Paris D) Bombay E) Londra

6.
- Arazinin engebeli olduğu yerler
- Su kaynaklarının fazla olduğu yerler
- Tarım alanlarının parçalı olduğu yerler

Verilen özelliklere sahip yerlerde aşağıdakilerden hangisinin bulunması beklenir?

A) Bölgesel etki alanına sahip şehir
B) Dağınık kır yerleşmesi
C) Maden şehri
D) Toplu yerleşme
E) Çiftlik yerleşmeleri

7. Üretim, dağıtım ve tüketim faaliyetleri doğal unsurlardan büyük ölçüde etkilenmektedir.

Bu bilgiye örnek olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilmez?

A) Nüfus yoğunluğunun fazla olduğu yerlerde tüketim faaliyetleri daha fazladır.
B) Verimli ovalar üzerinde tarımsal faaliyetler daha yoğundur.
C) Sıcak ve nemli iklim bölgeleri ormancılık faaliyetleri için uygun alanlardır.
D) Hayvansal gıda üretimi yapan sanayi tesisleri hayvancılığa uygun iklim bölgelerinde yoğunlaşmıştır.
E) Yükselti ve engebenin fazla olduğu yerlerde tarımsal üretim sınırlıdır.

8. I. Bazı ülkeler sınırlı doğal kaynaklara sahip olmasının yanı sıra bilim ve teknoloji alanlarında da gelişme gösteremediği için yeterince kalkınamamışlardır.
II. Bazı ülkeler zengin doğal kaynaklarını ihraç ederek kalkınmalarını sağlamaktadır.
III. Bazı ülkeler bilim ve teknoloji alanında gösterdiği gelişmeler ile sınırlı doğal kaynaklarını kullanarak veya doğal kaynak ithal ederek kalkınmalarını sağlamışlardır.

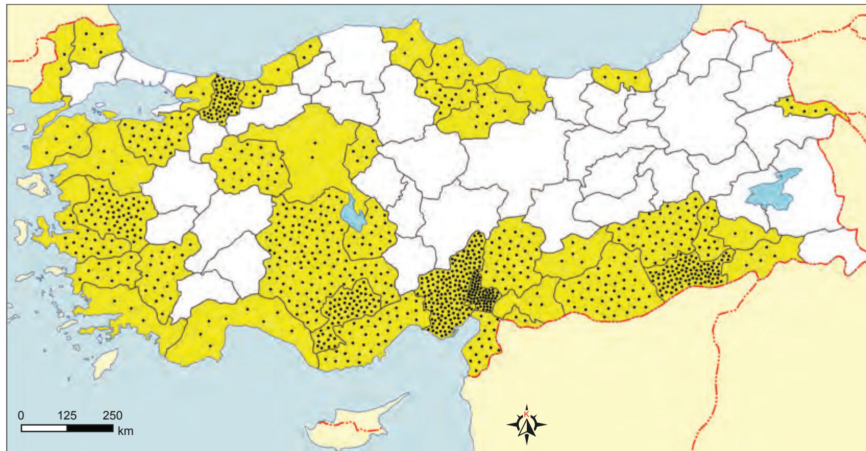
Öncüllerde verilen bilgiler ile aşağıda verilen ülke örneği eşleştirmelerinden hangileri doğrudur?

	I	II	III
A)	Bahreyn	Çin	ABD
B)	Kuveyt	Paraguay	Almanya
C)	Moğolistan	Katar	Japonya
D)	Nijer	Sudan	Rusya
E)	Kanada	İsveç	İspanya

9. Türkiye'nin ekonomi politikaları ile ilgili olarak verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) 1923-1929 döneminde tarım ve hayvancılığın geliştirilmesi için aşar vergisi kaldırılmıştır.
B) 1923-1929 döneminde genel olarak milli bir ekonomik yapının kurulması amaçlanmıştır.
C) 1930-1950 döneminde sanayi üretimini desteklemek amacıyla üreticiye kredi sağlayacak bankalar kurulmuştur.
D) 1950-1960 döneminde büyük sermayeli üretim tesislerinin gelişmesi engellenmiştir.
E) 1960-1980 döneminde Devlet Planlama Teşkilatı kurularak kalkınma planları hazırlanmıştır.

10. Aşağıda Türkiye'de yetişen bir tarım ürününün yetişme alanları gösterilmiştir.

Yetişme alanları dikkate alındığında bu tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mısır B) Arpa C) Zeytin D) Kivi E) Pamuk

11. Eti ve yumurtası için beslenen tavuk, hindi, kaz ve ördek gibi kanatlı hayvanlara genel olarak kümes hayvanları denilmektedir. Türkiye ekonomisine önemli katkı sağlayan kümes hayvancılığı günümüzde ticari amaçlı modern çiftliklerde yapılmaktadır. Bu çiftlikler genellikle tüketim merkezlerine yakın yerlerde kurulmaktadır.

Buna göre bahsedilen çiftliklerin aşağıdakilerden hangisinde daha az bulunması beklenir?

A) Konya B) Bolu C) Manisa D) Eskişehir E) Muş

12. Tarım sektörü Türkiye ekonomisinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Bu kapsamda tarımsal faaliyetlerin gıda ihtiyacını karşılaması, sanayi sektörüne ham madde sağlaması, ihraç ürünleri sağlaması, istihdam oluşturması gibi ekonomik katkıları bulunmaktadır. Bu sektörün önemini ve konumunu belirten bazı istatistiki göstergeler bulunmaktadır. Bu göstergelere bakarak tarımın ülke ekonomisindeki yeri hakkında çıkarımda bulunabiliriz.

Bu göstergeler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Tarımla uğraşan nüfusun toplam nüfus içerisindeki oranı
B) Toplam iş gücü içerisindeki tarımsal iş gücünün oranı
C) Tarımın ülke gayrisafi milli hasılasındaki oranı
D) Ülkedeki bitkisel üretim gelirlerinin hayvancılık gelirlerine oranı
E) Dış ticaret gelirleri içerisindeki tarımsal gelirlerin oranı

13.
- Genellikle eski göl tabanlarında oluşmuş tortul alanlar içerisinde bulunur.
- Kullanım alanı oldukça fazla olup uçak ve jet yakıtı olarak da kullanılabilmektedir.
- Türkiye, dünyadaki toplam rezervlerin %72'sine sahiptir.

Yukarıda tarif edilen maden hangisidir?

A) Antimon B) Bor C) Cıva D) Demir E) Asbest

14. Türkiye arazisinin oluşumu ve şekillenmesi üzerinde volkanizma ve dağ oluşum hareketleri büyük oranda etkili olmuştur. Volkanizma ve dağ oluşum hareketleri aynı zamanda ülkemizdeki maden ve enerji kaynaklarına da etki etmiştir.

Bu durumun etkileri arasında;

I. maden çeşitliliği bakımından zengin olması,
II. her türden işletilebilir maden yataklarına sahip olması,
III. maden ithalatına gerek duymaması

verilenlerden hangileri gösterilir?

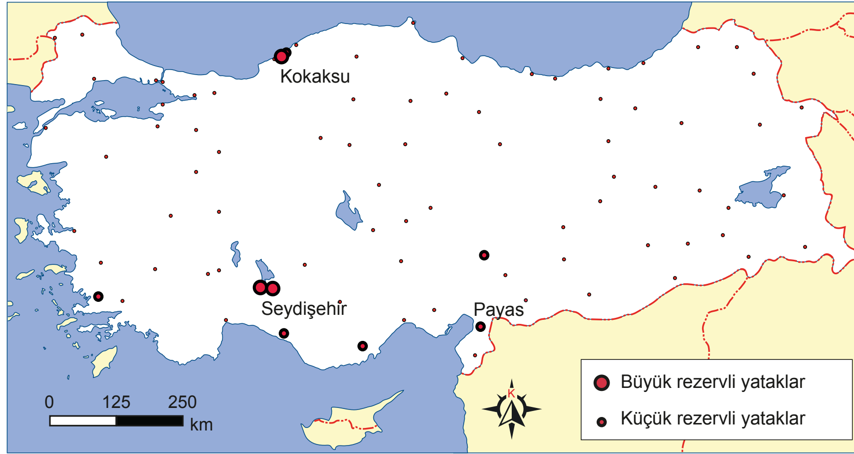
A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

15.
- İnşa ettikleri etkileyici tapınaklar, saraylar ve piramitlerden anlaşılacağı üzere mimari ve sanatta gelişmişlerdir.
- Tarımda sulama, bataklık kurutma gibi yöntemlerde oldukça gelişmişlerdir.
- Kendilerine özgü alfabe, din ve takvimleri vardır.

Özellikleri verilen medeniyet hangisidir?

A) Maya B) İnka C) Hint D) Çin E) Aztek

16. Aşağıdaki haritada Türkiye'de çıkarılan bir maden türünün başlıca yatakları gösterilmiştir.

Bu maden türünün kullanım alanları ile ilgili;

I. Alüminyumun ham maddesidir.

II. İzolasyon malzemelerinin yapımında kullanılır.

III. Akü imalatında kullanılır.

verilenlerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

17. Aşağıda ekonomik ve bölgesel alanda hizmet eden bir örgütünün üye ülkeleri gösterilmiştir.

Bu örgütün özellikleri arasında

I. Türkiye'nin öncülüğünde kurulmuştur.

II. Üye ülkeler arasında ekonomik, teknolojik ve sosyal ilişkilerin gelişmesini amaçlamıştır.

III. Merkezi İstanbul'dadır.

verilenlerden hangileri yer alır?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve IIII E) I, II ve III

18.

Küresel yenilenebilir enerji kapasitesinin 2019'da yaklaşık yüzde 25,3'ünü oluşturan rüzgâr enerjisinin payı 2020 sonu itibarıyla yüzde 27'ye yükseldi. Rüzgâr enerjisi geçen yılki kapasite artışıyla dünyada hidroelektrikten sonra en yüksek kapasiteye sahip ikinci temiz enerji kaynağı olarak yerini korudu. Küresel Rüzgâr Enerjisi Birliği verilerine göre, rüzgâr enerjisi kapasitesinin 2025'ten önce 1000 gigavata ulaşacağı ve 2050'de net sıfır emisyon hedeflerine ulaşmada rüzgâr enerjisinin rolünün artmaya devam edeceği öngörülüyor.

Metindeki bilgilere göre;

I. temiz enerji kaynaklarının kullanım oranının gün geçtikçe artış göstereceği,

II. atmosfere salınan sera gazlarının gün geçtikçe azaltılmak istendiği,

III. fosil yakıtların rezervlerinin 2050 yılına gelindiğinde tükeneceği

verilenlerden hangilerine ulaşılır?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve IIII E) I, II ve III

19. Doğadaki madenlerin çıkarılması, işlenmesi vb. süreçlerde meydana gelen kazalara maden kazası denir.

Bu kazaların önlenmesi ve kazalarda meydana gelebilecek kayıpların azaltılması için yapılacaklar arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

A) İş sağlığı ve Güvenliği Yasası'na uygun tedbirler ve denetimler ciddi bir şekilde yapılmalıdır.
B) Maden ocağının ve bölgesinin özelliklerine göre acil eylem planları ve tatbikatları yapılmalıdır.
C) Madenlerde her işçi için olağanüstü durumlarda haberleşmeyi sağlayacak teçhizatlar kurulmalıdır.
D) Maden ocaklarının ÇED (Çevresel Etki Değerlendirmesi) raporlarının hazırlanması ve bu rapora uygun bir şekilde işletilmesinin sağlanması.
E) Maden ocağı girişlerinin yangın, su baskını ve duman gibi dış etkenlerden korunaklı olmasının sağlanması.

20. Aşağıda Türkiye'de sanayi sektörünün bazı yıllarda gayrisafi milli hasıla içerisindeki payını gösteren bir tablo verilmiştir.

Yıl	GSMH İçinde Sanayinin Oranı (%)
1925	9,6
1950	13
1980	21
2018	29,4

Yalnızca bu tablodaki bilgilere bakılarak;

I. Tarım sektörünün GSMH içerisindeki payı gün geçtikçe azalmaktadır.

II. Sanayi sektörü sürekli bir gelişme göstermektedir.

III. Hizmet sektörünün GSMH içerisindeki payı değişme göstermemektedir.

verilenlerden hangilerine ulaşılır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

COĞRAFYA CEVAP ANAHTARI

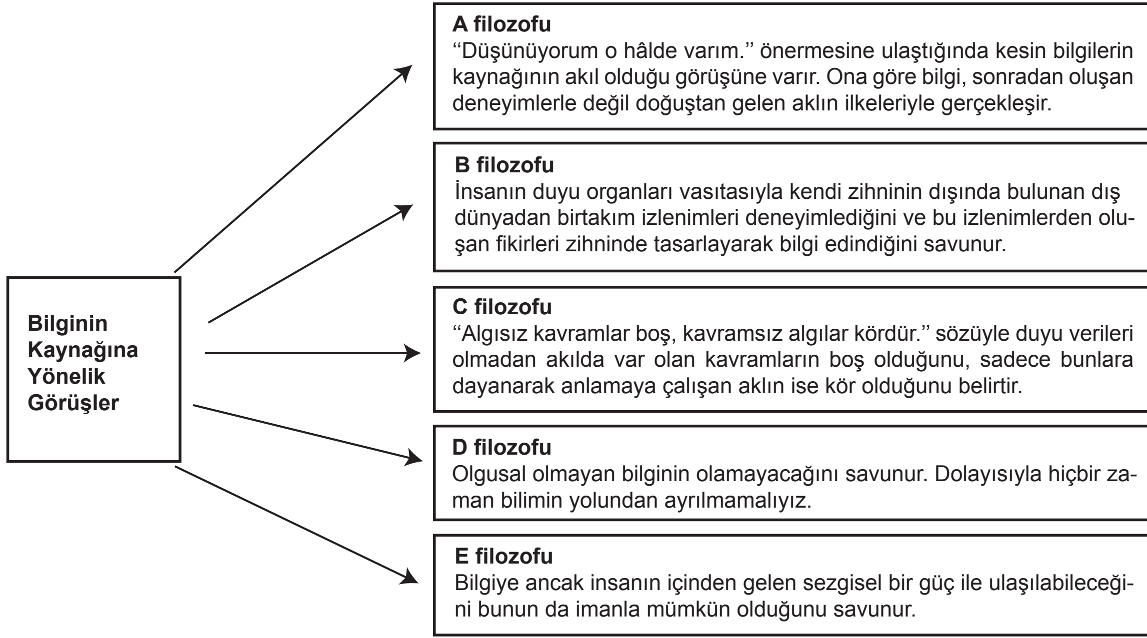
3. Ünite	4. Ünite	Karma Test
1. C	1. C	1. C
2. E	2. E	2. A
3. D	3. E	3. A
4. E	4. A	4. E
5. E	5. E	5. D
6. E	6. C	6. B
7. C	7. E	7. A
8. A	8. D	8. C
9. C	9. C	9. D
10. E	10. D	10. A
11. C	11. A	11. E
12. C	12. D	12. D
13. D	13. C	13. B
14. D	14. D	14. A
15. E	15. B	15. A
16. A	16. B	16. C
17. E	17. E	17. E
18. D	18. C	18. B
19. C	19. B	19. D
20. C	20. E	20. B
21. D	21. A	
22. D	22. B	
23. B	23. D	
24. C	24. B	
25. E	25. B	
26. C	26. B	
27. A	27. E	
28. C	28. D	
29. E	29. E	
30. C	30. C	

11. SINIF FELSEFE

4. Ünite

1.

Yukarıdaki filozoflardan hangisinin görüşü diğer görüşlerden ikisinin eleştirisi niteliğindedir?

A) A filozofu B) B filozofu C) C filozofu D) D filozofu E) E filozofu

2. "İnsan özgür doğar, oysa her yerde zincire vurulmuştur." argümanının devamında Rousseau, "Kölelik içinde doğan her insan kölelik için dünyaya gelir, bundan daha su götürmez bir şey olamaz." der. Köleler zincirler içinde her şeyi, hatta onlardan kurtulma isteğini bile yitirirler. Köleliklerini sever olurlar. İlk köleleri köle yapan kaba güç olsa da aslında onları kölelikte tutan korkaklıkları olmuştur.

J.J.Rousseau, Toplum Sözleşmesi

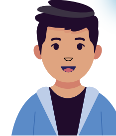
Rousseau'nun bu argümanının çıkış noktasının öncelikle aşağıdakilerden hangisine dayandığı söylenebilir?

A) İnsanların hayatlarını sınırlayan durumların olması
B) Zayıf bir varlık olan insanın yaşamda köle olmaktan kurtulamaması
C) İnsanın köle olmayı kendisinin arzu etmesi
D) İnsanın özgürlüğünü yaşamaktan korkması
E) İnsanların kölelikten kurtulmasının devletin temel görevi olması

3.

Bu dönemde akla güven duyulmuş ve akılcı düşünce artmıştır. Özgürlüğü engelledikleri düşüncesiyle siyasi ve dinî otoritelere karşı gelinmiştir. Düşünce özgürlüğü desteklenmiştir. Aydın ve yazarlar sınıfı oluşmuştur.

D. Hume, J. J. Rousseau, I. Kant, Fichte, F. Hegel gibi düşünür ve filozoflar bu dönemde yaşamıştır. Bilginin kaynağı, birey-devlet ilişkisi, ahlakın ilkesi, varlığın oluşu bu dönemde öne çıkan problemler arasında yer almaktadır.

Verilen açıklamalarda aşağıdaki felsefe dönemlerinden hangisinin karakteristik özellikleri konuşulmaktadır?

A) MÖ 6. yüzyıl-MS 2. yüzyıl felsefesi B) MS 2. yüzyıl-MS 15. yüzyıl felsefesi C) 15. yüzyıl-17. yüzyıl felsefesi
D) 18. yüzyıl-19. yüzyıl felsefesi E) 20. yüzyıl felsefesi

4. Bilgi nesneye uyum sağlamak zorunda değildir. Tam tersine nesne bilgiye uymak zorundadır. Çünkü bilgideki apriori form ve kategoriler nesnede değil öznede bulunurlar. Nesneler insan zihninin anlama yeteneğine uydukları sürece algılanabilirler. Burada nesne pasif durumda, zihin ise aktif olarak belirleyici durumdadır. Belirleme bir tür bilgi ekleme değil, anlama yeteneği ve algıdan gelen duyumları bir biçime ve forma sokmadır. Burada önemli olan zihnin belirleyici olmasıdır. Kant yargıları kaynağına göre apriori ve aposteriori olarak ikiye ayırır. Apriori yargıların doğruluğunu kanıtlamak için deneye gerek yoktur. Zira onlar doğruluğunu kendi içinde barındırır. Aposteriori yargıların doğruluğu ise ancak deneyle bilinebilir.

Kant'ın bu görüşlerine göre aşağıdakilerden hangisi aposteriori yargıdır?

A) Her olayın bir nedeni vardır.
B) Hiçbir bekar evli değildir.
C) Parça bütünden her zaman küçüktür.
D) Tüm cisimler uzamlıdır.
E) Atlar dudakları ile su içerler.

5. Aşağıda öğrenciler 18. yüzyıl-19. yüzyıl felsefesini hazırlayan düşünce ortamı hakkındaki bilgilerini paylaşmaktadırlar:

Buna göre hangi öğrencilerin verdiği bilgiler 18. yüzyıl-19. yüzyıl felsefesini hazırlayan düşünce ortamı için doğru değildir?

A) Şenay
B) Fatih
C) Şenay ve Fatih
D) Azra
E) Şenay ve Azra

6. Kant'a göre bilginin tek bir kaynağı olamaz. Akıl (anlama yetisi) ve deneyim (duyarlık) tüm yargıların kaynağıdır. Ona göre bütün bilgiler hiç şüphesiz deney ile başlar. Fakat bilginin tamamı deneyden çıkmaz. Çünkü deney bir şeyin şu ya da bu durumda olduğunu gösterir, başka türlü olamayacak olduğunu göstermez. Aynı zamanda bir önermenin zorunluluğu da düşünülecekse bu önerme apriori de olmak zorundadır. Böylece Kant'a göre bilginin hem aposteriori hem de apriori bir boyutunun olması gerekir. Ona göre duyarlık verileri alma; anlama yetisi ise düşünme, kavramlar kurma ve yargılama yetisidir. Bilgide birbirine doğal olarak bağlı olan ve birlikte çalışan bu iki unsur sadece bilgi teorisini inceleme bakımından birbirinden ayrılabilir.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Görüsüz kavramlar boş, kavramsız görüler kördür.
B) Tüm bilgiler deneyle başladığı için aprioridir.
C) Bilgi aracısız bir şekilde yalnızca sezgi ile elde edilir.
D) Bilgilerin elde ediliş biçimleri farklıdır.
E) Duyarlık verileri anlama yetisinden önceliklidir.

7. 18-19. yüzyıl filozoflarından bazılarının ele aldığı felsefe problemleri şunlardır: Kant'a göre bilgilerimiz deneyimle gelir ama bilgi, deneyim değildir. Renkleri görmeden bilemeyiz ama görme deneyimi renk değildir. "Bilgi deneyim olmadan sadece akılla, akıl olmadan da sadece deneyimle elde edilemez." diyerek bilginin elde edilişini sorgulamıştır. Locke başka bir felsefi alanda devlet kavramını sorgulayarak liberal bir devlet sistemini savunmuştur. Bentham ahlak felsefesinde faydacılığı öne çıkarmıştır. İnsanın acıdan kaçtığını ve hazza yöneldiğini iddia etmiştir. Hegel ise varlıkların oluş ve değişimini diyalektik bir tarzda açıklamıştır.

Bu parçadan hareketle 18-19. yüzyılda aşağıdakilerden hangisinin öne çıkan bir problem olduğu söylenemez?

A) Doğru bilginin kaynağı
B) Birey-devlet ilişkisi
C) Ahlakın ilkesi
D) Varlığın oluşu
E) Tanrı-varlık ilişkisi

8. Kant'a göre duyu organlarından gelen veriler, aklın formları sayesinde anlamlı hâle gelir. Bu formlar ancak duyu verileri ile birlikte ortaya çıkan zaman ve mekân formlarıdır. Ona göre mekân deneyden türetilen bir form değil, tüm dış deneyin temelinde yatan zorunlu, apriori bir koşuldur. Bu koşul sayesinde dış duyum olanaklıdır. Dıştan hiçbir algı mekâna bağlı olmaksızın gelemez. Duyarlığın formlarından ikincisi zamandır. Zaman iç duyunun algı formudur. Kant zamanı bilginin zorunlu koşulu olarak görmüştür.

Bu metnin konusunun aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

A) Bilginin sınırı
B) Bilginin değeri
C) Varlık-bilgi ilişkisi
D) Bilginin imkânı
E) Duyarlık formları

9. Rousseau birçok düşünürün aksine doğada insanların özgür olduğunu ve onları sınırlandıracak bir şey olmadığını savunur. Ona göre toplum ve devlet öncesi dönemde insanlar daha özgür, eşit ve mutludur. Fakat özel mülkiyet sorununun ortaya çıkmasıyla birlikte zenginler ile yoksullar arasında çatışmaların yaşanması sonucu zenginler bunu kendi lehlerine çevirmek için toplumu bir sözleşme etrafında toplamışlardır. Böylece kurulan devlet ve konulan yasalar, herkesin can ve mal güvenliğini korumak amaçlı görünse de aslında zenginlerin lehinedir. Çünkü zenginler, kendi mülkiyetlerini korumak amacıyla yoksul kesime çeşitli görevler vererek onları ikna etmeyi başarmıştır. Aslında özgürlük gibi görünen bu durum yoksul kesim için zenginlere bir nevi kölelik durumundan başka bir şey değildir. Günümüzde de insanlar özgür olduklarını hissederler ancak birçok koldan aslında bağlıdırlar.

Rousseau'nun bu düşüncelerini özetleyen yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kendimiz için koyduğumuz yasalara boyun eğmek özgürlüktür.
B) Bir kişi yasaları çiğnerse devlete savaş açmış olur.
C) Bir yurttaş ne başkasını satın alacak kadar zengin, ne de kendini satmak zorunda kalacak kadar yoksul olmamalıdır.
D) İnsan özgür doğar oysa her yerde zincire vurulmuştur.
E) Herkes her şeyini verirse hiç kimse hiçbir şeyini vermemiş olur.

10. 18-19. yüzyıl felsefesi; Batı coğrafyasının toplumsal yaşantısındaki köklü değişimlerin, Fransız İhtilali ve Sanayi Devrimi gibi bütün dünyayı etkileyen olayların yaşandığı bir dönemde geleneksel düşünceye karşı aklı özgürleştirmek adına yapılan felsefi bir harekettir. Bu nedenledir ki bir dönemi anlayabilmek için onun tarihsel arka planına bakmak ve oluşum unsurlarını bilmek gerekir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi 18-19. yüzyıl felsefesini ortaya çıkaran unsurlardan biri olamaz?

A) Rönesans ve reform hareketlerinin toplumsal yapıyı etkilemesi
B) Siyasi ve dinî otoritelerin sorgulanması
C) Bilim ve felsefede yaşanan gelişmelerin, insanın doğaya bakışını değiştirmesi
D) Fransız İhtilali ve Sanayi Devrimine bağlı problemlerin tartışılması
E) Akıl ve inanç tartışmalarının ön plana çıkması

11. “Aklını kendin kullanma cesaretini göster.” sözüyle Kant 18-19. yüzyıl felsefesini etkileyen önemli bir filozoftur.

Kant’ın bu sözüne bakıldığında aşağıdakilerden hangisi 18-19. yüzyıl felsefesinin karakteristik özelliklerinden biri olamaz?

A) Akla güven duyulmuş ve akılcı düşünce artmıştır.
B) İnancın bilgiyi mümkün kıldığı düşüncesi egemen olmuştur.
C) Düşünce özgürlüğü desteklenmiştir.
D) Birey merkeze konulmuştur.
E) Felsefede yeni ekoller çıkmıştır.

12.

Doğa durumunda birbirinin kurdu olan insanlar bir sözleşme ile hak ve özgürlüklerini kendi iradeleriyle bir güce tek taraflı devrederek kargaşaya son verip güvenlik içinde yaşamak istemişlerdir.

Siyasal toplum ve siyasal güç sözleşme sonucu olduğu için yönetilenlerin de onayına sahip olacaktır. Siyasal güç mülkiyet hakkını korumak için kurulduğundan bunun ortadan kaldırılması düşünülemez.

İnsan özgür olarak doğar ama sonra her yerde zincire vurulmuştur. Bu durumdan ise ancak sözleşme ile katıldığı, kendi özgür iradesiyle onayladığı ve bağlandığı bir yapı meydana getirmekle kurtulabilir.

Aşağıdakilerden hangisi bu filozoflara göre devletin ortaya çıkış nedeni olamaz?

A) Anlaşmazlıkları karara bağlayacak yazılı bir düzenlemenin gerekliliği
B) Doğa hâlinde yaşamanın artık mümkün olmadığının ortaya çıkması
C) Mülkiyet hakkı üzerindeki tehdidin mevcut koşullarla önlenememesi
D) Toplumsal düzenin devamının başka türlü mümkün olmadığının anlaşılması
E) Halkın kendi kendini yönetme olanağının olması

13. Denizdeki dinmek bitmeyen fırtınaların büyücülük sonucu olduğu ileri sürülerek birçok kişinin yakıldığı İngiltere'de devamlı tekrarlanan veba salgını, Almanya'da Otuz Yıl Savaşları'nın korkunç yıkımı Tanrı'nın bir gazabı ve günahkâr insanların zayıflığının bir delili şeklinde gerçekleşen uyarılar olarak algılanırdı. Temel dinamiği değişim olan insan aklına sınırsız bir güven duyulan, her şeyin akıl süzgeci temel alınarak eleştiriden geçildiği aydınlanma işte böyle bir ortamın sonucunda ortaya çıkmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin aydınlanma döneminde ortaya çıktığı söylenemez?

A) Dinsel baskıdan kurtulmanın yollarının aranması
B) İnsanın kendi aklını başkasının kılavuzluğuna başvurmadan kullanmayı istemesi
C) Toplumun dinsel metinlere, eski geleneklere ve ön yargılara dönmeyi arzulaması
D) Geleneksel yaklaşımların kuşkuyla karşılanması
E) Aklın temel alınarak her türlü dogmacılığa karşı gelinmesi

14. Aydınlanma dinsel metinlere, eski geleneklere, ön yargılara bir karşı çıkıştır. Kant aydınlanmayı, insanın kendi kusuruyla içine düştüğü ergin olmama durumundan kurtulması olarak niteler. Ergin olmamayı ise …………………………….. kullanamamasından kaynaklandığını söyler.

Buna göre aydınlanma dönemi dikkate alındığında boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin gelmesi en uygundur?

A) ahlakı
B) dini
C) metafizik unsurları
D) aklı
E) kutsal metinleri

15. 18-19. yüzyılda İngiliz aydınlanmasının emprizm ve duyumculuğun; Fransız aydınlanmasının rasyonalist ve matematik unsurların; Alman aydınlanmasının ise idealist, rasyonalist, romantik kurgulara dayanan gizemciliğin etkisinde kaldığı gözlemlenmektedir. Ayrıca aynı yüzyılda aynı ulustan olan filozoflar arasında da büyük oranda farklı görüşlerin ortaya çıktığı bilinmektedir.

Buna göre bir düşüncenin farklı algılanması ve uygulanmasının nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Aydınlanma düşüncesinin kişiye ve topluma yüklediği anlamın anlaşılmaması
B) Ana karakter aynı olsa da her oluşumun farklı toplum ve kişilerde aynı seyretmemesi
C) Toplumların düşünce birikimlerini sistemli hâle getirememesi
D) Dünya gerçekliğinin kişi ve toplumdan bağımsız olması
E) Düşüncenin oluşumunun toplumsal beklentilerden bağımsız olması

16. Ahlak yıllardan beri özellikle felsefe ve psikoloji olmak üzere birçok disiplinin ilgisini çeken bir konu olmuştur. "İnsanın olmadığı yerde ahlak olur mu, hangi insan davranışı ahlakidir ya da ahlaki değildir?" gibi sorular birçok düşünürün üzerinde durduğu sorulardandır. ABD'li psikolog Lawrence Kohlberg'in ahlaki anlamda gelişmemiş insan düzeyini ifade ettiği; davranışlarında sürekli kişisel çıkarı amaçlamak olarak özetlenebilecek 'Saf Çıkarcı' insan evresinde olmanın aksine Kant, insanın ihtiyacı olan birine para verirken bile kendi vicdanını rahatlatmayı amaçlaması söz konusuysa bunun ahlaki bir davranış olamayacağını, bir davranışın ahlaki olabilmesi için görev bilinciyle karşılıksız yapılması gerektiğini savunur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Kant'ın ahlak görüşünü ifade eden kavramdır?

A) Hazcılık
B) Ödev ahlakı
C) Toplumsal faydacılık
D) Sezgicilik
E) Mutluluk ahlakı

17. 18. yüzyılın en önemli düşünürlerinden olan Rousseau'nun çalışmalarında çözmeye çalıştığı temel problem hem insan toplumunun ortak çıkarı doğrultusunda bir ilerleme sağlanması hem de bu ilerleme sağlanırken bireysel özgürlükler ile kişiler arası eşitlik durumunun bozulmamasıdır. Rousseau'ya göre yurttaşlar olmadan erdem, erdem olmadan özgürlük, özgürlük olmadan devlet olamaz. Rousseau devletin iktidara değil, halka ait olduğunu savunmuş ve ulus-devlet anlayışını benimsemiştir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine kesinlikle ulaşılamaz?

A) Bireyler ahlaki olgunluğa sahip olmasa da özgürlükten söz etmek mümkündür.
B) İnsanların olmadığı bir yerde erdemden söz etmek mümkün değildir.
C) Devlet esasen halka ait bir olgudur.
D) Toplumsal ilerleme tüm insanların ortak çıkarları korunarak gerçekleşebilir.
E) Toplum içerisinde bireylerin özgürlük ve eşitliği arasındaki denge oldukça önemlidir.

18. 18-19. yüzyıl aydınlanma felsefesi, 15. yüzyıl modern düşünce ile başlayan aklın ve bilimin öne çıkarıldığı bir sürecin sonucudur. Bilim, teknik, sanat, siyaset ve felsefede birçok ürünün ortaya konulduğu aydınlanma dönemini daha iyi anlamayabilmek için onun tarihsel arka planına bakmak ve oluşum unsurlarını bilmek gerekir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi 18-19. yüzyıl felsefesini hazırlayan unsurlardan biri değildir?

A) İlk neden ve değişim düşünceleri
B) Hümanizm anlayışı ve felsefede yeni ekoller
C) Coğrafi keşifler ve bilimsel gelişmeler
D) Rönesans ve reform hareketleri
E) İslam coğrafyasından Avrupa'ya yapılan çeviri faaliyetleri

19. 18-19. yüzyıl felsefesi, Batı coğrafyasının Fransız İhtilali ve Sanayi devrimine bağlı siyasal, sosyal ve ekonomik alanda birçok problemlerin yaşandığı bir dönemde, geleneksel düşünceye karşı aklı özgürleştirmek adına yapılan felsefi bir harekettir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi 18-19. yüzyıl felsefesinin özelliklerinden biri değildir?

A) Din merkezli düşünceden, insan merkezli düşünceye geçilmiştir.
B) İnsanı ve doğayı sadece akıl temelinde anlamak amaç edinilmiştir.
C) Toplumsal değişimler sonucu siyasi otoritelerin gücü artmıştır.
D) Felsefede yeni akımlar çıkmış, sanat ve edebiyatta önemli eserler verilmiştir.
E) İnsan aklı sayesinde tüm sorunlardan kurtulabileceği düşüncesi gelişmiştir.

20. Bu dönem filozofları; daha çok siyaset, ahlak ve bilgi alanında düşünceler geliştirmiştir. Siyaset felsefesinde hayatın dinamiklerini açıklayacak ve toplumsal düzeni daha iyi taşıyacak fikirler üretmeye çalışmışlardır. Değişen toplumsal yapının farkına varıp ahlaki kuralların üzerine eğilmişlerdir. Bilimin ilerlemesiyle birlikte yöntem kazanarak çoğalan bilginin doğasına yönelik sorgulamalar yapılmıştır.

Parçada hakkında açıklama yapılan dönem aşağıdakilerden hangisidir?

A) MÖ 6. yüzyıl- MS 2. yüzyıl felsefesi
B) MS 2. yüzyıl- MS 15. yüzyıl felsefesi
C) 15. yüzyıl- 17. yüzyıl felsefesi
D) 18. yüzyıl- 19. yüzyıl felsefesi
E) 20. yüzyıl felsefesi

21. Bentham'a göre kötülük, insanın yanlış tercihte bulunmasından kaynaklanır. Haz ve acı arasında hesabını yeterince yapamayan insan, kötülüğün ortaya çıkmasına neden olur. Mutlu olmak istediği için eylemlerde bulunmuş ama hesabı tutmamıştır. Ona göre mutluluk, insanın çevresiyle ilgilidir. Çoğunluğun faydasına olan doğru eylemdir, haz verici ve mutlu edicidir.

Buna göre Bentham'ın ahlak görüşleri aşağıdakilerden hangisi ile ifade edilebilir?

A) Toplumsal faydacılık
B) Ödev ahlakı
C) Haz ahlakı
D) Mutluluk ahlakı
E) Sezgi ahlakı

22. Bir hasta için ilik kan hücresi bağışlayacak olan donörler aranmaktadır. Hasta ile uyumlu ilik kan hücrelerine sahip iki donör ilik bağışı için gönüllü olmuştur. Birinci donör işlemlerinin başlatıldığı sırada temin edilen maddi tutarı alarak hastaneden uzaklaşmıştır. Bunun üzerine işlemler diğer gönüllü donörle tamamlanmıştır.

Bu örnek olay yalnızca Kant'ın ödev ahlakı açısından değerlendirildiğinde;

I. İlik kan hücresi bağışlama eylemine donörler maddi destek amaçlı başvurduklarından, eylem ahlaki olamaz.
II. Gönüllü donörlerden ikincisi maddi tutara yönelik eylemde bulunmadığından ahlaki bir eylem sergilemiştir.
III. Gönüllü donörlerden birincisi faydasına uygun eylemde bulunurken aynı zamanda maddi tutara yönelik eylemde de bulunduğundan davranışı ahlaki değildir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

23. Hegel'in felsefesinde tin, ilk başta kendiyle özdeş ve kendisi için varlıktır. Tin, bu aşamada kendini tanımamaktadır. Kendini tanıyabilmesi için kendi olmayanda kendini görmelidir. Kendi olmayan karşıtıdır. Tinin karşıtı doğadır. Doğaya ve evren olmaya dönüşen tin, burada kendini yitirmiştir. Yitirileni çekip koparmak yeni bir dönüşümü gerektirir. Amacı kendini tanımak olan tin, doğayı yeni bir dönüşüme zorlar. Tin ve doğa uzlaşır. Sentezlenen yeni durum, tin ve doğanın mükemmel uyumu olan insandır. İnsanlık tarihi, tinin kendini bulup tanımasının zeminidir.

Bu parçadaki süreç felsefede aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ifade edilir?

A) Eş değerlik
B) Diyalektik
C) Görecelik
D) Ereklilik
E) Gerçekçilik

24. Hume, felsefeye yeni soluklar getirir. Bunlardan biri zihinsel süreçleri öne çıkaran yeni bakış açısıdır. Bu damar bir yandan psikoloji bilimine evrilir, diğer yandan zihin felsefesine ulaşır. Bir başka yeniliği ise Kant'a giden yolu açmış olmasıyla transendental felsefesini hazırlamasıdır. Büyük Alman filozofu Kant, Hume için "beni dogmatik uykumdan uyandıran filozof" ifadesini kullanır. Bu uyanış Hume'un nedensellik eleştirisi aracılığıyla gerçekleşir.

Bu parçadan hareketle Hume ile ilgili aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Görüşleri ile psikoloji bilimine katkı sağlamıştır.
B) Zihinsel süreçlere ilişkin görüşleri ile hem psikolojiye hem zihin felsefesine ulaşmıştır.
C) Görüşleri ile Kant'ı etkilemiştir.
D) Nedensellik eleştirisi Kant'ı etkileyen önemli bir görüşüdür.
E) Psikoloji ve zihin felsefesine yönelik katkıları en önemli katkılarıdır.

25. Voltaire'in temel görüşü her türlü kör, sorgulanmamış düşünceye karşı aklın egemenliğini ve ilerlemeyi savunmaktır. Akıl, eleştiriyle bir araya getirilince insan yaşantısı esenliğe kavuşur. Nerede toplumsal bir sorundan, bunalımdan, açmazdan söz edilse orada sağduyu ve aklın kullanımıyla ilgili bir sorun olduğu görülür. İnsanlık tarihi de bunun açık bir kanıtıdır.

Buna göre Voltaire için toplumların ilerlemesi aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

A) Dogmatik görüşleri temele almasına
B) Sorunların görmemezlikten gelinmesine
C) Çağdaş medeniyetler seviyesine ulaşılmasına
D) Aklın sağlıklı kullanılabilme başarısının kazanılmasına
E) Bilimsel gelişmelere paralel yaşam koşullarının geliştirilmesine

26. Ruhun Doğal Tarihi, İnsan Makine adlı eserleri bulunur. Bir hekim olan La Mettrie, Descartesçi mekanik doğa felsefesini sonuna kadar götürür. Descartes hayvanları otomat olarak görürken O, insanla hayvan arasında otomat olmak açısından bir fark olmadığını belirtir. Bu bakımdan O, insan bedeninin tüm işlevlerinin maddi süreçlerle açıklanabileceğini düşünür. Maddenin hareket gücü ve duyumlama yeteneği bulunur. İnsan ile hayvan arasında olsa olsa nicelik bakımından bir fark bulunur yoksa onlar birbirinden tümüyle farklı yapıda değildir.

Buna göre La Mettrie'nin görüşleri aşağıdakilerden hangisi ile ilişkilendirilebilir?

A) İdealizm
B) Materyalizm
C) Empirizm
D) Rasyonalizm
E) Kritisizm

27. Berkeley için varolamak algılanmış olmayı gerektirir fakat bu, bireysel insan olarak benim algımdan bağımsız bir nesnelliğin olmadığı anlamına gelmez. Ben şu an içinde bulunduğum odadan dışarı çıkmış olsam bile odada bıraktığım ve artık algılamadığım masam ve kalemim var olmaya devam edecektir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Bilginin kaynağı bireysel algılara bağlı olsa da deney öncesi veriler de bulunmaktadır.
B) Bilginin varoluşu bireysel özneden bağımsızdır ve insan algısından bağımsız bir nesnellik vardır.
C) Varolmak insan algısına bağlı olsa da, insan algısından bağımsız bir gerçeklikte bulunmaktadır.
D) Yalnızca daha önceden tecrübe edilen bilgilerin var olduğundan emin olunabilir.
E) İnsan algısı zaman zaman nesneye ilişkin tecrübesini bireysel algıları sayesinde edinir.

28. David Hume'a göre fenomenlerden hareketle hiçbir numenal gerçeklik kanıtlanamaz. Nasıl ki bir çiçek çeşitli niteliklerin bir toplamı ya da demetiyse, öznenin kendisi de çeşitli duyum ve düşüncelerin bir ardışıklığı ve dizisi olarak düşünülebilir. Bu mekânsal birliktelik ve zamansal ardışıklığa ruhsal açıdan tözsel bir zemin aramanın, birbirini biteviye izleyen fenomenlere aşkın ve metafizik bir tinsellik ve akılsallık yüklemenin, hiçbir meşru zemini yoktur.

Bu parçanın aşağıdakilerden hangisine yönelik bir açıklama içerdiği söylenebilir?

A) Tanrısal iradeden bağımsız olduğu düşünülebilecek bir mekânik nedensellik ve düzenin gerçekliğinden söz edilemez.
B) Varolan duyum ve düşünceleri aşan bir tözsel ruh ya da öznellik fikri, hiçbir algı deneyimi ile kanıtlamayacak metafizik bir iddiadır.
C) Duyulur nesnelere ve onların birbirleriyle nedensel ilişkilerine dair ne doğrudan sezgiye ve ne de mantıksal çıkarıma dayalı zorunlu ve kesin bir bilgimiz yoktur.
D) İnsan zihninin, kökenlerini duyu verilerinde bulan yalın düşünceleri çok farklı biçimlerde bir araya getirip yeni düşünceler oluşturma yeteneği oldukça gelişmiştir.
E) Tanrı düşüncesi varlık, güç gibi düşüncelerimizin genişletilmesi ya da sonsuzluk düşüncesiyle bir araya getirilmesiyle oluşturulur.

29. Hume'a göre yan yana gördüğümüz nesnelerden her biri bir diğerini düşünmeye iter.

Bu açıklamada ifade edilen ilke aşağıdakilerden hangisidir?

A) Özdeşlik
B) Bitişiklik
C) Çelişmezlik
D) Deneyimsellik
E) Yeter-sebep

30. Kant da tıpkı empiristler gibi tüm bilgimizin deneyimle başladığını savunur. Fakat Kant'a göre tüm bilgilerimiz deneyimle başlamış ve harekete geçirilmiş olsa bile, bu tümünün deneyimden doğduğu anlamına gelmez çünkü deneyim yalnızca algı içeriklerini bize vermekle yetinmez. Deneyim aynı zamanda bir süreçtir ve zamana işaret eden bu süreç bizde deneyimden kaynaklanmayan bazı zihinsel form ve kategorileri de harekete geçirir. Algı içerikleriyle harekete geçen ve işlevsellik kazanan bu form ve kategoriler, insanın duyumsama ve düşünme yetisinin deneye önsel, yani a priori yapısına işaret ederler.

Buna göre Kant'ın aşağıdaki kavramlardan hangisini uzlaştırmaya çalıştığı söylenebilir?

A) Akıl — sezgi
B) Olgu — sezgi
C) Deney — akıl
D) Duyum — olgu
E)Duyum — sezgi

31. Hume'a göre iki temel algı türü vardır: İzlenimler ve fikirler. İzlenimler bir şeyi gördüğümüz, hissettiğimiz, sevdiğimiz, nefret ettiğimiz, arzuladığımız ya da dilediğimiz zaman edindiğimiz deneyimlerdir. Hume'a göre izlenimler fikirlere göre daha canlıdırlar. Fikirler ise izlenimlerin kopyalarıdır; onlar deneyimlerimizi hatırladığımız ya da imgelerimizi kullandığımızdaki düşüncelerimizin nesneleridir.

Parçadan hareketle;

I. Fikirler olmadan izlenimler olamaz.
II. İzlenimler deney yoluyla elde edilirler.
III. Fikirlerin kaynağı izlenimlerdir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

32. Kant'a göre bütün iyiyi hedefleyen eylemlerimiz sonuç olarak boşa çıksa bile iyi irade bir mücevher gibi parlar.

Buna göre Kant için bir eylemin iyi olmasını belirleyen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Topluma sağladığı fayda
B) Ödev duygusu
C) Bireysel haz
D) Mutluluk duygusu
E) Manevi haz

33. Bentham'a göre her koşulda ahlaken doğru eylem, toplam mutluluğu maksimuma çıkarma eğiliminde olan eylemdir. Mutluluk ise keyifli bir zihinsel eylem olup, acının yokluğu ve haz durumudur.

Bu parçada altı çizili ifade ile anlatılan ahlak sistemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ödev ahlakı
B) Toplumsal faydacılık
C) Mutluluk ahlakı
D) Hazcılık
E) Sezgi ahlakı

34. "Benim yerime düşünen bir kitabım, vicdanımın yerini tutan bir din adamım, perhizim ile ilgilenerek sağlığım için karar veren bir doktorum oldu mu zahmete katlanmama hiç gerek kalmaz artık."

Kant

Kant'ın bu eleştirisini;

I. Tembel ve korkak insanlar akıllarını bir otoriteye devrederler.
II. Ergin olmama durumu çok rahattır.
III. İnsanlar kendi rızaları ile erginleşmemiş olarak kalırlar.

yargılarından hangileri destekler?

A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

35. Hegel bütün varlıkların tek bir özden bir yasa dâhilinde var olduğunu söyler.

Buna göre Hegel'in felsefesinde altı çizili ifadeyi karşılayan kavram aşağıdakilerden hangisi olamaz?

A) Geist
B) Tanrı
C) Akıl
D) Tin
E) Madde

36. J. Locke'un "İnsan Zihni Üzerine Bir Deneme" **isimli eserindeki** "İnsan zihni doğuştan boş bir levha gibidir." **sözü ile aşağıdaki görüşlerden hangisini eleştirdiği söylenebilir?**

A) "Bilginin kaynağı akıldır." diyen rasyonalizmi
B) "Bilginin kaynağı hem akıl hem de deneydir." diyen kritisizmi
C) "Yalnızca olgusal olarak nitelendirilebilen bilgiler doğrudur." diyen pozitivizmi
D) "Doğru bilginin kaynağı sezgidir." diyen entüisyonizmi
E) "Bilginin kaynağı deneydir." diyen empirizmi

37. Kant'a göre ödev insanın kendi isteğiyle sorumluluğunu aldığı, koşulsuz, içten ve vicdanı tarafından verilen emirlerdir. O, bütün insanlar için olan ama kimsenin arzu ve isteklerine bağlı olmayan evrensel bir karakter taşır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi ödeve dayalı eylemlerin bir özelliği olamaz?

A) Özgür olarak eyleme geçme
B) Sorumluluk bilinci taşıma
C) Çıkar amacı gütmeme
D) Öznel olma
E) İçten gerçekleşme

38. Comte felsefesinin çıkış noktası, onun meşhur üç hâl kanunudur. Comte'a göre insanlık tarihi, bireyin gelişim tarihi ve insan bilgisinin her dalı üç evreden geçmiştir: İlki teolojik evredir. Bu evrede doğal hadiseler doğaüstü güçlerin neticesi olarak kabul edilmiştir. İkinci evrede, yani metafizik evrede, doğaüstü güçler yerine soyut kuvvetlerin doğal hadiselere sebep olduğuna inanılmıştır. Üçüncüsü pozitif evredir. Bu evrede insanlar hadiselerin biricik idare edici sebeplerini aramak yerine gözlem ve akıl yürütme yardımıyla görünüşün kanunlarını keşfetmeye yönelmişlerdir. Pozitif evrede, yani bilimsel evrede temel amaç, bize faydalı olabilecek hadiselerin tespit edilmesidir.

Bu parçadan hareketle "üç hâl kanunu"**nun aşağıdaki süreçlerden hangisi ile ilişkisi kurulamaz?**

A) Olayların açıklanış şeklindeki değişim ile
B) İnsanlık tarihi ile
C) Bilgi dallarının değişimi ile
D) Bireyin gelişim tarihi ile
E) Bireyin ihtiyaçlarını giderme şekli ile

11. SINIF FELSEFE

5. Ünite

1. Heidegger insan olarak bizleri diğer varlıklardan farklı kılanın, kendi varlığımızı ve bir varlık olarak var olmanın anlamını sorgulayabilmek olduğunu düşünür. İnsanın varoluşunun temel amacı, mevcut potansiyelini kullanarak kendini gerçekleştirmek ve içinde bulunduğu dünyayla kendini bir bütün hâline getirmektir; bunu gerçekleştirmenin ilk adımı ise 'kendini bilme'dir. İnsan varlığının doğası, sahip olduğu öz bilinçle şekillenir; kendini var edebilmesi için kendini bilmesi gerekir. Kendi öz kimliğini keşfetme ve ortaya koyma çabası içindeki sanatçı da bunu kendi varoluşu üzerinden yapmanın yollarını arar. İnsanın kendini bilebilmesi için öncelikle kendine dönmesi, kendini anlaması gerekir. İlk adımı kendine yönelmek olan bu yolda insan ancak kendine dışarıdan bir göz olarak bakabildiğinde başarıya ulaşır.

Bu parçanın temel görüşüne en uygun olan görsel aşağıdakilerden hangisidir?

A)

B)

C)

D)

E)

2. Bergson'a göre yaratıcı evrim hâlinde bulunan hayatın bilgisini felsefe verir. Felsefe bunu sezgilerle yapar. Sezgide içgüdüye yaklaşan bir durum vardır. Nasıl hayvanlar içgüdüleriyle kendilerine zarar verecek durumlardan uzaklaşırsa felsefe de sezgiyle doğrulara ulaşabilir.

Bu parça aşağıdaki felsefi görüşlerden hangisiyle açıklanabilir?

A) Entüisyonizm
B) Empirizm
C) Hedonizm
D) Pozitivizm
E) Dogmatizm

3. İnsanlık 20. yüzyıla gelmeden önce hayatı derinden etkileyen olaylar yaşamıştır. Bu olayların başında Fransız İhtilali ve Sanayi Devrimi gelir. Bunların etkisinin başta Avrupa olmak üzere tüm dünyaya yayıldığı görülür. 19. yüzyıldaki fikir hareketleri, toplumsal sınıf mücadeleleri ve bazı devletler arasında yaşanan savaşlar bu etkilerin ilk ciddi örnekleridir. Bunların beraberinde ve devamında sosyoekonomik ve politik durumlarda meydana gelen köklü değişiklikler, 20. yüzyılda I. ve II. Dünya Savaşı'nın yaşanmasına neden olmuştur. Bu dönem felsefesini anlamak için bahsedilen olayların etkisine bakmak gerekir.

Buna göre 20. yüzyıl felsefesi için aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Aydınlanma filozoflarının düşünceleri 20. yüzyıl filozoflarını etkilemiştir.
B) Yaşanan olaylar, insanların değer anlayışlarında değişimler meydana getirmiştir.
C) Bu yüzyılın düşünürleri toplumsal değerlerin hızlı biçimde değişmesini önlemeye çalışmışlardır.
D) Toplumsal olaylara yönelik felsefi sorgulamalar üzerinde yükselen bir felsefedir.
E) Sosyal alandaki değişimler yeni fikir hareketleri için zemin oluşturmuştur.

4. Husserl'e göre "paranteze alma" yöntemiyle fenomenlerin özüne ulaşılacaktır. Örneğin bir insanın bıçağın özüyle ilgili bilgisi, karşısında duran bıçağa dair fenomenolojik yöntemle elde edilir. Bıçağa dair tüm ön bilgiler ve bıçağın rengiyle şeklinin paranteze alınmasıyla birlikte kişide oluşan bilgi, bıçağın özüne dair bilgidir. Bu bilgi "öze dair sezgi"dir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bıçağın özüne ait bir bilgidir?

A) Bıçağın neden yapıldığı
B) Bıçağın niceliği
C) Bıçağın tarzı
D) Bıçağın kesmesi
E) Bıçağın biçimi

5. Felsefenin uğraş alanı varlık, değer, Tanrı gibi test edilemeyen öğretiler olmayıp dil olmalıdır, görevi de dildeki kavramları çözümlemek olmalıdır. Bilginin doğruluğu bilginin analizi ile mümkündür. Bu doğrultuda bilimin kullandığı önermelerin yapısı analiz edilir.

Bu parça aşağıdaki felsefe akımlarından hangisine aittir?

A) Yapay bir dil sistemi kurmak gerektiğine inanan analitik felsefeye
B) Doğa bilimlerini bilginin tek gerçek kaynağı olarak gören pozitivizme
C) Bilginin duyumlar yoluyla oluşan deneylerle kazanılabileceğini öne süren emprizme
D) Hiçbir değer tanımayan nihilizme
E) Nesnenin özü kavranarak doğru bilgiye ulaşılabilir diyen fenomenolojiye

6. Nurettin Topçu; hareketi, biyolojik bakımdan değil insanlara ve onların değişimine yönelik bir kavram olarak ele alır. İnsan, hareketlerini düşünerek ve isteyerek gerçekleştirir. Yalnız insana mahsus olan hareket, insanın kendi kendisini ve başka varlıkları değiştirmesi demektir. Hareket varlığımızın başlangıcı, hayatın cevheridir. Hareket etmedikçe insan kendini tanıyamaz. Ancak hareketle ruh, vücut kazanır ve vücut ruh kazanır. Tam ve gerçek hareket, bütün aleme yayılış, oradan da sonsuzluğa geçiştir.

Buna göre hareketle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Hareket hem kendimizi hem de eşyayı değiştirmektir.
B) Hareket var olmak, istemek ve düşünmek arasındaki uyumu aramak demektir.
C) Hareket, tabiat düzeniyle yetinmeyip tabiat düzenini aşmayı gerektirmektedir.
D) Hareket kaba bir gücün, içgüdünün ya da basit reflekslerin dışa vurumudur.
E) Hareket ahlaki, estetik, bilimsel ya da dinî her türlü insan faaliyetini ifade eder.

7. Çağımızda durmadan çoğalan bir yığınlaşma, bir kitleleşme içinde yaşıyoruz. Jose Ortega Y Gasset'in diliyle söylersek, bugün her yanda bir dolup taşma var: Kentler insanlarla dolup taşıyor; evler insanlarla. Eskiden hiç üzerinde durulmayan bir şey bugün sorun oldu: "Bir yer bulmak" böylece gittikçe çoğalan bir kalabalık her yeri dolduruyor. Ancak bu yığınlaşma içinde tek insan yani birey, gittikçe kendi özelliğinden, kendi kişisel özgürlüğünden çözülme, kopma durumuna geçiyor. Tek insan kayboluyor. Kitle içinde sıradan bir insan oluyor. Tek kişi güçsüz kalmıştır günümüzde. İşte tam da burada varoluşçu felsefe sesini yükseltiyor; "Modern çağın insanı! Senin çok şeyini aldılar ama bir tanesinin alınmasına izin verme: Kendi gerçek varoluşun."

Bu parçadan hareketle varoluşçuluğun amacının aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

A) Dilsel bir varlık olarak insanı konu edinmek

B) Tarihsel bir varlık olarak insanı ele almak

C) Fenomen olarak insanı konu edinmek

D) İnsanı bireysel bir özne olarak ele almak

E) İnsanı bir nesne olarak açıklamak

8. Öğretmen bir grup öğrencisine akşam evlerine gittiklerinde duygularından arınmış ve sakin bir gözlemci gibi konuşmalarını istemiştir. Aileye dair hiçbir öznel söz kullanmadan evin içinde dolaşmasını ve bu şekilde iletişime geçmesini istemiştir. Yani öğrenciler ailesinin yanında bir yabancıyı oynayacaklar, hem bildikleri hem de gerçeklik dışta bırakılarak bilginin nasıl ve hangi süreçte oluştuğu anlaşılmaya çalışılacaktır. Bu durum, ev halkını büyük bir ihtimâlle sinirlendirecek ya da bir hastalık olarak değerlendirilmesine neden olacaktır. Bu deney, bireyin dış dünya ile kurduğu ilişkilerinde aldığı, deneyimlediği şeyleri betimleme yöntemidir. Böylece neyi, nasıl, niçin yaptıklarını yani içsel bilginin duyusal hayata etkisini kavrayacaklardır.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki düşüncelerden hangisine ulaşılabilir?

A) Bilgilerin temelinde dış dünyaya yönelik betimlemeler vardır.

B) Bir insanı anlamak için ona sadece dışarıdan bakmak yeterlidir.

C) İnsan davranışlarının temelinde toplumun belirlediği değerler vardır.

D) Bireyin davranışlarının anlamı onun özüne ulaşmak ile mümkündür.

E) Ön yargılar, insana bakış açısında yanılgıya düşürecek en önemli nedendir.

9. 20. ve 21. yüzyılda, Avrupa'da bilim ve teknolojinin hızla gelişmesinin de etkisi ile birlikte yeni felsefi görüşler ve filozoflar etkili olmuştur. Başta Avrupa olmak üzere Asya'dan Afrika'ya, Avusturalya'dan Amerika'ya kadar felsefecilerin görüşleri yayılmıştır. Türkiye'deki felsefi çalışmalar Tanzimat dönemindeki fikir tartışmaları ile başlamış ve 1933 yılında üniversitelerde yapılan reform sonucunda İstanbul Üniversitesi bünyesinde açılan felsefe bölümüyle kurumsallaşmış, felsefi çalışmalar hız kazanmıştır.

Parçadan hareketle;

I. Filozoflar sadece yaşadıkları coğrafyada değil, dünyada etkiler bırakmışlardır.

II. Avrupa'daki felsefecilerin görüşleri tüm kıtaları derinden etkilemiştir.

III. Türkiye'de felsefe 20. yüzyılın başlarında gelişmiş ve çok sayıda felsefeci yetişmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

10. Dilthey, bilimleri doğa ve tinsel bilimler olmak üzere ikiye ayırır. Doğa bilimleri dışsalken tinsel bilimler insana ait yani içseldir. Tinsel bilimlerin başında da tarih gelir. Dilthey yaşanan her tarihsel dönemin kendi tinselliği olduğunu ve bu tinselliğinde kendine has anlamlar oluşturduğunu, bu nedenle de tarihsel bir dönemin doğru bilgisine ulaşmak için o dönemin tinsel yapısının dile yüklediği anlamlara bakmak gerektiğini söyler.

Buna göre Dilthey'in aşağıdaki görüşlerden hangisine katılması beklenir?

A) Mantıksal açıdan doğru olan her zaman geçerli bir bilgidir.
B) Bilginin oluşumunda düşünen bir ruh, düşünen bir özneden daha çok paya sahiptir.
C) Dil, üretilmiş bilginin yeniden üretilmesinde kullanılan anlama aracıdır.
D) Doğa ve toplum bilgisine onların tarihsel değişim ve dönüşüm sürecine bakılarak ulaşılır.
E) Bilginin gerçekliği, doğa ve toplumun özünün bilinmesi ile mümkündür.

11. Bergson'a göre eşyaya verilen şekiller tamamen bizden değilse, madde ve ruh arasındaki bir uzlaşmadan gelmiş olmalıdır. Öyle ki maddeye çok şeyler veriyorsak ondan da bazı izlenimler aldığımız şüphesizdir. Ancak bu izlenimlere zihnin giydirdiği şekiller ve onlara ait düşünceler, insana "ben" ile ilgili bilgi vermez. Ben bilgisi,.........

Parçanın sonunda verilen boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilirse anlam bütünlüğü sağlanmış olur?

A) bilincin sezgisel bir kavrayışla içsel âleme yönelmesiyle mümkündür.
B) görünüşün derinine inilmesi yani maddenin özünün kavranmasıdır.
C) maddenin aktarımı ile başka zihinlerde anlam bulur.
D) dışsal âlemin ruhsal âleme yansımasıdır.
E) madde ile ruh arasında mantıksal bir sentezlemedir.

12. 20. yüzyıl felsefesi, günümüze kadar uzanan toplumsal olaylar ve 18-19. yüzyıl felsefesinde yaşanan tartışmalara yönelik, bu dönem filozofları tarafından yapılan felsefi sorgulamalar üzerine yükselen bir felsefedir.18-19. yüzyıla damgasını vurmuş önemli filozoflar ve onların düşünce akımları değişim sürecini başlatmış ve 20.yüzyıl felsefesinin ana akımlarını oluşturmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde 20. yüzyıl felsefesine etki etmiş filozof ve görüşü birlikte verilmiştir?

A) Hartmann – Yeni ontoloji
B) Sartre – Varoluşçuluk
C) Carnap – Mantıkçı pozitivizm
D) Gadamer – Hermeneutik
E) Kant – Kritisizm

13.

Değerlerin değersizleştiği bir dönemdir.

Savaşlar, işgaller, tutsaklıklarla dolu bir dönemdir.

Bu dönem felsefesinin farklı toplumlara yansıması aynı olmamıştır.

Toplumsal ve ekonomik bunalımlara karşı çözümlerin de oluşturulmaya çalışıldığı bir ortamdır.

Bu çağda yaşanan hızlı değişimler insanların yaşantısında önemli değişiklikler ortaya çıkarmıştır.

Verilenlerden hareketle 20. yüzyıl felsefesi hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Buhranlı bir dönemdir.
B) Dinî otoriteye gereksinim artmıştır.
C) Çağdaş bir felsefedir.
D) Bu yüzyılda problemlere bulunan çözümler sürekli değişim içindedir.
E) Felsefede yeni yöntemler oluşmuştur.

14. 20. yüzyıl felsefesinin en önemli akımlarından biridir. Dilthey bu akımın kurucusu ve filozofudur. Doğa bilimleri ve tinsel bilimler ayrımı yapan Dilthey, yaşanan her dönemin kendi tinselliği olduğunu ve bu tinselliğin de dilde kendine has anlamlar oluşturduğunu ileri sürer. Ona göre tarihsel bir dönemi veya tarihsel bir olayı anlayabilmek için o dönemin tinsel yapısının dile yüklediği anlamlarına bakılması gerekir.

Dilthey'in temsil ettiği bu felsefi akım aşağıdakilerden hangisidir?

A) Egzistansiyalizm B) Rasyonalizm C) Yeni ontoloji D) Hermeneutik E) Fenomenoloji

15. 20. yüzyıl sanayi devriminin gerçekleştiği, Fransız İhtilali'nin tüm dünyayı etkilediği bir zaman dilimidir. 19. yüzyıl fikir hareketleri, sınıf mücadeleleri, sosyoekonomik, politik buhranlar, I. ve II. Dünya Savaşları toplumları derinden etkilemiştir. 19. yüzyıl felsefesinde geçmiş, aydınlanmacı filozoflar tarafından sorgulanır, bazı filozofların düşüncelerinin ise 20. yüzyıla geçişte etkili olduğu ve bu yüzyıl felsefesinin içinde yer aldığı görülür. Bu nedenle bir çağın düşüncesini anlamak için o çağın tüm özelliklerini bilmek ve bir önceki çağın düşüncesinin o çağa etkisini araştırmak gerekir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Toplumsal değişimler felsefeyi etkiler.
B) Toplumsal bunalımlar düşünce akımlarını çoğaltır.
C) Felsefe, hakikatin aranması için uygun ortamı bekler.
D) Düşünce, çağından bağımsız gelişmez.
E) Düşünce ve toplumsal dönüşümler birbirini etkiler.

16. Varoluşçu felsefe, insanın özgür iradesi olduğunu ve kararlarında da sorumlu olduğunu vurgular. Varoluşçular bütün varlığın aklın kuşatmasında olduğunu savunan düşünceye karşı gelmiş, önce var olduğunu, sonra özün kişi tarafından oluştuğunu savunmuşlardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi varoluşçu felsefenin genel karakterine ters düşer?

A) Korkak ya da kahraman doğarız, korkak ya da kahraman olmayız.
B) İnsan önce var olur; iyi, kötü olmasına kendisi karar verir.
C) İnsan kararlarında edilgen değildir.
D) Eylemlerinde özgür olan insan bunun sorumluluğunu da kabullenir.
E) Yaşamı anlamlı kılan insanın kendisidir.

17. Hermeneutik insanın kendisini ve evreni anlama sürecidir. Hermeneutiği, tüm metinlere uygulanabilecek bir anlama yöntemi olarak tasarlayan Schleirmacher'e göre metni anlamanın iki yolu vardır. Bunları, "dilsel ve psikolojik anlama" olarak belirler. Yani metni anlamanın ilk yolu, yazarın dilini sonra da yazarın bireysel kimliğini anlamaktan geçer. Eserin ortaya çıktığı dönemin koşulları ve yazarın eseri oluştururken iç dünyasında neler olup bittiği de tam olarak bilinmelidir. Bu aynı zamanda anlama sorununu evrenselleştirecektir.

Buna göre bir metin ele alınırken aşağıdakilerden hangisine dikkat edilmelidir?

A) Okuyucunun yazarla empati kurmasına
B) Bireyin önyargılarından bağımsız olarak değerlendirmesine
C) Düşüncelerin toplum ve kişiden bağımsız geliştiğinin hatırda tutulmasına
D) Eserin yazıldığı dönem ve kişiden bağımsız olarak ele alınmasına
E) Anlamanın olasılık değeri taşıdığının göz önünde bulundurulmasına

18. 18-19. yüzyıl felsefesi; genel olarak felsefenin ortaya çıkış döneminden bu yana gelen felsefi, bilimsel ve sosyokültürel birikimin ve değişimin aydınlanmacı filozoflar tarafından sorgulandığı bir felsefe olarak düşünülebilir. Bu felsefenin 20. yüzyıl felsefesine olan etkisi, aydınlanma filozoflarının düşüncelerinde yatar. Bu düşüncelerin 20. yüzyıla geçiş aşamasında bazı filozoflar, geçişi sağlamış ve geçişten sonra 20. yüzyıl felsefesinin içinde yer almıştır.

Bu parça aşağıdaki yargılardan hangisi ile çelişir?

A) Sosyal ve kültürel alanda ortaya çıkan değişimler, düşünce ve düşünme biçimlerini de etkilemektedir.
B) İnsanlık, 20. yüzyıla gelmeden önce hayatı derinden etkileyen olaylar yaşamıştır.
C) 18 ve 19. yüzyıldaki fikir hareketleri, sosyal, kültürel ve bilimsel faaliyetler aydınlanmacı düşünürlerin sorguladığı temel konu başlıkları arasında yer almaktadır.
D) Aydınlanma filozoflarının düşüncelerine bakarak 18 ve 19. yüzyıl felsefesi hakkında fikir sahibi olmak mümkündür.
E) Filozofların ele aldığı konular ve onların temel kaygıları çağın koşullarından bağımsızdır.

19. Mengüşoğlu, insanın ne olduğu sorunuyla yakından ilgilenir ve insanı ontolojik temelde antropolojik bir varlık olarak tanımlar. İnsanı açıklamada onun tek özelliğinden yola çıkmanın hatalı olacağını belirtir, insanın tüm yapısı ve eylemleriyle ele alınması gerektiği üzerinde durur. Ona göre insanın günlük hayatında gerçekleştirdiği her şey ahlak konusu içinde ele alınır, bunlar bir bütün hâlinde incelenirse ahlakın ne olduğu anlaşılır ve dolayısıyla insan ve toplum da anlaşılmış olur.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) İnsanın kendi benine ulaşması, iç dünyasına yönelmesi ile olanaklı hâle gelebilir.
B) Tüm alanlarda üretken olan insana bütünlükçü yaklaşılması doğru bir tavırdır.
C) Özgürlüğün olmadığı yerde insan karakteri gelişemez.
D) Özgür irade sahibi olan insan aklını kullanarak toplumsal huzur ve güvenliği sağlayabilir.
E) Farklı bakış açılarına saygının olmadığı yerde bireysel ve toplumsal gelişme olanaklı değildir.

20. 20 ve 21. yüzyıl filozoflarının yaşadıkları bölgeler göz önünde bulundurulduğunda aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?

A) Ticari etkinliklerin yoğun, refah düzeyinin yüksek olduğu bölgelerde daha fazla filozof yaşamıştır.

B) Demokrasi kültürünün geliştiği toplumlarda sayıca daha fazla filozof vardır.

C) Filozofların varlığı tüm coğrafyaya yayılmış durumdadır ve bazıları dünyada önemli etkiler bırakmış düşünürlerdir.

D) Felsefenin sistematik hâle geldiği toplumlarda filozoflar da fazladır.

E) Su kenarlarında ve verimli arazilerde filozoflar her zaman sayıca daha fazla olmuştur.

21. 20. yüzyıl, gerek ekonomik gerekse devletler arası ilişkilerde bilim ve teknolojinin güç anlamına geldiği yüzyıldır. Bu güç, üretim ve silahlanmada kendini açıkça göstermiştir. Dünya savaşlarının yaşandığı bu dönemde politik ve ekonomik çöküşlerle yaşanan dramatik olaylar, insanları umutsuzluğa sürükleyerek onların bireyselleşmelerine neden olmuştur. Yaşanan olaylar, insanların değer anlayışlarında değişimler meydana getirmiş ve bazı değerler derinden sarsılmıştır. Filozoflar, çağın bu sorunlarına karşı duyarlılık göstermiş ve bu durumu felsefelerinde işlemiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi 20. yüzyıl felsefesinin özelliklerinden biridir?

A) Toplumsal düzenin sürekliliğini sağlayacak geleneksel düşünce ön plana çıkarılmıştır.

B) Siyasi ve dinî otoriteler, bireysel ve toplumsal sorunların çözümünde önemli rol oynamıştır.

C) Toplumsal ve ekonomik düzlemde yaşanan değişimlere yönelik fikirlerin ortaya çıktığı bir dönem olmuştur.

D) Bilim, sanat ve felsefe dinî değerleri pekiştirmek için araç olarak kullanılmıştır.

E) Birey düşüncesinden ziyade toplumsal konular ön plana çıkarılmıştır.

22. Sartre'a göre herhangi bir insan, potansiyel olarak daima çevresiyle anlaşmazlık içindedir. Bu niçin böyledir? Sartre'a göre insan, ya özgürlüğünü yaşamada tamamen özgürdür veya başka biriyle ilişki içerisine girdiğinde ya ona egemen olmalıdır veya onun egemenliğine girmelidir. Birinci durumda karşısındakine bir obje muamelesi yaptığından onun özgürlüğünü yadsımaktadır. İkinci durumda kendisini obje durumuna düşürerek kendi özgürlüğünü yadsımaktadır. Bu durum en iyi biçimde aşkta görülür. O zaman ya sevgilinin özgürlüğünü veyahut kendi özgürlüğünü tanımama durumu ortaya çıkar.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) İnsan, iyiyi isteyerek özgürlüğünü inşa eden bir varlıktır.

B) İnsan kendi benini seçimleriyle, tasarımlarıyla kendisi inşa eden biricik varlıktır.

C) Var oluş, özden önce gelir.

D) İnsanın özgürlüğü, karşısındaki kişinin egemenliği altına girmemesine bağlıdır.

E) Bireyin diğer insanlarla olan ilişkileri anlamsızdır ve bireyi kendisine yabancılaştırır.

11. SINIF FELSEFE

Karma Test

1. Platon'a göre iletişimde diyalog önemlidir, körü körüne bir düşünceye bağlanmamayı sağlar, farklı fikirlere kapı aralar. Diyaloğun olmadığı yerde körleşmenin varlığını görürüz. Körleşmenin olduğu yerde ise modern bir mağarada yaşandığını görürüz. Modern mağarada yaşarken mağara içinde olduğumuzun dâhi farkına varamayız. Mağaranın dışı da içi de artık aynı olmuştur.

Parçadan hareketle Platon'a göre;

I. Kapıların aralanmasına eşlik eder.
II. Farklı görüşlerin ortaya çıkmasına imkân sunar.
III. Dogmatik görüşleri ön plana çıkarır.

yargılarından hangileri diyaloğun işlevleri arasında gösterilemez?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

2. Bilgelik; cahillik ile bilgiçlik arasındadır ve bilgi konusunda kişinin eylemlerinde ve seçimlerinde dengede olma hâlidir.

Verilen görselle temsil edilen "eylemlerinde ve seçimlerinde dengede olma hâli" **aşağıdaki filozof ve görüşlerinden hangisi ile ilgilidir?**

A) Bergson'un sezgi ahlakı
B) Aristoteles'in altın orta ahlakı
C) Aristippos'un haz ahlakı
D) Kant'ın ödev ahlakı
E) Mill'in fayda ahlakı

3. Felsefenin doğduğu Milet bir liman kentidir. Limanlar farklı kültürlerin, inanışların, insanların ve dillerin bir araya geldiği yerler olmaları bakımından önemlidir. Bu açıdan limanlar, çeşitli kültürlerin, bilgeliklerin, inanışların iç içe geçip yeni biçimlere gebe olmalarına zemin hazırlar. Limanlar, kültürel birikimin yanı sıra toplumsal yaşamın birbirleriyle çatışmalı kesimlerden oluşmasının düşünsel canlılığa yaptığı katkısı ile de dikkate değerdir. İşte felsefe böyle bir ortamda ortaya çıkmıştır.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Farklı kültürlerin varlığı felsefi etkinliğin ortaya çıkmasına katkı sağlamıştır.
B) Farklı görüşlerin üzerinde uzlaşılması felsefenin doğuşunu hızlandırmıştır.
C) Düşünsel canlılık ve farklı inanış biçimleri tek tanrıcılığı ortaya çıkarmıştır.
D) Felsefi düşüncenin ortaya çıkışında sorgulama ve merak etkili olmuştur.
E) Farklı yaşam biçimleri ile etkileşime geçen milletler felsefeye yatkındır.

4. Maddi şeylerin bilgisi göz ve kulak gibi duyu organlarıyla tahsil edilir. Manevi şeylerin bilgisi ise kalbin algılamasıyla hâsıl olur. "Gazali"

Buna göre "manevi alanın bilgisine ulaşma yolu" **ile Gazali'nin aşağıdaki görüşlerden hangisini savunduğu söylenebilir?**

A) Entüisyonizm B) Rasyonalizm C) Pragmatizm D) Kritisizm E) Empirizm

5. Bu görüş hiçbir şekilde kesin, değişmez, zorunlu bilginin olamayacağını ileri sürmektedir. Görüş, dogmatizme karşı çıkarak septisizm akımının doğmasına yol açan filozoflardan oluşmaktadır.

Bu açıklamadaki görüşü temsil eden filozofların felsefedeki ismi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Stoacılar B) Epikürcüler C) Rölativistler D) Rasyonalistler E) İdealistler

6. Tümel kavramların tek başına birer varlığı olmadığını, aksine somut nesnelerin gerçek olduğunu savunan felsefi görüştür. Temsilcisi ise Ockhamlı William'dır.

Bu açıklamada üzerinde durulan görüş aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kavram realizmi B) Kavramcılık C) Adcılık D) Kozmolojik kanıt E) Ontolojik kanıt

7. 18. yüzyılda kendini gösteren Aydınlanma dönemi, esasen Orta Çağ'da gelişen düşünce ve inançlardan kopuşun yaşandığı Rönesans dönemindeki düşünsel ve toplumsal değişimlerin üzerinde yükselmiştir. 15. ve 16. yüzyılda Avrupa insanının, Orta Çağ'ın dinsel ve geleneksel değerlerinin kendilerini geliştirmek ve daha iyi yaşamak için yeterli olmadığını anlaması ve onların yerine yeni değerler oluşturma çabası içine girmesi neticesinde, "Her şey insan için olmalıdır." anlayışını benimsemeleri sonucunu doğurmuştur.

Bu parçada anlatılan felsefe dönemi ile aşağıdakilerden hangisi çelişmektedir?

A) Tanrı devleti yerine yeryüzü devleti
B) Dinsel bir kozmoloji yerine fiziksel bir kozmoloji
C) İnsanın kul olarak görüldüğü bir toplum düzeni
D) Ulus devletin bir bireyi olarak kişi olma hakkı
E) İnsan merkezli bir evren anlayışı

8. Descartes'e göre kuşkuculuk ya da genel olarak kuşku öyle bir yöntemdir ki, kendi karşıtı olan kesin ve açık seçik bilgiye ulaşmamıza olanak verir. Düşünen öznenin her türlü fiziksel ve metafizik belirlenime, algı ya da akıl yürütmeye yönelik aşırı kuşkusu, bir özne olarak kendi varoluşunun kesinliğine yönelik dolaysız bir sezgiye yol açar. Kuşku, kuşkulanan öznenin varlığının dolaysız sezgisine işaret eder. Descartes'a göre böyle bir aşırı kuşkunun sonucunda yaşanan iç aydınlanma, düşünen öznenin kendi varoluşuna yönelik sezgisine dayanan kesin bilinç durumu, tüm felsefi akıl yürütmenin de asıl başlangıç noktası olmalıdır.

Bu parçadan hareketle filozofun kuşkuculuğu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Varoluşa yönelik apaçık bir bilgiye ulaştırmıştır.
B) Bilgiye ulaşmada bir amaç değil araç gibidir.
C) Fiziksel ve metafiziksel bilgilere yönelikte kullanılmıştır.
D) Düşünen varlık olarak insanın kullanabileceği bir yöntemdir.
E) Bilgiye giden yolda özneyi zamanla gerçeklikten uzaklaştırmıştır.

9. Comte'a göre doğal ve toplumsal olguları açıklamak için doğrulukları hiçbir şekilde ispatlanamayacak inanç ve soyutlamalara dayanmak, epistemolojik açıdan savunulamaz. Bu anlamda bir şeyi bilmek, onu makul ve doğruluğu dolaylı ya da dolaysız gösterilebilir bir nedene ya da nedenlere bağlamayı gerektirir. Bilmek, olguları bütünsel ilişkiler içinde kavramaktır.

Bu parçada aşağıdaki bilgi görüşlerinden hangisi hakkında açıklama yapılmaktadır?

A) Rasyonalizm B) Pozitivizm C) Empirizm D) Eleştirel felsefe E) Pragmatizm

10. Bir kâğıt kesiciyi düşünelim. Bu nesne olduğu gibi tasarlanan bir şeydir. Biri kâğıt kesmek istemiştir, bu isteğini gerçekleştirerek, bu işleve uygun biçimde alet tasarlamıştır. Öyleyse, kâğıt kesicinin özü, henüz var olmamışken ortaya çıkmış, daha sonra kendi varoluşa gelmiştir. Bu bakımdan kâğıt kesici var olduğunda, çoktan olması gerektiği şeydir. Varoluşu tamamlanmıştır. Öyleyse kendinde varlığın özü, geçmişte düzenlenir.

"Sartre"

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kendinde varlığın bir özelliğidir?

A) Varoluşunun özden önce gelmesi
B) Özgür seçimlere sahip olması
C) Kendini gerçekleştirebilecek olanaklarının olması
D) Var olmayı amaç edinmesi
E) Ne olacağının önceden belirlenmiş olması

11. Zihnin kendisinde algıladığı ya da algının, düşüncenin ya da anlığın dolaysız nesnesi olan her şeye ide diyorum; zihnimizde herhangi bir ide üretme gücünü de, gücün bulunduğu nesnenin niteliği diyorum.

"Locke"

Locke'un bu görüşleri aşağıdaki bilgi anlayışlarından hangisini savunduğunu göstermektedir?

A) "Doğru bilginin kaynağı akıldır." diyen rasyonalizmi
B) "Bilginin kaynağı deneydir." diyen empirizmi
C) "Bilginin kaynağı hem akıl hem deneydir." diyen kritisizmi
D) "Doğru bilgi olgusal bilgidir." diyen pozitivizmi
E) "Fayda sağlayan bilgi doğrudur." diyen pragmatizmi

12. Sartre açısından insan, kendisini ne yaparsa odur yalnızca. Bu açıdan bir insanın diğer var olanlardan söz gelimi masadan ya da taştan farkı insanın ilkin var olması, yani her şeyden önce bir geleceğe doğru atılan ve bunun bilincinde olan bir varlık olmasıdır. İnsan kendisinin ne olduğundan sorumludur. Dolayısıyla, varoluşçuluğun ilk işi insanı ne olduğunun bilincine vardırmak, varoluşunun tüm sorumluluğunu kendisine yüklemektir. İnsanın kendisinden sorumlu olması ise yalnız kendi bireysel sorumluluğunu değil bütün insanların sorumluluğunu taşıdığı anlamına gelir. Varoluşçulukta insanın kendi kendisini seçerek, hem kendisini seçtiği hem de kendisini seçerken aynı zamanda bütün insanları seçtiği ileri sürülür.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) İnsan seçimleri ile kendi varoluşunu hazırlar.
B) İnsan kendisini bir şeye bağlayarak kendisi için yaşar.
C) İnsan kendisi için seçtiklerini aynı zamanda diğer insanlara da adar.
D) Varoluş bilinç temelinde gerçekleşen bir süreçtir.
E) İnsan ne olmak istiyorsa o olabilen bir varlıktır.

13. Aşağıdakilerden hangisi 18-19. yüzyıl felsefesinin temel nitelikleri arasında yer almaz?

A) İlerleme fikri ve bilime olan inanç hâkim olmuştur.
B) Kişi özgürlükleri ile düşünce özgürlüğü desteklenmiştir.
C) Dünya, din ile ilişkilendirilmiş hurafelerin tesirinden arındırılmaya çalışılmıştır.
D) Geçmişten gelen bilgiler olduğu gibi kabul edilmiştir.
E) İnsanlığın gelişip ilerlemesi için akıl eleştirel bir yaklaşımla kullanılmıştır.

14. Schopenhauer'a göre bir meşe ağacından kayısı üretmeye çalışmak boş bir beklentidir. Bu durum gibi insan da türüne özgü doğuştan gelen karakterine göre şekil alır. Ona göre insan söz konusu karakterin ortaya çıkabilmesi için deneyime ihtiyaç duyan boş bir tahta değildir.

Schopenhauer'ın yalnızca bu görüşlerinden hareketle aşağıdakilerden hangisine yönelik bir eleştiri sunduğu söylenebilir?

A) Rasyonalizm B) Pragmatizm C) Hedonizm D) Empirizm E) Kritisizm

15. Spinoza'ya göre erdem gerçeğin bilgisidir. Gerçek ise Tanrı'dan gelir, kaçınılmazdır. Tutkuları ile eylemde bulunan insan, eylemlerinde Tanrı'dan gelen zorunluluğu göremez. Erdemli olmanın yolu insanın tutkularını yenmesidir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Spinoza'nın özgürlük anlayışına uygundur?

A) Hata yapmamak için yargıda bulunmaktan kaçınmak
B) Doğadaki zorunluluğu bilmek ve ona ayak uydurmak
C) Nedensel bağımlılığından kurtulmaya çalışmak
D) Zorunlu olan belirlenmişliğin dışına çıkmak için çabalamak
E) Eyleme kaynaklık eden istencini görmemezlikten gelmek

16. Doğa filozofları tüm sonlu ve ilineksel belirlenimlerin sonsuz ve tözsel bir başlangıç noktasından hareket eder. Onlara göre asıl ve hakiki bir varlıktan hareketle tüm diğer ilineksel varlıklar anlaşılabilir ve bilinebilir. Thales bu varlığa "su" der, Demokritos "atom", Herakleitos ise "ateş" der.

Bu parçadan hareketle doğa filozoflarının aşağıdaki sorulardan hangisini ele aldıkları söylenebilir?

A) Varlık var mıdır?
B) Varlık bir midir çok mudur?
C) Varlığın ana maddesi nedir?
D) Evren sonlu mudur sonsuz mudur?
E) Doğru bilginin kaynağında ne vardır?

17. Tin bilimlerinin yöntemi olarak "anlama", kendi yaşantımızın öznel sınırları içerisinden dışarı taşmak, kendi hayat olanaklarımızı aşarak başkalarını içten yaşamak, insanlık dünyasının bilgisini içten yaşayarak kavramaktır. Dilthey'e göre tin bilimleri ile ilgili olan anlamanın görevi, yaşam ifadelerinin kendilerinden, bu yaşam ifadeleri ile ilgili olan bağlılığı bulmaktır.

Bu parçada 20. yüzyıl felsefesinin aşağıdaki sorunlarından hangisi üzerinde durulmaktadır?

A) Gerçeklik-görünüş B) Varoluş-öz C) Varlık D) Yorum E) Değişim

18. Paranteze alma yöntemiyle fenomenlerin özüne ulaşılacaktır. Örneğin bir kişinin soğanın özüyle ilgili bilgisi, karşısında duran soğana dair görüşleri parantez alması ile elde edilir. Soğana dair ön bilgiler ve soğanın kokusunun, renginin, şeklinin paranteze alınmasıyla birlikte kişide oluşan bilgi, soğanın özüne dair bilgidir.

Bu parçada anlatılan yöntem aşağıdaki filozoflardan hangisine aittir?

A) Gadamer B) Popper C) Kuhn D) Habermas E) Husserl

19. Heidegger Dasein'ın dünya içinde var olmasına dayalı olarak olanaklar varlığı olduğunu vurgular. Bu olanaklar bizzat Dasein'ın ona ait olan özgülüğüdür. Ölüm bu noktada en üst benzersiz bir olanak olarak Dasein'a özgülüğünü kendinde bulundurur. Dasein'ın bizzat kendi ölümü, benim mevcudiyetimin sahip olduğu yegâne sadece bana ait olandır. Bu doğrultuda ölüm sadece benim ölümüm olma şevkine ulaşır. Heidegger'in sözüyle ifade edersek: "Ölüm sadece ve sadece benim ölümümdür ve önümde duran olarak imkân dâhilindedir."

Bu parçada altı çizili kelime ile ifade edilen aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Sadece bir tecrübe olarak kendisinin yaşayabilmesi
B) Kişinin çabası ile değiştirebileceği bir durum olması
C) Kişinin kendi yazgısına boyun eğmesi
D) Ölümü ile yüzleşmesi ve ölümünü isteyen varlık olması
E) Kendini gerçekleştirme olanaklarının sınırlı olması

20. Dünya salt varlığın dünyası mıdır, yoksa deneyimlerin birbirleriyle ve başkalarıyla kesişmesinde, birbirlerine zincirleme bir şekilde bağlanmasıyla ortaya çıkan bir anlam dünyası mıdır? Bu soruya insanın deneyimleri üzerinden bir cevap verebiliriz. İnsan bir perspektifler varlığıdır. Akıl sahibi bir varlık olarak insanda perspektifler kesişir, algılar birbirlerini doğurur, bir anlam belirir. Geçmiş deneyimlerimiz şimdikiler içinde, başkalarının deneyimi ise benim deneyimim içinde yeniden ele alınır, böylece birbirini bağlayan öznellikten ve özneler arasılıktan ayrılmaz.

Bu parça aşağıdaki 20. yüzyıl felsefesi akımlarından hangisi ile ilgilidir?

A) Varoluşçuluk
B) Fenomenoloji
C) Diyalektik materyalizm
D) Mantıkçı pozitivizm
E) Yeni ontoloji

FELSEFE
CEVAP ANAHTARI

4. Ünite	4.Ünite	5.Ünite	Karma Test
1. C	31. E	1. E	1. B
2. D	32. B	2. A	2. B
3. D	33. B	3. C	3. A
4. E	34. E	4. D	4. A
5. B	35. E	5. A	5. C
6. A	36. A	6. D	6. C
7. E	37. D	7. D	7. C
8. E	38. E	8. D	8. E
9. D		9. C	9. B
10. E		10. C	10. E
11. B		11. A	11. B
12. E		12. E	12. B
13. C		13. B	13. D
14. D		14. D	14. D
15. B		15. C	15. B
16. B		16. A	16. C
17. A		17. A	17. D
18. A		18. E	18. E
19. C		19. B	19. A
20. D		20. C	20. B
21. A		21. C	
22. E		22. D	
23. B			
24. E			
25. D			
26. B			
27. C			
28. B			
29. B			
30. C			

ORTAÖĞRETİM PSİKOLOJİ

3. Ünite

1. Refleks uyarıcılara verilen istemsiz tepkileri ifade ederken öğrenme davranışta meydana gelen kalıcı değişiklikleri ifade eder. Refleks ve öğrenme kavramlarına ilişkin bazı örnekler şöyledir:

I. Ahmet arkadaşının gözüne habersizce kalemi yaklaştırdığında arkadaşı aniden gözünü kırpmıştır.

II. Tufan okul zili çaldıktan sonra derse girmiştir.

III. Damla'nın göz muayenesi sırasında gözlerine ışık tutulduğunda göz bebekleri daralmıştır.

IV. Kafesin içerisine yerleştirilen maymun, sopaları da kullanarak yukarıda asılı olan muzlara uzanmıştır.

Verilen örnekler refleks ve öğrenme kavramları bakımından aşağıdakilerden hangisinde doğru sınıflandırılmıştır?

	Refleks	Öğrenme
A)	II ve IV	I ve III
B)	I ve III	II ve IV
C)	II, III ve IV	I
D)	I ve IV	II ve III
E)	III ve IV	I ve II

2. I. Mehmet ne kadar çabalarsa çabalasın balık tutamadığı için artık başaramayacağını düşünerek balık tutmaya çalışmaktan vazgeçmiştir.

II. Eğitime çok önem verdiklerinden dolayı Ayşe'nin biran evvel okula yazılmasını isteyen annesi, doktorunun Ayşe'nin parmak, kas ve zihin gelişiminin henüz okula başlaması için yeterli olmadığını söylemesi üzerine, bunu ertesi seneye ertelemek durumunda kalmıştır.

Verilen maddeler sırasıyla öğrenmeyi etkileyen aşağıdaki faktörlerden hangisinin kapsamında ele alınabilir?

	I.	II.
A)	Olgunlaşma	Güdülenme
B)	Güdülenme	Olgunlaşma
C)	Olgunlaşma	Öğrenilmişlik çaresizlik
D)	Öğrenilmiş çaresizlik	Olgunlaşma
E)	Öğrenilmiş çaresizlik	Türe özgü hazır olma

3. Üniversitenin Felsefe Grubu Eğitimi bölümünde okuyan Aslı, Türk Eğitim Tarihi dersi final sınavı için yoğun bir hazırlık sürecindedir. Aslı "çalıştığı tüm notların ve kitapların önemli gördüğü kısımlarının altını çizmiş, sayfa kenarlarına notlar almıştır. (I.)" "Bu notları şemalaştırıp kavram haritası da oluşturmuş, böylece tüm bilgileri kolay hatırlayabilmeyi amaçlamıştır. (II.)" "Sınava iki gün kala üç dört kere tüm notları baştan sona okumuş. (III.)" ve son durumda özgüvenli bir şekilde sınava girmek üzere yola koyulmuştur.

Parçadaki boşluklara sırasıyla aşağıdaki öğrenme stratejilerinin hangileri getirilmelidir?

A) I. Duyuşsal Strateji, II. Dikkat, III. Tekrar
B) I. Anlamlandırma, II. Dikkat, III. Tekrar
C) I. Tekrar, II. Anlamlandırma, III. Dikkat
D) I. Duyuşsal Strateji, II. Anlamlandırma, III. Dikkat
E) I. Anlamlandırma, II. Geri Bildirim, III. Tekrar

4. Birey; yaşı ve eğitim seviyesi ne olursa olsun hayat boyu öğrenmenin bir parçasıdır. Eğitimi okul yaşı ve okul binaları ile sınırlamak doğru değildir. Herkes zorunlu eğitimini bitirdikten sonra ileri düzeydeki eğitimini kendi seçeceği bir zamana erteleme ve istediği zaman eğitim sistemine yeniden girebilme hakkına sahiptir. Türk millî eğitiminin ilkelerinden biri olan her yerde eğitim ilkesine göre eğitim yalnızca resmi kurumlarda ve özel eğitim kurumlarında gerçekleşmez. Evde, iş yerlerinde, çevrede, her yerde ve her durumda eğitim gerçekleşebilir. Örneğin kütüphaneler, yerel yönetimler, işverenler, kültürel gruplar ve diğer sosyal hizmet kuruluşları gibi kurumlarda toplum için öğrenme fırsatları sağlanmalıdır.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisinin hayat boyu öğrenmenin önemi ve gerekliliği ile ilgili olduğu düşünülemez?

A) Öğrenmenin yeri ve yaşı olmadığı gibi belli ve sınırlı bir mekânı da yoktur.
B) Her birey eğitim alma hakkına sahiptir.
C) Eğitim okul binası ile sınırlı bir etkinlik olmamalıdır.
D) Eğitimin temel amacı ekonomiye katkı sağlamaktır.
E) Zorunlu eğitimin dışında kalan diğer eğitimler, isteğe bağlı olarak ertelenebilir.

5. Orta yetişkinlik döneminde olan Aynur Hanım başarılı bir işletmecidir. Kendine ait marketi olan Aynur Hanım on yıl önce atıldığı bu meslekte kendini geliştirmiş ve zamanla dükkânını oldukça büyütmüştür. Yoğun bir çalışma temposu sürerken bir gün bu yoğunluktan bunalmış ve arkadaşıyla sohbetine de bu bunaltı yansımış, iç çekerek uzun uzun babasıyla küçüklüğünde top oynadığı günlere özlem duyduğunu ifade etmiştir.

Aynur Hanım'ın küçüklüğüne dair sahip olduğu hatıraları aşağıdaki bellek türlerinden hangisiyle ilgilidir?

A) İşlemsel bellek
B) Semantik bellek
C) Epizodik bellek
D) Duyumsal bellek
E) Kısa süreli bellek

6. Bir öğrenmeden önce ya da sonra gerçekleşen bir başka öğrenmenin diğerini unutturmasına bozucu etki denir. Bozucu etki ileriye ve geriye ket vurma olarak ikiye ayrılır. Eski öğrenilenlerin yenileri unutturmasına ileriye ket vurma denirken, yeni öğrenilenlerin eskiyi unutturmasına geriye ket vurma denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Liseye yeni başlayan Ali yazılı kâğıdının numara kısmına ortaokul numarasını yazmaya devam etmektedir. Bu durum ileriye ket vurmadır.
B) İngilizcede iki grup kelime ezberleyen Dilara, ikinci grup kelimeyi ezberleyince ilk grup öğrenmelerini unutmuştur. Bu durum ileriye ket vurmadır.
C) Zeynep, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda sürekli olarak önceki yıl okuduğu şiiri hatırlaması nedeniyle bu yılki törende okuyacağı şiiri öğrenmekte zorlanmaktadır. Bu durum ileriye ket vurmadır.
D) Mehmet yeni öğrendiği Fransızcadaki bazı kelimelerin karşılığına ilişkin bilgileri önceden bildiği İngilizcedeki bazı kelimeler ile benzetmekte ama İngilizce kelimeleri unutmaya başlamaktadır. Bu durum geriye ket vurmadır.
E) Telefon numarasını değiştiren Damla'ya eski numarasının ne olduğu sorulduğunda uzun bir müddet düşündüğü hâlde eski numarasını hatırlayamamıştır. Bu durum geriye ket vurmadır.

7. Dil insanların duygu, düşünce ve isteklerini sadece ses ya da yazı ile değil; davranışlar, jestler, mimikler, işaretler vb. aracılığı ile yansıtan iletişim ve anlaşma aracıdır. İletişim ve anlaşma aracı olan dil aynı zamanda düşünceleri biçimlendirme işlevine de sahiptir. Dil üst düzey bir bilişsel süreçtir. Düşünmek, akıl yürütmek, problem çözmek, yeni şeyler üretmek için dil kullanılır. Bellek geliştirmede kullanılan gruplama, hikâye oluşturma, bağlantı kurma vb. teknikler dil aracılığı ile gerçekleşir. Dil aracılığı ile bellekte depolanan bilgiler, düşünceye ve davranışa temel olur. Özel olarak dil, politikada hitabet ve yazı sanatı olarak da çok önemlidir. Meydanda, salonda, radyoda, ekranda konuşulan ve konuşmacının kitleyi etkileyen dili, sonuç almakta büyük rol oynar, başarı sağlar. Bir konuşma ile yükselen, bir tek nutukla yıkılıp giden politikacılar vardır. Ünlü İngiliz politikacısı W. Churchill'in, parlamentoda bulunmadığı günlerde toplantıda olup bitenleri, anlatanlara sorduğu üç soru gerçekten ilginçtir: "Kim konuştu, ne konuştu, nasıl konuştu?" Konuşma tarzı yani dil, ciddi manada önemli özel durumlar meydana getirmektedir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Dilin düşünme ve akıl yürütmede önemli bir rolü vardır.
B) Dil, düşünebilmenin zeminini açar.
C) Siyasette dili kullanma biçimi oldukça önemlidir.
D) İnsanın ne düşündüğü onu ifade etme biçiminden çok daha önemlidir.
E) Bir romanın içeriği kadar üslubu da büyük bir öneme sahiptir.

8. Doğrudan gözlenemeyen ve karmaşık bir yapı olan zekâ, farklı bakış açılarını savunan kuramlar tarafından farklı şekillerde tanımlanır. Tek etmen kuramına göre zekâ; soyut düşünme, problem çözme, çevreye uyma yeteneği gibi genel bir zihin gücüdür. Çift etmen kuramına göre zekâ, genel bir zihin gücü yanında çeşitli alanlardaki özel yeteneklerin oluşturduğu güçtür. Çok etmen kuramına göre ise zekâ, birçok özel yeteneğin bir araya gelmesinden oluşan genel bir zihin seviyesidir. Zekânın bugün için belirlenmiş kesin bir tanımı yoktur. Belirlenmiş bir tanımı olmadığı gibi yapılan tanımlarda da eksik yanlar görülmektedir. Bunun için zekânın ne olduğuna ilişkin tartışmalar geçmişten bugüne yapılmış hâlâ da yapılmaktadır. Buna rağmen zekâya ilişkin tüm kuramlar zekânın kalıtımla kuşaktan kuşağa aktarılan; deneyim, öğrenme ve çevresel etkenlerle de belli ölçüde şekillenebilen bir yapı olduğunu kabul eder.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Zekânın genetik bir yönü de vardır.
B) Zekânın farklı tanımları vardır.
C) Çift etmen kuramı zekânın farklı yeteneklerle ilişkili olduğu üzerinde durur.
D) Tek etmen kuramı zekâyı genel bir zihin gücü olarak kabul eder.
E) Zekâ kavramının eksik olmayan bir tanımı yapılabilir.

9. Davranışçı psikologlara göre öğrenme, organizmanın tekrar ve yaşantılar sonucunda davranışlarında meydana gelen kalıcı davranış değişiklikleridir. Yapısalcı psikologlara göre ise organizmanın zihninde gerçekleşen değişikliklerdir.

Bu tanımlara göre aşağıdaki örneklerden hangisi "öğrenilmiş bir davranış" **<u>değildir</u>?**

A) Köftenin yanında ayran içmek
B) Belli bir tarzda müzik dinlemek
C) Hızlı koşabilmek
D) Arabada terlemek
E) Şiir ezberlemek

10.
I. Duyusal bellek: Duyu organlarına çevreden gelen bilgileri alan ve çok kısa bir süre saklayan ilk bellektir.
Örnek: Yoldaki çınar ağacını görmek
II. Kısa süreli bellek: Duyusal bilgilerin üzerine eklemeler yaparak uzun süreli belleğe gönderen aktif bir bellektir.
Örnek: Çınar ağacının yapraklarını düşünmek
III. Uzun süreli bellek: Yeni gelen bilgileri eskilerle ilişkilendirerek saklayan pasif bir bellektir.
Örnek: Çınar ağacı denildiğinde Osmanlı Devleti'ni hatırlatmak
IV. İşlemsel bellek: Bir işlemin nasıl yapıldığıyla ilgili bilgilerin saklandığı uzun süreli bir bellektir.
Örnek: Bir müzik aletini çalmak
V. Semantik bellek: Bilginin anlamlı hâle gelmesini sağlayan uzun süreli bir bellektir.
Örnek: Çocukluk dönemi ile ilgili bir anıyı hatırlamak

Verilen örneklerden hangisi tanıma uygun <u>değildir</u>?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

11. Ket vurma öğrenilmiş olan bir materyalin hatırlanması sürecinde oluşan engelleyici ve bozucu etkidir. Önceki öğrenmenin yeni öğrenmeyi karıştırması ve zorlaştırmasına ileriye ket vurma; yeni öğrenmenin önceki öğrenmeyi karıştırması ve zorlaştırmasına ise geriye ket vurma denir. Üniversite sınavına hazırlanan Şefik, psikoloji dersinde bu bilgiyi öğrenmiş ve çözdüğü kazanım kavrama testlerinden hareketle konuyu iyice kavradığını düşünmüştür. Sonraki hafta ise öğrenmede transferin olumlu ve olumsuz etkilerini çalışmıştır. Önceki yaşantıların yeni bilgi ve becerilerin öğrenilmesi üzerindeki faydalı veya zararlı etkiler olarak transfer kavramını öğrenen Şefik, daha önce öğrendiğini düşündüğü hatırlama sürecine ilişkin ket vurma kavramını henüz çalıştığı öğrenme sürecine ilişkin transfer kavramını, öğrenirken yeterince hatırlamadığını fark etmiştir.

Bu olayda Şefik'in öğrendiklerini hatırlama konusunda yaşadığı durum aşağıdakilerden hangisidir?

A) Geri bildirim B)İ leriye ket vurma
C) Geriye ket vurma D) Pozitif transfer
E) İşleve takılma

12. Yürüyen çeşitli varlıklarda bulunan yürüme uzvunu düşüncede ayırarak “ayak” **kavramını oluşturmak, zihnin aşağıda verilen hangi işlevinin bir sonucudur?**

A) Tasarım B) Transfer C) Hatırlama
D) Soyutlama E) İmgeleme

13. Derste çevre kirliliğinin sağlıklı yaşamı tehdit edecek boyutlara geldiğini anlatan biyoloji öğretmeni Rümeysa Hanım teneffüs zili çaldıktan sonra sınıf kapısına yöneldiğinde bir öğrencinin pencereden aşağıya bisküvi paketi attığını görmüştür. Arkadaşlarının yanında rencide etmemek için öğrencisini rehber öğretmenin odasına davet eden Rümeysa Hanım, öğrenci odaya geldiğinde nazikçe onu uyarmıştır. Pişmanlık içindeki öğrenci, öğretmeninin yüzüne bakarken mahcubiyetle dudakları bir şeyler söylercesine kıpırdamış ancak herhangi bir cümle kurmamıştır.

Bu olayda öğrencinin zihninden pişmanlık düşüncesi geçmesine rağmen bunu dile getirmemesi aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olabilir?

A) Hayal kurduğunun
B) Mahcubiyet yaşadığının
C) İçsel konuşma yaptığının
D) Öğrenciye haksızlık yapıldığının
E) Arkadaşlarının yanında aşağılandığının

14. Nasreddin Hoca komşusundan ödünç büyükçe bir kazan alır. İşini bitirdikten sonra kazanı iade ederken içine küçük bir kazan yerleştirir. Komşusu sorar: “Bu ne Hocam?” Hoca: “Senin kazan doğurdu.” der. Komşusu çok sevinir. Aradan bir kaç gün geçer. Hoca yine komşusuna gider. Birkaç gün kullanmak için kazanı ister. Komşusu: “Memnuniyetle.” der ve kazanı sevinerek Hoca’ya verir.

Aradan oldukça uzun bir zaman geçer. Komşu kazanı geri gelmeyince Hoca’nın evine gider, sorar: “Bizim kazan ne oldu, Hocam? Nasreddin Hoca: “Sizin kazan mı?” Bir an duraksar ve “Sizlere ömür, kazan öldü.” der. Komşusu şaşırır: “Aman hocam kazan bu, nasıl ölür?” der. Hoca komşusunun düştüğü duruma bıyık altından gülerek “Kazanın doğurduğuna inanıyorsun da öldüğüne niye inanmıyorsun?” diye sorar.

Bu fıkrada Nasrettin Hoca’nın komşusunun, sonucu kabullenmekte zorlayan hatası aşağıdakilerden hangisi ile ifade edilir?

A) İrdeleme B) Konuşma C) Yükleme
D) Öğrenme E) Duygu

15. Zekâ kavramının kesin bir tanım yoktur. Zekânın ne olduğuna ilişkin tartışmalar yıllarca yapılmış ve hâlâ da yapılmaktadır. Ancak yapılan çeşitli tanımlarda zekânın en fazla kullanılan özelliklerinden birinin bireyin verilen eğitimden yararlanabilme kapasitesi olduğu görülmektedir.

Buna göre bir deprem esnasında gösterilen aşağıdaki davranışların hangisinde zekâ göstergesinin öğrenme kapasitesi olduğu söylenebilir?

A) Mustafa’nın panikleyerek sağa sola koşuşturması ve ne yapacağı konusunda kararsız kalması
B) Cemil’in büyük bir korkuya kapılarak pencereyi açıp bağırarak yardım istemesi
C) Zeynep’in sel felaketi esnasında yapılması gerekenler konusunda sivil savunma uzmanlarının anlattığı gibi binanın üst katlarına doğru yönelmesi
D) Deprem uzmanlarının deprem olurken balkona çıkılmaması gerektiğini söylemesine rağmen Melike’nin açık hava olduğu için balkonun en güvenli yer olduğuna karar vermesi
E) Ali ile Ayşe’nin deprem tatbikatında öğrenmiş olduğu şekilde bir masanın yanına çömelerek beklemeye başlaması

16. Bir lisede 11. sınıfa devam eden Ali, meslek seçimi konusunda tereddüt yaşamaktadır. Annesi ve babası hukukçu olduğundan onun da bu alana yönelmesini istemektedirler. Fakat Ali yalnız çalışmayı seven, topluluk içerisinde uzun süre bulunmaktan hoşlanmayan bir yapıya sahiptir. Okul rehber öğretmeni Ali’ye sosyal zekâya sahip olma gerekliliği daha az olan bir meslek seçmesini tavsiye etmiştir.

Buna göre aşağıdaki mesleklerden hangisi rehber öğretmenin Ali’ye önerebileceği mesleklerden biri olabilir?

A) Avukatlık
B) Tiyatro oyunculuğu
C) Turizm rehberliği
D) Gemi makinistliği
E) Pazarlamacılık

17. Newton, Einstein, Kekule veya Oberth gibi üstün başarılı kişileri nispeten daha az yaratıcı bilim insanı veya teknisyenden ayıran şey nedir? Bu sadece ilgi alanları, görevlerine bağlılıkları, başarı odaklı çalışmaları, sabırlı ve kararlı olma gibi karakter farklılıkları mıdır? Edison bir keresinde "Bir buluş, %1 ilham %99 alın teridir." demiştir. Ünlü Alman yazar Goethe de dâhiliğin çalışmak demek olduğunu iddia etmiştir.

Aşağıdaki yargılardan hangisi bu açıklamayı desteklemektedir?

A) Yaratıcılık çalışarak elde edilen bir yetenektir.
B) Dâhilerin ortak özelliği kalıtsal donanımlarının güçlü olmasıdır.
C) İlham gelmeden yaratıcı zekâ devreye giremez.
D) Yetenek yoksa çalışmak başarılı sonuç doğurmaz.
E) Başarılı kişiler üstün akademik zekâya sahiptirler.

18.
- Leyleklerin kendi türlerine özgü yuva yapmaları
- Ahmet'in yatmadan önce dişlerini fırçalaması

Verilenler sırasıyla aşağıdaki kavramlardan hangisini örneklendirir?

A) İçgüdü – refleks
B) İçgüdü – alışkanlık
C) Alışkanlık – koşullanma
D) Koşullanma – içgüdü
E) Alışkanlık – içgüdü

19. Lisans eğitimi sonrası felsefe alanında yüksek lisans eğitimine başlayan Hulusi, dil felsefesi dersini ilk defa almaya başlamıştır. Dil felsefesinin temel kavramları olan terim, yüklem, özne, anlam, kavram, gönderme, bağlam, doğruluk değeri kavramlarını daha önceden lisans eğitimi sırasında gördüğü mantık ve bilgi felsefesi derslerindeki kavramlar ile ilişkilendirdiğinden kolaylıkla öğrendiğini fark etmiştir.

Buna göre Hulusi'nin öğrenmesine yardımcı olan etkenin aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

A) Türe özgü hazır bulunuşluk
B) Algısal ayırt edilebilirlik
C) Öğrenilmiş çaresizlik
D) Kavramsal benzerlik
E) Çağrışımsal anlam

20. Birey; yaşı ve eğitim seviyesi ne olursa olsun hayat boyu öğrenmenin bir parçasıdır. Eğitim ve öğretimi, okul yaşı ve okul binaları ile sınırlamak doğru değildir. Bilgi çağı olarak nitelendirilen 21. yüzyılın bireylerden beklentileri giderek artmaktadır. Sürekli ve hızla değişen koşullara uyum sağlamak için öğrenmeyi öğrenme becerisinin kazanılmış olması çok önemlidir. Birey sadece okul hayatında başarılı olmak için değil "beşikten mezara kadar" yaşamın her alanında kendisini geliştirmelidir.

Buna göre hayat boyu öğrenmenin aşağıdakilerden hangisi için önemli olduğu söylenebilir?

A) Bireyin değişen koşullara uyum sağlaması ve kendini geliştirmesi
B) Bireyin istediği üniversitede okuması ve bir meslek edinmesi
C) 21. yüzyıl becerilerini öğrenilmesi ve uygulanması
D) Bireylerin farklı birçok mesleği öğrenmesi
E) Zorunlu eğitim çağında olmayan bireylerin de akademik başarıyı elde etmesi

21. Her gün alıştırma yaparak oldukça başarılı bir atıcı olabilirsiniz. Sporu bırakırsanız ise yeteneğiniz en baştaki seviyesine kadar geriler. Ancak eğer atıcılığı iyi şekilde bir kez öğrenmiş olsaydınız, ikinci kez öğrenmeniz daha kolay olurdu.

Bu parçada öğrenme ile ilgili aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmaktadır?

A) Tekrar ve yaşantı sonucunda öğrenme ortaya çıkar.
B) Öğrenmede davranış bir kez ortaya çıkıp sönebilir.
C) Öğrenme ile bireyin davranışında bir değişiklik ortaya çıkar.
D) Bireyler doğuştan öğrenmeye yönelik donanımla dünyaya gelirler.
E) Öğrenmede önceki deneyimler ile saklanan bilgiler olmaktadır.

22. Önemli bir uyarıcının doğada her seferinde tamamen aynı biçimde meydana gelmesi nadiren görüldüğünden, uyarıcı genellemesi, öğrenme çeşitliliğini orijinal özel deneyimden öteye genişleterek bir benzerlik üzerinden güvenlik faktörü oluşturur. Bu nitelik sayesinde yeni ve karşılaştırılabilir olaylar görünüşteki farklılıklarına rağmen aynı anlama ya da aynı davranışsal öneme sahip olarak kabul edilebilir.

Bu parçada açıklanan kavramı aşağıdakilerden hangisi karşılar?

A) Üzüm üzüme baka baka kararır.
B) Damlaya damlaya göl olur.
C) Ak akçe kara gün içindir.
D) Sütten ağzı yanan yoğurdu üfleyerek yer.
E) Komşu komşunun külüne muhtaçtır.

23. Birey içinde yaşadığı toplumun değerlerini, kültürünü yaşayıp gözlemleyerek öğrenir. Bireyler örnek aldığı insanlardan olumsuz yönde de etkilenebileceği için rol ve model olarak verilen örneklerin kişi, toplum ve insanlık yararına olabilecek şekilde seçilmesi gerekir.

Bu parça aşağıdaki öğrenme türlerinden hangisi ile ilişkilendirilebilir?

A) Klasik koşullanma yoluyla öğrenme
B) Edimsel koşullanma yoluyla öğrenme
C) Model alarak öğrenme
D) Bilişsel öğrenme
E) Kavrayarak öğrenme

24. Aşağıdakilerin hangisinde etkili olan öğrenme faktörü öğrenme yöntemiyle ilgilidir?

A) Maymunların kafeste asılı olan muzları sopa yardımıyla almayı öğrenebilirken, kaplumbağaların öğrenememesi
B) Derste öğreneceği bilgilerin sosyal yaşamında işine yarayacağını düşünen Aslı'nın anlatılanları dikkatle dinlemesi
C) Öğrenmek istediği konuyu sık sık belli zaman aralıklarıyla tekrar eden Canan'ın sınavdan yüksek puan alması
D) Sıcaktan bunalan Ahmet'in sokaktan geçen dondurmacının sesine dikkat kesilmesi
E) Kısa boylu olan Adnan'ın basketbola değil de futbol alanına yönelerek alana özgü bilgileri daha kolay öğrenmesi

25. Aşağıdakilerden hangisi öğrenmede sonuçların bilinmesi ilkesinin uygulanmasına yöneliktir?

A) Bir konuyu öğrendikten sonra belli aralıklarla tekrar yapmak
B) Konuyu, öğrenilmesi kolay parçalardan başlayarak zora doğru öğrenmek
C) Kişilere ilgi alanlarına giren konuları öğretmek
D) Her yanlış yapılan sorudan sonra kişiye hatalı cevaplarını bildirmek
E) Yeni öğrenilecek kavramları önceden öğrenilen kavramlarla ilişkilendirerek öğrenmek

26. Edimsel koşullanma yoluyla öğrenmede etki kanunu basit görünür ama önemlidir. Belirli bir durumda, organizmayı doyuma ulaştıran, hoş etkileri olan tepkilerin tekrarlanma sıklığı artar; organizmayı tatmin etmeyen veya nahoş etki bırakan tepkilerin tekrarlanma sıklığı azalır. Yani organizma davranışının sonucunda olumlu bir tepki ile karşılaşırsa davranışı yapma sıklığını artıracaktır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi edimsel koşullanma yoluyla öğrenmede etki kanununu örneklendirir?

A) Uzun süren gemi yolculuğu nedeniyle yetersiz uyarılmaya maruz kalan bir kişinin aşırı derecede rahatsız olması üzerine uyarıcıya ihtiyaç duyması
B) Dişçiden korkan bir çocuğun çocukken gittiği dişçinin olduğu binaya girerken ıspanak yemeği kokusu alması nedeniyle ıspanak yemeğinden nefret etmesi
C) Uzun süre yazı yazdığında çok yorulan bir çocuğun yazı yazma işi her seferinde yorulma ile bittiği için davranışı tekrar etmek istememesi üzerine her seferinde yorgunluk hissetmeyecek kadar az yazması ve çevresindekilerin bundan hoşnutluklarını dile getirmesi ile yazma davranışını zaman içinde artırması
D) Annesinin çocukken hazırladığı mavi desenli yemek tabağında yemek yerken yaşadığı doygunluk ve keyif hissi nedeniyle bir bireyin, ileride mavi desenli yemek tabakları satın almayı tercih etmesi
E) Tavşanlardan korkan bir çocuğun önce tavşan resmi gösterilerek, ardından tavşan sesi dinletilerek ve kademeli olarak tavşanın çocuğa yaklaştırılması yoluyla çocuğun artık tavşandan korkmamaya başlaması

27. Köhler bir şempanzeyi kafese koymuş ve kafesin hemen dışında ancak hayvanın elinin ulaşamayacağı bir mesafeye muz bırakmıştır. Kafesin içinde önceden konulmuş bir sopa da bulunmaktadır. Şempanze kafese girdikten sonra muzu görünce, kolu ile uzanmayı deneyerek bir müddet uğraşmış; ulaşamayınca bağırma, sızlanma gibi engellenme tepkileri göstermiştir. Daha sonra kafesin içine bakmaya başlamış ve aniden yerdeki sopayı alarak, dışarıdaki muzu kendine doğru çekmiştir.

Bu parça aşağıdaki öğrenme türlerinden hangisini örneklendirmektedir?

A) Gizil öğrenme
B) Kavrayış yoluyla öğrenme
C) Model alma yoluyla öğrenme
D) Klasik koşullanma yoluyla öğrenme
E) Edimsel koşullanma yoluyla öğrenme

28. 7 yaşındaki Emre babasının balık tutarken ki davranışlarını, balığın oltaya geliş şeklini, oltanın ne zaman titrediğini vb. uzun süre gözlemlemiştir. Nerelerde avlanırsa balık yakaladığına da dikkat etmiştir. Başarılı sonuçlar elde ederken ki süreçleri izlemiş, balık tutma için gerekli olan bilgileri öğrenmiştir.

Bu parçadaki öğrenme süreci;

I. Gözlem yoluyla öğrenme
II. Model alarak öğrenme
III. Klasik koşullanma yoluyla öğrenme

hangi öğrenme türleri ile ilişkilendirilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

29. Yapılan bir çalışmada daha önce oldukça sorunlu bir ev yaşantısı geçirmiş ve bir süre psikiyatri kliniğinde kalmış çocuklarla 30 yıl sonra görüşülmüş, daha durağan ve geleneksel bir yaşam kurmuş olanlarının, çocukluklarını "daha normal" hatırladıkları tespit edilmiştir.

Bu parçadan bellekle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Bellek yeniden yapılandırma özelliğine sahiptir.
B) Bellek hatırlama sürecinde belli stratejiler geliştirebilir.
C) Tekrar sayısı arttıkça bilgiler bellekten daha kolay çağrılabilir.
D) Bilgiler gruplandırılırsa bellekten daha kolay geri getirilebilir.
E) Bellek yaşama özgü anıların saklandığı bir alandır.

30. Flaş bellek, üzerinden çok uzun bir zaman geçmiş olsa bile, belli bir olayın ve o olayla birlikte yer alan rastlantısal olayların canlı bir şekilde hatırlanması yaşantısıdır. İnsanlar kişisel veya ortak toplumsal geçmişe ait bazı önemli olaylara ilişkin son derece net anılara sahip olabilmektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi verilen tanıma uygun bir örnektir?

A) Ders çalışırken dışarıdan gelen müzik sesinin farkına varan Gülhan'ın öğrenmeye çalıştığı bilgileri müziğin ritmi ile zihninden daha kolay çağırması
B) Yıllar önce bir yakınının kaza haberini alan Esra'nın o sırada ne yapıyor olduğunu anbean hatırlaması
C) Can'ın çocukluk döneminde annesi ile geçirdiği güzel anılarını birden bire hatırlaması
D) Çalıştığı konuyu belli parçalara ayırarak ve düzenli tekrarlarla çalışan Mehmet'in sınav anında soruları kolaylıkla cevaplaması
E) 50 yaşlarındaki Şencan'ın gençlik ve yetişkinlik yıllarına ait anılarını kolaylıkla hatırlaması

31. Mehmet'in coğrafya dersinde öğrenmesi gereken konular arasında Ege'nin Türkiye'de üretimde birinci sırada olduğu ürünler yer almaktadır. Mehmet ürünlerin adını daha kolay hatırlamak için zeytin, üzüm, haşhaş, tütün ve incirin baş harflerini birleştirerek ZÜHTİ olarak kodlamıştır.

Buna göre Mehmet aşağıdaki bellek güçlendirme tekniklerinden hangisini kullanmıştır?

A) Sürekli ve düzenli tekrar
B) Anlamlı bir bağ kurma
C) Yapay bir ilişki ağı kurma
D) Sınıflandırma yapma
E) Zihinsel senaryolar oluşturma

32. Bir deneyi kitaptan okuyorsanız, o deneyin yapıldığı laboratuvar, olaylar, deneyin yapılışı, sürecin nasıl geliştiği gibi aşamaları zihinde görsel olarak canlandırmak mümkündür.

Bu örnekte belleğin aşağıdaki süreçlerinden hangisi güçlendirilmektedir?

A) Kodlama
B) Hatırlama
C) Geri getirme
D) Anlamlandırma
E) Depolama

33. Basketbol oynayan bir kişinin koşmak, topu başkasına atmak ve topu yakalamak gibi bedensel özelliklere sahip olması gerekir. Bunların yanında oyun sahasına uyum sağlaması ve oyunda ortaya çıkabilecek olası anlaşmazlıklara çözüm bulması da gereklidir.

Bu parçada ifade edilen durum çoklu zekâ kuramının bileşenlerinden;

I. Bedensel zekâ
II. Kişiler arası zekâ
III. Natüralist zekâ

hangileri ile ilgilidir?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

34. Doğuştan güzel resim yapabilme gücüne sahip olabiliriz. Bu potansiyel güç istidattır. Ancak kişi resim konusunda eğitilirse istidat ortaya çıkar ve resim yeteneği hâlini alır.

Buna göre istidatın aşağıdakilerden hangisi ile ilişkili olduğu söylenebilir?

A) Bir alanda öğrenme fırsatı verildiğinde insanın bundan yararlanabilme gücüdür.
B) Doğuştan gelen ve bireyi diğerlerinde ayıran özelliklerin toplamıdır.
C) Zekâ ve çevrenin etkileşimi ile birlikte ortaya çıkan genel bir yetenektir.
D) Bireyin toplumdaki değer yargılarını öğrenmesinde ve içselleştirmesinde etkili olan bir zekâ alanıdır.
E) Olgunlaşma ile birlikte ortaya çıkan insana özgü bir donanımdır.

35. Bir soruna kabul edilebilir tek çözüm üreten düşünme türü yakınsak düşünmedir. Ancak bir soruna uzun vadeyi de kapsayan birçok çözüm bulup, bunlar arasında seçim yapabilmek ıraksak düşünmeyi gerektirir.

Buna göre ıraksak düşünmeyi yakınsak düşünmeden ayıran aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tek bir doğru cevaba yönlendirmesi
B) Belirsizliğe yer bırakmaması
C) Bilgileri alışıldık formlar üzerinden açıklaması
D) Kişiden kişiye değişmemesi
E) Alternatif görüşler ortaya çıkarması

36.
- Öğrenme tekrar ya da yaşantı sonucu davranışta meydana gelen yeni davranışlar kazanma sürecidir.
- Refleks dıştan gelen bir uyarım sonucunda, bu uyarı beyne iletilmeden verilen ani yanıtlardır.
- İçgüdü doğuştan gelen, niçin yapıldığı organizmanın kendisi tarafından da bilinmeyen ve türün tüm bireylerinde aynı şekilde görülen kalıtsal davranışlardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi diğerlerinden farklı bir kavramı örneklendirir?

A) Göz kapaklarının kırpılması
B) Örümceklerin ağ örmesi
C) Keman çalma
D) Kuşların yuva yapması
E) Bisiklete binme

37. Fobi, herhangi bir şeyden duyulan yoğun ve mantık dışı korkudur. Temelde korkutucu olmayan bir uyaran aynı anda başka bir korkutucu uyaranla birleştiğinde kişide aşırı bir tepkiye yol açabilir.

Buna göre fobilerin aşağıdaki öğrenme türlerinden hangisi ile kazanıldığı söylenebilir?

A) Model alarak öğrenme
B) Koşullanma yoluyla öğrenme
C) Bilişsel öğrenme
D) Deneme yanılma yoluyla öğrenme
E) Kavrayış yoluyla öğrenme

38. Psikolojik testlerin tamamı uzmanlık gerektiren testlerdir. Kişilik ve zekâ testlerinin uzmanlar tarafından uygulanıp sonuçlarının da yine uzmanlar tarafından değerlendirilmesi gerekir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi psikolojinin ilkelerine uygun olarak gerçekleştirilmiş bir testtir?

A) Ayşe Hanım üstün yetenekli olduğunu düşündüğü oğlu Yavuz için internetten zekâ testleri indirmiş, oğluna bu testleri uygulamış ve sonuçlarını değerlendirmiştir.
B) Ali internette gezinirken karşısına “Bu soruyu yalnızca en zekiler yapabiliyor.” diye bir sayfa çıkmış ve Ali’de bağlantıya tıklayarak soruya ulaşmış ve doğru cevap vermiştir. O günden sonra da herkese ne kadar zeki bir insan olduğunu anlatmaya başlamıştır.
C) Mehmet ilkokuldayken tüm yazılılarından 100 aldığı için ailesi kendisinin üstün zekâlı olduğuna karar vermiş ve daha iyi bir okula gitmeyi hak ettiğini düşünmeye başlamışlardır.
D) Okulun rehber öğretmeni olan Işıl Hanım, yaptığı taramalar sonucunda öğrencisi Bora’nın üstün zekâlı olduğunu fark etmiş ve Rehberlik Araştırma Merkezi’ne göndermiştir. Onlar da uygun testleri yapıp Bora’yı Üstün Zekâlılar Derneği’ne yönlendirmiştir.
E) Emrah Bey internetten “Bakalım hangi bilim insanısın?” testini çözmüş ve Einstein çıkmıştır. Zaten zeki bir insan olduğunu düşünen Emrah Bey bu sonuçla zekâsını kanıtlamıştır.

39, 40 ve 41. soruları parçaya göre cevaplayınız.

Bir yaşındaki Albert beyaz bir fareye her baktığında Watson, çekiçle metale vurarak yüksek bir ses çıkarmış ve bu şekilde bebeğin korkmasını sağlamıştır. Belli bir süre sonra çocuk artık yalnız beyaz fareden değil; oyuncak tavşan gibi sakalı ve tüyü olan her şeyden korkmaya başlamıştır.

39. Albert’in beyaz fare dışında diğer şeylerden de korkmaya başlaması aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ilgilidir?

A) Koşullu tepki
B) Sönme
C) Genelleme
D) Kendiliğinden geri gelme
E) Ayırt etme

40. Bu deneyde “koşulsuz tepki**” aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Yüksek sesten korkma
B) Beyaz fareden korkma
C) Tüylü oyuncaklardan korkma
D) Fareye benzediği için tavşandan korkma
E) Her şeyden korkma

41. Albert’in bir süre sonra fareye benzeyen diğer hayvanlardan ya da tüylü oyuncaklardan artık korkmadığı düşünüldüğünde bu durum aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ifade edilir?

A) Koşullu tepki
B) Sönme
C) Genelleme
D) Kendiliğinden geri gelme
E) Ayırt etme

ORTAÖĞRETİM PSİKOLOJİ

4. Ünite

1. Bilişsel terapiler, bir hastanın önemli hayat tecrübeleriyle ilgili düşünce tarzını ya da bakış açısını değiştirerek sorunlarını yeni bir bakış açısıyla ele almasını sağlar. Bu yeni düşünceler onların gelecekte daha uyumlu davranışlar göstermelerine yol açacaktır. Kişilerin dünya hakkındaki düşünceleri değiştirilebilir ve bu değişiklikler davranışlar üzerinde olumlu etkiler yaratır.

Buna göre bilişsel terapiye en uygun yönlendirme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Her zaman ya da her işte mükemmel olmalıyım; çevremdekiler tarafından sevilmeliyim gibi kanılar akılcı olmayan düşüncelerdir.
B) Bütün hastalıklar sonradan öğrenilmiştir, bu nedenle yeni, etkili ve doyurucu davranışları öğrenebilirsiniz.
C) Güçlük çektiğiniz bir alanda örnek davranış modellerini izleyerek uygun davranışları edinebilirsiniz.
D) Mümkün olduğunca sansür koymaksızın duygu, düşünce, hayal ve arzularınızı anlatarak, bilinçaltındaki yanlış kanıların ortaya çıkarılması yoluyla rahatlayabilirsiniz.
E) Birden fazla danışan bir araya gelip davranış ve duygularınızı birbirinize anlatarak içgörü kazanabilirsiniz.

2. **Aşağıdakilerden hangisi normal dışı davranışı ifade eden bir gösterge olamaz?**

A) Neslihan Hanım ütüyü açık unutup unutmadığını kontrol etmek için her sabah en az iki üç kez eve tekrar tekrar girip bakmakta, bu sebeple de işe her gün geç kalmaktadır.
B) Selim Bey arkadaşları ile yaptığı sıradan bir sohbet sırasında ani bir şekilde sinirlenip kapıları yumruklamaya, eşyalara tekme atmaya başlamıştır.
C) Fikri Bey bir sohbet sırasında birden bire takip edilemeyen, gerçeklikle bağı olmayan, çağrışım bağları kopuk bir muhakeme ile anılarını anlatmaya başlamıştır.
D) Can, babasının yeni aldığı basketbol topu ile oynarken çok dikkatli davranmış, topun bir günde patlamaması için önemli derecede özen göstermiştir.
E) Yasemin yakın arkadaşı Çiğdem'in evine gittiğinde içeriye girerken aşırı zorlanmış, her şeyi sterilize edip, kolonya ile kapı kulplarını silerek eve zoraki girebilmiştir.

3. "İş yerinde çalışıyordum. Ansızın etrafımdaki her şey bana yabancı göründü. İnsanlar, eşyalar, olaylar hatta yaptığım iş bile. İçimde bir panik hissettim. Her geçen an daha kuvvetleniyordu sanki. Terlemeye titremeye başladım. Bana güvenli gelen, hemen eve gitmekti. Eve nasıl geldiğimi hatırlamıyordum. Ağlamaya başladım. Biraz geçer gibi oldu. Sonra tekrar başladı. Öleceğimden emindim. Hastaneye gitmek istedim. Tek başıma dışarı çıkmaya korktum. Sokağa tek başıma çıkamaz hâldeydim, en büyük korkum nöbetin tekrar ne zaman nasıl ortaya çıkacağıydı."

Parçadaki kişinin durumu bir bütün olarak değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisi ile tanımlanması en uygundur?

A) Kişilik bozukluğu
B) Panik atak
C) Fobi
D) Şizofreni
E) Travma sonrası stres bozukluğu

4. **Yaklaşma - Yaklaşma Çatışması:** Bireyler iki olumlu seçenek arasında bir seçim yapmak istediğinde ortaya çıkan bir çatışmadır.

Kaçınma - Kaçınma Çatışması: İki ya da daha fazla olumsuz seçenek arasından birini seçme durumudur.

Yaklaşma - Kaçınma Çatışması: Bir durumun birey için aynı anda hem olumlu hem de olumsuz sonuçlarının söz konusu olması durumudur.

ÖRNEK OLAY

Gökçe 6 yaşında bir kız çocuğudur. Bir süredir televizyon izlerken çok yakına oturduğu için annesi Hilal Hanım Gökçe'yi uyarmakta, Gökçe ise bu uyarılara aldırış etmemektedir. Gökçe'yi bir göz doktoruna götüren anneye, doktor çocuğun uzağı göremediğini ve gözlük kullanması gerektiğini söylemiştir. Gözlük kullanmazsa göz bozukluğu daha da ilerleyecektir. Gökçe'nin annesi Hilal Hanım 14 yaşından beri gözlük kullanmak zorunda kaldığı için bu duruma çok üzülmüştür. Hilal Hanım kızının küçük yaşta gözlük kullanmasını istememektedir. Fakat gözlük kullanmama durumunda gözündeki bozulmanın daha da artacağını düşünerek kızının hoşuna gideceği bir gözlük almak ister. Doktorun yanından çıkar çıkmaz gözlükçüye giderler ve Gökçe'nin beğendiği gözlüğü alırlar. Gece olup da uykusu gelince Gökçe annesine uyumak istediğini ama aynı zamanda yeni gözlüğünü biraz daha takmak istediğini söyler.

Bu örnek olayda kişilerin yaşadığı çatışmalar aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Hilal Hanım	Gökçe
A)	Kaçınma – Kaçınma	Kaçınma – Kaçınma
B)	Kaçınma – Kaçınma	Yaklaşma – Kaçınma
C)	Yaklaşma – Yaklaşma	Yaklaşma –Yaklaşma
D)	Yaklaşma – Kaçınma	Yaklaşma – Yaklaşma
E)	Yaklaşma – Yaklaşma	Kaçınma – Kaçınma

5. Mehmet fizik derslerine karşı oldukça ilgisizdir. Derste sınıf arkadaşlarını rahatsız etmese de dersi dinlememekte ve sınavlardan da düşük not almaktadır. Fizik öğretmeni Sinan Bey bu durumu bir dönemin sonunda fark etmiş ve Mehmet'in diğer derslerdeki başarı durumunu öğretmen arkadaşlarıyla konuşmaya başlamıştır. En az beş farklı branş öğretmeniyle konuşan Sinan Bey, Mehmet'in diğer bir çok derse karşı ilgisinin olduğunu bu vesileyle öğrenmiştir. Mehmet yine fizik dersini dinlemediği bir gün Sinan Bey sınıfta Mehmet'i ayağa kaldırarak "Bu yaptığın doğru bir davranış değil, bu dersin önemsiz mi olduğunu düşünüyorsun?" demiştir.

Bu parçanın aşağıdakilerden hangisinin önemine dikkat çekmek için yazıldığı söylenebilir?

A) Duyguları sözlü olarak ifade etmenin
B) Savunma mekanizmasına zaman zaman başvurmanın
C) Zekânın uzman kişilerce ölçülmesinin
D) Ergenlik dönemindeki davranış değişikliğinin incelenmesinin
E) Bireysel farklılıkların dikkate alınmasının

6. Kişilik testleri bireyin kişilik özelliklerini ve davranış biçimlerini belirlemeye ve çözümlemeye yarayan testlerdir. Testlerin amacı bireyin ne yapabileceğini değil ne yapabildiğini ölçmektir. Bireylerin sosyal, kişisel özelliklerini ve uyum düzeylerini ölçen kişilik testlerinin puanlama ve değerlendirmeleri uzmanlık gerektirir. Kişilik testleri, bir uzman tarafından uygulanıp yorumlandığında anlam kazanan araçlardır. Kişilik testleri uyum sorunu yaşayan, psikolojik desteğe ihtiyacı olan bireyleri tespit edip bu bireylere doğru tanı koyulmasına kaynaklık eder. Ayrıca kimin hangi mesleğe uygun olduğunu belirlemek amacıyla da kullanılır. Testte sorulan soruların insan onurunu zedeleyici, cümle, ima ve göndermelerden oluşmaması gerekir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi uzmanlar tarafından hazırlanmış bir kişilik testinden alınmış olabilir?

A) Karakterine göre hangi arabaya binmelisin?
B) Kitap okumayı sosyal bir etkinliğe tercih eder misin?
C) Senin anneliğin hangi ünlü gibi olacak?
D) Bu davranışlardan 15/30 yaptıysan iyi bir insan değilsin!
E) Mali durumuna ve statüne uygun arkadaşlıklar yapıyor musun?

7. Stres nedeni olan olaylara karşı kendini korumaya çalışan insan ya mücadele eder ya da bu olaylardan kaçar. İlk olarak Walter Bradford Cannon tarafından keşfedilen bu biyolojik reaksiyona savaş veya kaç tepkisi denir. Stres nedeni ne olursa olsun organizma, otomatik olarak acil duruma hazırlanır ve bozulan dengesini yeniden düzeltmek için fizyolojik, psikolojik, bilişsel ve davranışsal tepkiler verir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kaç tepkisine en uygun örnektir?

A) Orhan kısa bir süre önce en yakın arkadaşının babasının tayininin çıktığını öğrenmiş ve o gidince yalnız kalacağını düşündüğünden okuldan kaydını aldırmaya karar vermiştir.
B) Ziya arkasından gelen fren sesini duyar duymaz nefes nefese yolun kenarına kaldırıma doğru koşmuştur.
C) Sınıfta öğretmeni Ayşe'ye bir soru sormuş, Ayşe sorunun cevabını bilmediği için öğretmenine sorunun çalışmadığı yerden geldiğini söylemiştir.
D) Asansöre binmekten korkan Fatih, gitmek istediği 32. kattaki ofise merdivenleri kullanarak çıkmıştır.
E) İrem üniversite sınavına hazırlandığı sırada annesinin hastalığını öğrenmiş, ona daha fazla yük olmamak için evden ayrılıp annesini daha az görebileceği halasının yanına yerleşmiştir.

8. Freud'a göre kişilik id, ego ve süperegodan meydana gelmektedir. İd ilkel dürtüleri; süperego kişiliğin toplumsal yanını; ego ise id ve süperego arasındaki dengeyi ifade etmektedir.

ÖRNEK OLAY

Aylin'in okuduğu lisenin kantini öğle aralarında sıra yarışına sahne olmaktadır. Salı günü öğle arasında kantinin önünde yine uzun bir kuyruk oluşmuştur. Kuyrukta yerini alan Aylin sakince sıranın ona gelmesini beklemekte, kendi önüne geçmeye çalışan Mesut ve arkadaşlarına izin vermemektedir. İki üç arka sırasındaki Ayşe ise acelesi olduğunu söyleyen üç dört kişiye yerini vermiş daha arkalara geçmiştir.

Bu açıklama ve örnek olaydan hareketle öğrencilerde aşağıdaki dürtülerden hangisinin daha baskın olduğu söylenebilir?

	Aylin	Mesut	Ayşe
A)	Süperego	İd	Ego
B)	Süperego	Ego	İd
C)	Ego	Süperego	İd
D)	Ego	İd	Süperego
E)	İd	Ego	Süperego

9. Savunma mekanizmaları Sigmund Freud ve kızı Anna Freud'un, "ben" denilen varlığımızı koruma amacıyla kullandığımızı öne sürdüğü psikolojik kalkanlardır. Savunma mekanizmaları kaygıyla baş etmemizi sağlar. "Ben"in dengesini sağlamaya imkân veren savunma mekanizmaları, kişinin bireysel ve toplumsal sağlığının korunması adına önemlidir. Bu savunma mekanizmalarından biri olan yer yön değiştirmeye göre birey kendisinde kızgınlık, öfke ve kaygı yaratan olaylara gücünün yetmediği durumlarda; kızgınlığını ve öfkesini gücünün yettiği kişi veya eşyalara yöneltir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi "yer yön değiştirme" **savunma mekanizmasına örnektir?**

A) Emre okulda çok sevdiği bir arkadaşıyla kavga eder fakat arkadaşının karşısında hiçbir şey söyleyemediğinden öfkelenir. Akşam eve geldiğinde öfkesi devam ettiğinden ve annesine bağırmak istemediğinden hemen odasına çekilir, yatağına uzanır ve olayı zihninde tekrar canlandırarak arkadaşına söyleyemediği her şeyi hayalinde söyler.

B) Emre okulda çok sevdiği bir arkadaşıyla kavga eder ve arkadaşının karşısında hiçbir şey söyleyemediğinden öfkelenir. Bu öfkesini yenmek için biraz koşmak ister fakat ev telefonu çalar ve annesinin hastanede olduğu söylenir. Hemen hastaneye koşar, annesi iyidir, eve gelirler. Emre sabaha kadar yapması gereken bir şey olduğunu ve bunun ne olduğunu hatırlamaya çalışır.

C) Emre okulda çok sevdiği bir arkadaşıyla kavga eder fakat karşısında hiçbir şey söyleyemediğinden öfkelenir. Öfkesini bir türlü yenemeyen Emre eve gelir. Annesi yemekte makarna olduğunu söyleyince "Yine mi makarna? Bıktım artık makarna yemekten!" diyerek annesine söylenir. Oysa Emre çok sevdiği için annesi makarna yapmıştır.

D) Emre okulda çok sevdiği bir arkadaşıyla kavga eder ve arkadaşının karşısında hiçbir şey söyleyemediğinden öfkelenir. Eve gelince kendi kendine "Zaten o benim en iyi arkadaşım değildi, daha iyi anlaştığım arkadaşlarım da var." diye düşünür.

E) Oğlu Emre'nin veli toplantısına çağrılan Kezban Hanım duyacaklarından çok korktuğu için okula çekinerek gider. Emre evde her zaman bağıran ve kavga eden bir çocuktur. Okulda da öğretmeninden bunları duyacağını düşünen Kezban Hanım, öğretmenden Emre'nin çok nazik, kibar, sakin bir çocuk olduğunu duyunca şaşkına döner.

10. Köpek korkusunu yenmek isteyen Aysun Hanım, uzman bir kişiden psikolojik destek almaya karar verir. Psikolog terapinin başlarında küçük sevimli köpek resimleri gösterir ve aşamalı olarak sonrasında gerçek köpekle ilişki kurmasını sağlar. Sistematik duyarsızlaştırma metodunun kullanıldığı bu durum sonunda, sevimli bir köpeği sahiplenen Aysun Hanım'ın köpek korkusunu yenmesi sağlanmıştır.

Örnekte verilen metodu kullanan psikolojik destek yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Psikoanalitik
B) Hümanistik
C) Bilişsel
D) Davranışsal
E) Fenomenolojik

11. Bir sabah uyandınız. Yataktan kalkmadan önce her sabah olduğu gibi gün içerisinde başınıza gelebilecek olumsuz olayları engellemek adına elinizi 3 kere baş ucunuzdaki komodine tıklattınız. Giyinip, kahvaltınızı yaparken yine her sabah olduğu gibi gün içerisinde yapmanız gereken işleri zihninizde sırasıyla tekrar ettiniz. Kapıdan çıkmak üzereyken telefonunuz çaldı ve yöneticinizin aradığını gördünüz. Yöneticinizin olumsuz bir şey söyleyebileceğini düşünerek telefonu açmadınız ve 'Acaba işe gitmesem mi?' diye düşündünüz. Kendinizi zorlayarak evden çıktınız ve otobüs durağına gittiniz. İş yeriniz yönüne giden iki otobüs gelmesine rağmen bunlara binerseniz iş yerinde başınıza olumsuz bir olay gelebileceğini düşünerek binmediniz ve her sabah özellikle bindiğiniz otobüsü beklediniz. Otobüsü beklemekle fazla zaman harcadığınız için ofise 15 dakika gecikerek girdiniz ve yöneticinizle karşılaşmaktan kaçınarak masanıza geldiniz. Çalışmaya başladınız. Önce, tekrar tekrar kontrol etmiş olmanıza rağmen, bir gün önce yaptığınız işleri kontrol ederek bir hata olup olmadığından emin olmaya çalıştınız. Sonra epey bir süredir ertelediğiniz rapora başlamanız gerektiğini düşünerek sıkıntı duydunuz ve gergin hissettiniz. Öğle saatlerine kadar oyalandınız. İnsanların sizi izlemesinden ve hakkınızda olumsuz şeyler düşünmesinden çekindiğiniz için öğle yemeğini iş arkadaşlarınızla yemekten kaçınarak her zaman olduğu gibi masanızda tek başınıza yediniz. Mesai saati bitiminde yine her zaman bindiğiniz otobüsle eve geldiniz, yemek yedikten sonra televizyonun karşısına geçtiniz. Ne kadar yalnız olduğunuzu düşünerek sıkıldınız ve geceyi üzgün hissederek geçirdiniz.

Bu parçada aşağıdaki normal dışı davranış türlerinden hangisine yönelik bir örnek durum yoktur?

A) Kişilik bozukluğu
B) Kaygı bozukluğu
C) Duygu durum bozukluğu
D) Takıntı-kaçıntı
E) Panik atak

12. Ruh sağlığı bireyin kendisi ve çevresi ile sürekli bir uyum içinde olmasıdır. Ruh sağlığının bozulması ise biliş, duygu ve eylemlerde meydana gelen tutarsızlık, aşırılık ve uyumsuzluk durumu olarak açıklanır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi ruhsal açıdan sağlıklı olmanın ölçütlerinden birisi olamaz?

A) Kişinin kendine güveni olmalıdır.
B) Kişi kendisiyle barışık olmalıdır.
C) Kişi bağımsız olarak girişimlerde bulunabilmelidir.
D) Kişi karşılaştığı güç durumlara uyma esnekliği gösterebilmelidir.
E) Kişinin, yaşadığı çevreyle ve toplumla uyum içinde olmayan davranışları olmalıdır.

13. İtalya'da Parma Üniversitesi yaptıkları bir çalışmada, makak maymunun beyninin ön lobunda 'ayna nöron' adını verdikleri değişik bir motor nöron hücresi keşfettiklerini duyurdular. Yakın zamana kadar, motor nöronların yalnızca salgı bezleri ve kas devinimlerini denetleyen uyartıları gönderen sinir hücreleri olduğu sanılırdı. Bilim insanları beyin hücrelerini, nöronları test etmekteydiler ve maymunlar ne zaman bir fıstık alsalar nöron aktivitelerinden tespit edilmiş özel bir ses duymaktaydılar. Bir gün maymunlar hareket etmeden dururken bir bilim insanı fıstıklara uzandı ve maymunun nöronu sanki kendileri uzanıp alıyormuşcasına aynı aktiviteyi gerçekleştirdi. Bu durum bir şeyi açıklığa kavuşturuyordu: "Bir şeyi görmek ve yapmak aynı şeydi!" Yani, bu nöron birisini bir şey yaparken seyrederken sanki kendisi yapıyormuş gibi aktive olmaktaydı.

Bu parçada aşağıdaki kavramlardan hangisinin fizyolojik temeli vurgulanmıştır?

A) Dengelenme B) Empati C) Paylaşım D) Yansıtma E) Karşıt tepki

14. Psikolojide kişiliği açıklayan çeşitli kuramlar vardır. Bu kuramlardan biri olan fenomenolojik yaklaşım, bireyin sahip olduğu kendisi ile ilgili fikirleri, değerlendirme ve düşüncelerini oldukça önemli görür. Bireyin kendisini nasıl gördüğü onun benlik bilincini oluşturur. Bu yaklaşım; bireyin diğerlerinden onu ayıran kendine özgü algı ve davranışlarını anlamaya çalışır.

Aşağıdakilerden hangisi parçada anlatılan fenomenolojik yaklaşımın görüşleri ile en az ilişkilidir?

A) İnsan doğuştan iyidir.
B) Bireyin davranışları; kendi dünyasındaki duygu durumunu yansıtır.
C) Bireyin benlik gelişimi fizyolojik ihtiyaçlarının giderilmesi ile hızlanır.
D) Birey algıladığı ve farkındalığa sahip olduğu şartlarına göre tepki verir.
E) Bireyi tanımak için öncelikle onun kendi yaşamı hakkında bilgi sahibi olmak gerekir.

15. Her birimizin zihinsel yapısı, kavrayışı ve algılaması farklı farklıdır. Örneğin aynı sınıfta belli bir konuyu aynı öğretmenden dinleyen iki öğrenci sınavdan farklı notlar almaktadır. Bu onların farklı öğrenme biçimleri, algılamaları ve düşünme biçimleri olduğunun bir göstergesidir.

Bu parçada aşağıdaki farklılıklardan hangisi hakkında bir açıklama yapılmaktadır?

A) Duyusal
B) Sosyal
C) Fiziksel
D) Fizyolojik
E) Bilişsel

16. Bu testlerin en önemli özelliği, bireyin vereceği yanıtların sınırlandırılmamış olmasıdır. Birey kendi iç dünyasını verdiği yanıtlarla yansıtır. Testte bireyi uyaranlar genellikle ya tam belirgin olmayan resim, şekil vb. ya da yarım bırakılmış cümlelerden oluşur.

Parçada ifade edilen kişilik testleri arasında;

I. Minnesota Çok Yönlü Kişilik Envanteri
II. Rorschach Testi
III. Tematik Algı Testi
IV. Derecelendirme Ölçekleri

hangileri gösterilemez?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

17. Stres yaşayan bireyin stresinin nedenlerinden biri de çatışma yaşamasıdır. Birey bazen aynı önem derecesine sahip istenen ya da istenmeyen farklı durum ya da duygudan hangisini seçeceğine karar veremez ve çatışma yaşar. İstenilen iki durumun çatışmasına yaklaşma-yaklaşma çatışması; istenmeyen iki durumun çatışmasına ise kaçınma-kaçınma çatışması denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin açıklamadaki kavramlardan herhangi birini örneklendirdiği söylenemez?

A) Parası yeterli olmayan birinin almak istediği pantolon ve ayakkabıdan birini seçmek durumunda olması

B) Öğle yemeğinde bir kişinin sevmediği bir çorba ile yine sevmediği bir yemekten birini seçmek zorunda kalması

C) Aynı anda hem radyoda hem televizyonda beğendiği bir programı dinlemek isteyen bir kişinin seçim yapmak durumunda olması

D) Midesinde ülser olan bir kişinin ağrı çekmekle ameliyat olmak arasında seçim yapması

E) Bir kişinin yakın arkadaşını görmek için arkadaşının patronunu sevmediği hâlde onun dükkânına gitmesi

18. Sorumluluk sahibi diye tanınan bir bireyin, hayatının her döneminde sorumluluklarını yerine getirmesi beklenir. Güvenilir diye bilinen bir bireye her ortamda ve zamanda bir şey emanet edildiğinde güvenilir olması beklenir.

Bu açıklamada kişiliğin aşağıdaki hangi özelliğinden söz edilmektedir?

A) Ölçülebilirlik B) Dinamiklik C) Tutarlılık D) Kalıtımsal oluş E) Çevrenin ürünü oluş

19. **Davet edilmediği için katılamadığı bir açılışa** "Davet edilseydim de açılışa gitmezdim, gürültüyü sevmem." **diye açıklama getiren bir bireyin savunma mekanizması ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?**

A) Kendinde görmek istemediği eksik, yersiz davranışları çevresine yükleme

B) Sorunlarını iç çatışmadan ve kaygıdan kurtulmak için başka bir nesneye, kişiye, duruma kaydırma

C) Yüzleşilemeyen korku ve suçluluk gibi duyguları bilinç alanı dışına itme

D) Günlük yaşamda doyum bulamayan istek, amaç ve beklentilere düş yoluyla doyum arama

E) Yetersizlik nedeniyle yaşanan uyumsuzluk ve başarısızlığı kendini haklı gösterecek neden ve etkenlerle açıklama

ORTAÖĞRETİM PSİKOLOJİ

Karma Test

1. Psikoloji “insan ve hayvanların gözlenebilen ya da ölçülebilen davranışlarını ve zihinsel süreçlerini inceleyen pozitif bir bilim” olarak tanımlanır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi psikolojinin doğrudan ele aldığı konuları arasında yer almaz?

A) Kişilik
B) Öğrenme
C) Ruh sağlığı
D) Sosyal gruplar
E) Bireyin gelişim dönemleri

2. Duygular ve zihinsel süreçler nesnel bir şekilde incelenemediği için psikolojinin konusu olamaz. Yöntem olarak da deney ve gözlem yöntemi kullanılmalıdır.

Bu görüş aşağıdaki psikolojik yaklaşımlardan hangisiyle ilgilidir?

A) İnsancıl
B) Davranışçı
C) Varoluşçu
D) Bütüncül
E) Yapısalcı

3. **Ruhsal rahatsızlıklar ve davranış bozuklukları üzerinde çalışmaların yapıldığı psikolojinin alt dalı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Endüstri
B) Klinik
C) Deneysel
D) Sosyal
E) Gelişim

4.
- Büyüme; boy, kilo ve iç organların yapısında ve büyüklüğünde meydana gelen değişmelerdir.
- Olgunlaşma; bireyin fiziksel ve zihinsel olarak kendisinden beklenen davranışı gerçekleştirecek düzeye ulaşmasıdır.
- Öğrenme; tekrar ve yaşantılar sonucunda davranışlarda meydana gelen kalıcı değişikliklerdir.

Verilen kavramlara ait aşağıdaki örneklerden hangisi diğerlerinden farklıdır?

A) İlkokula başlarken belli bir yaşta olma şartının aranması
B) El parmaklarının uzaması
C) El parmaklarının kalemi düzgün tutacak seviyeye ulaşması
D) Boy uzaması
E) Bireyin yazı yazmaya başlaması

5. Gözlük kullanan insanların bazen gözlükleri takılı olduğu hâlde yüzlerini yıkadıkları olmuştur.

Bu durum aşağıdakilerden hangisine örnek oluşturur?

A) Yetersiz uyarılma
B) Duyarlılaşma
C) Aşırı uyarılma
D) Alışma
E) Duyarsızlaşma

6. **Aşağıdaki algı yanılmalarının hangisi diğerlerinden farklıdır?**

A) Suyun içindeki bir kaşığın kırık gibi algılanması
B) Bulutun arkasındaki Ay’ın hareket ediyormuş gibi görünmesi
C) Yerdeki bir dal parçasının yılan olarak algılanması
D) Gökyüzü ve yeryüzünün ufukta birleşiyormuş gibi algılanması
E) Bir yolcunun diğer otobüs hareket edince kendi bindiği otobüsün hareket ettiğini sanması

7. Tekrar ve yaşantılar sonucunda davranışta meydana gelen kalıcı değişikliğe öğrenme denir.

Buna göre aşağıdaki davranışlardan hangisi öğrenme sonucu kazanılır?

A) Kuşların V şeklinde göç etmesi
B) Üşüyünce titreme davranışı gösterilmesi
C) Örümceğin ağ örmesi
D) Köpeğin adı ile çağırılınca gelmesi
E) Karanlıkta göz bebeğinin büyümesi

8. Klasik koşullanma yoluyla öğrenmede birey, koşulsuz uyarıcılara verdiği doğal tepkileri, koşulsuz uyarıcılarla birlikte devreye sokulan nötr uyarıcılara da vermeye başlar. Klasik koşullanmada birey için tek başına herhangi bir anlam ve değer ifade etmeyen işaretlerin koşulsuz uyarıcılarla birlikte tekrar tekrar verilmesi ile birlikte anlamlı ve değerli hâle gelmesi söz konusudur.

Verilen açıklamadan hareketle;

I. Limon sözcüğünü duyunca ağzın sulanması
II. Köpeğin el çırpılınca yere yatması
III. Bir kişinin on parmak daktilo kullanmayı öğrenmesi
IV. Kafesteki güvercinin beyaz bir düğmeye basınca yiyecek geleceğini öğrenmesi

örneklerinden hangileri klasik koşullanma ile ilgilidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve IV

9. Klasik koşullanma ve edimsel koşullanma arasındaki farklarla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

	Klasik Koşullanma	Edimsel Koşullanma
A)	Uyarıcı, tepkiden sonra verilir.	Uyarıcı, tepkiden önce verilir.
B)	Organizma pasiftir.	Organizma aktiftir.
C)	Refleksif davranışlara yöneliktir.	Bilinçli ve karmaşık davranışlara yöneliktir.
D)	Uyarıcı sınırlıdır.	Uyarıcı çeşidi fazladır.
E)	Öğrenme istem dışıdır.	Öğrenme bilinçlidir.

10. Sokak kedisi tarafından tırmalanan bir çocuğun bütün kedilerden korkması aşağıdakilerden hangisine örnektir?

A) Ayırt etme
B) Genelleme
C) Şartlanmanın sönmesi
D) Şartlanmanın geri gelmesi
E) Doğal uyarıcı

11. Olumsuz bir durumu ortadan kaldırmak için çaba sarf eden birey, başarıya ulaşamazsa mücadeleyi bırakır. Sorunu çözmeye yönelik inancını kaybeder. Balık tutma çabaları başarısızlıkla sonuçlanan bir kişinin balık tutmaya çalışmaktan vazgeçmesi bu duruma örnektir.

Parçada anlatılan durum aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ilişkilendirilebilir?

A) Kendini gerçekleştiren kehanet
B) Olgunlaşma
C) Türe özgü hazır olma
D) Öğrenilmiş çaresizlik
E) Negatif transfer

12. Önceden öğrenilenlerin, sonradan öğrenilenleri etkilemesine transfer denir. Fakat transfer her durumda gerçekleşmez. Örneğin bisiklete binmeyi bilen birinin motosiklete binmeyi kolayca öğrenmesinde transfer söz konusuyken, basket oynama ile dil öğrenme arasında bir transfer söz konusu değildir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi iki konu arasında transferin gerçekleşmesi için gereklidir?

A) Konular öğrenenin işine yaramalıdır.
B) İki konu arasında benzerlik olmalıdır.
C) Konuların anlamlı olması gerekir.
D) Konuların bireyin olgunluk seviyesine uygun olması gerekir.
E) İki konunun da bireyin ilgisini çekiyor olması gerekir.

13.
- Öğrenilecek metinde önemli yerlerin, anahtar cümlelerin altını çizme
- Metnin kenarına not alma, anlaşılmayan yerlere soru işareti koyma, önemli yerlere yıldız çizme
- Zihinde bir ön örgütleyici oluşturmak için ana ve ara başlıkları, şekil ve şemaları gözden geçirme

Verilen açıklamalar aşağıdaki öğrenme stratejilerinden hangisi ile ilgilidir?

A) Duyusal stratejiyle
B) Geri bildirimle
C) Dikkatle
D) Anlamlandırmayla
E) Yürütücü bilişle

14. Kişisel yaşantıların depolandığı, otobiyografik bilgilerin bulunduğu bellektir. Bu bellekte genellikle önemli olan olaylar saklanır çünkü sürekli tekrarlanan olağan olayların saklanması ve hatırlanması daha zordur.

Parçada söz edilen bellek türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Anısal
B) Anlamsal
C) İşlemsel
D) Duyumsal
E) Kısa süreli

15. Öğrencilerin İngilizce dersinde bir grup kelimeyi ezberledikten sonra ikinci bir grup kelime ezberlediklerinde ilk gruptaki kelimeleri unuttukları görülmüştür.

Buna göre öğrencilerin ilk ezberledikleri kelimeleri unutmalarının nedeni aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ilgilidir?

A) Negatif transfer
B) Pozitif transfer
C) Geriye ket vurma
D) İleriye ket vurma
E) Şartlanmanın sönmesi

16. Aşağıdakilerden hangisi unutmayla ilgili genel sonuçlardan biri <u>değildir</u>?

A) Beynin zarar görmesi dışında tam unutma yoktur.

B) Kullanılmayan bilgiler geç unutulur.

C) Anlamsız olanlar anlamlılara göre daha çabuk unutulur.

D) Soyut konular somut konulara göre daha çabuk unutulur.

E) Öğrenmeden sonra uyku unutmayı yavaşlatır.

17. Kişilik bir insanı başkalarından ayıran duygu, düşünce, davranış gibi tüm özelliklerin tutarlı bir biçimde süreklilik göstermesi şeklinde tanımlanır. Kişiliğin doğuştan gelen yönü olan mizaç ve sonradan kazanılan yönü olan karakter olmak üzere iki yönü vardır. Kişiliğin şekillenmesinde de aile, genetik faktörler, koşullama, bilişsel ve sosyal koşullar etkilidir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi üzerinde kalıtımın çevreye oranla etkisi <u>daha azdır</u>?

A) Ahlaki özellikler

B) Fiziksel özellikler

C) Yetenekler

D) Kalıtsal hastalıklar

E) Zekâ puanı

18. Freud'a göre kişiliğin üç katmanı bulunur.

I. Kişiliğin doğuştan gelen yönüdür. İlkel arzu ve istekleri, biyolojik gereksinimleri barındırır.

II. Kişiliğin gerçeklikle ilgili yanıdır. İki katman arasındaki dengeyi sağlamaya çalışır. Kişiliğin bu yönü baskın olanlar mantıklı, tutarlı, dengeli insanlardır.

III. Kişiliğin toplumsal yanıdır. Toplumun kural ve yasaklarını temsil eden suçlayıcı, cezalandırıcı, vicdani yöndür.

Yukarıda verilen kişiliğin katmanları sırasıyla hangisidir?

	I	II	III
A)	İd	Süper ego	Ego
B)	Ego	İd	Süper ego
C)	Süper ego	İd	Ego
D)	Ego	Süper Ego	İd
E)	İd	Ego	Süper ego

19. Bu teknik, bir ya da birden fazla araştırmacının bireyi değişik ortamlarda izleyerek elde ettikleri verileri kaydetmeleri şeklinde tanımlanabilir. Örneğin araştırmacı kantinde, okul içinde ve dışında, oyun ortamında öğrenciyi izleyerek onun hakkında bilgi toplar.

Kişiliğin ölçülmesinde kullanılan bu teknik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Otobiyografi

B) Gözlem

C) Görüşme

D) Derecelendirme ölçekleri

E) Anket

20. Arkadaşını çok kıskanan birinin arkadaşına sürekli iltifat etmesi aşağıdaki savunma mekanizmalarından hangisine örnektir?

A) Mantığa bürünme

B) Yansıtma

C) Yön değiştirme

D) Yüceltme

E) Karşıt tepki oluşturma

PSİKOLOJİ
CEVAP ANAHTARI

3. Ünite	3. Ünite	4. Ünite	Karma Test
1. B	32. D	1. A	1. D
2. D	33. C	2. D	2. B
3. B	34. A	3. B	3. B
4. D	35. E	4. D	4. E
5. C	36. A	5. E	5. D
6. B	37. B	6. B	6. C
7. D	38. D	7. B	7. D
8. E	39. C	8. D	8. A
9. D	40. A	9. C	9. A
10. E	41. E	10. D	10. B
11. C		11. E	11. D
12. D		12. E	12. B
13. C		13. B	13. C
14. A		14. C	14. A
15. E		15. E	15. C
16. D		16. B	16. B
17. A		17. E	17. A
18. B		18. C	18. E
19. D		19. E	19. B
20. A			20. E
21. E			
22. D			
23. C			
24. C			
25. D			
26. C			
27. B			
28. D			
29. A			
30. B			
31. C			

ORTAÖĞRETİM SOSYOLOJİ

4. Ünite

1. Yaklaşık iki yüz yıl önce başlayan Sanayi Devrimi gittikçe artan bir hızla dünyayı etkilemiş ve dünyanın görünümünün farklılaşmasına yol açmıştır. Bilimsel buluşlarla uygulamaya geçirilen teknolojik gelişmeler, toplumların yaşamını alt üst etmiştir. Buhar gücünün kullanılmaya başlamasıyla ise makineleşme önemini arttırmıştır. Petrol ve elektriğin enerji sağlamak için kullanılması sanayide patlamaya yol açmıştır. Tüm bunlarla beraber, yollarında sadece atlı arabalar gezinen ülkeler, yarım yüzyılda fabrikalardan geçilmez olmuştur. Doğanın yeşil örtüsü, beton, asfalt, baca, yüksek binalar ve motorlu araçlardan oluşan örtüyle yer değiştirmiştir. Ulaşımda gerçekleştirilen devrimle yeryüzü adeta küçültülmüştür. Telefon, telgraf, radyo, televizyon, hemen ardından gelişen bilgisayar ve internet teknolojileri ile dünyanın her bir köşesiyle aynı anda iletişim sağlanabilir hâle gelmiştir.

Bu parçada hakkında açıklama yapılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

A) Toplumsal değer
B) Toplumsal etkileşim
C) Toplumsal değişim
D) Toplumsal hareketlilik
E) Toplumsal bütünleşme

2. Toplumsal değişme; toplumsal yapının, kurumların, toplumsal ilişkiler ağının, davranış kalıplarının, toplumsal norm ve değerlerin zaman içinde olumlu ya da olumsuz yönde dönüşmesidir. Yüzlerce kilometre ötede yaşayan akrabanın sesini ne zaman istersek duyabilmek, arkadaşımızın uzun ve zahmetli yolculuğunu kazasız belasız atlatması ve bunu anında öğrenebilmek ya da tıbbın bebek ölümlerini, doğum sırasında kapılan enfeksiyonları olağanüstü bir hızla azaltması, uygar insanın yaşam süresini küçümsenemeyecek kadar uzatmayı başarmış olmak vb. toplumsal yapıda ileri doğru yaşanan değişmelere örnektir.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler ekonomik faktörlerle yakından ilgili bir olgudur.
B) Bilimsel ve teknik ilerlemeler çağına borçlu olduğumuz nimetler, toplumsal değişmeyi etkileyen faktörler arasında yer almaktadır.
C) Tarih boyunca tüm toplumlar belli hareketlerinin neticesinde kendinden sonraki nesilleri ve toplumsal yapıyı etkilemişler, değiştirmişlerdir.
D) Refah düzeyi yüksek olan toplumlar bireylere eğitim, sağlık, sosyal güvenlik gibi konularda daha iyi olanaklar sunmaktadır.
E) Maddi ve manevi değerlerden yaşam biçimine, aile içi ilişkilerden mesleki ilişkilere kadar toplumsal yaşamın her yönü değişime uğramaktadır.

3. I. Dünyada ün kazanmış bilgisayar oyunlarının herkes tarafından kullanımı
II. Tıbbın bebek ölümlerini, doğum sırasında kapılan enfeksiyonları olağanüstü bir hızla azaltması
III. Çok partili sisteme geçilmesinin, demokrasinin gelişimine etkisi
IV. Kentleşmenin kadının iş hayatına atılmasında etkili olması

Numaralandırılmış ifadeler arasında toplumsal değişmeyi etkileyen faktörlerden hangisinin bir örneği yoktur?

A) Bilim ve teknoloji
B) Demokratikleşme
C) Doğal çevre koşulları
D) Küreselleşme
E) Demografi

4. Teknoloji ilk insanların, ilk basit aletleri yapımıyla başlar. İçinde bulunduğumuz çağın gelişmiş teknolojisi ise sosyal hayattaki işleri kolaylaştıran bir etkendir. Yaşanılan modern hayat teknolojisiz ve bilimsiz imkânsızdır. Ancak teknoloji beraberinde birçok sorunu da getirir. "Yeni teknoloji, her zaman eskisinden iyi midir?" veya "Yeni teknolojinin yol açtığı sosyal değişime ilişkin geçmişten ne öğrenilebilir?" sorularının cevapları teknolojik gelişmelerin ve sosyal hayata etkilerinin anlaşılmasında yatar.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Toplumsal değişme; temelinde ekonomik değişmenin yattığı, insanlar arası ilişkilerin değişmesidir.
B) Tarımda, sanayide, bilgisayar teknolojilerindeki gelişmeler sonucu toplumsal çözülme kaçınılmaz hâle gelmiştir.
C) İlk uygarlıkların bilimsel ve teknolojik gelişmelere katkıları günümüz uygarlıklarından daha azdır.
D) Bilim ve teknolojinin toplumsal değişime hem olumlu hem de olumsuz etkileri vardır.
E) Tarih boyunca kitle iletişim araçlarındaki gelişmeler toplumsal yapıda olumlu değişikliklere yol açmıştır.

5. "Modernliğin dili ile konuşurken geleneği mutlaka hesaba katıp yeniden canlandırmak gerekmektedir. Geleneği hiçe sayarak, sırf kuru modernleşme havarisi kesilmek gerçeklerle hiç bağdaşmaz. Gelenekle bağları kurup modernliğe yol almak en doğrusu."

Bu görüşlere sahip bir kişinin aşağıdaki yargılardan hangisine katıldığı söylenebilir?

A) Modern olmak, toplumun içselleştirdiği sosyal ve kültürel değerlerden mahrum kalmaktır.
B) Yüzeysel ve simgesel değişimler modernleşmenin en temel unsurlarındandır.
C) Modernitenin kurulmasının yegâne yolu geleneği dışlamaktır.
D) Gelenekçi düşünce modernleşmeye giden yolda bir köprüdür.
E) Modernleşme denilen olgu, geleneksel değerlerden bağımsızdır.

6. Giyim-kuşam, yeme-içme, eğitim, mimari vb. hayatımızı ilgilendiren hemen her konuda çağdaşlaşma ve modernleşme bir kavram kargaşası hâlinde tanımlanmaktadır. Oysaki kendi kültürel değerlerini çağdaşlaştıramayan toplumlar modernlik adı altında başka toplumların değer hükümlerini hayata geçirirler. Tarihte kendi değerlerini çağın ihtiyacına cevap verecek şekilde geliştirerek toplumun hizmetine sunamamış olan milletler ölü milletler mezarlığına terk edilmiştir, yani müze, arşiv ve kütüphanelerdeki yerlerini almışlardır. Konuyu biraz daha açacak olursak, örneğin kendi musikisini çağın ihtiyacına cevap verecek biçimde geliştiremeyen yani çağdaşlaştıramayan toplumların gençleri başka toplumların müziklerini benimser, zaman içerisinde kendi musikiniz gelişme ve değişmedeki yerini alamayınca müzelik olur.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Toplumlar, çağdaşlaşma veya başat toplumların çağdaş konuma ulaştırmış olduğu değerleri modernleşme adı altında benimsediklerinde egemen toplumların değerlerini hayata geçirirler.

B) Bireyler gibi toplumlarında kimliklerini korumak için modernleşme sürecinde kültürel ögelerini yeniden üretmeleri, revize etmeleri gerekebilir.

C) Kendi kültürünü yaşatamayan toplumlar tarihin tozlu raflarında yerini almaya mahkûmdurlar.

D) Bir toplumun çağdaşlaştırdığı değerler diğer toplumlar için modernlik olarak algılanabilir ancak modernliğe bağımlı olan toplumlar kültürel, ekonomik ve daha sonra da siyasi manada yok olmaktan kurtulamazlar.

E) Toplumların kendi değerlerini, kurumlarını geliştirmek ve hayata kazandırmak yerine kendisine sunulan değerleri benimsemesi, kabullenmesi ve yaşaması çağdaşlaşmanın ilk şartıdır.

7. Küreselleşme bir yandan devletleri dönüştürürken, bireyleri de dönüştürmektedir. Devletler birbirine benzer başka bir deyişle evrensel kabul edilen değerleri benimsemeye teşvik edilirken, bireyler de yaşam biçimleri, tüketim alışkanlıkları ve beklentileri ile belli bir kültüre olan aidiyetlerinden kopartılarak, küreselleşmenin tek bir mekân haline getirdiği dünya köyünün bireyleri hâline getirilmektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi küreselleşmenin toplumsal değişime yansımalarından biri olamaz?

A) Döner, hamburger, spagetti gibi farklı kültürlere ait yemeklerin günümüzde farklı toplumlar tarafından tüketilmesi

B) Geçmişte dünyanın farklı coğrafyalarında kullanılan jean pantolon, ceket ve kravat gibi giysi türlerinin bugün dünyanın neredeyse tamamı tarafından kullanılması

C) Avrupa Birliği ülkeleri arasında sınırların kaldırılmış olması ve bir ülkeden diğerine vizesiz geçiş imkânı sağlanması

D) Dünyanın bir bölgesinde yaşanan deprem, sel gibi doğal felaketlerin; diğer toplumlar tarafından haber alınarak uluslararası düzeyde yardım faaliyetlerinde bulunulması

E) Toplumlarda yüzyıllardan beri farklı etnik kökenlere sahip birçok insanın bir arada yaşaması

8. Toplumda tehlikeye karşı başarılı bir mücadele verilmesinin gerektiği durumlarda halkın birlik ve beraberlik içinde göstereceği sosyal reaksiyon da güçlenir. Olumsuz koşullar altındaki bir toplumda sapkınlara, kaçaklara ve hainlere hoşgörü gösterilmez. Ne denli acı verici olursa olsun ortaklaşa fedakârlık yoluyla kültürün güçlendirilmesine ve çoklukların, farklılıkların, her konudaki çeşitliliğin genel anlamda uyumuna ve uzlaştırılmasına çalışılması toplumsal bütünlüğün sağlanmasında önemli rol oynar.

Bu görüşlere sahip bir kişinin aşağıdakilerden hangisine katılması beklenmez?

A) İnsanlar sosyal bünyede bir bina meydana getirmek için birbirleriyle kenetlenen, birbirine destek olan yapı taşları gibi olmalıdırlar.

B) Birlik içinde eriyen, ortak paydada buluşulan her işte muvaffak olunur.

C) Yalnızca kendimiz için yaşamamız olanaksızdır, binlerce doku bizi tüm insanlara bağlar.

D) Şeyleri birlikte yapan kişiler, birlikte bir iş başarmanın değerli olduğuna inanırlar.

E) Bir bireyin inancı, ahlakı ve etik değerleri vardır. Oysa bir toplumun böyle değerleri olmaz. İşlevsel olarak zaman zaman sanki varmış gibi gösterilse de özde yoktur.

9. Toplumsal yapılar, üyelerinin davranışlarını ve ilişkilerini düzenleyen belli değerler ve normlar etrafında bütünleşmektedir. Bu değerlerin ve normların etkisi zamanla zayıflar. Bu süreçte, eski değerlerin ve normların etkilerinin zayıfladığı fakat tamamen kaybolmadığı, yeni değerlerin ise henüz tam olarak benimsenmediği, çelişkilerin, çatışmaların ve tabakalar arası farklılaşmanın arttığı, insan hak ve özgürlüklerinin kısıtlandığı, millî birlik bilincinin zayıfladığı "gri" bir dönem meydana gelir.

Bu parçada "gri bir dönem" **olarak vurgulanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Toplumsal çözülme

B) Toplumsal değişim

C) Toplumsal sapma

D) Toplumsal çatışma

E) Toplumsal ayrışma

10. Değişim tüm toplumlar için kaçınılmaz bir olgudur. Fakat değişimin hızı ve kaynakları toplumlara göre farklılık gösterebilir. Sosyologların yaptığı, toplumlara göre karşılaştırmalı toplumsal değişme ve modernleşme araştırmaları toplumsal değişmenin bütün toplumlarda aynı olmadığını göstermektedir. Bu araştırmalar, geleneksel değerlere daha sıkı bağlı olan toplumların değişime direnç gösterdiklerini, modern toplumların ise değişime daha açık olduklarını göstermektedir.

Buna göre toplumsal değişme ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Geleneksel toplumlarda değişme daha yavaştır.

B) Değişim, toplumların gelişmesi ile her toplumda aynı şekilde gerçekleşir.

C) Toplumsal yapısı dış dünyaya kapalı toplumlarda sosyal değişimler güçtür.

D) Modern değerlere sahip toplumlar değişime daha az direnç gösterirler.

E) Geleneksel ya da modern tüm toplumsal yapılar değişime uğrar.

11. Küreselleşme kavramı hem olumlu hem de olumsuz birçok olguyu içine alır. Küreselleşme karşılıklı iş birliği, barış, bütünleşme, gelişmişlik, sosyokültürel yakınlık gibi olumlu sayılabilecek etkilerinin yanında; karşılıklı bağımlılık, yerel kültürlerin yok olması, bölgesel gelişmişlik farklarının artması, haksız rekabet ortamı, bireysel yalnızlaşma gibi birçok olumsuzlukları da bünyesinde barındırır.

Bu parçadan hareketle küreselleşme ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Kültürel alandan çok ekonomik ve siyasal alandaki karşılıklı bağımlılıkları artıran bir süreçtir.
B) Gelişmiş ülkelerden daha az gelişmiş ülkelere doğru ilerleyen tek yönlü bir değişim sürecidir.
C) Toplumsal değişim açısından olumlu yönlerinin daha baskın olduğu bir süreci ifade eder.
D) Dünya ölçeğinde birbirine benzeyen kültürel bir yapının ortaya çıkmasına yol açan bir süreçtir.
E) Tüm toplumsal yapıların benzer şekilde etkilendiği toplumsal değişme sürecidir.

12. Göçler insanlık tarihi kadar eskiye dayanan bir olgudur. İnsanoğlu bazen coğrafi nedenlerle, bazen yeni yerleşim yerleri keşfetme amacıyla ve bazen de yaşanılan topraklarda yaşama şansı kalmadığından yer değiştirmiştir. Göçler bir yandan toplumsal yapıda sorunların doğmasına yol açarken öte yandan yeni fırsatlara da kapı aralamakta, toplumsal yapıya dinamizm kazandırmaktadır.

Bu parçadan hareketle göçlerle ilgili aşağıdaki-lerden hangisine ulaşılabilir?

A) Toplumsal değişmeler çoğu zaman plansız olarak ortaya çıkar.
B) Göçler toplumsal yapı unsurları arasındaki uyumu bozar.
C) Tarihin her döneminde göçler toplumsal yapıyı etkileyen en önemli unsur olmuştur.
D) Bazen toplumların iradeleri dışında gerçekleşen göçlerin toplumsal yapıya olumlu katkıları da mevcuttur.
E) Plansız gerçekleşen göçler sonucunda ortaya çıkan sorunların çoğunu çözebilmek mümkün değildir.

13. Sosyolog Merton'a göre anomi, yapısal bir gerilimin ürünüdür. Normlar ve değerler arasında yaşanan çelişkiler anomiyi doğuran en önemli nedendir. Toplumsal normlar gelişmelere bağlı olarak değişirler. Böylece eski normlar yürürlükten kalkarken onların yerine yeni normlar getirilir. Bu durum toplumsal hayatta bazı boşlukların ortaya çıkmasına neden olur. Örneğin internetin küresel düzeyde bireylerin yaşamına girmesiyle toplumsal değişmenin insanlık tarihinde görülmemiş düzeyde çok hızlı yaşandığı bir dünyada, eski normlar gereksinimleri karşılayamaz hâle gelir ve geçerliliğini yitirir.

Buna göre normların geçerliliğini yitirmesi ve yaptırım gücünün azalması nedeniyle ortaya çıkan durumu aşağıdakilerden hangisi en doğru ifade eder?

A) Toplumsal bütünleşmenin sağlanamaması nede-niyle toplumsal çözülmenin ortaya çıkması
B) Toplumsal yapıyı düzenleyen yeni normatif yapının eskinin yerini alması
C) Sosyal dayanışmanın toplumda anlamını yitirerek bu işlevi devlet kurumlarının yerine getirmesi
D) Bireylerde gelecek endişesinin artmasıyla suça yö-nelimli birey sayısında artış yaşanması
E) Yaptırım gücü yüksek yeni bir normatif değer sis-teminin üretilmesi

14. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre ülkemizde 52 milyon aktif sosyal medya kullanıcısı 59 milyonda internet kullanıcısı mevcuttur. 25-34 yaş grubundaki bireylerin yaklaşık % 92'si internet kullanıcısı durumundadır. Verilerin medya kullanım alışkanlıkları bölümünde ise, internet kullanımının günde 7 saat 15 dakika olduğu, bunun da 2 saat 46 dakikasını sosyal medyaya ayrıldığı görülüyor. Televizyonda geçirilen zaman ise 3 saat 9 dakika olarak belirtiliyor. İnternetin bazı yönlerden yaşamı kolaylaştırmasının yanında, aşırı kullanımının bazı ciddi sorunlara yol açtığı görülmektedir. Özellikle okul çağındaki gençlerde görülen internet ve sosyal medyanın aşırı kullanımı ile bağımlılığın arttığı, sosyal ilişki oranlarında azalmanın yaşandığı, ders başarısında düşüşlerin ortaya çıktığı, yanlış rol modellerin örnek alınmasıyla toplumsal değerlere aykırı davranışlarda artışların olduğu görülmektedir.

Parçadan hareketle toplumsal değişmeyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) İnternet en temel sosyalleşme araçlarından biri hâline gelmiştir.
B) Sosyal medya kullanımı bireylerin sosyal ilişkilere ayırdıkları zamanı azaltmaktadır.
C) Öğrencilerin ders başarısındaki düşüşlerin en önemli nedeni internet kullanım oranlarındaki artıştır.
D) İnternet kullanım oranlarındaki artışın birçok olumsuz davranışın ortaya çıkmasının nedeni olduğu söylenebilir.
E) İnternet ve sosyal medya kullanımı bireylerin yaşamını etkileyen en önemli olgulardan birisi hâline gelmiştir.

15. Eskiden düğünlerde davetiyeler basılır, uzak yakın demeden tüm dost ve akrabaların evlerine gidilerek düğünlere davet edilirdi. Düğünlerde fotoğraflar çekilir, albümler yapılırdı. Bugün ise dijital davetiyeler elektronik postalarla ve sosyal medya platformlarıyla gönderilmekte, düğünlerde çekilen fotoğraf ve videolar dijital ortamlara yüklenerek kalıcı hâle getirildiği düşünülmekte, sosyal medya kullanıcılarının bu foto ve videoları beğenmeleri beklenmektedir.

Bu parçada aşağıdaki toplumsal değişmeyi etkileyen faktörlerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Modernleşme
B) Küreselleşme
C) Kitle iletişim araçları
D) Fiziki çevre
E) Demografi

16. Modernleşme sürecinin etkilediği kurumlardan biri de aile kurumudur. Modern toplumda aile kurumu, yapısı, ilişkileri ve değerleri bakımından büyük değişimlere maruz kalmıştır. Geleneksel toplumda güçlü olan aile, akrabalık bağları, komşuluk ilişkileri ve dayanışma kültürü, modern toplumda göçler ve kentlerde yoğunlaşma, internet, sosyal medya gibi etkenlerin yanında, bireyselleşme ve rollerdeki farklılaşma gibi faktörlerin etkisiyle giderek zayıflamakta ve gücünü yitirmektedir. Ailenin yerine getirdiği geleneksel fonksiyonları modern toplumun yapısına göre oluşturulan kurumsal yapılar karşılamakta yetersiz kalmaktadır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Modernleşme ile birlikte ortaya çıkan kurumlar, toplumsal gereksinimleri karşılayabilmektedirler.
B) Modernleşme en çok aile kurumunun yapısını değiştiren bir etkiye sahiptir.
C) Toplumsal yapı, bir kurumun işlevlerinde meydana gelen değişmeyi telafi edecek mekanizmalar geliştirebilmektedir.
D) Modern toplumlarda aile eski gücünü koruyamamakta gittikçe zayıflamaktadır.
E) Modernleşme sürecinin sağlıklı işleyebilmesi tüm kurumsal yapıların bu sürece ayak uyduracak şekilde değişmesi ile mümkündür.

17. Roma sonrasında güvenlik eksikliğine bağlı olarak ticaretin azalması ile kıyı şehirleri kaybolmuş Avrupa'da küçük içe kapanık karasal kale şehirleri öne çıkmıştır. Böylece dışa ve değişime kapalı bir toplumsal yapı olan feodalizm ortaya çıkmıştır. Tersi bir biçimde 13. yüzyıldan itibaren Haçlı Seferleri neticesinde Akdeniz ticaretinin yeniden canlanması ile birlikte kıyı şehirlerinin yeniden doğduğunu ve toplumsal değişmenin daha dinamik bir biçimde Avrupa toplumunu etkisi altına alarak kapalı feodalizmi ortadan kaldıracak süreci başlattığını görmek mümkündür.

Bu parçada toplumsal değişmeyi etkileyen aşağıdaki faktörlerden hangisinden söz edilmektedir?

A) Demografik durum
B) Fiziki-coğrafi özellik
C) Bilimsel gelişmeler
D) Teknoloji
E) Eğitim

18. Toplumsal değişme tanımları bazı sosyologlar tarafından makro, bazıları tarafından ise mikro düzeyde yapılmıştır. Mine Tan, toplumsal değişmeyi makro düzeyde değişim olarak ele almakta ve "toplumsal ilişkilerde, kurumlarda ve yapıda belirli bir durumdan ya da varlık biçiminden başka bir durum ya da biçime geçiş" olarak nitelemektedir. Diğer taraftan değişimin mikro düzeyli bir tanımını veren Mahmut Tezcan'a göre toplumsal değişme "toplumsal yapının ve onu oluşturan toplumsal ilişkiler ağının ve bu ilişkileri belirleyen toplumsal kurumların değişmesi" olarak tanımlanabilir.

Buna göre toplumsal değişmenin makro ve mikro düzey tanımlarının ortak yanı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bir sosyal yapı içerisinde gerçekleşmesi
B) Bir yönünün olması
C) Boyutlarının benzer olması
D) Sosyokültürel içeriğe sahip olması
E) Hızlarının benzer olması

19. Küresel bir tehdit hâline gelen Kovid-19 salgını üretimden tüketime, uluslararası ilişkilerden eğitime, ulaşımdan eğlenceye, dinî ibadetlerden spor etkinliklerine kadar akla gelebilecek her alanda toplumsal yaşamı etkisi altına aldı. Dünyanın her yerinde uluslararası zirveler, kongreler, eğitim öğretim faaliyetleri, büyük spor müsabakaları, kültür ve turizm ziyaretleri, festivaller ve fuarlar ardı ardına iptal ediliyor veya sanal ortama aktarılıyor. Çok sayıda işletmenin WEB konferansı, anında mesajlaşma veya e-posta gibi örgütsel çalışma teknolojilerini kullanmasıyla birlikte sosyal anlamda sanal çalışma biçiminin benimsemesi ihtimalini arttırabilir. Bu bağlamda, gittikçe artan sayıda işveren ve işgören, tele çalışma alternatifini bir çalışma biçimi olarak tercih edecektir. Aslında "evden çalışma (home-office)" gibi mekânsal açıdan esnek çalışma sistemleri, mevcut krizle beraber pek çok çalışma alanında zorunlu olarak deneyimlenmektedir. Kimileri için yeni kimileri içinse yoğunluğu artan bu gibi deneyimler, zaman içinde yaygınlaşarak ve benimsenerek yeni bir çalışma hayatını beraberinde getirebilir. Sanal işyeri sosyal izolasyon hissinin güçlenmesi ve dolayısıyla dünya genelinde "yalnızlık" duygusunun daha da artması ihtimalini güçlendirmektedir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılmaz?

A) Salgın hastalıklar toplumların pek çok kurumunda köklü değişimlere neden olabilir.
B) İnsanlar arası ilişkilerin biçimi toplumsal şartlardan bağımsız olarak ele alınamaz.
C) Yaşanan toplumsal değişmeler nedeniyle bireyler yeni şartlara alışma sürecinde psikolojik olarak zorlanabilirler.
D) Kovid-19 salgını dünyada yeni bir çalışma şeklinin yaygınlaşmasına yol açmıştır.
E) Mekânsal olarak esnek çalışma şeklinin kolaylığı bu çalışma şeklinin yaygınlaşacağı anlamına gelmemektedir.

20. Durkheim'a göre toplumda değişen üretim koşullarına dayalı olarak iş bölümü; mekanik dayanışmadan organik dayanışmaya doğru bir geçiş göstermiştir. Bu, benzerlikler üzerine kurulan bir toplumsal modelden farklılıklar ve uzmanlaşma üzerine kurulu olan bir toplumsal modele geçiş anlamına gelmektedir. Ona göre iş bölümündeki değişimin en temel sebebi toplumlardaki demografik yoğunlaşmadır. Bir toplumda demografik yoğunluk az olduğunda toplumun üyeleri uzmanlaşmaya ve kapsamlı bir iş bölümüne gerek duymadan mekanik dayanışma şartlarında yaşayabilirler. Fakat demografik yoğunluk arttıkça toplumsal yaşamın sürdürebilmesi için mesleki uzmanlaşmaya ve sistematik bir iş bölümüne ihtiyaç olur. Zira ancak bu şekilde demografik olarak yoğun olan bir toplum, işlevlerini tam olarak yerine getirerek varlığını sürdürebilir.

Bu parçadan hareketle;

I. Toplumların işlevlerini tam olarak yerine getirip varlığını devam ettirmesi mekanik dayanışmaya bağlıdır.
II. Mesleki uzmanlaşma ve sistematik iş bölümü gelişmiş toplumlarda yaygındır.
III. Demografik özelliklerdeki değişme toplumdaki iş bölümünün şeklini değiştirir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

ORTAÖĞRETİM SOSYOLOJİ

5. Ünite

1. William Ogburn'a göre kültürün bir kısmında meydana gelen hızlı değişimin kültürün diğer kısımlarına yansımaması bir olumsuzluğu ortaya çıkarabilmektedir. Toplumun yaşadığı teknolojik değişimler ile hukuki değişimler arasındaki hız farklı olabilmektedir. Örneğin maddi kültür olan cep telefonu ve ona ait modeller hızla değiştiği hâlde toplu mekânlarda başkasını rahatsız edecek düzeyde konuşmamak gerektiğine dair manevi kültür olan gelenek aynı hızda değişmemektedir.

Bu parçada hakkında açıklama yapılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kültürel etkileşim
B) Kültürel gecikme
C) Kültürel yozlaşma
D) Kültürlenme
E) Kültürleşme

2. Caddelerde ya da alışveriş merkezlerinde tanıtım, pazarlama, eve yemek getiren yemek şirketleri vb. pek çok dükkânın yabancı kelimelerle kurulduğunu görmüşsünüzdür. Her yüksek binayı ve alışveriş merkezini yabancı kelimelerle adlandırmanın basit bir özenti ya da ticari kaygılarla açıklamanın doğru olmadığını düşünüyorum. Sakinlerinin çoğunluğunu iki kuşak önce köyden şehre göçmüş Anadolu insanlarının oluşturduğu toplu konutlara falanca isimler koymanın, Türk kültürü ya da Türk dili ile ne ilgisi vardır? Bunları hiçbir şey olmamış gibi kabullenmek de herhâlde mümkün olmasa gerek. Sadece Türkçeyi değil, Türk kültürünü de derinden yaralayan bu kirliliğe izin vermemek gerekir.

Bu parçada yazarın sözünü ettiği istenmeyen durum aşağıdakilerden hangisi ile ifade edilemez?

A) Kültürel yozlaşma
B) Popüler kültürün egemenliği
C) Kültür emperyalizmi
D) Yabancı kültür hayranlığı
E) Genel kültüre katılma

3. Kültürün toplumsal bütünleşmeye katkısı, insanların genel kültüre katılımında karşımıza çıkmaktadır. Bu katılım bireylerin toplum bütünü için geçerli olan dile, yazılı kurallara, aile tiplerine, evlenme biçimlerine, gelenek ve göreneklere, törelere, davranış kalıplarına katılması şeklinde olur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kültürün toplumsal bütünleşmeye katkısına en az destek sağlar?

A) Hukuk kurallarına uygun davranma
B) Yazılı olmayan kurallara uyma
C) Popüler bir meslek edinme
D) Ortak bir dil kullanma
E) Toplumsal değerlere göre hareket etme

4. Kültür şoku, bireyin başka bir kültürle karşılaştığında yaşadığı bir durumdur. Birey kendi toplumundan tamamen farklı olan bir ülkede, o ülkenin yemeklerine, diline, iklimine alışma döneminde kültür şoku yaşayabilir. Kültür emperyalizmi ise ülkeler arasında gerçekleşen bir kültür politikasıdır. Kültürleşme farklı iki kültürün karşı karşıya gelmesidir. Kültür emperyalizmi ve kültürleşme sonucunda bir toplumun kültürel ögelerinde bozulma başlarsa kültürel yozlaşma ortaya çıkar.

Yalnızca bu parçadan hareketle kültür ile ilgili;

I. Bireyseldir.
II. Toplumsaldır.
III. Olumludur.

yargılarından hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

5. Günümüzde egemen bir olgu olan küreselleşme, bütün kültürleri birbirine benzetse de kültürel farklılıklar hâlâ insanlığın en kıymetli değeridir. Farklı toplumlar ve beraberinde farklı kültürler olduğu için toplumların başka kültürlere karşı tutumları da gündeme gelmiştir. Toplumların başka kültürlere karşı olumsuz tutum geliştirmeleri savaşlara yol açmış ve bazı kültürler yok olmuştur. Ancak evrensel değerler geliştikçe farklı kültürlere karşı olumlu anlayışlar gelişmiştir. Günümüz dünyası artık Türk tatlısı ile Fransız tatlısının, Osmanlı çeşmeleri ile Batı çeşmelerinin, Moğol çadırı ile Eskimo çadırının ve daha birçok şeyin aynı olamayacağını kabul etmiştir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kültürel çeşitlilik zenginliktir.

B) Farklı kültürler artmalıdır.

C) Tüm kültürler birbirine benzemelidir.

D) Kültürler arası etkileşim artmalıdır.

E) Kültürün sınırları çizilmelidir.

6. Kültürlenme sürecinde birey başka bir kültüre sahip birey ya da gruplarla bir araya gelerek birbirlerini etkilemekte ve yepyeni bir kültür ortaya koymaktadır. Birey bu süreçte kendi toplumsal kültürünün değerlerini korumaya devam etmektedir. Kültürleşme sürecinde ise birey yine farklı bir kültürle karşılaşmaktadır. Kültürleşmenin, kültürleri birbirine tanıtıp kaynaştıran olumlu bir yönü olduğu gibi kültürel yozlaşmaya neden olabilecek olumsuz yönü de vardır. Avrupa'da yaşayan bir bireyin teknolojik gelişmelerden yararlanması olumlu iken, kendi dilini unutması olumsuz bir durum olarak nitelendirilebilir.

Bu bilgilere göre;

I. Kültürlenme kültürleşmeden farklıdır.

II. Kültürlenme kültürleşmeye göre olumludur.

III. Kültürlenme kültürleşmeden daha hızlı olarak gerçekleşir.

yargılarından hangisi doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) I, II ve III

7. Ancak hatırlamak gerekir ki millî sınırlar kültürel sınırları kesinlikle belirlemez. Kültürel sınırlarımız, dilde Doğuya, dinde Güneye, törede tarihin derinliklerine doğru, Osmanlı'ya, Selçuklu'ya, İyonya'ya, Frigya'ya ve Hititler'e doğru, siyaset ve ekonomide Batıya doğru uzanmaktadır. Bugün Batı uygarlığı Aristoteles'i Türk-İslam filozofu Farabi sayesinde tanımıştır. Tüm insanlığın ortak ürünü olan uygarlıkta Türk milletinin bunun gibi birçok katkısı olmuştur.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Kültürün genel özelliklerine katılma

B) Kültürler arası etkileşim

C) Kültürün temel kavramları

D) Kültürel farklılıklar

E) Kültürlere karşı tutum

8. Tylor'a göre bilgiyi, imanı, sanatı, ahlakı, hukuku, örfü, âdeti ve insanın toplumun bir üyesi olması dolayısıyla kazandığı diğer bütün maharet ve alışkanlıkları kapsayan karmaşık bir bütündür.

Bu açıklamada tanımlanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kültür emperyalizmi

B) Kültürleşme

C) Kültürlenme

D) Kültürel yozlaşma

E) Kültür

9. İskoçya'da düğünden önce gelinin yakınları yumurta, salça gibi gıdalar karıştırarak gelin adayının üzerine boca eder. Baştan aşağı bu karışımla kaplanan gelin, herkes görsün diye de şehirde dolaştırılır. Bu durum ülkede bulunan turistlere garip gelir, gelinin aşağılandığı düşünülür. Bu geleneğin amacı ise onu evlilikte yaşayabileceği tüm zor ve kötü koşullara karşı hazırlamaktır.

Bu parçada toplumları değerlendirirken aşağıdakilerden hangisinin yapılması gerektiği vurgulanmaktadır?

A) Toplumsal farklılıkları azaltmaya çalışmanın

B) İşlevini yitiren kültür ögelerinin değişmesinin

C) Toplumların kendi doğal durumlarında değerlendirilmesinin

D) Benzer kültürel davranışların benimsenmesinin

E) Kültürlerin evrenselleşmesi gerektiği inancını kuvvetlendirmenin

10. Ziya Gökalp'e göre seçkinlerin çocukken aldıkları terbiyede millî kültür yoktu. Çünkü içinde okudukları mektepler halk mektebi değildi. Bu sebeple milletten uzaklaşarak yetiştiler. Ona göre eğitimde halka dönmek lazım. Halk kitaplarını okumak, Korkut Ata'dan başlayarak âşık kitaplarını, Yunus Emre'den başlayarak tekke ilahilerini, çocukluğumuzda seyrettiğimiz Karagöz ile orta oyununu aramak, bulmak lazım. Dante, Goethe, Schiller gibi millî şairler hep halktan aldıkları kuvvet sayesinde sanata dâhil oldular.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Kültür, seçkin insanların çabasının ürünüdür.

B) Millî kültürün aranıp bulunmasına hizmet edilmelidir.

C) Kendi kültürüyle hemhâl olmayan seçkinler varlığını sürdüremez.

D) Kültür, millî birliğin devamında etkin rol üstlenir.

E) Kültürel miras, o kültüre dayanan eserlerle varlığını sürdürür.

11. Kültürün insan davranışları, mimikler ve konuşma şekilleri üzerine büyük etkisi vardır. Farklı kültürlerden olan insanlar bunları anlayıp yorumlamakta zorlanacak, hatta bunun neticesi olarak yanlış anlaşılmalar ortaya çıkabileceği gibi gerekli olan iş birliği bile imkânsız hâle gelebilecektir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin yapılması gerektiği vurgulanmaktadır?

A) Küreselleşen dünyada evrensel jest mimik hareketleri oluşturmanın

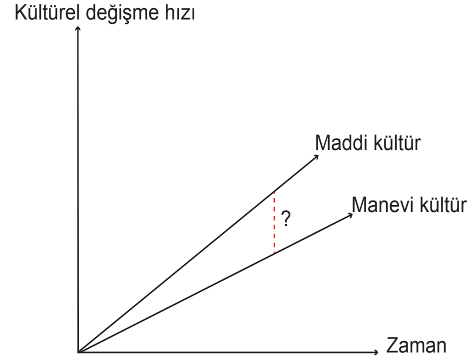
B) Farklı toplumları kendi değerlerimize göre değerlendirmenin

C) Jest ve mimiklerin kullanımını minimal seviyeye indirgemenin

D) Jest ve mimiklerin evrenselliğine inanmanın

E) Toplumların kültürleri hakkında bilgi sahibi olmanın

12. Kültür zamanla değişim geçiren bir olgudur. Kültürün maddi (binalar, her türlü araç-gereçler, giysiler vb.) ve manevi (inançlar, değerler, semboller, normlar vb.) ögeleri vardır. Aşağıda kültürün maddi ve manevi yönleri ile değişim hızını gösteren bir grafiğe yer verilmiştir.

Bu grafikte soru işareti (?) ile gösterilen kısım aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ifade edilebilir?

A) Kültürel zenginlik

B) Millî kültür

C) Kültürel yozlaşma

D) Kültürel gecikme

E) Kültürel çeşitlilik

13. "Kültür insan yaşamını anlamanın ve düzenlemenin bir yoludur." **diyen bir kişi, kültürün aşağıdaki özelliklerinden hangisine dikkat çekmektedir?**

A) Deneyim yoluyla aktarıldığına

B) Dünyaya anlam vermek için gerekli kaynakları sağladığına

C) Değerler ile insana yaşamda rehberlik ettiğine

D) Toplumu diğer toplumlardan ayırdığına

E) Bireyleri toplumsallaştırdığına

14. Bazen "kültürlü olmak" ya da "Çok kültürlü bir insan" gibi ifadeler ile kültür kavramının sıfat olarak kullanıldığı görülmektedir. Ancak kültürün yüksek kültür ile özdeşleştirilmesi, onun dışında kalan diğer kültürel biçimler için oldukça yanlış bir ifadedir.

Bu görüşlere sahip bir kişinin aşağıdakilerden hangisini savunduğu söylenebilir?

A) Kültür insanın sosyal çevresine uyum sürecidir.

B) Kültür bir toplumun yarattığı her türlü araç gereçtir.

C) Toplumların yaşam biçimi kültürdür.

D) Her kültür değerlidir.

E) Bireylerin devralıp devredebilecekleri şeyler kültürdür.

15. Bireylerin içinde yaşadıkları doğaya egemen olmak, toplumsal yaşamı kolaylaştırmak ve düzenlemek için sonradan oluşturduğu her türlü araç, gereç ve tekniğe maddi kültür denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi maddi kültür ögesi değildir?

A) İletişim araçları
B) Yemek tarifleri
C) Ulaşım araçları
D) Mimari yapısı
E) Evlilik merasimleri

16. Japonya'da 1868 yılında İmparator Meiji idaresi altında Meiji Reformları yapılmış ve böylece Japon kültüründeki gelişmeye engel gelenekleri temizlemek üzere "saçma adet ve uygulamaların terk edilmesini" buyuran bir hükümet kararnamesi yayınlanmıştır.

Bu açıklamadan hareketle aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılabilir?

A) Gelenek, toplum yaşamında istikrarı ve bu yolla da güven duygusunu sağlar.
B) Gelenek, ahlak kuralları, töre ve âdetler ile bireyler nerede nasıl davranması gerektiğini öğrenirler.
C) Kimi durumda gelenekler gelişmeye engel teşkil edebilir.
D) Geleneklerine sahip çıkmayan toplumlar asimile olma durumu ile karşı karşıya kalabilir.
E) Geleneklerdeki değişme talepleri toplumlardan yasalar yoluyla istenmemelidir.

17. Kültür, toplumları farklılaştıran ve kendine özel kılan bir özellik taşıması bakımından millî bir içeriğe sahiptir. Buna karşılık medeniyet, bütün toplumların katkıda bulunduğu ve sahiplendiği bir değerdir.

Buna göre medeniyet aşağıdaki özelliklerinden hangisiyle kültürden ayrılır?

A) Gelişme
B) Dinamik olma
C) Evrensel olma
D) Değişme
E) Sürekli olma

18. Bir kültür ögesinin bir toplumdan başka bir topluma geçmesi oldukça yaygın görülen bir durumdur. Örneğin bugün tüm dünya ayranı bilmekte ya da pizza İtalya'dan sonra tüm dünyada sık sık tercih edilen bir yemek olarak tüketilmektedir.

Bu açıklama aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ilgilidir?

A) Kültürel gecikme
B) Kültürel yozlaşma
C) Kültür emperyalizmi
D) Kültürel egosantrizm
E) Kültürel yayılma

19. Bir milletin yaşam tarzı olarak tarif edilen kültür ile küreselleşme karşılıklı olarak birbirini etkilemektedir. Hem küreselleşme, büyük dönüşüm ve değişimlerle kültürü etkilemiştir hem de kültür bizzat dönüşümleri meydana getirmede etkili olabilmiştir. Neticede, küreselleşme olgusuna önderlik eden toplumların kendi hayat tecrübesi ve sahip oldukları bilgileri bir kültür unsurudur.

Bu parça için en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

A) Küreselleşmenin kültürel sonuçları
B) Kültürel gecikmenin nedenleri
C) Maddi ve manevi kültür ögeleri
D) Kültüre katılmanın yolları
E) Küreselleşmenin nedenleri

20. Yaşam biçimi bakımından toplumların gittikçe birbirine benzemesi durumu ortaya çıkmıştır. Dünya ticaret, kültür ve sanayisi görünüş, doku ve ses bakımından belli bir kültürün etkisini taşımaktadır. Yeni nesiller, ailelerinin bütçelerini zorlayarak yeni yaşam biçimini hayata geçirmekte ve bu yaşam biçimini simgeleyen kot pantolonlar, belli marka cep telefonları, bilgisayarlar vb. tüketim unsurlarını tercih etmektedirler. Düşünce şeklinde, münasebetlerde, eğlencede, giyim tarzında kısaca bir bütün olarak insanların hayata bakış açılarında özellikle genç nesil açısından benzeşme meydana gelmektedir.

Bu parça aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ilişkilendirilebilir?

A) Kültürel gecikme
B) Kültür şoku
C) Kültürel çözülme
D) Kültür emperyalizmi
E) Kültürel bütünleşme

ORTAÖĞRETİM SOSYOLOJİ

6. Ünite

1. Bireyin toplumsal bir varlık hâline gelmesi aile içinde başlar. Toplumsal bir kurum olarak aile içinde birey nerede nasıl davranması gerektiğini öğrenir. Aileden öğrendikleri ile bireyler, toplumun normlarına uygun davranışlarda bulunurlar.

Bu açıklamada aile kurumunun aşağıdaki işlevlerinden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Toplumun kültürünü aktarma
B) Neslin devamını sağlama
C) Toplumsal kontrolü sağlama
D) Bireylerin psikolojik ihtiyaçlarını karşılama
E) Bireye yaşamsal destek sağlama

2. Sevgi, saygı, huzur, güven ve şeffaflık olan ailede bireyler tüm yönleriyle kabul edilir. Anne baba davranışları ile çocukları için iyi birer model olmanın yanı sıra aynı zamanda rehberdir. Bu ebeveynler çocuğa yol gösterir ama alacağı kararlar konusunda onu serbest bırakırlar. Aile içinde kurallar ve sınırlar herkes için ve hep birlikte belirlenir, bu sınırlar içinde çocuk özgürdür.

Parçada ifade edilen aile türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Anaerkil aile B) Eşitlikçi aile C) Klan aile D) Geniş aile E) Ataerkil aile

3. Aile, bireye doğumundan itibaren içinde yaşadığı toplumun değerlerini, yaşama biçimini aktararak refakat eder.

Bu açıklamada aile kurumunun işlevlerinden hangisi üzerinde durulmaktadır?

A) Bireyin sosyalleşmesini sağlar.
B) Kültürü nesillere aktarır.
C) Ekonomik gereksinimleri gidermeyi sağlar.
D) Sevgi, şefkat gibi bireyin duygusal ihtiyaçlarını karşılar.
E) Güven duygusu verir.

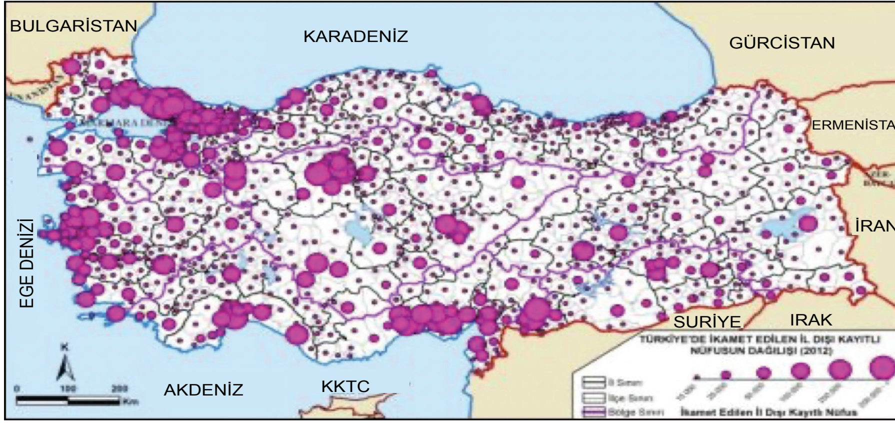
4. Eğitimin açık işlevleri, bireylere eğitim aracılığıyla doğrudan verilmek istenen kazanımları içermektedir. Eğitimin açık işlevleri yanında örtülü işlevleri de bulunmaktadır. Açık işlevleri bireylerin toplumsal, bireysel, siyasal, felsefi ve ekonomik anlamda gelişimini sağlarken örtülü işlevleri ise bireyleri daha çok sosyalleşme ve toplumun bir parçası olma noktasında yönlendirir.

Bu bilgilerden hareketle aşağıdaki öğretmen davranışlarından hangisinin eğitimin örtülü işlevine uygun olarak gerçekleştirildiği söylenebilir?

A) Ayşe Öğretmen, anneler günü yaklaşırken öğrencilerine annelerine hediye etmeleri için atık malzemelerden takı yapmayı öğretmiş, her öğrencinin bir ürün ortaya çıkarmasını amaçlamıştır.
B) Bir ilkokul müdürü olan Sefa Bey, öğrencilerinde vergi bilincini oluşturabilmek için rehberlik saatinde onlara vergi konulu kısa film izletmiştir.
C) Felsefe öğretmeni Merve Hanım, öğrencileriyle "İyi bir vatandaş ve iyi bir insan olmak" konulu bir söyleşi gerçekleştirmiştir.
D) Sosyal bilgiler öğretmeni Selim Bey, öğrencileriyle Kurtuluş Savaşı'nı konu alan bir belgesel izleyerek, ülkemizin gelişmesi ve kalkınması için kendilerinin ne gibi hayalleri olduğunu sormuş ve birer kompozisyon yazmalarını istemiştir.
E) Rehber öğretmen Halime Hanım, okula uyum problemi yaşayan asosyal öğrencilerin sosyalleşebilmesi için onlarla okul saatleri dışında sinemaya gitmiştir.

5. “Bir araştırmanın temel amaçlarından birisi elde ettiği sonuçların genellenebilmesidir. Evren, araştırma sonuçlarının genellenmek istendiği gruptur. Fakat maliyet, zaman, izin gibi çeşitli sebeplerle araştırmalar çok geniş gruplar üzerinde yapılamamaktadır. Bu durumda evrene çok benzediği düşünülen ve özel yöntemlerle belirlenmiş olan örneklem adı verilen küçük gruplar üzerinde araştırma yapılır. Örneklem üzerinde yapılan araştırma; örneklem ve evren arasındaki benzerlikten yola çıkılarak evrene genellenir.” Evren ve örneklemle ilgili bu bilgiye sahip olan Şeyma “Türkiye’de boşanmaların temel nedenleri” konusu ile ilgili bir araştırma yapmak istemektedir. Bunu tüm Türkiye’de gerçekleştiremeyeceği için kendisine en uygun örneklemi seçmek ister. Bu örneklemin nüfusu çok, farklı sosyoekonomik sınıflar ile Türkiye’nin farklı illerinden gelen pek çok insanın bir arada yaşadığı, çeşitliliğin fazla olduğu, Türkiye evrenini en gerçekçi şekilde yansıtabilecek yapıda olması gerektiğinin farkındadır.

(Bu haritada Türkiye’de yaşayan kişilerin doğdukları yer dışında ikamet ettikleri iller gösterilmektedir.)

Buna göre Şeyma aşağıdaki illerden hangisini seçerse Türkiye evrenine göre en uygun örneklemi seçmiş olur?

A) Gaziantep B) İstanbul C) Kırıkkale D) Samsun E) İzmir

6. **Aşağıdakilerden hangisi Atatürk’ün eğitime verdiği önemi doğrudan yansıtan bir olay değildir?**

A) Döneminin ünlü eğitim sosyoloğu John Dewey’i Türkiye’ye davet etmesi
B) Kurtuluş Savaşı devam ettiği sırada 1921 yılında ‘Maarif Kongresi’ni düzenlemesi
C) 5 Aralık 1934’de kadınlara seçme ve seçilme hakkının tanınması
D) 1924’de bütün okulların Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlanması
E) Ders kitaplarının Türkçe terimlerle yazdırılıp bütün okullara dağıtılması

7. “Kadınlarımız için asıl mücadele alanı, asıl zafer kazanılması gereken alan biçim ve kılıkta başarıdan çok, ışıkla, bilgi ve kültürle, gerçek faziletle süslenip, donanmaktır. Ben muhterem hanımlarımızın Avrupa kadınlarının aşağısında kalmayacak, aksine pek çok yönden onların üstüne çıkacak şekilde ışıkla, bilgi ve kültürle donanacaklarından asla şüphe etmeyen ve buna kesinlikle emin olanlardanım.”

Bu parçada Atatürk’ün Türk kadınının gelişimi hakkında asıl anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Türk kadınının özellikle şekil olarak değişmesi gerektiğine inanmaktadır.
B) Kadınların bilgi yönününden gelişime daha istekli olmaları gerektiğine inanmaktadır.
C) Kadınlarımıza okumaları ve başarılı olmaları için hiç fırsat verilmediğini düşünmektedir.
D) Avrupalı kadınların Türk kadınlarından daha gelişmiş olduğunu düşünmektedir.
E) Türk kadınının kendini bilgi konusunda geliştirebilecek güce sahip olduğuna inanmaktadır.

8. Tarıma dayalı toplumlarda anne-baba, büyükanne ve büyükbaba ile birlikte birçok torun ve akrabanın iç içe yaşadığı aile biçimi görülmektedir. Zamanla büyük aile yerini çekirdek aile denilen anne-baba ve evlenmemiş çocuklardan oluşan aile biçimine bırakmıştır.

Bu durumun nedenleri arasında;

I. Küreselleşmenin etkisi ile benzer yaşam değerleri egemen olmuştur.
II. Toprağın paylaşılması sonucu araziler küçülmüştür.
III. Aile kurumu önemini kaybetmiştir.

hangileri gösterilebilir?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

9. "Dünyada hiçbir milletin kadını, ben Anadolu kadınından daha fazla çalıştım, milletimi kurtuluşa ve zafere götürmekte Anadolu kadını gibi emek verdim diyemez. Belki erkeklerimiz memleketi istila edenlere karşı süngüleriyle, düşmanın süngülerine göğüslerini germekle düşman karşısında varlıklarını ispat ettiler. Fakat erkeklerimizin oluşturduğu ordunun hayat kaynaklarını kadınlarımız işletmiştir. Çift süren, tarlayı eken, ormandan odunu, keresteyi getiren, aile ocaklarının dumanını tüttüren, bütün bunlarla beraber; sırtıyla, kağnısıyla, kucağındaki yavrusuyla yağmur demeyip, kış demeyip, sıcak demeyip cephenin harp malzemesini taşıyan hep onlar, hep o yüce, o fedakâr, o ilahi Anadolu kadınları olmuştur. Bundan ötürü hepimiz, bu büyük ruhlu ve büyük duygulu kadınlarımızı şükran ve minnetle sonsuza dek kutlayalım."

Mustafa Kemal Atatürk, 30 Mart 1923 Konya

Atatürk bu görüşlerini aşağıdakilerden hangisine yönelik söylemiştir?

A) Başarıda dayanışmanın etkisine B) Anadolu kadınının değerine C) Analığın kutsallığına
D) Kadın erkek eşitliğine E) İnsanın değeri ve önemine

10. İhtiyaçları karşılamak amacıyla bireylere ve gruplara statüler belirleyip buna uygun rol biçen, görev, sorumluluk ve yetki yükleyen örgütlenmeler toplumsal yapının temel taşlarıdır. Bu tür organizasyonlar saye-sinde toplumun ortak amaçlarına ulaşılmaya çalışılır. Örneğin bir okuldaki öğrenci ve öğretmenin konumu, bu konuma göre belirlenmiş yetki ve sorumluluklar, sınav sistemi, not biçimleri, disiplin uygulamaları toplumun eğitim ihtiyacını karşılamak üzere dizayn edilir. Bu biçimde aile, eğitim, din, siyaset ve ekonomi örgütlenerek toplumun hizmetine sunulur.

Parçada açıklaması yapılan sosyoloji kavramı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Toplumsal grup B) Toplumsal kurum C) Sosyalleşme D) Toplumsal yapı E) Sosyal norm

11. ÖRNEK OLAY

Ayşe ve Mehmet evliliklerinin ilk yıllarında boşanmaya karar verirler. Geçimsizliklerini, daha çok kazançlarını harcama önceliklerini belirlerken ve çocuklarıyla ilgili kararlar alırken yaşıyorlardı. Çiftin ebeveyn ve yakın akrabaları boşanma kararını öğrenince her ikisiyle de ayrı ayrı konuşmuş, ailenin hem eşler hem çocuk için önemini, bu birliğin sürdürülmesi için gerekli davranış örüntülerini karı koca, anne baba rolleri bağlamında açıklamışlar ve sonunda boşanma kararından vazgeçmelerini sağlamışlardır.

Bu olayda Ayşe ve Mehmet'in ebeveyn ve akrabalarının çabası yoluyla boşanmaktan vazgeçmeleri, toplumsal kurumların işlevlerini açıklamak için bir örnek olarak kullanılabilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi toplumsal kurumların işlevlerinden biri <u>olamaz</u>?

A) Bireylere sosyalleşme sürecinde neyin, nasıl yapılacağını öğreterek davranışlarını yönlendirir.
B) Bireyin gelişigüzel, keyfî ve başkaları için tehlikeli olabilecek davranışlarını frenleyerek toplumda kontrolü sağlar.
C) Bireylerin farklı kültürlere ve toplumsal gruplara karşı hoşgörülü olmalarını sağlar.
D) Bünyesinde taşıdığı norm ve değerleri bireylerin benimsemesini sağlar.
E) Bireylerin norm ve değerlere aykırı karar almalarını sağlar.

12. Okan Bey, babası, eşi ve üç çocuğuyla birlikte yaşamakta ve ailesinin geçimini sağlamak üzere mahallede küçük bir bakkal dükkânı işletmektedir. Aynı sokakta açılan yeni bakkalın günlük kazancını azalttığı düşüncesiyle bunalım yaşamaktadır. Yaşadığı gündelik problemlerine rağmen eşiyle saygının hiç eksik olmadığı bir ilişki yürütmekte, çocuklarına yoğun bir sevgi beslemektedir. Eve geldiğinde çocuklarıyla geçirdiği zamanda tüm sıkıntı ve endişelerden uzaklaşmakta yanında eşi olduğu müddetçe hiç mutsuz olmayacağı hissine kapılmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Okan Bey'in aile kurumundan sağladığı yararlardan biri değildir?

A) Güven duygusu yaşamak
B) Kimlik ve kişilik sahibi olmak
C) Biz duygusu yaşamak
D) Rekabet bilincini uyanık tutmak
E) Ruhsal dengeyi korumak

13. Evinize bir çiçek getirip koyduğunuzda onun ilk günkü gibi güzel ve hoş kokulu kalmasını istiyorsanız ona bakmanız, özen göstermeniz, özveriyle zaman ayırmanız gerektiğini bilirsiniz. Aksi takdirde dünyanın en güzel çiçeği bile olsa zamanla solup gidecektir.

Parçadan hareketle aile kurumunun sürekliliğiyle ilgili aşağıdaki sözlerden hangisine ulaşılabilir?

A) Yalnız taştan duvar olmaz.
B) Etle tırnak arasına girilmez.
C) Her emek karşılık görmez.
D) Dağ dağ üstüne olur, ev ev üstüne olmaz.
E) Sevgi emektir.

14. Yalnızca annesi ve babası ile birlikte yaşayan Ayşegül, arkadaşı Ahmetlerin evine gittiğinde Ahmet'in anne ve babasının dışında dedesi ve amcasının da onlarla birlikte yaşadığını görünce Ahmet'e "Siz büyük bir ailesiniz." demiştir.

Buna göre Ayşegül'ün "büyük aile" **olarak ifade ettiği yapının sosyolojideki karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Ataerkil aile
B) Kök aile
C) Çekirdek aile
D) Geniş aile
E) Anaerkil aile

15.

ÖZET

Bu çalışmada; levirat ve sororat tipi evliliklerin sosyo-kültürel nedenleri ve sonuçları araştırılmaktadır. Yapılan araştırmada, bu evliliklerin neden olduğu/olabileceği temel toplumsal çatışma alanları ile bu evliliği yapmış olanların yaşadıkları rol çatışmalarına; yapılan görüşme ve uygulanan anketlerden elde edilen bilgiler çerçevesinde değinilmeye çalışılmaktadır. Konuya ilişkin var olan "ölen kişinin eşinin, çocuklarının ve malının aynı toplumsal grup içinde kalmasının sağlanması" şeklindeki genel yargı ve tez, elde edilen bulgular ışığında istatistikî verilerden hareketle analiz edilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın sonucunda bu evliliklerin aile baskısı ile yapıldığı, evliliği yapanların gelir düzeylerinin düşük olduğu, son evliliklerinden dolayı rol çatışması yaşadıkları ve evliliklerinden tatmin olmadıkları bulgusuna ulaşılmıştır.

Verilen makale özetinden hareketle levirat ve sororat tipi evliliklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Bu tip evlilikler ekonomik kaygılarla da yapılmaktadır.
B) Aile büyüklerinin kararları ve baskıları ile bu evlilik tipleri yapılmaktadır.
C) Ailenin mirası, ölen kişinin üye olduğu aileden dışarıya çıkmaması amacıyla da bu tip evlilikler yapılmaktadır.
D) Bu tip evlilikler toplumsal bütünleşmeye katkı sağlamaktadır.
E) Bu evlilikler gelir seviyesi düşük aileler tarafından daha çok yapılmaktadır.

16. Hem çocuğu koşulsuz sevmelisiniz, hem de duygularını yaşamasına ve ifade etmesine izin vermelisiniz.

Bu söz aile kurumunun işlevlerinden hangisi ile ilişkilendirilebilir?

A) Bireylerinin sosyalleşmesini sağlar.
B) Kültürü nesillere aktarır.
C) Ekonomik gereksinimleri gidermeyi sağlar.
D) Bireylerinin duygusal ihtiyaçlarını karşılar.
E) İnsan neslinin devamını sağlar.

17. Sanayileşmenin başlangıç safhasında görülen bir aile modelidir. Bu aile aynı hane içinde olmayıp birbirine yakın mekânlarda, birbirine oldukça bağlı şekilde yaşayan ailedir. Kopma henüz tam değildir. Hatta gerektiğinde bir çatı altında yeniden bir araya gelebilirler. Böylece ayrı mekânlara yerleşen aileler bağımsız aile olma iradesi gösterirler.

Parçada hakkında açıklama yapılan aile tipi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Klan aile
B) Çekirdek aile
C) Bağlantılı çekirdek aile
D) Tek ebeveynli aile
E) Geçiş tipi geleneksel aile

18. Aile hem toplumsal değişime sebep hem de aynı derecede muhatap olan nadir kurumlardan biridir. Çünkü aile, hem birey hayatına yön veren statik yönleri belirlerken hem de kriz durumlarında veya dönüşüm süreçlerinde kendisini ve üyelerini koruyacak sorun çözme kapasitesi yönüyle oldukça dinamik bir yapıya sahiptir. Toplumsal dönüşüm süreçlerinde aile içi ilişkilerde yaşanan rol ve statü değişimleriyle birlikte aile tipolojilerinin anlaşılmasının bireyin ve ailenin değişime direnme ve uyum sağlama yeteneğini anlamadaki en önemli başlangıç noktalarından biri olduğu kanaatindeyim.

Bu görüşlere sahip bir kişinin aile kurumu ile ilgili aşağıdakilerden hangisine katılması <u>beklenmez</u>?

A) Toplumdaki kriz durumlarında bireylerin sorunlarını çözer.
B) Toplumsal rol ve statülerdeki değişimlerin ana nedeni ailedeki değişimlerdir.
C) Toplumsal dönüşümün anlaşılması ondaki değişimlerin anlaşılmasına bağlıdır.
D) Toplumlardaki aile tipolojilerinin anlaşılması bireylerin direnme ve uyum sağlama yeteneğinin anlaşılmasını da sağlar.
E) Toplumsal değişimin sebebi olduğu gibi değişimden de etkilenen bir kurumdur.

19. Aile tiplerinin ekonomik koşullar, mülkiyet ilişkileri ve mesleki bağlardaki değişimlerle geliştiğini gösteren çeşitli sosyolojik araştırmalar mevcuttur. Örneğin ekonomik faaliyetlerin değişmesi ile köyden kente göç yaşanması, şehirlerde mesleki örgütlenmelerin ortaya çıkması mümkün olmuştur.

Bu bilgilerden hareketle çekirdek aile tipinin özellikle aşağıdaki toplumlardan hangisinde ortaya çıkması beklenebilir?

A) Toplayıcılıkla geçinen toplumlarda
B) Feodal toplumlarda
C) Tarımsal toplumlarda
D) Sanayi toplumlarında
E) Göçebe toplumlarda

20. Geniş ailenin başlıca yapısal özellikleri arasında; akrabalık ilişkilerinin tek çizgili baba soyuna dayanması, iki veya daha çok çekirdek aile birimlerini aynı konut içinde barındırması ve bunların hepsinin baba evine yerleşmiş olması yer alır. Ayrıca ekonomik bir birim veya ortaklaşa bir işletme özelliği taşıyan geniş aile, aile üyelerinin rollerinin kesin olarak belirlendiği, bir yardımlaşma ve toplumsal güvenlik kurumu gibi üyelerine hizmet verir. Geniş aile, bir çekirdek ailenin etrafına toplanan bazen bir, bazen birden fazla evli çiftten meydana gelmektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi geniş ailenin özellikleri arasında <u>gösterilemez</u>?

A) Tek merkezden egemenliğin ön planda olması
B) Üyelerinin rollerinin oldukça belirgin olması
C) Akrabalığın biyolojik kan bağına dayanması
D) Toplumsal değişikliklerden kolaylıkla etkilenmesi
E) Ortak paydanın ve yardımlaşmanın yüksek olması

ORTAÖĞRETİM SOSYOLOJİ

Karma

1. Sosyolog kişiler üzerinde uzmanlaşmıştır. Ama sosyoloğun görevi burada bitmez, o daha da ileriye ve derine gider. Çünkü sosyoloji sosyal davranışa yönelen bilimsel bir yaklaşımdır. Sosyolog, gazeteci ve tarihçinin yeteneklerine, belki de bir ozan veya filozofun sezgilerine sahip olmalıdır ama bu yetmez. Sosyolog bilgilerini nasıl toplayacağını ve gözlemlerinin sonuçlarını nasıl analiz edeceğini de bilmelidir. Grup yaşamının sosyolojik incelemesi, grup yaşamının sosyolojik yorumu ile birlikte gitmelidir.

Bu parçadan hareketle sosyoloji için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Bilimsel analizlere dayalı bir bilim dalıdır.
B) Verileri analiz ederken bilimsel yöntem kullanmalıdır.
C) Verilerin ortaya konulması yanında yorumlanması da oldukça önemlidir.
D) İnsan birliktelikleri inceleme alanıdır.
E) Bilinenden hareketle bilinmeyenleri ortaya çıkartır.

2. Toplumların sınıflandırılmasında var olan bir ölçüt de, toplumdaki çeşitli kurum ve gruplar üzerinde başat etkiye sahip bir tek temel grup veya kurumun var olmasına dayanılarak gerçekleştirilen sınıflandırmadır. Bu sınıflandırma içerisinde yer alan ……….. yönelimli toplumlarda merkezî odak noktasını doğaüstü ile insan arasındaki ilişkiler oluşturmaktadır. Hindistan'daki Kast sisteminde grup yaşamının birçok yönünü büyük ölçüde bu ölçüt etkilemiştir.

Parçada ifade edilen toplumları sınıflandırma ölçütü aşağıdakilerden hangisidir?

A) ekonomi B) aile C) din D) siyaset E) eğitim

3. Bir toplumda ekonomik değerler ve kurumlar yüksek prestij taşıyorsa, bu toplumda kişinin mesleği genellikle onun anahtar statüsünü belirler. Örneğin ailenin önemli olduğu toplumlarda çocuğu olan bir kadının anahtar statüsü annelik olacaktır. Fakat bu kadın aynı zamanda başarılı bir iş kadını ise anahtar statüsü mesleği olacak ve toplumunda ekonomik statüye daha çok değer vermesi hâlinde bu kez aynı kadın ekonomik grubunun statüsünden dolayı, toplum tarafından daha yüksekte değerlendirilecektir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Her statünün bir de rolü bulunmaktadır.
B) Kişinin birden fazla statüsü olabilir.
C) Anahtar statü toplumda geçerli olan değerlere dayanır.
D) Başkalarının sizin ne olduğunuz hakkındaki düşünceleri sosyal statünüzdür.
E) En yüksek prestije sahip olan sosyal statüler sayıca sınırlıdır.

4. Davranış örüntüleri kişilerin beklenen davranışlarının modelini, desenini, şemasını oluşturur. Aynı şey sosyal rol, ilişki ve kurumlar için de geçerlidir. İşte tüm bu olguların toplamı olan, yaşamın büyük deseni olarak adlandırılan şeye …… denir.

Bu açıklamada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) din B) hukuk C) halk D) kültür E) siyaset

5. İnsanlık tarihi kadar eski bir olgu olarak bu olgu, kendi içerisinde gönüllü ve zorla, yön bakımından ise iç ve dış şeklinde sınıflandırılmaktadır. Her zaman fizik mesafede gerçekleştirilen bir devinime işaret etmektedir. Kişiler bir coğrafi alandan diğerine gönüllü ya da zorla geçiş yapmaktadır.

Bu parçada hakkında açıklama yapılan kavram ve olgu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Toplumsal değişme - teknoloji
B) Toplumsal hareketlilik - göç
C) Toplumsal gelişme - teknoloji
D) Toplumsal tabakalaşma - medya
E) Toplumsal gelişme - göç

6. Bir toplumda eldeki bilginin zengin, çeşitli, örgütlü ve geçişli olması ölçüsünde ileri düzeyde bilgi elde etme de kolaylaşacaktır. Bilgi birikimi katı, tutucu ve dogmatik olan bir kültür koşullarında .... daha yavaş gerçekleşirken, aksine bilginin kullanılabilirliği ne denli büyükse o denli hızlı gerçekleşecektir.

Bu açıklamada boş bırakılan yere aşağıdaki kavramlardan hangisi getirilmelidir?

A) toplumsal gelişme
B) toplumsal değişme
C) toplumsal sapma
D) toplumsal bütünleşme
E) toplumsal rol

7. Toplumsal kurumlar, toplumda eş güdüm içinde örgütlenmiş, göreli bir bütün oluşturan düşünceler, inançlar, gelenek, görenek ve davranışlarla maddi ögelerin toplamıdır. Kurumlar, belirli toplumsal ihtiyaçları karşılamak amacıyla örgütlenerek bir bütünlük kazanır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi toplumsal kurumların bir işlevi olamaz?

A) Her kurum, biri diğerinden bağımsız olan birtakım temel toplumsal işlevleri üstlenir.
B) Sosyal hayatta bütünleşmeyi, iş birliğini ve dayanışmayı artırır.
C) Bireylerin bazı ihtiyaçlarını gidermek için organize bir şekilde çalışır.
D) Bireylere sosyalleşme sürecinde neyin, nasıl yapılacağını öğreterek davranışlarını yönlendirir.
E) Toplumun sürekliliğini ve güçlü olmasını sağlar.

8. Asabiyet kavramı İbni Haldun'un önemli bir sosyolojik kavramıdır. Asabiyet "aynı nesepten gelen kimseler arasındaki yardımlaşma, dayanışma ve tehlikelere karşı kendini korumak için biyolojik bağlardan doğan, daha sonraları inanç birliğine dönüşerek devletin kurulmasında rol oynayan soyut bir kavramdır." Topluluklar arasında olan asabiyet bağı sayesinde devletler kurulmuştur. Aile bağları güçlü olan toplumların, kabile bağları; kabile bağı güçlü olan toplumların ise millet bağları güçlüdür. Özet olarak İbni Haldun şöyle der; güçlü millet olmanın yolu asabiyet bağının güçlü olmasından geçer.

Bu parçada;

I. Siyaset
II. Ekonomi
III. Aile
IV. Eğitim

toplumsal kurumlardan hangilerine doğrudan değinilmiştir?

A) Yalnız I
B) I ve III
C) III ve IV
D) I, II ve III
E) I, II ve IV

9. Bilinen her toplumun kendine özgü bir aile biçimi vardır. Bununla birlikte aile kurumunun evrensel ve süreklilik gösteren esas işlevleri mevcuttur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi aile kurumunun işlevlerinden birisi değildir?

A) Nesillerin devamının sağlanması
B) Çocukların yetiştirilmesi ve sosyalleşmesi
C) Kültürün kuşaktan kuşağa aktarılması
D) Ekonomik gereksinimlerin karşılanması
E) Ataerkil aile yapısının korunması

10.

- Tüm erkek kardeşler ve eşleri ile bunların evli çocukları ve torunlarının bir arada yaşadığı ailedir.
- Ailede akrabalığın kadına göre belirlendiği, otoritenin kadına ait olduğu ailedir.
- Anne, baba ve evlenmemiş çocuklardan oluşan, otoritenin anne ve baba tarafından eşit olarak paylaşıldığı ailedir.
- Tarım ve hayvancılık yapan ve bunu değişen ölçülerde de olsa, kendi tüketimi için yapan ailedir.

Verilenler aşağıdaki aile türleri ile eşleştirildiğinde hangisi açıkta kalır?

A) Birleşik aile B) Köy ailesi C) Çekirdek aile D) Anaerkil aile E) Ataerkil aile

11. Birisine bir balık verirsen, doyar bir defa. Balık tutmayı öğret, doysun ömür boyunca.

Bu sözü söyleyen kişi aşağıdaki hangi toplumsal kurumun önemine değinmiştir?

A) Aile B) Eğitim C) Siyaset D) Ekonomi E) Din

12. Deflasyon, fiyatların düşmesi ve paranın satın alma gücünün yükselmesi olayına denir. Deflasyon, enflasyonun tersi bir durumdur. Deflasyonun görüldüğü bir ekonomide üretim artışı yavaşlar, fiyatların düzeyi düşme eğilimi gösterir. Ayrıca deflasyon kavramı, canlılığını yitirmiş piyasanın durumunu anlatmak için de kullanılır.

Buna göre deflasyon durumunda;

I. Mal ve hizmet üretiminin düşmesi
II. Ekonomik durgunluğun ortaya çıkması
III. Üreticilerin ürettiklerini kolaylıkla satması

hangilerinin yaşanması beklenir?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) II ve III

13.

I. Ekonomi serbest piyasa koşullarında belirlenir.
II. Üretim araçlarının mülkiyeti kamuya aittir.
III. Devlet gerektiğinde ekonomiye müdahale eder.
IV. Özel mülkiyet hakkı esastır.

Verilenlerden hangileri kapitalist ekonomik sisteme aittir?

A) Yalnız I B) II ve III C) I ve IV D) II ve IV E) I, III ve IV

14. Kuyucak Köyü Isparta'nın Keçiborlu ilçesine bağlı 250 kişilik nüfusa sahip küçük bir köy... Birçok köyde olduğu gibi burada da köyden kente göç yaşanıyor, köyde yaşayan az kişi kalıyor ama şimdilerde Lavanta Kokulu Köy Projesi, işleri tersine çevirmeye, köyden gidenleri tekrar köye döndürmeye başlıyor. Bu köyde lavantanın yetiştirilmesi 1975 yılına, köydeki 30 aileye 15'er kök lavanta dağıtılması ile başlıyor. Köyün turistik hâle gelmesi, bu kadar ilgi çekmesi, hatta yurtdışından bile ziyaretçi alması "Gelecek Turizmde" projesinin etkisiyle son birkaç senedir ivme kazanmış olsa da aslında genel olarak ciddi bir başarıya ulaşmış durumdalar, zira Türkiye'nin lavanta üretiminin %93'ü bu minik köyden karşılanıyor. Bu projenin ilerlemesi için Lavanta Kokulu Köy Kadın Girişimciler Kooperatifi kuruluyor, köydeki kadınlar büyük bir heves ile pek çok farklı alanda eğitim alıyor ve yılmadan çalışarak köyün bu günlere gelmesine katkıda bulunuyor. Lavanta köyü ülkemize daha fazla turist gelmesi ve lavanta kullanımında dışa bağımlılığı azaltması bakımından ekonomik anlamda büyük katkılar sağlarken, köyden kente göç olgusunu da yavaşlatıyor.

Bu parçadan hareketle;

I. Ekonomik faaliyetler bazı durumlarda köyden kente olan göçü tersine çevirebilir.

II. Toplumsal yapıda yaşanan değişmeler her zaman plansız bir şekilde ortaya çıkar.

III. Köylerde yapılan tarımsal faaliyetler turistik bir değer taşıyabilir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

15. Sunucu: Göbeklitepe'nin keşfedilmesi insanlık tarihinde neleri değiştirdi?

Arkeolog: Göbeklitepe bulunana kadar araştırmacılar yerleşik hayata geçiş ile inancın birbirine sıkı sıkıya bağlı olduğunu düşünüyorlardı. Göbeklitepe'nin bulunması ile birlikte inancın ve ibadethanelerin olmasının yerleşik hayatla doğrudan ilişkili olmadığı görülmüş oldu.

Sunucu: Göbeklitepe insanları yerleşik çiftçiler değil göçebe avcı toplayıcılardı. Öyleyse neden tek bir yere bağlı kalmalarını gerektirecek kalıcı bir yapı inşa etmişler?

Arkeolog: Burada, kendimize sorduğumuz temel soru bu. Neden bunu yapmışlar? Şöyle diyebiliriz; o zamanlarda topluluklar giderek büyüdüğünden ve yerel kaynaklar da giderek azaldığından topluluklar arasında çatışma çıkması ihtimalî yüksekti. Ayrıca nüfusun artması, birbirini pek tanımayan insanların birlikte çalışması anlamına geliyordu. Bu da çatışmaya davetiye çıkarıyordu. Göbeklitepe'deki dinî ritüeller bu çatışmaları yatıştırmış olabilir. Belki de bu yüzden insanlık tarihinde ilk kez olmak üzere farklı gruplardan insanlar tek inanç etrafında bir araya gelmiştir.

Bu parçadan hareketle;

I. İnsanlar inançları öyle gerektirdiği için yerleşik hayata geçmişlerdir.

II. Din ile yerleşik hayat arasında doğrudan bir bağ yoktur.

III. Tapınaklar insanların tek bir semavi Tanrı'ya inandığının kesin delilleridir.

IV. Tapınakların inşa edilmesinin bilinen nedenleri zaman içerisinde değişmiştir.

çıkarımlarından hangisine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve III D) II ve III E) II ve IV

16. Reklamcılık gücünü sosyoloji ve psikolojinin verilerinden alır. Reklamcılar sosyolojinin verilerini kullanarak toplumun yapısını, değerlerini, hassas noktalarını, gelenek, göreneklerini ve kültürel yapısını anlar. Sosyoloji alanının reklamcılık sektörüne en önemli katkılarından biri de güncel teknoloji, bilim vb. gibi alanlarda meydana gelen değişikliklerin toplumu nasıl etkilediğini yorumlamasıdır. Sosyoloji ile uğraşan bir reklamcı, buralardan edindiği bilgilerden yola çıkarak toplumun duygularını harekete geçirebilecek temel noktaları görür ve alıcı kitlesine uygun reklamlar çıkarmaya çalışır.

Buna göre aşağıdaki reklamlardan hangisinde sosyolojinin verilerinden yararlanıldığı söylenebilir?

A) Bir kişi bebekken kullandığı şampuanı büyüyünce de kızı için kullanır. Bizzat denediği şampuana çok güvendiği için içi rahat eder, kızı için de aynı şampuanı güvenle kullanır.

B) Ayşe Hanım, bir bayram sabahı pencerenin kenarında torunlarını ve çocuklarını bekler. Zil çalar, kapıyı açar ve kendisine kahvaltıya gelen üç çocuğu ve altı torununun elinden ilk iş olarak cep telefonlarını alıp dolaba kilitler. Böylece hep beraber mutlu ve bol sohbetli bir kahvaltı yaparlar.

C) Fatma, bütün gün dışarıda koşturduktan sonra yorulmuş ve terlemiş bir hâlde arkadaşlarıyla buluşmaya gider. O masaya oturduğu anda tüm arkadaşları masadan koşarak uzaklaşırlar. Fatma, yoğun olarak ter koktuğunu hisseder ve tuvalete koşup parfüm sıkar.

D) Bir şirkette toplantı esnasında çocuklara hitap eden bir şekerleme paketi ortaya çıkar ve şekerlemeyi eline alan herkes çocuk gibi konuşmaya başlar.

E) İki yakın arkadaş olan Emre ve Mustafa yağmur altında hoplayıp zıplayarak oyunlar oynamaktadır. Bembeyaz olan kıyafetleri tamamen kirlenmiş ve bu şekilde eve gelmişlerdir. Emre'nin annesi gördüğü manzara karşısında çok sinirlenirken Mustafa'nın annesi hiçbir şey olmamış gibi mutludur ve hemen yakınındaki deterjanı gösterir.

17. Can bir üniversite öğrencisiyken felsefe öğretmeni Merve Hanım bir vatandaş olarak topluma ve devlete karşı sorumluluklarımızın olduğunu, bunları ihlal etmememiz gerektiğini söylemiştir. Örnek olarak da devletin kaynaklarını boşa harcamanın uygun bir davranış olmadığını, kendisinin cep telefonunu dahi imkânlar ölçüsünde üniversitedeki odasında değil de evinde şarj ederek getirdiğini, bu gibi konularda hassas olduğunu belirtmiştir. Bu konuşmadan çok etkilenen Can, o günden sonra bu bilinçle yaşamaya, devletin hiçbir kaynağını boşa harcamamaya özen göstermiştir.

Bu parçadan hareketle eğitim kurumu hakkında;

I. Toplumun değerlerinden soyutlanamaz.
II. Bireyin davranışlarında kalıcı değişiklikler yaratan bir süreçtir.
III. Değerlerin kuşaktan kuşağa aktarılmasında başat kurumdur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

18. Sosyoloji öğretmeni Taner Bey bazı öğrencilerinin teneffüste "Hey on beşli on beşli / Tokat yolları taşlı / On beşliler gidiyor / Kızların gözü yaşlı." türküsünü söyleyerek eğlendiklerini ve birbirleri ile alay ettiklerini fark eder. Bunun üzerine Taner Bey, o sınıfla ilk dersinde bu türkünün bir oyun havası olmadığını, 15 yaşında Çanakkale Savaşı'na gönüllü olarak katılan askerler için yazıldığını anlatır. Hatta bu genç yaştaki askerlerin tamamına yakınının şehit olduğunu, memleketlerine geri dönemediklerini de ekler. 15 yaşındaki gençlerin vatanı için canlarını ortaya koyduklarını ve bunun çok önemli bir davranış olduğunu belirtir, türkülerimizi ve altında yatan değerlerimizi öğrenmenin önemine vurgu yapar. Ders sonunda öğrencilerden istedikleri bir türküyü ve onun hikâyesini öğrenmelerini ve bu bilgilerini de diğer arkadaşlarıyla paylaşmalarını ister.

Taner Bey'in bu davranışı ile öğrencilerine;

I. Millî değerler konusunda hassas olmalarını ve kültürel geçmişlerini öğrenmelerini istemektedir.

II. Türkülerin, Türk toplumunun özelliklerini, tarihini, gelenek ve göreneklerinin en güzel şekilde yansıtan unsurlar olduğunu göstermek istemektedir.

III. Türkülerin ezgilerine, konularına, yapılarına, söylendikleri yörelere, ağızlara göre değiştiğini öğretmek istemektedir.

hangilerini kazandırmayı amaçladığı söylenebilir?

A) Yalnız I　　B) Yalnız III　　C) I ve II　　D) II ve III　　E) I, II ve III

19. Kış sporları mağazası sahibi olan Kenan Bey, yaz mevsiminde eşi ve çocuklarıyla Muğla'nın bir beldesinde tatilini gerçekleştirdi. Tatil yaptığı bu yeri çok beğenen Kenan Bey, burada insanların mağazalara girdiklerinde çok fazla para harcadıklarına şahit oldu ve yörenin ticari kapasitesinin çok yüksek olduğuna karar verdi. Bu ticari kapasitenin içerisinde yer almanın kendisi içinde çok olumlu olacağını, gelirini artıracağını düşündü ve burada bir mağaza açmaya karar verdi. Merkezde bir dükkân kiraladı, iyi eğitimli kişileri işe aldı ve mağazanın açılışını gerçekleştirdi. Aradan geçen dört ay içerisinde hiç kâr elde etmeyip üzerine bir de zarara uğrayınca mağazayı kapattı.

Ekonomik anlamda verilen bu karar ile ilgili olarak;

I. İhtiyaçlar, çevre koşulları ve halkın talebi göz önünde bulundurulmamıştır.

II. Talepte meydana gelen değişmeleri yeterince dikkate almamıştır.

III. Arz ve talep yasasına uygun bir fiyat belirleyememiştir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I　　B) Yalnız II　　C) I ve II　　D) I ve III　　E) I, II ve III

20. Evlenen bireyler eşlerini kendi akrabaları içinden seçebilecekleri gibi, bireyler eşlerini akraba çevresinin dışından da seçebilirler.

Bu açıklamada sözü edilen evlilik türleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

A) Monogami – poligami
B) Endogami – egzogami
C) Poligami – monogami
D) Egzogami – endogami
E) Patrilokal – matrilokal

SOSYOLOJİ
CEVAP ANAHTARI

4. Ünite	5. Ünite	6. Ünite	Karma Test
1. C	1. B	1. C	1. E
2. B	2. E	2. B	2. C
3. C	3. C	3. B	3. C
4. D	4. D	4. E	4. D
5. D	5. A	5. B	5. B
6. E	6. D	6. C	6. B
7. E	7. B	7. E	7. A
8. E	8. E	8. A	8. B
9. A	9. C	9. B	9. E
10. B	10. A	10. B	10. E
11. D	11. E	11. E	11. B
12. D	12. D	12. D	12. C
13. A	13. C	13. E	13. C
14. C	14. D	14. D	14. D
15. C	15. E	15. D	15. E
16. D	16. C	16. D	16. B
17. B	17. C	17. E	17. C
18. A	18. E	18. B	18. C
19. E	19. A	19. D	19. A
20. C	20. D	20. D	20. B

11. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

4. Ünite

1. Teizm; evreni ve evrendeki bütün varlıkları yaratan yüce bir Tanrı'nın varlığını savunan inanç ve anlayıştır. Teizme göre Tanrı; kusursuz, şuurlu ve irade sahibi olup aynı zamanda âlemin yaratıcı sebebidir. Mutlak kudret sahibidir, her şeyden haberdardır, her şeyi işitir ve takdir eder. Bu yaklaşıma göre evrendeki mükemmel düzen ve işleyiş, her biri farklı özellikte olan milyonlarca varlık, tabiatta meydana gelen olaylar Tanrı'nın var olduğunu kanıtlamaktadır.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi metindeki tanrı anlayışını açıklar nitelikte değildir?

A) "Gökleri, gördüğünüz gibi direksiz yükselten, sonra arşa hükmeden, her biri belli bir süreye kadar hareket edecek olan Güneş ve Ay'ı buyruğu altına alan, işleri yürüten, ayetleri uzun uzun açıklayan Allah'tır."
(Ra'd suresi, 2. ayet)

B) "Karada ve denizde ne varsa onları bilir. Bilgisi dışında bir yaprak bile düşmez. O yerin karanlıkları içindeki tek bir taneyi dahi bilir. Yaş ve kuru ne varsa hepsi apaçık bir kitaptadır."
(En'âm suresi, 59. ayet)

C) "Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten var eden ve ondan da eşini var eden, ikisinden birçok erkek ve kadın (meydana getirip) yayan Rabb'inize karşı gelmekten sakının. …"
(Nisâ suresi, 1. ayet)

D) "Bir de şöyle demektedirler: 'Bu dünya hayatımızdan başka bir hayat yoktur. Ölürüz, yaşarız. Bizi öldüren ise zamandan başkası değildir.'"
(Câsiye suresi, 24. ayet)

E) "Allah, kendisinden başka hiçbir ilah bulunmayandır. Diridir, varlıkları her an gözetip durandır."
(Âl-i İmrân suresi, 2. ayet)

2. "Allah, hiçbir çocuk edinmemiştir. Onunla birlikte başka hiçbir ilah yoktur. Öyle olsaydı her ilah kendi yarattığını alır götürür ve mutlaka birbirlerine üstün gelmeye çalışırlardı. Gaybı da görülen âlemi de bilen Allah, onların yakıştırdığı nitelemelerden uzaktır. Onların koştukları ortaklardan çok yücedir."
(Mü'minûn suresi, 91 ve 92. ayetler)

Bu ayette sözü edilen inanç ile ilgili,

I. Tevhit temellidir.
II. Politeizmi reddeder.
III. Millî özellikler taşır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

3. İslam dinine göre evreni ve evrendeki her şeyi yaratan Allah'tır. Onun, evren üzerindeki hâkimiyeti her an devam etmektedir. Çevrede şahit olunan; canlıların doğması, bitkilerin yeşermesi, ilkbaharda doğanın canlanması vb. olaylar Allah'ın yaratıcılığı ve sonsuz kudreti sayesinde olmaktadır. Kur'an-ı Kerim'de "Göklerde ve yerde bulunan herkes, ondan ister. O, her an yaratma hâlindedir." (Rahmân suresi, 29. ayet) ayeti bu durumu ifade etmektedir. İslam'a göre bunlar bir bütün olarak düşünüldüğünde Allah'ın dünyaya ve evrenin işleyişine herhangi bir müdahalesi bulunmadığını, evreni ve varlıkları sadece yaratmakla yetindiğini, ondan sonraki işleyiş, düzen ve olaylarda müdahil olmadığını söylemek mümkün görünmemektedir.

Bu metinde değinilen felsefi yaklaşım aşağıdakilerden hangisidir?

A) Deizm B) Ateizm C) Agnostisizm D) Nihilizm E) Materyalizm

4. Kötülük olgusu, geçmişte olduğu gibi günümüzde de insanoğlunun kafa yorduğu ve çözüm aradığı en temel ve karmaşık teolojik sorunlardan biridir. İçerisinde bulunduğumuz 21. yüzyılda, bu olgu her zamankinden daha fazla kendini hissettirmektedir. Çünkü dünya ölçeğinde yaşanan şiddet, savaş, sömürü, açlık, kuraklık, çevre kirliliği, küresel ısınma ve iklim değişiklikleri gibi olumsuz durumlar insanoğlunun yaşamını tehdit etmekte; psikolojik ve sosyal açılardan onlarda ciddi sorunlara neden olmaktadır.

Buna göre,

I. “Dünya hayatı ancak bir oyun ve bir eğlencedir. Elbette ki ahiret yurdu Allah’a karşı gelmekten sakınanlar için daha hayırlıdır. Hâlâ akıllanmayacak mısınız?”

(En’âm suresi, 32. ayet)

II. “Kim iyi bir iş yaparsa kendi lehinedir. Kim de fena bir iş yaparsa kendi aleyhinedir. Rabb’in kullara (zerre kadar) zulmedici değildir.”

(Fussilet suresi, 46. ayet)

III. “Başınıza gelen herhangi bir musibet, kendi ellerinizle işledikleriniz yüzündendir; kaldı ki Allah birçoğunu da bağışlar.”

(Şûrâ suresi, 30. ayet)

ayetlerinden hangileri sözü edilen olgunun nedenini açıklar niteliktedir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

5. Bu düşünceyi benimseyenler; insanın yaratıcıyı ve ahireti tamamen düşüncesinden çıkarması, sadece dünya hayatına önem vermesi ve dünyadaki hayata odaklanarak yaşaması gerektiğini savunur. Bu durum ile ilgili Câsiye suresi, 24. ayette şöyle buyrulmaktadır: “Dediler ki ‘Dünya hayatımızdan başka hayat yoktur. Ölürüz ve yaşarız. Bizi ancak zaman yok eder.’ Bu hususta onların bir bilgisi yoktur. Onlar sadece zanda bulunuyorlar.”

Parçada bahsedilen felsefi yaklaşım aşağıdakilerden hangisidir?

A) Deizm B) Pozitivizm C) Agnostisizm D) Nihilizm E) Sekülarizm

6. Politeistler; her biri farklı özelliklere sahip birden çok tanrının varlığına inanırlar. Bu anlayışa göre; yer tanrısı, gök tanrısı, Güneş tanrısı, Ay tanrısı, bereket tanrısı gibi çok sayıda tanrının varlığı söz konusudur.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi metindeki düşünceyi reddeden ayetlere örnek oluşturmaz?

A) “Allah’ı bırakıp kendilerine ne zarar ne de fayda verebilecek şeylere tapıyorlar ve ‘İşte bunlar, Allah katında bizim şefaatçilerimizdir.’ diyorlar… O, onların ortak koştukları şeylerden uzaktır, yücedir.”

(Yûnus suresi, 18. ayet)

B) “Onlar, kendileri de yaratılmış olup hiçbir şeyi yaratamayan varlıkları Allah’a ortak mı koşuyorlar?”

(A’râf suresi, 191. ayet)

C) “O, göklerin ve yeryüzünün mülkü (hükümranlığı) kendisine ait olandır. ...Mülkünde hiçbir ortağı da yoktur. O her şeyi yaratmış ve yarattığı şeyleri bir ölçüye göre takdir etmiştir.

(Furkân suresi, 2. ayet)

D) “Allah, hiçbir çocuk edinmemiştir. Onunla birlikte başka hiçbir ilâh yoktur. Öyle olsaydı, her ilâh kendi yarattığını alır götürür ve mutlaka birbirlerine üstün gelmeye çalışırlardı…”

(Mü’minûn suresi, 91. ayet)

E) “Düşünmediler mi ki gökleri ve yeri yaratmış olan Allah, kendilerinin benzerini yaratmaya da kadirdir! Allah, onlar için bir süre takdir etti. Bunda şüphe yoktur. Ama zalimler, inkârcılıktan başkasını kabullenmediler.”

(İsrâ suresi, 99. ayet)

7. Orta Çağ Avrupa'sında kilisenin etkisiyle akla ve bilime yönelik büyük baskı, Rönesans ve Reform hareketleri ile aşılabilmiştir. Ancak bu yeni gelişmeler Avrupa'da insana, dine, bilime, evrene, dünyaya bakışın değişmesine neden olmuştur. Bu durum, Batı dünyasında özelde Hristiyanlığa, genelde ise dine ve dinî değerlere mesafeli duran, aklı önceleyen inanç ve anlayışların yaygınlaşmasına yol açmıştır. Bunların sonucunda da geleneksel inanç biçimlerini reddeden deizm, materyalizm, pozitivizm, ateizm vb. birtakım felsefi yaklaşımlar insanlar arasında yayılmış ve benimsenmiştir. Bu inanç ve anlayışlar sadece Avrupa coğrafyası ile sınırlı kalmamış, dünyanın hemen her bölgesinde taraftar bulmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi parçada sözü edilen gelişmelerin sonuçlarından biri değildir?

A) Din gerçekliğine tepkili olan düşünce sistemleri ortaya çıkmıştır.
B) Bilimsel bilgi, yegâne bilgi olarak görülmeye başlamıştır.
C) Ortaya çıkan yeni durum etkisini giderek artırmıştır.
D) İnsanların düşünce dünyaları değişime uğramıştır.
E) Avrupa'da kilisenin etkisi ortadan kalkmıştır.

8. Sözlükte "üçleme" anlamındaki teslis kelimesi, İslam geleneğinde Hristiyanlığın üç unsurlu (baba-oğul-kutsal ruh) ilahlık anlayışını ifade eder.

Parçada sözü edilen anlayış İslam dinindeki hangi temel kavramla çelişir?

A) Tevekkül B) Tevhit C) İhlas D) Takva E) Gayb

9. • "Göklerde ve yerde bulunanların hepsi ondan ister. O her an yaratma halindedir."
(Rahmân suresi, 29. ayet)

• "İman edenler ancak, Allah'a ve peygamberine inanan, sonra şüpheye düşmeyen, Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla mücadele edenlerdir. İşte onlar doğru kimselerin ta kendileridir."
(Hucurât suresi, 15. ayet)

• "Acaba onlar herhangi bir yaratıcı olmadan mı yaratıldılar? Yoksa kendileri mi yaratıcıdırlar?"
(Tûr suresi, 35. ayet)

Verilen ayetlerden sırasıyla aşağıdaki yaklaşımlardan hangilerine işaret edilmektedir?

A) Agnostisizm - Sekülarizm - Ateizm
B) Deizm - Materyalizm - Agnostisizm
C) Ateizm - Deizm - Materyalizm
D) Deizm - Agnostisizm - Ateizm
E) Materyalizm - Ateizm - Agnostisizm

10. Bir adam, karşılaştığı bir bilgine "Siz; 'Herkes dünyada yaptıklarının karşılığını ahirette alacak, orada mahkeme kurulacak, hesap sorulacak' diyorsunuz. Bırakın insanları, nasıl isterlerse öyle yaşasınlar, ne istiyorlarsa yapsınlar; dünyanın tadını çıkarsınlar. İnsanların özgürlüklerini, davranışlarını niçin kısıtlıyorsunuz? Mahkemeye ne gerek var? İnsan hayatından şu baskıları otoriteleri kaldırmanın zamanı hala gelmedi mi?" diye sorar.

Metindeki soruyu soran kişinin savunduğu düşüncelerin aşağıdaki felsefi akımların hangisi ile daha çok ilgili olduğu söylenebilir?

A) Teizm B) Materyalizm C) Nihilizm D) Sekülarizm E) Agnostisizm

11. Dinin insan üzerindeki etkisini iyi bilen illegal yapıların zararlarından korunmak ve bunların tuzağına düşmemek için devlete, ailelere, basın yayın organlarına ve bireyin kendisine bir takım görevler düşmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu konuda ailelere düşen görevlerden biri değildir?

A) Çocuklarına doğru bir din eğitiminin verilmesini sağlamak
B) Çocuklarına daha fazla zaman ayırmak ve onları iyi tanımak
C) Çocukların kimlerle vakit geçirdiklerine ve arkadaş ortamlarına dikkat etmek
D) Sanal ortamda onların nelerle meşgul olduklarından haberdar olmak ve kontrol etmeyi önemsemek
E) Yasadışı oluşumların takibatını iyi şekilde yapmak, o oluşumlara karşı her türlü yaptırımı uygulamak

12. Bazı insanlar; dini ve dinî değerleri istismar ederek insanların iyi niyetlerini kötüye kullanmaktadırlar.

Aşağıdakilerden hangisi söz konusu durumun olumsuz sonuçlarından biri değildir?

A) Dinin birlik ve beraberliği sağlayan işlevi değişime uğrar.
B) İnsanların dinin asıl kaynaklarına olan ilgisi artar.
C) İnananların dine olan inancı ve bağlılığı zayıflar.
D) Toplumda hurafe ve batıl inanışlar yaygınlaşır.
E) İnsanların birbirine olan güveni zedelenir.

13. Bazı felsefi yaklaşımların Tanrı hakkındaki görüşleri şu şekildedir:

I. Tanrı vardır.
II. Tanrı yoktur.
III. Tanrı'nın varlığı ya da yokluğunu bilmek imkânsızdır.

Bu görüşleri savunan felsefi yaklaşımlar sırasıyla hangi seçenekte doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Pozitivizm	Teizm	Deizm
B)	Teizm	Ateizm	Agnostisizm
C)	Ateizm	Agnostisizm	Teizm
D)	Deizm	Ateizm	Agnostisizm
E)	Teizm	Ateizm	Pozitivizm

14. Aşağıdakilerden hangisi yeni dinî hareketlerin ortaya çıkmasında ve insanlar tarafından benimsenmesinde rol oynayan sebeplerden biri değildir?

A) Aklın ve bilimin öncülüğünde karşılaşılan sorunlara çözüm bulunabilmesi
B) Geleneğin ilkeleriyle şekillenen bir dinî yaşantının ortaya çıkarılmak istenmesi
C) İnsanın kendi varlığı ile evreni anlamlandırma arayışı ve ihtiyacı içinde olması
D) Hızlı kentleşme, doğadan ve doğal olandan kopma, teknolojinin getirdiği yalnızlık
E) Dinin ve dinî değerlerin etkisinin azalmasıyla insan ruhunda oluşan manevi boşluk

15. Özellikle son iki yüzyılda inançla ilgili birtakım felsefi yaklaşımlar insanlar arasında benimsenmiş ve yayılmıştır. Politeizm, deizm, materyalizm ve sekülarizm bunlardan bazılarıdır.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi bu inançlardan birisine cevap <u>oluşturmaz</u>?

A) "Şüphesiz, göklerin ve yerin yaratılmasında, gece ile gündüzün art arda gelişinde, insanlara yararlı şeyler ile denizde yüzen gemilerde, Allah'ın yağdırdığı ve kendisiyle yeryüzünü ölümünden sonra diriltiği suda, her canlıyı orada üretip-yaymasında, rüzgârları estirmesinde, gökle yer arasında boyun eğdirilmiş bulutları evirip çevirmesinde düşünen bir topluluk için gerçekten (yaratıcının varlığını gösteren) ayetler vardır."
(Bakara suresi, 164. ayet)

B) "O, bütün varlıkları ilkin yoktan yaratan, sonra dünyada bu yaratmayı tekrar tekrar yineleyen ve ahirette her şeyi yeniden yaratacak olandır. Bu yaratılışı tekrarlama ve en son yeniden yaratma onun için çok daha kolaydır. Göklerde ve yerde tecelli eden en yüce sıfatlar Allah'a aittir. O, kudreti daima üstün gelen, her hükmü ve işi hikmetli ve sağlam olandır."
(Rûm suresi, 27. ayet)

C) "Eğer yerde ve gökte Allah'tan başka ilahlar olsaydı, kesinlikle yer ve gök ikisinin de düzeni bozulurdu. Demek ki, arşın Rabb'i Allah, onların nitelemelerinden uzaktır, yücedir."
(Enbiyâ suresi, 22. ayet)

D) "Müminler ancak, Allah'a ve resulüne iman eden, sonra şüpheye düşmeyen, Allah yolunda malları ve canlarıyla mücadele eden kimselerdir. İçi dışı bir olanlar işte bunlardır."
(Hucurât suresi, 15. ayet)

E) "Dediler ki 'Dünya hayatımızdan başka hayat yoktur. Ölürüz ve yaşarız. Bizi ancak zaman yok eder.' Bu hususta onların bir bilgisi yoktur. Onlar sadece zanda bulunuyorlar."
(Câsiye suresi, 24. ayet)

16. "De ki; o Allah birdir. Allah, sameddir. O, doğurmamış ve doğrulmamıştır. Onun hiçbir dengi yoktur."
(İhlâs suresi)

Verilen sure aşağıdaki felsefi yaklaşımlardan hangisiyle aynı doğrultudadır?

A) Deizm B) Ateizm C) Teizm D) Materyalizm E) Pozitivizm

17. Bu düşünceye göre evren, maddeden ibarettir ve kendi kendine oluşmuştur. Madde; zaman, mekân ve bilinçten önce de vardır. Evrende meydana gelen olaylar; bilimsel yasalara bağlı olarak ve zorunlu bir şekilde, sebep-sonuç ilişkisi içinde gerçekleşmektedir. Maddi âlemin dışında herhangi bir metafizik âlem ve bu âleme ait varlıklar mevcut değildir.

Verilen metinde aşağıdaki felsefi akımlardan hangisinden bahsedilmektedir?

A) Nihilizm B) Agnostisizm C) Materyalizm D) Politeizm E) Sekülarizm

18. Özellikle siyasi ve dinî sebeplerle son ilahi dininin şiddet içeren, korkutucu bir din olduğu, bu nedenle de mutlaka ona karşı önlem alınması ve onunla mücadele edilmesi gerektiği varsayımına dayanan akımdır. Batı dünyasında oldukça yaygındır ve bunu besleyen bazı etkenler mevcuttur. Cehalet, yükselen ırkçılık akımları, ön yargılar vb. etkenler bunlara örnek verilebilir. Bu akımı besleyen en önemli sebeplerden biri de din adına şiddet uygulayan, terör eylemleri gerçekleştiren illegal ve marjinal gruplardır.

Metinde sözü edilen akım aşağıdakilerden hangisidir?

A) Misyonerlik B) İslamofobi C) Milenyum tarikatları
D) Etnisite E) Kıyamet tarikatları

19 ve 20. soruları aşağıdaki metne göre cevaplandırınız.

Felsefi bir yaklaşım olarak Tanrı'nın varlığının bilinemeyeceğini ve kanıtlanamayacağını savunan anlayıştır. En temel özellikleri, şüpheci olmalarıdır. Onlar, bütün dinlere ve inançlara şüpheyle yaklaşırlar. Tanrı'nın var olup olmadığını bilmenin mümkün olmadığını iddia ederler. Onlara göre Tanrı'nın var olup olmadığını bilmek, insanın gücünü aşan bir durumdur. İslam kültüründe bu düşünceyi savunanlar için "bilmiyorum" anlamında "lâ edrî" ifadesinden türetilmiş "lâ edriyye" kavramı kullanılır.

19. Verilen metinde bahsedilen felsefi yaklaşım aşağıdakilerden hangisidir?

A) Deizm B) Ateizm C) Agnostisizm D) Materyalizm E) Pozitivizm

20. Buna göre;

I. "Ey iman edenler! İçtenlikle ve kararlılık içinde Allah'a tövbe edin. Umulur ki Rabb'iniz kötülüklerinizi örter ve sizi altından ırmaklar akan cennetlerine koyar. ..."

(Tahrîm suresi, 8. ayet)

II. "İman edenler ancak, Allah'a ve peygamberine inanan, sonra kuşkuya kapılmayan, Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla cihat edenlerdir. İşte onlar doğru kimselerin ta kendileridir."

(Hucurât suresi, 15.ayet)

III. "Kötülüklerin çokluğu sizi cezbetse de iyi ile kötü bir değildir. O halde ey akıl sahipleri, Allah'a asi olmaktan sakının ki kurtuluşa eresiniz!"

(Mâide suresi, 100. ayet)

ayetlerinden hangileri İslam'ın bu felsefi yaklaşım ile ilgili bakış açısını yansıttığı söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

21. Evreni; Tanrı tarafından tasarlanan, hareketi başlatılan, sonrasında da dışarıdan müdahale olmadan doğa kanunlarına uygun şekilde işleyen bir bütünlük olarak gören inanç biçimidir.

Bu tanım aşağıdaki inançla ilgili yaklaşımlardan hangisi ile ilgilidir?

A) Deizm B) Ateizm C) Nihilizm D) Sekülarizm E) Materyalizm

22. İslam'ın sekülarizm konusundaki yaklaşımını ifade eden bazı ayetler şunlardır:

- "Dünya hayatı ancak bir eğlencedir. Elbette ki ahiret yurdu Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için daha hayırlıdır. Hâlâ akıllanmayacak mısınız?"

(En'âm suresi, 32. ayet)

- "Dediler ki 'Dünya hayatımızdan başka bir hayat yoktur. Ölürüz ve yaşarız. Bizi ancak zaman yok eder. Bu hususta onların bir ilimleri yoktur. Onlar sadece zanda bulunuyorlar.'"

(Câsiye suresi, 24. ayet)

Verilen ayetlere göre bu durumu benimseyen kişiler ile ilgili,

I. Öteki âlemi reddederler.
II. Dünya merkezli yaşarlar.
III. Tanrı'nın varlığına kayıtsız kalırlar.
IV. Metafizik alanla bağlarını güçlü tutarlar.

yargılarından hangileri söylenebilir?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV D) I, II ve III E) II, III ve IV

23. İnanç, insan fıtratında var olan bir ihtiyaçtır. Bu sebeple tarihin her döneminde olduğu gibi günümüzde de insanlar bir yaratıcıya inanmaktadır. Bu açıdan inancın, insanlığın başlangıç döneminde geçerli bir olgu olduğunu, bilim geliştikçe insanın bir inanca olan ihtiyacının kalmadığını savunan felsefi yaklaşımların söylemi İslam'a uygun görünmemektedir. Bilim ve teknoloji ne kadar gelişirse gelişsin insanın yüce bir yaratıcıya, bir dine, manevi değerlere inanma ve bağlanma gerçekliğinin, insan var olduğu sürece devam edeceğini söylemek mümkündür.

Bu metne göre,

I. Yeni Çağ'da dine olan ihtiyaç azalmıştır.
II. İnanma duygusunun doğuştan gelen bir eğilim olduğu kabul edilmektedir.
III. Teknolojik gelişmeler, din konusundaki bakış açısını etkilemiştir.
IV. İnsanın yapısı, yeni dinî yaklaşımların oluşmasında pay sahibidir.

yargılarından hangileri çıkarılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) II ve IV E) I, II ve IV

24. Agnostisizmin bazı görüşleri şu şekildedir:

- İnsan beyni, Tanrı'nın var olduğu ya da var olmadığı inancını haklı çıkarmak için yeterli rasyonel zemini sağlayacak potansiyele sahip değildir.
- Maddesel fenomenlerin ötesindeki herhangi bir varlık veya "ilk sebep" bilinemeyeceğinden, bu durum hakkında düşünmek gereksizdir.

Buna göre agnostisizmin aşağıdakilerden hangisini savunduğu söylenebilir?

A) Tanrının varlığı belirsizdir.
B) Akıl yegâne bilgi kaynağıdır.
C) Din olgusu, yaşamdan soyutlanmalıdır.
D) Evren ezelî bir kaynaktan doğmaktadır.
E) Kutsal metinler bilimin verileri ile doğruluk kazanır.

25. "Şimdi bana ektiğinizi haber verin. Onu siz mi bitiriyorsunuz yoksa bitiren biz miyiz? Ya içtiğiniz suya ne dersiniz? Buluttan onu siz mi indirdiniz yoksa indiren biz miyiz? Tutuşturduğunuz ateşe ne dersiniz? Onun ağacını siz mi yarattınız yoksa yaratan biz miyiz?"

(Vâkıa suresi, 63-64, 68-69, 71-72. ayetler)

Verilen ayetler inançla ilgili;

I. teizm,

II. ateizm,

III. pozitivizm

yaklaşımlarından hangilerinin iddialarına cevap olabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

26. Bu hareketin temel vurgularından biri, kıyamet öncesinde mensuplarının yaşayacağı düşünülen mutluluk evresidir. Vadettiği mutluluk beklentisinin altında yatan neden, çoğunlukla kendi zamanlarında gördükleri zorluk ve baskılardır. Anın olumsuzluğuna olan direnç ve teselli, ancak kendilerine verilecek olan mutluluğa kavuşma düşüncesiyle mümkün olabilir.

Bu metinde aşağıdaki yeni dinî hareketlerin hangisinin görüşlerinden bahsedilmektedir?

A) Yehova şahitleri
B) Irkçılık faaliyetleri
C) Milenyum tarikatları
D) Misyonerlik hareketleri
E) Transandantal meditasyon

27. Dini istismar eden kişi veya gruplar, özellikle sosyoekonomik durumu dezavantajlı olan genç nesilleri hedef almakta, aldatmakta ve kendilerini dindar göstererek onların iyi niyetini kötüye kullanmaktadır.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi parçada anlatılan durum ile ilgili değildir?

A) "Zarar vermek, inkâr etmek, müminlerin arasını ayırmak, Allah ve peygamberine karşı savaşanlara daha önceden gözcülük yapmak üzere bir mescit kurup 'Biz sadece iyilik yapmak istedik.' diye yemin edenlerin yalancı olduklarına şüphesiz ki Allah şahittir."
(Tevbe suresi, 127. ayet)

B) "Onlardan bir topluluk, kitapta olmayanı ondan sanasınız diye kitabı okurken dillerini eğip bükerler ve Allah katından olmadığı hâlde 'Bu, Allah katındandır.' derler. Onlar bile bile Allah hakkında yalan uydurmaktadırlar."
(Âl-i İmran suresi, 78. ayet)

C) "Elleriyle bir kitap yazıp sonra onu az bir bedel karşılığında satmak için 'Bu, Allah'tan gelmiştir.' diyenlere yazıklar olsun! Elleriyle yazdıklarından ötürü vay hâline onların! Ve kazandıklarından ötürü vay hâline onların!"
(Bakara suresi, 79. ayet)

D) "De ki 'Allah dilemedikçe ben kendime bile ne bir zarar ne de fayda vermeye muktedirim. Her ümmetin bir eceli vardır. Ecelleri geldiğinde ne bir an geri kalır ne de bir an ileri gidebilirler.'"
(Yûnus suresi, 49. ayet)

E) "Allah'ın indirdiği kitaptan bir şeyi göz ardı edip saklayanlar ve onu az bir kazanç karşılığı değiştirenler, onlar karınlarını ateşle doldururlar."
(Bakara Suresi, 174. ayet)

28. İslamofobi, İslam korkusu anlamına gelen bir kavramdır. İslam dininin şiddet içeren, korkutucu bir din olduğu, bu nedenle de mutlaka ona karşı önlem alınması ve onunla mücadele edilmesi gerektiği varsayımına dayanır. İslamofobi, bazı etkenlerle son yıllarda giderek yaygınlaşmıştır.

Bu durumun ortaya çıkmasında;

I. ön yargılı olma,

II. ırkçılık akımları,

III. İslam'ı tanımama

sebeplerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

29. İslamiyet'e göre hiç kimse din ve inanç konusunda zorlanamaz. Bir dine inanmak ya da inanmamak, insanın kendi özgür iradesiyle vereceği bir karardır. Bu ilke gereğince Allah, Hz. Peygamber'den, güzellikle ve ikna metodunu kullanarak tebliğ yapmasını istemiştir. Konuyla ilgili bir ayette - - - - buyrularak bu duruma dikkat çekilmiştir.

Verilen metinde boş bırakılan yere aşağıdaki ayetlerden hangisi getirilmelidir?

A) "Rabb'inin yoluna hikmetle, iyiliği öğütleyerek çağır ve onlarla en iyi şekilde mücadele et. Şüphesiz senin Rabb'in kendi yolundan sapanları en iyi bilendir. O, doğru yolda olanları da en iyi bilendir."
(Nahl suresi, 125. ayet)

B) "'Rabb'imiz Allah'tır.' deyip de dosdoğru yaşayanlar, işte onların üzerine melekler şu müjdeyle inerler: 'Korkmayın, kederlenmeyin, size vaat olunan cennetle sevinin!'"
(Fussilet suresi, 30. ayet)

C) "Sana kitabı, özellikle ayrılığa düştükleri konuda onları aydınlatman için, inanan bir topluluğa rehber ve rahmet olsun diye indirdik."
(Nahl suresi, 64. ayet)

D) "Kim Allah'a ve resulüne itaat eder, Allah'tan korkar ve ona karşı gelmekten sakınırsa, işte onlar başarıyı elde edenlerin ta kendileridir."
(Nûr suresi, 52. ayet)

E) "Kim doğru yolu seçerse bunu ancak kendi iyiliği için seçmiş olur; kim de doğruluktan saparsa kendi zararına sapmış olur."
(İsrâ suresi, 15. ayet)

30. Yeni dinî hareketlerin ortaya çıkmasında rol oynayan başlıca sebepler ile ilgili bir tablo oluşturularak verilen bilgilerin doğru ya da yanlış olma durumlarına göre işaretleme yapılması istenmiştir.

	Yeni Dinî Hareketlerin Ortaya Çıkış Sebepleri	Doğru	Yanlış
I	Teknolojinin getirdiği yalnızlık	X	
II	Hızlı kentleşme, kırsaldan kente göçler		X
III	İnsanın kutsala ve metafizik âleme olan merak duygusu	X	
IV	Modern yaşam tarzı ve onun ortaya çıkardığı olumsuzluklar		X
V	İnsanın kendi varlığını ve evreni anlamlandırma ihtiyacı içinde olması	X	

Buna göre tablodaki işaretlemelerin hangisinde hata yapılmıştır?

A) I ve II B) II ve IV C) III ve V D) I, III ve V E) III, IV ve V

11. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

5. Ünite

1. Yahudiliğin kutsal metinleri, yazılı ve sözlü olmak üzere iki kısma ayrılır. Yazılı metinler; Tevrat (Tora), Neviim (Peygamberler) ve Ketuvim (Kitaplar) olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır. Tevrat, Hz. Musa'ya verilmiştir ve Tanah olarak adlandırılır. Tevrat'ta Hz. Musa'nın ölümüne kadar gerçekleşen olaylar ile Tanrı'nın ona gönderdiği kanunlar yer alır. Tanah'ın diğer iki bölümü olan Neviim ve Ketuvim'de ise İsrailoğullarının Hz. Musa'dan sonraki tarihleri ve diğer İsrailoğulları peygamberlerine gönderildiğine inanılan vahiyler yer alır. Sözlü metinler ise Tanah'ın tefsirlerini içeren Mişna ve Gemara'dır.

Bu metinden,

I. Peygamberlik, İsrailoğullarına özgü bir görevdir.

II. Hz. Musa'ya gelen vahiy değişikliğe uğramıştır.

III. Sözlü metinler Tevrat'ın yorumu niteliğindedir.

yargılarından hangileri çıkarılamaz?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

2. Çoğu dinde olduğu gibi Yahudilikte de günlük ritüeller bulunur. Sabah, ikindi, akşam olmak üzere günde üç kez yapılan bu ritüeller esnasında ayakta durma, eğilme, ileri-geri gitme, oturma gibi hareketler yapılır. Ayrıca Yahudiler, sağ ellerini göğüslerine hafifçe vurarak işledikleri günahlardan pişman olduklarını belirtirler.

Verilen metinden Yahudilerin ibadetleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

A) Kutsal kabul edilen güne özel uygulamalardır.
B) Bireysel ibadetler ön plandadır.
C) Belli bir zamanı ve şekli vardır.
D) Kutsal metinlerden dualar okunur.
E) Mabetlerde yerine getirilir.

3. Günümüzde varlığını sürdüren belli başlı Yahudi mezhepleri hakkında verilen bazı bilgiler şu şekildedir:

- Farklı bir Tevrat nüshasını okurlar. Irkları farklı olduğu için diğer Yahudiler tarafından kabul edilmezler.
- Cumartesi çalışma yasağının kaldırılması, sinagog ayinlerinin azaltılması gerektiği görüşündedirler.
- Seçilmiş millet inancını kabul etmezler. Yeniden dirilişi ve ahiret hayatını da reddederler.
- Alman Yahudileri arasında ortaya çıkmış, Amerika Birleşik Devletleri'nde taraftar bulup yaygınlaşmıştır.

Verilen bilgiler ile aşağıdaki mezhepler eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

A) Samiriler
B) Reformist Yahudiler
C) Ortodoks Yahudiler
D) Muhafazakâr Yahudiler
E) Yeniden Yapılanmacı Yahudiler

4. Hz. Yakup'a İsrail lakabının verilmesinden Tevrat'ta şu şekilde bahsedilir: Hz. Yakup ailesiyle birlikte bir yolculuk esnasında yolda insan şeklinde bir varlıkla karşılaşır. Onunla sabaha kadar güreşir. İnsan şeklindeki varlık Hz. Yakup'u yenemeyince onu kutsar ve adının ne olduğunu sorar. Yakup olduğunu öğrenince de "Artık sana Yakup değil, İsrail denecek. Çünkü sen Tanrı'yla güreşip onu yendin." der. Bu olaydan sonra Hz. Yakup'a İsrail, onun soyundan gelenlere de İsrailoğulları denir.

Verilen metinden,

I. Tanrı beşeri özelliklerle tasvir edilmiştir.
II. Hz. Yakup, Yahudilerin atası kabul edilir.
III. Tevhit ilkesinden uzaklaşmış bir inanç söz konusudur.

yargılarından hangileri çıkarılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

5. XII. asırda Musa b. Meymun'un belirlemiş olduğu Yahudiliğin inanç esaslarından bazıları şunlardır:

I. Tanrı ölüleri diriltecektir.
II. Gelmesi gecikse de Mesih mutlaka gelecektir.
III. Elimizde olan Tevrat, Musa'ya verilenin tamamıyla aynısıdır.
IV. Tanrı, var olan her şeyi yaratmıştır ve onlara hükmetmektedir.
V. Tanrı; emirlerini yerine getirenleri mükâfatlandırır, ihlal edenleri cezalandırır.

Numaralanmış inanç esaslarından hangilerinin ahiret hayatı ile ilgili olduğu söylenebilir?

A) I ve II B) I ve V C) II ve III D) I, III ve V E) II, III ve IV

6. Ahiret inancı konusunda Yahudi mezhepleri arasında farklı görüşler söz konusudur. Bu görüşlerden bazıları şunlardır:

- Haşir, hem ruh hem de bedenle gerçekleşecektir.
- Yahudiler en fazla on iki ay cehennemde kalacaktır.
- Mesihî dönemin sonunda dünya yıkılacak ve haşir başlayacaktır.
- Ölümden sonraki hayat kısmen mezarda, kısmen de Şeol denilen ölüler âleminde geçecektir.

Verilen bilgilerden aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

A) Farklı görüşlerin olması ahiret ile ilgili açık bir bilgi bulunmadığını gösterir.
B) Tanrının merhametiyle bağdaşmadığı için cehennemin ebediliği reddedilir.
C) Seçilmiş millet oldukları düşüncesi ahiret inançlarına da yansımıştır.
D) Yeniden dirilme konusundaki düşünceleri İslam dini ile benzerdir.
E) Kıyamet kopmadan Mesih'in hüküm süreceğine inanılmaktadır.

7. Kökleri 19. yüzyıla dayanan, Filistin'de bir Yahudi devleti kurma amacıyla ortaya çıkan siyasi bir akımdır.

Hakkında bilgi verilen akım aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yeniden Yapılandırmacılık B) Muhafazakârlık C) Reformizm
D) Siyonizm E) Ortodoksluk

8. Aşağıdakilerden hangisi Yahudilikte haftalık dinî ritüeller ile ilgili bir kavramdır?

A) Fısıh B) Roş-Haşana C) Hanuka D) Şabat E) Şavuot

9. Yahudi inancına göre gönderilen son peygamber Malaki'dir. Bu sebeple Yahudiler, Hz. İsa'nın ve Hz. Muhammed'in (sav.) peygamberliğini kabul etmezler. Onlar, peygamberlerin masumiyetini de reddederler. Yahudilere göre peygamberler sıradan insanlar olup diğer insanlar gibi günah işleyebilirler.

Buna göre Yahudilerin, peygamberlerin aşağıdaki sıfatlarından hangisini kabul etmedikleri söylenebilir?

A) Sıdk B) İsmet C) Tebliğ D) Emanet E) Fetanet

10. İsrailoğulları için kullanılan bazı isimler ile ilgili bilgiler şu şekildedir:

- Hz. Musa'nın şeriatına bağlı olan kimse demektir.
- Babil Sürgünü'nden sonra, Filistin'de bulunan bölgeye nispetle bu isim verilmiştir. Verilen ismin kökeni, Hz. Yakup'un büyük oğluna ve İsrailoğullarının on iki kabilesinden birine dayanır.
- Yahudilik tarihinde önemli yeri olan Hz. İbrahim'e, büyük atası Eber'den dolayı "Eber'in soyundan gelen" anlamında bu isim verilmiştir. Yahudilerin konuştukları dil de ismini bundan alır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde açıklanan isimler sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

A) Musevi -Yahudi - İbrani
B) Yahudi - İbrani - Musevi
C) Nasrani - Musevi - İbrani
D) Musevi - Nasrani - Yahudi
E) İbrani - Yahudi - Nasrani

11. "Ey kitab ehli! Dininizde sınırları aşmayın ve Allah hakkında ancak hakkı söyleyin. Meryem oğlu İsa Mesih; ancak Allah'ın peygamberi, Meryem'e ulaştırdığı (emriyle onda var ettiği) kelimesi ve kendisinden bir ruhtur. Öyleyse Allah'a ve peygamberlerine iman edin, '(Allah) üçtür' demeyin. Kendi iyiliğiniz için buna son verin. Allah ancak bir tek ilahtır. O, çocuk sahibi olmaktan uzaktır. Göklerdeki her şey, yerdeki her şey onundur. Vekil olarak Allah yeter."

(Nisâ suresi, 171. ayet)

Verilen ayette bahsedilen Hristiyan inancı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Konfirmasyon B) Haç çıkarma C) Noel D) Teslis E) Vaftiz

12. Yahudilik, Hristiyanlık ve İslam dinlerinin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Evrensel niteliklerini korumaları
B) İlahi bir kaynaktan geliyor olmaları
C) İbadetler için mabette yapılma şartının bulunması
D) Değişmeden günümüze kadar ulaşmaları
E) Dine davet etmek için özel faaliyet göstermeler

13. Hristiyanlığa göre Hz. Âdem ile Hz. Havva'nın işlemiş olduğu suça, onların soyundan gelen bütün insanların ortak oldukları kabul edilmiş ve bu nedenle tüm insanların doğuştan asli günah ile dünyaya geldiğine inanılmıştır.

Aşağıdaki ayetlerin hangisinde parçada altı çizili durum ile ilgili bir açıklama yer almaz?

A) "Gerçekten hiçbir günahkâr, başkasının günahını yüklenmez."
(Necm suresi, 38. ayet)

B) "Kim salih bir amel işlerse kendi lehinedir. Kim de kötülük yaparsa kendi aleyhinedir..."
(Câsiye suresi, 15. ayet)

C) "Allah bir kimseyi ancak gücünün yettiği ölçüde sorumlu kılar. Herkesin kazandığı (hayır) kendine, yapacağı (şer) de kendinedir..."
(Bakara suresi, 286. ayet)

D) "Sizden hayra çağıran, iyiliği emreden ve kötülükten men eden bir topluluk bulunsun. İşte kurtuluşa erenler onlardır."
(Âl-i İmrân suresi, 104. ayet)

E) "Onlar bir ümmetti, gelip geçti. Onların kazandıkları kendilerinin, sizin kazandıklarınız sizindir. Siz onların yaptıklarından sorguya çekilmezsiniz."
(Bakara suresi, 134. ayet)

14. Hristiyanlar; dinlerinin kurucusu olarak Hz. İsa'ya işaret etseler de asıl referans aldıkları şahıs, tarihsel İsa'dan çok tanrısal İsa olarak adlandırılan, tarih üstü ve mucizevi kimliğe sahip olan bir kişiliktir. Zira gerçek İsa, Hz. Musa şeriatine sadık bir kişi olarak yaşamışken; tanrısal kişiliğe sahip olduğu iddia edilen İsa, Musa'nın şeriatini kaldıran bir kişiliğe büründürülmüştür.

Verilen metinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

A) Hz. Musa'nın tebliğinin, Hristiyan inancı ile devam ettirildiği
B) İsrailoğullarına gönderilen birden fazla peygamber olduğu
C) Zamanla Hz. İsa'nın durumu ile ilgili değişikliklerin olduğu
D) Peygamberlerin mucizelerle desteklendiği
E) Hz. İsa'nın babasız dünyaya geldiği

15. “De ki: O, Allah birdir. Allah, sameddir. O, doğurmamış ve doğmamıştır. Onun hiçbir dengi yoktur.”

(İhlâs suresi)

Verilen surede altı çizili ifadeyle ters düşen Hristiyan inancındaki durum aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hz. İsa’nın dünyaya babasız geldiği inancı
B) Hastaların şifa bulması için yağlanması
C) Yeni doğan bebeğin vaftiz edilmesi
D) Baba-oğul-kutsal ruh inancı
E) Kilisede günah çıkarılması

16. Tabloda Protestanlıkla ilgili bazı bilgiler verilmiş ve doğru olanların sonuna “D”, yanlış olanın sonuna “Y” yazılması istenmiştir.

I	Din hizmetleri sınıfı bulunmakla birlikte ruhbanlık kabul edilmez.	D
II	Sadece vaftiz ve evharistiya sakramentleri benimsenmiştir.	Y
III	Mezhebin en yüksek lideri, yanılmaz olan papadır.	D
IV	Kiliselerinde resim ve heykel bulundurulmaz.	D
V	Din adamlarının evlenmesi yasaktır.	Y

Buna göre verilen bilgilerden hangilerinin yerleri değiştirilirse tablo doğru hâle gelmiş olur?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) III ve V E) IV ve V

17. Havariler Kredosu’nda belirlenen inanç esasları şunlardır: “Ben; Tanrı’ya, kudretli Baba’ya ve onun biricik oğlu Rab İsa’ya, onun Bakire Meryem ve Kutsal Ruh’tan doğmuş olduğuna, Pilatus zamanında çarmıha gerildiğine, öldüğüne ve gömüldüğüne, üçüncü gün ölüler arasından dirildiğine, göklere yükseldiğine, Baba’nın sağında oturduğuna, oradan ölüleri ve dirileri yargılamak üzere ineceğine inanırım. Kutsal Ruh’a, evrensel kilise ile azizlerin birliğine, günahların bağışlanacağına, ölülerin dirileceğine ve sonsuz hayata inanırım.”

Verilen metinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Teslis inancının temelinde neler olduğu
B) Hz. İsa’ya yeniden hayat verileceği
C) Hz. İsa’nın nasıl dünyaya geldiği
D) Din adamlarının yanılmazlığı
E) Ahiret hayatının varlığı

18. Evangelizm, Hristiyan yayılmacılığı ile eş anlamlı olarak kullanılan bir kavramdır. Bu bağlamda İncil'in mesajlarını insanlara ulaştırma, dünyayı dönüştürme ya da Hristiyanlaştırma amacı taşıyan ve bu amaç doğrultusunda faaliyet gösteren akımlara denilmektedir. Evangelistler; Hz. İsa ikinci kez yeryüzüne gelmeden önce dünyanın son zamanlarında büyük bir kaosun ve şiddetin yaşanacağına, Kudüs'te kutsal mabedin üçüncü kez inşa edileceğine, gökten ateş yağması gibi olayların ve iyilerle kötüler arasında son bir savaşın (Armagedon Savaşı) yaşanacağına inanırlar.

Sözü edilen akım ile ilgili,

I. Misyonerlik faaliyetlerine zemin hazırlamıştır.

II. Mesih'in geleceği inancına sahiptirler.

III. Kıyametin, kutsal yerlerde yaşanacak bir kargaşa sonrası gerçekleşeceği benimsenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

19. "Meryem oğlu (İsa) Mesîh sadece bir elçidir. Ondan önce de elçiler gelip geçmiştir. Onun annesi, dürüst ve inançlı bir kadındır. İkisi de yiyip içen birer insandı. Bak, ayetleri onlara nasıl açıklıyoruz, sonra bak nasıl saptırılıyorlar!"

(Mâide suresi, 75. ayet)

Bu ayette, altı çizili ifadede Hz. İsa ile ilgili hangi tutum eleştirilmektedir?

A) Tanrı olarak kabul edilmesi
B) Tekrar yeryüzüne geleceğine inanılması
C) Peygamberlik yapmasına engel olunması
D) Tuzak kurulup çarmıha gerilmek istenmesi
E) Kendisine gönderilen kutsal kitabın tahrif edilmesi

20. Hristiyanlıkta, Tanrı'nın aktif olarak katıldığına inanılan ayinlere sakrament denir.

Buna göre;

I. Vaftiz,

II. Paskalya,

III. Ekmek-Şarap Ayini (Evharistiya),

IV. Kuvvetlendirme (Konfirmasyon)

ayinlerinden hangileri bu sakramentlerdendir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) I, II ve III E) I, III ve IV

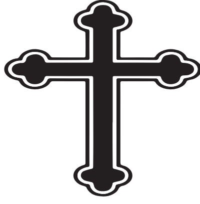
21. Yahudilik, bir din olmanın yanı sıra bir ırk olarak da varlık gösterir. Bu bağlamda, Yahudiliğin kan bağı ile anneden çocuğa geçtiği inancı benimsenmiştir. Hristiyanlıkta ise isteyen herkes seçimi doğrultusunda Hristiyan olabilir.

Bu parçaya göre Yahudilik, hangi özelliği ile Hristiyanlıktan ayrılmaktadır?

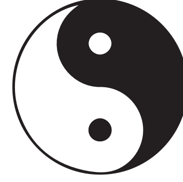
A) Milliyetçi olması
B) Asli günahı kabul etmesi
C) Beklenen Mesih düşüncesi
D) Ahiret inancına sahip olması
E) Teslis inancını benimsemesi

22.

I

II

III

IV

Verilen görsellerden hangileri Yahudiliğin simgelerindendir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III D) II ve IV E) I, II ve IV

23. Aşağıdakilerden hangisi İsrailoğullarına gönderilmiş peygamberlerden biri değildir?

A) Hz. Salih B) Hz. Musa C) Hz. Davut D) Hz. Zekeriyya E) Hz. Süleyman

24. 13 yaşına giren her Yahudi, dinî ritüellerden sorumludur. Erkek Yahudiler, ibadet ederken başlarına - - - - takarlar. - - - - isimli mabetlerde yapılan ibadetlere kadınlar katılmaz ancak kendilerine ayrılan bölümden bu ibadetleri izleyebilirler.

Verilen ifadelerde boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri gelmelidir?

A) Kippa - Sinagog B) Menora - Havra C) Kippa - Kilise D) Haç - Havra E) Haç - Kilise

25. Hristiyanlığa karşı iken Şam'a yaptığı bir yolculuk esnasında zihinsel ve duygusal bir dönüşüm geçirerek Hz. İsa tarafından, onun mesajını tüm insanlara yaymakla görevlendirildiğini söylemiştir. Ortaya koyduğu görüşler ve öğretilerle günümüz Hristiyanlığının temellerini atmıştır.

Metinde hakkında bilgi verilen kişi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Martin Luther B) Yuhanna C) Markos D) Matta E) Pavlus

26. Medine'ye gelen Necran Hristiyanları heyeti, Hz. Muhammed (sav.)'in yanında bulunduğu ve inanç konusunda fikir ayrılıklarının yaşandığı sırada şu ayet nazil olmuştur: "Şüphesiz, Allah katında İsa'nın durumu, Adem'in durumu gibidir. Onu topraktan yarattı, sonra ona 'ol' demesiyle o da hemen oluverdi." (Âl-i İmrân suresi, 59. ayet)

Bu parçadan,

I. Hz. İsa, İsrailoğullarına peygamber olarak gönderilmiştir.
II. Hz. İsa, ilk insanın beşeri özelliklerine sahiptir.
III. Allah'ın her türlü yaratmaya gücü yeter.

yargılarından hangileri çıkarılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

27. "Beşikte de yetişkinliğinde de insanlarla konuşacaktır. Ve o salihlerdendir."

(Âl-i İmrân suresi, 46. ayet)

"Bilakis Allah onu kendine kaldırmıştır. Allah, izzet ve hikmet sahibidir."

(Nisâ suresi, 158. ayet)

Verilen ayette hakkında bilgi verilen peygamber aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hz. Lut B) Hz. İsa C) Hz. Musa D) Hz. İshak E) Hz. Davut

28. I. Millî bir yapıya sahip olduğu için misyonerlik hareketleri görülmez.
II. Hem ruh hem de bedenle gerçekleşecek olan haşirin kutsal topraklarda olacağı kabul edilir.
III. Meleklerin varlığına inanır ve onları kanatlı, eli, kolu olan varlıklar olarak tasvir ederler.
IV. Peygamberlerin vahiy ve ilham getirebileceğine inanırlar. Hz. Muhammed'in (sav.) peygamberliğini ise reddederler.

Hristiyanlık ile ilgili verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV D) I, II ve III E) I, III ve IV

29. Tabloda Hristiyanlığa ait bazı sakramentler ve bunların tanımları eşleştirilmek istenmiştir.

I	Vaftiz	Hristiyan olmanın ilk adımı ve şartıdır. Kişinin suya daldırılması, suya batırılması, kişiye su serpilmesi ve dökülmesi şeklinde gerçekleştirilir.
II	Evharistiya	Ölümü yaklaşan hastalar için yapılan bir ayindir. Hastanın şifa bulması, günahlarının bağışlanması ve rahat bir şekilde ölmesi amacıyla yapılmaktadır.
III	Rahip Takdisi	Din adamlarının atanması ayinidir. Bu ayinde ataması yapılan kişi, hayatını Hristiyan topluluğuna adamayı vadeder.
IV	Son Yağlama	Hz. İsa'nın, çarmıha gerilmeden önce havarileriyle yediği akşam yemeğinin hatırasına yapılan ayindir. Pazar günleri kilisede yapılmaktadır.

Buna göre hangi sakramentlerin yeri değiştirilirse eşleştirme doğru olmuş olur?

A) I ve II B) II ve III C) I ve IV D) II ve IV E) III ve IV

30. Tanrı'nın ismini gereksiz yere ağza almak yasaktır. Çeşitli isimleri olmakla birlikte en kutsal ismi Yehova'dır. Eşi, benzeri, ortağı yoktur; o her şeye hükmeden yüce bir varlıktır. Güreşme, yorulma, dinlenme gibi insani özelliklere sahiptir.

Bu bilgiler aşağıdaki dinlerden hangisinin tanrı inancı ile ilgilidir?

A) Taoizm B) Budizm C) Hristiyanlık D) Hinduizm E) Yahudilik

11. SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

Karma Test

1. "Sûra üfürülür. Bir de bakarsın kabirlerden çıkmış, Rabb'lerine doğru akın akın gitmektedirler. Şöyle derler: Vay başımıza gelene! Kim bizi diriltip mezarımızdan çıkardı? Bu, Rahman'ın vadettiği şeydir. Peygamberler doğru söylemişler."
(Yâsîn suresi, 51 ve 52. ayetler)

Bu ayetlerdeki altı çizili bölümde aşağıdaki kavramların hangisine dikkat çekilmektedir?

A) Ba's B) Haşr C) Berzah D) Ölüm E) Mahşer

2. Hz. Peygamber döneminde vefat eden kişiler için ya toplu hâlde bulunulduğu bir sırada ya da insanlara teker teker gidilerek haber verilirdi. Hz. Peygamber, Necâşî'nin vefat haberini bizzat kendisi ilan etmişti. Mûte'de şehit düşen Zeyd b. Hârise'nin vefat haberini ise mescitte bulunduğu bir esnada duyurmuştu. Medine'de birisi vefat ettiği zaman başta Hz. Peygamber olmak üzere müminler, birbirlerini haberdar ederlerdi.

Metinde anlatılanlar, vefat eden kişi için günümüzde yapılan hangi uygulama ile yerine getirilmektedir?

A) Sela okuma B) Taziyede bulunma C) Cenaze namazı kılma
D) Kur'an-ı Kerim okuma E) Vasiyetini yerine getirme

3. Tahtadan yapılmış bir uzun kutu
Baş tarafı geniş, ayakucu dar
Çakanlar bilir ki o - - - -
Yarın kendileri dolduracaklar

Bu dörtlükte boş bırakılan yere akışa uygun olacak şekilde aşağıdaki ifadelerin hangisi getirilmelidir?

A) techizi B) tekfini C) tabutu D) musallayı E) kabri

4. Hz. Peygamber; Uhud'da aldığı yaralar nedeniyle vefat eden Ebu Seleme'nin ölümünü üzüntüyle karşılayan ailesini, onun için hayır duada bulunmaları konusunda tembihlemiş, kendisi de şöyle dua etmiştir: "Allah'ım! Ebu Seleme'yi affet, derecesini hidayete erenler katına yükselt. Arkasında kalanları sen kollayıp gözet. Bize de ona da mağfiret buyur."

Metindeki olay, cenaze uğurlama ile ilgili;

I. taziyede bulunma,
II. Kur'an-ı Kerim okuma,
III. vasiyeti yerine getirme

uygulamalarından hangileri ile ilişkilendirilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

5. Hz. Muhammed (sav.); gece gündüz demeden, bıkıp usanmadan insanlara Allah'ın emir ve yasaklarını ulaştırmaya en yakınında olan kişilerden başlamıştır. Üç yıl boyunca gizlice yürüttüğü bu görevi, daha sonra açık bir şekilde sürdürmüştür.

Bu parçada Hz. Muhammed'in (sav.) peygamberlikle ilgili aşağıdaki görevlerinden hangisi anlatılmaktadır?

A) Tebyin B) Temsil C) Tebliğ D) Tevhit E) Teşri

6. Hz. Peygamber, her zaman güzel ahlak üzere yaşamıştır. Onun ahlakının güzelliği hem simasına hem de söz ve davranışlarına yansımıştır. Bu durum insanlar üzerinde olumlu etkiler oluşturmuştur. Örneğin; Medine Yahudilerinin ünlü âlimi Abdullah b. Selam, Medine'ye gelen Hz. Peygamber'i gördüğünde "Bu simada yalan olamaz, gerçekten bu bir peygamberdir." diyerek Müslüman olmuştur.

Bu parçadan;

I. Muhammedü'l-emin,
II. hâtemü'n-nebiyyin,
III. üsve-i hasene

kavramlarından hangileri çıkarılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

7. Hz. Muhammed'in (sav.), kendisine vahyedilen ayetleri açıklama görevinin de olduğu Kur'an ayetlerinden net bir şekilde anlaşılmaktadır. Örneğin; "Sana kitabı, ancak ayrılığa düştükleri şeyleri onlara açıklaman için iman eden bir topluma doğru yolu gösterici ve rahmet olarak indirdik." (Nahl suresi, 64. ayet) ayeti bu duruma dikkat çekmektedir.

Verilen metinden peygamberlerin görevi ile ilgili aşağıdaki kavramlardan hangisi vurgulanmaktadır?

A) Temsil B) Tebliğ C) Takrir D) Tebyin E) Teşri

8. "Ey peygamber! Seni tanık, müjdeci, uyarıcı, izniyle Allah'a çağırıcı ve etrafını aydınlatan bir ışık olarak gönderdik."
(Ahzâb suresi, 45 ve 46. ayetler)

Verilen ayetlerden Hz. Muhammed (sav.) ile ilgili aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?

A) Müslümanların kurtuluşa ereceğini haber vermiştir.
B) Allah'tan aldığı vahyi tebliğ etmekle görevlidir.
C) İnsanlığa rehber olarak gönderilmiştir.
D) İnsanları hidayete davet etmiştir.
E) Peygamberlerin sonuncusudur.

9. • “Biz her peygamberi, ancak kendi kavminin diliyle gönderdik ki onlara (Allah’ın emirlerini) iyice açıklasın. Allah; dileyeni saptırır, dileyeni de doğru yola iletir. O mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir.”

(İbrâhîm suresi, 4. ayet)

• “Ey iman edenler! Allah’a ve ahiret gününe inanmadığı hâlde insanlara gösteriş olsun diye malını harcayan kimse gibi sadakalarınızı başa kakmak ve gönül kırmak suretiyle boşa çıkarmayın. Böylesinin durumu, üzerinde biraz toprak bulunan ve maruz kaldığı şiddetli yağmurun kendisini çıplak bıraktığı bir kayanın durumu gibidir.”

(Bakara suresi, 264. ayet)

Verilen ayetler;

I. hidayet,
II. ihlas,
III. cihat

kavramlarının hangileri ile ilişkilendirilebilir?

A)Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

10. • Dini, doğru kaynaklardan öğrenip en güzel şekilde yaşamak
• İmanını, bayrağını, istiklâlini ve haysiyetini muhafaza etmek
• Nefsin kötü istek ve arzularına karşı mücadele etmek

Verilen tutum ve davranışlarda aşağıdaki kavramlardan hangisi vurgulanmaktadır?

A) Takva B) İhsan C) İhlas D) Cihat E) Salih amel

11. Allah’ı her an görüyormuş gibi yaşayan kişiler Kur’an-ı Kerim’de “muhsin” olarak isimlendirilmiştir.

Buna göre;

I. kötü söz ve fiillerden kaçınmak,
II. insanlara karşı alçak gönüllü davranmak,
III. amellerini samimiyetle yerine getirmeye çalışmak

tutum ve davranışlarından hangilerini sergileyenlerin sözü edilen kişilerden oldukları söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III E) I, II ve III

12. “(Allah’ım!) Yalnız sana ibadet ederiz ve yalnız senden yardım dileriz. Bizi doğru yola, kendilerine nimet verdiklerinin yoluna ilet; gazaba uğrayanların ve sapıtanların yoluna değil.”

(Fatiha suresi, 5-7. ayetler)

Verilen ayette altı çizili ifade ile aşağıdaki kavramlardan hangisi kastedilmektedir?

A) Müttaki B) Sırat-ı müstakim C) İhlas D) İhsan E) Takva

13. “Güzel ve yumuşak bir şekilde yol göstermek” anlamına gelir. Dinî bir kavram olarak; Allah’ın insanlara akıl, düşünme, öğrenme, hatırlama gibi yetenekler vermesi; insanların da bunları kullanarak dünya ve ahirette huzurun kaynağı olan doğru yolu bulmasıdır.

Bu metinde tanımı verilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hidayet B) İhlas C) İhsan D) Takva E) Tevekkül

14.

- “Ey insan! Yüce Rabb’in hakkında seni yanıltıp aldatan ne oldu? O Rabb’in ki seni yarattı, insan olarak şekillendirdi ve dengeledi.”

(İnfitâr suresi, 6 ve 7. ayetler)

- “(Resulüm!) De ki: Yeryüzünde gezip dolaşın ve Allah’ın ilk yaratılışı nasıl başlatıp devam ettirdiğini görün...”

(Ankebût suresi, 20. ayet)

Bu ayetler, inançla ilgili;

I. ateizm,
II. deizm,
III. teizm

yaklaşımlarından hangilerine cevap olabilecek niteliktedir?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

15. Pozitivizm, metafizik temelleri olan inançların yerine olguları ve mantığı koyan bir düşünce sistemidir. Pozitivizmde rasyonalist düşünce, bilim ve akıl ön plandadır. Pozitivistler, teolojiyi tamamen reddederler ve yaşanılan dünyada ilerlemenin ancak metafiziğin ortadan kaldırılması ile mümkün olacağını öne sürerler.

Bu metinden pozitivizm ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Ölümden sonraki hayatın varlığı inkar edilir.
B) Din ve dinin ortaya koyduğu ilkeler kabul edilmez.
C) Somut ve kanıtlanabilir bilgilerin geçerli olduğu savunulur.
D) Gerçekliğe, duyular ve deney yolu ile ulaşılacağı düşünülür.
E) Tanrı'nın varlığı ya da yokluğunun bilinemeyeceği iddia edilir.

16. İnançla ilgili yaklaşımlar ve bu yaklaşımların temel fikirleri konulu bir tablo hazırlanmak istenmiştir.

I	Teizm	Tanrı'nın aşkın ve zorunlu bir varlık olduğu kabul edilir.
II	Deizm	Metafizik âlem ve bu âlemdeki varlıklar reddedilir.
III	Sekülarizm	Bireyin toplumsal yaşamında, duygu ve düşüncelerinde dinin etkisinin silinmesi gerektiği savunulur.
IV	Agnostisizm	Tanrı'nın varlığını ya da yokluğunu bilmenin mümkün olmadığı iddia edilir.
V	Materyalizim	Tanrı'nın varlığı kabul edilmekle birlikte din gerçekliği reddedilir.

Verilen bu bilgilerden hangileri yer değiştirirse tablo doğru olur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve V E) III ve IV

17. Aşağıdakilerden hangisi Yahudilerin, haftalık dinlenme ve ritüel zamanı olan "şabat günü" **yasakları arasında yer almaz?**

A) Ateş yakmak
B) Yemek yemek
C) Çiftçilik yapmak
D) Araba kullanmak
E) Elektrikli alet kullanmak

18. Katoliklikle ilgili bazı bilgiler verilmek istenmiştir.

I. Ruhani liderleri, patriktir.
II. Kutsal Ruh'un, Baba ve Oğul'dan birlikte çıktığına inanılır.
III. Kutsal kitabın yanında kilise geleneğine büyük önem verilir.
IV. İkonlar, önemli bir yere sahiptir. Baba hariç herkes ikonlarla tasvir edilir.

Buna göre verilenlerden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) I, III ve IV E) II, III ve IV

19. Hristiyanlara göre "eski yaşamda ölme ve yeni yaşama dirilme" anlamına gelen bir sakramenttir. Bu sakrament yoluyla kişi, asli günahından kurtularak yeniden doğar. Yıkanmayı ve arınmayı simgeleyen bu uygulama, suya batırılma işlemiyle gerçekleşir.

Hakkında bilgi verilen sakrament aşağıdakilerden hangisidir?

A) Teslis B) Vaftiz C) Evharistiya D) Tövbe E) Son yağlama

20. Hz. İsa; kendisinin Tanrı'nın elçisi olduğunu söylemiş, insanları Tanrı'nın varlığına ve birliğine iman etmeye çağırmıştır. Ancak o, ölümünden sonra Hristiyanlıkta çok farklı bir konuma oturtulmuştur. Bu konuda Pavlus'un rolü ise büyüktür. Pavlus, Hz. İsa'nın aynı zamanda Tanrı olduğunu ve semaya çıkıp Baba'nın sağ tarafına oturduğunu söyleyerek Hristiyan inancında köklü değişimlerin önünü açmıştır.

Buna göre Pavlus aşağıdaki ilkelerin hangisiyle ters düşmektedir?

A) Takdis B) Misyonerlik C) Tevhit D) Konfirmasyon E) Teslis

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ CEVAP ANAHTARI

4. Ünite	5. Ünite	Karma Test
1. D	1. B	1. A
2. C	2. C	2. A
3. A	3. C	3. C
4. D	4. E	4. A
5. E	5. B	5. C
6. E	6. B	6. C
7. E	7. D	7. D
8. B	8. D	8. E
9. D	9. B	9. C
10. D	10. A	10. D
11. E	11. D	11. E
12. B	12. B	12. B
13. B	13. D	13. C
14. B	14. C	14. A
15. D	15. D	15. E
16. C	16. C	16. D
17. C	17. D	17. B
18. B	18. E	18. C
19. C	19. A	19. B
20. C	20. E	20. C
21. A	21. A	
22. D	22. C	
23. C	23. A	
24. A	24. A	
25. D	25. E	
26. C	26. D	
27. D	27. B	
28. E	28. C	
29. A	29. D	
30. B	30. E	

www.meb.gov.tr

11. SINIF TEKRAR TESTLERİ 2